

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកស្កាននេះ
ត្រូវបានថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកជប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកនេះ ចាប់ពីភាគ៥១ ដល់ ភាគ១១០
ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយ គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ ឬជា
ចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

ផ្តល់សេវាគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកសម្រាប់ការងារ
ដោយ ឧបាសិកា កាំង ហ៊ិចទ័ណ ។

គ្រប់គ្រងគម្រោង (ទូទៅ និងផ្នែកបច្ចេកទេស)
ដោយ ឧបាសក ស្រុង-ចាន់ណា ។

ត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ
ដោយ ចន-ស្រីស្រស់ ។

ថតស្កានដោយ
ប៊ុនប្រុស ម៉ាន់ សាន់រ៉េត

ក្រោមការឧបត្ថម្ភយ៉ាងច្រើនលែងអំពី៖

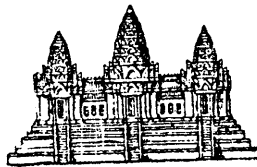
- ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចទ័ណ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ជុត លីស្រុង និង ឧបាសិកា លី សុខា ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក សរ ចន និង ឧបាសិកា អ៊ូច សារ៉េង ព្រមទាំងបុត្រ (បាត់ដំបង)
- ឧបាសក ជា ស៊ីវត្តានា និងឧបាសិកា យុន ស៊ីម៉ា ព្រមទាំងបុត្រី ជា សុមេធាធីតា (ស.វ.អ)
- លោក ជឹម-ជា និងលោកស្រី រតន៍ ស្រីម៉ុំ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ទីផង យេឡីន (កូរ៉េ)
- លោក ស៊ុក ចាន់សេរី (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា យ៉ា វ៉ានី (បន្ទាយមានជ័យ)
- ប្អូនស្រី យ៉ា សុភ័ក្ត្រ (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា កោ សេង (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ហ៊ាន សុគន្ធានីន និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ស្រុង ចាន់ណា និង ឧបាសិកា ចន ស្រីស្រស់ ព្រមទាំងបុត្រ ចាន់ណា សុធានីនាជ, ចាន់ណា សុធានីនាធរ (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ស្រុង ចាន់រស្មី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- កញ្ញា ស្រុង ចាន់រតនា (ភ្នំពេញ)
- លោក ស្រុង យូហេង (ភ្នំពេញ)
- លោក នង សុផល (កូរ៉េ)
- ប្អូនស្រី សុខ អេង (កំពង់ចាម)
- កញ្ញា ចន កក្កដា (បាត់ដំបង)
- លោកស្រី ចន សត្យា និងលោក ទួត សេរីស័ក ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- លោក ចន រចនា (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា ទីស សុផានី (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា យេឡីម សុផានី (បាត់ដំបង)
- លោក ម៉ៅ គន្ធា និងលោកស្រី ធៀង សេដ្ឋា (បាត់ដំបង)
- លោក សៅ សាន់ម (បាត់ដំបង)
- ព្រះតេជព្រះគុណ ជុំ សារៈ (ព្រះចៅអធិការវត្ត សម សាន្ត ខេត្តបាត់ដំបង)

ព្រះ
ក្រុងប៊ិដកហឿង
នៃ

សេចក្តីប្រាប់កាសាឡេន
សុភមង្គល
, ៧៧

អង្គការសិក្សា និងសិក្សា
អន្តរជាតិ
ប្រទេសសិង្ហបុរី

៧១

សម្រាប់ប្រើប្រាស់
ព.ស. ២៥០០

ឧទ្ទិសកថា

យើងខ្ញុំ សូមផ្តល់ស្មារតីសូត្រព្រះធម៌ឧទ្ទិសជូនជនជាតិខ្មែរ ។

ឥឡូវ យើងខ្ញុំអាចជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ទៅអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិខ្មែរបានហើយ ។

**ព្រះធម៌នៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ត្រូវបានសូត្រចេញពីជម្រៅដួងចិត្តនៃអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា
ជនជាតិជប៉ុន ។**

このカンボジア版南伝大蔵経を
カンボジアの佛教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これが日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation of the complete TRIPITAKA to Cambodian Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាមីរាបរមាន !

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាមីគោរព !

គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន " ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក " នៃពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ នៅភ្នំពេញ ចកប្រៃតិភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣០ ទៅឆ្នាំ ១៩៦៨ គឺត្រូវចំណាយ ពេល ៣៩ ឆ្នាំ ទើបបានសម្រេចហើយសព្វគ្រប់ ។ នេះពិតជាកំណប់ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ហើយក៏ជាកំណប់វប្បធម៌ខ្មែរផ្នែកបោះពុម្ពរបស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិក ជាតិជប៉ុន មានសន្តានចិត្តរីករាយនឹងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាអំណោយពីជម្រាជ្ជងចិត្ត ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំង មនុស្សជាតិទូទៅ នៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលមានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរបានរងសោកនាដកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ក៏ត្រូវអន្តរាយយ៉ាងខ្លាំង ក៏ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានឈានជើងកន្លងផុតពីសេចក្តី មុក្ខសោកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចាកផុតពីអំពើឃោរឃៅ បញ្ចប់គំនុំគំនួន ដើរតាមពុទ្ធដីការព្រះបរមគ្រូ មិត្តម្បាយាមធ្វើឱ្យមានសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ការណ៍ដែលយើងខ្ញុំជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកពេលនេះ គឺជានិមិត្តរូបនៃការប្តេជ្ញាចិត្ត របស់អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុនថា យើងខ្ញុំធ្វើសហប្រតិបត្តិការដើម្បីសន្តិភាព ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីទុកជាកស្មុតានៃចំណងមេត្រីភាព និងមិត្តភាពរវាងប្រជាជាតិជប៉ុន និង ប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃនក្ខត្តចក្ស កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

អ្នកតំណាងចាត់ការ The Rev. Seikyo Muchaku

ប្រធានការិយាល័យ The Rev. Eiitsu Shinohara

អ្នកចាត់ការ

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito
The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta
The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

『トリピタカ』復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！

敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版『トリピタカ』は、プノンペンの仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未曽有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗り越え、瞋りを離れ、怨みを恕し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共々に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年7月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

世話人代表 無着 成恭
事務局長 篠原 鋭一

世話人 松永 然道 有馬 実成
伊藤 佳通 渡井 奎一
杉谷 義純 茂田 真澄
前田 利勝 中島 教之
永 六輔

Acknowledgment

Dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community,

It is a matter of great joy that the translation into Cambodian of the Pali Tripitaka has been completed and published. The Tripitaka Commission of the Buddhist Institute, Phnom Penh, launched the translation project in 1930 and completed the translation, after 39 years of effort, in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but will also be an important milestone in the history of publication in Cambodia.

The revival and prosperity of Buddhism in Cambodia are the ardent wish of the Japanese Buddhist community, it is in this spirit that we have completed this important project and now present the entire work to the Cambodian Buddhist community, it is a gift not only to the Buddhist community in Cambodia but also to all Cambodian people and all peace-loving people in the world.

Cambodia experienced great tragedies in modern times, and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount grief and anger, to forgive, and to start working again for world peace.

This great work is a symbol of the Japanese Buddhist community's resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and is a testimony to the friendship between our people.

With hands joined in reverence.
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE

Project Manager: The Rev. Seikyo Muchaku

Secretary General: The Rev. Eiitsu Shinohara

Management Team:

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito

The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta

The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

សុត្តន្តបិដក

អង្គទី១ កាយ ទសកនិទាន

ប្រាទសមកាគ

៥១

សត្តន្តបិដកេ

អង្គព្រឹកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ទ្វិទសមោ វិគោ

តតិយបណ្ណសកោ

បឋមោ សមណសញ្ញាវិគោ

[១] តិសេដ្ឋ(១)ភិក្ខុវេ សមណសញ្ញា ភារីតា ព-
ហុលីកតា សត្ត ធម្មេ បរិប្បវេន្តិ ។ កតមា តិសេដ្ឋ ។
វេណិយម្ហិ អន្ត្របកតោ បរិប្បដិពទ្ធា មេ ដីវិកោ
អញោ មេ អាកប្បេ ករណីយោ(២) ។ នមា ខោ
ភិក្ខុវេ តិសេដ្ឋ សមណសញ្ញា ភារីតា ពហុលីក-
តា សត្ត ធម្មេ បរិប្បវេន្តិ ។ កតមេ សត្ត ។ ធម្មំ
សតតការី ហោតិ សតតវុត្តិ សីលេសុ អនភិជ្ឈា-
លុ ហោតិ អព្យាបជ្ឈោ ហោតិ អនតិមាដិ ហោតិ

១ ម. ធម្មន្តរោ ធម្មនិ ធារេ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ម. ករណ៍យោនិ ។

សត្តនបិដក

អង្គតរនិកាយ ទសកនិបាត

ទ្វាទសមភាគ

តតិយបណ្ណាសក

សមណសញ្ញាវិគ្គ ទី ១

[១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់
របស់សមណៈ) យ៉ាង ដែលភិក្ខុបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
រមែងញ៉ាំងធម៌ ៧ ប្រការឲ្យពេញលេញបាន ។ ៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។
គឺ (បព្វជិតតប្ប័តិចារណា រឿយៗថា) អាត្មាអញនេះ កាន់យកនូវភេទផ្សេង
(អំពីភេទរបស់គ្រហស្ថ) ១ ការប្រព្រឹត្តិចំពោះដំរិត របស់អាត្មាអញ រមែង
ប្រព្រឹត្តិជាប់ដោយបុគ្គលដទៃ ១ អាត្មាអញ គប្បីធ្វើអាកប្បកិរិយាផ្សេង
(អំពីគ្រហស្ថ) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណសញ្ញា ៣ យ៉ាងនេះ
ឯង ដែលភិក្ខុបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញ៉ាំងធម៌ ៧
ប្រការឲ្យពេញលេញបាន ។ ធម៌ ៧ ប្រការ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកធ្វើ
រឿយៗជានិច្ច ប្រព្រឹត្តិមិនដាច់ក្នុងសីលទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកមិនមាន
សេចក្តីលោភ ១ ជាអ្នកមិនបៀតបៀន ១ ជាអ្នកមិនមើលងាយគេ ១

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទានយស្ស ទសកនិទានោ

សិក្ខាកាមោ ហោតិ ឥច្ឆត្តន្តិស្ស(៣) ហោតិ ជីវិត-
បរិក្ខារេសុ អារទ្ធកិរិយោ(៤) វិហារតិ ។ ឥមា ខោ
កិក្ខុវេ តិស្សោ សមណសញ្ញា ភាវិតា ពហុលី-
កតា ឥមេ សត្ត ធម្មេ បរិប្បវេន្តិតិ ។

(២) សត្តិមេ កិក្ខុវេ ពោជ្ឈន្តោ ភាវិតា ពហុ-
លីកតា តិស្សោ វិជ្ជា បរិប្បវេន្តិ ។ កតមេ
សត្ត ។ សត្តិសម្ពោជ្ឈន្តោ ធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តោ
វិយសម្ពោជ្ឈន្តោ បីតិសម្ពោជ្ឈន្តោ បស្សន្តិ-
សម្ពោជ្ឈន្តោ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តោ ឧបេក្ខា-
សម្ពោជ្ឈន្តោ ។ ឥមេ ខោ កិក្ខុវេ សត្ត
ពោជ្ឈន្តោ ភាវិតា ពហុលីកតា តិស្សោ វិជ្ជា
បរិប្បវេន្តិ ។ កតមា តិស្សោ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ
កិក្ខុ អនេកវិហិតំ បុរោជិវាសំ អនុស្សវិតិ
សេយ្យបីដំ ឯកម្មំ ជាតី ទ្រេចំ ជាតិហោ ។ បេ ។

៣ ឧ. ម. ៧១៥ ឥស្ស ។ ៤ ឧ. ម. ៧៧៧ លោក្ខ អង្គ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិយាយ

ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា ១ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីយល់ថា នេះជា
ប្រយោជន៍ ក្នុងជីវិតបរិការទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកប្រារព្ធនូវព្យាយាម ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណសញ្ញា ៣ យ៉ាងនេះឯង ដែលភិក្ខុបានចំរើន
ហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញ៉ាំងវិជ្ជា ៧ ប្រការនេះឲ្យពេញ
លេញបាន ។

[២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គ (អង្គនៃធម៌ជាគ្រឿងត្រាស់
ដឹង) ៧ យ៉ាងនេះ ដែលភិក្ខុបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
រមែងញ៉ាំងវិជ្ជា ៣ ប្រការឲ្យពេញលេញបាន ។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺ
សតិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ធម្មវិចយសម្តោជ្ឈង្គ ១ វិរិយសម្តោជ្ឈង្គ ១ បីតិ-
សម្តោជ្ឈង្គ ១ បស្ស្ចិសម្តោជ្ឈង្គ ១ សមាធិសម្តោជ្ឈង្គ ១ ទេវតា-
សម្តោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គ ៧ នេះឯង
ដែលភិក្ខុបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញ៉ាំងវិជ្ជា ៣
ប្រការ ឲ្យពេញលេញបាន ។ វិជ្ជា ៣ ប្រការ តើអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងរលឹកឃើញនូវបុព្វនិវេស
ច្រើនប្រការ គឺរលឹកបាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។

គតិយចល្លាសរោ សមណសញ្ញាវគ្គោ

ឥតិ សាភារំ សុទ្ធខេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សាវតំ ធិត្វេន ចត្តុតា វិសុទ្ធលោ អតិក្កន្ត-
 មាទុសភេន ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ សត្តេ
 បជាតាតិ អាសវាមំ ខយា ។ បេ ។ សច្ចិកត្តា
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត
 ពោជ្ឈង្គំ ភាវិតា ពហុលកតា ឥមា តិស្សោ
 វិជ្ជា បរិបូរេន្តិ ។

(៣) មិច្ឆានំ ភិក្ខុវេ អាគម្ម វិវាទនា ហោតិ នោ
 អាវាទនា ។ កថេត្តា ភិក្ខុវេ មិច្ឆានំ អាគម្ម វិវាទនា
 ហោតិ នោ អាវាទនា ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិកស្ស ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាសង្កប្បោ បហោតិ មិច្ឆាសង្កប្បស្ស មិច្ឆាវាចា
 បហោតិ មិច្ឆាវាចស្ស មិច្ឆាកម្មនោ បហោតិ មិច្ឆា-
 កម្មនស្ស មិច្ឆាអាជីវេ បហោតិ មិច្ឆាអាជីវស្ស មិច្ឆាវា-
 យាមោ បហោតិ មិច្ឆាវាយាមស្ស មិច្ឆាសតិ បហោតិ

គតិយបណ្ណាសក សមណសញ្ញវិញ្ញ

រមែងរលឹកឃើញ នូវបុព្វេនវាសច្រើនប្រការព្រមទាំងអាការ ទាំងខេទ្ទស
 ដោយប្រការដូច្នោះ ១ មានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធកន្ធនឹងបង់នូវចក្ខុរបស់
 មនុស្ស ។ បេ ។ រមែងដឹងច្បាស់ នូវពួកសត្វ ដែលអន្ទោលទៅតាម
 យថាកម្ម ១ ព្រោះអស់ទៅ នៃកាសវៈទាំងឡាយ ។ បេ ។ ធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ហើយ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្ត ៧
 នេះឯង ដែលភិក្ខុបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងញ៉ាំង
 វិជ្ជា ៣ ប្រការនេះ ឲ្យពេញលេញបាន ។

(៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិរិយាយ្ហត (ចាកស្ថានស្នតិនីនឹង
 មគ្គ) មិនបានសម្រេច ព្រោះអាស្រ័យមិច្ឆត្តៈ (សភាពដែលខុស) ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិរិយាយ្ហត (ចាកស្ថានស្នតិនីនឹងមគ្គ) មិនបាន
 សម្រេច ព្រោះអាស្រ័យមិច្ឆត្តៈ តែដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីយល់ខុស រមែងមានតម្រិះខុស បុគ្គលអ្នកមាន
 តម្រិះខុស រមែងមានវាចាខុស បុគ្គលអ្នកមានវាចាខុស រមែងមាន
 ការងារខុស បុគ្គលអ្នកមានការងារខុស រមែងមានការចិញ្ចឹម
 ជីវិតខុស បុគ្គលអ្នកចិញ្ចឹមជីវិតខុស រមែងមានសេចក្តីព្យាយាម
 ខុស បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាមខុស រមែងមានការរលឹកខុស

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

មិច្ឆាសតិស្ស មិច្ឆាសមាធិ បរោតិ មិច្ឆាសមាធិស្ស
មិច្ឆាញាណំ បរោតិ មិច្ឆាញាណិស្ស (១) មិច្ឆាវិមុត្តិ
បរោតិ ។ ឃរំខោ ភិក្ខុវេ មិច្ឆន្តំ អាគម្ម វិរាជនា
ហោតិ នោ អារាជនា ។

(៤) សម្មន្តំ ភិក្ខុវេ អាគម្ម អារាជនា ហោតិ
នោ វិរាជនា ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ សម្មន្តំ អាគម្ម
អារាជនា ហោតិ នោ វិរាជនា ។ សម្មាទិដ្ឋិកស្ស
ភិក្ខុវេ សម្មាសង្កប្បោ បរោតិ សម្មាសង្កប្បស្ស
សម្មាវាចា បរោតិ សម្មាវាចស្ស សម្មាកម្មន្តោ
បរោតិ សម្មាកម្មន្តស្ស សម្មាអាជីវោ បរោតិ
សម្មាអាជីវស្ស សម្មាវាយាមោ បរោតិ សម្មា-
វាយាមស្ស សម្មាសតិ បរោតិ សម្មាសតិស្ស សម្មា-
សមាធិ បរោតិ សម្មាសមាធិស្ស សម្មាញាណំ
បរោតិ សម្មាញាណិស្ស សម្មាវិមុត្តិ បរោតិ ។

---

១ ឧ.ម. មិច្ឆាញាណស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គក្កនិកាយ ទសកនិបាត

បុគ្គលអ្នកមានការរលឹកខុស រមែងមានការដក់លំចិត្តខុស បុគ្គលអ្នក
ដក់លំចិត្តខុស រមែងមានការដឹងខុស បុគ្គលអ្នកមានការដឹងខុស រមែង
មានការរលឹកខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាយូត (ចាកស្ថានសួគ៌
នឹងមគ្គ) មិនបានសម្រេច ព្រោះអាស្រ័យ ទូរមិច្ឆត្តៈ យ៉ាងនេះឯង ។

[៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានសម្រេច មិនយូត (ចាកស្ថាន
សួគ៌នឹងមគ្គ) ព្រោះអាស្រ័យទូរសម្មត្តៈ (សភាពដែលត្រូវ) ។ ការ
បានសម្រេច មិនយូត (ចាកស្ថានសួគ៌នឹងមគ្គ) ព្រោះអាស្រ័យទូរសម្មត្តៈ
(សភាពដែលត្រូវ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នក
មានសេចក្តីយល់ត្រូវ រមែងមានតម្រិះត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានតម្រិះត្រូវ
រមែងមានវាចាត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានវាចាត្រូវ រមែងមានការងារត្រូវ បុគ្គល
អ្នកមានការងារត្រូវ រមែងមានការចំពោះមជ្ឈិមត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការ
ចំពោះមជ្ឈិមត្រូវ រមែងមានសេចក្តីព្យាយាមត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តី
ព្យាយាមត្រូវ រមែងមានការរលឹកត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការរលឹកត្រូវ
រមែងមានការដក់លំចិត្តត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការដក់លំចិត្តត្រូវ រមែងមាន
ការដឹងត្រូវ បុគ្គលអ្នកមានការដឹងត្រូវ រមែងមានការរួចត្រូវ ។

ធម៌យច្ចុល្លាសកេ សមណសញ្ញាវគ្គោ

ឃំ ខោ កំត្តុវេ សម្មត្តំ អាភម្ម អាវាជនា ហោតិ
 នោ វិវាជនាតិ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកស្ស កំត្តុវេ បុរិស-
 បុគ្គលស្ស មិច្ឆាសន្តប្បស្ស មិច្ឆាវចស្ស មិច្ឆាកម្មន្តស្ស
 មិច្ឆាអាជីវស្ស មិច្ឆាវាយាមស្ស មិច្ឆាសតិស្ស មិច្ឆា-
 សមាធិស្ស មិច្ឆាញាណស្ស មិច្ឆាវុធិស្ស យោស្ស
 កាយកម្មំ យថាទិដ្ឋិសមត្តំ សមាទិដ្ឋំ យស្ស វចកម្មំ...
 យស្ស មនោកម្មំ យថាទិដ្ឋិសមត្តំ សមាទិដ្ឋំ យា ច
 ចេតនា យា ច បត្តនា យោ ច បណិច្ចិ យេ ច
 សម្ពាវា សត្វេ តេ ធម្មា អនិដ្ឋាយ អកត្តាយ អម-
 នាចាយ អហិតាយ ធុក្ខាយ សំវត្តន្តិ ។ តំ កិស្ស
 ហេតុ ។ ទិដ្ឋិ ហិ កំត្តុវេ ចាបិកា ។ សេយ្យថាបិ
 កំត្តុវេ ទិដ្ឋតិដំ វា កោសាជតិទិដ្ឋិ វា តិក្កកាលា-
 ពុទិដំ វា អល្លាយ បឋវិយា ទិក្ខុន្តំ យោស្ស បឋវិសំ
 ឧចាទិយតិ យស្ស អាចោរសំ ឧចាទិយតិ សព្វន្តំ
 តិក្កកត្តាយ កដុកត្តាយ អសាតត្តាយ សំវត្តតិ ។

តន្ត្រីយបណ្ណសេក សមណសញ្ញា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានសម្រេច មិនយូរ (ចាកស្មារតីស្មុគីនឹងមគ្គ)
 ព្រោះអស្រ័យ ខ្ញុំសម្មត្តៈ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរស
 បុគ្គលដែលប្រកប ដោយមិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសង្កប្បៈ មិច្ឆាវចា មិច្ឆាកម្មនៈ
 មិច្ឆាអាជីវៈ មិច្ឆាវាយាមៈ មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណៈ
 មិច្ឆាវិមុត្តិ បានសមាទាន ខ្ញុំកាយកម្មណាផង ដំបូរិយុណិតាមទិដ្ឋិ
 វចីកម្មណាផង... បានសមាទាន ខ្ញុំមនោកម្មណាផង ដំបូរិយុណិតាម
 ទិដ្ឋិចេតនាណាផង សេចក្តីប្រាថ្នាណាផង ការដឹកលំបិត្តណាផង
 សង្ខារទាំងឡាយណាផង (របស់បុរសបុគ្គល ដែលប្រកប ដោយមិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិជាដើមនោះ) ធម៌ទាំងអស់នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាទី
 ប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្ត មិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បី
 សេចក្តីទុក្ខ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ព្រោះទិដ្ឋិជាអំពើអាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចពូជស្មៅក្តី
 ពូជននោងព្រៃក្តី ពូជម្រះក្តី ដែលបុគ្គលធំ ក្នុងដែនដីដែលសើមប្រប
 យកនូវរសបបរីធាតុណាផង ស្រូបយកនូវរសអាទាធាតុណាផង របស់
 ទាំងអស់នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមានរសល្អផង សេហិរ រសចត់ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិទានោ

តំ កំស្ស ហេតុ ។ តិជ្ជម្ហំ ភិក្ខុវេ ចាបតំ ។
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ មិច្ឆាទិដ្ឋិកស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស
 មិច្ឆាសង្កប្បស្ស មិច្ឆាវាចស្ស មិច្ឆាកម្មន្តស្ស មិច្ឆា-
 អាជីវស្ស មិច្ឆាវាយាមស្ស មិច្ឆាសតិស្ស មិច្ឆាសមា-
 ធិស្ស មិច្ឆាញាណិស្ស មិច្ឆាវិមុត្តិស្ស យោវេ កាយ
 កម្មំ យថាទិដ្ឋិសមត្តំ សមាទិដ្ឋំ យញ្ច វចីកម្មំ . . .
 យញ្ច មនោកម្មំ យថាទិដ្ឋិសមត្តំ សមាទិដ្ឋំ យា
 ច ចេតនា យា ច បត្តនា យោ ច បណិជិ
 យេ ច សង្ខារ សញ្ចេ តេ ធម្មា អនិដ្ឋាយ
 អកុដ្ឋាយ អមនាទាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ
 សំវត្តន្តំ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ ទិដ្ឋិ ហិ ភិក្ខុវេ
 ចាបិកា ។ សម្មាទិដ្ឋិកស្ស ភិក្ខុវេ បុរិសបុគ្គលស្ស
 សម្មាសង្កប្បស្ស សម្មាវាចស្ស សម្មាកម្មន្តស្ស
 សម្មាអាជីវស្ស សម្មាវាយាមស្ស សម្មាសតិស្ស
 សម្មាសមាធិស្ស សម្មាញាណិស្ស សម្មាវិមុត្តិស្ស

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកវិញ្ញាណ

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះពូជជារបស់អា-
 ក្រក់យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសបុគ្គលដែលប្រកបដោយ
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសង្កប្បៈ មិច្ឆាវេទា មិច្ឆាកម្មនៈ មិច្ឆាភាជីវៈ មិច្ឆាវាយាមៈ
 មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណៈ មិច្ឆាវិមុត្តិ បានសមាទាននូវកាយកម្ម
 ណាផង ដ៏បរិបូណ៌តាមទិដ្ឋិ វិចីកម្មណាផង... បានសមាទាននូវមនោ-
 កម្មណាផង ដ៏បរិបូណ៌តាមទិដ្ឋិ ចេតនាណាផង សេចក្តីប្រាថ្នាណា
 ផង ការដកល់ចិត្តណាផង សង្ខារទាំងឡាយណាផង (របស់បុរស
 បុគ្គលដែលប្រកប ដោយមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាដើមនោះ) ធម៌ទាំងអស់នោះ
 វែមន៍ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីក្រេកអរ មិនជាទី
 ពេញចិត្ត មិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះទិដ្ឋិជា
 ធម្មជាតិអាត្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសបុគ្គល ដែលប្រកប
 ដោយសម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បៈ សម្មាវេទា សម្មាកម្មនៈ សម្មាភាជីវៈ
 សម្មាវាយាមៈ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណៈ សម្មាវិមុត្តិ

ធម្មយុទ្ធសាស្ត្រ សមណបញ្ញវគ្គ

បុរសមាទាន ទ្វីវកយកប្បណាផន ដំបរិបូណិតាមទិដ្ឋិ បុរសមាទាន
 ទ្វីវចិក្ខណាផន ដំបរិបូណិតាមទិដ្ឋិ បុរសមាទាន ទ្វីវមនោកម្មណា
 ផន ដំបរិបូណិតាមទិដ្ឋិ ចេតនាណាផន សេចក្តីប្រាថ្នាណាផន ការ
 ដឹកលំចិត្តណាផន សង្ខារទាំងឡាយណាផន (របស់បុរសបុគ្គលដែល
 ប្រកប ដោយសម្មាទិដ្ឋិជាដើមនោះ) ធម៌ទាំងអស់នោះ រមែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីជាទីប្រាថ្នា ជាទីគ្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត ជាប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីសុខ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ព្រោះទិដ្ឋិ ជាធម្មជាតិល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចតូច
 អំពៅក្តី តូចស្រូវសាលីក្តី តូចចន្ទម្លឹកក្តី ដែលបុគ្គលណា ក្នុងផែនដីសើប
 ស្រូបយកទ្វីវរស បបរិធានុណាផន ស្រូបយកទ្វីវរស អាហារធាតុណាផន
 រសទាំងអស់នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរសទ្វាញមានរសផ្អែម មាន
 រសមិនបានច្រឡំ (ដោយរសដទៃ) យ៉ាងណាមិញ ។ ដំណើរនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះតូច ជារបស់ល្អ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសបុគ្គលដែលប្រកប ដោយសម្មាទិដ្ឋិ សម្មា-
 សង្កប្បៈ សម្មារាជៈ សម្មាភិក្ខុៈ សម្មាភិក្ខុៈ សម្មាភិក្ខុៈ សម្មាភិក្ខុៈ
 យាមៈ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណៈ សម្មាវិមុត្តិ

សង្គ្រហ្មតិកា អង្គបិដកេ វិទយស្ស ។ សកន្តំយោ

យោ ភោគំ កាយកម្មំ យោ ថា ទិដ្ឋិសមត្តំ សមាទិដ្ឋិ
 យោ វិចីកម្មំ... យោ មនោកម្មំ យោ ថា ទិដ្ឋិសមត្តំ
 សមាទិដ្ឋិ យោ ច ចេតនា យោ ច បន្តនា យោ
 ច បណិធិ យោ ច សម្មាសមាទិដ្ឋិ ។ តេ ធម្មា
 ភិដ្ឋាយ កិច្ចាយ មនោទាយ ហិកាយ សុខាយ
 សិវត្តន្តំ ។ តំ ភិក្ខុស្ស ហេតុ ។ ទិដ្ឋិ ហិ ភិក្ខុវេ
 កម្មិកាតិ ។

[៥] អរិយោ ភិក្ខុវេ បុព្វម្មំហា អភិក្ខុសលានិ
 ធម្មានិ សមាបត្តិយា អន្ធនេ អហិកិកំ អនោត្ត-
 ប្បំ ។ អរិយោកតស្ស ភិក្ខុវេ អរិម្ពសុនោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 បហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកាស្ស មិច្ឆាសង្កប្បោ បហោតិ
 មិច្ឆាសង្កប្បស្ស មិច្ឆាវាចា បហោតិ មិច្ឆាវាចស្ស
 មិច្ឆាភម្មនោ បហោតិ មិច្ឆាភម្មនស្ស មិច្ឆា-
 អាជីវោ បហោតិ មិច្ឆាអាជីវស្ស មិច្ឆាវាយាសោ
 បហោតិ មិច្ឆាវាយាមស្ស មិច្ឆាសតិ បហោតិ

ស្តុកស្តម្ភបំណង អង្គព្រះវិញ្ញាណ ទស្សន៍បារមី

បានសមាទាន នូវកាយកម្មណាផង ដ៏បរិបូណ៌តាមទិដ្ឋិ វិចីកម្ម
 ណាផង . . . បានសមាទាន នូវមនោកម្មណាផង ដ៏បរិបូណ៌តាមទិដ្ឋិ
 ចតុរណាផង សេចក្តីប្រាថ្នា ណាផង ការដឹកបចិត្តណាផង សង្ខារ
 ទាំងឡាយណាផង (របស់បុរសបុគ្គល ដែលប្រកប ដោយសម្មា-
 ទិដ្ឋិជាដើមនោះ) ធម៌ទាំងអស់នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាទី
 ប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត ជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី
 សុខ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះទិដ្ឋិ ជាធម្មជាតិអ្នក ។

[៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយ្យ ជាប្រធាន នៃការចូបប្រទះ
 នូវពួកអកុសលធម៌ អហិរិកៈអនោត្តប្បៈ ក៏គង់ជាប់តាមដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលអកុសលៈក្នុងអរិយ្យ អកមិនបេះដឹង រមែងមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 បុគ្គលអកប្រកប ដោយមិច្ឆាទិដ្ឋិ រមែងមានមិច្ឆាសន្តិប្បៈ បុគ្គលជា
 មិច្ឆាសន្តិប្បៈ រមែងមានមិច្ឆាវាចា បុគ្គលជាមិច្ឆាវាចា រមែងមានមិច្ឆា-
 កមនៈ បុគ្គលជាមិច្ឆាកមនៈ រមែងមានមិច្ឆាភាជីវៈ បុគ្គលជាមិច្ឆាភាជីវៈ
 រមែងមានមិច្ឆាវាយាមៈ បុគ្គលជាមិច្ឆាវាយាមៈ រមែងមានមិច្ឆាសតិ

ធនិយមន្ត្រីសកេ សមណសញ្ញាវគ្គោ

មិច្ឆាសតិស្ស មិច្ឆាសមាធិ បហោតិ មិច្ឆាសមាធិស្ស
 មិច្ឆាញាណំ បហោតិ មិច្ឆាញាណំស្ស មិច្ឆាវិមុត្តិ
 បហោតិ ។ វិជ្ជា ភិក្ខុវេ បុព្វុដ្ឋមា កុសលានំ ធម្មានំ
 សមាបត្តយា អន្ធនេ ហិរេត្តប្បំ ។ វិជ្ជាកតស្ស
 ភិក្ខុវេ វិទ្ធិកុនោ សម្មាទិដ្ឋិ បហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកស្ស
 សម្មាសង្កប្បោ បហោតិ សម្មាសង្កប្បស្ស សម្មាវាចា
 បហោតិ សម្មាវាចស្ស សម្មាកម្មនោ បហោតិ សម្មា-
 កម្មន្តស្ស សម្មាអាជីវោ បហោតិ សម្មាអាជីវស្ស
 សម្មាវាយាមោ បហោតិ សម្មាវាយាមស្ស សម្មាសតិ
 បហោតិ សម្មាសតិស្ស សម្មាសមាធិ បហោតិ
 សម្មាសមាធិស្ស សម្មាញាណំ បហោតិ សម្មាញា-
 ណំស្ស សម្មាវិមុត្តិ បហោតិ ។

[៦] ធនិយមន្ត្រីសកេ ភិក្ខុវេ ធនិយមន្ត្រីសកេ ។ កតតមាធិ
 ធនិ ។ សម្មាទិដ្ឋិកស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ធនិយមន្ត្រីសកេ
 បហោតិ យេ ច មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បដ្ឋយា អនេកេ ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា សម្មវុទ្ធិ តេ ចស្ស ធនិយមន្ត្រីសកេ បហោតិ

ធិយបណ្ណាសក សមណសញ្ញាវគ្គ

បុគ្គលជាមិច្ឆាសតិ វេមនំមានមិច្ឆាសមាធិ បុគ្គលជាមិច្ឆាសមាធិ វេមនំ
 មានមិច្ឆាញាណៈ បុគ្គលជាមិច្ឆាញាណៈ វេមនំមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិដ្ឋុ ជាប្រធាន ក្នុងការចូលប្រសប់នូវពួកកុសលធម៌
 ហិរិនិទ្ធិតប្បៈ ក៏គង់ជាប៉តាមដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 អ្នកប្រកបដោយវិដ្ឋុជាអ្នកចេះដឹង វេមនំមានសម្មាទិដ្ឋិ បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិ
 វេមនំមានសម្មាសន្តប្បៈ បុគ្គលជាសម្មាសន្តប្បៈ វេមនំមានសម្មាវេទា
 បុគ្គលជាសម្មាវេទា វេមនំមានសម្មាកម្មនៈ បុគ្គលជាសម្មាកម្មនៈ
 វេមនំមានសម្មាភាជីវៈ បុគ្គលជាសម្មាភាជីវៈ វេមនំមានសម្មាវាយាមៈ
 បុគ្គលជាសម្មាវាយាមៈ វេមនំមានសម្មាសតិ បុគ្គលជាសម្មាសតិ
 វេមនំមានសម្មាសមាធិ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ វេមនំមានសម្មាញាណៈ
 បុគ្គលជាសម្មាញាណៈ វេមនំមានសម្មាវិមុត្តិ ។

[៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដែលនាំឲ្យសាបរលាបទៅនេះមាន
 ១០ យ៉ាង ។ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ដែលប្រកបដោយសម្មាទិដ្ឋិ វេមនំមានមិច្ឆាទិដ្ឋិសាបរលាបទៅ អកុសល-
 ទាំងឡាយដ៏លាមកច្រើនប្រការណា មានមិច្ឆាទិដ្ឋិជាបច្ច័យ អកុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយនោះ របស់បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិនោះ វេមនំសាបរលាបទៅ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកនិទានោ

សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា ច អនេតេ តុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិប្បី កច្ឆន្តិ ។ សម្មាសន្តប្បស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 សន្តប្បោ និដ្ឋិល្ហោ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាសន្តប្ប-
 ប្បច្ចយា អនេតេ ចាបកា អតុសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធ
 តេ ចស្ស និដ្ឋិល្ហោ ហោនិ សម្មាសន្តប្បប្បច្ចយា ច
 អនេតេ តុសលា ធម្មា ភាវនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ ។
 សម្មាភិច្ឆស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាភិច្ឆា និដ្ឋិល្ហោ ហោតិ យេ
 ច មិច្ឆាភិច្ឆាបច្ចយា អនេតេ ចាបកា អតុសលា
 ធម្មា សម្ពុទ្ធ តេ ចស្ស និដ្ឋិល្ហោ ហោនិ សម្មា-
 ភិច្ឆាបច្ចយា ច អនេតេ តុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិប្បី កច្ឆន្តិ ។ សម្មាកម្មន្តស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 កម្មន្តោ និដ្ឋិល្ហោ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាកម្មន្តប្ប-
 ច្ចយា អនេតេ ចាបកា អតុសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធ
 តេ ចស្ស និដ្ឋិល្ហោ ហោនិ សម្មាកម្មន្តប្បច្ចយា ច
 អនេតេ តុសលា ធម្មា ភាវនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិបាត

កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាទិដ្ឋិជាបច្ច័យក៏ដល់នូវការបរិបូណ៌
ដោយការវិនា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសន្តិប្បៈ រមែងមាន
មិច្ឆាសន្តិប្បៈ សាបរលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមក
ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាសន្តិប្បៈ ជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសល-
ធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលជាសម្មាសន្តិប្បៈ នោះ រមែងសាបរលាបទៅ
កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសន្តិប្បៈ ជាបច្ច័យក៏ដល់នូវការ
បរិបូណ៌ដោយការវិនា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាទា រមែង
មានមិច្ឆាវាទាសាបរលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើន
ប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវាទាជាបច្ច័យ កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ
របស់បុគ្គលជាសម្មាវាទានោះ រមែងសាបរលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើន
ប្រការដែលមានសម្មាវាទាជាបច្ច័យ ក៏ដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនា ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាភិក្ខុនៈ រមែងមានមិច្ឆាភិក្ខុនៈសាប
រលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែល
មានមិច្ឆាភិក្ខុនៈ ជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល
ដែលជាសម្មាភិក្ខុនៈនោះ រមែងសាបរលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ
ដែលមានសម្មាភិក្ខុនៈជាបច្ច័យ ក៏រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនា ។

គតិយបណ្ណសកេ សមណសញ្ញាវគ្គោ

សម្មាអាជីវស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាអាជីវេ វិជ្ជិណ្ណោ ហោតិ
 យេ ច មិច្ឆាអាជីវប្បត្តយា អនេកេ ចាបកា អក្កិ-
 សលា ធម្មា សម្មវន្តំ តេ ចស្ស វិជ្ជិណ្ណោ ហោន្តិ
 សម្មាអាជីវប្បត្តយា ច អនេកេ ក្យសលា ធម្មា
 ភាវនាចារ្យវិ កត្តន្តំ ។ សម្មាវាយាមស្ស ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាវាយាមោ វិជ្ជិណ្ណោ ហោតិ យេ ច មិច្ឆា-
 វាយាមប្បត្តយា អនេកេ ចាបកា អក្កិសលា
 ធម្មា សម្មវន្តំ តេ ចស្ស វិជ្ជិណ្ណោ ហោន្តិ
 សម្មាវាយាមប្បត្តយា ច អនេកេ ក្យសលា ធម្មា
 ភាវនាចារ្យវិ កត្តន្តំ ។ សម្មាសតិស្ស ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាសតិ វិជ្ជិណ្ណោ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាសតិប្បត្តយា
 អនេកេ ចាបកា អក្កិសលា ធម្មា សម្មវន្តំ
 តេ ចស្ស វិជ្ជិណ្ណោ ហោន្តិ សម្មាសតិប្បត្តយា ច
 អនេកេ ក្យសលា ធម្មា ភាវនាចារ្យវិ កត្តន្តំ ។

តន្ត្រីរបបណាសក សមណសញ្ញាវិញ្ញាណ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាគាដីវៈ រមែងមានមិច្ឆាគាដីវៈសាបរលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាគាដីវៈ ជាបច្ច័យ កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលជាសម្មាគាដីវៈនោះ រមែងសាបរលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាគាដីវៈជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាយាមៈ រមែងមានមិច្ឆាវាយាមៈសាបរលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវាយាមៈជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលជាសម្មាគាដីវៈនោះ រមែងសាបរលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាវាយាមៈជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសតិ រមែងមានមិច្ឆាសតិសាបរលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាសតិជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលជាសម្មាសតិនោះ រមែងសាបរលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសតិជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គព្រះនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

សម្មាសមាធិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសមាធិ និរុដ្ឋិយោ
 ហោតិ យេ ច មិច្ឆាសមាធិប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា
 អនុសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិ តេ ចស្ស និរុដ្ឋិយោ ហោន្តិ
 សម្មាសមាធិប្បច្ចយា ច អនេកេ កុសលា ធម្មា
 ការណាចារិយ្ហី កច្ឆន្តិ ។ សម្មាញ្ញាណិស្ស ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាញ្ញាណំ និរុដ្ឋិយោ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាញ្ញាណា-
 ប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា អនុសលា ធម្មា
 សម្ពុទ្ធិ តេ ចស្ស និរុដ្ឋិយោ ហោន្តិ សម្មាញ្ញាណាប្ប-
 ច្ចយា ច អនេកេ កុសលា ធម្មា ការណាចារិយ្ហី
 កច្ឆន្តិ ។ សម្មាវម្ពុត្តិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវម្ពុត្តិ និរុដ្ឋិយោ
 ហោតិ យេ ច មិច្ឆាវម្ពុត្តិប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា
 អនុសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិ តេ ចស្ស និរុដ្ឋិយោ ហោន្តិ
 សម្មាវម្ពុត្តិប្បច្ចយា ច អនេកេ កុសលា ធម្មា
 ការណាចារិយ្ហី កច្ឆន្តិ ។ ឥមាធិ ខោ ភិក្ខុវេ ទស
 និរុដ្ឋិវគ្គនិកេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ រមែងមានមិច្ឆាសមាធិ
 សាបរលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែល
 មានមិច្ឆាសមាធិជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល
 ជាសម្មាសមាធិនោះ រមែងសាបរលាបទៅ ទើបកុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាសមាធិជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាញ្ញាណៈ រមែងមានមិច្ឆាញ្ញាណៈសាប
 រលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែល
 មានមិច្ឆាញ្ញាណៈជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់
 បុគ្គលជាសម្មាញ្ញាណៈនោះ រមែងសាបរលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើន
 ប្រការដែលមានសម្មាញ្ញាណៈជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយ
 ការវិនា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលជាសម្មាវិមុត្តិ រមែងមានមិច្ឆាវិ-
 មុត្តិ សាបរលាបទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា
 ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិជាបច្ច័យ កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល
 ជាសម្មាវិមុត្តិនោះ រមែងសាបរលាបទៅ កុសលធម៌ច្រើនប្រការដែល
 មានសម្មាវិមុត្តិជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដែលនាំឱ្យសាបរលាបទៅ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ព័ត៌មានបណ្ណាល័យសកល សមណសញ្ញាវិញ្ញា

(៧) អត្ថំ ភិក្ខុវេ ទត្ថុណោសុ ជនបទេសុ ចោ-

វនំ បាម តត្ថ កោតំ អន្តម្បំ ចានម្បំ ខន្ធម្បំ

កោជ្ជម្បំ សេយ្យម្បំ បេយ្យម្បំ នច្ចម្បំ កីតម្បំ ក-

ទិតម្បំ ។ អត្ថេនំ ភិក្ខុវេ យោវនំ ទេនំ នត្ថិតំ

វនាមំ ។ តញ្ច ខោ ឃនំ ភិក្ខុវេ យោវនំ ហីនំ

កម្មំ ចោប្បុជ្ជនិកំ អនិយំ អនត្ថសញ្ញាតំ ន និព្វិទាយ

ន វិភតាយ ន និរោជាយ ន ឧបសមាយ ន

អភិណាយ ន សម្មោហាយ ន និព្វានាយ សំវត្ថុតំ ។

ព័ត៌មានបណ្ណសិក្សា សមណសត្វ

(៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទត្ថិណ្ណជនបទ តែងមានពិធីលាង
 ដួង(១)ជាធម្មតា បាយភ័ក្ត្រ ទឹកភ័ក្ត្រ បង្កែមភ័ក្ត្រ ចំអាបភ័ក្ត្រ វត្ថុដែលគប្បីលិខិត
 ខ័កដែលគប្បីផឹកភ័ក្ត្រ ការរាំភ័ក្ត្រ ច្រៀងភ័ក្ត្រ ប្រគំភ័ក្ត្រ តែងមានក្នុងពិធី
 លាងដួងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពិធីលាងដួងនេះ មានមែន
 តថាគត មិនពោលថា ពិធីលាងដួងនោះ មិនមានទេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថា ពិធីលាងដួងនោះឯង ជារបស់ថោក
 ខាប ជារបស់អ្នកស្រុក ជារបស់បុរេជន មិនមែនជារបស់ព្រះ
 អរិយៈ មិនមានប្រយោជន៍ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឡើយណាយ
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាសចាកកម្រេក មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរលត់
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជំងឺច្បាស់ មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគ្រាស់ជំងឺ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីព្រះនិព្វានទេ ។

● ទំនៀមថា ពួកមនុស្សក្នុងទត្ថិណ្ណជនបទនោះ មិនដែលដុតពួកញ្ចុះពិធីលាងដួង
 ទេ គ្រាន់តែដឹករណ្តៅកប់ទុកក្នុងផែនដី លុះដល់សាកសពទាំងនោះរលួយហើយ ទើបរើស
 យកក្តីងមកលាង ហើយដាក់ដំប្រាប់តាមលំដាប់ រួចនាំគ្នាចូលទៅលាង គ្រឿងក្រអូបនឹងផ្កាកំរង
 ជាដើម លុះដល់ពេលនព្វប្បក្ស ក៏នាំយកក្តីងទាំងនោះមកហើយយំឡើងឡូល ទើបនាំគ្នា
 ទៅលេងនព្វប្បក្ស ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ធវិកាយស្ស ទសវនិបាតោ

អហត្ថា(១) ខោ ភិក្ខុវេ អវ័យំ លោវនំ ទេសិស្សាមិ(២)

យំ លោវនំ ឯកទ្គនិច្ចំនាយ វិភកាយ ជំរោតាយ

ឧបសមាយ អភិក្ខាយ សម្ពោជាយ ជិញ្ញាយ

សិវត្តតំ យំ លោវនំ អាតម្ម ជានិធម្មា សត្តា

ជានិយា បរិមុច្ចន្តិ ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ

បរិមុច្ចន្តិ មរណធម្មា សត្តា មរណោ បរិមុច្ចន្តិ

សោកបរិទេវទុក្ខទោមមស្ស្សោយាសធម្មា សត្តា

សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្ស្សោយាសេហំ បរិមុច្ចន្តិ

តំ សុណាថ សាច្ចតំ មនសិករោថ កាសិស្សាមិតំ ។

ឃំ កន្លតំ ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្ស្សសំ ។

១ ម. អង្គ ។ ២ ម. ទេសិស្សាមិ និទ្ទេស្តិ ។

លុត្តស្តបិដក អង្គក្នុងវិញ្ញាណ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពិធីលាងណា រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យរឿយ
 ណាយ តែម្យ៉ាង ដើម្បីប្រោសចាកតម្រេក ដើម្បីរលត់ ដើម្បីស្ងប់
 រម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ពួកសត្វ
 មានជាតិជាធម្មតា រមែងរួចចាកជាតិ ពួកសត្វមានជកជាធម្មតា រមែង
 រួចចាកជក ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា រមែងរួចចាកមរណៈ ពួកសត្វ
 មានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ជាធម្មតា
 រមែងរួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ទាំង
 ឡាយបាន ព្រោះការស្រ័យខ្ញុំវិញ្ញាណ តថាគតនឹងសំដែងខ្ញុំវិញ្ញា
 ណដ៏ប្រសើរនោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុងស្តាប់ ខ្ញុំវិញ្ញាណនោះចុះ
 ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែងប្រាប់ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ
 ទទួលស្តាប់ព្រះកុណ្ឌីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា កុណាព្រះអង្គ ។

ពិធីបណ្ណសកេ សមណសទ្ធករោ

កកវា ឯតទកេច កតមវា តិ(១) កិក្ខុវេ អរិយំ
 លោកំ ឯតទ្ធិនិទ្ធិនាយ វិកាយ វិភាយ ឧបស-
 មាយ អភិពាយ សម្មោលាយ វិទ្ធានាយ សំភ័ក្តិ
 យំ លោកំ អាគម្ម ជាតិធម្មា សត្តា ជាតិយក
 បរិមុត្តន្តំ ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ បរិមុត្តន្តំ
 មរណធម្មា សត្តា មរណោ បរិមុត្តន្តំ
 សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្សចាយា សធម្មា សត្តា
 សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្សចាយា សេហំ បរិមុត្តន្តំ ។
 សម្មាទិដ្ឋិតស្ស កិក្ខុវេ មិច្ឆាទិដ្ឋិ វិទ្ធានា ហោតិ
 យេ ច មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បច្ចយា អនេកេ ទាមកា អភិសលា
 ធម្មា សម្ពុត្តំ តេ ចស្ស វិទ្ធានា ហោតិ
 សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា អនេកេ តុសលា ធម្មា
 ភាវនាចារិប្បិ កត្តន្តំ ។ សម្មាសម្ពុត្តស្ស
 កិក្ខុវេ មិច្ឆាសម្ពុត្តោ វិទ្ធានា ហោតិ ...

១ ឋ. ពស្ស្តិ ៧

គន្ថិយបណ្ណាសក សមណសញ្ញាវគ្គ

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
 សត្វមានជាតិជាធម្មតា រមែងរួចចាកជាតិ ពួកសត្វមានដរាជាធម្មតា
 រមែងរួចចាកដរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា រមែងរួចចាកមរណៈ ពួក
 សត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា
 រមែងរួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់
 ទាំងឡាយ ហោរ ព្រោះអាស្រ័យ នូវពិធីលាងណា ពិធីលាងដ៏ប្រសើរ
 នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទៀយណាយតែម្យ៉ាង ដើម្បីទ្រុសចាក
 តម្រេក ដើម្បីរលត់ ដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់ ដើម្បីជំងឺច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង
 ដើម្បីព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិ
 ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាទិដ្ឋិស្អាតហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 ដ៏លាមក ច្រើនច្រកាណា ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ កើតព្រម
 អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល ដែលជាសម្មាទិដ្ឋិនោះ ឈ្មោះថា
 បានលាងស្អាតហើយ ពួកកុសលធម៌ច្រើនច្រកា ដែលមានសម្មាទិដ្ឋិ
 ជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិច្ចណិ ដោយការវិនា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាសម្មាសន្តិប្បៈ ឈ្មោះថាបានលាងមិច្ឆាសន្តិប្បៈស្អាតហើយ . . .

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណសម្មាសម្ពុទ្ធ ទេសកវិបាកោ

សម្មាវាចស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាចា ធិដ្ឋោតា ហោតិ . . .

សម្មាគម្មន្តស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាគម្មន្តោ ធិដ្ឋោតោ

ហោតិ . . . សម្មាអាជីវស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាអាជីវោ ធិដ្ឋោ-

តោ ហោតិ . . . សម្មាវាយាមស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាយាមោ

ធិដ្ឋោតោ ហោតិ . . . សម្មាសតិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសតិ

ធិដ្ឋោតា ហោតិ . . . សម្មាសមាធិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-

សមាធិ ធិដ្ឋោតោ ហោតិ . . . សម្មាញាណស្ស ភិក្ខុវេ

មិច្ឆាញាណំ ធិដ្ឋោតំ ហោតិ . . . សម្មាវម្មតិស្ស ភិក្ខុវេ

មិច្ឆាវម្មតិ ធិដ្ឋោតា ហោតិ យេ ច មិច្ឆាវម្មតិប្ប-

ច្ចយា អនេកេ ចាមកា អនុសលា ធម្មា សម្មវដ្ឋ

តេ ចស្ស ធិដ្ឋោតា ហោតិ សម្មាវម្មតិប្បច្ចយា

ច អនេកេ តុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្ហី កច្ចដ្ឋំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គកុរុនិទាយ ទសវនិទាយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធ ឈ្មោះថា បានលាង
មិច្ឆាវាចាស្អាតហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធៈ
ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាកម្មនៈស្អាតហើយ.. ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
ជាសម្មាសម្ពុទ្ធវិញ្ចោនៈ ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាសម្ពុទ្ធវិញ្ចោនៈស្អាតហើយ . . . ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធវិញ្ចោនៈ ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាវាយាមៈ
ស្អាតហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសតិ ឈ្មោះថា
បានលាងមិច្ឆាសតិស្អាតហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជា
សម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាសមាធិស្អាតហើយ . . . ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាញាណៈ ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆា-
ញាណៈស្អាតហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវិមុត្តិ
ឈ្មោះថា បានលាងមិច្ឆាវិមុត្តិ ស្អាតហើយ អកុសលធម៌ទាំង
ឡាយ ដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ
កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលដែលជាសម្មាវិមុត្តិនោះ
ឈ្មោះថា បានលាងស្អាតហើយ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមាន
សម្មាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការចរិច្ចណិ ដោយការវិនា ។

គតិយបណ្ណាសកេ សមណសញ្ញាវគ្គោ

វេទំ ខោ ទំ ភិក្ខុវេ អរិយំ លោវេនំ ឯកត្ត-
 ដំត្ថំនាយ វិរាតាយ ដំរោជាយ ឧបសមាយ អភិ-
 ណាយ សន្តោជាយ ដំត្វានាយ សំវត្តតំ យំ
 លោវេនំ អាគម្ម ជាតិធម្មា សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តដ្ឋិតំ
 ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ បរិមុត្តដ្ឋិតំ មរណាធម្មា
 សត្តា មរណាន បរិមុត្តដ្ឋិតំ សោកបរិទេវទុក្ខនោមន-
 ស្ស័តាយាសធម្មា សត្តា សោកបរិទេវទុក្ខនោមន-
 ស្ស័តាយាសេហំ បរិមុត្តដ្ឋិតំ ។

(៨) តតិច្ឆកា ភិក្ខុវេ វិរេបដំ ទេដ្ឋំ ប័ត្តសម្ម-

ជ្ជានានម្បំ អាពាជានំ បដិយាតាយ សេម្មា-
 សម្មជ្ជានានម្បំ អាពាជានំ បដិយាតាយ ភិក្ខុ-
 សម្មជ្ជានានម្បំ អាពាជានំ បដិយាតាយ អត្តោតំ
 ភិក្ខុវេ វិរេបដំ ទេតំ ទត្តិតំ វនាមំ តព្វា ខោ
 ឯតំ ភិក្ខុវេ វិរេបដំ សម្មជ្ជិតិបិ វិបជ្ជិតិបិ ។

គតិយបណ្ណាសក សមណសញ្ញាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានជាំនជាធម្មតា វែមន៍រួចចាកជាំន ពួក
 សត្វមានជរាជាធម្មតា វែមន៍រួចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា
 វែមន៍រួចចាកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ
 ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា វែមន៍រួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល
 ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ទាំងឡាយបាន ព្រោះអស្រ័យពិធី
 លាងណា ពិធីលាងដ៏ប្រសើរនេះឯង វែមន៍ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឡើយ
 ណាយតែម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីរលត់ ដើម្បីស្ងប់
 រម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

(៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពេទ្យឲ្យថ្នាំបញ្ចុះ ដើម្បីឃាត់
 នូវភាពធានទាំងឡាយ ដែលកើតពីប្រមាត់ខ្លះ ដើម្បីឃាត់ នូវភា-
 ពធានទាំងឡាយ ដែលកើតពីស្មៅស្មួនខ្លះ ដើម្បីឃាត់ នូវភាពធានទាំង
 ឡាយ ដែលកើតពីខ្យល់ខ្លះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្នាំបញ្ចុះនោះមាន
 មែន តថាគត មិនមែនពោលថា ថ្នាំបញ្ចុះនេះ មិនមានទេ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាថ្នាំបញ្ចុះនោះឯង សម្រេចខ្លះមិនសម្រេចខ្លះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិទាយោ

អហព្វោ ខោ នំ ភិក្ខុវេ អរិយំ វិវេចនំ ទេស-
ស្សាមិ យំ វិវេចនំ សម្បជ្ជតិយេវ ខោ វិបជ្ជតិ យំ
វិវេចនំ អាគម្ម ជាតិធម្មា សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តន្តិ
ជវាធម្មា សត្តា ជវាយ បរិមុត្តន្តិ មរណធម្មា
សត្តា មរណោ បរិមុត្តន្តិ សោកបរិទេវទុក្ខនោម-
នស្ស្ហាថាយាសធម្មា សត្តា សោកបរិទេវទុក្ខនោម-
នស្ស្ហាថាយាសេហិ បរិមុត្តន្តិ នំ សុណាថ សាធុកំ
មនសិកោថ កាសិស្សាមិតំ ។ ឃំ កន្លែតិ ខោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ឆស្សោសុំ ។ ភកវា ឯតទ-
វោច កតមព្វោ នំ ភិក្ខុវេ អរិយំ វិវេចនំ សម្បជ្ជ-
តិយេវ ខោ វិបជ្ជតិ យំ វិវេចនំ អាគម្ម ជាតិធម្មា
សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តន្តិ ជវាធម្មា សត្តា ជវាយ
បរិមុត្តន្តិ មរណធម្មា សត្តា មរណោ បរិមុត្តន្តិ
សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្ស្ហាថាយាសធម្មា សត្តា
សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្ស្ហាថាយាសេហិ បរិមុត្តន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជានិយាយ ទសកនិកាយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឃ្នាប់ពោះណា សុទ្ធតែសម្រេច មិនមែនមិន
សម្រេច ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា រមែងរួចចាកជាតិ ពួកសត្វមាន
ជរាជាធម្មតា រមែងរួចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា រមែង
រួចចាកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស
ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា រមែងរួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ
ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ទាំងឡាយបាន ព្រោះអាស្រ័យឃ្នាប់ពោះណា
តថាគតនឹងសំដែងនូវឃ្នាប់ពោះដ៏ប្រសើរនោះឯង អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុង
ស្តាប់នូវពាក្យនោះចុះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង
ប្រាប់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា នៃព្រះមានព្រះភាគថា
ករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យាងនេះថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា រមែងរួចចាកជាតិ ពួកសត្វ
មានជរាជាធម្មតា រមែងរួចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា រមែង
រួចចាកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស
ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា រមែងរួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោម-
នស្ស ចង្អៀតចង្អល់ទាំងឡាយបាន ព្រោះអាស្រ័យឃ្នាប់ពោះណា ឃ្នាប់
ពោះដ៏ប្រសើរនោះ សុទ្ធតែសម្រេច មិនមែនមិនសម្រេចទេ តើដូចម្តេច ។

សម្មាទិដ្ឋិតិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាទិដ្ឋិ វិរិតា ហោតិ យេ ច
 មិច្ឆាទិដ្ឋិច្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 សម្មវន្តំ នេ ចស្ស វិរិតា ហោន្តំ សម្មាទិដ្ឋិច្បច្ចយា ច
 អនេកេ កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្ហំ គត្តន្តំ ។
 សម្មាសង្កប្បស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសង្កប្បោ វិរិតា
 ហោតិ ... សម្មាវចស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវចា វិរិតា
 ហោតិ ... សម្មាគម្មន្តស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាគម្មន្តោ
 វិរិតា ហោតិ ... សម្មាអាជីវស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 អាជីវោ វិរិតា ហោតិ ... សម្មាវាយាមស្ស
 ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាយាមោ វិរិតា ហោតិ ... សម្មា-
 សតិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសតិ វិរិតា ហោតិ ... សម្មា-
 សមាធិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសមាធិ វិរិតា ហោតិ...
 សម្មាញាណស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាញាណំ វិរិតំ ហោតិ...

ធម៌របបណាសក សមណសញ្ញាវិញ្ញាណ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិ ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិត្តាទិដ្ឋិ
 ចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែល
 មានមិត្តាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលជា
 សម្មាទិដ្ឋិនោះ ឈ្មោះថា បានបញ្ចះហើយ កុសលធម៌ ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ រមែងដល់ នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសន្តិច្បះ ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិត្តា-
 សន្តិច្បះ ចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលជាសម្មាវតា
 ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិត្តាវតា ចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាកម្មនៈ ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិត្តាកម្មនៈ ចេញហើយ... ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាអាជីវៈ ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិត្តា-
 អាជីវៈ ចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាយាមៈ
 ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិត្តាវាយាមៈ ចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសតិ ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិត្តាសតិ ចេញ
 ហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ ឈ្មោះ
 ថា បានបញ្ចះមិត្តាសមាធិ ចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ជាសម្មាញាណៈ ឈ្មោះថា បានបញ្ចះមិត្តាញាណៈ ចេញហើយ...

ពុទ្ធសាសនា អង្គបញ្ញត្តិកាយស្ស ទសវគ្គបិណ្ឌ

សម្មាសម្ពុទ្ធិស្ស កិក្ខុវេ មិច្ឆាវិមុត្តិ វិវិតា ហោតិ
 យេ ច មិច្ឆាវិមុត្តិប្បដ្ឋយា អនេកេ បាបកា
 អកុសលា ធម្មា សម្មវដ្ឋិ តេ ចស្ស វិវិតា
 ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធិស្ស ច អនេកេ កុសលា
 ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កត្តន្តិ ។ វេទំ ទោ តំ
 កិក្ខុវេ អរិយំ វិវេចនំ យំ វិវេចនំ សម្មជ្ជន្តិយេវ
 ចោ វិបជ្ជន្តិ យំ វិវេចនំ អាចម្ម ជាតិធម្មា
 សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តន្តិ ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ
 បរិមុត្តន្តិ មរណាធម្មា សត្តា មរណានិ បរិមុត្តន្តិ
 សោកបរិទេវធុក្ខនោមនស្សនាយា សធម្មា សត្តា សោ-
 កបរិទេវធុក្ខនោមនស្សនាយាសេហំ បរិមុត្តន្តិភិ ។

(៧) តិក្ខុកា កិក្ខុវេ វេទនំ ទេន្តិ
 បិក្ខុសម្មដ្ឋានានម្បិ អាពាជានំ បដិយាតាយ
 សេម្ហសម្មដ្ឋានានម្បិ អាពាជានំ បដិយាតាយ
 វាតសម្មដ្ឋានានម្បិ អាពាជានំ បដិយាតាយ
 អត្ថេតំ កិក្ខុវេ វេទនំ ទេន្តិ ទត្ថេតំ វេទនំ

សុត្តនិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសម្ពុទ្ធ ឈ្មោះថា បាទបញ្ចះមិច្ឆាវិមុត្តិ
 ចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែល
 មានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល
 ដែលជាសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ឈ្មោះថា បាទបញ្ចះចេញហើយ កុសលធម៌ច្រើន
 ប្រការ ដែលមានសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយ
 ការវិនា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្នាំបញ្ចះណា សុទ្ធតែសម្រេច មិនមែនមិន
 សម្រេច ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា រមែងរួចចាកជាតិ ពួកសត្វមាន
 ជរាជាធម្មតា រមែងរួចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈ ជាធម្មតា រមែង
 រួចចាកមរណៈ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស
 ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា រមែងរួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ
 ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ទាំងឡាយបាទ ព្រោះអាស្រ័យថ្នាំបញ្ចះណា
 ថ្នាំបញ្ចះនោះឯង ជាថ្នាំជ័យប្រសើរ ។

[៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពេទ្យឲ្យថ្នាំក្នុង ដើម្បីឃាត់នូវអាពាធទាំង
 ឡាយ ដែលកើតពីប្រមាត់ខ្លះ ដើម្បីឃាត់ នូវអាពាធទាំងឡាយដែលកើត
 ពីស្មៅខ្លះ ដើម្បីឃាត់ នូវអាពាធទាំងឡាយ ដែលកើតពីខ្យល់ខ្លះ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ថ្នាំក្នុងនោះមានមែន តថាគត មិនពោលថា ថ្នាំក្នុងនេះមិន

តវិយចណ្ណសកេ សមណសញ្ញាវគ្គោ

តញ្ច ខោ ឯតំ ភិក្ខុវេ វមនំ សម្បជ្ឈតិបិ វិបជ្ឈតិបិ ។
អហញ្ច ខោ នំ ភិក្ខុវេ អរិយំ វមនំ ទេសស្សាមិ
យំ វមនំ សម្បជ្ឈតិយេវ នោ វិបជ្ឈតិ យំ វមនំ អាគម្ម
ជាតិធម្មា សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តន្តំ ជរាធម្មា សត្តា
ជរាយ បរិមុត្តន្តំ មរណធម្មា សត្តា មរណោ បរិមុ-
ត្តន្តំ សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្ស្សទាយាសធម្មា សត្តា
សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្ស្សទាយាសេហិ បរិមុត្តន្តំ នំ
សុណាថ... កតមញ្ច នំ ភិក្ខុវេ អរិយំ វមនំ សម្ប-
ជ្ឈតិយេវ នោ វិបជ្ឈតិ យំ វមនំ អាគម្ម ជាតិធម្មា
សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តន្តំ ។ មេ ។ សោកបរិទេវទុក្ខ-
នោមនស្ស្សទាយាសធម្មា សត្តា សោកបរិទេវទុក្ខ-
នោមនស្ស្សទាយាសេហិ បរិមុត្តន្តំ ។ សម្មាទិដ្ឋិកស្ស
ភិក្ខុវេ មិច្ឆាទិដ្ឋិ វន្តា ហោតិ យេ ច មិច្ឆាទិដ្ឋិ-
ប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា សម្បវន្តំ

គន្ថយបណ្ណសិក្សា សមណសព្វវគ្គ

មានទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែប៉ាក្កតនោះឯង សម្រេចខ្លះមិនសម្រេច
ខ្លះៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ាក្កតណាសុទ្ធតែសម្រេច មិនមែនមិនសម្រេច
ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា វែមន៍រួចចាកជាតិ ពួកសត្វមានជរាជាធម្មតា
វែមន៍រួចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វែមន៍រួចចាកមរណៈ
ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ជា
ធម្មតា វែមន៍រួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀត
ចង្អល់ទាំងឡាយបាន ព្រោះអាស្រ័យប៉ាក្កតណា តថាគន្ថនឹងសំដែង
នូវប៉ាក្កត ដ៏ប្រសើរនោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុងស្តាប់ នូវពាក្យនោះ
ចុះ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានជាតិជាធម្មតា វែមន៍រួចចាក
ជាតិ ៗ បេ ៗ ពួកសត្វមានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស
ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា វែមន៍រួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ
ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ទាំងឡាយបាន ព្រោះអាស្រ័យប៉ាក្កតណា
ប៉ាក្កតដ៏ប្រសើរនោះ សុទ្ធតែសម្រេច មិនមែនមិនសម្រេច តើដូច
ម្តេច ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិ ឈ្មោះថា
បានកត្តមិច្ឆាទិដ្ឋិ ចេញហើយ អកុសធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមក
ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ កើតព្រម

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការិយស្ស ទសកនិបាតោ

តេ ច ស្ស វន្តា ហោ ង្គិ សម្មា ដិដ្ឋិ ប្បច្ចយា ច អនេ គេ
 តុ សលា ធម្មា ភាវនា ចារិយ្ហិ កច្ចង្គិ ។ សម្មា-
 សង្កប្បស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា សង្កប្បោ វន្តោ ហោ តិ . . .
 សម្មា វា ច ស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា វា ចា វន្តា ហោ តិ . . .
 សម្មា កម្មច្ចស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា កម្មច្ចោ វន្តោ ហោ តិ . . .
 សម្មា អាជីវស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា អាជីវោ វន្តោ ហោ តិ . . .
 សម្មា វាយា មស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា វាយា មោ វន្តោ ហោ តិ . . .
 សម្មា សតិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា សតិ វន្តោ ហោ តិ . . .
 សម្មា សមាធិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា សមាធិ វន្តោ ហោ តិ . . .
 សម្មា ញាណិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា ញាណិ វន្តោ ហោ តិ . . .
 សម្មា វិមុត្តិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា វិមុត្តិ វន្តោ ហោ តិ . . .
 យេ ច មិច្ឆា វិមុត្តិ ប្បច្ចយា អនេ គេ ចាបកា អតុ-
 សលា ធម្មា សម្មា ង្គិ តេ ច ស្ស វន្តា ហោ ង្គិ

សុត្តន្តបិដក អង្គជានិកាយ ទេសកនិបាត

អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិនោះ ឈ្មោះថា បាន
ក្នុងចេញហើយ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ
នៃមន្តីរ ឬវិការបរិច្ចណិដោយការវិនា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
ជាសម្មាសន្តិប្បៈឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាសន្តិប្បៈចេញហើយ... ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាទា ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាវាទា ចេញ
ហើយ... បុគ្គលជាសម្មាកម្មនៈ ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាកម្មនៈ ចេញហើយ
... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាអាជីវៈ ឈ្មោះថា បានក្នុង
មិច្ឆាអាជីវៈចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវាយាមៈ
ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាវាយាមៈចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលជាសម្មាសតិ ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាសតិចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាសមាធិចេញ
ហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាញាណៈ ឈ្មោះថា បានក្នុង
មិច្ឆាញាណៈចេញហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវិមុត្តិ
ឈ្មោះថា បានក្នុងមិច្ឆាវិមុត្តិចេញហើយ... អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លា-
មកច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិជាបច្ច័យកើតព្រម អកុសលធម៌
ទាំងនោះរបស់បុគ្គលដែលជាសម្មាវិមុត្តិនោះឈ្មោះថា បានក្នុងចេញហើយ

ពិឃៃបណ្ណសកេ សមណសព្វវគ្គោ

កត្តាវិមុត្តិប្បវដ្តយា ច អនេកេ កុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិយ្យី កត្តង្គំ ។ វេទំ ខោ តំ ភិក្ខុវេ អរិយំ
 វមំ សម្បជ្ជិតយេវ នោ វិបជ្ជិតំ យំ វមំ អាភម្ម
 ជាតិធម្មា សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តង្គំ ជរាធម្មា សត្តា
 ជរាយ បរិមុត្តង្គំ មរណធម្មា សត្តា មរណេន បរិ-
 មុត្តង្គំ សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្ស្រាថាយា សធម្មា សត្តា
 សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្ស្រាថាយាសេ ហិ បរិមុត្តង្គិតំ ។

(១០) ទិសយិមេ ភិក្ខុវេ ជំទុមនិយា ធម្មា ។

កតមេ ទិស ។ សម្មាទិដ្ឋិតស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិ ជំទុនា ហោតិ យេ ច មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បវដ្តយា
 អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា សម្មាទិដ្ឋិត
 តេ ចស្ស ជំទុនា ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិប្បវដ្តយា ច
 អនេកេ កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យី កត្តង្គំ ។

ធម៌យបណ្ណសក ឈមណសម្មាវចន

កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាវចន ជាបច្ច័យ វេមនីដល់
 នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមាន
 ជាតិជាធម្មតា វេមនីរួចចាកជាតិ ពួកសត្វមានជរាជាធម្មតា វេមនី
 រួចចាកជរា ពួកសត្វមានមរណៈជាធម្មតា វេមនីរួចចាកមរណៈ ពួកសត្វ
 មានសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ជាធម្មតា
 វេមនីរួចចាកសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់
 ទាំងឡាយបាន ព្រោះអាស្រ័យនូវប្ល័ក្ខតណា ប្ល័ក្ខតដ៏ប្រសើរនោះ
 ឯង សុទ្ធតែសម្រេច មិនមែនមិនសម្រេចទេ ។

(១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលគប្បីកំចាត់បង់
 នេះ មាន ១០ យ៉ាង ។ ១០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលជាសម្មាទិដ្ឋិ បានកំចាត់បង់មិច្ឆាទិដ្ឋិចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ កើត
 ព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គល ដែលជាសម្មាទិដ្ឋិនោះ ឈ្មោះ
 ថា បានកំចាត់បង់ហើយ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមាន
 សម្មាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ វេមនីដល់ នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ។

ស្នេហាបិដក អង្គនៃកាយស្នេ ទេសកន្តបាតោ

សម្មាសម្ពុច្ចស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសន្តិយោ មិទ្ធនោ
 ហោតិ... សម្មាវាចស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាចា មិទ្ធនោ
 ហោតិ... សម្មាកម្មន្តស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាកម្មនោ
 មិទ្ធនោ ហោតិ... សម្មាអាជីវស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 អាជីវោ មិទ្ធនោ ហោតិ... សម្មាវាយាមស្ស
 ភិក្ខុវេ មិច្ឆាវាយាមោ មិទ្ធនោ ហោតិ... សម្មា-
 សតិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសតិ មិទ្ធនោ ហោតិ...
 សម្មាសមាធិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាសមាធិ មិទ្ធនោ
 ហោតិ... សម្មាញាណិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆាញាណិ
 មិទ្ធនំ ហោតិ... សម្មាវិមុត្តិស្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆា-
 វិមុត្តិ មិទ្ធនោ ហោតិ យេ ច មិច្ឆាវិមុត្តិប្បច្ចយា
 អនេកេ ពាបកា អនុសលា ធម្មា សក្កន្តិ
 តេ ចស្ស មិទ្ធនោ ហោន្តិ សម្មាវិមុត្តិប្បច្ចយា ច
 អនេកេ តុសលា ធម្មា ការណាចារិញ្ញី ភិច្ចន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៧ វិទ្យាបិដក ទសកថាបិដក

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសន្តប្បវៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់
មិច្ឆាសន្តប្បវៈចេញហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវេទា
ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់មិច្ឆាវេទាចេញហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលជាសម្មាកម្មនៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់មិច្ឆាកម្មនៈចេញហើយ . . .
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាអាជីវៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់
មិច្ឆាអាជីវៈចេញហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវេ-
យាមៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់មិច្ឆាវេយាមៈចេញហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសតិ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់មិច្ឆាសតិ
ចេញហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា
បានកំចាត់បង់មិច្ឆាសមាធិចេញហើយ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
ជាសម្មាញាណៈ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់មិច្ឆាញាណៈចេញហើយ . . .
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសម្មាវិមុត្តិ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់មិច្ឆាវិមុត្តិ
ចេញហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែលមាន
មិច្ឆាវិមុត្តិជាបច្ច័យ កើតព្រម អកុសលធម៌ទាំងនោះ របស់បុគ្គលដែលជា
សម្មាវិមុត្តិនោះ ឈ្មោះថា បានកំចាត់បង់ហើយ កុសលធម៌ច្រើនប្រការ
ដែលមានសម្មាវិមុត្តិជាបច្ច័យ រមែងដលនូវការបរិច្ចណិដោយការវិនា ។

ពិធីបញ្ចូលពេ សមណសញ្ញា

ឥម ខោ ភិក្ខុវេ ធន វិប្បមនិយោ ធម្មានិ ។

[១១] អថខោ អតាតរោ ភិក្ខុ យេន ភកវា

តេនុបសន្ថម្ពំ ធម្មសន្ថម្ពំត្វា ភកវំនំ អភិវាទេត្វា

ឃតមន្តំ វិសីទំ ។ ឃតមន្តំ វិសីទ្ធោ ខោ សោ

ភិក្ខុ ភកវំនំ ឃតមវេច អសេត្វោ អសេត្វោនិ

កន្លេ វេចនិ តិក្ខវតា ធម្ម ខោ កន្លេ ភិក្ខុ

អសេត្វោ ហោតិ ។ ឥធម ភិក្ខុ(១) អសេត្វាយ

សម្មាវិស្ណិយោ សម្មាភតោ ហោតិ អសេត្វេន

សម្មាសន្ថម្ពេន សម្មាភតោ ហោតិ អសេត្វាយ

សម្មាវាចាយ សម្មាភតោ ហោតិ អសេត្វេន

សម្មាភត្ថេន សម្មាភតោ ហោតិ អសេត្វេន

សម្មាអាជីវេន សម្មាភតោ ហោតិ អសេត្វេន

សម្មាវាយាមេន សម្មាភតោ ហោតិ អសេត្វាយ

សម្មាសនិយោ សម្មាភតោ ហោតិ អសេត្វេន

១ ឧ. ឥធម ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ វិស្សតិ ។ ម. ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្សតិ វិស្សតិ ។

ពិនិយមបណ្ណាសក សមណសញ្ញវគ្គ

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយដែលគប្បីកំចាត់បង់មាន ១០ យ៉ាង
នេះឯង ។

(១១) គ្រានោះ ភិក្ខុ ១ ប្រធានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុង
ទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាប
ទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា អសេត្វៈ អសេត្វៈ ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជា
អសេត្វៈ តើដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ មាលភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសម្មាទិដ្ឋិ ជាអសេត្វៈ ប្រកបដោយសម្មា-
សង្កប្បៈ ជាអសេត្វៈ ប្រកបដោយសម្មាវាចា ជាអសេត្វៈ ប្រកបដោយ
សម្មាគម្មនៈ ជាអសេត្វៈ ប្រកបដោយសម្មាភារីវៈ ជាអសេត្វៈ ប្រកប
ដោយសម្មាវាយាមៈ ជាអសេត្វៈ ប្រកបដោយសម្មសតិ ជាអសេត្វៈ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការិយស្ស ទសកវិហារោ

សម្មាសមាធិនា សមម្ពន្ធកតោ ហោតិ អសេត្តោន
 សម្មាញ្ញាលោន សមម្ពន្ធកតោ ហោតិ អសេត្តោយ
 សម្មាវិមុត្តិយា សមម្ពន្ធកតោ ហោតិ ។ ឃំ ខោ
 ភិក្ខុ(១) អសេត្តោ ហោតិ ។

[១២] ធនយមេ ភិក្ខុវេ អសេត្តោយា ធម្មា ។

កតមេ ធន ។ អសេត្តោ សម្មាធិដ្ឋំ អសេត្តោ
 សម្មាសុត្តិប្បោ អសេត្តោ សម្មាវាចា អសេត្តោ
 សម្មាកម្មតោ អសេត្តោ សម្មាអាជីវោ អសេត្តោ
 សម្មាវាយាមោ អសេត្តោ សម្មាសតិ អសេត្តោ
 សម្មាសមាធិ អសេត្តោ សម្មាញ្ញាលំ អសេត្តោ
 សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ធន អសេត្តោយា
 ធម្មានិ ។

បបមោ សមណសញ្ញាវិគោ ។

១ ខ. ម. ភិក្ខុ ភិក្ខុតិ ពាថា ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គព្រះនិទាយ ទសកនិបាត

ប្រកបដោយសម្មាសមាធិ ជាអសេក្ខៈ ប្រកបដោយសម្មាញាណៈ

ជាអសេក្ខៈ ប្រកបដោយសម្មាវិមុត្តិ ជាអសេក្ខៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ (ភិក្ខុ)

ជាអសេក្ខៈ យ៉ាងនេះឯង ។

[១២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ជាអសេក្ខៈនេះ មាន

១០ យ៉ាង ។ ១០ យ៉ាងត័ក្កៈ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ជាអសេក្ខៈ ១ សម្មាសង្ក-

ប្បៈ ជាអសេក្ខៈ ១ សម្មាវាចា ជាអសេក្ខៈ ១ សម្មាកម្មន្តៈ ជាអសេក្ខៈ ១

សម្មាអាជីវៈ ជាអសេក្ខៈ ១ សម្មាវាយាមៈ ជាអសេក្ខៈ ១ សម្មាសតិ

ជាអសេក្ខៈ ១ សម្មាសមាធិ ជាអសេក្ខៈ ១ សម្មាញាណៈ ជាអសេក្ខៈ ១

សម្មាវិមុត្តិ ជាអសេក្ខៈ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយជា

អសេក្ខៈ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

គន្ថយបណ្ណាសកេ សមណសញ្ញាវគោ

តិស្ស្យទានំ

សមណសញ្ញា វោជន្តោ មិច្ឆតំ ទុបវិជ្ជយ

វិជ្ជាទំ លោកិយតិកត្តា មិច្ឆមេនេ ទេ ហានិ(១) ។

១ ឧ. សញ្ញា វោជន្តោ មិច្ឆតំ ពីធំ វិជ្ជាយ តិច្ឆិកា

លោកិយតំ មិច្ឆា ច តិទុបវនំ ទេ អសេហានិ ។

ម. សញ្ញា វោជន្តោ មិច្ឆតំ ពីធំ វិជ្ជាយ តិច្ឆិកា

លោកិយ មិច្ឆា មេនេ តិទុបវនំ ទេ អសេហានិ ។

តនិយមបណ្ណាសក សមណសញ្ញាវគ្គ

ខ្ញុំ ទានដែលមណសញ្ញាវិគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីសេចក្តីសំគាល់របស់សមណៈ ១
 អំពីការចំរើនពោជ្ឈន៍ទាំង ៧ ជាបច្ច័យឲ្យ
 បានបំពេញ នូវវិជ្ជា ៣ យ៉ាង ១ អំពីការមិន
 បានស្ថានសួគ៌ ព្រោះអាស្រ័យ មិច្ឆតៈ ១
 អំពីការបានស្ថានសួគ៌ព្រោះអាស្រ័យ សម្មតៈ ១
 អំពីវិជ្ជា ជាប្រធាន ក្នុងការច្នៃប្រឌិតនូវ
 កុសលធម៌ ១ អំពីការលាងផ្តិតក្នុងខ្លួនណាមន-
 ២១ ១ អំពីពេទ្យអ្នកឱ្យឃ្នប់ពោះ ១ អំពីពេទ្យ
 អ្នកឱ្យឃ្នកត ១ អំពីធម៌ដែលគប្បីកំចាត់មាន
 ២ លើក ។

ទ្រឹយោ បច្ចោរោហណីវគ្គោ

(១៣) អធិដ្ឋោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតោ
អនត្តោ ច ធិដ្ឋោ ច វេទិតោ អត្តោ ច
អធិម្ពណ្ណំ វិទិត្តា អនត្តញ្ញំ ធិម្ពណ្ណំ វិទិត្តា អត្តញ្ញំ
យថា ធិដ្ឋោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិ-
តត្ថំ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ អធិដ្ឋោ ច អនត្តោ
ច ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសង្កប្បោ មិច្ឆាវាចា មិច្ឆា-
កម្មត្តោ មិច្ឆាអាជីវោ មិច្ឆាវាយាមោ មិច្ឆាសតិ
មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញ្ញាណំ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ
វុច្ចនិ ភិក្ខុវេ អធិដ្ឋោ ច អនត្តោ ច ។ កត-
មោ ច ភិក្ខុវេ ធិដ្ឋោ ច អត្តោ ច ។ សម្មាទិដ្ឋិ
សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មត្តោ សម្មាអាជីវោ
សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សម្មាញ្ញាណំ
សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចនិ ភិក្ខុវេ ធិដ្ឋោ ច អត្តោ ច ។

បច្ចោលោហណីវិគីទី ២

(១៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បដឹងសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង
 សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង គប្បដឹងធម៌ផង ប្រយោជន៍ផង លុះ
 ដឹងច្បាស់សភាវៈ មិនមែនធម៌ផង សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ដឹង
 នូវធម៌ផង នូវប្រយោជន៍ផង ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា
 ភិក្ខុគប្បប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈ មិន
 មែនធម៌ សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 មិច្ឆាសង្ខប្បៈ មិច្ឆាវេទា មិច្ឆាកម្មនៈ មិច្ឆាភាជីវៈ មិច្ឆាវេយាមៈ
 មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណៈ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះហៅថា សភាវៈមិនមែនធម៌ សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌នឹងប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺ សម្មាទិដ្ឋិ
 សម្មាសង្ខប្បៈ សម្មាវេទា សម្មាកម្មនៈ សម្មាភាជីវៈ សម្មាវេយាមៈ
 សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណៈ សម្មាវិមុត្តិ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ ហៅថា ប្រយោជន៍ ។

គតិយបណ្ណសកេ បញ្ចេហោណវិញ្ញា

អនឃ្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតញោ អនត្តោ ច ធម្មោ ច វេទិត-
ញោ អត្តោ ច អនឃ្មញ្ច វិទិត្យា អនត្តញ្ច ធម្មញ្ច វិទិត្យា
អត្តញ្ច យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតត្បន្ត
វតី យន្តំ វុត្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច វុត្តន្តំ ។

(១២) អនឃ្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតញោ ធម្មោ ច
អនត្តោ ច វេទិតញោ អត្តោ ច អនឃ្មញ្ច វិទិត្យា
ធម្មញ្ច អនត្តញ្ច វិទិត្យា អត្តញ្ច យថា ធម្មោ
យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតត្បំ ។ កតមោ ច
ភិក្ខុវេ អនឃ្មោ កតមោ ច ធម្មោ កតមោ ច
អនត្តោ កតមោ ច អត្តោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ភិក្ខុវេ
អនឃ្មោ សម្មាទិដ្ឋិ ធម្មោ យេ ច មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បច្ច-
យា អនេកេ មាមកា អភ្នុសលា ធម្មា សម្បន្តំ
អយំ អនត្តោ សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា ច អនេកេ កុស-
លា ធម្មា ភាវនាមារិច្ឆា កត្តន្តំ អយំ អត្តោ ។

និទ្ទេសបណ្ណសក បញ្ចោរោហណេវត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យណាថា ភិក្ខុគប្បដ៏ន សភាវៈមិនមែនធម៌ផង
 មិនមែនប្រយោជន៍ផង គប្បដ៏នធម៌ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹង
 ច្បាស់នូវសភាវៈមិនមែនធម៌ផង មិនមែនប្រយោជន៍ផង ដឹងនូវធម៌ផង
 ប្រយោជន៍ផង ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្ប
 ប្រតិបត្តិយ៉ាងនោះដូច្នោះ ដែលគថាគតពោលហើយ ពាក្យម្ល៉េះតថាគត
 ពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។

(១៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បដ៏នសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 គប្បដ៏នសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងនូវសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍
 ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូចម្តេច
 សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេចប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាទិដ្ឋិជាធម៌ ពួកអកុសល-
 ធម៌លាមកច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជា
 សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកអកុសលធម៌ច្រើនប្រការ មានសម្មាទិដ្ឋិ
 ជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិច្ចណិដោយភាវនា នេះជាប្រយោជន៍ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គសិរិកាយស្ស ទសកនិទានេ

មីច្ឆាសង្កម្មោ ភិក្ខុវេ អនិច្ចោ សម្មាសង្កម្មោ ធម្មោ
 យេ ច មីច្ឆាសង្កម្មប្បប្បដ្ឋយា អនិច្ចោ ចាបកា អកុ-
 សលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិំ អយំ អនិច្ចោ សម្មាសង្កម្ម-
 ប្បដ្ឋយា ច អនិច្ចោ កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្ហំ
 កច្ចង្គំ អយំ អនិច្ចោ ។ មីច្ឆាភិច្ឆា ភិក្ខុវេ អនិច្ចោ
 សម្មាភិច្ឆា ធម្មោ យេ ច មីច្ឆាភិច្ឆាបដ្ឋយា អនិច្ចោ
 ចាបកា អកុសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិំ អយំ អនិច្ចោ
 សម្មាភិច្ឆាបដ្ឋយា ច អនិច្ចោ កុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិយ្ហំ កច្ចង្គំ អយំ អនិច្ចោ ។ មីច្ឆាកម្មន្តោ ភិក្ខុវេ
 អនិច្ចោ សម្មាកម្មន្តោ ធម្មោ យេ ច មីច្ឆាកម្មន្តប្ប-
 ដ្ឋយា អនិច្ចោ ចាបកា អកុសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិំ
 អយំ អនិច្ចោ សម្មាកម្មន្តប្បដ្ឋយា ច អនិច្ចោ
 កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្ហំ កច្ចង្គំ អយំ អនិច្ចោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសន្តិប្បៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាសន្តិប្បៈ
 ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆា-
 សន្តិប្បៈជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួក
 កុសលធម៌ ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសន្តិប្បៈ ជាបច្ច័យ វែមន៍
 ដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ មិច្ឆាវតា ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាវតា ជាធម៌ ពួកអកុ-
 សលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវតា ជាបច្ច័យ កើត
 ព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាវតា ជាបច្ច័យ វែមន៍ដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា
 នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាកម្មនៈ ជាសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ សម្មាកម្មនៈ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើន
 ប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាកម្មនៈ ជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិន
 មែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាកម្មនៈ
 ជាបច្ច័យ វែមន៍ដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយការវិនា នេះជាប្រយោជន៍ ។

តិរិយបញ្ញាសមេ បញ្ចោណេណំវេញោ

មីន្ទាអាជីវេ កិក្ខុវេ អនន្ទោ សម្មាអាជីវេ ធម្មោ
 យេ ច មីន្ទាអាជីវប្បដ្ឋយា អនេកេ ចាបកោ
 អនុសលា ធម្មា សម្មាសង្កេ អយំ អនន្ទោ សម្មា-
 អាជីវប្បដ្ឋយា ច អនេកេ តុសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិប្បី កច្ឆន្តិ អយំ អនន្ទោ ។ មីន្ទាវាយាមោ
 កិក្ខុវេ អនន្ទោ សម្មាវាយាមោ ធម្មោ យេ ច មីន្ទា
 វាយាមប្បដ្ឋយា អនេកេ ចាបកោ អនុសលា ធម្មា
 សម្មាសង្កេ អយំ អនន្ទោ សម្មាវាយាមប្បដ្ឋយា ច
 អនេកេ តុសលា ធម្មា ភាវនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ
 អយំ អនន្ទោ ។ មីន្ទាសតិ កិក្ខុវេ អនន្ទោ
 សម្មាសតិ ធម្មោ យេ ច មីន្ទាសតិប្បដ្ឋយា អនេ-
 កេ ចាបកោ អនុសលា ធម្មា សម្មាសង្កេ អយំ
 អនន្ទោ សម្មាសតិប្បដ្ឋយា ច អនេកេ តុស-
 លា ធម្មា ភាវនាចារិប្បី កច្ឆន្តិ អយំ អនន្ទោ ។

ធម៌បណ្ណសក បញ្ចេហោណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាភាជីវៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាសា-
 ជីវៈ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមាន
 មិច្ឆាភាជីវៈជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនជាប្រយោជន៍
 ពួកអកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសាជីវៈ ជាបច្ច័យ វែមន៍ដល់
 នូវការបរិបូណ៌ដោយភាវនា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិច្ឆាវាយាមៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាវាយាមៈជាធម៌ ពួកអកុសល-
 ធម៌ដ៏លាមកច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវាយាមៈជាបច្ច័យ កើតព្រម
 នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួកអកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែល
 មានសម្មាវាយាមៈជាបច្ច័យ វែមន៍ដល់នូវការបរិបូណ៌ដោយភាវនា នេះជា
 ប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសតិ ជាសភាវៈមិនមែន
 ធម៌ សម្មាសតិ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា
 ដែលមានមិច្ឆាសតិ ជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនជា
 ប្រយោជន៍ ពួកអកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសតិ ជា
 បច្ច័យ វែមន៍ដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយភាវនា នេះជាប្រយោជន៍ ។

✽

សុត្តន្តបិដក សុត្តន្តនិកាយស្ស ទសកនិទាន

មិច្ឆាសមាធិ ភិក្ខុវេ អធិប្បោ សម្មាសមាធិ ធិប្បោ យេ
 ច មិច្ឆាសមាធិប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា អកុសលា
 ធិប្បា សម្ពុត្តិ អយំ អនត្តោ សម្មាសមាធិប្បច្ចយា
 ច អនេកេ កុសលា ធិប្បា ភាវនាចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ
 អយំ អត្តោ ។ មិច្ឆាញាណំ ភិក្ខុវេ អធិប្បោ សម្មា-
 ញាណំ ធិប្បោ យេ ច មិច្ឆាញាណប្បច្ចយា អនេកេ
 ចាបកា អកុសលា ធិប្បា សម្ពុត្តិ អយំ អនត្តោ
 សម្មាញាណប្បច្ចយា ច អនេកេ កុសលា ធិប្បា
 ភាវនាចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ អយំ អត្តោ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ
 ភិក្ខុវេ អធិប្បោ សម្មាវិមុត្តិ ធិប្បោ យេ ច មិច្ឆា-
 វិមុត្តិប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធិប្បា
 សម្ពុត្តិ អយំ អនត្តោ សម្មាវិមុត្តិប្បច្ចយា ច អនេកេ
 កុសលា ធិប្បា ភាវនាចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ អយំ អត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនូវនិកាយ ទសកនិបាត

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសមាធិ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាសមាធិ
 ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាសមាធិ
 ជាបច្ច័យ ភើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌
 ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាសមាធិ ជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការ
 បរិបូណ៌ដោយការវិនា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆា-
 ញាណៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាញាណៈជាធម៌ ពួកអកុ-
 សលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាញាណៈ ជាបច្ច័យ
 ភើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាញាណៈជាបច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា
 នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ សម្មាវិមុត្តិ ជាធម៌ ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកច្រើនប្រការ
 ណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ ភើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាវិមុត្តិ ជា
 បច្ច័យ រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា នេះជាប្រយោជន៍ ។

គតិយបណ្ណាសកេ បញ្ចោរោហណំវិញ្ញោ

អនម្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតោ ធម្មោ ច អនត្តោ
 ច វេទិតោ អត្តោ ច អនម្មញ្ញ វិទិត្តា ធម្មញ្ញ
 អនត្តញ្ញ វិទិត្តា អត្តញ្ញ យថា ធម្មោ យថា អត្តោ
 តថា បដិបដ្ឋិតត្វន្តំ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥនមេតិ
 បដិច្ច វុត្តន្តំ ។

[១៤] អនម្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតោ ធម្មោ

ច អនត្តោ ច វេទិតោ អត្តោ ច អនម្មញ្ញ
 វិទិត្តា ធម្មញ្ញ អនត្តញ្ញ វិទិត្តា អត្តញ្ញ យថា
 ធម្មោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតត្វន្តំ ។
 ឥនមេតេ ច កតវា ឥទិ វត្តាន សុគតោ
 ទុដ្ឋាយាសនា វិញ្ញាវំ ចាវិសិ ។ អថោ

តេសំ (១) អថិវឿត្តន្តស្ស កតវិតោ ឯតទិហាសិ

១ ឱ. ម. តេសំ វិទុន្តិ បាយិ វិញ្ញាវិ ។

តតិយបណ្ណាសក បណ្ណោរោហណវិភ័ត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យណាថា ភិក្ខុគប្បីដឹងសភាវៈ មិនមែនធម៌
 ផង ធម៌ផង គប្បីដឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះ
 ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បីប្រតិ-
 បត្តិតាមយ៉ាងនោះដូច្នោះ ដែលតថាគតពោលហើយ ពាក្យនេះតថាគត
 ពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។

(១៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីដឹងសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង
 ធម៌ផង គប្បីដឹងសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះ
 ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បី
 ប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់កាសិត
 នេះហើយ ព្រះសុគត ពោលនូវពាក្យនេះ ហើយក្រោកចាក
 អាសនៈចូលទៅកាន់វិហារ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញទៅ
 មិនយូរប៉ុន្មាន ពួកភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្តីគ្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្កនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឥទំ ខោ នោ អារុសោ ភកកំ សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសំ
 ឧទ្ទិសិត្តា វិត្តារេន អត្ថំ អវិកជិត្តា ឧដ្ឋាយាសនា
 វិហារំ បវិដ្ឋា អធម្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតញោ ធម្មោ
 ច អនត្តោ ច វេទិតញោ អត្តោ ច អធម្មញ្ច វិទិត្តា
 ធម្មញ្ច អនត្តញ្ច វិទិត្តា អត្តញ្ច យថា ធម្មោ យថា
 អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ កោ នុ ខោ ឥមស្ស
 ភកកតា សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្តារេន
 អត្ថំ អវិកត្តស្ស វិត្តារេន អត្ថំ វិកជេយ្យតិ ។
 អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសំ អយំ ខោ
 អាយស្មា អាណន្តោ សត្តុ ថេវ សំវណ្ណិតោ សញ្ញវិតោ
 ច វិញ្ញំ សព្វញ្ញចារីនំ បហោតិ អាយស្មា^(១) អាណន្តោ
 ឥមស្ស ភកកតា សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស
 វិត្តារេន អត្ថំ អវិកត្តស្ស វិត្តារេន អត្ថំ វិកជិត្តំ យជ្ជន
 មយំ យេនាយស្មា អាណន្តោ តេនុបសង្កមេយ្យម

១ ឧ.ម. បាយស្មា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាយ

ម្នាល អារិសោ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឧទ្ទេសនេះដោយសេចក្តី
 បំប្រញ ទ្រង់មិនទាន់ចែកនូវអត្ត ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ
 ហើយស្តេចក្រោកចាកអាសនៈ ចូលទៅកាន់វិហារ (ឧទ្ទេសនោះថា)
 ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីដឹងសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 គប្បីដឹងនូវសភាវៈ មិនមែនជាប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះ
 ដឹងនូវសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុ
 គប្បីប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ នរណា ឬ គប្បីចែកនូវអត្តនៃឧទ្ទេសនេះ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង ដោយសេចក្តីបំប្រញ មិនទាន់
 ចែកអត្តដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារទៅបាន ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុ
 នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា មានតែអានន្តដ៏មានអាយុនេះទេ
 ដែលព្រះសាស្តា ទ្រង់សរសើរផង ទាំងពួកសព្វហ្មឋាន ជាអ្នក
 ប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ អានន្តដ៏មានអាយុ ទើបអាចនឹង
 ចែកអត្ត នៃឧទ្ទេសនេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ដោយសេចក្តីបំប្រញ មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារ
 ទៅបាន បើដូច្នោះ ក្នុងយើងនាំគ្នា ចូលទៅរកអានន្ត ដ៏មានអាយុ

តន្ត្រីយចន្តស្តាស្ត បច្ចេកវិទ្យា

ឧបស្ស័ន្តម្ភា អាយស្សន្តំ អានន្តំ ឯកមន្តំ បុត្រ-
 យ្យាម យថា លោ អាយស្សា អានន្តោ ព្យាគ-
 វិស្សតំ តថា វិ ជានេស្ស្យាមាតិ (១) ។ អថខោ
 តេ ភិក្ខុ យេនាយស្សា អានន្តោ តេនុបស្ស័ន្តម្ភស្ថ
 ឧបស្ស័ន្តម្ភា អាយស្សតា អានន្តេន សន្តិ សម្មោ-
 ទីស្ថ សម្មោទន្តិយំ កថំ សារាណិយំ វិគីសារត្រា
 ឯកមន្តំ វិសីទីស្ថ ឯកមន្តំ វិសីទ្ធោ ខោ តេ
 ភិក្ខុ អាយស្សន្តំ អានន្តំ ឯកមន្តំ វិសីទី វេទំ ខោ
 លោ អារុសោ អានន្ត ភិក្ខុ សម្ពិទ្ធតេន ឧទ្ទេសំ
 ឧទ្ទេសិត្រា វិត្តាវេន អន្តំ អវិកជិត្រា ឧដ្ឋាយាសនា
 វិហារំ បវិដ្ឋោ អនម្ភោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតញ្ចោ
 ធម្មោ ច អនត្តោ ច វេទិតញ្ចោ អត្តោ ច
 អនម្ភញ្ចា វិទិត្រា ធម្មញ្ចា អនត្តញ្ចា វិទិត្រា អត្តញ្ចា
 យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា បដិបជ្ជិតព្វន្តំ ។

១ ម. ពាយ្យមាតិ ។

គតិយចណ្ណសក បច្ឆោរាហណវិគ្គ

លុះចូលទៅដល់ហើយ គប្បីសួរអត្តនេះ នឹង អានន្ទដ៏មានអាយុ អានន្ទ
 ដ៏មានអាយុ នឹងឆ្លើយដល់យើងរាល់គ្នា យ៉ាងណា យើងនឹងចាំទុក
 នូវអត្តនោះ យ៉ាងនោះ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ នាំគ្នាចូល
 ទៅក្រព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
 ជាមួយនឹងអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យ
 ដែលគួរព្រួយហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ថា
 ម្ចាស់អាវុសា អានន្ទ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងទេសនេះ ដោយ
 សេចក្តីបំប្រញា មិនខានចែកអត្តដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយសោះ
 ហើយទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈចូលទៅ កាន់ព្រះវិហារ (ទេសនានោះថា)
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីដឹងសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង គប្បី
 ដឹងសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងនូវសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍
 ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

តេសំ ឆោ អាវុសោ អម្ពាភំ អចិរយ្យកិណ្ឌស្ស ភកវតោ
 ឯតទហោសំ វនំ ខោ ឆោ ឆោ អាវុសោ ភកវា សង្ខត្តេន
 ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្វា វិត្តាវេន អត្ថំ អវិភជិត្វា ឧដ្ឋាយា-
 សនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អធិដ្ឋោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតព្វោ ធិដ្ឋោ
 ច អនត្តោ ច វេទិតព្វោ អត្តោ ច អធិដ្ឋព្វា វិទិត្វា
 ធិដ្ឋព្វា អនត្តព្វា វិទិត្វា អត្តព្វា យថា ធិដ្ឋោ យថា
 អត្តោ តថា បដិបន្តិតព្វន្តំ កោ នុ ខោ វេមស្ស
 ភកវតោ សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្តាវេន
 អត្ថំ អវិភត្តស្ស វិត្តាវេន អត្ថំ វិភជេយ្យតំ ។ តេសំ
 ឆោ អាវុសោ អម្ពាភំ ឯតទហោសំ អយំ ខោ អាយ-
 ស្មា អានន្ទោ សត្ត ចេវ សំវណ្ណតោ សម្មាវិតោ ច
 វិញ្ញំ សុព្រហ្មចារីនំ បហោតំ អាយស្មា អានន្ទោ
 វេមស្ស ភកវតោ សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស
 វិត្តាវេន អត្ថំ អវិភត្តស្ស វិត្តាវេន អត្ថំ វិភជិត្តំ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១៣ វេសកនិទាន

ម្នាល អាវុសោ ព្រះមានព្រះភាគរបស់យើង ទ្រង់ចៀសចេញទៅមិនយូរ
 ប៉ុន្មាន យើងទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ម្នាល អាវុសោ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឧទ្ទេសនេះ ដោយសេចក្តីបំប្រុង ទ្រង់
 មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ ហើយក្រោកចាក
 ភាសនៈ ចូលទៅកាន់វិហារ (ឧទ្ទេសនោះថា) ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុភប្បជីនីសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ភប្បជីនីសភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 ដឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រ-
 យោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុភប្បប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ នរណា ហ្ន៎ ភប្ប
 ចែកអត្តនៃឧទ្ទេសនេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងដោយ
 សេចក្តីបំប្រុង មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន ។
 ម្នាល អាវុសោ យើងទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា មានតែ
 អានន្តដ៏មានអាយុនេះឯង ដែលព្រះសាស្តាសរសើរហើយផង ទាំង
 ពួកសព្វហ្មធារី ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ អានន្តដ៏មានអាយុ
 ទើបអាចនឹងចែកអត្តនៃឧទ្ទេសនេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ដោយសេចក្តីបំប្រុង មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន

គតិយបណ្ណសកេ បច្ចោហេហណិវិញ្ញោ

យេន្ទ្រម មយំ យេនាយស្មា អាណន្តោ តេនុបសង្ក-
 មិស្សាម ទុបសង្កមិត្តា អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ឯតមត្តំ
 តុច្ឆេយ្យម (១) យថា នោ អាយស្មា អាណន្តោ
 ព្យាករិស្សន្តំ តថា នំ តារយ្យមាតិ (២) វិគជតា-
 យស្មា អាណន្តោតិ ។ សេយ្យថាចិ អាវុសោ បុរិសោ
 សារត្តិកោ សារគរេសី សារបរិយេសនំ ចរមាលោ
 មហានោ វុត្តស្ស តិដ្ឋតោ សារវតោ អតិក្កម្មេ
 មុលំ អតិក្កម្ម ខន្តំ សាខាបណិសេ សារំ បរិយេ-
 សិតតំ មញ្ញាយ្យ ឃី សម្មទមិទំ អាយស្មន្តានំ
 សត្តំ សម្មទ័ក្កតេ តំ កកវន្តំ អតិសត្តា (៣) អម្ម
 ឯតមត្តំ បដិប្បត្តិតតំ មញ្ញេ (៤) សោ អាវុសោ (៥)
 កកវំ ជានំ ជានាតិ បស្សំ បស្សនិ ចក្កក្កតោ
 ញ្ញានាក្កតោ ធម្មក្កតោ ព្រហ្មក្កតោ វត្តា បវត្តា

---

១ ម. បដិប្បេយ្យម ។ ២ ឧ. ម. តារយ្យមាតិ ។ ៣ ម. អតិក្កមិញ ។
 ៤ ឧ. មញ្ញេ ។ ៥ ឧ. ម. សេហវុសោ ។

អរិយបណ្ណសក បញ្ចោលោកវិញ

បើដូច្នោះ គួរយើងចូលទៅរកអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ គប្បីសួរអត្តនេះ នឹងអានន្ទដ៏មានអាយុ អានន្ទដ៏មានអាយុ
 នឹងឆ្លើយ ដល់យើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា យើងទាំងឡាយ គប្បី
 ចាំទុកនូវអត្តយ៉ាងនោះ សូមអានន្ទដ៏មានអាយុ ចែក (សេចក្តីនេះឲ្យ
 ទាន) ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ ដូចជាបុរស
 អ្នកត្រូវការដោយខ្លឹមឈើ ស្វែងរកខ្លឹមឈើ គ្រាប់ទៅរកខ្លឹមឈើ កាល
 បើឈើធំ មានខ្លឹមបិតនៅ (ចំពោះមុខ) ក៏រលងគល់ រលងដើម
 ហើយសំគាល់ថា គួរស្វែងរកខ្លឹម ត្រង់បែកនឹងសន្ធឹកទៅវិញ មាន
 ទុបមា យ៉ាងណាមិញ សេចក្តីទុបយ្យក៏យ៉ាងនោះដែរ កាលបើព្រះ
 សាស្តាគង្គ ក្នុងចំពោះមុខ នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ លោក
 ទាំងឡាយ រលងព្រះមានព្រះភាគនោះ ហើយសំគាល់ថា គប្បីសួរ
 សេចក្តីនេះនឹងខ្ញុំវិញ ម្ចាស់អាវុសោ ព្រោះថា ព្រះមានព្រះភាគនោះ
 តែងទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុដែលគួរជ្រាប ទ្រង់ឃើញនូវហេតុដែលគួរឃើញ
 ព្រះតថាគតនោះមានចក្ខុភើតហើយ មានញាណភើតហើយ មានធម៌ភើត
 ហើយ ព្រះអង្គជាបុរសប្រសើរ ព្រះអង្គជាអ្នកស្តីថា ជាអ្នកប្រៀនប្រដៅ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តវិហាយស្ស ទសកនិទានោ

អត្ថស្ស ធិដ្ឋេតា អមតស្ស ទានា ធម្មស្សម្ពី
 តថាគតោ សោ ចេវ បនេតស្ស កាលោ អហោសិ
 យំ តុម្ពេ ភកវន្តិយេវ ឧបសង្កម្ពិត្វា ឯតមត្តំ
 បុច្ឆេយ្យាថ យថា នោ(១) ភកវ ព្យាករយ្យ តថា
 មំ ជារយ្យាថាតិ ។ អន្តរុសោ អាណន្ទ ភកវ
 ជាមំ ជាថាតិ បស្សំ បស្សតិ ចត្តុក្ខតោ ញាណា-
 ក្ខតោ ធម្មក្ខតោ ព្រហ្មក្ខតោ វត្តា បវត្តា អត្ថស្ស
 ធិដ្ឋេតា អមតស្ស ទានា ធម្មស្សម្ពី តថាគតោ
 សោ ចេវ បនេតស្ស កាលោ អហោសិ យំ មយំ
 ភកវន្តិយេវ ឧបសង្កម្ពិត្វា ឯតមត្តំ បុច្ឆេយ្យាថ
 យថា នោ ភកវ ព្យាករយ្យ តថា មំ ជារយ្យាថ
 អបិបាយស្មា អាណន្ទោ សត្តំ ចេវ សំវណ្ណិតោ
 សម្ពាវតោ ច វិញ្ញាមំ សព្រហ្មចារីមំ បហោតិ

១ ឧ. អ. វិ. ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាន ទសកនិទាន

ជាអ្នកបង្កើននូវប្រយោជន៍ អ្នកឲ្យនូវព្រះនិព្វាន ជាម្ចាស់នៃធម៌
 កាលនេះ ជាកាលគួរ ដល់ព្រះតថាគតនុ៎ះហើយ លោកទាំងឡាយ
 គប្បីចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយសាកសួរនូវសេចក្តីនៃទុទេស
 នេះ (ថ្មី) ព្រះមានព្រះភាគនៃយើងសំដែងយ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយ
 គប្បីចាំទុកនូវទុទេសនោះ យ៉ាងនោះចុះ ។ ម្ចាស់អាវុសា
 មានន្ទ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុ ដែលគួរជ្រាប ទ្រង់
 ឃើញនូវហេតុដែលគួរឃើញ ដោយពិតណាស់ ព្រះតថាគតនោះមាន
 ចក្ខុភើតហើយ មានញាណភើតហើយ មានធម៌ភើតហើយ ព្រះអង្គជា
 បុរសប្រសើរ ព្រះអង្គជាអ្នកស្តីថា ជាអ្នកប្រៀនប្រដៅ ជាអ្នកបង្កើន
 មកនូវប្រយោជន៍ អ្នកឲ្យនូវព្រះនិព្វាន ជាម្ចាស់នៃធម៌ កាលនេះជា
 កាលគួរ ដល់ព្រះតថាគតនុ៎ះហើយ យើងទាំងឡាយ គប្បីចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយសាកសួរនូវសេចក្តី នៃទុទេសនុ៎ះ
 (ថ្មី) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដោះស្រាយ ដល់យើងទាំងឡាយ
 យ៉ាងណា យើងទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវទុទេសនោះ យ៉ាងនោះ
 ភីតិកមែនហើយ ប៉ុន្តែ មានន្ទដ៏មានអាយុ (នេះ) ព្រះសាស្តាទ្រង់
 សរសើរផង ទាំងពាក្យព្រហ្មចារី ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរដែរ

គន្ថយបណ្ណសកេ បញ្ចោរោហណវិញ្ញា

អាយស្មា អានន្ទោ ឥមស្ស ភកវតា សន្និទ្ធនៃ
 ឧទ្ទេសស្ស ឧម្ពិជ្ជស្ស វិញ្ញាវេន អត្ថំ អវិភត្តស្ស វិញ្ញាវេន
 អត្ថំ វិភជ្ជិតំ វិភជ្ជិតាយស្មា អានន្ទោ អនុកតត្វាតិ(១) ។
 តេនហារុសោ សុណាថ សាជុតិំ មនសិករោថ
 ភាសិស្សមីតំ ។ ឃុំហារុសោតិំ ខោ តេ កំត្វុ
 អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បច្ចុស្សសុំ ។ អាយស្មា
 អានន្ទោ ឃុតនវេច យំ ខោ លោ អារុសោ ភកវា
 សន្និទ្ធនៃ ឧទ្ទេសំ ឧម្ពិសិត្វា វិញ្ញាវេន អត្ថំ អវិភជិត្វា
 ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អនន្ទោ ច កំត្វុវេ
 វេទិតញោ ធម្មោ ច អនន្ទោ ច វេទិតញោ អន្ទោ ច
 អនម្មញ្ច វិទិត្វា ធម្មញ្ច អនត្តញ្ច វិទិត្វា អត្តញ្ច
 យថា ធម្មោ យថា អន្ទោ តថា បដិបដ្ឋិតត្វន្តិ
 កតមោ ហារុសោ អនន្ទោ កតមោ ច ធម្មោ
 កតមោ ច អនន្ទោ កតមោ ច អន្ទោ ។

១ ឧ. អនុកតត្វាតិ ។

ធនិយបណ្ណសក បញ្ចោរោបណ៍រដ្ឋ

អាទន្នដ៏មានអាយុនេះ អាចនឹងចែកអត្ថ នៃឧទ្ទេសនេះ ដែលព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់សំដែង ដោយសេចក្តីបំប្រុង មិនទាន់ចែកអត្ថ ដោយ
 ភិស្តារ ឲ្យភិស្តារទៅបាន សូមអាទន្នដ៏មានអាយុ កុំឲ្យបង្កើតផ្លូវ មេត្តា
 ចែកអត្ថនេះឲ្យទាន ។ ម្នាលអាវុសោ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
 ប្រុងស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ ខ្ញុំនឹងសំដែងប្រាប់ ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ថេរវេទា របស់ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុថា ករុណា
 អាវុសោ ។ ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុ បានពោលពាក្យនេះ ថា
 ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ របស់យើង ទ្រង់សំ-
 ដែងនូវឧទ្ទេសណា ដោយសេចក្តីបំប្រុង ទ្រង់មិនទាន់ចែកអត្ថដោយ
 ភិស្តារ ស្រាប់តែក្រោកចាកអាសនៈចូលទៅកាន់វិហារ (ឧទ្ទេសនោះ
 ថា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីដ៏សកាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 គប្បីដ៏សកាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងនូវសកាវៈ
 មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសកាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រ-
 យោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បីប្រតិបត្តិតាម
 យ៉ាងនោះ ម្នាលអាវុសោ សកាវៈមិនមែនធម៌ តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូច
 ម្តេច សកាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។

សុត្តនិកាយ អង្គទី៣ វិទ្យាសម្ពោធិយោ

មីច្ឆាទិដ្ឋិ អារុសោ អធិម្មោ សម្មាទិដ្ឋិ ធម្មោ យេ ច
 មីច្ឆាទិដ្ឋិប្បច្ចយា អនេកេ ហាមនា អនុសលា ធម្មា
 សម្មាទិដ្ឋិ អយំ អធិម្មោ សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា ច អនេកេ
 កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ កច្ឆន្តំ អយំ អត្តោ
 មីច្ឆាសង្កប្បោ អារុសោ អធិម្មោ សម្មាសង្កប្បោ
 ធម្មោ ... មីច្ឆាភិច្ឆា អារុសោ អធិម្មោ សម្មាភិច្ឆា
 ធម្មោ ... មីច្ឆាកម្មច្ឆោ អារុសោ អធិម្មោ សម្មា-
 កម្មច្ឆោ ធម្មោ ... មីច្ឆាអាដិវេ អារុសោ អធិម្មោ
 សម្មាអាដិវេ ធម្មោ ... មីច្ឆាភិយាមោ អារុសោ
 អធិម្មោ សម្មាភិយាមោ ធម្មោ ... មីច្ឆាសតិ
 អារុសោ អធិម្មោ សម្មាសតិ ធម្មោ ... មីច្ឆាសមាធិ
 អារុសោ អធិម្មោ សម្មាសមាធិ ធម្មោ ... មីច្ឆា-
 ញាណំ អារុសោ អធិម្មោ សម្មាញាណំ ធម្មោ ...
 មីច្ឆាវិមុត្តិ អារុសោ អធិម្មោ សម្មាវិមុត្តិ ធម្មោ

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងបី ទេសកន្លែង

ម្នាល អារុសោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាទិដ្ឋិ ជាធម៌
 ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ
 កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ មែនដល់នូវការរិបូណ៌ ដោយការវិនា
 នេះជាប្រយោជន៍ ម្នាល អារុសោ មិច្ឆាសង្កប្បៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌
 សម្មាសង្កប្បៈ ជាធម៌ . . . ម្នាល អារុសោ មិច្ឆាវេទា ជាសភាវៈ មិន
 មែនធម៌ សម្មាវេទា ជាធម៌ . . . ម្នាល អារុសោ មិច្ឆាកម្មនៈ
 ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាកម្មនៈ ជាធម៌ . . . ម្នាល អារុសោ
 មិច្ឆាភាជីវៈ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាភាជីវៈ ជាធម៌ . . .
 ម្នាល អារុសោ មិច្ឆាវេយាមៈ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាវេយាមៈ
 ជាធម៌ . . . ម្នាល អារុសោ មិច្ឆាសតិ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មា
 សតិ ជាធម៌ . . . ម្នាល អារុសោ មិច្ឆាសមាធិ ជាសភាវៈ មិន
 មែនធម៌ សម្មាសមាធិ ជាធម៌ . . . ម្នាល អារុសោ មិច្ឆាញាណៈ
 ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាញាណៈ ជាធម៌ . . . ម្នាល អារុសោ
 មិច្ឆាមិត្តិ ជាសភាវៈ មិនមែនធម៌ សម្មាមិត្តិ ជាធម៌

ពិធីបណ្ណាល័យ បណ្ណាល័យព្រះបាទ

យេ ច មិច្ឆាវិមុត្តិប្បវុទ្ធិយោ អនេតេ ចាបតោ អត្ត-
សលា ធម្មា សម្ពុត្តំ អយំ អនត្តោ សម្មាវិមុត្តិប្ប-
វុទ្ធិយោ ច អនេតេ តុសលា ធម្មា ភាវនា ចារិច្ចរ-
កច្ឆន្តំ អយំ អត្តោ យំ ។ (១) ខោ លោ អាវុសោ
កកវំ សម្មិត្តេន ទុដ្ឋេសំ ទុដ្ឋិសិត្តា វិត្តារេន អត្តំ
អវិកត្តិត្តា ទុដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិវ្រោ អនេត្តោ
ច កត្តវេ វេទិត្តោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច
វេទិត្តោ អត្តោ ច អនម្មត្តា វិទិត្តា ធម្មត្តា អនត្តត្តា
វិទិត្តា អត្តត្តា យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា
បដិបដ្ឋិត្តំ វេសស្ស ខោ អបំ អាវុសោ កកវំតា
សម្មិត្តេន ទុដ្ឋេសស្ស ទុដ្ឋិសិត្តា វិត្តារេន អត្តំ
អវិកត្តស្ស ឯវំ វិត្តារេន អត្តំ អាជានាមំ អាគម្ម-
បាណា ច បន តុត្តំ អាវុសោ កកវំយេវ ឧប-
សម្ពុត្តិត្តា ឯនអត្តំ បុត្តយ្យាប យថា លោ (២)
កកវំ ព្យាករេយ្យ (៣) តថា ឯ ធម្មយ្យាថាតិ ។

១ ម. អយំ - ២ ទ. ម. វេ ។ ៣ ទ. ព្យាករេយ្យ ។ ម. ព្យាករេយ្យ ។

ធនិយបណ្ណាសក បញ្ចកោណវគ្គ

ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ
 កើតព្រម នេះជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌ច្រើនប្រការ
 ដែលមានសម្មាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ វាមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការនា
 នេះជាប្រយោជន៍ ម្នាលអារុសោ ព្រះមានព្រះភាគវិនយ័ន៍ ទ្រង់សំដែង
 នូវទេសណា ដោយសេចក្តីបំប្រញូ មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយពិស្តារ
 ស្រាប់តែស្តេចគ្រាកចាកអាសនៈ ចូលទៅកាន់ព្រះវិហារ (ទេសនោះ
 ថា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បដឹងសភាវៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 គប្បដឹងសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងនូវ
 សភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង
 ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បប្រតិបត្តិ
 តាមយ៉ាងនោះ ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំដឹងនូវអត្តនៃទេសនេះ ដែលព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងដោយសេចក្តីបំប្រញូ ទ្រង់មិនទាន់ចែកអត្ត
 ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារយ៉ាងនេះ ម្នាលអារុសោ ប្រសិនបើ អ្នកទាំង
 ឡាយប្រាថ្នា (នឹងសួរ) គប្បចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
 ទូលសួរនូវសេចក្តីនេះចុះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករដល់យើងទាំង
 ឡាយយ៉ាងណា ចូរអ្នកទាំងឡាយ ចាំទុកសេចក្តីនោះយ៉ាងនោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសភទិពោ

ឯវមាវសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ អាណន្តស្ស
 កាសិកំ អភិណ្ឌិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា យេន
 កកវំ តេនុបសង្កមីស្ស ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវ-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីស្ស ឯកមន្តំ និសីទ្ធា ខោ តេ
 ភិក្ខុ កកវន្តំ ឯតទិកេច្ឆំ យំ ខោ នោ កន្លេ ១
 កកវំ សង្កត្តេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្វា វិត្តាវេន អន្តិ
 អភិកជិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បវិដ្ឋោ អនម្មោ ច
 ភិក្ខុវេ វេទិតពោ ឆម្មោ ច អនត្តោ ច វេទិតពោ
 អត្តោ ច អនម្មញ្ច វិទិត្វា ឆម្មញ្ច អនម្មញ្ច វិទិត្វា
 អត្តញ្ច យថា ឆម្មោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិ-
 តទ្ធិន្តំ តេសំ នោ កន្លេ អម្មាតិ អថវប្បត្តន្តស្ស កក-
 វតោ ឯតទិយោសិ ឆទំ ខោ នោ អាវសោ កកវំ
 សង្កត្តេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្វា វិត្តាវេន អន្តិ អភិកជិត្វា

១ ម. អយំ ពាកេ នតិ ។

ល្អិតល្អន់ អង្គុត្តរិកាយ ទសកនិបាត

ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបថា កុណាអាវុសោ ហើយត្រេកអរ រីករាយ
 នឹងភាសិត របស់ព្រះមានន្ទដ៏មានអាយុ ហើយក្រោកចាកអាសនៈ
 ចូលទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំ
 ព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះ
 មានព្រះភាគដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងទទួសណា ដោយសេចក្តី
 បំប្រញា ទ្រង់មិនទាន់ចែកអត្ត ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ
 ស្រាប់តែក្រោកចាកអាសនៈ ចូលទៅកាន់ព្រះវិហារ (ទទួសនោះថា)
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បវ័ជ្ជនិសកាវៈ មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង គប្ប
 វ័ជ្ជនិសកាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងនូវសកាវៈ
 មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសកាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រ-
 យោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បវ័ត្តិបត្តិ
 តាមយ៉ាងនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 ចៀសចេញទៅ មិនយូរប៉ុន្មាន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ដូច្នោះថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងទទួសនេះ
 ដោយសេចក្តីបំប្រញា មិនទាន់ចែកអត្តដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ

តន្ត្រីបណ្ណសព បញ្ចេហេណវិញ្ញា

ឧដ្ឋាយា សនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អនម្មោ ច ភិក្ខុវេ
 វេទិតត្វោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច វេទិតត្វោ អត្តោ
 ច អនម្មត្ថា វិទិត្តា ធម្មត្ថា អនត្តត្ថា វិទិត្តា អត្តត្ថា
 យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតត្ថា ភិ
 កោ នុ ខោ ឥមស្ស ភកវតា សុទ្ធិត្តោ ន ឧទ្ទេ-
 សស្ស ឧទ្ធិដ្ឋស្ស វិត្តាវេន អត្តំ អវិភត្តស្ស វិត្តាវេន
 អត្តំ វិភវេយ្យតំ តេសំ ខោ កន្លេ អម្មាតំ ឯត-
 នបោសំ អយំ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ សត្ត ចេវ
 សំវណ្ណិនោ សម្មាវិនោ ច វិញ្ញំ កម្រហ្ម ចារិទំ
 បហោតិ អាយស្មា អានន្ទោ ឥមស្ស ភកវតា
 សុទ្ធិត្តោ ន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ធិដ្ឋស្ស វិត្តាវេន អត្តំ
 អវិភត្តស្ស វិត្តាវេន អត្តំ វិភវេតុំ យន្ទន មយំ
 យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុបសុត្តមេយ្យម ឧប-
 សវ្តមិត្តា អាយស្មន្តំ អានន្តំ ឯតបត្តំ តុច្ឆេយ្យម

ធនិយបណ្ណសក បណ្ណោរោហណិវត្ត

ហើយស្រាប់តែគ្រោកចាកអាសនៈ ចូលទៅកាន់ព្រះវិហារ (ឧទ្ទេសនោះ
 ថា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីដឹងសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង
 គប្បីដឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងនូវសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រ-
 យោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បីប្រតិបត្តិ
 តាមយ៉ាងនោះ នរណាហ្ន៎ គប្បីចែកអត្តនៃឧទ្ទេសនេះ ដែលព្រះមាន
 ព្រះភាកទ្រង់ស្រាស់សំដែង ដោយសេចក្តីបំប្រួញ មិនទាន់បានចែកអត្ត
 ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារទៅបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏បំរើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
 ទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា មានតែអានន្ទដ៏មានអាយុនេះឯង
 ដែលព្រះសាស្តា ទ្រង់សរសើរហើយផង ទាំងពួកសព្វហ្មតារី ជាអ្នក
 ប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ អានន្ទដ៏មានអាយុនេះ ទើបអាចដើម្បី
 ចែកអត្តនៃឧទ្ទេសនេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាក ទ្រង់សំដែងដោយ
 សេចក្តីបំប្រួញ មិនទាន់បានចែកអត្ត ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន
 បើដូច្នោះ គួរតែយើងទាំងឡាយ ចូលទៅរកអានន្ទ ដ៏មានអាយុ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ គប្បីហាក់ស្តារសេចក្តីម៉្លោះនឹងអានន្ទ ដ៏មានអាយុ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

យថា នោ អាយស្មា អាណន្តោ ព្យាករិស្សនំ តថា
 នំ ជាបយ្យាមាតិ^(១) អថខោ មយំ កន្តេ យេនាយស្មា
 អាណន្តោ តេនុបសន្តមិញ្ញា ឧបសន្តមិត្តា អាយស្មន្តំ
 អាណន្តំ ឯតមន្តំ អប្បិច្ឆិញ្ញា តេសំ នោ កន្តេ អាយ-
 ស្មតា អាណន្តេន ឥមេហិ អាការេហិ ឥមេហិ
 បទេហិ ឥមេហិ ព្យញ្ញនេហិ អត្តោ សុរិកត្តោតិ ។
 សាធុ សាធុ ភិក្ខុវេ បស្នាតោ ភិក្ខុវេ អាណន្តោ
 មហាបញ្ញោ ភិក្ខុវេ អាណន្តោ មិ ចេហិ តុមេ ភិក្ខុវេ
 ឧបសន្តមិត្តា ឯតមន្តំ បុច្ឆយ្យាថ អហម្មិចេតំ ^(២)
 ឯវមេវ ព្យាករេយ្យំ យថា នំ អាណន្តេន ព្យាករិ
 ឯសោ ចេវ តស្ស អត្តោ ឯវញ្ចំ នំ ជាបយ្យាមាតិ ។

(១b) អថខោ អាណន្តោ^(៣) បរិញ្ញាជកោ យេន កកវា
 តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា កកវតា សន្តិ សម្មោទិ សម្មោ-
 ទនិយំ កេហិ សារាណិយំ វិតិសារេត្តា ឯតមន្តំ និសំទិ

---

១ ឧ. ម. ជាបយ្យាមាតិ ។ ២ ម. អហំបិចំ ។ ៣ ឧ. ម. អនិ. ៣ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឥរិយយ ទសវនិទាន

(បើ) មានទ្ធដ៏មានអាយុ ឆ្លើយចំពោះពួកយើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា
 យើងទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវអត្តនោះយ៉ាងនោះ បត់គ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 លំដាប់នោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏ចូលទៅរកមានទ្ធដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ទើបសាកសួរសេចក្តីនេះនឹងមានទ្ធដ៏មានអាយុ បត់គ្រូព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន សេចក្តីដែលមានទ្ធដ៏មានអាយុចែកហើយ ដោយអាការៈទាំងនេះ
 ដោយបទទាំងនេះ ដោយព្យាបាទទាំងនេះ ដល់ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រពៃហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានទ្ធដា
 បណ្ឌិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានទ្ធដាអ្នកមានបញ្ញាច្រើន ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ប្រសិនបើ អ្នកទាំងឡាយ ចូលមករកតថាគតហើយ គប្បីសាក
 សួរសេចក្តីនេះ តថាគតគប្បីដោះស្រាយសេចក្តីនេះយ៉ាងនោះ ដូចជាមានទ្ធដា
 ឆ្លើយហើយដែរ នេះជាសេចក្តីនៃទេសនានោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចាំ
 ទុកនូវសេចក្តីនោះយ៉ាងនេះចុះ ។

(១៦) គ្រានោះ អាជិនបរិញ្ញាដក បានចូលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះបានចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
 ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីក-
 រាយនឹងពាក្យដែលគួរ រៀនហើយ ទើបអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ

គន្ថយបណ្ណាសកេ បច្ចោរោហណិវិញ្ញោ

ឯកមន្តំ និសំប្រោ ខោ អាជំលោ បរិញ្ញាជកោ កកវន្តំ
 ឯតនរោច អម្ពានំ កោ កោតម បណ្ឌិតោ ជាម
 សុប្រញូចារី តេន បញ្ចុស្តានំ ចិន្តដ្ឋានសតានំ (១)
 យេហំ អញ្ញតិក្ខយា ឧចារន្ទាវ ជានន្តិ ឧចារន្ទស្មានិ (២)
 អថខោ កកវំ កិក្ខុ អាមន្តេសំ ជាវេថ នោ តុម្រ
 កិក្ខុវេ បណ្ឌិតវត្ថុនិកំ ។ ឯតស្ស កកវំ កាលោ
 ឯតស្ស សុគត កាលោ យំ កកវំ កាសេយ្យ
 កកវតោ សុត្តា កិក្ខុ ជាវស្សន្តិកំ ។ តេនហំ កិក្ខុវេ
 សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ កាសិស្សម្ពនំ ។
 ឃី កន្តេតំ ខោ តេ កិក្ខុ កកវតោ បច្ចុស្សេន្តិស្សំ ។
 កកវំ ឯតនរោច វេន កិក្ខុវេ ឯកច្ឆោ អនម្ពិកេន
 វំទេម អនម្ពិកំ វំនំ អភិជិត្តណានំ អភិជិប្បិទ្បេតំ

---

១ ឧ. ម. ជន្តុវេ ចិន្តិតនិ បាយេ វិស្សនិ ។ ២ ឧ. ខោតុម្រនិ ។

ធម៌បណ្ឌិតសក បញ្ចេហោណិវត្ត

លុះអាជីវបរិញ្ញាដក អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោលពាក្យនេះ
 នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សព្វហ្មចារី
 របស់យើងខ្ញុំ ឈ្មោះថាជាបណ្ឌិត (ព្រោះ) ពួកអន្យត្តិវិយ ដែល
 សព្វហ្មចារីនោះ សង្កត់សង្កិនហើយ ដោយចិត្តប្បាទចំនួន ៥០០ វែមន
 ដឹងខ្លួនថា ពួកយើង ត្រូវគេសង្កត់សង្កិនហើយ ។ ទេបព្រះមានព្រះ
 ភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយ ចាំទុកនូវបណ្ឌិតវត្ថុដែរឬទេ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ភាសិតណា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កាលនេះ ជាពេលគួរដល់
 ភាសិតនេះ បពិត្រព្រះសុគត កាលនេះ ជាពេលគួរដល់ភាសិតនេះ ពួក
 ភិក្ខុលុះបានស្តាប់នូវភាសិត របស់ព្រះមានព្រះភាគហើយនឹងចាំទុកបាន។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុងស្តាប់ ចូរធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ
 ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ករុណាព្រះ
 អង្គ ។ ទើបឯព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ វែមនសង្កត់សង្កិន ញាំញីនូវ
 វេទៈ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយវេទៈ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌

សុត្តន្តបិដកេ អន្តរុក្ខវិភាយស្ស ទេសកនិដាយោ

តេន ច អនម្មិតំ បរិសំ រព្ពោតំ តេន សា
អនម្មិតា បរិសា ឧទ្ធាសន្នា មហាសន្នា ហោតំ
បណ្ឌិតោ វត កោ បណ្ឌិតោ វត កោតំ ។ នធិ
បន ភិក្ខុវេ ឯតទ្វេ អនម្មិតេន វាទេន ធិម្មិតំ
វាទំ អភិជិត្តណ្ណាតំ អភិជិប្បិធឿតំ តេន ច អនម្មិតំ
បរិសំ រព្ពោតំ តេន សា អនម្មិតា បរិសា
ឧទ្ធាសន្នា មហាសន្នា ហោតំ បណ្ឌិតោ វត កោ
បណ្ឌិតោ វត កោតំ ។ នធិ បន ភិក្ខុវេ ឯតទ្វេ
អនម្មិតេន វាទេន ធិម្មិតញ្ច វាទំ អនម្មិតញ្ច
វាទំ អភិជិត្តណ្ណាតំ អភិជិប្បិធឿតំ តេន ច អនម្មិតំ
បរិសំ រព្ពោតំ តេន សា អនម្មិតា បរិសា ឧទ្ធា-
សន្នា មហាសន្នា ហោតំ បណ្ឌិតោ វត កោ
បណ្ឌិតោ វត កោតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាបិដក ទសកថាបិដក

វមេនដឹកនាំបរិស័ទដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ឲ្យត្រេកអរ ដោយវាទៈនោះ
 ផង ព្រោះហេតុនោះ បរិស័ទដែលមិនប្រកបដោយធម៌នោះ ជាអ្នកមាន
 សំឡេងខ្ពស់សំឡេងខ្លាំងថា ឧហ្មា⁺ ជននេះជាបណ្ឌិត ឧហ្មា⁺ ជននេះជា
 បណ្ឌិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ
 វមេនសង្កត់សង្កិន ញាំញីនូវវាទៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ដោយវាទៈ
 ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ វមេនដឹកនាំបរិស័ទ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌
 ឲ្យត្រេកអរបាន ដោយវាទៈនោះផង ព្រោះហេតុនោះ បរិស័ទដែល
 មិនប្រកបដោយធម៌នោះ ជាអ្នកមានសំឡេងខ្ពស់ សំឡេងខ្លាំងថា ឧហ្មា⁺
 ជននេះជាបណ្ឌិត ឧហ្មា⁺ ជននេះជាបណ្ឌិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ វមេនសង្កត់សង្កិន ញាំញីនូវ
 វាទៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ផង នូវវាទៈ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ផង
 ដោយវាទៈ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ វមេនដឹកនាំបរិស័ទ ដែលមិន
 ប្រកបដោយធម៌ ឲ្យត្រេកអរ ដោយវាទៈនោះផង ព្រោះហេតុនោះ
 បរិស័ទ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌នោះ ជាអ្នកមានសំឡេងខ្ពស់ សំ-
 ឡេងខ្លាំងថា ឧហ្មា⁺ ជននេះជាបណ្ឌិត ឧហ្មា⁺ ជននេះជាបណ្ឌិត ។

គរិយបណ្ណាសកេ បច្ចាហេហណំត្ថេ

ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ឯត្រោច្ឆោ ធម្មិកេន វាទេន អធម្មិកំ
 វាដំ អភិវិក្ខុល្លាតិ អភិវិប្បិទ្យេតិ តេន ច
 អធម្មិកំ^(១) បរិសំ រញ្ជេតិ តេន សា អធម្មិកា^(២)
 បរិសា ឧច្ចាសន្តា មហាសន្តា ហោតិ បណ្ណិតោ
 វត កោ បណ្ណិតោ វត កោតិ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ
 ឯត្រោច្ឆោ ធម្មិកេន វាទេន ធម្មិកំ វាដំ អភិវិក្ខុ-
 ល្លាតិ អភិវិប្បិទ្យេតិ តេន ច ធម្មិកំ បរិសំ
 រញ្ជេតិ តេន សា ធម្មិកា បរិសា ឧច្ចាសន្តា
 មហាសន្តា ហោតិ បណ្ណិតោ វត កោ បណ្ណិតោ
 វត កោតិ ។ អធិដ្ឋោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតព្វោ ធិដ្ឋោ
 ច អនត្តោ ច វេទិតព្វោ អត្តោ ច អធម្មិកា
 វិទិត្តា ធម្មិកា អនត្តកា វិទិត្តា អត្តកា យថា
 ធិដ្ឋោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតត្បដ្ឋិ ។

---

១ ឧ. ធម្មិកំ ។ ២ ឧ. ធម្មិកា ។

គន្ថយបណ្ណសក បញ្ចោរោរណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ រមែងសង្កត់
 សង្កិន ញាំញីនូវវារៈ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយវារៈ ដែល
 ប្រកបដោយធម៌ រមែងដឹកនាំបរិស័ទ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ឲ្យ
 ត្រេកអរ ដោយវារៈនោះផង ព្រោះហេតុនោះ បរិស័ទដែលមិនប្រកប
 ដោយធម៌នោះ ជាអ្នកមានសំឡេងខ្ពស់ សំឡេងខ្លាំងថា ឧហ្ម៍ ជននេះ
 ជាបណ្ឌិត ឧហ្ម៍ ជននេះជាបណ្ឌិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ រមែងសង្កត់សង្កិន ញាំញីនូវវារៈ
 ដែលប្រកបដោយធម៌ ដោយវារៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ រមែងដឹកនាំ
 បរិស័ទ ដែលប្រកបដោយធម៌ ឲ្យត្រេកអរដោយវារៈនោះផង ព្រោះ
 ហេតុនោះ បរិស័ទដែលប្រកបដោយធម៌នោះ ជាអ្នកមានសំឡេងខ្ពស់
 សំឡេងខ្លាំងថា ឧហ្ម៍ ជននេះជាបណ្ឌិត ឧហ្ម៍ ជននេះជាបណ្ឌិត ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បដឹងសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង គប្ប
 ដឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងសភាវៈមិនមែន
 ធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង
 ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទ្ទេហយស្ស ទសកនិទ្ទេហេ

កតមោ ច ភិក្ខុវេ អធិម្មោ កតមោ ច ធិម្មោ កតមោ
 ច អនត្តោ កតមោ ច អត្តោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ភិក្ខុវេ
 អធិម្មោ សម្មាទិដ្ឋិ ធិម្មោ យេ ច មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បត្តយា
 អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធិម្មា សម្មវត្ថុំ អយំ
 អនត្តោ សម្មាទិដ្ឋិប្បត្តយា ច អនេកេ កុសលា
 ធិម្មា ការណាចារិយុំ កត្តន្តំ អយំ អត្តោ ។ មិច្ឆាសង្ក-
 ប្បោ ភិក្ខុវេ អធិម្មោ សម្មាសង្កប្បោ ធិម្មោ ...
 មិច្ឆាវាចា ភិក្ខុវេ អធិម្មោ សម្មាវាចា ធិម្មោ ...
 មិច្ឆាកម្មនោ ភិក្ខុវេ អធិម្មោ សម្មាកម្មនោ ធិម្មោ ...
 មិច្ឆាអាជីវេ ភិក្ខុវេ អធិម្មោ សម្មាអាជីវេ ធិម្មោ ...
 មិច្ឆាវាយាមោ ភិក្ខុវេ អធិម្មោ សម្មាវាយាមោ ធិម្មោ ...
 មិច្ឆាសតិ ភិក្ខុវេ អធិម្មោ សម្មាសតិ ធិម្មោ ...
 មិច្ឆាសមាធិ ភិក្ខុវេ អធិម្មោ សម្មាសមាធិ ធិម្មោ ...
 មិច្ឆាញាណំ ភិក្ខុវេ អធិម្មោ សម្មាញាណំ ធិម្មោ ...

សុត្តន្តបិដក អង្គនាមិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូចម្តេច
 សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាទិដ្ឋិ ជាធម៌
 អកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងឡាយ ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ជាបច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួក
 កុសលធម៌ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ វែមន៍ដល់នូវ
 ការបរិបូណ៌ដោយភាវនា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិច្ឆាសន្តិប្បៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាសន្តិប្បៈ ជាធម៌... ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាវេទ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាវេទ ជាធម៌...
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាកម្មនៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាកម្មនៈ
 ជាធម៌... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាភាជីវៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មា-
 ភាជីវៈ ជាធម៌... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាវាយាមៈ ជាសភាវៈមិនមែន
 ធម៌ សម្មាវាយាមៈជាធម៌... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសតិ ជាសភាវៈ
 មិនមែនធម៌ សម្មាសតិ ជាធម៌... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាសមាធិ
 ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាសមាធិ ជាធម៌... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិច្ឆាញាណៈ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាញាណៈ ជាធម៌...

គន្ថយបណ្ណសព្វេ បញ្ចេហេហណិវគ្គោ

មិច្ឆាវិមុត្តិ ភិក្ខុវេ អធិដ្ឋោ សម្មាវិមុត្តិ ធិដ្ឋោ យេ ច
 មិច្ឆាវិមុត្តិប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា អកុសលា
 ធិដ្ឋា សម្មាវិមុត្តិ អយំ អនត្តោ សម្មាវិមុត្តិប្បច្ចយា
 ច អនេកេ កុសលា ធិដ្ឋា ភាវនាចារិយ្ហី កត្តន្តិ
 អយំ អត្តោ ។ អធិដ្ឋោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតញ្ចោ
 ធិដ្ឋោ ច អនត្តោ ច វេទិតញ្ចោ អត្តោ ច អធិដ្ឋញ្ច
 វិទិត្យា ធិដ្ឋញ្ច អធិដ្ឋញ្ច វិទិត្យា អត្តញ្ច យថា ធិដ្ឋោ
 យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតត្វន្តិ ឥត យន្តំ វិន្តំ
 ឥនមេតំ បដិបដ្ឋិតត្វន្តិ ។

[១៧] អថខោ សតារវេ (១) ព្រាហ្មណោ
 យេន ភក្កវេ តេនុបសង្កមិ ទុបសង្កមិត្វា ភក្កវតា
 សង្កំ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កុចំ សារាណីយំ
 វិតិសារត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទំ ឯកមន្តំ ជិសីន្នោ ខោ
 សតារវេ ព្រាហ្មណោ ភក្កវន្តំ ឯតទវេច កិ ធុ
 ខោ កោ កោតម ខ្ញុំវិមំ តិវំ កិ ចារិមំ តិវន្តំ ។

---

១ ឌ. ម. សង្ការវេ ។

ធម្មបទសក បណ្តែតហោរាវត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាសភាវៈមិនមែនធម៌ សម្មាវិមុត្តិ ជាធម៌
 ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ច្រើនប្រការណា ដែលមានមិច្ឆាវិមុត្តិ ជា
 បច្ច័យ កើតព្រម នេះជាសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ ពួកកុសលធម៌
 ច្រើនប្រការ ដែលមានសម្មាវិមុត្តិ ជាបច្ច័យ វែមនិងដល់នូវការបរិបូណ៌
 ដោយភាវនា នេះជាប្រយោជន៍ ។ ពាក្យណាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 គប្បីដឹងសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង គប្បីដឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ផង ប្រយោជន៍ផង លុះដឹងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ផង ធម៌ផង ដឹងនូវ
 សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ផង ប្រយោជន៍ផង ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍
 យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បីប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះដូច្នោះ ដែលតថាគត បាន
 ពោលហើយ ក៏ពាក្យនុះតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។

(១៧) គ្រានោះ សភាវព្រាហ្មណ៍ បានចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹង
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យគួរពួក
 ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ លុះសភាវព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសម
 គួរហើយ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏បរិវេន អ្វីជាត្រើយខាងអាយ អ្វីជាត្រើយខាងនាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គកុរុទិកាយស្ស ទសកថិបាតោ

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ខោ ព្រាហ្មណ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាទិដ្ឋិ ចារិមំ
 ភីរំ មិច្ឆាសង្កប្បោ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាសង្កប្បោ ចារិមំ
 ភីរំ មិច្ឆាវាចា ឡិវមំ ភីរំ សម្មាវាចា ចារិមំ ភីរំ
 មិច្ឆាកម្មត្តោ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាកម្មត្តោ ចារិមំ ភីរំ
 មិច្ឆាអាជីវេ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាអាជីវេ ចារិមំ ភីរំ
 មិច្ឆាវាយាមោ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាវាយាមោ ចារិមំ ភីរំ
 មិច្ឆាសត្ថ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាសត្ថ ចារិមំ ភីរំ
 មិច្ឆាសមាធិ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាសមាធិ ចារិមំ ភីរំ
 មិច្ឆាញាណំ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាញាណំ ចារិមំ ភីរំ
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ឡិវមំ ភីរំ សម្មាវិមុត្តិ ចារិមំ ភីរំ (១) ។

ឥទំ ខោ ព្រាហ្មណ ឡិវមំ ភីរំ ឥទំ ចារិមំ ភីរំ ។

អប្បកា តេ មនុស្សេស្ស យេ ជនា ពារតាមិលោ
 អថាយំ ឥតវា បដា ភីរមេវា នុធាវតិ ។

១ ម. ភីរំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាយ ទសកនិបាត

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាទិដ្ឋិ ជាត្រើយ
 ខាងនាយ មិច្ឆាសន្តប្បៈ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាសន្តប្បៈ ជាត្រើយ
 ខាងនាយ មិច្ឆាវាចា ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាវាចា ជាត្រើយខាងនាយ
 មិច្ឆាកម្មនៈ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាកម្មនៈ ជាត្រើយខាងនាយ
 មិច្ឆាភជីវៈ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាភជីវៈ ជាត្រើយខាងនាយ
 មិច្ឆាវាយាមៈ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាវាយាមៈ ជាត្រើយខាងនាយ
 មិច្ឆាសតិ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាសតិ ជាត្រើយខាងនាយ មិច្ឆា-
 សមាធិ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាសមាធិ ជាត្រើយខាងនាយ មិច្ឆា-
 ញាណៈ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាញាណៈ ជាត្រើយខាងនាយ
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាត្រើយខាងអាយ សម្មាវិមុត្តិ ជាត្រើយខាងនាយ ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះជាត្រើយខាងអាយ នេះជាត្រើយខាងនាយ ។

បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ ពួកជនណាបានដល់នូវត្រើយខាង
 នាយ (ព្រះទិញ្ចាន) ពួកជននោះមានប្រមាណតិច ឯសត្វក្រៅ
 ពីនេះវែមធ្លស្តុះទៅកាន់ត្រើយគឺសក្តាយទិដ្ឋិ(នេះច្រើនជាង) ។

គន្ថយបណ្ណសកេ បញ្ចោរោហណីវិញ្ញោ

យេ ច ខោ សុម្មទក្ខាតេ ធម្មេ ធម្មា ធុវត្តនោ

តេ ជនា ចារមេស្សន្តំ មច្ចុដេយ្យំ សុធុត្តំ ។

កណ្ណំ ធម្មំ វិប្បហាយ សុត្តំ កាវេថ បណ្ណំតោ

ឡំកា អនោកមាភម្ម វិវេតេ យត្ត ធុរមំ

តត្រាភិវតមិច្ឆេយ្យ ហិត្វា កាមេ អភិញ្ញោ

បរិយោ ធមេយ្យ អត្តានំ ចិត្តត្រេសេហំ បណ្ណំតោ ។

យេសំ សម្មោធិយន្តេសុ សម្មា ចិត្តំ សុការីតំ

អាទានប្បដិដិស្សត្តេ អនុបាទាយ យេ រតា

ទីណាសវា ជិត្តមន្តោ តេ លោកេ បរិជិត្តតាតំ ។

តតិយបណ្ណសក បញ្ចោរោហណវិគ្គ

ពួកជនណា ប្រព្រឹត្តតាមធម៌ក្នុងធម៌ ដែលតថាគតសំដែង
 ហើយដោយប្រពៃ ពួកជននោះ (បាទធួន) នូវវដ្តៈជាទីនៅ
 នៃមត្ត ដែលសត្វកម្រធួនបាទ ដោយក្រវែក្រពេក ហើយ
 នឹងដល់ នូវគ្រើយខាងនាយ គឺព្រះនិព្វាន ។ បណ្ឌិត
 ត្រូវលះបង់នូវធម៌ខ្មៅ ហើយចំរើននូវធម៌ស ហើយចេញ
 ចាកអាណ័យ អាស្រ័យនូវព្រះនិព្វាន ដែលមិនមានអាណ័យ
 ការត្រេកអរបានដោយកម្រ ក្នុងវិវេកណា បណ្ឌិតអ្នកមិន
 មានសេចក្តីកន្លង តប្បិលះបង់នូវតាមទាំងឡាយ ហើយ
 ប្រាថ្នានូវសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងវិវេកនោះ បណ្ឌិតតប្បិធ្វើខ្លួន
 ឲ្យផ្លូវផងចាកគ្រឿងសៅហ្មងនៃចិត្តទាំងឡាយ ។ ចិត្តដែល
 ពួកជន ចំរើនល្អប្រពៃហើយ ក្នុងអង្គនៃធម៌ជាគ្រឿងត្រាស់
 ដឹងទាំងឡាយ ពួកជនណា ត្រេកអរក្នុងការលះបង់ នូវ
 សេចក្តីប្រកាន់ ព្រោះមិនប្រកាន់ ពួកជនទាំងនោះ ឈ្មោះ
 ថាជាទីណាស្រព ជាអ្នកមានសេចក្តីរឿង បរិនិព្វាន
 ហើយ ក្នុងលោកនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

(១៨) ឡីមំ ឃី វេ កិក្ខុវេ ឆី ទេសិស្សាមិ

ចារិមញ្ច ឆី តំ សុណាម សាធុតំ មនសិករោម

កាសិស្សាមិ ឡ ឃី កន្តតំ ខោ តេ កិក្ខុ កក-

វតោ បច្ឆុស្ស្សស្ស ឡ កកវា ឃី តទរោម កតមញ្ច

កិក្ខុវេ ឡីមំ ឆី កតមញ្ច ចារិមំ ឆី ឡ មិច្ឆាទិដ្ឋ

កិក្ខុវេ ឡីមំ ឆី សម្មាទិដ្ឋ ចារិមំ ឆី ឡ បេ ឡ

មិច្ឆាមតំ ឡីមំ ឆី សម្មាមតំ ចារិមំ ឆី ឡ

ឆី ខោ កិក្ខុវេ ឡីមំ ឆី ឆី ចារិមំ ឆី ឡ ឡ

អប្បកា តេ មច្ឆុស្ស្សស្ស យេ ជនា ចារិកមិចោ

អថាយំ ឆី តវា បនា ឆី មេវា ឡ ឡ ឡ

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

[១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង ទ្វេត្រ័យខាង
 អាយផង ទ្វេត្រ័យខាងនាយផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរស្តាប់ទ្វេតាក្ស័នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង
 ប្រាប់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដេសា របស់ព្រះមាន
 ព្រះភាគថា ករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះ
 ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាត្រ័យខាងអាយ អ្វីជាត្រ័យខាង
 នាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាត្រ័យខាងអាយ សម្មា-
 ទិដ្ឋិ ជាត្រ័យខាងនាយ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ជាត្រ័យខាងអាយ សម្មា-
 វិមុត្តិ ជាត្រ័យខាងនាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ត្រ័យ
 ខាងអាយ នេះហៅថា ត្រ័យខាងនាយ ។

បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ ពួកជនណា បានដល់ទ្វេ
 ត្រ័យខាងនាយ (ព្រះនិព្វាន) ពួកជននោះ មាន
 ប្រមាណតិច ឯពួកសត្វក្រៅពីនេះ រមែងស្ទុះ
 ទៅកាន់ត្រ័យគឺសក្កាយទិដ្ឋិ (នេះច្រើនជាង) ។

គតិយបណ្ណសកេ បញ្ចោរោហណិវគ្គោ

យេ ថ ទោ សម្មទិក្ខានោ ធម្មេ ធម្មានុវត្តនោ

តេ ជនា ចារមេស្សន្តិ មច្ចុធម្យំ សុទ្ធតំ ។

កណ្ណំ ធម្មំ វិប្បហាយ សុត្តំ កាវេថ បណ្ណិតោ

ឌីកា អនោកមាភម្ម វិវេកេ យត្ត ទ្វរមំ

តត្រាភិវត្តមិច្ឆេយ្យ ហិត្វា កាមេ អតិញ្ចនោ

បរិយោធមេយ្យ អត្តានំ ចិត្តក្រសេហិ បណ្ណិតោ ។

យេសំ សម្មោធិយថ្កេសុ សម្មា ចិត្តំ សុការិតំ

អាណាធម្មជិដិស្សក្កេ អនុចាណាយ យេ រតា

ច័ណ្ណាសវំ ជុត្តមន្តោ តេ លោកេ បរិណិព្វតានិ ។

តន្ត្រីបណ្ណាសក បច្ចេកទេសណាវិជ្ជា

ពួកជនណា ប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ក្នុងធម៌ ដែលតថាគតសំដែង
 ហើយដោយប្រពៃ ពួកជននោះ បានឆ្លងនូវវដ្តៈជាចំនោលនៃ
 មច្ចុ ដែលសត្វឆ្លងបាន ដោយក្រវែកក្រពេក ហើយនឹងបាន
 ដល់នូវត្រើយខាងនាយ គឺព្រះនិព្វាន ។ បណ្ឌិតស្រ្តីលះ
 បង់នូវធម៌ខ្មៅ ហើយចំរើននូវធម៌ស ហើយចេញចាកអា-
 ល័យ អាស្រ័យនូវព្រះនិព្វាន ដែលមិនមានអាល័យ ការ
 ត្រេកអរបានដោយកម្រ ក្នុងវិវេកណា បណ្ឌិតអ្នកមិន
 មានសេចក្តីកន្លង គប្បីលះបង់នូវតាមទាំងឡាយ ហើយ
 ប្រាថ្នានូវសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងវិវេកនោះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើខ្លួន
 ឲ្យផ្លូវផង់ចាកគ្រឿងសៅហ្មង នៃចិត្តទាំងឡាយ ។ ចិត្ត
 ដែលពួកជនណា ចំរើនល្អប្រពៃហើយ ក្នុងអង្គនៃធម៌ជា
 គ្រឿងគ្រាស់ដឹងទាំងឡាយ ពួកជនណា ត្រេកអរ ក្នុងការ
 លះបង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ ព្រោះមិនប្រកាន់ ពួកជនទាំង
 នោះ ឈ្មោះថាជាខ័ណស្រព ជាអ្នកមានសេចក្តីរឿង
 បរិនិព្វានហើយ ក្នុងលោក ។

សន្តត្តបិដកេ អន្តរាគមន៍ វស្សា វស្សាវិញ្ញាណ

[១៧] តេជ ខោ បដ សមយេន ជាលុស្សោណិ
 ព្រាហ្មណោ តទហុចោសថេ សីសន្តានោ(១) ដំ
 ខោមយុតំ ដំវត្តោ អលុតុសមុដ្ឋិ(២) អាទាយ ភកវតោ
 អវិទូរេ ឯកមន្តំ វិវតោ ហោតិ ។ អទ្ធិសា ខោ ភកវ
 ជាលុស្សោណិ ព្រាហ្មណំ តទហុចោសថេ សីសន្តានំ
 ដំ ខោមយុតំ ដំវត្តំ អលុតុសមុដ្ឋិ អាទាយ អវិ-
 ទូរេ ឯកមន្តំ វិវតំ ទិស្វាន ជាលុស្សោណិ
 ព្រាហ្មណំ ឯតទវេច តី ទុ(៣) ត្ថំ ព្រាហ្មណ
 តទហុចោសថេ សីសន្តានោ ដំ ខោមយុតំ ដំវត្តោ
 អលុតុសមុដ្ឋិ អាទាយ ឯកមន្តំ វិវតោ តី ទុ អដ្ឋ(៤)
 ព្រាហ្មណតុលស្សានិ(៥) ។ បទ្វោរោហណិ ភោ
 តោតម អដ្ឋ ព្រាហ្មណតុលស្សានិ ។ យថាកមំ បដ
 ព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណាមំ បទ្វោរោហណិ ហោតិវតិ ។

---

១ ខំ ម. សីសំ ត្តោ ។ ២ ខំ. អលុំ តុសមុដ្ឋិ ។ ៣ ខំ. វីវតុ ខោ ។
 ៤ ខំ. វីវតុ ខោ អដ្ឋ ។ ម. វីវតុ ។ ៥ ម. ព្រាហ្មណព្រាហ្មណសលស្សានិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឆ្នាំទី១ វេលាទី១

(១៧) សម័យនោះឯង ជាណុរោស្យាណិព្រាហ្មណ៍ កក់ជំរះក្បាល ក្នុងថ្ងៃទេវបុរសនោះ ហើយស្ងៀកនូវគូសំពត់សម្បកឈើដ៏ថ្មី កាន់យក ស្បូវស្រស់ ១ ក្តាប់ ហើយបិតនៅក្នុងទីសមគួរ ក្នុងទីដ៏ត្រូវមាន ព្រះភាគ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទតឃើញជាណុរោស្យាណិព្រាហ្មណ៍ កំពុងកក់ជំរះក្បាល ក្នុងថ្ងៃទេវបុរសនោះ ស្ងៀកនូវគូសំពត់សម្បកឈើ ដ៏ថ្មី កាន់យកស្បូវស្រស់ ១ ក្តាប់ បិតនៅក្នុងទីសមគួរ ក្នុងទីដ៏ត្រូវមាន (ព្រះអង្គ) លុះទ្រង់ទតឃើញហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងជាណុរោស្យាណិ ព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះហេតុដូចម្តេច បានជា អ្នកកក់ ជំរះក្បាល ក្នុងថ្ងៃទេវបុរសនោះ ស្ងៀកនូវគូសំពត់សម្បកឈើដ៏ថ្មី កាន់ យកនូវស្បូវស្រស់ ១ ក្តាប់ ហើយបិតនៅ ក្នុងទីសមគួរ ក្នុងថ្ងៃនេះ មានហេតុដូចម្តេច ដល់ត្រកូលរបស់ព្រាហ្មណ៍ ។ បពិត្រព្រះគោតម ចំរើន ការជំរះបាប (នឹងមាន) ដល់ត្រកូលរបស់ព្រាហ្មណ៍ក្នុងថ្ងៃនេះ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការជំរះបាប របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ តើដូចម្តេច ។

ឥន្ទ្រយមល្លាសកេ បច្ឆោពេហាលំភ្លោ

វេន កោ តោតម ព្រាហ្មណា វេនហ្មោសេសេ សីស-
 ញាតា វេនំ ខោមយុតំ វិវត្តា អល្លេន តោមយេន
 បឋវី ឌីបុញ្ញត្វា ហរិតេហិ កុសេហិ បត្តវិត្វា (១)
 អន្តរា ច វេលំ អន្តរា ច អក្សតារំ សេយ្យំ
 កេយ្យេន្នំ តេ វតំ វត្តំ វត្តុត្តំ បច្ឆុដ្ឋាយ បញ្ចាលំកោ
 អក្កំ នមស្សន្នំ បច្ឆោពេហាម កវ្តំ បច្ឆោពេហាម
 កវ្តន្នំ បហុតេន(២) ច សប្បុតេលេន វេនំតេន អក្កំ
 សន្តប្បេន្នំ តស្សា ច វត្តយា អច្ចយេន បណីតេន
 ខានីយេន កោជីយេន ព្រាហ្មណោ សន្តប្បេន្នំ វិ
 កោ តោតម ព្រាហ្មណានំ បច្ឆោពេហាលំ ហោតីតិ ។
 អពាថា ខោ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណានំ បច្ឆោពេ-
 ហាលំ(៣) អពាថា ច បន អរិយស្ស វិជយេ បច្ឆោ-
 ពេហាលំ ហោតីតិ ។ យថាគមី វេន កោ
 តោតម អរិយស្ស វិជយេ បច្ឆោពេហាលំ ហោតី

---

១ ម.បរិព្វាភោ ។ ២ ម. បប្បុកេន ច ។ ៣ ម. ឯត្តន្តរេ ហោតីតិ ពាលេ
 ទិស្សតិ ។

ធម៌យបណ្ណាសក បច្ចេកោហណវគ្គ

បតិគ្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោកនេះ តែងកក់ដំរះក្បាល
 ក្នុងថ្ងៃទុរុបាសថនោះ ហើយស្ងៀក ទូរគូសំពត់សម្បកឈើដ៏ថ្មីនេះ
 លាបទូរដែលដីដោយពាចមគោស្រស់ គ្រាលដោយស្បូវទាំងឡាយដ៏ខ្សែវ
 ហើយសម្រេចទូរទំជេក ក្នុងចន្លោះផ្នូកខ្សាច់ នឹងចន្លោះរោងភ្លើង ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តែងក្រោកឡើងធ្វើអញ្ជាសី សំពះភ្លើង ៣ ដងក្នុង
 រាត្រីនោះថា យើងខ្ញុំជំរះបាប នឹងលោកដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំជំរះបាបនឹង
 លោកដ៏ចំរើន តែងញ៉ាំងភ្លើងឲ្យឆ្អែត ដោយទឹកដោះកវ់ ប្រេង ទឹកដោះ
 ខាប់ដ៏ល្មមគ្រាន់ លុះកន្លងរាត្រីនោះទៅ ក៏នាំគ្នាញ៉ាំងពួកព្រាហ្មណ៍
 ឲ្យឆ្អែត ដោយខាងនិយកោជនីយាហារ ដ៏ថ្លៃថ្នាំទៀត បតិគ្រព្រះ
 គោតមដ៏ចំរើន ការជំរះបាប របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការជំរះបាប របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ ដោយឡែក
 ចំណែកឯការជំរះបាប ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈដោយឡែក ។ បតិគ្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ការជំរះបាប ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈ តើដូចម្តេច
 ៧

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទស និបាតោ

សាដុ មេ ភំ កោតមោ តថា ធម្មំ ទេសេនុ យថា
អរិយស្ស វិនយេ បច្ឆោរោហណី ហោតីតិ ។
តេនហំ ព្រាហ្មណា សុណាហំ សាដុតិំ មនសិ-
ករោហំ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃំ កោតិ ខោ
ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ កកវតោ បច្ឆស្សោសិ ។
កកវំ ឯតទរោច វេជ ព្រាហ្មណា អរិយស្សវកោ
វតិ បដិសម្ពុត្តតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ខោ ចាបកោ
វិចារកោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ
វតិ បដិសម្ពុយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ បដហតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា
បច្ឆោរោហតិ មិច្ឆាសង្កប្បស្ស(២) ខោ ចាបកោ វិចារកោ
ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ វតិ បដិ-
សម្ពុយ មិច្ឆាសង្កប្បំ បដហតិ មិច្ឆាសង្កប្បា បច្ឆោ-
រោហតិ មិច្ឆាវាចាយ ខោ ចាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋេ
ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ វតិ បដិ-
សម្ពុយ មិច្ឆាវាចំ បដហតិ មិច្ឆាវាចាយ បច្ឆោរោហតិ

២ ម. មិច្ឆាសង្កប្បោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាយ

ការជំរះបាប ក្នុងវិន័យ របស់អរិយៈយ៉ាងណា សូមភាពធនាព្រះ
 គោតមដ៏ចំរើន សំដែងធម៌យ៉ាងនោះដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 បើដូច្នោះ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹង
 សំដែងប្រាប់ ។ ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ក៏ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា
 របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អរិយសាវ័ក ក្នុងសាសនានេះ
 តែងពិចារណាដូច្នោះថា ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ (តែងមាន) ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង លុះអរិយសាវ័កនោះ ពិចារ-
 ណា ដូច្នោះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាទិដ្ឋិចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាសន្តិប្បៈ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
 ខាងមុខផង លុះអរិយសាវ័កនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លះបង់
 មិច្ឆាសន្តិប្បៈចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាសន្តិប្បៈ ផលដ៏លាមករបស់
 មិច្ឆាវេទា (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង លុះ
 អរិយសាវ័កនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាវេទាចេញ

និយមន្ត្រីសក បច្ចោរោហាណិវង្គោ

មិច្ឆាកម្មន្តស្ស ខោ ចាបកោ វិចាកោ ជិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្មាយ
 មិច្ឆាកម្មន្តំ បដហតិ មិច្ឆាកម្មន្តា បច្ចោរោហាតិ
 មិច្ឆាអាជីវស្ស ខោ ចាបកោ វិចាកោ ជិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្មាយ
 មិច្ឆាអាជីវំ បដហតិ មិច្ឆាអាជីវកំ បច្ចោរោហាតិ
 មិច្ឆាកាយាមស្ស ខោ ចាបកោ វិចាកោ ជិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្មាយ
 មិច្ឆាកាយាមំ បដហតិ មិច្ឆាកាយាមា បច្ចោរោហាតិ
 មិច្ឆាសតិយា ខោ ចាបកោ វិចាកោ ជិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្មាយ
 មិច្ឆាសតិំ បដហតិ មិច្ឆាសតិយា បច្ចោរោហាតិ
 មិច្ឆាសមាជិស្ស ខោ ចាបកោ វិចាកោ ជិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសម្មាយ
 មិច្ឆាសមាជិំ បដហតិ មិច្ឆាសមាជិម្ហា បច្ចោរោហាតិ

តន្ត្រីយចន្ទសក បញ្ចោរោហិតវិគ្គ

ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាកម្មនៈ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
 ខាងមុខផង លុះអរិយសាវ័កនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លះបង់
 មិច្ឆាកម្មនៈចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាកម្មនៈ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆា-
 អាជីវៈ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង លុះអរិយសាវ័ក
 នោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាអាជីវៈចេញ ឈ្មោះថា
 ជំរះមិច្ឆាអាជីវៈ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាវាយាមៈ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ផង ក្នុងលោកខាងមុខផង លុះអរិយសាវ័កនោះ ពិចារណាដូច្នោះហើយ
 ក៏លះបង់មិច្ឆាវាយាមៈចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាវាយាមៈ ផលដ៏លាមក
 របស់មិច្ឆាសតិ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង
 លុះអរិយសាវ័កនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាសតិចេញ
 ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាសតិ ផលដ៏លាមក របស់មិច្ឆាសមាធិ (តែងមាន)
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង លុះអរិយសាវ័កនោះ ពិចារ-
 ណាដូច្នោះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាសមាធិចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាសមាធិ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ធវិទិយស្ស ទសកនិបាតោ

មិច្ឆាញាណាស្ស ខោ ចាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយញាតិ សោ ភតិ បដិសម្ពុយ
 មិច្ឆាញាណំ បដហតិ មិច្ឆាញាណា (១) បទ្ទោ-
 រោហតិ មិច្ឆាវិមុត្តិយា ខោ ចាបកោ វិចារកោ
 ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញាតិ សោ ភតិ
 បដិសម្ពុយ មិច្ឆាវិមុត្តិ បដហតិ មិច្ឆាវិមុត្តិយា បទ្ទោ-
 រោហតិ ឃី ខោ ព្រាហ្មណា អរិយស្ស វិនយេ
 បទ្ទោរោហណំ ហោតិ ។ អញ្ញា កោ តោតម
 ព្រាហ្មណានំ បទ្ទោរោហណំ អញ្ញា ច បន
 អរិយស្ស វិនយេ បទ្ទោរោហណំ ហោតិ ។ ឥមិស្សា
 ច កោ តោតម អរិយស្ស វិនយេ បទ្ទោរោហណំយា
 ព្រាហ្មណានំ បទ្ទោរោហណំ កលំ ន អក្សតិ (២)
 សោឡុសី ។ អភិក្កនំ កោ តោតម ។ បេ ។
 ខុចាសកំ មំ កំ តោតមោ ធាបនុ អដ្ឋតក្ក
 ចាលុបេតំ សរណាគតន្តំ ។

១. ម. មិច្ឆាញាណា ។ ២ ខ. ម. តាញិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិទាន

ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាញាណៈ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
 ខាងមុខផង លុះអរិយសាវកនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆា-
 ញាណៈចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាញាណៈ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាវិមុត្តិ
 (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង លុះអរិយសាវក
 នោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាវិមុត្តិចេញ ឈ្មោះថា ជំរះ
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការជំរះបាប ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈយ៉ាង
 នេះឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការជំរះបាប របស់ពួកព្រាហ្មណ៍
 ដោយឡែក ចំណែកការជំរះបាប ក្នុងវិន័យរបស់អរិយៈដោយឡែក ។
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការជំរះបាប របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ មិនដល់
 នូវចំណែក ដែលចែកជា ១៦ អស់ ១៦ ផង នៃការជំរះបាប ក្នុងវិន័យ
 របស់អរិយៈនេះឡើយ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់ណាស់
 ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះអង្គ ថាជាទុក្ខសក
 អ្នកដល់ នូវសរណគមន៍ ស្មើដោយជីវិត តាំងពីថ្ងៃនេះរៀងទៅ ។

គន្ថយបណ្ណាសកេ បព្វោរោហណីវគ្គោ

(២០) អរិយំ វោ ភិក្ខុវេ បព្វោរោហណី ទេសិ-
 ស្សាមិ តំ សុណាថ... កតមា ច ភិក្ខុវេ អរិយា
 បព្វោរោហណី ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវកោ ឥតិ
 បដិសញ្ញាត្តតំ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ខោ ចាបកោ វិចារកោ
 ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បកាយញាតំ សោ ឥតិ
 បដិសង្កាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ បដហតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា បព្វោ-
 រោហតិ មិច្ឆាសង្កប្បស្ស ខោ... មិច្ឆាវាចាយ ខោ...
 មិច្ឆាកម្មន្តស្ស ខោ... មិច្ឆាអាជីវស្ស ខោ... មិច្ឆាវា-
 យាមស្ស ខោ ... មិច្ឆាសតិយា ខោ... មិច្ឆាសមាធិ-
 ស្ស ខោ... មិច្ឆាញាណស្ស ខោ... មិច្ឆាវិមុត្តិយា
 ខោ ចាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្ប-
 កាយញាតំ សោ ឥតិ បដិសង្កាយ មិច្ឆាវិមុត្តិ
 បដហតិ មិច្ឆាវិមុត្តិយា បព្វោរោហតិ ។ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ អរិយា បព្វោរោហណីតំ ។

គតិយបណ្ណសក បញ្ចោរោហណវគ្គ

[២០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគត នឹងសំដែងនូវការជំរះបាប
ដ៏ប្រសើរដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រុងចាំស្តាប់ ពាក្យនោះចុះ
...ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការជំរះបាបដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ តែងពិចារណា ដូច្នោះថា
ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាង
មុខផង លុះអរិយសាវកនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏លះបង់មិច្ឆាទិដ្ឋិ
ចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាទិដ្ឋិ ផលដ៏លាមករបស់មិច្ឆាសង្កប្បៈ . . .
របស់មិច្ឆាវាចា . . . របស់មិច្ឆាកម្មនៈ . . . របស់មិច្ឆាអាជីវៈ . . . របស់
មិច្ឆាវាយាមៈ . . របស់មិច្ឆាសតិ . . . របស់មិច្ឆាសមាធិ . . . របស់មិច្ឆា-
ញាណៈ . . . ផលដ៏លាមក របស់មិច្ឆាវិមុត្តិ (តែងមាន) ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង
ក្នុងលោកខាងមុខផង លុះអរិយសាវកនោះ ពិចារណា ដូច្នោះហើយ ក៏
លះបង់មិច្ឆាវិមុត្តិចេញ ឈ្មោះថា ជំរះមិច្ឆាវិមុត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះភថាគត ហៅថា ការជំរះបាបដ៏ប្រសើរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

(២០) សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ឧទយតោ ឯតំ បុព្វ-
 ង្គមំ ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ អរុណត្ថំ^(១) ឯវេម
 ខោ ភិក្ខុវេ តុសលានិ ធម្មានិ ឯតំ បុព្វង្គមំ
 ឯតំ បុព្វនិមិត្តំ យទិទំ សម្មាទិដ្ឋិ ។ សម្មាទិដ្ឋិកស្ស
 ភិក្ខុវេ សម្មាសង្កប្បោ បហោតិ សម្មាសង្ក-
 ប្បស្ស សម្មាវាទា បហោតិ សម្មាវាចស្ស សម្មា-
 កម្មន្តោ បហោតិ សម្មាកម្មន្តស្ស សម្មាអាជីវោ
 បហោតិ សម្មាអាជីវស្ស សម្មាវាយាមោ បហោតិ
 សម្មាវាយាមស្ស សម្មាសតិ បហោតិ សម្មាសតិស្ស
 សម្មាសមាធិ បហោតិ សម្មាសមាធិស្ស សម្មាញា-
 ណំ បហោតិ សម្មាញាណស្ស សម្មាវិមុត្តិ បហោតិ^(២)។

---

១ ខ. អរុណត្ថំ ។ ម អរុណត្ថំ ។ ២ ម. ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គព្រះនិកាយ ទសកនិយាត

[២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរះឡើងនៃអរុណ នេះជាប្រធាន

នេះជាបុព្វនិមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យកាលរះឡើង យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ សម្មាទិដ្ឋិនេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត នៃពួកកុសលធម៌

យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាទិដ្ឋិ

រមែងមានសម្មាសង្កប្បៈ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាសង្កប្បៈ រមែងមាន

សម្មាវាចា បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាវាចា រមែងមានសម្មាភម្មនៈ បុគ្គល

ប្រកបដោយសម្មាភម្មនៈ រមែងមានសម្មាភជីវៈ បុគ្គលប្រកបដោយ

សម្មាភជីវៈ រមែងមានសម្មាវាយាមៈ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាវាយាមៈ

រមែងមានសម្មាសតិ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាសតិ រមែងមានសម្មា-

សមាធិ បុគ្គលប្រកបដោយសម្មាសមាធិ រមែងមានសម្មាញាណៈ បុគ្គល

ប្រកបដោយសម្មាញាណៈ រមែងមានសម្មារម្មតិ ។

គតិយបណ្ណសកេ បច្ចេកេហណិវត្តោ

[២២] ទសយេមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភាវិតា ពហុលី-
 កតា អាសវំទំ ខយាយ សំវត្តដ្ឋិតំ ។ កតមេ ទស ។
 សម្មាទិដ្ឋិំ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាវចា សម្មាកម្មត្តោ
 សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិំ សម្មា-
 សមាធិំ សម្មាញាណំ សម្មាវិមុត្តិំ ។ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា អាសវំទំ
 ខយាយ សំវត្តដ្ឋិតំ ។

ទុតិយោ បច្ចេកេហណិវត្តោ ។

តិស្សប្បិទានំ

អយោ អធម្មា អដិគោ សតារវោ ច ឱវិមំ

ទ្វេ ចេវ បច្ចេកេហតិ បុព្វដ្ឋិមំ អាសវោ ចាតិ(១) ។

១ ឥទំ ឧទ្ធានំ អត្តំ លោកុកេ នតិំ មរម្ម-ខណបិយោត្តកេយេវ លិទិត្តិំ ។

ធនិយបណ្ណសព បច្ចោពោហណិវគ្គ

(២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ដែល
ភិក្ខុចំរើនហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។
ធម៌ ១០ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ សម្មាសង្កប្បៈ ១ សម្មា-
វេហា ១ សម្មាកម្មន្តៈ ១ សម្មាអាជីវៈ ១ សម្មាវាយាមៈ ១ សម្មាសតិ ១
សម្មាសមាធិ ១ សម្មាញាណៈ ១ សម្មាវិមុត្តិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌ទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះឯង ដែលភិក្ខុចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើន
ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។

ចប់ បច្ចោពោហណិវគ្គទី ២ ។

ឧទ្ទាននៃបច្ចោពោហណិវគ្គនោះគឺ

និយាយ អំពីសេចក្តីចំរើន ១ សភាព
មិនមែនធម៌ ១ អធិតបរិញ្ញាជក ១ សភាវ
ព្រាហ្មណ៍ ១ ធម៌ជាគ្រឿយខាងអាយ
ត័រលើក ការជំរះបាប ១ ប្រធាន
នៃសម្មាទិដ្ឋិ ប្រៀបដោយព្រះអាទិត្យ ១
ធម៌ធ្វើឲ្យអស់ទៅនៃអាសវៈ ១ ។

តតិយោ បរិសុទ្ធិកោ

[២៣] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោ-
នាតា ន អញ្ញាត្រ(១) សុភតវីនយា ។ កតមេ ទស ។
សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កេប្បា សម្មាវាចា សម្មាកម្មនោ
សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសត្តិ សម្មា-
សមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស
ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោនាតា ន អញ្ញាត្រ
សុភតវីនយាតិ ។

[២៤] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា អនុប្បណ្ណា ឧប្បជ្ឈន្តិ
ន អញ្ញាត្រ សុភតវីនយា ។ កតមេ ទស ។ សម្មា-
ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស
ធម្មា អនុប្បណ្ណា ឧប្បជ្ឈន្តិ ន អញ្ញាត្រ សុភតវីនយាតិ ។

[២៥] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា មហាប្បលា
មហានិសំសា ន អញ្ញាត្រ សុភតវីនយា ។
កតមេ ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។

១ ម. អញ្ញាត្រ ។

ប្រាសាទិវិគី ទី ៣

(២៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ បរិសុទ្ធផ្លូវ
ផង ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០ តើអ្វី
ខ្លះ ។ សេចក្តីយល់ត្រូវ ១ សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ១ សីដីត្រូវ ១
ការងារត្រូវ ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១ សេចក្តីព្យាយាមត្រូវ ១ ការ
រលឹកត្រូវ ១ ការដក់លំចិត្តមាំត្រូវ ១ ការដឹងត្រូវ ១ ការរួចត្រូវ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង បរិសុទ្ធផ្លូវផង ក្រៅអំពី
វិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(២៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ មិនទាន់កើត
ហើយកើតឡើង ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌
១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង មិនទាន់កើតហើយ កើតឡើង
ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(២៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះមានផលច្រើន
មានគានិសង្សច្រើន ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។
ធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។

និយមន័យសព បរិសុទ្ធិវិញ្ញាណ

ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា មហាប្បណ មហានិ-
សំសា ន អញ្ញាត្រ សុគតវិនយាតិ ។

[២៦] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា វកវិនយបរិយោ-
សាតា ហោង្គំ នោសវិនយបរិយោសាតា ហោង្គំ
មោហវិនយបរិយោសាតា ហោង្គំ ន អញ្ញាត្រ សុគត-
វិនយា ។ កតមេ ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។

ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា វកវិនយបរិយោសាតា
ហោង្គំ នោសវិនយបរិយោសាតា ហោង្គំ មោហវិនយ-
បរិយោសាតា ហោង្គំ ន អញ្ញាត្រ សុគតវិនយាតិ ។

[២៧] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ឯកន្តនិព្វិទាយ
វិវកាយ ជំរោជាយ ទុបសមាយ អភិញ្ញាយ
សម្ពោជាយ ជំព្វាជាយ សំវត្តន្តំ ន អញ្ញាត្រ
សុគតវិនយាតិ ។ កតមេ ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា ឯកន្ត-
និព្វិទាយ វិវកាយ ជំរោជាយ ទុបសមាយ

ធម៌បណ្ណសក ធម៌សុទ្ធិវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង១០នេះឯង មានផលច្រើន មានអាទិសង្សៈ
ច្រើន ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(២៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ មានកិរិយា
កំចាត់បង់នូវវត្ថុៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវ
មោហៈ ជាទីបំផុត ក្រៅអំពីវិន័យ របស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

ធម៌ទាំង ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួច
ត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង មានកិរិយា
កំចាត់បង់នូវវត្ថុៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវទោសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់
នូវមោហៈជាទីបំផុត ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ប្រព្រឹត្តទៅ
ព្រម ដើម្បីសេចក្តីនឿយ ណាយវត្ថុម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បី
រំលត់ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ ដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បី
ព្រះទិព្វាន ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០
តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនឿយ
ណាយវត្ថុម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការិកាយស្ស ទសកនិបាកោ

អភិញ្ញាយេ សម្មោធាយេ វិញ្ញាយេ សំវត្តន្តំ ន
អញ្ញាត្រ សុកតវិនយាតិ ។

[២៨] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភាវីតា ពហុលី-
កតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ន អញ្ញាត្រ សុកតវិនយា ។
កតមេ ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។
នមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា ភាវីតា ពហុលីកតា
អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ន អញ្ញាត្រ សុកតវិនយាតិ ។

[២៩] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភាវីតា ពហុលី-
កតា មហាប្បលា ហោន្តំ មហានិសំសា ន អញ្ញាត្រ
សុកតវិនយាតិ ។ កតមេ ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
សម្មាវិមុត្តិ ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា ភាវីតា
ពហុលីកតា មហាប្បលា ហោន្តំ មហានិសំសា
ន អញ្ញាត្រ សុកតវិនយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១៣ ទសកនិដាយ

ដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីគ្រាស់ដឹងព្រម ដើម្បីព្រះនិព្វាន ក្រៅអំពីវិន័យ
របស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ដែល
បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ មិនខានកើត ហើយកើត
ឡើង ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០ ភី
អ៊ុខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង បុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
រឿយ ។ ហើយ មិនខានកើត ហើយកើតឡើង ក្រៅអំពីវិន័យ
របស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(២៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ដែល
បុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយហើយ មានផលច្រើន មានអាណិ-
សង្សច្រើន ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០
ភីអ៊ុខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ
បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ មានផលច្រើន មានអាណិសង្សច្រើន
ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

គតិយបណ្ណសកេ ធារិយុទ្ធិវគ្គោ

[៣០] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភារីតា ពហុលី-
 កតា ភកវិនយបរិយោសាណ ហោន្តិ ទោសវិនយបរិ-
 យោសាណ ហោន្តិ មោហវិនយបរិយោសាណ ហោន្តិ
 ន អញ្ញត្រ សុភតវិនយា ។ កតមេ ទស ។ សម្មា-
 ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវម្ពុត្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស
 ធម្មា ភារីតា ពហុលីកតា ភកវិនយបរិយោសាណ
 ហោន្តិ ទោសវិនយបរិយោសាណ ហោន្តិ មោហវិនយ-
 បរិយោសាណ ហោន្តិ ន អញ្ញត្រ សុភតវិនយាតិ ។

[៣១] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ភារីតា
 ពហុលីកតា ឯកន្តនិព្វិទាយ វិហតាយ និរោធាយ
 ទុបសមាយ អភិណ្ណាយ សម្ពោធាយ និព្វានាយ
 សំវត្តន្តិ ន អញ្ញត្រ សុភតវិនយាតិ ។ កតមេ
 ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវម្ពុត្តិ ។ ឥមេ
 ខោ ភិក្ខុវេ ទស ធម្មា ភារីតា ពហុលីកតា

គន្ថយបណ្ណាសក ធារិយុទ្ធិវគ្គ

(៣០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយ ៗ ហើយ មានកិរិយាកំចាត់
 បង់នូវវាក្កៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវវោសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវ
 មោហៈជាទីបំផុត ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។
 ធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួច
 ត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយ ៗ ហើយ មានកិរិយា
 កំចាត់បង់នូវវាក្កៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់នូវវោសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់
 នូវមោហៈជាទីបំផុត ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

(៣១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ១០ នេះ ដែលបុគ្គល
 បានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីនឿយណាយតែម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីរំលត់ ដើម្បី
 សេចក្តីស្ងប់ ដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីគ្រាស់ដឹងព្រម ដើម្បីព្រះនិព្វាន
 ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។ ធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។
 គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌
 ទាំង ១០ នេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯកន្តទិព្វិទាយ វិរាគាយ ឯរោតាយ ឧបសមាយ
អភិញាយ សម្ពោជាយ ជំព្វនាយ សិវត្តន្តំ ន អញ្ញត្រ
សុគតវិនយាតិ ។

[៣២] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ មិច្ឆតា ។ កតមេ ទស ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសង្កប្បោ មិច្ឆាភពា មិច្ឆាកម្មន្តោ
មិច្ឆាអាជីវោ មិច្ឆាភយាមោ មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ
មិច្ឆាញាណំ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទស
មិច្ឆតាតិ ។

[៣៣] ទសយំមេ ភិក្ខុវេ សម្មតា ។ កតមេ

ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បោ សម្មាភពា សម្មា-
កម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាភយាមោ សម្មាសតិ
សម្មាសមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥមេ
ខោ ភិក្ខុវេ ទស សម្មតាតិ ។

គនិយោ បរិសុទ្ធវិញោ (១) ។

១ ឱ.ម. បរិសុទ្ធវិញោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកនិបាត

តែងប្រត្តិតទៅ ដើម្បីសេចក្តីឡើយណាយតែម្យ៉ាង ដើម្បីប្រាសចាក
កម្រេក ដើម្បីលត់ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ ដើម្បីដឹងចំពោះ ដើម្បីត្រាស់
ដឹងព្រម ដើម្បីព្រះនិព្វាន ក្រៅអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគត មិនមានឡើយ ។

[៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆត្តធម៌ (ធម៌ខុស) ទាំងឡាយនេះ
មាន ១០ ។ មិច្ឆត្តធម៌ទាំង ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១
សេចក្តីត្រូវរិះខុស ១ សំដីខុស ១ ការងារខុស ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ១
សេចក្តីព្យាយាមខុស ១ ការរលឹកខុស ១ ការដកល់ចិត្តមាំខុស ១ ការ
ដឹងខុស ១ ការរូបខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិច្ឆត្តធម៌ មាន
១០ នេះឯង ។

[៣៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មត្តធម៌ (ធម៌ត្រូវ) ទាំងឡាយនេះ
មាន ១០ ។ សម្មត្តធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១
សេចក្តីត្រូវរិះត្រូវ ១ សំដីត្រូវ ១ ការងារត្រូវ ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១
សេចក្តីព្យាយាមត្រូវ ១ ការរលឹកត្រូវ ១ ការដកល់ចិត្តត្រូវ ១ ការដឹង
ត្រូវ ១ ការរូបត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មត្តធម៌ មាន
១០ នេះឯង ។

បញ្ចត្តោ សាធិវគ្គោ

(៣៤) សាធិព្ភ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ អសា-
ធិព្ភ តំ សុណាថ សាធិកំ មនសិករោថ កាសិ-
ស្សមីតំ ។ ឃី កន្លេតំ ខោ តេ ភិក្ខុ កករោ
បច្ចុស្សេសុំ ។ កករំ ឯតទរោថ កតមញ្ច ភិក្ខុវេ
អសាធិ(១) ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាសន្តប្បោ មិច្ឆារាតា
មិច្ឆាកម្មត្តោ មិច្ឆាអាជីវេ មិច្ឆារាយាមោ មិច្ឆាសតិ
មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណំ មិច្ឆាវិមុត្តំ ។ វទិ វុច្ឆតិ
ភិក្ខុវេ អសាធិ ។ កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សាធិ(២)
សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសន្តប្បោ សម្មារាតា សម្មាកម្មត្តោ
សម្មាអាជីវេ សម្មារាយាមោ សម្មាសតិ
សម្មាសមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវិមុត្តំ ។
វទិ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សាធិ(៣) ។

---

១ ម. កតមោ ច ភិក្ខុវេ អសាធិ ។ ២ ម. កតមោ ច ភិក្ខុវេ សាធិ ។
៣ ម. សាធិតិ ។

សាធិគុទ្ធ ៤

(៣៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវសេចក្តីចម្រើន
 ផង សេចក្តីមិនចម្រើនផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់
 នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួក
 ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះមានព្រះកាកថា ព្រះក-
 រណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះកាកទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សេចក្តីមិនចម្រើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ សេចក្តីត្រិះរិះ
 ខុស ១ សំដីខុស ១ ការងារខុស ១ ការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ១ សេចក្តី
 ព្យាយាមខុស ១ ការរលឹកខុស ១ ការដក់លំចិត្តមាំខុស ១ ការដឹង
 ខុស ១ ការរួចខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សេចក្តីមិន
 ចម្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចម្រើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី
 យល់ត្រូវ ១ សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ១ សំដីត្រូវ ១ ការងារត្រូវ ១ ការចិញ្ចឹម
 ជីវិតត្រូវ ១ ការព្យាយាមត្រូវ ១ ការរលឹកត្រូវ ១ ការដក់លំចិត្តមាំត្រូវ ១
 ការដឹងត្រូវ ១ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
 ថា សេចក្តីចម្រើន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូរនិកាយស្ស ទសកនិទានេ

(៣៥) អរិយធម្មញ្ញ វោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ
 អនិយធម្មញ្ញ តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ
 ភាសិស្សាមីតំ ។ ឃំ កន្លេតំ ខោ តេ ភិក្ខុ ភក្ក-
 បត្តស្មេស្សំ ។ ភក្កវា ឃតទរោថ កតមោ ថ
 ភិក្ខុវេ អនិយោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆា-
 វិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនិយោ ធម្មោ ។
 កតមោ ថ ភិក្ខុវេ អនិយោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 អនិយោ ធម្មោតំ ។

(៣៦) កុសលញ្ញ វោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ
 អកុសលញ្ញ តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ
 ភាសិស្សាមីតំ ។ ឃំ កន្លេតំ ខោ តេ ភិក្ខុ ភក្ក-
 វតោ បត្តស្មេស្សំ ។ ភក្កវា ឃតទរោថ កតមញ្ញ
 ភិក្ខុវេ អកុសលំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាយ

(៣៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ
 ផង ធម៌មិនប្រសើរផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់
 នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះ
 ករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចុះធម៌មិនប្រសើរ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។
 ការរួចខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌មិនប្រសើរ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដ៏ប្រសើរ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១
 ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌ដ៏ប្រសើរ ។

(៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវកុសលធម៌ផង
 អកុសលធម៌ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវធម៌
 នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អកុសលធម៌ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។

ព្រះបណ្ឌិតសព្វ លាភវិញ្ញា

ឥន្ទ្រ វិញ្ញាតិ ភិក្ខុវេ អកុសលំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខុវេ
កុសលំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ ឥន្ទ្រ
វិញ្ញាតិ ភិក្ខុវេ កុសលំ (១)។

(៣៧) អត្តញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ អនត្តញ្ច
នំ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោថ កាសិ-
ស្សាមិទំ ។ ឃី ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ
បច្ចុស្សោសំ ។ ភកវា ឃីនទរោថ កតមោ ថ ភិក្ខុវេ
អនត្តោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អនេ
វិញ្ញាតិ ភិក្ខុវេ អនត្តោ ។ កតមោ ថ ភិក្ខុវេ
អត្តោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អនេ
វិញ្ញាតិ ភិក្ខុវេ អត្តោតិ ។

(៣៨) ធម្មញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ អធម្មញ្ច
នំ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោថ កាសិស្សាមិទំ ។

---

១ ម. កុសលន្តិ ។

ធនិយបណ្ណាសក សាធុវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អកុសលធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កុសលធម៌ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កុសលធម៌ ។

(៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម៌ជាប្រយោជន៍
ផង ធម៌មិនជាប្រយោជន៍ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។
ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា
ព្រះករុណាព្រះវង្ស ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌មិនជាប្រយោជន៍ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស
១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ធម៌មិនជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាប្រយោជន៍
តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ជាប្រយោជន៍ ។

(៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ផង
នូវអធម៌ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវធម៌
នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឃឹ កន្លែតិ ខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ
 បច្ចុស្សោសុំ ។ កកវា ឯតទរោច កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ អធិម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវមុត្តិ ។
 អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អធិម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ
 ធិម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវមុត្តិ ។ អយំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ធិម្មោតិ ។

(៣៧) សាសវត្ថុ វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សមិ
 អនាសវត្ថុ តំ សុណាថ សាដុកំ មនសំករោថ
 កាសិស្សមិត្តំ ។ ឃឹ កន្លែតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 កកវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ កកវា ឯតទរោច កតមោ
 ច ភិក្ខុវេ សាសវោ ធិម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
 មិច្ឆាវមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សាសវោ ធិម្មោ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ អនាសវោ ធិម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាវមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 អនាសវោ ធិម្មោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១៣ ទសកនិទាន

ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អធមិតើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួច
 ខុស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អធមិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធមិតើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួច
 ត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធមិ ។

(៣៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធមិដែលប្រកប

ដោយអាសវៈផង នូវធមិមិនមានអាសវៈផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវធមិនោះ ចូរឆ្លើយតបចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថា-
 គតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់
 ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធមិដែលប្រកបដោយអាសវៈ តើ
 អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធមិប្រកបដោយអាសវៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ធមិមិនមានអាសវៈ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។
 ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធមិមិនមានអាសវៈ ។

គន្ថយបណ្ណសកេ សាធុរត្តោ

[៤០] សាវជ្ជញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
អនវជ្ជញ្ច តំ សុណាម សាធុតំ មនសិករោម
ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃុំ កន្ថេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ កត-
វតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ កតវា ឯតទកោច កេតមោ
ច ភិក្ខុវេ សាវជ្ជោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាដិដ្ឋិ ។ បេ ។
មិច្ឆាវិមត្តិ ។ អយំ វិច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សាវជ្ជោ ធម្មោ ។
កេតមោ ច ភិក្ខុវេ អនវជ្ជោ ធម្មោ ។ សម្មាដិដ្ឋិ
។ បេ ។ សម្មាវិមត្តិ ។ អយំ វិច្ឆតិ ភិក្ខុវេ អនវជ្ជោ
ធម្មោតិ ។

[៤១] តបដិយញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
អតបដិយញ្ច តំ សុណាម សាធុតំ មនសិករោម
ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃុំ កន្ថេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
កតវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ កតវា ឯតទកោច
កេតមោ ច ភិក្ខុវេ តបដិយោ ធម្មោ ។

តន្ត្រីបណ្ណាល័យ សាធុរ្តិ

(៤០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម៌ដែលប្រកប
 ដោយទោសផង នូវធម៌មិនមានទោសផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំ
 ដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះ
 ភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ប្រកបដោយទោស តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់
 ខុស១ ។ បេ ។ ការរួចខុស១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ប្រកប
 ដោយទោស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌មិនមានទោស តើអ្វីខ្លះ ។
 គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា ធម៌មិនមានទោស ។

(៤១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម៌ ដែលគួរ
 ដុតកំដៅផង មិនគួរដុតកំដៅផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំ-
 ដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមាន
 ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរដុតកំដៅ តើអ្វីខ្លះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្នុងនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ អតបដិយោ ធម្មោ ។ កតតមោ ច ភិក្ខុវេ
 អតបដិយោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មា-
 វិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អតបដិយោ ធម្មាតិ ។

[៤២] អាចយតាមិញ វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេស-

ស្សាមិ អបចយតាមិញ នំ សុណាថ សាធុកំ មន-
 សិករោថ កាសិស្សាមិតំ ។ ឃំ កន្លេតិ ខោ តេ
 ភិក្ខុ កកវតោ បច្ចុស្សាសំ ។ កកវា ឯតទរោច
 កតតមោ ច ភិក្ខុវេ អាចយតាមិ ធម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 អាចយតាមិ ធម្មោ ។ កតតមោ ច ភិក្ខុវេ អបច-
 យតាមិ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរនិកាយ ទសវគ្គិយ

គឺ សេចក្តីយល់ខុស ១ ។ រេ ។ ការរួចខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា ធម៌គួរដុតកំដៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌មិនគួរដុត
 កំដៅ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺ សេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ រេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌មិនគួរដុតកំដៅ ។

[២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ដែលញ៉ាំង

សត្វឲ្យដល់ នូវការសន្សំវដ្តៈផង នូវធម៌ដែលមិនញ៉ាំងសត្វឲ្យដល់ នូវ
 ការសន្សំវដ្តៈផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវ
 ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា

ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែល ញ៉ាំងសត្វឲ្យដល់ នូវការសន្សំវដ្តៈ តើ
 អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ រេ ។ ការរួចខុស ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលញ៉ាំងសត្វឲ្យដល់ នូវការ
 សន្សំវដ្តៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនញ៉ាំងសត្វឲ្យដល់
 នូវការសន្សំវដ្តៈ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ រេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អបចយតាមី ធម្មោតិ ។

[២៣] ទុក្ខុទ្រយញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាបិ
 សុខុទ្រយញ្ច តិ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ
 ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃំ កម្មេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 កករតោ បច្ចុស្សាសំ ។ កករំ ឯតទរោច តតមោ
 ច ភិក្ខុវេ ទុក្ខុទ្រយោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។ បេ ។
 មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ទុក្ខុទ្រយោ
 ធម្មោ ។ តតមោ ច ភិក្ខុវេ សុខុទ្រយោ ធម្មោ ។
 សម្មាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ សុខុទ្រយោ ធម្មោតិ ។

[២៤] ទុក្ខវិចារកញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ
 ទេសិស្សាម សុខវិចារកញ្ច តិ សុណាថ
 សាធុតំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។

ធម៌យបណ្ណាសក សាធុវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនញ៉ាំងសុត្វឲ្យដល់ នូវការសន្សំវដ្តៈ ។

[៤៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ដែល ញ៉ាំងទុក្ខឲ្យកើតឡើងផង នូវធម៌ដែលញ៉ាំងសុខឲ្យកើតឡើងផង ដល់ អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យ ប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះ ភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលញ៉ាំងទុក្ខឲ្យកើត ឡើង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលញ៉ាំងទុក្ខឲ្យកើតឡើង ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលញ៉ាំងសុខឲ្យកើតឡើង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី យល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ ហៅថា ធម៌ដែលញ៉ាំងសុខឲ្យកើតឡើង ។

[៤៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ដែលមានផលជា ទុក្ខផង នូវធម៌ដែលមានផលជាសុខផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង ឡាយស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិទាយោ

ឃី កន្លែង ខោ តេ កិក្ខុ កកវតោ បច្ចុស្ស្សសំ ។
 កកវ ឯតទរោច កតមោ ច កិក្ខុវេ ទុក្ខ-
 វិចារោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិម្មតំ ។
 អយំ វច្ឆតំ កិក្ខុវេ ទុក្ខវិចារោ ធម្មោ ។ កតមោ
 ច កិក្ខុវេ សុខវិចារោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
 សម្មាវិម្មតំ ។ អយំ វច្ឆតំ កិក្ខុវេ សុខវិចារោ
 ធម្មោតំ ។

សាធុរោ ចន្ទោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គព្រះនិកាយ ទសកនិបាត

ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌ដែលមានផលជាទុក្ខ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់
 ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌ដែលមានផលជាទុក្ខ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមានផល
 ជាសុខ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមានផលជាសុខ ។

ចប់ សាធុវគ្គ ទី ៤ ។

បញ្ហាមោ អរិយមគ្គវិគ្គោ

[៤៥] អរិយមគ្គញ ពោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមំ

អនរិយមគ្គញ តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ

កាសិស្សាមិតំ ។ ឃិំ កន្តេតំ ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ

បច្ចុស្សោស្មី ។ ភកវ ឯតទរោថ កតមោ ថ

ភិក្ខុវេ អនរិយោ មត្តោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆា-

វិមុត្តំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនរិយោ មត្តោ ។

កតមោ ថ ភិក្ខុវេ អរិយោ មត្តោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។

សម្មាវមិតំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អរិយោ មត្តោតិ ។

[៤៦] កណ្ណមគ្គញ ពោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ

ទេសិស្សាមំ សុក្កមគ្គញ តំ សុណាថ

សាធុតំ មនសិករោថ កាសិស្សាមិតំ ។ ឃិំ

កន្តេតំ ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្សោស្មី ។

អរិយមគ្គវិគ្គ ទី៥

[៤៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងឡូវធម៌ជាមគ្គដ៏ប្រសើរ
ផង ឡូវធម៌ជាមគ្គមិនប្រសើរផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ
ស្តាប់ឡូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។
ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា
ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មគ្គមិនប្រសើរ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។
ការរួចខុស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា មគ្គមិនប្រសើរ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គដ៏ប្រសើរ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១
។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា មគ្គ
ដ៏ប្រសើរ ។

[៤៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងឡូវធម៌ជាមគ្គខ្លៅផង
ឡូវធម៌ជាមគ្គសផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ឡូវធម៌នោះ
ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួល
ស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។

សុត្តនិបិដក អង្គព្រះនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ភក្កវា ឯតទលោច កតមោ ច ភិក្ខុវេ កល្យា
 មត្តោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ
 វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ កល្យាមត្តោ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ សុត្តោ មត្តោ^(១) ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
 សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សុត្តោ មត្តោតិ ។

(៤៧) សទ្ធម្មញ្ញ វោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ អសទ្ធម្មញ្ញំ តំ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមិតិ ។ ឃី កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភក្កវា ឯតទលោច កតមោ ច ភិក្ខុវេ អសទ្ធម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ អសទ្ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ សទ្ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សទ្ធម្មោតិ ។

១ ឧ.ម. សុត្តមត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គខេរ្យ
 តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា មគ្គខេរ្យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មគ្គស តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា មគ្គស ។

(៤៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវសទ្ធម្មផល
 នូវអសទ្ធម្មផល ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវធម៌
 នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រតិបត្តិ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំង
 នោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏តា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អសទ្ធម្ម តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួច
 ខុស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសទ្ធម្ម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សទ្ធម្ម តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការ
 រួចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សទ្ធម្ម ។

តតិយបណ្ណសកេ អរិយមគ្គវេទ

(២៨) សប្បវិសធម្មញ្ញ វោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ
 អសប្បវិសធម្មញ្ញ ភំ ភុណាថ សាធុកំ មនសិ-
 កោរោថ កាសិស្សាមិភំ ។ ឃំ កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 កកវតោ បច្ចុស្សោភំ ។ កកវំ ឃតទរោថ កតមោ ថ
 ភិក្ខុវេ អសប្បវិសធម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវម្មតិ ។
 អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសធម្មោ ។ កតមោ ថ
 ភិក្ខុវេ សប្បវិសធម្មោ ។ សញ្ញាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិ-
 ម្មតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សប្បវិសធម្មោភំ ។

(២៩) ឧប្បាទេតត្វញ្ញ វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ ន ឧប្បាទេតត្វញ្ញ ភំ ភុណាថ សាធុកំ
 មនសិកោរោថ កាសិស្សាមិភំ ។ ឃំ កន្លេតិ
 ខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ បច្ចុស្សោភំ ។

ឥតិយបណ្ណាសក អាយមត្តវគ្គ

[៤៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌របស់
 សប្បវេសធន នូវធម៌របស់អសប្បវេសធន ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង
 ឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹង
 សំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីការរបស់ព្រះមាន
 ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌របស់អសប្បវេស តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី
 យល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
 ថា ធម៌របស់អសប្បវេស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌របស់សប្បវេស
 តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌របស់សប្បវេស ។

[៤៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ដែល
 គួរឱ្យកើតឡើងផង នូវធម៌ដែលមិនគួរឱ្យកើតឡើងផង ដល់អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 ឱ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់
 ព្រះពុទ្ធដីការ របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ភក្កវា ឯតទរោច កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន
 ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មោ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
 មិច្ឆាវម្មតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ន ឧប្បា-
 ទេតព្វោ ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ ឧប្បា-
 ទេតព្វោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវម្មតិ ។
 អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មាតិ ។

[៥០] អាសេវិតព្វញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ

ន អាសេវិតព្វញ្ច នំ សុណាថ សាធុកំ មនសិ-
 ករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃី កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 ភក្កវោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភក្កវា ឯតទរោច
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន អាសេវិតព្វោ ធម្មោ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវម្មតិ ។ អយំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ន អាសេវិតព្វោ ធម្មោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិបាត

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែល
 មិនគួរឱ្យកើតឡើង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។
 ការរួចខុស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិន
 គួរឱ្យកើតឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរឱ្យកើតឡើង
 តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរឱ្យកើតឡើង ។

[៥០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង ទ្រង់ធម៌
 ដែលគួរគប់រកផង ទ្រង់ធម៌ដែលមិនគួរគប់រកផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ ទ្រង់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឱ្យប្រពៃចុះ
 តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីកា
 របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះ
 ភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរគប់
 រក តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរគប់រក ។

គតិយបណ្ណសកេ អរិយមជ្ឈិមេ

កកតមោ ច ភិក្ខុវេ អាសេវិតញោ ធម្មោ ។

សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មារម្មតំ ។ អយំ វុច្ចតិ

ភិក្ខុវេ អាសេវិតញោ ធម្មោតិ ។

[២០] ភាវេតត្វញោ វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ

ន ភាវេតត្វញោ តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ

កាសិស្សាមីតិ ។ ឃី កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ

ថច្ចុស្សោស្មិ ។ កកវា ឯតទរោច កកតមោ ច ភិក្ខុវេ

ន ភាវេតញោ ធម្មោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆា-

រម្មតំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ន ភាវេតញោ ធម្មោ ។

កកតមោ ច ភិក្ខុវេ ភាវេតញោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ

។ បេ ។ សម្មារម្មតំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ភាវេតញោ

ធម្មោតិ ។

ធម៌បណ្ណាសក អរិយមគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរគប្បក តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១
។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌
ដែលគួរគប្បក ។

[៥១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង ទូរធម៌ដែល
គួរចំរើន ទូរធម៌ដែល មិនគួរចំរើន ដល់អ្នកទាំងឡាយ
ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ទូរធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យប្រពៃចុះ
តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា
រសព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់សំដែង ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិន
គួរចំរើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចសុខ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរចំរើន ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរចំរើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ត្រូវ ១
។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ធម៌ដែលគួរចំរើន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសវគីរិយភោ

[៥២] ពហុលីកាតត្ថោ ពោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ

ទេសីស្សាមិ ន ពហុលីកាតត្ថោ នំ សុណាថ

សាធុកំ មនសិកេវេថ ភាសីស្សាមិតំ ។ ឃី កន្លេតំ

ខោ តេ ភិក្ខុ កថេវោ បច្ចុស្សេស្សី ។ កកវា ឯតទេវេថ

កតមោ ថ ភិក្ខុវេ ន ពហុលីកាតត្ថោ ធម្មោ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ

ន ពហុលីកាតត្ថោ ធម្មោ ។ កតមោ ថ ភិក្ខុវេ

ពហុលីកាតត្ថោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។

សម្មាវិមុត្តំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ពហុលីកាតត្ថោ

ធម្មោតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

[៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ដែលគួរធ្វើ
 ឲ្យច្រើនផង នូវធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យច្រើនផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹង
 សំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមាន
 ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យច្រើន តើអ្វីខ្លះ ។
 គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យច្រើន តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។
 ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរធ្វើ
 ឲ្យច្រើន ។

គតិយបណ្ណសព្វេ អរិយមគ្គវិញ្ញា

[៥៣] អនុស្សវិតត្វញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ

នេសិស្សាមិ ន អនុស្សវិតត្វញ្ច នំ សុណាថ

សាទុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃី កន្លតិ ខោ

តេ ភិក្ខុ កកវិតោ បច្ចុស្សោស្មំ ។ កកវំ ឯតទកេច

កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន អនុស្សវិតត្វញ្ច ធម្មោ ។ មិច្ឆា-

ទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ

ន អនុស្សវិតត្វញ្ច ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ

អនុស្សវិតត្វញ្ច ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាវិមត្តិ ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនុស្សវិតត្វញ្ច ធម្មាតិ ។

ធម៌បណ្ឌិត អរិយបុត្រ

(៥៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ដែលគួរ
 រលឹករឿយ ។ ផង នូវធម៌ដែលមិនគួររលឹករឿយ ។ ផង ដល់អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធើ្វទុកក្នុងចិត្ត
 ឲ្យប្រពៃពុំចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះ
 ពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ប៉ូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរ
 រលឹករឿយ ។ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការចុះខុស ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួររលឹករឿយ ។ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួររលឹករឿយ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់
 ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌ដែលគួររលឹករឿយ ។ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសរាជិយតោ

[៥៤] សច្ចិកាតព្វញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
 ន សច្ចិកាតព្វញ្ច ំ នំ សុណាម សាដុកំ
 មនសិករោម ភាសិស្សាមិតំ ។ ឃី កន្លែតំ ខោ
 តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភកវា ឯតទរោច
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន សច្ចិកាតព្វោ ធម្មោ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាវិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 ន សច្ចិកាតព្វោ ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ
 សច្ចិកាតព្វោ ធម្មោ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មា-
 វិមុត្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សច្ចិកាតព្វោ ធម្មោតិ ។

បព្វមោ អរិយមគ្គវិញ្ញោ ។

ភគិយោ ភគិយបណ្ណាសកោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកនិទាត

[៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ដែល
 គួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ផង នូវធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ផង ដល់អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យ
 ប្រពៃចុះ ភថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះ
 ពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីយល់ខុស ១ ។ បេ ។ ការរួចខុស ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី
 យល់ត្រូវ ១ ។ បេ ។ ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
 ហៅថា ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។

ចប់ អរិយមន្ត្រី ទី ៥

ចប់ គតិយបណ្ណាសក ទី ៣ ។

បុគ្គលិកសកោ

បរិមោ បុគ្គលិកោ

[៥៥] ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ
 បុគ្គលោ ន សេវិតញោ ។ កតមេហំ ទសហំ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ (១) ហោតិ មិច្ឆាសន្តប្បោ ហោតិ មិច្ឆា-
 វាចោ (២) ហោតិ មិច្ឆាកម្មន្តោ ហោតិ មិច្ឆាអាជីវេ
 ហោតិ មិច្ឆាវាយាមោ ហោតិ មិច្ឆាសតិ ហោតិ មិច្ឆា-
 សមាធិ ហោតិ មិច្ឆាញាណំ (៣) ហោតិ មិច្ឆាវិមុត្តិ
 ហោតិ ។ នមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ ធម្មេហំ
 សមណ្ឌកតោ បុគ្គលោ ន សេវិតញោ ។ ទសហំ
 ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ បុគ្គលោ សេវិតញោ ។
 កតមេហំ ទសហំ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សម្មា-
 សន្តប្បោ ហោតិ សម្មាវាចោ ហោតិ សម្មាកម្មន្តោ
 ហោតិ សម្មាអាជីវេ ហោតិ សម្មាវាយាមោ ហោតិ

---

១ ម. មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ ២ ម. មិច្ឆាវាចា ។ ៣ ម. មិច្ឆាញាណំ ។ នមេ ពហំ បុគ្គលោ ។

ប្រតិបត្តិបណ្ណាសក

ប្រតិបត្តិ ទី ១

[៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង

ពុំគួរសេពគប់ទេ ។ ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកយល់

ខុស ១ មានតម្រិះខុស ១ មានសំដីខុស ១ មានការងារខុស ១

មានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ១ មានព្យាយាមខុស ១ មានស្មារតីខុស ១

មានការដកលចិត្តហាំខុស ១ មានការជឿខុស ១ មានការរដួលខុស ១ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ នេះឯង ពុំគួរ

សេពគប់ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌

១០ យ៉ាង ទើបគួរសេពគប់ ។ ប្រកបដោយធម៌ ១០ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជា

អ្នកយល់ត្រូវ ១ មានតម្រិះត្រូវ ១ មានសំដីត្រូវ ១ មានការ

ងារត្រូវ ១ មានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១ មានព្យាយាមត្រូវ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកថា

សន្តាសនំ ហោតិ សន្តាសនាធិ ហោតិ សន្តាញាណី
 ហោតិ សន្តាវិជ្ជនំ ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទសហំ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ បុគ្គលោ សេវិតតោតិ ។
 (ធុត្តវិនិយម្យសតាទិសុត្តំ បេយ្យាលវសេន កណិកត្ថំ)
 ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ បុគ្គលោ ទ
 កជិតតោ... កជិតតោ... ទ បយ្យុទាសិតតោ ... បយ្យុទា-
 សិតតោ ... ទ បុដ្ឋោ ហោតិ ... បុដ្ឋោ ហោតិ ... ទ
 ទាសំសោ ហោតិ ... ទាសំសោ ហោតិ ... អនារវេ
 ហោតិ ... សនារវេ ហោតិ ... អប្បនិក្ខោ (១)
 ហោតិ ... សប្បនិក្ខោ (២) ហោតិ ... ទ អាព-
 ធលោ ហោតិ ... អាពធលោ ហោតិ ... ទ
 វិសុជ្ឈតិ ... វិសុជ្ឈតិ ... ទាដំ ទាធិកោតិ ... (៣) ទាដំ
 អធិកោតិ (៤) ... បណាយ ទ វឌ្ឍនិ ... បណាយ
 វឌ្ឍនិ ... តហំ អប្បញ្ញាណំ បសវនិ ... តហំ បុញ្ញំ បសវនិ ។

---

១ ឧ. អប្បជំពោ ។ ម. អប្បជំស្សោ ។ ២ ឧ. សប្បជំពោ ។ ម. សប្បជំស្សោ ។
 ៣ ម. ទាវិកោតិ ។ ៤ ម. អធិកោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិបាត

មានស្មារតីត្រូវ ១ មានការដឹកលំចិត្តមាំត្រូវ ១ មានការដឹងត្រូវ ១ មាន
 ការរួចត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០
 យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរសេពគប់ ។ (សូត្រមានចំនួនមួយរយហាសិប
 ប្រាំមួយជាដើម បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដោយអំណាចនៃរបេយ្យាលៈចុះ)
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយ ធម៌ ១០ យ៉ាង ពុំគួរគប់រក...
 គួរគប់រក... ពុំគួរបួលទៅអង្គុយជិត... គួរបួលទៅអង្គុយ
 ជិត... ពុំគួរបូជា... គួរបូជា... ពុំគួរសរសើរ...
 គួរសរសើរ... ពុំគួរគោរព... គួរគោរព... ពុំ
 គួរកោតក្រែង... គួរកោតក្រែង... ពុំគួរត្រេកអរ...
 គួរត្រេកអរ... មិនស្អាត... ស្អាត... មិនគ្របសង្កត់នូវមានៈ...
 គ្របសង្កត់នូវមានៈ... មិនចំរើន ដោយបញ្ញា... ចំរើន ដោយ
 បញ្ញា... រមែងបានបាបច្រើន... រមែងបានបុណ្យច្រើន ។

បញ្ជីបណ្ណាសកេ បុគ្គលវគ្គោ

កតមេហំ ទសហំ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ (១) ហោតិ
 សម្មាសង្កប្បោ ហោតិ សម្មាវាចោ (២) ហោតិ
 សម្មាកម្មន្តោ ហោតិ សម្មាអាជីវោ ហោតិ
 សម្មាវាយាមោ ហោតិ សម្មាសតិ ហោតិ
 សម្មាសមាធិ ហោតិ សម្មាញ្ញាណំ (៣) ហោតិ សម្មា-
 វិមុត្តំ ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ
 ធម្មេហំ សម្មាសមាធិ បុគ្គលោ ពហំ បុញំ បសវនីតិ ។

១ ម.សម្មាទិដ្ឋិ ។ ២ ម. សម្មាវាចា ។ ៣ ម. សម្មាញ្ញាណំ ។

ចក្ខុវិស័យ បុគ្គលវិគ្គ

ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺអ្នកមានប្រាជ្ញាយល់ត្រូវ ១
 មានតម្រិះត្រូវ ១ មានសំដីត្រូវ ១ មានការងារត្រូវ ១ មានការចិញ្ចឹម
 ជីវិតត្រូវ ១ មានព្យាយាមត្រូវ ១ មានស្មារតីត្រូវ ១ មានការដកល់
 ចិត្តមាំត្រូវ ១ មានការជឿត្រូវ ១ មានការរួចត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង រមែងបាន
 បុណ្យច្រើន ។

ចប់ បុគ្គលវិគ្គ ១ ។

ទុតិយោ វិណុស្សោណិវគ្គោ

[៥៦] តេន ខោ បន សមយេន វិណុស្សោណិ
 ព្រាហ្មណោ តទហុចោសថេ សីសន្តតោ នំ
 ខោមយុកំ និវត្តោ អលុកុសមុដ្ឋី (១) អាទាយ ភកវតោ
 អនិទ្ធរេ ឯកមន្តំ វិគោ ហោតិ ។ អទ្ធសា ខោ
 ភកវា វិណុស្សោណិ ព្រាហ្មណិ តទហុចោសថេ
 សីសន្តតំ នំ ខោមយុកំ និវត្តំ អលុកុសមុដ្ឋី
 អាទាយ ឯកមន្តំ វិគំ ទិស្វាន វិណុស្សោណិ
 ព្រាហ្មណិ ឯតទវេច កី នុ ភំ ព្រាហ្មណា តទហុ-
 ចោសថេ សីសន្តតោ នំ ខោមយុកំ និវត្តោ អលុ-
 កុសមុដ្ឋី អាទាយ ឯកមន្តំ វិគោ កី នុ ខោ អដ្ឋ
 ព្រាហ្មណាកុលស្សាតិ ។ បច្ឆោរោហណិ ភោ តោតម
 អដ្ឋ ព្រាហ្មណាកុលស្សាតិ ។ យថាកថំ បន
 ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណានំ បច្ឆោរោហណិ ហោតិ ។

---

១ ខ. អលុកុសមុដ្ឋី ។

ជាណុស្សោណិវិគ្គ ទី ២

[៥៦] សម័យនោះឯង ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះជាណុស្សោណិ កក់
 ក្បាល ក្នុងថ្ងៃទុរោសថនោះ ហើយស្ងៀកនូវគូសំពត់សម្បកឈើដ៏ថ្មី
 កាន់ស្បូវស្រស់ ១ ក្តាប់ ឈរនៅក្នុងទីសមគួរ ក្នុងទីដ៏ត្រូវមានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះមានព្រះភាគបានឃើញ ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ កក់
 ក្បាល ក្នុងថ្ងៃទុរោសថនោះ ហើយស្ងៀកនូវគូសំពត់សម្បកឈើដ៏ថ្មី
 កាន់ស្បូវស្រស់មួយក្តាប់ ឈរនៅក្នុងទីសមគួរ លុះឃើញហើយ ក៏ទ្រង់
 ត្រាស់នឹងជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ដូច្នោះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ហេតុ
 ដូចម្តេចហ្ន៎⁺ បានជាអ្នកកក់ក្បាល ក្នុងថ្ងៃទុរោសថនោះ ហើយ
 ស្ងៀកនូវគូសំពត់ សម្បកឈើដ៏ថ្មី កាន់យកស្បូវស្រស់មួយក្តាប់
 ឈរនៅក្នុងទីសមគួរ ចុះការងារ ដូចម្តេច របស់ត្រកូលព្រាហ្មណ៍
 ក្នុងថ្ងៃនេះ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ថ្ងៃនេះ ទុកជាថ្ងៃ
 បន្ទាត់បង់នូវបាប របស់ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ការបន្ទាត់បង់នូវបាប របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដូចម្តេចទៅ ។

ចក្ខុវិស័យសក ដំណុល្លោណវគ្គោ

ឥន កោ កោតម ព្រាហ្មណា តនហ្មតោសថេ
 ស័ស្តាតា ធម៌ ខោមយុតិ ធម៌ត្តា អល្លេន
 កោមយេន បឋវី ធិប្បត្តិក្ខា ហរិតេហិ តុសេហិ
 បត្តិក្ខា (១) អន្តរា ច វេលំ អន្តរា ច អក្សតារំ
 សេយ្យំ កយ្យេន្តំ ។ ភេ តំ វត្តំ តំត្តុត្តំ បក្ខុដ្ឋាយ
 បញ្ចាលិកា អត្តំ ធមស្សន្តំ បទ្ទោរោហាម កវ៌្តំ
 បទ្ទោរោហាម កវ៌្តន្តំ បហុតេន ច សប្បិទេលេន
 ធម៌តេន អត្តំ សន្តប្ប្នំ ។ តស្សា ច វត្តិយា អច្ច-
 យេន បណ៌តេន ខាទដ៌យេន ភោជដ៌យេន ព្រាហ្មណោ
 សន្តប្ប្នំ ។ ឃី ខោ កោ កោតម ព្រាហ្ម-
 ណានំ បទ្ទោរោហណី ហោតីតិ ។ អតាថា ខោ
 ព្រាហ្មណានំ បទ្ទោរោហណី ហោតិ អតាថា ច
 បន អរិយស្ស វិទយេ បទ្ទោរោហណី ហោតីតិ ។

១ ម. បរិពារោ ។

បុគ្គលបណ្ណាល័យ ដំណុំសៀវភៅ

បតិគ្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ តែង
 កក់ក្បាល ក្នុងថ្ងៃឧបោសថនោះ ហើយស្ងៀមស្ងៀមគូសំពត់សម្បកឈើ
 ដ៏ថ្មី លញ់ទូរផែនដី ដោយអាចម៍គោស្រស់ ក្រាលដោយស្បូវទាំងឡាយ
 ដ៏ខ្សែវ ហើយដេកក្នុងចន្លោះ នៃគំនរដ៏ខ្សាច់ផង ក្នុងចន្លោះរោងភ្លើង
 ផង ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយនោះ តែងក្រោកឡើង ពង្សក្នុងរាត្រីនោះ
 ហើយធូងអញ្ជា ទមស្តារចំពោះភ្លើងថា យើងទាំងឡាយ បន្ទាត់បង់
 នូវបាបនឹងលោកដ៏ចម្រើន យើងទាំងឡាយ បន្ទាត់បង់នូវបាប នឹងលោក
 ដ៏ចម្រើន ទើបញ្ជាងភ្លើងឲ្យឆ្កែត ដោយទឹកដោះរាវនឹងប្រេង នឹងទឹក
 ដោះខាប់ដ៏ច្រើន ។ លុះកន្លងរាត្រីនោះទៅហើយ ក៏ញ្ជាងព្រាហ្មណ៍
 ទាំងឡាយ ឲ្យឆ្កែតដោយខាទន័យភោជនីយាហារ ដ៏ធ្មត់ផ្គង់ ។
 បតិគ្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការបន្ទាត់បង់នូវបាប របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំង
 ឡាយ យ៉ាងនេះឯង ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ការ
 បន្ទាត់បង់នូវបាប របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ រមែងមាន ដោយឡែក
 ការបន្ទាត់បង់នូវបាប ក្នុងអរិយវិន័យ រមែងមាន ដោយឡែក ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយស្ស ទសកនិទាន

យថា កថំ បន កោ តោតម អរិយស្ស វិទយេ
 បច្ឆោរោហណី ហោតិ សាធុ វត មេ កវំ
 តោតមោ តថា ធម្មំ ទេសេតុ យថា អរិយស្ស
 វិទយេ បច្ឆោរោហណី ហោតិ ។ តេនហិ ព្រាហ្មណ
 សុណាហិ សាធុកំ មនស៍ករោហិ ភាសិស្សាមីតិ ។
 ឃំ កោតិ ទោ ជាឈុស្សោណី ព្រាហ្មណោ កកវតោ
 បច្ឆុស្សោសិ ។ កកវា ឯតទរោច ឥធម ព្រាហ្មណ
 អរិយស្សវកោ ឥតិ បដិសង្កត្តតិ ចាណាតិចាតស្ស
 ទោ ចាបកោ វិចាកោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្ម-
 រាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសង្កាយ ចាណាតិចាតំ
 បដហតិ ចាណាតិចាតា បច្ឆោរោហតិ ។ អទិញ្ញា-
 ណានស្ស ទោ ចាបកោ វិចាកោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ
 អភិសម្មរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសង្កាយ អទិញ្ញា-
 ណាទំ បដហត អទិញ្ញាណា បច្ឆោរោហតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសិកាយ ទសកនិបាត

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការបន្ស្រាត់បង់បាប ក្នុងអរិយវិន័យ តើដូចម្តេច
 សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ការបន្ស្រាត់បង់បាប ក្នុងអរិយវិន័យ បែបណា
 សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សំដែងនូវធម៌បែបនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ម្នាល
 ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថា-
 តតនឹងសំដែង ។ ជាណុស្សោណុព្រាហ្មណ៍ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា
 របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ តែង
 ពិចារណាដូច្នោះថា ផលដ៏លាមករបស់បាណាតិបាត តែងមានក្នុងបឋមជ្ឈម
 ផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណា
 ដូច្នោះហើយ លះបង់នូវបាណាតិបាត បន្ស្រាត់បង់បាណាតិបាត ។
 ផលដ៏លាមក របស់អទិទ្ធាទាន មានក្នុងបឋមជ្ឈមផង ក្នុងលោក
 ខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះ
 ហើយ លះបង់នូវអទិទ្ធាទាន បន្ស្រាត់បង់អទិទ្ធាទាន ។

ចក្ខុវិស័យសព ជាលុប្បោសិត្តោ

កាមេសុ មិត្តាចារស្ស ខោ ចាបកោ វិចារកោ
 ទិដ្ឋ ចេវ ធម្ម អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ
 បដិសង្ខាយ កាមេសុ មិត្តាចារិ បដហតិ
 កាមេសុ មិត្តាចារ បទ្ទោរោហតិ ។ មុសារិ.
 ទិស្ស ខោ ចាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋ ចេវ ធម្ម
 អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ មុសារិទិ
 បដហតិ មុសារិទា បទ្ទោរោហតិ ។ បិសុណាយ
 វាចាយ ខោ ចាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋ ចេវ ធម្ម
 អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ បិសុណា-
 វាចិ បដហតិ បិសុណាយ វាចាយ បទ្ទោរោហតិ ។
 ឝុសាយ វាចាយ ខោ ចាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋ ចេវ
 ធម្ម អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ
 ឝុសារិទិ បដហតិ ឝុសាយ វាចាយ បទ្ទោរោហតិ ។
 សម្មប្បលាបស្ស ខោ ចាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋ ចេវ
 ធម្ម អភិសម្បរាយញ្ចាតិ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ
 សម្មប្បលាបិ បដហតិ សម្មប្បលាចា បទ្ទោរោហតិ ។

ចក្ខុវិស័យសាស្ត្រ ជាណាស្សោណវិញ

ផលដ៏លាមក របស់ការមេសុមិច្ឆាចារ្យៈ តែងមានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង
 ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះ
 ហើយ លះបង់នូវការមេសុមិច្ឆាចារ្យៈ បន្ទាត់បង់ការមេសុមិច្ឆាចារ្យៈ ។

ផលដ៏លាមក របស់មុសាវាទ តែងមានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាង
 មុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះហើយ លះ
 បង់នូវមុសាវាទ បន្ទាត់បង់មុសាវាទ ។ ផលដ៏លាមក របស់បិសុណា-
 វាចា តែងមានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត
 អរិយសាវ័កនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះហើយ លះបង់នូវបិសុណាវាចា
 បន្ទាត់បង់បិសុណាវាចា ។ ផលដ៏លាមក របស់ផ្សេងវាចា តែងមាន
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ
 លុះពិចារណាដូច្នោះហើយ លះបង់នូវផ្សេងវាចា បន្ទាត់បង់ផ្សេងវាចា ។

ផលដ៏លាមក របស់សម្មប្បលាបៈ តែងមានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
 ខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះ
 ហើយ លះបង់នូវសម្មប្បលាបៈ បន្ទាត់បង់សម្មប្បលាបៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកនិទានោ

អភិជ្ឈាយ ខោ ទាបកោ វិទាកោ ទិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយ ញាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពុយ
 អភិជ្ឈំ បដហតិ អភិជ្ឈាយ បទ្ទោរោហតិ ។

ព្យាទានិស្ស ខោ ទាបកោ វិទាកោ ទិដ្ឋេ ចេវ
 ធម្មេ អភិសម្បរាយ ញាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពុយ
 ព្យាទានំ បដហតិ ព្យាទានា បទ្ទោរោហតិ ។ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិយា ខោ ទាបកោ វិទាកោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ
 អភិសម្បរាយ ញាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពុយ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិ បដហតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា បទ្ទោរោហតិ ។ ឃីវ
 ខោ ព្រាហ្មណា អរិយស្ស វិនយេ បទ្ទោរោហណី
 ហោតិ ។ អពាថា កោ កោតម ព្រាហ្មណានំ
 បទ្ទោរោហណី ហោតិ អពាថា ច បន អរិយស្ស
 វិនយេ បទ្ទោរោហណី ហោតិ ។ ឥមិស្សា ច កោ
 កោតម អរិយស្ស វិនយេ បទ្ទោរោហណី យា
 ព្រាហ្មណានំ បទ្ទោរោហណី កកលំ ធាក្សតិ
 សោ ធម្មសី ។ អភិក្កនំ កោ កោតម ។ បេ ។

លុត្តន្តបិដក អង្គព្រហ្មសម្ពោធិយ ទសកនិបាត

ផលដ៏លាមក របស់អភិជ្ឈា តែងមានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក
 ខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះហើយ
 លះបង់នូវអភិជ្ឈា បន្ទាត់បង់អភិជ្ឈា ។ ផលដ៏លាមក របស់
 ព្យាបាទ តែងមានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត
 អរិយសាវ័កនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះហើយ លះបង់នូវព្យាបាទ
 បន្ទាត់បង់ព្យាបាទ ។ ផលដ៏លាមក របស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ តែងមាន
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ
 លុះពិចារណាដូច្នោះហើយ លះបង់នូវមិច្ឆាទិដ្ឋិ បន្ទាត់បង់មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការបន្ទាត់បង់បាប ក្នុងអរិយវិន័យ ហ្នឹងនេះឯង ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការបន្ទាត់បង់បាប របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
 ដោយឡែក ការបន្ទាត់បង់បាប ក្នុងអរិយវិន័យវិញ ដោយឡែក ។
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការបន្ទាត់បង់បាបរបស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
 មិនដល់នូវចំណិតទី ១៦ ដែលចែក ១៦ ដង នៃការបន្ទាត់បង់បាប ក្នុងអរិយ
 វិន័យនេះឡើយ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់ពេកណាស់ ។ មេ ។

បន្តបណ្ណសព ដំណុំសៀវភៅ

ឧបាសកំ មំ ករំ កោតមោ ជាវេតុ អដ្ឋតក្កេ
ចាណុបេនំ សរណំ កត្តន្តំ ។

(៥៧) អរិយំ វេ ភិក្ខុវេ បច្ឆោរោហណី ទេសិ-
ស្សាមិ តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ
កាសិស្សាមិតំ ។ ឃំ កន្លេតំ ខោ តេ ភិក្ខុ
កកវតោ បច្ឆស្សាស្សំ ។ កកវ ឯតទរោថ
កតមា ច ភិក្ខុវេ អរិយា បច្ឆោរោហណី ។ ឥធន
ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវតោ ឥតិ បដិសញ្ញត្តតិ ចាណាតិ-
ចាតស្ស ខោ ចាបតោ វិចាតោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្ម
អភិសម្បរាយញ្ចតិ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ ចាណា-
តិចាតិ បដិហតិ ចាណាតិចាតា បច្ឆោរោហតិ ។
អទិប្បាទានស្ស ខោ ចាបតោ វិចាតោ ទិដ្ឋេ ចេវ
ធម្ម អភិសម្បរាយញ្ចតិ សោ ឥតិ បដិសង្ខាយ
អទិប្បាទានំ បដិហតិ អទិប្បាទាទា បច្ឆោរោហតិ ។

បច្ចុប្បន្នសក ផាណុស្សណវិគ្គ

សូមព្រះភាគមជ្ឈិមំ ចំណុះនូវខ្ញុំព្រះអង្គថា ជាទុក្ខសក ដល់នូវ
សរណៈស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

(៥៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវការបន្យាត់
បង្កើតប្រសើរ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរ
ធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះទទួល
ស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។

ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការបន្យាត់
បង្កើតប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក ក្នុង
សាសនានេះ ពិចារណាដូច្នោះថា ផលដ៏លាមក របស់បុណ្ណាតិបុត្ត
មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ
លុះពិចារណាដូច្នោះហើយ លះបង់នូវបុណ្ណាតិបុត្ត បន្យាត់បង្កើត
បុណ្ណាតិបុត្ត ។ ផលដ៏លាមក របស់អទិន្នាទាន មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង
ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ លុះពិចារណា
ដូច្នោះហើយ លះបង់នូវអទិន្នាទាន បន្យាត់បង្កើតអទិន្នាទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ធវិកាយស្ស ទសកថិតោ

កាមេស្ស មិច្ឆាចារស្ស ខោ ចាបកោ វិចាគោ
 ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចានិ សោ វតិ
 បដិសម្ពុយ កាមេស្ស មិច្ឆាចារំ បដហតិ កាមេស្ស
 មិច្ឆាចារ បទ្ទោរោហតិ ។ មុសាវាទិស្ស ខោ ចាបកោ
 វិចាគោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចានិ
 សោ វតិ បដិសម្ពុយ មុសាវាទិំ បដហតិ មុសា-
 វាទា បទ្ទោរោហតិ ។ បិសុណាយ វាចាយ ខោ
 ចាបកោ វិចាគោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរាយញ្ចានិ
 សោ វតិ បដិសម្ពុយ បិសុណាវាទិំ បដហតិ បិសុ-
 ណាយ វាចាយ បទ្ទោរោហតិ ។ ឝរុសាយ វាចាយ
 ខោ ចាបកោ វិចាគោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្បរា-
 យញ្ចានិ សោ វតិ បដិសម្ពុយ ឝរុសាវាទិំ បដហតិ
 ឝរុសាយ វាចាយ បទ្ទោរោហតិ ។ សម្ពុប្បលាបស្ស
 ខោ ចាបកោ វិចាគោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិ-
 សម្បរាយញ្ចានិ សោ វតិ បដិសម្ពុយ សម្ពុប្ប-
 លាបំ បដហតិ សម្ពុប្បលាចា បទ្ទោរោហតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ ភិកាយ ទសកនិបាត

ផលដ៏លាមក របស់ការមេសុមិច្ឆាចារៈ មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុង

លោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះ

ហើយ លះបង់នូវការមេសុមិច្ឆាចារៈ បន្ស្រក់បង់ការមេសុមិច្ឆាចារៈ ។

ផលដ៏លាមក របស់មុសាវាទ មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាង

មុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះហើយ លះបង់

នូវមុសាវាទ បន្ស្រក់បង់មុសាវាទ ។ ផលដ៏លាមក របស់ចិសុណា-

វាចា មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័ក

នោះ លុះពិចារណាដូច្នោះហើយ លះបង់នូវចិសុណាវាចា បន្ស្រក់

បង់ចិសុណាវាចា ។ ផលដ៏លាមក របស់ធុរុសវាចា មានក្នុង

បច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ លុះ

ពិចារណាដូច្នោះហើយ លះបង់នូវធុរុសវាចា បន្ស្រក់បង់ធុរុសវាចា ។

ផលដ៏លាមក របស់សម្មប្បលាបៈ មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោក

ខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវ័កនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះ

ហើយ លះបង់នូវសម្មប្បលាបៈ បន្ស្រក់បង់សម្មប្បលាបៈ ។

បុគ្គលបណ្ណាសពេ ជាណុស្សោណិវិកោ

អភិជ្ឈាយ ខោ មាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ
អភិសម្មរាយ ញាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ អភិជ្ឈ
បដហតិ អភិជ្ឈាយ បទ្ទោរោហតិ ។ ព្យាចានស្ស
ខោ មាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិសម្ម-
រាយ ញាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ ព្យាចានិ
បដហតិ ព្យាចានា បទ្ទោរោហតិ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា
ខោ មាបកោ វិចារកោ ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អភិ-
សម្មរាយ ញាតិ សោ ឥតិ បដិសម្ពាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
បដហតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា បទ្ទោរោហតិ ។ អយំ វុច្ចតិ
ភិក្ខុវេ អរិយា បទ្ទោរោហណីតិ ។

[៥៨] អថខោ សតារវេ ព្រាហ្មណោ យេន
ភកវេ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវតា
សទ្ធិ សម្មោទិ សម្មោទិយំ កមិំ សារាណីយំ
វិតសារេត្វា ឯកមន្តំ ទិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ទិសីច្នោ
ខោ សតារវេ ព្រាហ្មណោ ភកវន្តំ ឯតទវេច កី
នុ ខោ កោកោតម ឡិវមិ តិវំ កី ចារិមិ តិវន្តំ ។

បច្ចុប្បន្នសព ផាណុស្សេណវិគ្គ

ផលដ៏លាមក របស់អភិជ្ឈា មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាង
 មុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះហើយ
 លះបង់នូវអភិជ្ឈា បន្ទាត់បង់អភិជ្ឈា ។ ផលដ៏លាមក របស់ព្យាបាទ
 មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយ-
 សាវកនោះ លុះពិចារណាដូច្នោះហើយ លះបង់នូវព្យាបាទ បន្ទាត់បង់
 ព្យាបាទ ។ ផលដ៏លាមក របស់មិច្ឆាទិដ្ឋិ មានក្នុងបច្ចុប្បន្នផង
 ក្នុងលោកខាងមុខផង ដោយពិត អរិយសាវកនោះ លុះពិចារណា
 ដូច្នោះហើយ លះបង់នូវមិច្ឆាទិដ្ឋិ បន្ទាត់បង់មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា ការបន្ទាត់បង់ដ៏ប្រសើរ ។

(៥៨) គ្រានោះឯង សភាវព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅគាល់ព្រះមាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹង
 ព្រះនាងព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួរ
 រលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសភាវព្រាហ្មណ៍ អង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ គ្រាបបង្គំទូល ព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះអោតមដ៏ចម្រើន អ្វីហ្ន៎ជាត្រើយខាងអាយ អ្វីហ្ន៎ជាត្រើយខាងនាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកសិបាតោ

ចាណាភិចាតោ ខោ ព្រាហ្មណ ឡិវមំ ភីនំ ចាណា-
 ភិចាតា វេមណី ចារិមំ ភីនំ ។ អទិញ្ញាណាមំ ឡិវមំ
 ភីនំ អទិញ្ញាណា វេមណី ចារិមំ ភីនំ ។ កាមេស្ស
 មិច្ឆាចារោ ឡិវមំ ភីនំ កាមេស្ស មិច្ឆាចារោ វេមណី
 ចារិមំ ភីនំ ។ មុសាវាទោ ឡិវមំ ភីនំ មុសាវាទា
 វេមណី ចារិមំ ភីនំ ។ បិសុណាវាចា ឡិវមំ ភីនំ
 បិសុណាយ វាចាយ វេមណី ចារិមំ ភីនំ ។ ជុស្ស-
 វាចា ឡិវមំ ភីនំ ជុស្សាយ វាចាយ វេមណី ចារិមំ
 ភីនំ ។ សម្មប្បុលាចោ ឡិវមំ ភីនំ សម្មប្បុលាចា វេ-
 មណី ចារិមំ ភីនំ ។ អភិជ្ឈា ឡិវមំ ភីនំ អនភិជ្ឈា
 ចារិមំ ភីនំ ។ ព្យាចារោ ឡិវមំ ភីនំ អព្យាចារោ
 ចារិមំ ភីនំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ឡិវមំ ភីនំ សម្មាទិដ្ឋិ ចារិមំ
 ភីនំ ។ ឥទំ ខោ ព្រាហ្មណ ឡិវមំ ភីនំ ឥទំ ចារិមំ ភីនំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ការសម្លាប់សត្វ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាក
 ការសម្លាប់សត្វ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ភិរិយាកាន់យកទ្រព្យដែល
 គេមិនបានឲ្យ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឲ្យ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការប្រព្រឹត្តិខុសក្នុងកាម
 ទាំងឡាយ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុសក្នុងកាម
 ទាំងឡាយ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការពោលពាក្យកុហក ជាត្រើយ
 ខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកការពោលពាក្យកុហក ជាត្រើយខាងនាយ ។
 សំដីញុះញង់ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកសំដីញុះញង់ ជា
 ត្រើយខាងនាយ ។ សំដីអាក្រក់ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាក
 សំដីអាក្រក់ ជាត្រើយខាងនាយ ។ សំដីរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ជាត្រើយ
 ខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកសំដីរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ជាត្រើយខាង
 នាយ ។ ការសំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ជាត្រើយខាងអាយ ការ
 មិនសំឡឹងរំពៃ ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការងើប្លែក
 វិនាស ជាត្រើយខាងអាយ ការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស ជាត្រើយខាងនាយ ។
 ការយល់ខុស ជាត្រើយខាងអាយ ការយល់ត្រូវ ជាត្រើយខាងនាយ ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាត្រើយខាងអាយ នេះជាត្រើយខាងនាយ ។

ចក្ខុវិស័យសព ជាណុស្សោណវិញ្ញោ

អប្បកា តេ មនុស្សស្ម យេ ជនា ទារតាមិណោ

អថាយំ ឥតវា បជា តិរមេវា នុណាវតិ ។

យេ ច ខោ សម្មទក្ខតោ ធម្មេ ធម្មា នុវតិណោ

តេ ជនា ទារមេស្សន្តិ មច្ចុធម្មយ្យំ សុទ្ធីនំ ។

កណ្ណំ ធម្មំ វិប្បហាយ សុកំ កាវេថ បណ្ណិតោ

ឌីកា អនោកមាគម្ម វិវេកេ យត្ត ទ្ធរមំ

តត្រាភិវតិមិច្ឆេយ្យ ហិត្វា កាមេ អកិញ្ចនោ

បរិយាទមេយ្យ អត្តានំ ចិត្តក្រសេហិ បណ្ណិតោ ។

យេសំ សម្ពោធិយថ្កេស្ម សម្មា ចិត្តំ សុការិតំ

អាទានប្បដិទិស្សក្កេ អនុបាទាយ យេ រតា

ទីណាសវា ដុតិមន្តោ តេ លោកេ បរិទិត្តតាតិ ។

ចក្ខុវិស័យបណ្ឌិត ដំណោះស្រាយវិញ

បណ្ឌិតមនុស្សទាំងឡាយ ពួកជនណា បានដល់នូវគ្រឹយ
 ខាងនាយ (ព្រះនិព្វាន) ពួកជននោះ មានប្រមាណតិច
 ឯសត្វក្រៅពីនេះ រឺបែងស្ទុះទៅកាន់គ្រឹយគឺសក្កាយទិដ្ឋិ
 (សត្វនេះច្រើនជាង) ។ ពួកជនណាប្រម្រើក្តីតាមនូវធម៌ ក្នុង
 ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយដោយប្រពៃ ពួកជននោះបាន
 ឆ្លងនូវវដ្តៈជាទីនៃនៃមច្ចុ ដែលសត្វឆ្លងបានដោយក្រក្រ
 ពេក នឹងដល់នូវគ្រឹយខាងនាយគឺព្រះនិព្វាន ។ បណ្ឌិត
 គប្បីលះបង់នូវធម៌ខ្លៅ ចំរើននូវធម៌ស ចេញចាកអាល័យ
 អាស្រ័យនូវព្រះនិព្វានដែលមិនមានអាល័យ សេចក្តីត្រេក-
 អរបានដោយកម្រ ក្នុងវិវេកណា បណ្ឌិតអ្នកមិនមានសេចក្តី
 កង្វល់ លះបង់នូវកាបទាំងឡាយ ហើយប្រាថ្នានូវសេចក្តី
 ត្រេកអរក្នុងវិវេកនោះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើខ្លួនឲ្យរួមរស់ ចាកគ្រឿង
 សៅហ្មងនៃចិត្តទាំងឡាយ ។ ចិត្តដែលពួកជនណាចំរើន
 ល្អប្រពៃហើយ ក្នុងអង្គនៃធម៌ជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងទាំងឡាយ
 ពួកជនណា ត្រេកអរក្នុងការលះបង់សេចក្តីប្រកាន់ ព្រោះ
 មិនប្រកាន់ ពួកជនទាំងនោះ ឈ្មោះថា ជាទ័ណស្រព
 មានសេចក្តី (រុនរឿង) បរិនិព្វានហើយ ក្នុងលោក ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិញ្ញាណសម្មាសម្ពុទ្ធ ទសកនិទានោ

(៥៧) ឡិវមញ្ច កេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ

ចារិមញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ

ឡិវមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ

ខោ ភិក្ខុវេ ឡិវមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ

ចារិមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ

វេមណី ចារិមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ

កាមេស្យ មិច្ឆាទាវា វេមណី ចារិមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ

មិ ភិក្ខុវេ មុសាវាទា វេមណី ចារិមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ

សុណា វាចា ឡិវមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ

វេមណី ចារិមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ

សុណាយ វាចាយ វេមណី ចារិមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាយ

[៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង ខ្យល់ត្រើយខាង
 អាយផង ខ្យល់ត្រើយខាងនាយផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង
 ឡាយស្តាប់ខ្យល់នោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រើយខាង
 អាយ តើដូចម្តេច ត្រើយខាងនាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការសម្លាប់សត្វ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកការ
 សម្លាប់សត្វ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេ
 មិនបានឱ្យ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែល
 គេមិនបានឱ្យ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាម
 ទាំងឡាយ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុង
 កាមទាំងឡាយ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការពោលខ្យល់ពាក្យកុហក ជា
 ត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាកការពោលពាក្យកុហក ជាត្រើយ
 ខាងនាយ ។ សំដីញុះញង់ ជាត្រើយខាងអាយ ភិរិយាវៀរចាក
 សំដីញុះញង់ ជាត្រើយខាងនាយ ។ សំដីអាក្រក់ ជាត្រើយ
 ខាងអាយ ភិរិយាវៀរ ចាកសំដីអាក្រក់ ជាត្រើយខាងនាយ ។

ចក្ខុវិស័យសកេ ជានុស្ស្រាហ៍វិញ

ស ម្ព ប្ប លា ចា ឡិវមំ ភំ ភំ ស ម្ព ប្ប លា ចា វេម ណំ

ចារិមំ ភំ ភំ ។ អ ភំ ជ្ឈា ឡិវមំ ភំ ភំ អ ន ភំ ជ្ឈា

ចារិមំ ភំ ភំ ។ ព្យា ចា ទោ ឡិវមំ ភំ ភំ អ ព្យា ចា ទោ

ចារិមំ ភំ ភំ ។ ម ច្ចា ទិ ដ្ឋ ឡិវមំ ភំ ភំ ស ម្ព ទិ ដ្ឋ

ចារិមំ ភំ ភំ ។ វ ទិ ទោ ភំ ក្ខ វេ ឡិវមំ ភំ ភំ វ ទិ

ចារិមំ ភំ ភំ ។

អ ប្ប កា តេ ម ប្ប ស្ស យេ ជ នា ចា កា ម ទោ

អ ថា យំ ភំ ភំ ប ជា ភំ ភំ ម ភំ ម ភំ ភំ ភំ ។

យេ ច ទោ ស ម្ព ទិ ក្ខ វេ ជ ម្ព ជ ម្ព ទិ ក្ខ វេ

តេ ជ នា ចា កា ម ទោ ម ប្ប ស្ស យេ ម ប្ប ស្ស យេ ។

ចក្ខុវិស័យសក ជាលក្ខណ៍វិគ្គ

ការពោល នូវពាក្យរោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ ជាត្រើយខាងអាយ
 ភិរយាវៀរចាកការពោល នូវពាក្យឥតប្រយោជន៍ ជាត្រើយខាង
 នាយ ។ ការសំឡឹងរំពៃ ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ជាត្រើយខាងអាយ
 ការមិនសំឡឹងរំពៃ ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ជាត្រើយខាងនាយ ។
 ការចង់ឲ្យគេវិនាស ជាត្រើយខាងអាយ ការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស
 ជាត្រើយខាងនាយ ។ ការយល់ខុស ជាត្រើយខាងអាយ
 ការយល់ត្រូវ ជាត្រើយខាងនាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេះឯង
 ត្រើយខាងអាយ ទេះត្រើយខាងនាយ ។

បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ ពួកជនណា បានដល់នូវត្រើយ
 ខាងនាយ (ព្រះនិព្វាន) ពួកជននោះ មានប្រមាណតិច
 ឯសត្វក្រៅពីនេះ រមែងស្ទុះទៅកាន់ត្រើយ គឺសក្តាយទិដ្ឋិ
 (សត្វទេះច្រើនជាង) ។ ពួកជនណា ប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ក្នុងធម៌
 ដែលតថាគត សំដែងហើយដោយប្រពៃ ពួកជននោះ
 បានចូលនូវវដ្តៈជាទីនៅនៃមច្ចុ ដែលសត្វចូលបាន ដោយក្រ
 ក្រៃពេក ហើយដល់នូវត្រើយខាងនាយ គឺព្រះនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនុទិកាយស្ស ទសកនិយាយោ

កណ្ណំ ធម្មំ វិប្បហាយ សុកំ កាវេថ បណ្ណិតោ

ឡុកា អនោកមាភម្ម វិវេកេ យត្ថ ម្លូមំ

តត្រាភិវត្តមិច្ឆយ្យ ហិត្វា កាមេ អតិញ្ចនោ

បរិយោទេយ្យ អត្តានំ ចិត្តក្រសេហំ បណ្ណិតោ ។

យេសំ សម្ពោធិយថ្កេសុ សម្មា ចិត្តំ សុភារិតំ

អាណាទប្បដិទិស្សន្ត អនុបាទាយ យេ វតា

ឌីណាសវំ ជុតិមន្តោ តេ លោកេ បរិទិត្តតាតំ ។

[៦០] អធិដ្ឋោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតព្វោ អនត្តោ

ច ធិដ្ឋោ ច វេទិតព្វោ អត្តោ ច អធិដ្ឋញ្ច

វិទិត្វា អនត្តញ្ច ធិដ្ឋញ្ច វិទិត្វា អត្តញ្ច យថា

ធិដ្ឋា យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ទសកនិបាត

បណ្ឌិតគប្បីលះបង់នូវធម៌ខ្លៅ ចំរើននូវធម៌ស ហើយចេញ
 ចាកអាស័យ អាស្រ័យនូវព្រះនិព្វាន ដែលមិនមានអាស័យ
 សេចក្តីត្រេកអរ បានដោយកម្រ ក្នុងវិវេកណា បណ្ឌិតអ្នក
 មិនមានសេចក្តីកង្វល់ គប្បីលះបង់ នូវកាមទាំងឡាយ
 ប្រាថ្នានូវសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងវិវេកនោះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើខ្លួន
 ឲ្យផ្លូវផង ចាកគ្រឿងសៅហ្មងនៃចិត្តទាំងឡាយ ។ ចិត្តដែល
 ពួកជនណា ចំរើនល្អប្រពៃហើយ ក្នុងអង្គនៃធម៌ជាគ្រឿង
 ត្រាស់ដឹងទាំងឡាយ ពួកជនណា ត្រេកអរ ក្នុងការលះ
 បង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ ព្រោះមិនប្រកាន់ ពួកជនទាំងនោះជា
 វិណាស្រព ឈ្មោះថា មានសេចក្តីរុងរឿង បរិនិព្វានហើយ
 ក្នុងលោក ។

[៦០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែន ជាធម៌ផង
 សភាវៈមិនមែន ជាប្រយោជន៍ផង ភិក្ខុគប្បីដឹង ធម៌ផង ប្រយោជន៍ផង
 ភិក្ខុគប្បីដឹង (ទាំងអស់) លុះបានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងសភាវៈ
 មិនមែនប្រយោជន៍ បានដឹងនូវធម៌ នឹងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌
 យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា ភិក្ខុគប្បីប្រតិបត្តិ យ៉ាងនោះចុះ ។

បទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ ពិធីស្រ្តីស្រីវិញ្ញា

កតមោ ច កិក្ខុវេ អធិប្បា ច អធិត្ថោ
 ច ។ ពាលានិទានោ អធិប្បា នាមំ កោមេសុ
 មិច្ឆាទារោ មុសាវនោ បិសុណាយ វាចា យុសា
 វាចា សម្ពប្បលាទោ អភិជ្ឈា ព្យាទានោ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិ ។ អយំ វុច្ឆនិ កិក្ខុវេ អធិប្បា ច
 អធិត្ថោ ច ។ កតមោ ច កិក្ខុវេ ធិប្បា
 ច អត្ថោ ច ។ ពាលានិទានោ វេមណី
 អធិប្បា នាមំ វេមណី កោមេសុ មិច្ឆាទារោ វេមណី
 មុសាវនោ វេមណី បិសុណាយ វាចាយ វេមណី
 យុសាយ វាចាយ វេមណី សម្ពប្បលាទោ វេមណី
 អធិប្បា អព្យាទានោ សម្ពាទិដ្ឋិ ។ អយំ
 វុច្ឆនិ កិក្ខុវេ ធិប្បា ច អត្ថោ ច ។
 អធិប្បា ច កិក្ខុវេ វេទិតព្វោ អធិត្ថោ ច

ចក្ខុវិស័យសាស្ត្រ ជាលក្ខណៈស្រាវជ្រាវ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងសភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺការសម្លាប់សត្វ ការកាន់យក
 នូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ
 ការពោលនូវពាក្យកុហក សំដីញ្ញ្ញាញ ដំណែងសំដីអាក្រក់ ការពោល
 នូវពាក្យរោយរាយ ដេតប្រយោជន៍ ការសំឡឹងរំពៃ ចំពោះទ្រព្យអ្នក
 ដទៃ ការចង់ឲ្យគេវិនាស ការយល់ខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា សភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ទេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌នឹងប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺវិយាវៀរចាក
 ការសម្លាប់សត្វ គឺវិយាវៀរចាកការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ
 គឺវិយាវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ គឺវិយាវៀរចាកការ
 ពោលនូវពាក្យកុហក គឺវិយាវៀរចាកសំដីញ្ញ្ញាញ គឺវិយាវៀរចាក
 សំដីអាក្រក់ គឺវិយាវៀរចាកការពោលពាក្យរោយរាយ ដេតប្រយោជន៍
 មិនសំឡឹងរំពៃ ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស ការយល់
 ច្រឡំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌នឹងប្រយោជន៍ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ក្តី សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 ក្តី ភិក្ខុគប្បវដ្តីធម៌ក្តី ប្រយោជន៍ក្តី ភិក្ខុគប្បវដ្តីធម៌ (ទាំងអស់)

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

ធម្មោ ច វេទិតញោ អត្តោ ច អធម្មញ្ញំ វិទិត្តា
 អនត្តញ្ញំ ធម្មញ្ញំ វិទិត្តា អត្តញ្ញំ យថា ធម្មោ
 យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ ឥតិ យន្តំ
 វត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វត្តន្តំ ។

(៦០) អធម្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតញោ ធម្មោ ច
 អនត្តោ ច វេទិតញោ អត្តោ ច អធម្មញ្ញំ វិទិត្តា
 ធម្មញ្ញំ អនត្តញ្ញំ វិទិត្តា អត្តញ្ញំ យថា ធម្មោ
 យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ ។ ឥទមេវេច
 ភក្កវា ឥទំ វត្តាន សុកតោ ឧដ្ឋាយាសនា
 វិហារំ ចារិសំ ។ អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ
 អចិរយ្ហក្កន្តស្ស ភក្កវោ ឯតទហោសិ ឥទំ ខោ
 នោ អារុសោ ភក្កវា សង្ឃិក្កេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្តា
 វត្តានេន អត្តំ អវិកជិត្តា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

លុះបានដឹង នូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌ នឹងសភាវៈមិនមែនជាប្រយោជន៍
បានដឹង នូវធម៌នឹងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍
យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិ យ៉ាងនោះចុះ ពាក្យណា ដែលតថាគត
ពោលហើយដូច្នោះ ពាក្យនេះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យ
នូវសេចក្តីនេះ ។

[៦១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌នឹងធម៌ ភិក្ខុគប្បី
ដឹង សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ ភិក្ខុគប្បីដឹង(ទាំងអស់)
លុះបានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ បានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រ-
យោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា គប្បី
ប្រតិបត្តិតាម យ៉ាងនោះចុះ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បានត្រាស់ពាក្យ
នេះ លុះព្រះសុតត្រាស់ពាក្យនេះរួចហើយ ក្រោកចាកអាសនៈចូល
ទៅកាន់វិហារ ។ គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ចៀសចេញទៅមិន
យូរប៉ុន្មាន ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងនូវទុទ្ទេសនេះឯង ដោយសង្ខេបពេក
មិនទ្រង់ចែកវិលកន្សុំអត្ត ដោយសេចក្តីពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ
សោះ គ្រាប់តែក្រោកចាកអាសនៈ ហើយ យាងចូលទៅកាន់វិហារថា

បុគ្គលសមាគម ជាលក្ខណៈវិទ្យា

អនុញ្ញា ច កិច្ចការ វេទិតោ ធម្មា ច អនុញ្ញា
 ច វេទិតោ អនុញ្ញា ច អនុញ្ញា វិទិតោ ធម្មា
 អនុញ្ញា វិទិតោ អនុញ្ញា យថា ធម្មា យថា អនុញ្ញា
 តថា បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ ។ កោ នុ ខោ វេទិតោ កកវតា
 សង្ខតោ ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិទិតោ អនុញ្ញា អវិកត-
 ស្ស វិទិតោ អនុញ្ញា វិកតេយ្យតំ ។ អថខោ តេសំ
 កិច្ចការំ ឯតទហោសំ អយំ ខោ អាយស្មា មហា-
 កត្តាលោ សត្ត ថេវ សំណ្ហិតោ សម្មាវិតោ ច វិទិតោ
 សព្វាប្បចារិទំ បហោតំ អាយស្មា មហាកត្តាលោ
 វេទិតោ កកវតា សង្ខតោ ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស
 វិទិតោ អនុញ្ញា អវិកតស្ស វិទិតោ អនុញ្ញា វិកតេយ្យតំ យទ្ធក
 មយំ យេនាយស្មា មហាកត្តាលោ តេនុបសង្កម-
 យ្យម ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មន្តំ មហាកត្តាទំ ឯត-
 មត្តំ បុគ្គល្យម យថា នោ អាយស្មា មហា-
 កត្តាលោ ព្យាករិស្សតំ តថា ទំ ជាវស្សាមតំ ។

ចក្ខុវិស័យសាសនា ជាណាស្បែកវិញ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ ភិក្ខុគប្បីដឹង សភាវៈ
មិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុគប្បីដឹង លុះបានដឹងនូវសភាវៈ
មិនមែនធម៌ នឹងធម៌ បានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍
ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិតាម យាងនោះចុះ ។
ភិក្ខុអង្គណា⁺ គប្បីចែករំលែក នូវអត្តនៃទុរទ្ទេសនេះ ដែលព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយសង្ខេប មិនចែករំលែកនូវអត្តដោយ
ពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ មានសេចក្តី
ត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុអង្គនេះ ព្រះហស្តាទ្រង់សរ-
សើរហើយ ទាំងពួកសព្វហូចារឹបុគ្គល ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយ
ដែរ មានតែព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ ទើបអាចចែករំលែក នូវអត្ត
នៃទុរទ្ទេសនេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយសង្ខេប
មិនបានចែករំលែកនូវអត្ត ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន បើដូច្នោះ គួរ
តែយើងទាំងអស់គ្នា ចូរទៅរកព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ គប្បីសាកសួរនូវសេចក្តីនេះ នឹងព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មាន
អាយុ ព្រះមហាក្សត្រនេះដ៏មានអាយុ នឹងព្យាករ ដល់យើងទាំងឡាយ
យ៉ាងណា យើងទាំងអស់គ្នា នឹងចាំទុកនូវរឿងនេះ យ៉ាងនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិទាយោ

អថខោ តេ ភិក្ខុ យេនាយស្មា មហាកត្តាលោ តេទុ-
 បសង្កមីស្ស ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មតា មហាកត្តានេន
 សន្និ សម្មោទីស្ស សម្មោទីយំ កមិ សារាណីយំ
 វិត្តសារេត្តា ឯកមន្តំ ជិសីទីស្ស ។ ឯកមន្តំ ជិសីន្ទា
 ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ មហាកត្តានំ ឯតទរោច្ចំ វេទិ
 ខោ លោ អារិសោ កត្តាន ភកវា សម្ពិត្តេន ឧទ្ទេសំ
 ឧទ្ទេសិត្តា វិត្តេន អន្តំ អភិកជិត្តា ឧដ្ឋាយាសនា
 វិហារំ បរិដោ អធម្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតព្វោ ធម្មោ
 ច អនត្តោ ច វេទិតព្វោ អត្តោ ច អធម្មញ្ញា វិទិត្តា
 ធម្មញ្ញា អនត្តញ្ញា វិទិត្តា អត្តញ្ញា យថា ធម្មោ យថា
 អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតត្ថន្តំ ។ តេសំ លោ អារិសោ
 អម្ហាកំ អចរិប្បក្កនស្ស ភកវតោ ឯតទរោសិ

បុត្តម្បវិទក អង្គនៃកាយ ទសករណី

លំដាប់នោះឯង ភ្នែកភ័ក្ត្រទាំងនោះចូលទៅរកព្រះមហាក្សត្រៈដ៏មានអាយុ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរាក់ទាក់ ជាមួយនឹងព្រះមហាក្សត្រៈ
 ដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ហោរា ដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែល
 គួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភ័ក្ត្រទាំងនោះ
 អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានពោលទៅនឹងព្រះមហាក្សត្រៈដ៏មាន
 អាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសាក្សត្រៈ ព្រះមានព្រះភាគជ្រុងសំដែងឡើង
 នូវទទួលនេះឯង ដោយសង្ខេប មិនបានចែករលែក នូវអត្តដោយ
 ពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ ស្រាប់តែគ្រោកចាកអាសនៈ ហើយ
 យាងចូលទៅកាន់វិហារថា ម្ចាស់ភ័ក្ត្រទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ក្តី
 ធម៌ក្តី ភក្ត្រក្បួនដឹង សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ក្តី ប្រយោជន៍ក្តី
 ភក្ត្រក្បួនដឹង (ទាំងអស់) លុះបានដឹង នូវសភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌
 បានដឹង នូវសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ហើយ
 ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិតាម យ៉ាង
 នោះចុះ ។ ម្ចាស់អាវុសា កាលព្រះមានព្រះភាគ បៀសចេញទៅ
 មិនយូរប៉ុន្មាន យើងទាំងអស់គ្នានោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា

បុគ្គលបណ្ណាសកេ ដានុស្សោណវគ្គោ

វេទំ ខោ ខោ អាវុសោ កកវំ សម្មិត្តេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្តា
 វិត្តាវេន អត្ថំ អវិកជិត្តា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ
 អនម្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតញោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច
 វេទិតញោ អត្តោ ច អនម្មញ្ច វិទិត្តា ធម្មញ្ច អនត្ត-
 ញ្ច វិទិត្តា អត្តញ្ច យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា
 បដិបដ្ឋិតត្ថន្តំ ។ កោ នុ ខោ វេស្សំ កកវតា
 សម្មិត្តេន ឧទ្ទេសស្សំ ឧទ្ទិដ្ឋស្សំ វិត្តាវេន អត្ថំ
 អវិកត្តស្សំ វិត្តាវេន អត្ថំ វិកជេយ្យាតិ ។ តេសំ
 ខោ អាវុសោ អម្មាតំ ឯតទហោសំ អយំ ខោ
 អាយស្មា មហាកម្មាខោ សត្តំ ចេវ សំវណ្ណោ
 សម្មាវតោ ច វិញ្ញំ សព្វញ្ញាវរំ បហោតិ

ចក្ខុវិស័យសក ជាលក្ខណ៍វិញ

ម្នាលអាវុសោ ទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើងនូវទេសនេះឯង ដោយសេចក្តីសង្ខេប មិនចែករំលែកនូវអត្ត ដោយសេចក្តីពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយសោះ ក៏ស្រាប់តែក្រោកចាកអាសនៈ ហើយយាងចូលទៅកាន់វិហារថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ ភិក្ខុកប្បជីវនំ សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ ភិក្ខុកប្បជីវនំ (ទាំងអស់) លុះបានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌នឹងធម៌ផង បានដឹងនូវសភាវៈមិនមែនជាប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ផងហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះចុះ ។ ភិក្ខុអង្គណា ភ្នំ គប្បីចែករំលែក នូវអត្តនៃទេសនេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើងហើយ ដោយសង្ខេប មិនបានចែករំលែកនូវអត្ត ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន ។ ម្នាលអាវុសោ កាលពួកយើងទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះមហាកថានៈ ដ៏មានអាយុ អង្គនេះឯង ព្រះសាស្តាទ្រង់សរសើរហើយ ទាំងពួកសព្វហ្មចារីបុគ្គល ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកនិបាតោ

អាយស្មា មហាកត្តាលោ ឥមស្ស កកវតា សង្ខត្តេន
 ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្តារេន អន្តំ អវិកត្តស្ស
 វិត្តារេន អន្តំ វិកជិត្តំ យទ្ធន មយំ យេនាយស្មា
 មហាកត្តាលោ នេនុបសង្កមេយ្យម ឧបសង្កមិត្តា
 អាយស្មនំ មហាកត្តានំ ឯតមត្តំ បុច្ឆេយ្យម យថា
 តោ អាយស្មា មហាកត្តាលោ ព្យាករិស្សតិ តថា មិ
 ធាវេស្សមាតិ វិកជិតាយស្មា មហាកត្តាលោតិ ។
 សេយ្យថាថិ អារិសោ បុរិសោ សារត្តិកោ សារកវេសិ
 សារបរិយេសនំ ចរមាលោ មហាតោ រុក្ខស្ស តិដ្ឋតោ
 សារវតោ អតិក្កម្មេ មូលំ អតិក្កម ខន្ធ
 សាទាបលាសេ សារំ បរិយេសិតតំ មញ្ញេយ្យ
 ឯវំ សម្បទមិទំ អាយស្មនំ សត្តិ សម្បទ្ធក្រត

សុត្តន្តបិដក អង្គក្នុងនិកាយ ទសកនិទាន

មានតែព្រះមហាក្សត្រានោះដ៏មានអាយុ ទើបអាចចែករំលែក ទ្រព្យអត្តនៃ
 ទេសនេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើងហើយ ដោយ
 សន្ទេច មិនចែករំលែក ទ្រព្យអត្តដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន
 បើដូច្នោះ ក្នុងតែយើងទាំងអស់គ្នា ចូលទៅរកព្រះមហាក្សត្រានោះដ៏មាន
 អាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ គប្បីសួរទូរសេចក្តីនេះ នឹងព្រះមហា-
 ក្សត្រានោះដ៏មានអាយុ ព្រះមហាក្សត្រានោះដ៏មានអាយុ នឹងព្យាករ ដល់
 យើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា យើងទាំងអស់គ្នា នឹងទាំទូរសេចក្តីនេះ
 យ៉ាងនោះ សូមព្រះមហាក្សត្រានោះ ដ៏មានអាយុ ចែករំលែក
 (ទូរសេចក្តីនេះ) ។ ព្រះមហាក្សត្រានោះតបថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ
 ដូចបុរសអ្នកត្រូវការ ដោយខ្លឹមឈើ ស្បែកខ្លឹមឈើ គ្រាប់ទៅ
 ស្បែកខ្លឹមឈើ កាលបើឈើដ៏មានខ្លឹមបិតនៅ (ចំពោះមុខ) ក៏
 រំលងគល់ រំលងដើម ហើយសំគាល់ថា ក្នុងស្បែកខ្លឹមគ្រង់មែក
 នឹងសន្លឹកទៅវិញ យ៉ាងណាមិញ សេចក្តីប្រៀបធៀប ក៏យ៉ាងនោះ
 កាលព្រះសាស្តា គង់នៅចំពោះមុខ នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ

ចក្ខុវិស័យសព ដំណុំសៀវភៅ

តំ កកវដ្តំ អតិសិក្ខា អប្បេ ឯតមត្តំ បដិប្បដ្ឋិតិ
 មត្តា ៥(១) ។ សោ ហិ អារុសោ កកវ
 ជាដំ ជាជានតិ បស្សំ បស្សតិ ចក្ខុក្ខតោ ញាណ-
 ក្ខតោ ធម្មក្ខតោ ព្រហ្មក្ខតោ វត្តា បវត្តា អតុស្ស
 ដំន្នេតា អមតស្ស ធាតា ធម្មស្សមី តថាកតោ ។
 សោ ចេវ បនេតស្ស កាលោ អហោសិ យំ តុម្ប
 កកវដ្តំយេវ ឧបសង្កម្ភិក្ខា ឯតមត្តំ បុច្ឆេយ្យាថ យថា
 នោ កកវ ព្យាករេយ្យ តថា ដំ ជារេយ្យថាតិ ។
 អារុសោ កក្ខាន កកវ ជាដំ ជាជានតិ បស្សំ
 បស្សតិ ចក្ខុក្ខតោ ញាណក្ខតោ ធម្មក្ខតោ
 ព្រហ្មក្ខតោ វត្តា បវត្តា អតុស្ស ដំន្នេតា
 អមតស្ស ធាតា ធម្មស្សមី តថាកតោ ។

---

១ ឱ. មត្តា ។ ម. មញ្ញេយ្យថ ។

ចក្កន្តបណ្ណាសក ជាពុទ្ធស្សោណវិគ្គ

លោកទាំងឡាយ ក៏រលងព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ហើយមកសំគាល់
 នូវសេចក្តីដែលត្រូវសួរនេះនឹងយើងវិញ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ
 សេចក្តីពិតថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុដែល
 គួរជ្រាប ទ្រង់ឃើញនូវហេតុដែលគួរឃើញ ព្រះតថាគតមានចក្ខុកើត
 ហើយ មានញាណកើតហើយ មានធម៌កើតហើយ មានសភាព
 ជាបុគ្គលប្រសើរ ជាអ្នកស្តីថា អ្នកប្រៀនប្រដៅ អ្នកចង្អុលបង្ហាញ
 នូវប្រយោជន៍ អ្នកឲ្យនូវព្រះនិព្វាន ម្ចាស់ព្រោះធម៌ ។ អើ! កាលនោះ
 ជាកាលសមគួរ ដល់ព្រះតថាគតអង្គនេះហើយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចូល
 ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយសួរនូវសេចក្តីនេះចុះ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ព្យាករ ដល់យើងរាល់គ្នា យ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចាំនូវ
 សេចក្តីនេះ យ៉ាងនោះចុះ ។ ម្នាលកញ្ជានៈដ៏មានអាយុ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុ ដែលគួរជ្រាប ទ្រង់ឃើញនូវហេតុ ដែលគួរឃើញ
 តាមពិត ព្រះតថាគតមានចក្ខុកើតហើយ មានញាណកើតហើយ មាន
 ធម៌កើតហើយ ជាបុគ្គលប្រសើរ ជាអ្នកស្តីថា អ្នកប្រៀនប្រដៅ អ្នក
 ចង្អុលបង្ហាញនូវប្រយោជន៍ អ្នកឲ្យនូវព្រះនិព្វាន ម្ចាស់ព្រោះធម៌ ។ អើ!

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សោ ថេវ បនេតស្ស កាលោ អហោសិ យំ មយំ
 ភកវន្តិយេវ ឧបសង្កមិត្តា ឯតមន្តំ បុច្ឆេយ្យាម យថា
 នោ ភកវា ព្យាករេយ្យ តថា នំ ឆារេយ្យាម ។
 អបិចាយស្នា មហាកថ្នាលោ សត្តុ ថេវ សំវណ្ណំតោ
 សម្ពាវិតោ ច វិញ្ញំនំ សព្វហ្មចារីនំ បហោតិ អាយស្នា
 មហាកថ្នាលោ ឥមស្ស ភកវតា សង្ខិត្តេន ឧទ្ទេសស្ស
 ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្តារេន អន្តំ អវិភត្តស្ស វិត្តារេន អន្តំ
 វិភជិតំ វិភជតាយស្នា មហាកថ្នាលោ អកុកត្វាន្តំ^(១) ។
 តេនហារុសោ សុណាថ សាជុកំ មនសិករោថ
 កាសិស្សាមិតិ ។ ឯវហារុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយ-
 ស្នតោ មហាកថ្នានស្ស បច្ឆស្សេស្សំ ។ អាយស្នា
 មហាកថ្នាលោ ឯតទរោថ យំ ខោ នោ អារុសោ ភកវា
 សង្ខិត្តេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្តា វិត្តារេន អន្តំ អវិភជិត្តា

---

១ ឧ. អគ្រុកវិញ្ញាតិ ។ ម. អគ្រុកវិញ្ញាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១៣ ទេសកនិបាត

កាលនោះ ជាពេលសមគួរ ដល់ព្រះតថាគតអង្គនេះហើយ យើង
 ទាំងឡាយ គប្បីចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយសួរនូវសេចក្តីនេះ
 ចុះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករ ដល់យើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា
 យើងទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ យ៉ាងនោះចុះ ។ ចំណែក
 ខាងព្រះមហាក្សត្រៈដ៏មានអាយុ ព្រះសាស្តា ទ្រង់សរសើរហើយទាំង
 ពួកសព្វហ្មត្រៈបុគ្គល ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ មានកែ
 ព្រះមហាក្សត្រៈដ៏មានអាយុ ទើបអាចចែករំលែក នូវអត្តនិទេសនេះ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើងហើយដោយសង្ខេប មិនចែក
 រំលែក នូវអត្តដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបាន សូមព្រះមហាក្សត្រៈ
 ដ៏មានអាយុ កុំបង្កើតឡើយ ចែករំលែក(សេចក្តី)ទៅចុះ ។
 បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យប្រពៃចុះ
 ខ្ញុំនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ នូវថេរវាចា
 របស់ព្រះមហាក្សត្រៈ ដ៏មានអាយុថា កុរុណាអារុសោ ។ ព្រះ
 មហាក្សត្រៈ ដ៏មានអាយុ ពោលដូច្នោះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើង នូវនិទេស ដោយសង្ខេប
 មិនបានចែករំលែក នូវអត្ត ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ

ចក្កបណ្ណាសរោ ពិណ្ឌុស្សោណិវត្តោ

ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អនម្មោ ច កំក្កវេ
 វេទិតញោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច វេទិតញោ អត្តោ
 ច អនម្មញ្ចំ វិទិត្តា ធម្មញ្ចំ អនត្តញ្ចំ វិទិត្តា
 អត្តញ្ចំ យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិ-
 តត្ថន្តំ ។ កតមោ ហារិសោ អនម្មោ កតមោ ច
 ធម្មោ កតមោ ច អនត្តោ កតមោ ច អត្តោ ។
 ចារណតំចារតោ ហារិសោ អនម្មោ ចារណតំចារតោ
 វេមណី ធម្មោ យេ ច ចារណតំចារតប្បច្ចយា អនេកេ
 ចាបកា អកុសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិំ អយំ អនត្តោ
 ចារណតំចារតោ វេមណីបច្ចយា ច អនេកេ កុសលា
 ធម្មា ភាវនាចារិប្បំ កច្ឆន្តំ អយំ អត្តោ ។ អទិដ្ឋានានំ
 ហារិសោ អនម្មោ អទិដ្ឋានានោ វេមណី ធម្មោ

ចក្កបណ្ណាសក ដានុស្សណវិគ្គ

ក៏ស្រាប់តែ ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយយាងចូលទៅកាន់វិហារថា ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌នឹងធម៌ ភិក្ខុគប្បីដឹង សភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុគប្បីដឹង លុះបានដឹងនូវសភាវៈមិន
 មែនធម៌ នឹងធម៌ បានដឹងនូវសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍នឹងប្រយោជន៍
 ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិ យ៉ាង
 នោះចុះ ។ ម្នាលអាវុសាទាំងឡាយ ចុះសភាវៈ មិនមែនធម៌
 តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូចម្តេច សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច
 ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសាទាំងឡាយ ការសម្លាប់សត្វ មិន
 មែនធម៌ទេ កិរិយារឿរចាកការសម្លាប់សត្វ ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា
 ជាអកុសលដ៏លាមកច្រើន រក៏តឡើង ព្រោះបច្ច័យគឺការសម្លាប់សត្វនេះ
 ជាសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ទេ ធម៌ទាំងឡាយ ជាអកុសលច្រើន រមែង
 ដល់នូវការបរិច្ចណិដោយការវិនា ព្រោះបច្ច័យគឺកិរិយារឿរចាកការសម្លាប់
 សត្វ នេះទើបជាប្រយោជន៍ ។ ការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ
 មិនមែនជាធម៌ កិរិយារឿរចាកការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកថិបាតោ

យេ ច អទិញ្ញាណនប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា
 អក្កសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិំ អយំ អនត្តោ អទិញ្ញាណា
 វេមណីបច្ចយា ច អនេកេ ក្កសលា ធម្មា ភាវិតា-
 ចារិយ្យំ កត្តន្តំ អយំ អត្តោ ។ កាមេស្ស មិច្ឆាចារា
 អាវុសោ អធម្មោ កាមេស្ស មិច្ឆាចារា វេមណី
 ធម្មោ យេ ច កាមេស្ស មិច្ឆាចារប្បច្ចយា អនេកេ
 ចាបកា អក្កសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិំ អយំ អនត្តោ ។
 កាមេស្ស មិច្ឆាចារា វេមណីបច្ចយា ច អនេកេ
 ក្កសលា ធម្មា ភាវិតាចារិយ្យំ កត្តន្តំ អយំ
 អត្តោ ។ មុសាវាទោ អាវុសោ អធម្មោ មុសាវាទា
 វេមណី ធម្មោ យេ ច មុសាវាទប្បច្ចយា អនេកេ
 ចាបកា អក្កសលា ធម្មា សម្ពុទ្ធិំ អយំ អនត្តោ

សុត្តន្តបិដក អង្គនូវនិកាយ ទសកនិបាត

ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន រមែង
 កើតឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ
 នេះមិនមែនប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយ ជាកុសលច្រើន រមែងដល់
 នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ព្រោះបច្ច័យគឺកិរិយារៀរចាកការកាន់
 យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលអារុសោ
 ទាំងឡាយ ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ មិនមែនជាធម៌ទេ កិរិយា
 រៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ជាធម៌ ធម៌ទាំងឡាយណា
 ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន រមែងកើតឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការ
 ប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ។ ធម៌ទាំង
 ឡាយ ជាកុសលច្រើន រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ព្រោះ
 បច្ច័យគឺកិរិយារៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ នេះទើបជា
 ប្រយោជន៍ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ការពោលនូវពាក្យកុហក
 មិនមែនជាធម៌ កិរិយារៀរចាកការពោលនូវពាក្យកុហក ជាធម៌ ឯធម៌
 ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន រមែងកើតឡើងព្រម
 ព្រោះបច្ច័យ គឺការពោលនូវពាក្យកុហក នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ទេ

ចក្កវត្តបណ្ណសិក្សា ដំណុំស្បែកដំបូង

ឥសាន្តវត្ត វេមណីបច្ឆយា ច អនេតិ ត្យសលា
 ធម្មា ភាវនាចារិយ្យំ ក្ខត្តន្តំ អយំ អនត្តោ ។
 បិសុណាវត្តា អារ្យសោ អធិម្ពោ បិសុណាយ
 វត្តាយ វេមណី ធម្មោ យេ ច បិសុណា-
 វត្តាបច្ឆយា អនេតិ ចាបកា អត្យសលា
 ធម្មា សុក្កន្តំ អយំ អនត្តោ បិសុណាយ វត្តាយ
 វេមណីបច្ឆយា អនេតិ ត្យសលា ធម្មា ភាវនាចា-
 រិយ្យំ ក្ខត្តន្តំ អយំ អនត្តោ ។ ធម្មសា វត្តា អារ្យសោ
 អធិម្ពោ ធម្មសាយ វត្តាយ វេមណី ធម្មោ យេ ច
 ធម្មសាវត្តាបច្ឆយា អនេតិ ចាបកា អត្យសលា
 ធម្មា សុក្កន្តំ អយំ អនត្តោ ធម្មសាយ វត្តាយ
 វេមណីបច្ឆយា ច អនេតិ ត្យសលា ធម្មា ភាវនា-
 ចារិយ្យំ ក្ខត្តន្តំ អយំ អនត្តោ ។ សម្មប្បលាថា អារ្យសោ
 អធិម្ពោ សម្មប្បលាថា វេមណី ធម្មោ យេ ច សម្មប្ប-
 លាបច្ឆយា អនេតិ ចាបកា អត្យសលា ធម្មា សុក្កន្តំ

បុគ្គលបណ្ណាល័យ ដំណុំសៀវភៅ

ធម៌ទាំងឡាយ ជាភុស្តលច្រើន រមែងដល់នូវការបរិច្ចណិ ដោយ ការវិនាសព្រោះ
 បច្ច័យគឺកិរិយាវៀរចាកការពោល នូវពាក្យកុហក នេះជាប្រយោជន៍ ។
 ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ សំដីញ្ញ្ញ្ញាង មិនមែនជាធម៌ កិរិយា
 វៀរចាកសំដីញ្ញ្ញ្ញាង ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអភុស្តល
 ដ៏លាមកច្រើន រមែងកើតឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យ គឺ សំដីញ្ញ្ញ្ញាង
 នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយ ជាភុស្តលច្រើន រមែងដល់នូវ
 ការបរិច្ចណិ ដោយ ការវិនាស ព្រោះបច្ច័យគឺកិរិយាវៀរចាកសំដីញ្ញ្ញ្ញាង
 នេះទើបជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ សំដីអាក្រក់
 មិនមែនជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអភុស្តល ដ៏លាមកច្រើន
 កើតឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺសំដីអាក្រក់ នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ទេ
 ធម៌ទាំងឡាយ ជាភុស្តលច្រើន តែងដល់នូវការបរិច្ចណិ ដោយ ការវិនាស
 ព្រោះបច្ច័យគឺកិរិយាវៀរចាកសំដីអាក្រក់ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាល
 អាវុសោទាំងឡាយ ការពោលពាក្យពេយពយ ឥតប្រយោជន៍ មិន
 មែនជាធម៌ កិរិយាវៀរចាកការពោលពាក្យពេយពយ ឥតប្រយោជន៍
 ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអភុស្តល ដ៏លាមកច្រើន តែងកើត
 ឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការពោលពាក្យពេយពយ ឥតប្រយោជន៍

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទេសកវិបាកោ

អយំ អនត្តោ សម្មប្បធានា វេទណីបច្ចយា ច
អនេកេ កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិច្ចរី កច្ចង្គំ
អយំ អត្តោ ។ អភិជ្ឈា អារុសោ អធម្មោ
អនភិជ្ឈា ធម្មោ យេ ច អភិជ្ឈាបច្ចយា អនេកេ
ហាបកា អកុសលា ធម្មា សម្មវង្គំ អយំ អនត្តោ
អនភិជ្ឈាបច្ចយា ច អនេកេ កុសលា ធម្មា ភាវនា-
ចារិច្ចរី កច្ចង្គំ អយំ អត្តោ ។ ព្យាហានោ អារុសោ
អធម្មោ អព្យាហានោ ធម្មោ យេ ច ព្យាហាន-
ប្បច្ចយា អនេកេ ហាបកា អកុសលា ធម្មា
សម្មវង្គំ អយំ អនត្តោ អព្យាហានប្បច្ចយា ច អនេកេ
កុសលា ធម្មា ភាវនាចារិច្ចរី កច្ចង្គំ អយំ អត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរិយាយ ទសកវិភាគ

នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយ ជាកុសលច្រើន រមែងដល់
 នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ព្រោះបច្ច័យគឺភិរិយាវៀរចាកការពាលពាក្យ
 រោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ
 ការសំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ មិនមែនជាធម៌ ការមិនសំឡឹង
 រំពៃចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសល
 ដ៏លាមកច្រើន តែងកើតឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការសំឡឹងរំពៃចំពោះ
 ទ្រព្យអ្នកដទៃ នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំងឡាយជាកុសលច្រើន
 តែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយការវិនា ព្រោះបច្ច័យគឺការមិនសំឡឹងរំពៃ
 ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ
 ការចង់ឲ្យគេវិនាស មិនមែន ជាធម៌ ការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស ជាធម៌
 ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន រមែងកើតឡើង
 ព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការចង់ឲ្យគេវិនាស នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ទេ
 ធម៌ទាំងឡាយ ជាកុសលច្រើន រមែងដល់នូវការបរិបូណ៌ ដោយ
 ការវិនា ព្រោះបច្ច័យគឺការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស នេះទើបជាប្រយោជន៍ ។

ចតុត្ថបណ្ណសព្វ ជាណុស្ស្រាណីវត្តោ

មិច្ឆាទិដ្ឋិ អារុសោ អធម្មោ សម្មាទិដ្ឋិ ធម្មោ យេ ច
 មិច្ឆាទិដ្ឋិប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 សម្មវន្តំ អយំ អនត្តោ សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា ច អនេកេ
 កុសលា ធម្មា ការណាចារិប្បវំ កច្ចន្តំ អយំ អត្តោ ។ យំ
 ខោ លោ អារុសោ ភកវា សន្និគ្គេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទេសិត្តា
 វិត្តោវេន អត្តំ អវិភជិត្តា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ
 អធម្មោ ច ភិត្តុវេ វេទិតព្វោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច
 វេទិតព្វោ អត្តោ ច អធម្មញ្ចុ វិទិត្តា ធម្មញ្ចុ អនត្តញ្ចុ
 វិទិត្តា អត្តញ្ចុ យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា
 បដិបដ្ឋិតព្វន្តំ វេមស្សបិ ខោ អហំ អារុសោ ភកវតា
 សន្និគ្គេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទេដ្ឋស្ស វិត្តោវេន អត្តំ
 អវិភជិត្តា ឃីរំ វិត្តោវេន អត្តំ អាជាជាមិ ។

ចក្កុបណ្ណសក ដានុស្សោណវគ្គ

ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ការយល់ខុស មិនមែនជាធម៌ ការយល់ត្រូវ
 ជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន កើតឡើង
 ព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការយល់ខុស នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ ធម៌ទាំង
 ឡាយជាអកុសលច្រើន រមែងដល់នូវការបរិច្ចណិ ដោយភាវនា ព្រោះ
 បច្ច័យ គឺ ការយល់ត្រូវ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងនូវទុទ្ទេសណា ដោយសន្លេប មិនចែក
 រលែកនូវអត្ត (នៃទុទ្ទេសន្ត) ដោយពិស្តារ ដល់យើងទាំងឡាយ
 ក៏ស្រាប់តែ ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយយាងចូលទៅកាន់វិហារថា ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ ភិក្ខុឧប្បជីវី សភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុឧប្បជីវី លុះបានដឹងសភាវៈមិនមែនជា
 ធម៌ នឹងធម៌ បានដឹងនូវសភាវៈ មិនមែនជាប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍
 ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិ
 យ៉ាងនោះចុះ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ចំណែកខាងខ្ញុំ តែងដឹងនូវ
 អត្តនៃទុទ្ទេសនេះឯង ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងឡើង ដោយ
 សន្លេប មិនចែករលែកនូវអត្ត ដោយពិស្តារ ឲ្យពិស្តារបានយ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិទានេ

អាភវ្ម្មមាណា ច បន តុម្ភេ អាវុសោ ភកវ្ម្មយេវ
 ឧបសង្កមិត្តា ឯកមន្តំ បុច្ឆយ្យាថ យថា នោ ភកវ្ម្ម
 ព្យាករេយ្យ តថា មំ ធារេយ្យាថាតិ ។ ឯវមាវុសោតិ
 ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ មហាភិក្ខុនិទាយស្ស កាសិនិ
 អភិទម្ពិត្តា អនុមោទិត្តា ឧដ្ឋាយាសនា យេន ភកវ្ម្ម
 តេឧបសង្កមិត្តសុ ឧបសង្កមិត្តា ភកវ្ម្ម អភិវិនិត្តា
 ឯកមន្តំ ឯសិនិត្តសុ ។ ឯកមន្តំ ឯសិនិត្ត ខោ តេ
 ភិក្ខុ ភកវ្ម្ម ឯកទរោច្ឆំ យំ ខោ នោ ភក្ខេ
 ភកវ្ម្ម សង្ខតេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសិត្តា វិត្តារេន អត្ត
 អភិទិត្តា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ អធម្មោ ច
 ភិក្ខុវេ វេទិតព្វោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច វេទិតព្វោ
 អត្តោ ច អធម្មញ្ញ វិទិត្តា ធម្មញ្ញ អនត្តញ្ញ វិទិត្តា
 អត្តញ្ញ យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា បដិបដ្ឋិតត្វន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភារុសោ ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយ កាលបើប្រាថ្នា ត្រូវតែ
 ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយសួរសេចក្តីនេះ ព្រះមានព្រះភាគ
 ព្យាករ ដល់យើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវចាំ
 ទុកនូវសេចក្តីនេះ យ៉ាងនោះចុះ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ត្រេកអរ
 អនុមោទនា ចំពោះភាសិតរបស់ព្រះមហាក្ខត្តានេះ ដ៏មានអាយុថា ករុណា
 ភារុសោ ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ ក្រាបចូរយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
 នៅក្នុងទីសមគួរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ លុះអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងនូវឧទ្ទេសណា ដោយសន្លេប មិនចែក
 រវល់កន្លះអត្ថ (នៃឧទ្ទេសនេះ) ដោយពិស្តារ ក៏ស្រាប់តែក្រោកចាកអាសនៈ
 ហើយ យាងចូលទៅកាន់វិហារថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិន
 មែនធម៌ នឹងធម៌ ភិក្ខុគប្បីដឹង សភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ នឹង
 ប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុគប្បីដឹង លុះបានដឹងសភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌
 បានដឹងសភាវៈ មិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌យ៉ាង
 ណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចក្របណ្ណសិក្ខា ពិណ្ឌុស្ស័យវិញ្ញាណ

តេសំ លោ កន្លៃ អម្បាភិ អវិប្បត្តិក្ខត្តស្ស ភកវតោ
 ឯតទយោសិ វេដិ ខោ លោ អាវសោ ភកវា
 សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសំ ឧទ្ទិសំត្វា វិត្តារេន អត្តំ
 អវិកដិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ បវិដ្ឋោ អធិម្មោ ច
 ភិក្ខុវេ វេទិតព្វោ ធម្មោ ច អនត្តោ ច វេទិតព្វោ
 អត្តោ ច អធិម្មញ្ញំ វិទិត្វា ធម្មញ្ញំ អនត្តញ្ញំ
 វិទិត្វា អត្តញ្ញំ យថា ធម្មោ យថា អត្តោ តថា
 បដិបដ្ឋិត្តិក្ខត្តិ ។ កោ ជុ ខោ វេសស្ស ភកវតោ
 សង្ខត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្តារេន អត្តំ វិកដិ-
 យ្យាតិ ។ តេសំ លោ កន្លៃ អម្បាភិ ឯតទយោសិ
 អយំ ខោ អាយស្មា មហាភិក្ខុវេន សត្តុ ចេវ
 សំវណ្ណតោ សម្មាវតោ ច វិញ្ញំ សព្វញ្ញាវរិដ្ឋំ បយោតិ

ធម្មត្ថបណ្ណាសក ដានុស្សោណវគ្គ

បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញទៅ មិនយូរ
 ប៉ុន្មាន យើងខ្ញុំទាំងឡាយនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ម្ចាស់
 អាវុសោ ទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងនូវទេសនានេះឯង
 ដោយសន្ទុប មិនបានចែករំលែក នូវអត្តដោយពិស្តារ ដល់យើង
 ទាំងឡាយ ក៏ស្រាប់តែ ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយយាងចូលទៅកាន់
 វិហារថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ ភិក្ខុ
 គប្បីដឹង សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍នឹងប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុគប្បីដឹង លុះ
 បានដឹងសភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ បានដឹងសភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍
 នឹងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិ
 យ៉ាងនោះចុះ ។ ភិក្ខុអង្គណា ៥ គប្បីចែករំលែក នូវអត្តទេសនានេះ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើងដោយសន្ទុប ឲ្យពិស្តារបាន ។
 បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា
 ព្រះមហាកថានៈ ដ៏មានរាយនេះឯង ព្រះសាស្តា ទ្រង់សរសើរហើយ
 ទាំងពួកសព្វហ្មតាប្រគល់ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ក៏សរសើរហើយដែរ

សុត្តនិកាយ អង្គទូតិយស្ស ទសកនិទាន

អាយស្មា មហាកត្តាលោ ឥមស្ស កកវត្តា
 សង្កត្តេន ឧទ្ទេសស្ស ឧទ្ទិដ្ឋស្ស វិត្តាវេន អត្ថំ
 អវិភត្តស្ស វិត្តាវេន អត្ថំ វិភត្តិវត្ថុ យទ្ធវេន មយំ
 យេនាយស្មា មហាកត្តាលោ តេនុបសន្តមេយ្យម ឧប-
 សន្តមិត្តា អាយស្មន្តំ មហាកត្តានំ ឯតមត្ថំ ពុច្ឆេ-
 យ្យម យថា នោ អាយស្មា មហាកត្តាលោ ព្យាក-
 រិស្សតិ តថា នំ នារស្ស្យមាតិ ។ អថខោ មយំ
 កន្លៃ យេនាយស្មា មហាកត្តាលោ តេនុបសន្តមិត្តា
 ឧបសន្តមិត្តា អាយស្មន្តំ មហាកត្តានំ ឯតមត្ថំ
 ពុច្ឆិមា ។ តេសំ នោ កន្លៃ អាយស្មតា មហា-
 កត្តាលេន ឥមេហិ អាការហិ ឥមេហិ បទេហិ ឥមេហិ
 ព្យាធានេហិ អត្តោ សុវិភត្តោតិ ។ សាទុ សាទុ
 ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតោ ភិក្ខុវេ មហាកត្តាលោ មហាបណោ
ញ

លុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

មានតែព្រះមហាក្សត្រនោះដ៏មានអាយុ ទើបអាចចែកវលែក ឡូអត្តនៃទេស
នេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងឡើង ដោយសង្ខេប មិនបាន
ចែកវលែកឡូអត្ត ដោយពិស្តារឲ្យពិស្តារបាន បើដូច្នោះ គួរតែយើង
ទាំងឡាយ ចូលទៅរកព្រះមហាក្សត្រនោះដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់
ហើយគប្បីសួរនូវសេចក្តីនេះ នឹងព្រះមហាក្សត្រនោះដ៏មានអាយុ ព្រះមហា-
ក្សត្រនោះដ៏មានអាយុ នឹងព្យាករ ដល់យើងទាំងឡាយ យ៉ាងណា
យើងទាំងឡាយ នឹងចាំទុក ឡូសេចក្តីនោះ យ៉ាងនោះ ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន លំដាប់នោះ យើងទាំងឡាយ ក៏ចូលទៅរកព្រះ
មហាក្សត្រនោះដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានសួរនូវសេចក្តីនេះ
នឹងព្រះមហាក្សត្រនោះ ដ៏មានអាយុ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះមហា-
ក្សត្រនោះដ៏មានអាយុ បានចែកវលែក សេចក្តីស្រួលចូល ដោយអាការ
ទាំងឡាយនេះ ដោយបទទាំងឡាយនេះ ដោយព្យញ្ជនៈទាំងឡាយ
នេះ ដល់យើងទាំងឡាយនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាក្សត្រនោះ
ជាបណ្ឌិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាក្សត្រនោះ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន

ចក្កុបណ្ណសកេ ដានុស្សណវិគ្គោ

ភិក្ខុវេ មហា កិច្ចាទោ មំ ចេបិ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ
 ឧបសង្កមិត្តា ឯតមត្តំ បុច្ឆយ្យាថ អហម្មិ ចេនំ
 ឯវមេវ ព្យាករយ្យំ យថា នំ មហាកិច្ចាទេ ទ
 ព្យាកនំ ឯសោ ចេវ តស្ស អត្តោ ឯវញ្ច ទំ
 ទារយ្យា ដានិ ។

(២២) អធិម្មោ ច ភិក្ខុវេ វេទិតព្វោ ធិម្មោ ច
 អនត្តោ ច វេទិតព្វោ អត្តោ ច អធិម្មញ្ច វិទិត្តា ធិម្មញ្ច
 អនត្តញ្ច វិទិត្តា អត្តញ្ច យថា ធិម្មោ យថា អត្តោ
 តថា បដិបដ្ឋិតត្វន្តិ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ អធិម្មោ
 កតមោ ច ធិម្មោ កតមោ ច អនត្តោ កតមោ ច
 អត្តោ ។ ចាណាតិចានោ ភិក្ខុវេ អធិម្មោ ចាណាតិ-
 ចានោ វេមណី ធិម្មោ យេ ច ចាណាតិចានប្បច្ចយា
 អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធិម្មោ សម្ពុទ្ធិ អយំ អនត្តោ

ចក្កនុបណ្ណសក ដានុស្សោណវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើ អ្នកទាំងឡាយ ចូលមករកតថាគត ហើយ
 សួរនូវសេចក្តីនេះ តថាគត ក៏ព្យាករនូវសេចក្តីនេះដូចសេចក្តី ដែលមហា-
 ភិច្ឆានៈ បានព្យាករហើយ យ៉ាងនោះដែរ សេចក្តីនោះឯងនៃ
 ទេសនានោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីបំពេញនូវសេចក្តីនោះ យ៉ាងនេះចុះ ។

[៦២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ ភិក្ខុ
 គប្បីដឹង សភាវៈមិនមែនប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ ក៏ភិក្ខុគប្បីដឹង
 លុះបានដឹង នូវសភាវៈមិនមែនធម៌ នឹងធម៌ បានដឹងសភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ហើយ ធម៌ យ៉ាងណា ប្រយោជន៍ យ៉ាង
 ណា គប្បីប្រតិបត្តិ យ៉ាងនោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សភាវៈមិនមែនធម៌ តើដូចម្តេច ធម៌ តើដូចម្តេច សភាវៈមិនមែន
 ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការសម្លាប់សត្វមិនមែនធម៌ទេ កិរិយារៀរចាកការសម្លាប់
 សត្វជាធម៌ ឯធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសល ដ៏លាមកច្រើន តែង
 កើតឡើងព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការសម្លាប់សត្វ នេះមិនមែនប្រយោជន៍ទេ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

ចាណាភំចាតា វេមណីមត្តយា ច អនោកេ កុសលា
 ធម្មា ការវាចាចារិយ្យី កច្ឆន្តិ អយំ អត្តោ ។
 អទិញ្ញាទាមំ ភិក្ខុវេ អធម្មោ អទិញ្ញាទាតា វេមណី
 ធម្មោ . . . កាមេសុ មិច្ឆាចារា ភិក្ខុវេ អធម្មោ
 កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេមណី ធម្មោ . . . មុសាវាទោ
 ភិក្ខុវេ អធម្មោ មុសាវាទា វេមណី ធម្មោ . . . មិសុណា
 វាចា ភិក្ខុវេ អធម្មោ មិសុណាយ វាចាយ វេមណី
 ធម្មោ . . . ឝុសវាចា ភិក្ខុវេ អធម្មោ ឝុសាយ
 វាចាយ វេមណី ធម្មោ . . . សម្មប្បលាចោ ភិក្ខុវេ
 អធម្មោ សម្មប្បលាចា វេមណី ធម្មោ . . .

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ធម៌ទាំងឡាយ ជាកុសលច្រើន វែមន៍ដល់នូវការបរិច្ចណិ ដោយការវា
ព្រោះបច្ច័យគឺកិរិយារៀរចាកការសម្លាប់សត្វ នេះទើបជាប្រយោជន៍ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ មិន
មែនជាធម៌ទេ កិរិយារៀរចាកការកាន់យកនូវទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ

ជាធម៌ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ
មិនមែនជាធម៌ទេ កិរិយារៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ

ជាធម៌ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការពោលនូវពាក្យកុហក
មិនមែនជាធម៌ទេ កិរិយារៀរចាកការពោលនូវពាក្យកុហក ជាធម៌ . . .

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំដីញុះញង់គេ មិនមែនជាធម៌ទេ កិរិយា
រៀរចាក សំដីញុះញង់គេ ជាធម៌ . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

សំដីអាក្រក់ មិនមែនជាធម៌ទេ ការរៀរចាកសំដីអាក្រក់ ជាធម៌ . . .

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំដីរោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ មិនមែនជា
ធម៌ទេ កិរិយារៀរចាកសំដីរោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ ជាធម៌ . . .

ចក្កនិប្បណ្ណសម្ពោធិយុគសម័យ

អភិជ្ឈក ភិក្ខុវេ អធិម្មា អនិក្ខិយា ធិម្មា ... ព្យាបាទោ

ភិក្ខុវេ អធិម្មា អព្យាបាទោ ធិម្មា ... មិច្ឆាទិដ្ឋិ

ភិក្ខុវេ អធិម្មា សម្មាទិដ្ឋិ ធិម្មា យេ ច មិច្ឆា-

ទិដ្ឋិប្បច្ចយា អនេកេ ចាបកា អកុសលា ធិម្មា

សម្ពុទ្ធំ អយំ អនត្តោ សម្មាទិដ្ឋិប្បច្ចយា ច អនេកេ

កុសលា ធិម្មា ការវាចារិប្បវិ កច្ឆន្តិ អយំ អត្តោ ។

អធិម្មា ច ភិក្ខុវេ វេទិតញ្ចោ ធិម្មា ច អនត្តោ ច

វេទិតញ្ចោ អត្តោ ច អធិម្មញ្ចា វិទិត្តា ធិម្មញ្ចា អនត្តញ្ចា

វិទិត្តា អត្តញ្ចា យេថា ធិម្មា យេថា អត្តោ តថា

បដិបដ្ឋិតញ្ចន្តិ ភិក្ខុ យេនិ វិក្ខិ វេទិតេនិ បដិច្ច វិក្ខន្តិ ។

ចក្ខុវិស័យសក ជាលក្ខណ៍វិជ្ជា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការសំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ មិនមែនជាធម៌ទេ
 ការមិនសំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ជាធម៌... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ការចង់ឲ្យគេវិនាស មិនមែនជាធម៌ទេ ការមិនចង់ឲ្យគេវិនាស ជាធម៌...
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការយល់ខុស មិនមែនជាធម៌ទេ ការយល់ត្រូវ
 ជាធម៌ ធម៌ទាំងឡាយណា ជាអកុសលដ៏លាមកច្រើន តែងកើតឡើង
 ព្រម ព្រោះបច្ច័យគឺការយល់ខុស នេះមិនមែនជាប្រយោជន៍ទេ ធម៌
 ទាំងឡាយ ជាកុសលច្រើន វែមន៍ដល់នូវការបរិច្ចណិ ដោយការវិនា
 ព្រោះបច្ច័យគឺការយល់ត្រូវ នេះជាប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សភាវៈមិនមែនជាធម៌ នឹងធម៌ ភិក្ខុគប្បីជឹង សភាវៈមិនមែនជា
 ប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍ ភិក្ខុគប្បីជឹង លុះប៉ុន្តែនឹងសភាវៈមិនមែន
 ជាធម៌ នឹងធម៌ ជឹងនូវសភាវៈមិនមែនជាប្រយោជន៍ នឹងប្រយោជន៍
 ហើយ ធម៌យ៉ាងណា ប្រយោជន៍យ៉ាងណា គប្បីប្រតិបត្តិ យ៉ាង
 នោះចុះ ពាក្យណា ដែលតថាគត ពោលហើយដូច្នោះ ពាក្យនុ៎ះ
 តថាគត ប៉ុន្តែពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យ នូវសេចក្តីនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

[៦៣] ចាណាតិចាតំបហំ^(១) ភិក្ខុវេ តិវិជំ វនាមិ
 លោកហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ អង្គន្តរនិបហំ ភិក្ខុវេ តិវិជំ វនាមិ
 លោកហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ កាមេសុ មិច្ឆាចារិបហំ ភិក្ខុវេ តិវិជំ
 វនាមិ លោកហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហ-
 ហេតុកម្មំ ។ មុសាវាវិបហំ ភិក្ខុវេ តិវិជំ វនាមិ
 លោកហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ បិសុណាវាវិបហំ ភិក្ខុវេ តិវិជំ វនាមិ
 លោកហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហហេតុ-
 កម្មំ ។ ជុសាវាវិបហំ ភិក្ខុវេ តិវិជំ វនាមិ លោក-
 ហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហហេតុកម្មំ ។
 សម្មប្បុលាវិបហំ ភិក្ខុវេ តិវិជំ វនាមិ លោក-
 ហេតុកម្មំ ទោសហេតុកម្មំ មោហហេតុកម្មំ ។

---

១ ឧ. ចាណាតិចាតំបហំ ។ ម. ចាណាតិចាតំបហំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វេសាលភិក្ខុ

[៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតពោលថា បុណ្ណតិបុត
មាន ៣ ប្រការ គឺ មានលោកៈជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១ មាន
មោហៈជាហេតុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតពោលថា អទិន្នាន
មាន ៣ ប្រការ គឺ មានលោកៈជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១ មាន
មោហៈជាហេតុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតពោលថា ការមស្ម
មិច្ឆាចារមាន ៣ ប្រការ គឺ មានលោកៈជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១
មានមោហៈ ជាហេតុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតពោលថា
មុសាវទមាន ៣ ប្រការ គឺ មានលោកៈជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១
មានមោហៈជាហេតុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតពោលថា
បិសុណវចា មាន ៣ ប្រការ គឺ មានលោកៈជាហេតុ ១ មានទោសៈ
ជាហេតុ ១ មានមោហៈជាហេតុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភថាគតពោលថា ផុសវចា មាន ៣ ប្រការ គឺ មានលោកៈ
ជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១ មានមោហៈជាហេតុ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតពោលថា សម្មប្បលាបមាន ៣ ប្រការ គឺ
មានលោកៈជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១ មានមោហៈជាហេតុ ១ ។

បុគ្គលកថាសម្ពោធិ៍ ជាលក្ខណ៍វិញ្ញាណ

អភិជ្ឈំបហំ ភិក្ខុវេ វិនិច្ឆ័យ វនាមិ លោក-

ហេតុកម្មិ ទោសហេតុកម្មិ មោហហេតុ-

កម្មិ ។ ព្យាណាមិបហំ ភិក្ខុវេ វិនិច្ឆ័យ វនាមិ

លោកហេតុកម្មិ ទោសហេតុកម្មិ មោហហេតុកម្មិ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិបហំ ភិក្ខុវេ វិនិច្ឆ័យ វនាមិ លោកហេតុកម្មិ

ទោសហេតុកម្មិ មោហហេតុកម្មិ ។ ឥត មោ

ភិក្ខុវេ លោកោ កម្មនិទានសម្ពាទំ ទោសោ កម្ម-

និទានសម្ពាទំ មោហោ កម្មនិទានសម្ពាទំ លោក-

ក្ខយា កម្មនិទានសំខយោ ទោសក្ខយា កម្មនិ-

ទានសំខយោ មោហក្ខយា កម្មនិទានសំខយោតិ ។

[៦៤] សបរិក្កមនោ អយំ ភិក្ខុវេ ធម្មោ នាយំ

ធម្មោ អបរិក្កមនោ ។ កថេត្តា ភិក្ខុវេ សបរិក្កមនោ

អយំ ធម្មោ នាយំ ធម្មោ អបរិក្កមនោ ។

ចតុត្ថបណ្ណាសា ធានុស្សណិវត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា អភិជ្ឈាមាន ព្យាប្រការ
 គឺ មានលោភៈជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១ មានមោហៈ
 ជាហេតុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ព្យាប្រា
 មាន ព្យាប្រការ គឺ មានលោភៈជាហេតុ ១ មានទោសៈជាហេតុ ១
 មានមោហៈជាហេតុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា
 មិច្ឆាទិដ្ឋិមាន ព្យាប្រការ គឺ មានលោភៈជាហេតុ ១ មានទោសៈ
 ជាហេតុ ១ មានមោហៈជាហេតុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
 ដំណើរដូច្នោះឯង លោភៈឈ្មោះថាជាហេតុ ជាដែនកើតនៃកម្ម ទោសៈ
 ឈ្មោះថាជាហេតុ ជាដែនកើតនៃកម្ម មោហៈឈ្មោះថាជាហេតុ ជាដែន
 កើតនៃកម្ម ព្រោះអស់លោភៈ ទើបអស់ហេតុនៃកម្ម ព្រោះអស់ទោសៈ
 ទើបអស់ហេតុនៃកម្ម ព្រោះអស់មោហៈ ទើបអស់ហេតុនៃកម្ម ។

(៦៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌នេះ ប្រកបដោយការប្រែ
 ត្រឡប់ ធម៌នេះ មិនមែនជាមិនមានការប្រែត្រឡប់ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌នេះ ប្រកបដោយការប្រែត្រឡប់ ធម៌នេះមិន
 មែនជាមិនមានការប្រែត្រឡប់ តើដោយអធិប្បាយ ដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកនិទានេ

ចាណាតិចាតិស្ស ភិក្ខុវេ ចាណាតិចាតា វេមណី
 បរិក្កមនំ ហោតិ អនិច្ចាទាយស្ស ភិក្ខុវេ អនិ-
 ច្ចាទាន វេមណី បរិក្កមនំ ហោតិ កាមេស្ស
 មិច្ឆាចារិស្ស ភិក្ខុវេ កាមេស្ស មិច្ឆាចារ វេមណី
 បរិក្កមនំ ហោតិ មុសាវាទិស្ស ភិក្ខុវេ មុសា-
 វាទា វេមណី បរិក្កមនំ ហោតិ បិសុណាវា-
 ចស្ស ភិក្ខុវេ បិសុណាយ វាទាយ វេមណី
 បរិក្កមនំ ហោតិ ធុរុសវាចស្ស ភិក្ខុវេ ធុរុសាយ
 វាទាយ វេមណី បរិក្កមនំ ហោតិ សម្មប្បលាបិស្ស
 ភិក្ខុវេ សម្មប្បលាទា វេមណី បរិក្កមនំ ហោតិ
 អភិជ្ឈាលុស្ស ភិក្ខុវេ អនភិជ្ឈា បរិក្កមនំ ហោតិ
 ព្យាបន្នស្ស ភិក្ខុវេ អព្យាទានោ បរិក្កមនំ ហោតិ
 មិច្ឆាទិដ្ឋិតស្ស ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ បរិក្កមនំ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកថិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកសម្លាប់សត្វ វៀរចាកការសម្លាប់
សត្វវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែត្រឡប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
អ្នកលួចទ្រព្យគេ វៀរចាកការលួចទ្រព្យគេវិញ ឈ្មោះថា ការ
ប្រែត្រឡប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាម
វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែត្រឡប់ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកពោលពាក្យកុហក វៀរចាកការពោលពាក្យ
កុហកវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែត្រឡប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
អ្នកពោលពាក្យញុះញង់ វៀរចាកការពោលពាក្យញុះញង់វិញ ឈ្មោះ
ថា ការប្រែត្រឡប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកពោលពាក្យ
អាគ្រក់ វៀរចាកការពោលពាក្យអាគ្រក់វិញ ឈ្មោះថា ការប្រែត្រឡប់
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ វៀរចាកការ
ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍វិញ ឈ្មោះថា ការប្រែត្រឡប់ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានអភិជ្ឈា មិនមានអភិជ្ឈាវិញ ឈ្មោះថា ការ
ប្រែត្រឡប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានព្យាបាទ មិនមាន
ព្យាបាទវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែត្រឡប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
អ្នកយល់ខុស មានការយល់ត្រូវវិញ ឈ្មោះថា ការប្រែត្រឡប់ ។

បុគ្គលសក្ខីភាព ជាលក្ខណ៍វិញ្ញាណ

ឃុំ ខោ ភិក្ខុវេ បរិក្ខមនំ ហោតិ ។ ឃុំ ខោ

ភិក្ខុវេ សបរិក្ខមនោ នាយំ ធម្មោ អបរិក្ខមនោតិ ។

[៦៥] ឃុំ កំ សមយំ ភក្ខវា នាយំ វិហាតិ

ចុន្ទស្ស កម្មាបុត្តស្ស អម្ពវនេ ។ អថខោ ចុន្ទោ

កម្មាបុត្តោ យេន ភក្ខវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា

ភក្ខវន្តំ អភិវនេត្តា ឃុំកម្មន្តំ ធិសីទិ ។ ឃុំកម្មន្តំ

ធិសីន្តំ ខោ ចុន្តំ កម្មាបុត្តំ ភក្ខវា ឃុំនទរោច កស្ស

នោ ត្ថំ ចុន្តំ សោចេយ្យនំ រោចេសីតិ ។ ព្រាហ្មណា

កន្តេ បច្ឆាក្ខមកា កមណ្ឌលុកា សេវាលមាលកា

អគ្គិបរិចារិកា ឧទកោរោហកា សោចេយ្យនំ

បញ្ហាបេន្តំ តេសាហំ សោចេយ្យនំ រោចេសីតិ ។

ចក្ខុវិស័យសក ផ្សារស្បែករវាង

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ហៅថា ការប្រែប្រួល ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌នេះ ដែលប្រកបដោយការប្រែប្រួល មិនមែនជា
មិនមានការប្រែប្រួល យ៉ាងនេះឯង ។

(៦៥) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងអម្ពវន្ត
(ព្រៃស្វាយ) របស់កម្មារបុត្រឈ្មោះចុន្ទ ជិតក្រុងបាវ៉ា ។ គ្រានោះ
ចុន្ទកម្មារបុត្រ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះចុន្ទ
កម្មារបុត្រ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរ
ដូច្នោះថា ម្ចាស់ចុន្ទ អ្នកពេញចិត្តនឹងការស្អាត របស់អ្នកណា ។ ចុន្ទ
កម្មារបុត្រត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដែល
នៅខាងក្រោយភូមិ ជាអ្នកប្រើប្រាស់លីក្កចាន់^(១) ប្រើប្រាស់សំពត់ដូចផ្កា
សារាយ ជាអ្នកបម្រើភ្លើង ជាអ្នកចុះត្រាំទឹកព្រឹកល្ងាច តែងបញ្ជាតនូវការ
ស្អាត ខ្ញុំព្រះអង្គពេញចិត្តចំពោះការស្អាត របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ។

១ ប្រដាប់សម្រាប់ដាក់ទឹកក្នុងវេលាដើរផ្លូវ គឺក្របី, កំសៀវ, បំពង់, កុល្លី, ទីពេក ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិយមោ

យថា កុំ បន ត្បុន ព្រាហ្មណា បញ្ញាគ្រមកា
 កមណ្ឌលុកា សេវាលមាលកា អង្គបរិចារិកា
 ឧទកោរោហកា សោចេយ្យានិ បញ្ញាបេដ្ឋិតិ ។
 វេទ កន្តេ ព្រាហ្មណា បញ្ញាគ្រមកា កមណ្ឌលុកា
 សេវាលមាលកា អង្គបរិចារិកា ឧទកោរោហកា
 តេ សារិកេ(១) ឃី សមាទបេដ្ឋិ ឯហិ ត្ថំ អន្តោ
 បុរិស សកាលស្សេវ(២) ឧដ្ឋហន្តោ សយនម្ហា
 បឃី អាមសេយ្យាសិ នោ ចេ បឃី អាមសេយ្យាសិ
 អលូតោមយានិ(៣) អាមសេយ្យាសិ នោ ចេ
 អលូតោមយានិ អាមសេយ្យាសិ ហរិតានិ តិណានិ
 អាមសេយ្យាសិ នោ ចេ ហរិតានិ អាមសេយ្យាសិ
 អង្គិ បរិចេយ្យាសិ នោ ចេ អង្គិ បរិចេយ្យាសិ
 បញ្ញាលិកោ អាទិច្ឆំ នមស្សេយ្យាសិ នោ ចេ
 បញ្ញាលិកោ អាទិច្ឆំ នមស្សេយ្យាសិ សាយ-
 តតិយកំ ឧទកំ ឌីរោហេយ្យាសិតិ(៤) ។

---

១ ឧ. សារិកេវេវ ។ ២ ឧ. ម. កាលស្សេវ វុដ្ឋិហន្តោ វ ។ ៣ ឧ. អលូតិ តោមយានិ ។
 ៤ ម. ឧរោបេយ្យាសិតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនកាយ ទសកនិដាស

ម្នាលបុទ្ធ ចុះពួកព្រាហ្មណ៍ ដែលនៅខាងក្រោយភូមិ ជាអ្នក
 ប្រើប្រាស់ល័ក្កចាន់ ប្រើប្រាស់សំពត់ដូចផ្កាសារាយ ជាអ្នកបម្រើ
 ភ្លើង ជាអ្នកចុះត្រាំទឹកព្រឹកល្ងាច តែងបញ្ជាគ្នាថា ការស្អាត យ៉ាងណាខ្លះៗ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងលោកនេះ ពួកព្រាហ្មណ៍ ដែលនៅខាង
 ក្រោយភូមិ ជាអ្នកប្រើប្រាស់ល័ក្កចាន់ ប្រើប្រាស់សំពត់ដូចផ្កាសារាយ
 ជាអ្នកបម្រើភ្លើង ជាអ្នកចុះត្រាំទឹកព្រឹកល្ងាច ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 តែងបបួលពួកសាវ័កថា ខែបុរសអើយ អ្នកចូរមកកាយ កាលបើអ្នក
 ក្រោកអំពីដំណេក ក្នុងវេលាព្រឹកព្រហាមហើយ គប្បីស្លាបផែនដី
 បើអ្នកមិនស្លាបផែនដីទេ គប្បីស្លាបអាចម៍គោស្រស់ បើអ្នកមិនស្លាប
 អាចម៍គោស្រស់ទេ គប្បីស្លាបស្មៅស្រស់ បើអ្នកមិនស្លាបស្មៅ
 ស្រស់ទេ គប្បីបម្រើភ្លើង បើអ្នកមិនបម្រើភ្លើងទេ គប្បីប្រណម្យ
 អញ្ជាលី ធម៌ស្ការព្រះអាទិត្យ បើអ្នកមិនប្រណម្យអញ្ជាលី ធម៌ស្ការ
 ព្រះអាទិត្យទេ គប្បីចុះត្រាំទឹកជាកំរប់ ៣ ដង នឹងពេលល្ងាច ។

បុគ្គលបណ្ណសិក្សា ដំណុំសៀវភៅ

ឃុំ ខោ កន្លែ ព្រាហ្មណា បច្ឆាភូមិកា កម្មស្នាលុកា
 សេវលមាលកា អភិបរិចារិកា ឧទកោរោហកា
 សោចេយ្យនិ បញ្ញាបេន្និ តេសាហំ សោចេយ្យនិ
 រោចេមីតិ ។ អញ ខោ ចុន្ទ ព្រាហ្មណា បច្ឆាភូ-
 មិកា កម្មស្នាលុកា សេវលមាលកា អភិបរិចា-
 រិកា ឧទកោរោហកា សោចេយ្យនិ បញ្ញាបេន្និ អញ
 ថា ច បន អរិយស្ស វិនយេ សោចេយ្យំ ហោតិ ។
 យថាតថំ បន កន្លែ អរិយស្ស វិនយេ សោចេយ្យំ
 ហោតិ សាចុ មេ កន្លែ កកវា តថា ធម្មំ ទេសេតុ
 យថា អរិយស្ស វិនយេ សោចេយ្យំ ហោតិ ។
 តេនហំ ចុន្ទ សុណាហំ សាចុតិ មនសិករោហំ
 ភាសិស្សមីតិ ។ ឃុំ កន្លែនំ ខោ ចុន្ទ កម្មាបុត្តោ
 កកវតោ បច្ឆស្សេសិ ។ កកវា ឯតទរោច តិវិធំ ខោ
 ចុន្ទ កាយេន អសោចេយ្យំ ហោតិ ចតុត្វិធំ វាទាយ
 អសោចេយ្យំ ហោតិ តិវិធំ មនសា អសោចេយ្យំ ហោតិ ។

ចក្ខុវិស័យសាស្ត្រ ដំណោះស្រាយវិញ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍ ដែលនៅខាងក្រោយភូមិ ជាអ្នក
 ប្រើប្រាស់ល័ក្ខចាន់ ប្រើប្រាស់សំពត់ដូចផ្កាសារាយ ជាអ្នកបម្រើភ្លើង
 ជាអ្នកចុះត្រាំទឹកព្រឹកល្ងាច តែងបញ្ជាគន្លឹះការស្អាត យ៉ាងនេះឯង
 ខ្ញុំព្រះអង្គ តែងពេញចិត្តនឹងការស្អាត របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ។
 នៃចុះ ពួកព្រាហ្មណ៍ ដែលនៅខាងក្រោយភូមិ ជាអ្នកប្រើប្រាស់
 ល័ក្ខចាន់ ប្រើប្រាស់សំពត់ដូចផ្កាសារាយ ជាអ្នកបម្រើភ្លើង ជាអ្នកចុះ
 ត្រាំទឹកព្រឹកល្ងាច បញ្ជាគន្លឹះការស្អាត ដោយឡែក ចំណែកការស្អាត
 ក្នុងអរិយវិទ័យ ដោយឡែក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះការស្អាត
 ក្នុងអរិយវិទ័យ តើដូចម្តេច បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គសំដែង
 ធម៌ តាមដំណើរការស្អាត ក្នុងអរិយវិទ័យ ឲ្យបានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។
 ម្ចាស់ចុះ បើដូច្នោះ អ្នកចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយប្រពៃចុះ
 តថាគតនឹងសំដែង ។ ចុះកម្មារបុត្រ ទទួលតបព្រះមានព្រះភាគថា
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ចុះ ការមិនស្អាតដោយកាយ មាន ៣ ប្រការ ការមិនស្អាតដោយ
 វាចា មាន ៤ ប្រការ ការមិនស្អាតដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនូវនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

កថត្តា ចុទ្ធ និវេទិ កាយេន អសោចេយ្យំ ហោតិ ។
 វេទ ចុទ្ធ ឯកោត្តោ ចាលានិបាតិ ហោតិ លុត្តោ លោហិ-
 តចាលី ហតថហតេ(១) វិវិដ្ឋោ អទយាបត្តោ ចាលាក្ខ-
 តេសុ អទិញ្ញាទាយី ហោតិ យេន្នំ បរស្ស បរិវិទ្ធិបករ-
 ណំ(២) តាមគនំ វា អរកាគនំ(៣) វា អទិទ្ធិ ថេយ្យ-
 សង្កាតំ អាទាតា ហោតិ កាមេសុ មិញ្ញាចារី ហោតិ
 យា តា មាតុក្កិតា បិតុក្កិតា កាតុក្កិតា ភតិទិ-
 វក្កិតា ញាតិក្កិតា ធម្មក្កិតា សស្សមិកា សប-
 រិទណ្ណា អន្តមសោ មាលាគុណាបរិក្កិតាបិ(៤) តថាវុ-
 ចាសុ ចារិក្កំ អាបជ្ជិតា ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ចុទ្ធ
 និវេទិ កាយេន អសោចេយ្យំ ហោតិ ។ កថត្តា
 ចុទ្ធ ចតុត្ថំ វាចាយ អសោចេយ្យំ ហោតិ ។

---

១ ម. បហតបហតេ ។ ២ ឧ. ម. បរិវិទ្ធិបករណំ ៣ ឧ. ម. ឯន្នុវេ តន្តិ បាហេ ទិស្សនិ ។
 ៤ ម. មាលាគុណបរិក្កិតាបិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិបាត

ម្នាលបុទ្ធ ចុះការមិនស្អាតដោយកាយ មាន ៣ ប្រការ តើដូចម្តេច ។

ម្នាលបុទ្ធ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ជាមនុស្សមាន

ចិត្តអាក្រក់ មានដៃប្រឡាក់ឈាម មានចិត្តបោះជាប់ ក្នុងការសម្លាប់សត្វ

មានចិត្តមិនអាស្សៈចំពោះពួកសត្វ ១ ជាអ្នកលួចទ្រព្យគេ គឺជាអ្នកកាន់យក

នូវគ្រឿងទេហករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិរបស់បុគ្គលដទៃ គេទុកក្នុងស្រុកក្តី

ទុកក្នុងព្រៃក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យ ដែលហៅថា លួច ១ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត

ខុសក្នុងតាម គឺជាអ្នកដល់នូវការប្រព្រឹត្តិកិច្ច ក្នុងស្រ្តីទាំងឡាយ ដែល

មានមាតារក្សា បិតារក្សា បងប្អូនប្រុសរក្សា បងប្អូនស្រីរក្សា ញាតិ

រក្សា ធម៌រក្សា ជាស្រ្តីមានប្តី មានអាជ្ញា (កំណត់ទុក) ដោយ

ហោចទៅ សូម្បីតែស្រ្តីដែលបុរសបំពាក់កម្រងផ្កាឲ្យ ១ ។ ម្នាលបុទ្ធ

ការមិនស្អាតដោយកាយ មាន ៣ ប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលបុទ្ធ

ការមិនស្អាត ដោយវចា មាន ៤ ប្រការ តើដូចម្តេច ។

បន្តបញ្ញាសកេ ដំណុំស្បែកវិញ

ឥន ត្មន្ត ឯកទ្វេ មុសាវាទី ហោតិ សកត្តតោ^(១)
 វា បរិសត្តតោ វា ញាតិមជ្ឈត្តតោ វា បូតមជ្ឈត្តតោ វា
 កជត្តលមជ្ឈត្តតោ វា អភិធិតោ សត្តិ បុដ្ឋោ ឯហិ
 ភោ^(២) បុរិស យំ ជាតាសិ តំ វិនេហិតិ សោ អជាទំ
 វា អាហា^(៣) ជាតាមីតិ ជាទំ វា អាហា ន ជាតាមីតិ
 អបស្សំ វា អាហា បស្សមីតិ បស្សំ វា អាហា ន
 បស្សមីតិ ឥតិ អត្តហេតុ វា បរហេតុ វា អាមិស-
 តិញ្ចិក្ខុហេតុ វា សម្បជានមុសា កាសិតា ហោតិ
 បិសុណវាតោ ហោតិ ឥតោ សុត្វា អមុត្រ អក្ខតា
 ឥមេសំ ភេទាយ អមុត្រ វា សុត្វា ឥមេសំ អក្ខតា
 អមុសំ ភេទាយ ឥតិ សមត្តាទំ វា ភេត្តា ភិញ្ញាទំ
 វា អនុប្បទាតា វត្តាវាមោ វត្តតោ វត្តន្តំ វត្តករណី

---

១ ឌី. សភពោ ។ ២ ឌី. ម. សត្តិបុដ្ឋោ ឯហេត្តោ ។ ៣ ឌី. ម. ភហិ ។

ចុក្កុលបណ្ណាសក ជាលុកស្បែកលិខិត

មាលបុទ្ធ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកពោលពាក្យកុហក ទោះបី
 បិតនៅក្នុងរោងភ្នំ បិតនៅក្នុងបរិសុទ្ធស្នំ បិតនៅក្នុងកណ្តាលញាតិភ្នំ
 បិតនៅក្នុងកណ្តាលសេនីភ្នំ បិតនៅក្នុងកណ្តាល បរាជត្រកូលភ្នំ ដែលគេ
 នាំទៅធ្វើជាសាក្សី ហើយសួរថា នៃបុរសអើយ ចូរអ្នកមកអោយ បើអ្នក
 ដឹងហេតុណា ចូរនិយាយប្រាប់ហេតុនោះ បុគ្គលនោះ កាលមិនដឹង
 ក៏និយាយថា ខ្ញុំដឹងក៏មាន កាលដឹងនិយាយថា ខ្ញុំមិនដឹងក៏មាន កាល
 មិនឃើញនិយាយថា ខ្ញុំឃើញក៏មាន កាលឃើញនិយាយថា ខ្ញុំមិន
 ឃើញក៏មាន ជាអ្នកពោលពាក្យកុហកទាំងដឹងខ្លួនដូច្នោះ ព្រោះហេតុតែខ្លួន
 ភ្នំ ហេតុអ្នកដទៃភ្នំ ព្រោះហេតុសំណូក គឺអាមិសៈបន្តិចបន្តួចភ្នំ ១ ជាអ្នក
 ពោលពាក្យញុះញង់ គឺពួកពាក្យអំពីសំណាក់ជននេះហើយនាំទៅប្រាប់ជន
 ឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកជនទាំងនេះ ឬពួកពាក្យអំពីសំណាក់ជនឯណោះ
 នាំមកប្រាប់ជននេះ ដើម្បីនឹងបំបែកជនឯណោះ ជាអ្នកបំបែកពួកជន
 ដែលព្រមព្រៀងគ្នាផង ជាអ្នកជំរុលពួកជន ដែលបែកគ្នាហើយផង
 ជាអ្នកត្រេកអរតែក្នុងពួក មានតម្រេកក្នុងពួក ជាអ្នករីករាយតែក្នុងពួក

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាពោ

វាចំ កាសិសា ហោតិ ជុសុវាចោ ហោតិ
 យា សា វាចា អណ្ណាតា កិក្កិសា បរិកដុកា
 បរាភិសដ្ឋដំ កោធនសាមន្តា អសមាជិសំវត្តដំកា
 តថារូបំ វាចំ កាសិសា ហោតិ សម្មប្បលាបំ ហោតិ
 អកាលវាដំ អក្ខតវាដំ អនត្តវាដំ អធម្មវាដំ អវិទ-
 យវាដំ អនិទានវតំ វាចំ កាសិសា ហោតិ អកាលេទ
 អនបទេសំ អបរិយន្តវតំ អនត្តសញ្ញាតំ ។ ឃិំ ខោ
 ចុន្ទ ចតុត្ថំ វាចាយ អសោចេយ្យំ ហោតិ ។
 កថញ្ច ចុន្ទ តិវិដំ មនសា អសោចេយ្យំ ហោតិ ។ ឥធន
 ចុន្ទ ឯកតោ អភិជ្ឈាលុ ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរិត្តប-
 ករណំ តំ អភិជ្ឈិតា ហោតិ អហោ វត យំ បរស្ស
 តំ មម អស្សាតិ ព្យាបន្នចត្តោ ហោតិ បទុជ្ជមន-
 សន្តិប្បោ ឥមេ សន្តា ហត្ថានុ វា កិដ្ឋនុ វា ទុដ្ឋនុ វា

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទេសកនិបាត

ជាអ្នកពោលវាចាធ្វើឲ្យប្រកាន់ត្លួក ដោយប្រការដូច្នោះ ១ ជាអ្នកពោល
 ពាក្យអាត្រក់ គឺជាអ្នកពោលវាចាទ្រគោះ បោះបោក ខ្មោះខ្មួញ ពេលរាល
 ស្នាក់ដំណើរជនដទៃ ជាវាចាដិតនឹងសេចក្តីក្រោធ មិនប្រើព្រឹត្តិទៅ
 ដើម្បីសមាធិ ១ ជាអ្នកពោលពាក្យ ឥតប្រយោជន៍ គឺ ងើបបើក្សខុស
 កាល ពោលពាក្យមិនពិត ពោលពាក្យមិនមែន ជាអត្ត ពោលពាក្យ
 មិនមែន ជាធម៌ ពោលពាក្យមិនមែន ជារឺន័យ ពោលពាក្យដែល
 មិនគួរឲ្យកាន់ទុកក្នុងហឫទ័យបាន ជាពាក្យពោលខុសកាល ប្រាសចាក
 គ្រឿងអាណិ ជាពាក្យមិនមានទីបំផុត មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១ ។
 ម្នាលបុទ្ធ ការមិនស្អាតដោយវាចា មាន ៤ ប្រការ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលបុទ្ធ ចុះការមិនស្អាតដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលបុទ្ធ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ច្រើនដោយអភិជ្ឈា គឺ ជាអ្នកគយ-
 គន់រូបគ្រឿងទុបករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិនៃបុគ្គលដទៃ ដោយគិតថា
 ឥហ្ម⁺ គ្រឿងទុបករណ៍ ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិ នៃបុគ្គលដទៃណា
 គ្រឿងទុបករណ៍នោះ គប្បីបានមកអញ ១ ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ
 គឺជាមនុស្សមានតម្រិះក្នុងចិត្ត ដែលទោសប្រទុស្តហើយថា សត្វ
 ទាំងឡាយនេះ ចូរលំបាកខ្លះ ចូរលែបកត្តាខ្លះ ចូរសាបសូន្យទៅខ្លះ

ចក្ខុវិស័យសេនា ពិណ្ឌុយោគីវិញ្ញាណ

វិទស្សន្ត វា មា វា អហោស្សន្ត(១) មីញ្ញាទិដ្ឋិកោ
 ហោតិ វិបរីតទស្សនោ នត្ថំ ទិដ្ឋំ នត្ថំ យំដ្ឋំ
 នត្ថំ ហុំតំ នត្ថំ សុកតទុក្ខតាមំ កម្មាមំ ជលំ
 វិចារកោ នត្ថំ អយំ លោកោ នត្ថំ បរោ លោកោ
 នត្ថំ មាតា នត្ថំ បិតា នត្ថំ សត្តា ឧបចាតកោ
 នត្ថំ លោកេ សមណាប្រាហ្មណា សម្មត្តតា សម្មា-
 បដិបទ្ធា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ
 សយំ អភិញ្ញា សុច្ឆិកត្តា បរេទេដ្ឋិតំ ។ ឃី ខោ
 ចុដ្ឋ តិវិដិ មនសា អសោចេយ្យំ ហោតិ ។ ឥមេ
 ខោ ចុដ្ឋ ទស អក្កុសលកម្មបថា ។ ឥមេហិ
 ខោ ចុដ្ឋ ទសហិ អក្កុសលេហិ កក្ខបថេហិ
 សមន្តាគតោ សកាលស្សេវ ឧដ្ឋហានោ សយនម្ហា
 បរិ ចេបិ អាមសតិ អស្សចិយេវ ហោតិ តោ
 ចេបិ បរិ អាមសតិ អស្សចិយេវ ហោតិ អល្លាមិ
 ចេបិ តោមយាមិ អាមសតិ អស្សចិយេវ ហោតិ

១ ឧ.ម. អហោស្ស ពិតំ វាវិ ។

ចក្កុបណ្ណាសក ដានុស្សោណិវគ្គ

ចូរវិនាសទៅខ្លះ កុំបីមានបាន (អ្វីបន្តិចបន្តួច) ឡើយ ១ ជាអ្នកមាន
 គំនិតយល់ខុស គឺជាមនុស្សយល់ឃើញនូវសេចក្តីវិបរិតថា ទានដែល
 បុគ្គលឲ្យហើយ មិនមានផល ការបូជាធំ មិនមានផល ការបូជាតូច
 មិនមានផល ផលវិបាករបស់កុសលាកុសលកម្ម ដែលសត្វធ្វើល្អធ្វើ
 អាក្រក់ មិនមាន លោកនេះ មិនមាន លោកខាងមុខ មិនមាន មាតា
 មិនមាន បិតា មិនមាន សត្វទាំងឡាយជាទុបបាតិកកំណើត មិនមាន
 ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិដោយគ្រឹម
 ត្រូវ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះនឹងលោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុត្តម
 របស់ខ្លួនឯងហើយសំដែងប្រាប់មិនមាន ១ ។ ម្នាលចុន្ទ ការមិនស្អាត
 ដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលចុន្ទ ការមិនស្អាត
 ទាំង ១០ នេះឯង ហៅថា អកុសលកម្មបឋ ។ ម្នាលចុន្ទ បុគ្គលដែល
 ប្រកបដោយអកុសលកម្មបឋទាំង ១០ នេះហើយ បើទុកជាគ្រាកឡើង
 អំពីដំណេក ក្នុងវេលាព្រឹកព្រហាម ហើយស្លាប់ផែនដីក្តី ក៏នៅតែ
 ជាមនុស្សមិនស្អាតដដែល បើទុកជាមិនស្លាប់ផែនដីក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាត
 ដដែល បើទុកជាស្លាប់អាចម៍គោស្រស់ក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិយាយោ

នោ ចេហិ អណ្ណំ តោមយា និ អាមសតិ អស្មុចិយេវ
 ហោតិ ហរិតានិ ចេហិ តណានិ អាមសតិ អស្មុចិយេវ
 ហោតិ នោ ចេហិ ហរិតានិ តណានិ អាមសតិ
 អស្មុចិយេវ ហោតិ អត្ថំ ចេហិ បរិចរតិ អស្មុចិយេវ
 ហោតិ នោ ចេហិ អត្ថំ បរិចរតិ អស្មុចិយេវ ហោតិ
 បញ្ចលីកោ ចេហិ អាទិច្ចំ នមស្សតិ អស្មុចិយេវ
 ហោតិ នោ ចេហិ បញ្ចលីកោ អាទិច្ចំ ន មស្សតិ
 អស្មុចិយេវ ហោតិ សាយតតិយកំ ចេហិ ឧទកំ
 ឌីរោហតិ អស្មុចិយេវ ហោតិ នោ ចេហិ សាយត-
 តិយកំ ឧទកំ ឌីរោហតិ អស្មុចិយេវ ហោតិ ។
 តំ តិស្ស ហេតុ ។ ឥមេ ចុដ្ឋ ទស អកុសល-
 កម្មបថា អស្មុចិ ចេវ(១) ហោនំ អស្មុចិករណា ច ។
 ឥមេសំ បន ចុដ្ឋ ទស អកុសលានំ កម្មបថានំ
 សមត្តាភមនហេតុ វិរយោ បណាយតិ តិវច្ឆាន-
 យោ និ បណាយតិ បិស្សិសយោ បណាយតិ យា
 វ(២) បនពាយិ កាចិ ទុក្ខតិ ហោតិ(៣) ។

១ ឧ. ម. អស្មុចិយេវ ។ ២ ម. ប ។ ៣ ឧ. ទុក្ខនិយោនិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សង្កេតនិកាយ ទសកនិបាត

បើទុកជាមិនស្តាប់អាចម៍តាស្រស័ក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល បើទុក
 ជាស្តាប់ស្មៅស្រស័ក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល បើទុកជាមិនស្តាប់
 ស្មៅស្រស័ក្តី ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល បើទុកជាបម្រើភ្លើងភ្នំ ក៏នៅតែ
 មិនស្អាតដដែល បើទុកជាមិនបម្រើភ្លើងភ្នំ ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល បើ
 ទុកជាប្រណម្យអញ្ជាលី នមស្តារព្រះអាទិត្យភ្នំ ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល
 បើទុកជាមិនប្រណម្យអញ្ជាលី នមស្តារព្រះអាទិត្យភ្នំ ក៏នៅតែមិនស្អាត
 ដដែល បើទុកជាចុះត្រាំទឹកជាគំរប់ ៣ ដងនឹងពេលល្ងាចភ្នំ ក៏នៅតែ
 មិនស្អាតដដែល បើទុកជាមិនចុះត្រាំទឹក ជាគំរប់ ៣ ដងនឹងពេលល្ងាចភ្នំ
 ក៏នៅតែមិនស្អាតដដែល ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលចុន្ទ
 ព្រោះអកុសលកម្មបឋមំ ១០ នេះឯង ជាគន្លងមិនស្អាតផង ជាផ្លូវ
 កឡកើតរបស់មិនស្អាតផង ។ ម្នាលចុន្ទ មួយទៀត ព្រោះហេតុ
 នៃការប្រកបព្រមដោយអកុសលកម្មបឋមំ ១០ ប្រការនេះ នរកក៏
 ប្រាកដ តិរច្ឆាន ក៏ប្រាកដ បិតិវិស័យ ក៏ប្រាកដឡើង ឬក៏មានទុក្ខតិ
 (ដំណើរអាក្រក់) ក្រៅពីនេះណាមួយ (មានទៀតមិនខាន) ។

បទដ្ឋបទសព ដំណុំស្បែករំពៃ

តិវិជំ ខោ ចុន្ទ កាយេន សោចេយ្យំ ហោតិ ចតុត្វិជំ
 វាចាយ សោចេយ្យំ ហោតិ តិវិជំ មនសា សោចេយ្យំ
 ហោតិ ។ កថញ្ច ចុន្ទ តិវិជំ កាយេន សោចេយ្យំ
 ហោតិ ។ វេទ ចុន្ទ ឯកោច្ឆោ ចាណាតិចាតំ បហាយ
 ចាណាតិចាតា បដិវរតោ ហោតិ ដិហិតទណ្ណោ ដិហិ-
 តសត្តោ លដ្ឋី ទយាបន្នោ សព្វចាណាភូតហិតានុ-
 កម្មី វិហារតិ អទិញ្ញាទានំ បហាយ អទិញ្ញាទានា
 បដិវរតោ ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរិវត្តបករណំ តាមកតំ
 វា អរពាតតំ វា តំ អទិញ្ញំ ដេយ្យសម្មាតំ អនាទាតា
 ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារំ បហាយ កាមេសុ មិច្ឆា-
 ចារា បដិវរតោ ហោតិ យា តា មាតុរត្តិកា បិតុរត្តិកា
 ភាតុរត្តិកា ភតិវរត្តិកា ញាតិរត្តិកា ធម្មរត្តិកា
 សស្សាមិកា សបរិទណ្ណា អន្តមសោ មាលាគុណ-
 បរិវត្តិកាបិ តថារូចាសុ ន ចារិត្តំ អាចដ្ឋិតា ហោតិ ។

ពុទ្ធបណ្ណសម្ព វិទ្យាស្រាសនា

ម្នាលបុត្រ ការស្អាត ដោយកាយមាន ៣ ប្រការ ការស្អាត ដោយ
 វត្ថុមាន ៤ ប្រការ ការស្អាត ដោយចិត្តមាន ៣ ប្រការ ។
 ម្នាលបុត្រ ចុះការស្អាត ដោយកាយមាន ៣ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលបុត្រ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់នូវបាណាតិបាត
 វៀរស្រឡះ ចាកបាណាតិបាត ជាអ្នកដាក់ចុះនូវអាជ្ញា ដាក់ចុះនូវគ្រឿង
 សស្ត្រាវុធ ប្រកបដោយសេចក្តីខ្មាស ដល់នូវមេត្តាចិត្ត ជាអ្នក
 អនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ចំពោះពួកសត្វទាំងអស់ ១ ជាអ្នកលះបង់
 អទិន្នាបាន វៀរស្រឡះចាកអទិន្នាបាន ជាអ្នកមិនកាន់យកនូវគ្រឿង
 ឧបករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិរបស់បុគ្គលដទៃ គេទុកក្នុងប្រក្តី ទុកក្នុងព្រៃ
 ក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយចិត្តល្អច្បើយ ១ ជាអ្នកលះបង់ ការមេសុ
 មិច្ឆាចារ វៀរស្រឡះ ចាកការមេសុ មិច្ឆាចារ ជាអ្នកមិនដល់នូវការ
 ប្រព្រឹត្តិកន្លង ក្នុងស្រ្តីទាំងឡាយ ដែលមានមាតារក្សា បិតារក្សា
 បងប្អូនប្រុសរក្សា បងប្អូនស្រីរក្សា ញាតិរក្សា ត្រកូលប្រកប
 ដោយធម៌រក្សា ជាស្រ្តីមានកិរិយា មានអាជ្ញា (កំណត់ទុក) ដោយ
 ហោចទៅ សូម្បីតែស្រ្តី ដែលបុរសបំពាក់កម្រងផ្កាឲ្យ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ធរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯវំ ខោ ចុទ្ធ តិវិធំ កាយេន សោចេយ្យំ
 ហោតិ ។ កថញ្ច ចុទ្ធ ចតុត្ថំធំ វាចាយ
 សោចេយ្យំ ហោតិ ។ ឥធិ ចុទ្ធ ឯកទ្វោ មុសាវាទិ
 បហាយ មុសាវាទា បដិវរតោ ហោតិ សកក្ក-
 តោ(១) វា បរិសក្កតោ វា ញាតិមជ្ឈក្កតោ វា បូក-
 មជ្ឈក្កតោ វា វាជក្កុលមជ្ឈក្កតោ វា អភិជីតោ សក្កិ
 បុដ្ឋោ ឯហំ កោ បុរិស យំ ជាតាបិ តំ វេទេហិតិ
 សោ អជាធំ វា អាហា ន ជាតាមិតិ ជាធំ វា អាហា
 ជាតាមិតិ អបស្សំ វា អាហា ន បស្សមិតិ បស្សំ វា
 អាហា បស្សមិតិ ឥតិ អត្តហេតុ វា បរហេតុ វា
 អាមិសកិញ្ចុក្កហេតុ វា ន សម្មជាទមុសា កាសិតា
 ហោតិ បិសុណាវាចំ បហាយ បិសុណាយ វាចាយ
 បដិវរតោ ហោតិ ន ឥតោ សុត្វា អមុត្រ អក្កាតា
 ឥមេសំ ភេទាយ អមុត្រ វា សុត្វា ន ឥមេសំ អក្កាតា

១ ខ. សកក្កតោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលចុន្ទ ការស្អាត ដោយកាយមាន ៣ ប្រការ យ៉ាងនេះឯង ។

ម្នាលចុន្ទ ចុះការស្អាត ដោយវារីមាន ៤ ប្រការ តើដូចម្តេច ។

ម្នាលចុន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកលះបង់មុសារាទ រៀរ

ស្រឡះ ចាកមុសារាទ ពោះបីបិតនៅ ក្នុងរោងក្តី បិតនៅ ក្នុង

បរិសទ្យក្តី បិតនៅ ក្នុងកណ្តាលញាតិក្តី បិតនៅ ក្នុងកណ្តាល

សេនីក្តី បិតនៅ ក្នុងកណ្តាលរាជត្រកូលក្តី ដែលគេនាំទៅធ្វើជា

សាក្សីហើយសួរថា នៃបុរសអើយ ចូរអ្នកមកកាយ បើអ្នកដឹង

ហេតុណា ចូរនិយាយប្រាប់ហេតុនោះ បុគ្គលនោះ កាលមិនដឹង

ក៏និយាយថា ខ្ញុំមិនដឹង កាលដឹងនិយាយថា ខ្ញុំដឹង កាលមិន

ឃើញនិយាយថា ខ្ញុំមិនឃើញ បុកាលឃើញ និយាយថា ខ្ញុំឃើញ

ជាអ្នកមិនពោលពាក្យកុហកទាំងដឹង ដូច្នោះ ព្រោះហេតុនៃខ្លួនក្តី ហេតុ

អ្នកដទៃក្តី ព្រោះហេតុសំណួរគឺអាមិសៈបន្តិចបន្តួចក្តី ១ ជាអ្នកលះបង់

បិសុណារាវី រៀរស្រឡះចាកបិសុណារាវី ឮពាក្យអំពីសំណាក់ជន

នេះហើយ មិននាំទៅប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកជនទាំងនេះ ឬ

ឮពាក្យ អំពីសំណាក់ជនឯណោះ ហើយមិននាំមកប្រាប់ជនទាំងនេះ

បុគ្គលកថា ជាលក្ខណ៍វិញ្ញាណ

អម្បសំ កេនាយ ឥត កិញ្ញាទំ វា សទ្ធាតា
សហិតានំ វា អនុប្បនាតា សមត្តាវមោ សមត្តុ-
តោ សមត្តន្ទំ សមត្តករណី វាចំ កាសតា
ហោតិ ជុសវាចំ បហាយ ជុសាយ វាចាយ
បដិវតោ ហោតិ យា សា វាចា ខេលា កុណ្ណសុខា
បេមនិយា ហាធយេន្តំមា ទោវី ពហុជនកុញ្ញា
ពហុជនមនាថា តថាវ្យបី វាចំ កាសតា ហោតិ
សម្មប្បណាថំ បហាយ សម្មប្បណាថា បដិវតោ
ហោតិ កាលវាទី ក្ខតវាទី អត្តវាទី ជម្មវាទី
វិនយវាទី ជិណានីតី វាចំ កាសតា ហោតិ
កាលេន សាបទេសំ បរិយន្តវតី អត្តសញ្ញាតំ ។
ឃីរំ ខោ ចុន្ទ ចតុត្វិជំ វាចាយ សោចេយ្យំ ហោតិ ។
កថញ្ច ចុន្ទ តិវិជំ មនសា សោចេយ្យំ ហោតិ ។

បុគ្គលបណ្ណាសក ដាលុស្សោណវិគ្គ

ដើម្បីនឹងបំបែកជនឯណោះ ជាអ្នកផ្សះផ្សាទូរពួកជន ដែលបែកគ្នាផង
 ជាអ្នកទំនុកបម្រុងទូរពួកជនដែលរួបរួមគ្នាផង ជាអ្នកក្រែកអាក្នុងសេចក្តី
 ព្រមព្រៀងគ្នាផង ជាអ្នកមានកម្រែកកែ ក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ជា
 អ្នកកំរាយ ក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ពោលទូរវាចាដែលធ្វើឲ្យកើត
 សេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដោយប្រការដូច្នោះ ១ ជាអ្នកលះបង់ផុសវាចា
 រៀរស្រឡះចាកផុសវាចា ជាអ្នកពោលតែវាចាមិនមានពោស ជាសុខ
 ដល់គ្រូចៀក គួរឲ្យកើតសេចក្តីស្រឡាញ់ ចូលទៅកាន់ហឫទ័យ ជា
 វាចាអ្នកបុរី ជាទីស្រឡាញ់នៃជនច្រើន ជាទីពេញចិត្តនៃជនច្រើន ១
 ជាអ្នកលះបង់សម្បូលាបៈ រៀរស្រឡះចាកសម្បូលាបៈ ពោលពាក្យ
 ត្រូវតាមកាល ពោលពាក្យពិត ពោលពាក្យដែលជាអត្ថ ពោលពាក្យ
 ដែលជាធម៌ ពោលពាក្យដែលជាវិន័យ ពោលពាក្យដែលគួរតាំងទុក
 ក្នុងហឫទ័យ ជាពាក្យត្រូវតាមកាលវេលា ប្រកបដោយគ្រឿងអាង
 ជាវាចាមានទីបំផុត ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១ ។ ម្នាលបុន្ត
 ការស្អាត ដោយវាចា មាន ៤ ប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលបុន្ត
 ចុះការស្អាត ដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនាមយស្ស ទសកថិតោ

ឥត ត្បុ ឯកតោ អនកិជ្ឈនុ ហោតិ យេន្តិ
 បរស្ស បរិភុបករណំ តំ អនកិជ្ឈតា ហោតិ អហោ
 វត យំ បរស្ស តំ មម អស្សាតិ អព្យាប្បចិត្តោ
 ហោតិ អប្បទុដ្ឋមនស្តិ្តប្បោ ឥមេ សត្តា អវេរ(១)
 អព្យាប្បជ្ឈា អចីយា សុទ្ធំ អត្តានំ បរិហារន្តិកំ សម្មា-
 ទិដ្ឋិកោ ហោតិ អវិបរីតទស្សនោ អត្តំ ទិដ្ឋំ អត្តំ
 យំដ្ឋំ អត្តំ ហុនំ អត្តំ សុកតទុក្កតានំ កម្មានំ
 ដលំ វិហាកោ អត្តំ អយំ លោកោ អត្តំ បរោ
 លោកោ អត្តំ មាតា អត្តំ បិតា អត្តំ សត្តា ឡិប-
 មាតិកា អត្តំ លោកេ សមណាប្រាហ្មណា សម្ម-
 កុតា សម្មាបដិបន្ទា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច
 លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្តា បវេទេន្តិតំ ។
 ឯវំ ខោ ត្បុ តិវិចិ មនសា សោចេយ្យំ ហោតិ ។

---

១ ម. ឯត្តនេ ហោតិ បាលេ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រីកាយ ទសកនិព្វាត

មាលច្ឆន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនមានអភិជ្ឈា ជាអ្នកមិន
 គយគន់ទូរគ្រឿងឧបករណ៍ ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិ នៃបុគ្គលដទៃដោយ
 គិតថា ឧប្ប្ន គ្រឿងឧបករណ៍ ដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិនៃបុគ្គលណា
 គ្រឿងឧបករណ៍នោះ គប្បីបានមកអញ ដូច្នោះឡើយ ១ ជាអ្នក
 មានចិត្តមិនព្យាបាទ គឺជាមនុស្ស មានតម្រិះក្នុងចិត្ត ដែលទោសមិន
 ប្រទូស្តហើយថា សត្វទាំងឡាយ នេះកុំមានពៀរនឹងគ្នា កុំព្យាបាទគ្នា
 កុំមានទុក្ខ ចូររក្សាខ្លួន ឲ្យបានសេចក្តីសុខចុះ ១ ជាអ្នកមានសេចក្តី
 យល់ត្រូវ គឺជាមនុស្ស យល់ឃើញនូវសេចក្តីមិនវិបតិថា ទានដែល
 បុគ្គលឲ្យហើយ មានផល ការបូជាធំ មានផល ការបូជារួម មានផល
 ផលវិបាកនៃកុសលាកុសលកម្ម ដែលសត្វធ្វើឈ្នួលធ្វើអាក្រក់ មាន លោក
 នេះមាន លោកខាងមុខមាន មាតាមាន បិតាមាន ពួកសត្វទាំងឡាយ
 ជាឧបបាតិក កំណើតមាន ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោក ដែលជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តឈ្នួល ប្រតិបត្តិដោយត្រឹមត្រូវ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះ នឹង
 លោកខាងមុខដោយប្រាជ្ញា ដ៏ទុក្ខមរបស់ខ្លួនឯង ហើយសំដែងប្រាប់
 មាន ១ ។ មាលច្ឆន្ទ ការស្អាត ដោយចិត្ត មាន ៣ ប្រការ យ៉ាងនេះឯង ។

ឥមេ ខោ ចុន្ទ ទិស កុសលកម្មបដិ ។ ឥមេហិ ខោ
 ចុន្ទ ទិសហិ កុសលហិ កម្មបដិហិ សមញ្ញតតោ
 កាលស្សេវ ឧដ្ឋហន្តោ សយនម្ហា បវេ ចេបិ អា-
 មសតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ចេបិ បវេ អាមសតិ
 សុចិយេវ ហោតិ អល្លានិ ចេបិ តោមយានិ អាម-
 សតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ចេបិ អល្លានិ តោមយានិ
 អាមសតិ សុចិយេវ ហោតិ ហរិតានិ ចេបិ តិណានិ
 អាមសតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ចេបិ ហរិតានិ
 តិណានិ អាមសតិ សុចិយេវ ហោតិ អត្ថិ ចេបិ
 បរិចរតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ចេបិ អត្ថិ បរិចរតិ
 សុចិយេវ ហោតិ បញ្ចលកោ ចេបិ អាទិច្ឆិ
 ទមស្សតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ចេបិ បញ្ចលកោ
 អាទិច្ឆិ ទមស្សតិ សុចិយេវ ហោតិ សាយតតិយកំ
 ចេបិ ឧទកំ ឌីរោហតិ សុចិយេវ ហោតិ នោ ចេបិ
 សាយតតិយកំ ឧទកំ ឌីរោហតិ សុចិយេវ ហោតិ ។

ចក្កបណ្ណាសក ជាលុស្សាណវគ្គ

ម្ចាស់ច្បុន ការស្អាតទាំង ១០ ប្រការនេះ ហៅថា កុសលកម្មបឋម ១០ ។

ម្ចាស់ច្បុន បុគ្គលដែលប្រកប ដោយកុសលកម្មបឋមទាំង ១០ នេះហើយ

បើទុកជាគ្រាកឡើងអំពីដំណេកក្នុងវេលាព្រឹកព្រហាម ហើយស្ទាបផែន-

ដីក្តី ក៏នៅជាមនុស្សស្អាតដដែល បើទុកជាមិនស្ទាបផែនដីក្តី ក៏នៅស្អាត

ដដែល បើទុកជាស្ទាបអាចម៍គោស្រសក្តី ក៏នៅស្អាតដដែល បើទុកជា

មិនស្ទាបអាចម៍គោស្រសក្តី ក៏នៅស្អាតដដែល បើទុកជាស្ទាបស្មៅ

ស្រសក្តី ក៏នៅស្អាតដដែល បើទុកជាមិនស្ទាបស្មៅស្រសក្តី ក៏នៅស្អាត

ដដែល បើទុកជាបម្រើភ្លើងក្តី ក៏នៅស្អាតដដែល បើទុកជាមិនបម្រើ

ភ្លើងក្តី ក៏នៅស្អាតដដែល បើទុកជាប្រណាម្យអញ្ញាលី នមស្ការ

ព្រះអាទិត្យក្តី ក៏នៅស្អាតដដែល បើទុកជាមិនប្រណាម្យអញ្ញាលី នមស្ការ

ព្រះអាទិត្យក្តី ក៏នៅតែស្អាតដដែល បើទុកជាចុះត្រាំទឹកជាគំរប់ ៣

ដងនឹងពេលល្ងាចក្តី ក៏នៅតែស្អាតដដែល បើទុកជាមិនចុះត្រាំ

ទឹកជាគំរប់ ៣ ដងនឹងពេលល្ងាចក្តី ក៏នៅតែស្អាតដដែល ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរៈនិកាយស្ស ទសកថិយាតោ

តំ កិស្សំ ហេតុ ។ ឥមេ ចុទ្ធ ទស កុសល-
 កម្មបថា សុច្ឆិ ចេវ ហោន្តិ សុច្ឆិករណា ច ។ ឥមេ-
 សញ្ច បន ចុទ្ធ ទសន្តិ កុសលានំ កម្មបថានំ
 សមញ្ញាភមនហេតុ ទេវា បញ្ញាយន្តិ មនុស្សា
 បញ្ញាយន្តិ យា វា បនញ្ញាបំ កាចិ សុគតិ ហោតិ ។
 ឃី វត្ថេ ចុទ្ធា កម្មាវបុត្តោ ភក្កន្តិ ឯតទរោច
 អភិក្កន្តិ កន្លេ ។ បេ ។ ឧបាសកិ មំ កន្លេ
 ភក្កវា ជារតុ អជ្ជតត្ត ចាណុបេតំ សរណំ កត្តន្តិ ។

[៦៦] អថខោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ

យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា
 ភក្កវតា សុទ្ធិ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កថំ
 សារណិយំ វិត្តសារត្តា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទីកាយ ទសកថា

ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលចុន្ទ ព្រោះ
 កុសលកម្មបឋម១០ ប្រការនេះឯង ជាគន្លងស្អាតផង ជាផ្លូវកឡើង
 របស់ស្អាតផង ។ ម្នាលចុន្ទ មួយទៀត ព្រោះហេតុនៃការ
 ប្រកបព្រមដោយកុសលកម្មបឋម១០ ប្រការនេះ ទៅតា ក៏ប្រាកដ
 មនុស្ស ក៏ប្រាកដ ប្តីមានសុគតិ (ដំណើរល្អ) ក្រៅពីនេះណាមួយ
 (មានទៀតមិនខាន) ។ កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះ
 ហើយ ចុន្ទកម្មារបុត្រ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពីពោះណាស់ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូម
 ព្រះមានព្រះភាគ ចាំទុកម្យ៉ាងព្រះអង្គថាជាទុបាសក អ្នកដល់នូវសរណៈ
 ស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

(៦៦) លំដាប់នោះ ជាណុ សេន្យណាព្រាហ្មណ៍ បានចូលទៅ
 គាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ធ្វើសេចក្តីរីករាយជា
 មួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ភក្សវិជលគ្នារីករាយ នឹងភក្សវិជល
 គ្នរលឹក នាំឱ្យកើតសេចក្តីស្តីទូស្មារហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

ចក្កបញ្ញាសព ដំណុំស្បែកវិញ្ញា

ឯកមន្តំ ជិសំដោ ខោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្ម-
 ណោ កក្កន្តំ ឯតទរោច មយមស្ស កោ កោតម
 ព្រាហ្មណា នាម នាណំ ទេម សន្ទាដំ
 ករោម ឥទំ នាដំ បេតាដំ ញាតិសាលោហិតាដំ
 ឧបកប្បតុ ឥទំ នាដំ បេតា ញាតិសាលោហិ-
 តា បរិកុញ្ញន្តិតិ កក្កន្តំ តំ កោ កោតម
 នាដំ បេតាដំ ញាតិសាលោហិតាដំ ឧបកប្បតិ
 កក្កន្តំ តេ បេតា ញាតិសាលោហិតា តំ នាដំ បរិ-
 កុញ្ញន្តិតិ ។ ហំនេ ខោ ព្រាហ្មណា ឧបកប្បតិ
 លោ អដ្ឋានេតិ ។ កតមំ(១) កោ កោតម ហំដំ កតមិ
 អដ្ឋានន្តំ ។ ឥទ ព្រាហ្មណា ឯកទ្វោ ចាលាតិចាតិ
 ហោតិ អទិន្នាយី ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី
 ហោតិ មុសាវាដំ ហោតិ បិសុណាវាចោ(២) ហោតិ
 ដុសវាចោ(៣) ហោតិ សម្មប្បលាបិ ហោតិ
 អភិជ្ឈាលុ ហោតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ

---

១ ឧ. កតមញ្ច បន ។ ២ ឧ. ម. បិសុណាវាចោ ។ ៣ ឧ.ម. ដុសវាវាចោ ។

ចក្ខុវិស័យសាស្ត្រ ដំណោះស្រាយវិវាទ

លុះដំណោះស្រាយព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំ
 ទូលព្រះមានព្រះភាគថា បតិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន យើងជាព្រាហ្មណ៍
 តែងឲ្យទាន តែងធ្វើអំពើដែលគេគប្បីធ្វើ ដោយសុខហើយទុំសថា
 ទាននេះ សូមឲ្យសម្រេចផល ដល់ប្រេតទាំងឡាយ ជាញាតិ
 សាលាហិត ពួកប្រេតទាំងឡាយ ជាញាតិសាលាហិត សូមបរិភោគ
 នូវទាននេះ បតិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន បុរៈទាននោះនឹងសម្រេចផល
 ដល់ប្រេតទាំងឡាយ ជាញាតិសាលាហិតដែរឬទេ ប្រេតទាំងឡាយ
 ជាញាតិសាលាហិតនោះ នឹងបរិភោគនូវទាននោះ បានដែរឬទេ ។
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះសម្រេច
 ផលក្នុងទីគួរ មិនសម្រេចផល ក្នុងទីមិនគួរ ។ បតិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចំរើន ទីដែលគួរ តើដូចម្តេច ទីដែលមិនគួរ តើដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសំឡាប់
 សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ពោល
 ពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុះញង់ ពោលពាក្យពាក្រក់ ពោល
 ពាក្យឥតប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ជា មានចិត្តព្យាបាទ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិយោកោ

មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មណា វិរយំ
 ឧបបជ្ជតិ យោ នេរយំកាធំ សត្តាធំ អាហារោ តេន
 សោ តត្ថ យាបេតិ តេន សោ តត្ថ តិដ្ឋតិ វេទិ(១)
 ទោ ព្រាហ្មណ អដ្ឋាធំ យត្ថ បិតស្ស តំ ទាធំ
 ន ឧបកប្បតិ ។ វេទ បន ព្រាហ្មណ ឯកទ្វេ
 ចារណាត្ថនាតិ ហោតិ ។ បេ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ
 កាយស្ស ភេទា បរម្មណា វិរច្ឆានយោនី ឧបបជ្ជតិ
 យោ វិរច្ឆានយោនិកាធំ សត្តាធំ អាហារោ តេន
 សោ តត្ថ យាបេតិ តេន សោ តត្ថ តិដ្ឋតិ វេទិម្ប
 ទោ ព្រាហ្មណ អដ្ឋាធំ យត្ថ បិតស្ស តំ ទាធំ ន
 ឧបកប្បតិ ។ វេទ បន ព្រាហ្មណ ឯកទ្វេ ចារណា-
 តិចារា បដិវរតោ ហោតិ អទិញ្ញានា បដិវរតោ ហោតិ

១ ឧ. ឧ. វិទិបិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិបាត

មានសេចក្តីយល់ខុស បុគ្គលនោះ លុះបែកឆ្ងាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ
ក៏ទៅកើត ក្នុងនរក អាហារណា ជាអាហារ សម្រាប់សត្វទាំងឡាយ
កើតក្នុងនរក សត្វនរកនោះ តែងញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុង
នរកនោះ ដោយសារអាហារនោះ សត្វនរកនោះ បិតនៅក្នុងនរក
នោះ ដោយសារអាហារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះ មិន
សម្រេចផល ដល់សត្វដែលបិតនៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា
ទីមិនគួរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ខុស
បុគ្គលនោះ លុះបែកឆ្ងាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុង
កំណើតនៃតិរច្ឆាន អាហារណា ជាអាហារ សម្រាប់សត្វទាំងឡាយ
ដែលកើត ក្នុងកំណើតនៃតិរច្ឆាន សត្វតិរច្ឆាននោះ ក៏ញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ ដោយអាហារនោះ សត្វតិរច្ឆាននោះ
បិតនៅក្នុងទីនោះ ដោយសារអាហារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះ
មិនសម្រេចផល ដល់សត្វដែលបិតនៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា
ទីមិនគួរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចំណែកឯបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ជាអ្នករៀនសូត្រ ចាកបុណ្ណតិប្បករ រៀនសូត្រ ចាកអទិន្នាទាន

បទដ្ឋបទសព ជាលុប្បោសន៍

កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវរតោ ហោតិ មុសា វាណា
 បដិវរតោ ហោតិ មិសុណាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ
 ជុសាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ សម្មប្បណាថា
 បដិវរតោ ហោតិ អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ
 ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ កាយស្ស ភេទា
 បរម្មណា មនុស្សានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតំ យោ
 មនុស្សានំ អាហារោ តេន សោ តត្ថ យាបេតិ
 តេន សោ តត្ថ តិដ្ឋតិ វេទម្បំ ខោ ព្រាហ្មណ
 អដ្ឋានំ យត្ថ បិតស្ស តំ នានំ ន ឧបក្សបតិ ។
 វេទ បន ព្រាហ្មណ ឯកេន្ទោ ចារណាតិចារា
 បដិវរតោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ
 កាយស្ស ភេទា បរម្មណា ទេវានំ សហព្យតំ ឧប-
 បជ្ជតំ យោ ទេវានំ អាហារោ តេន សោ តត្ថ យាបេតិ
 តេន សោ តត្ថ តិដ្ឋតិ វេទម្បំ ខោ ព្រាហ្មណ
 អដ្ឋានំ យត្ថ បិតស្ស តំ នានំ ន ឧបក្សបតិ ។

ចក្ខុវិស័យសក ដំណុំសៀវភៅ

វៀរស្រឡះ ចាកមុសាវាទ វៀរស្រឡះ ចាកបិសុណាវាចា វៀរស្រឡះ
 ចាកផុសវាចា វៀរស្រឡះ ចាកសម្បជ្ឈលាបៈ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈក
 មិនមានចិត្តព្យាបាទ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ បុគ្គលនោះ លុះបែក
 ធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុងពួកមនុស្ស អាហារណា ជា
 អាហារសម្រាប់ពួកមនុស្ស បុគ្គលនោះ ក៏ញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងទីនោះ ដោយអាហារនោះ បុគ្គលនោះ បិតនៅក្នុងទីនោះ ដោយ
 សារអាហារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះមិនសម្រេចផល ដល់សត្វ
 ដែលបិតនៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា ទីមិនគួរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរស្រឡះ ចាកបាណា-
 តិបាត ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ បុគ្គលនោះ លុះបែក
 ធ្លាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុងពួកទេវតា អាហារណា
 ជាអាហារសម្រាប់ពួកទេវតា ទេវតានោះ ក៏ញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ក្នុងទីនោះ ដោយអាហារនោះ ទេវតានោះ បិតនៅក្នុងទីនោះ
 ដោយសារអាហារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះ មិនសម្រេចផល
 ដល់សត្វដែលបិតនៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា ទីមិនគួរ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាសម្មាសន្ត ទសកនិទាន

ឥន ព្រាហ្មណ ឯកទ្វេ ចាណត្តចាតិ ហោតិ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ កាយស្ស
 ភេទា បរម្មណា បិត្តវិសយំ ឧបបជ្ជតិ យោ
 បិត្តវិសយំកាធំ សត្តាធំ អាហារោ តេន សោ តត្ថ
 យាបេតិ តេន សោ តត្ថ តិដ្ឋតិ យំ វា បនស្ស
 ឥតោ អនុប្បវេន្តន្តិ មិច្ឆាមច្ឆា វា ញាតិសាលោ-
 ហិតា វា តេន សោ តត្ថ យាបេតិ តេន សោ តត្ថ
 តិដ្ឋតិ ឥនម្បិ ខោ ព្រាហ្មណ ហំធំ យត្ថ បិតស្ស
 តំ ទាធំ ឧបកក្សត្តិ ។ សចេ បន កោ កោតម
 សោ បេតោ ញាតិសាលោហិតោ តំ ហំធំ អនុប-
 បដ្ឋោ ហោតិ កោ តំ ទាធំ បរិក្ខញ្ញត្តិ ។ អញ្ញេ បិតស្ស
 ព្រាហ្មណ បេតោ ញាតិសាលោហិតោ តំ ហំធំ
 ឧបបដ្ឋោ ហោតិ តេ តំ ទាធំ បរិក្ខញ្ញត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាយ

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។
 មានសេចក្តីយល់ខុស បុគ្គលនោះ លុះបែកធ្លាយពងកាយស្លាប់ទៅ ក៏
 ទៅកើត ក្នុងបិត្តវិស័យ អាហារណា ជាអាហារសម្រាប់សត្វទាំងឡាយ
 ដែលកើត ក្នុងបិត្តវិស័យ ប្រេតនោះ ក៏ញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងទីនោះ ដោយអាហារនោះ ប្រេតនោះ បិតនៅ ក្នុងទីនោះ
 ដោយសារអាហារនោះ ឬក៏ពួកមិត្រអាមាត្យក្តី ជនជាញាតិសាលាហិត
 ក្តី ទទួលស្វែងរកទានណា ដល់ប្រេតនោះ អំពីលោកនេះ ប្រេតនោះ
 ក៏ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងទីនោះ ដោយអាហារនោះ ប្រេតនោះ
 បិតនៅ ក្នុងទីនោះ ដោយសារអាហារនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាននោះ
 សម្រេចផល ដល់សត្វដែលបិតនៅ ក្នុងទីណា ទីនេះឯងហៅថា
 ទីគួរ ។ ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ក្រាបទូលសួរថា បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ចុះប្រសិនបើ ប្រេតជាញាតិសាលាហិតនោះ មិនបាទទៅ
 កើត ក្នុងទីនោះទេ តើអ្នកណា បរិភោគទាននោះ ។ អើព្រាហ្មណ៍
 ពួកប្រេត ដែលជាញាតិសាលាហិត ដទៃទៀត របស់គេ គង់ទៅ
 កើតក្នុងទីនោះមិនខាន ប្រេតទាំងនោះឯង បរិភោគទាននោះ ។

បក្កិបណ្ណសព ដានុស្សោណវិញ្ញោ

សចេ បន កោ តោតម សោ ចេវ បេតោ ញាតិ-
សាលាហិតោ នំ ហំនំ អនុបបន្នោ ហោតិ អញ្ជាបិស្ស
បេតា ញាតិសាលាហិតា នំ ហំនំ អនុបបន្នោ
ហោន្តិ កោ នំ នាទំ បរិកុញ្ញតិភ ។ អដ្ឋានំ ខោ
ឯតំ ព្រាហ្មណ អនវកាសោ យន្តំ ហំនំ វិភុត្ត
អស្ស ឥមិថា ទីយេន អនុនា យទិទំ បេតេហិ
ញាតិសាលាហិតេហិ អបិច ព្រាហ្មណ នាយកោបិ
អនិច្ចលោតិ(១) ។ អដ្ឋានេបិ ភំ តោតមោ បរិកប្បិ
វទតិភ ។ អដ្ឋានេបិ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ បរិ-
កប្បិ វនាមិ ឥធ ព្រាហ្មណ ឯកទ្វោ បាលាតិ-
នាតិ ហោតិ អនិច្ចនាយំ ហោតិ កាមេស្ស មិច្ឆា-
ចារី ហោតិ មុសាវាទិ ហោតិ បិសុណាវាចោ ហោតិ
ដុស្សវាចោ ហោតិ សម្ពុជ្ឈលាបិ ហោតិ អភិជ្ឈាលុ
ហោតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ
សោ នាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស
វា អន្តិ ទានំ វត្តំ យាទំ មាលាភន្តំ វិលេបនំ

១ ម. អនិច្ចលោ ហោតិភ ។

ចក្ខុវិស័យសក ជាលុស្សណវិញ

បតិគ្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចុះប្រសិនបើ ប្រេតជាញាតិសាលោហិតនោះ
 មិនបានទៅកើត ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកប្រេតជាញាតិសាលោហិត ដទៃ
 ទៀតរបស់គេ ក៏មិនបានទៅកើត ក្នុងទីនោះដែរ តើអ្នកណា បរិភោគ
 ទាននោះ ។ នៃព្រាហ្មណ៍ ទីណាដែលស្ងាត់ ចាកប្រេតទាំងឡាយ
 ជាញាតិសាលោហិត ដោយកាល ជាយូរអង្វែងនេះ ទីនោះមិន
 មែនជាហេតុ មិនមែនជាឧកាស គឺថាមិនធ្លាប់មានឡើយ ម្នាល
 ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត ធម្មតាអ្នកឲ្យទាន មិនមែនជាគ្មានផលទេ ។
 គ្រោះគោតមដ៏ចំរើន ពោលកំណត់ ក្នុងទីមិនគួរបានដែរតើ ។ អើ
 ព្រាហ្មណ៍ តថាគតពោលកំណត់ ក្នុងទីមិនគួរបានដែរ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 គ្រួសារខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុស
 ក្នុងកាម ពោលពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុះញង់ ពោលពាក្យ
 អាគ្រក់ ពោលពាក្យ ឥតប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ជា
 មានចិត្តព្យាបាទ មានសេចក្តីយល់ខុស ប៉ុន្តែបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឲ្យ
 បាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សេយ្យវសថំ បទីបេយ្យំ សោ កាយស្ស កេតា
 បរម្មរណា ហត្ថំនំ សហព្យុតំ ឧបបជ្ជតិ សោ តត្ត
 លាភី ហោតិ អន្តស្ស ចានស្ស មាលាណាណលង្កា-
 រស្ស យំ ខោ ព្រាហ្មណ ឥធិ ចាណាតិចាតិ អទិ-
 ញ្ញានយី កាមេសុ មិច្ឆាចារី មុសាវាទី បិសុណា-
 វាចោ ជុសុវាចោ សម្មប្បលាបី អភិជ្ឈិលុ ព្យាបន្ត-
 បិត្តោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ តេន សោ កាយស្ស កេតា
 បរម្មរណា ហត្ថំនំ សហព្យុតំ ឧបបជ្ជតិ យេវ ខោ
 សោ នាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស
 វា អន្តំ ចានំ វត្ថំ យានំ មាលាភន្តំ វិលេបនំ សេយ្យ-
 វសថំ បទីបេយ្យំ តេន សោ តត្ត លាភី ហោតិ
 អន្តស្ស ចានស្ស មាលាណាណលង្ការស្ស ។ ឥធិ បន
 ព្រាហ្មណ ឯកតោ ចាណាតិចាតិ ហោតិ អទិញ្ញា-
 នាយី ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី
 ហោតិ បិសុណាវាចោ ហោតិ ជុសុវាចោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ទីដេក ទីនៅ គ្រឿងទប់ករណ៍របស់ប្រទីប ដល់សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍
 បុគ្គលនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយ
 ពួកដំរី ឯដំរីនោះ ជាសត្វតែងស្ងាត់ បាយ ទឹក កម្រងផ្កា
 នឹងគ្រឿងទប់ករណ៍ផ្សេង ៗ ក្នុងកំណើត នៃដំរីនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ត្រង់ដែលបុគ្គល ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួច
 ទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាម ពោលពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុះ-
 ញង់ ពោលពាក្យអាគ្រក់ ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើន
 ដោយអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យាបាទ មានសេចក្តីយល់ខុស ជាពោសនាំ
 ឲ្យបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួក
 ដំរី ត្រង់ដែលបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រង
 ផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ទីនៅ គ្រឿងទប់ករណ៍របស់
 ប្រទីប ដល់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ជាគុណបណ្ឌិត ឲ្យបុគ្គលនោះ
 ជាសត្វតែងស្ងាត់ បាយ ទឹក កម្រងផ្កា គ្រឿងប្រដាប់ផ្សេង ៗ
 ក្នុងកំណើតនៃដំរីនោះ ៗ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
 លោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាម
 ពោលពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុះញង់ ពោលពាក្យអាគ្រក់

បន្តបន្តសព ដំណុល្យោកវត្តោ

សម្ផប្បលាបី ហោតិ អភិជ្ឈាលុ ហោតិ
 ព្យាបន្នចត្តោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ
 សោ ទាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស
 វា អន្ធិ ចានំ វត្ថុ យានំ មាលាភន្ធិ វិលេបនំ
 សេយ្យវសនំ បទីបេយ្យំ សោ កាយស្ស ភេទា
 បរម្មរណា អស្សានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ . . . កុដ្ឋ
 សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ . . . កុក្កុកំ សហព្យតំ ឧបប-
 ជ្ជតិ សោ តត្ថ លាភី ហោតិ អន្ធិស្ស ចានស្ស
 មាលាពាចាលន្តរស្ស យំ ខោ ព្រាហ្មណ សធិ
 ចាលាតិចាតិ អនិច្ឆាទាយំ កាមេសុ មិច្ឆាចារី
 មុសាវាទី បិសុណាវាចោ ជុសវាចោ សម្ផប្បលាបី
 អភិជ្ឈាលុ ព្យាបន្នចត្តោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ តេន សោ
 កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា កុក្កុកំ សហព្យតំ
 ឧបបជ្ជតិ យេតុ ខោ សោ ទាតា ហោតិ ស-
 មណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្ធិ ចានំ វត្ថុ យានំ
 មាលាភន្ធិ វិលេបនំ សេយ្យវសនំ បទីបេយ្យំ

ចក្ខុវិស័យបណ្ឌិត ដំណោះស្រាយវិញ

ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ជា មានចិត្តព្យាបាទ
 មានសេចក្តីយល់ខុស ប៉ុន្តែបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន
 កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីជេក ទីនៅ គ្រឿងឧបករណ៍
 របស់ប្រទីប ដល់សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលនោះ លុះបែកឆ្ងាយ
 រាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយពួកសេះ... កើតជាមួយពួកគោ...
 កើតជាមួយពួកឆ្កែ ឯសត្វនោះ តែងស្វាក់បាយ ទឹក កម្រងផ្កា នឹង
 គ្រឿងប្រដាប់ផ្សេងៗ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ត្រង់ដែលបុគ្គលក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ
 ពោលពាក្យកុហក ពោលពាក្យញុះញង់ ពោលពាក្យអាត្រក់ ពោល
 ពាក្យឥតប្រយោជន៍ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ជា មានចិត្តព្យាបាទ មាន
 សេចក្តីយល់ខុស ជាពោសនាំឲ្យបុគ្គលនោះ បែកឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់
 ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកឆ្កែ ត្រង់ដែលបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឲ្យបាយ
 ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីជេក ទី
 នៅ គ្រឿងឧបករណ៍ របស់ប្រទីប ដល់សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

តេន សោ តត្ថ លាភី ហោតិ អន្តស្ស ចានស្ស
 មាលាធានាលង្ការស្ស ។ វេទ ព្រាហ្មណ ឯកទ្វេ
 ចាលានិទានា បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នានា បដិវរតោ
 ហោតិ កាមេសុ មិន្នាចារា បដិវរតោ ហោតិ
 មុសាវាទា បដិវរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ
 បដិវរតោ ហោតិ ជុសាយ វាចាយ បដិវរតោ
 ហោតិ សម្មប្បលាថា បដិវរតោ ហោតិ អន-
 ភិជ្ឈាលុ ហោតិ អព្យបន្និវត្តា ហោតិ សម្មា-
 ទិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ នាតា ហោតិ សមណស្ស វា
 ព្រាហ្មណស្ស វា អង្គំ ចានំ វត្ថុ យានំ មាលាកន្ធិ
 វិលេចនំ សេយ្យវសនំ បដិបេយ្យំ សោ កាយស្ស
 ភេទា បរម្មណា មនុស្សានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ
 សោ តត្ថ លាភី ហោតិ មនុសកានំ បញ្ចន្ធិ
 កាមគុណានំ យំ ទោ ព្រាហ្មណ វេទ ចាលានិទានា
 បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នានា បដិវរតោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិបាត

ជាគុណ នាំឲ្យបុគ្គលនោះ ជាសត្វតែងស្ងាក់បាយ ទឹក កម្រងផ្កា គ្រឿង
 ប្រដាប់ផ្សេងៗ ក្នុងកំណើតវត្តនោះ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
 លោកនេះ ជាអ្នកវៀរស្រឡះ ចាកបាណាតិបាត វៀរស្រឡះ ចាក
 អទិន្នាន វៀរស្រឡះ ចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរស្រឡះ ចាកមុសាវន
 វៀរស្រឡះ ចាកបិសុណាវតា វៀរស្រឡះ ចាកផុសវតា វៀរស្រឡះ
 ចាកសម្ពប្បលាបៈ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈា មានចិត្តមិនព្យាបាទ មាន
 សេចក្តីយល់ត្រូវ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន
 កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ទីនៅ គ្រឿង
 ទប់ករណ៍ របស់ប្រទីប ដល់សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ លុះបុគ្គលនោះ
 បែកឆ្ងាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងពួកមនុស្ស បុគ្គល
 នោះ តែងស្ងាក់នូវតាមគុណ ៥ ជារបស់មនុស្ស ក្នុងកំណើត
 នៃមនុស្សនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ត្រង់ដែលបុគ្គល ក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកវៀរស្រឡះ ចាកបាណាតិបាត វៀរស្រឡះ ចាកអទិន្នាន

ចន្ទគុប្បណ្ណាសពេ ដំណុះស្បែករំពៃ

កាមេស្យ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា
 បដិវិរតោ ហោតិ មិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ
 ដុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ សម្មប្បលាថា
 បដិវិរតោ ហោតិ អនកិដ្ឋាលុ ហោតិ អព្យាបដ្ឋចិត្តោ
 ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ តេជសោ កាយស្ស កេនា
 បរម្មណា មនុស្សានំ សហព្យតំ ឧបបដ្ឋតំ យព្វ ខោ
 សោ ទាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា
 អដ្ឋំ ចានំ វត្ថំ យានំ មាលាកដ្ឋំ វិលេបនំ
 សេយ្យវសមំ បដិបេយ្យំ តេជសោ តត្ថ លាភី
 ហោតិ មាណុសកានំ បញ្ចន្ឋំ កាមគុណានំ ។ វេទ
 បទ ព្រាហ្មណ ឯកទ្វេ ចាលាតិចាតា បដិវិរតោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សោ ទាតា
 ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អដ្ឋំ ចានំ វត្ថំ
 យានំ មាលាកដ្ឋំ វិលេបនំ សេយ្យវសមំ បដិបេយ្យំ

បុគ្គលិកសក ជាណុស្សេណវត្ត

វៀរស្រឡះ ចាកការមសុ មិច្ឆាចារ វៀរស្រឡះ ចាកមុសាវ័ទ វៀរ
ស្រឡះ ចាកចិសុណាវ័ចា វៀរស្រឡះ ចាកផុសវ័ចា វៀរស្រឡះ
ចាកសម្មប្បលាបៈ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ជក មិនមានចិត្តព្យាបាទ
មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ជាគុណនាំឲ្យបុគ្គលនោះ បែកផ្ទុយពន្លកាយ
ស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកមនុស្ស ត្រង់ដែលបុគ្គលជា អ្នកឲ្យ
បាយទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿង
លាប ទីដេក ទីនៅ គ្រឿងទុបករណ៍ របស់ប្រទីប ដល់សមណៈ
ឬព្រាហ្មណ៍ ជាគុណ បណ្តាលឲ្យបុគ្គលនោះ ទៅជាអ្នកស្ងាត់ នូវ
កាមគុណ ៥ ជារបស់មនុស្ស ក្នុងកំណើតនៃមនុស្សនោះ ។ ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ វៀរស្រឡះ ចាកបាណាតិបាត
។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ប៉ុន្តែបុគ្គលនោះ ជាអ្នកឲ្យបាយ ទឹក
សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក
ទីនៅ គ្រឿងទុបករណ៍ របស់ប្រទីប ដល់សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍

សុត្តន្តបិដកេ អង្គកុរុវិភាយស្ស ទសកនិទានោ

សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មណា ទេវំ មំ សហព្យតំ
 ឧបបជ្ជតំ សោ តត្ថ លាភី ហោតិ ទិញំ បញ្ចុដ្ឋំ
 កាមគុណា មំ យំ ខោ ព្រាហ្មណា វេជ ចាណាតិចាតា
 បដិវរតោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ
 តេន សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មណា ទេវំ មំ
 សហព្យតំ ឧបបជ្ជតំ យញ្ច ខោ សោ ទាតា
 ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អដ្ឋំ ចានំ
 វត្ថំ យានំ មាលាកដ្ឋំ វិលេបនំ សេយ្យាវសមំ
 បដិបេយ្យំ តេន សោ តត្ថ លាភី ហោតិ
 ទិញំ បញ្ចុដ្ឋំ កាមគុណា មំ អបិច ព្រាហ្មណ
 ទាយកោចិ អទិប្បលោតិ ។ អច្ចរិយំ កោ តោតម
 អត្តំ កោ តោតម យាវញ្ចំ កោ តោតម
 អលមេវ ទាណនិ ទានុំ អលំ សុទ្ធានិ កាតុំ
 យត្រ ហំ ទាម ទាយកោចិ អទប្បលោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកថិយាត

បុគ្គលនោះ លុះបែកផ្ទាយពងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយពួកទេវតា
 ទេវតានោះ ជាអ្នកស្នាក់នៅកាមគុណ ៥ ជាទិព្វ ក្នុងទេវលោកនោះ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គ្រងដែលបុគ្គល ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នករៀនសូត្រច្រើន
 បុណ្យ ធម៌ បេ ៗ មានសេចក្តីយល់ច្រួត ជាគុណនាំឲ្យបុគ្គលនោះ
 បែកផ្ទាយពងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាមួយពួកទេវតា គ្រងដែលបុគ្គល
 នោះ ជាអ្នកឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប
 គ្រឿងលាប ទំដេក ទំនេវ គ្រឿងឧបករណ៍ របស់ប្រទេស ដល់
 សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ ជាពុទ្ធនាំឲ្យបុគ្គលនោះ ជាអ្នកស្នាក់នៅកាម
 គុណ ៥ ជាទិព្វ ក្នុងទេវលោកនោះ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ក៏ធម្មតា
 អ្នកឲ្យទាន មិនមែនជាគ្មានវេល ឡើយ ។ ជាណុស្សោណិ
 ព្រាហ្មណ៍ ទូលថា បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់
 បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន ចម្រើនណាស់ បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន
 ដំណើរនេះ គួរណាស់តែឲ្យទាន គួរណាស់តែប្តេជ្ញា ដែលគេគប្បី
 ធ្វើដោយសព្វ ព្រោះថា អ្នកឲ្យទាន មិនមែនជាគ្មានវេលឡើយ ។

បុគ្គលបណ្ណសិក្សា ផ្សារស្បែករំពៃ

ឯវមេតំ ព្រាហ្មណា ឯវមេតំ ព្រាហ្មណា ទាយកោបិ^(១)
 ព្រាហ្មណា អធិប្បលោតិ ។ អភិក្កន្តំ ភោ ភោតម
 ។ មេ ។ ឧទាសតំ មំ ភរំ ភោតមោ ធាវេតុ អដ្ឋតក្ក
 ចាណុបេតំ សរណំ កត្តន្តំ ។

ទុតិយោ ផ្សារស្បែករំពៃ ។

---

១ ឧ. ម. ទាយកោបិ ហិ ។

បុគ្គលបណ្ណាសក ធានុស្សណិវត្ត

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា អើព្រាហ្មណ៍ ដំណើរនុ៎ះ យ៉ាង
 ហ្នឹងឯង អើព្រាហ្មណ៍ ដំណើរនុ៎ះ យ៉ាងហ្នឹងឯង អើព្រាហ្មណ៍
 អ្នកឲ្យទាន មិនមែនជាគ្មានផលទេ ។ ជាធានុស្សណិវត្តព្រាហ្មណ៍
 គ្រាបចន្តិទ្ធីលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព័កេះណាស់ ។ បេ ។
 សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក អ្នកដល់នូវ
 សរណៈស្មើដោយឥរិយាបថ ចាប់ដើមពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

ចប់ ធានុស្សណិវត្ត ទី ២ ។

តតិយោ សុស្សិតោ

(៦៧) សាធុញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ
 អសាធុញ្ច នំ សុណាមេ សាធុកំ មទសិករោម
 កាសិស្សាមិវេ ។ ឃំ កន្លេតំ ខោ តេ ភិក្ខុ
 ភកវតោ បច្ឆុស្សាសំ ។ ភកវា ឃតទរោម កតមញ្ច
 ភិក្ខុវេ អសាជំ(១) ។ ចាណានិចារោ អទិញ្ចា-
 នានំ កាមេសុ មិញ្ចាចារោ មុសាវនោ មិសុ-
 ណាវនា ជុសាវនា សម្មប្បលាទោ អភិជ្ឈា
 ព្យាចារោ មិញ្ចាទិដ្ឋិ ឥទំ វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ អសាជំ ។
 កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សាជំ(២) ។ ចាណានិចារោ វេមណី
 អទិញ្ចាទាទា វេមណី កាមេសុ មិញ្ចាចារោ វេមណី
 មុសាវនា វេមណី មិសុណាយ វាចាយ វេមណី
 ជុសាយ វាចាយ វេមណី សម្មប្បលាទា វេមណី
 អនភិជ្ឈា អព្យាចារោ សញ្ញាទិដ្ឋិ ឥទំ វុច្ឆនិ
 ភិក្ខុវេ សាធុនំ(៣) ។

១ ម. អសាជំ ។ ២ ម. សាជំ ។ ៣ ម. សាធុនំ ។

ស្ថិតិ ទី ៣

(៦៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង កម្មល្អផង កម្ម
មិនល្អផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើ
មុខក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតប
ព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនល្អ តើដូច
ម្តេច ។ គឺ បាណាតិបាត អទិន្នាន កាមេសុ មិច្ឆាចារ មុសាវាទ
បិសុណាវាចា ផុសវាចា សម្បជ្ឈលាបៈ អភិជ្ឈា ព្យាបាទ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មមិនល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
កម្មល្អ តើដូចម្តេច ។ គឺ ចេតនាជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរ
ចាកអទិន្នាន វៀរចាកកាមេសុ មិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរ
ចាកបិសុណាវាចា វៀរចាកផុសវាចា វៀរចាកសម្បជ្ឈលាបៈ ការ
មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានព្យាបាទ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មល្អ ។

បទដ្ឋបូណ៌សកេ សុត្តន្តបិដក

(៦៨) អរិយធម្មញ្ញ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អនិយធម្មញ្ញំ នំ សុណាមេ សាធុកំ មនសិករោមេ
 ភាសិស្សមីតិ ។ ឃិំ កន្លតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 ភកវតោ បច្ចុស្សេសុំ ។ ភកវា ឯតទរោច កតមោ
 ច ភិក្ខុវេ អនិយោ ធម្មោ ។ ចាណាតិចារោ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនិយោ
 ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ អនិយោ ធម្មោ ។
 ចាណាតិចារោ វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនិយោ ធម្មាតិ ។

(៦៩) ក្យសលញ្ញ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អក្យសលញ្ញំ នំ សុណាមេ សាធុកំ មនសិ-
 ករោមេ ភាសិស្សមីតិ ។ ឃិំ កន្លតិ ខោ
 តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្សេសុំ ។ ភកវា
 ឯតទរោច កតមញ្ញ ភិក្ខុវេ អក្យសលំ ។

ចក្កនិបណ្ណសក សុខុវរត្ត

[៦៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែង អរិយធម៌
 (ធម៌ដ៏ប្រសើរ) ផង អនិយធម៌ (ធម៌មិនប្រសើរ) ផង ដល់អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ
 តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបព្រះមានព្រះភាគថា
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អនិយធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អនិយធម៌ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរ
 ចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា អរិយធម៌ ។

[៦៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែង កុសលកម្មផង
 អកុសលកម្មផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ
 ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួល
 តបព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អកុសលកម្ម តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គធួនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ចាណាតិចាតោ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ វេទិ វុច្ឆតិ
 ភិក្ខុវេ អកុសលំ ។ កតមញ្ញុ ភិក្ខុវេ កុសលំ ។
 ចាណាតិចាតោ វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ វេទិ
 វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ កុសលន្តិ ។

[៧០] អនុញ្ញា វោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ

អនុញ្ញា តំ សុណាថ សាធុតំ មទសិកាវេថ
 កាសិស្សមិត្តំ ។ ឃិវំ កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 កកវតោ បច្ចុស្ស្សសំ ។ កកវា ឃតទវេថ កតមោ
 ច ភិក្ខុវេ អនត្តោ ។ ចាណាតិចាតោ ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ អនត្តោ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ អត្តោ ។ ចាណាតិចាតោ វេមណី
 ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ អត្តោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសវគ្គបិដក

គឺបាណាតិបុត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
 ហៅថា អកុសលកម្ម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលកម្ម តើដូច
 ម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុរៀរចាកបាណាតិបុត ។ បេ ។ ការយល់
 ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កុសលកម្ម ។

(៧០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែងធម៌ ដែលមាន
 ប្រយោជន៍ផង ឥតប្រយោជន៍ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ
 ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកកងចិត្តឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ទទួលតបព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ឥត
 ប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺ បាណាតិបុត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ឥតប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ធម៌មានប្រយោជន៍ តើដូចម្តេច ។ គឺ ចេតនាជាហេតុរៀរចាក
 បាណាតិបុត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា ធម៌មានប្រយោជន៍ ។

បទដ្ឋបទសព្វ សុត្តនិកាយ

(៧០) ធម្មញ្ញ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អធម្មញ្ញ តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ
 កាសិស្សមីតិ ។ ឃិំ កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 កកវតោ បច្ចុស្ស្សសុំ ។ កកវ ឯតទរោថ កតមោ
 ថ ភិក្ខុវេ អធម្មោ ។ ចាណាតិចារោ ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អធម្មោ ។ កតមោ
 ថ ភិក្ខុវេ ធម្មោ ។ ចាណាតិចារោ វេមណិ
 ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ធម្មោតិ ។

(៧២) សាសវញ្ញ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សមិ
 អនាសវញ្ញ តំ សុណាថ សាធុតំ មនសិករោថ
 កាសិស្សមីតិ ។ ឃិំ កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ
 បច្ចុស្ស្សសុំ ។ កកវ ឯតទរោថ កតមោ ថ ភិក្ខុវេ
 សាសវេ ធម្មោ ។ ចាណាតិចារោ ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សាសវេ ធម្មោ ។

ចុក្កុបណ្ណសាសន សុត្តន្ត

[៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង នូវធម៌ផង នូវ
អធម៌ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើ
ទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតប
ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺ
បុណ្ណាតិបុគ្គ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
អធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុ
រៀបចំបុណ្ណាតិបុគ្គ ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ ។

[៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែង នូវសាសវធម៌
(ធម៌ប្រកបដោយសាសវៈ) ផង អនាសវធម៌ (ធម៌មិនមានសាសវៈ) ផង
ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យ
ល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបព្រះមានព្រះភាគថា
ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ សាសវធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបុណ្ណាតិបុគ្គ ។ បេ ។
មិច្ឆា ដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សាសវធម៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានិយស្ស ទសកនិទានោ

កតមោ ច ភិក្ខុវេ អនាសវោ ធម្មោ ។

ចារណាភិចារា វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ

វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនាសវោ ធម្មោតិ ។

[៧៣] សាវជ្ជញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ

អនវជ្ជញ្ច តំ សុណាថ សាធុតំ មទសិករោថ

កាសិស្សាមិតិ ។ ឃី កន្លេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ

បច្ឆស្សោស្សំ ។ កកវា ឯតទរោថ កតមោ ច

ភិក្ខុវេ សាវជ្ជោ ធម្មោ ។ ចារណាភិចារោ

។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សាវជ្ជោ

ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ អនវជ្ជោ ធម្មោ ។

ចារណាភិចារា វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ

វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនវជ្ជោ ធម្មោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកថិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនាសវធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុ
វៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា អនាសវធម៌ ។

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគត នឹងសំដែងនូវសាវជ្ជធម៌
(ធម៌ប្រកបដោយទោស) ផង អនវជ្ជធម៌ (ធម៌មិនមានទោស) ផង
ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
ឲ្យល្អចុះ គថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបព្រះមានព្រះភាគ
ថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាវជ្ជធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សាវជ្ជធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អនវជ្ជធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាក
បាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា អនវជ្ជធម៌ ។

[៧៤] តបនិយត្តុ វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
 អតបនិយត្តុ នំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ តបនិយោ ធម្មោ ។ ចាលានិចារោ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ តបនិយោ
 ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ អតបនិយោ ធម្មោ ។
 ចាលានិចារោ វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ
 វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ អតបនិយោ ធម្មានិ ។

[៧៥] អាចយតាមិញ វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
 អបចយតាមិញ នំ សុណាថ សាគុកំ មនសិករោថ
 ភាសិស្សាមិតិ ។ ឃិវំ កន្តតិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ
 បច្ចុស្សោសុំ ។ ភកវា ឯតទវេច កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ អាចយតាមិ ធម្មោ ។ ចាលានិចារោ ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ អាចយតាមិ ធម្មោ ។

បុគ្គលបណ្ណាសក សុខុវរុត្ត

(៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគត នឹងសំដែងនូវភបនិយធម៌
 (ធម៌ដែលធ្វើសត្វឲ្យក្តៅ) ផង អភបនិយធម៌ (ធម៌ដែលមិនធ្វើសត្វឲ្យ
 ក្តៅ) ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភបនិយធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបុណ្ណាតិបាត
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ភបនិយធម៌ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អភបនិយធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុ
 រៀបចំបុណ្ណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះហៅថា អភបនិយធម៌ ។

(៧៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតនឹងសំដែង អាចយតាមិធម៌
 (ធម៌ដល់នូវការសន្សំបាប) ផង អាចយតាមិធម៌ (ធម៌មិនដល់នូវ
 ការសន្សំបាប) ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់
 ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ ភថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះ ទទួលភបព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះភុណាព្រះអង្គ ។
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាច-
 យតាមិធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបុណ្ណាតិបាត ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អាចយតាមិធម៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសរតិណ្ណោ

កតមោ ច ភិក្ខុវេ អបចយតាមី ធម្មោ ។
 ចាណាតិចាតា វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អបចយតាមី ធម្មោតិ ។

[៧៦] ទុក្ខទ្រុយញូ វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សមិ សុខុទ្រុយញូ តំ សុណាថ សាធុតំ មន-
 សិករោថ ភាសិស្សមីតំ ។ ឃំ កន្លតិ ខោ តេ
 ភិក្ខុ ភគវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវេច
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ទុក្ខទ្រុយោ ធម្មោ ។ ចា-
 ណាតិចាតោ ។ បេ ។ មីធាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ ទុក្ខទ្រុយោ ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ
 សុខុទ្រុយោ ធម្មោ ។ ចាណាតិចាតា វេមណី
 ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 សុខុទ្រុយោ ធម្មោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អបចយតាមិធមិ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនា
ជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អបចយតាមិធមិ ។

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគត នឹងសំដែងនូវទុក្ខទ្រុយធមិ
(ធមិចំរើនសេចក្តីទុក្ខ) ផង សុខទ្រុយធមិ (ធមិចំរើនសេចក្តីសុខ) ផង
ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធមិនោះ ចូររក្សាទុកក្នុងចិត្ត
ឲ្យល្អចុះ ភថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបព្រះមាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះវង្ស ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខទ្រុយធមិ តើដូចម្តេច ។ គឺបា-
ណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាចិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខ-
ទ្រុយធមិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុខទ្រុយធមិ តើដូចម្តេច ។
គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សុខទ្រុយធមិ ។

(៧៧) ធុត្តវិចារកញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេស៍-
 ស្សាមិ សុខវិចារកញ្ចំ នំ សុណាថ សាធុតិ
 មទស៍ករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឃី ភន្តេតិ ខោ
 តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្សោស្មំ ។ ភកវា ឯតទ-
 វោថ កតមោ ថ ភិក្ខុវេ ធុត្តវិចារកោ ធម្មោ ។
 ចារណាតិចារតោ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ ធុត្តវិចារកោ ធម្មោ ។ កតមោ ថ ភិក្ខុវេ
 សុខវិចារកោ ធម្មោ ។ ចារណាតិចារតោ វេមណី
 ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 សុខវិចារកោ ធម្មោតិ ។

ភតិយោ សុន្ទរិយោ ។

ចក្ខុវិស័យសព្វសុខវិញ្ញាណ

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតនឹងសំដែង ទូរិទ្ធកិច្ចាភិក្ខុវិញ្ញាណ
 (ធម៌ទ្យែរផលជាទុក្ខ) ផល សុខវិញ្ញាណ (ធម៌ទ្យែរផលជាសុខ) ផល
 ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 ទ្យែរចុះ ភថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ទទួលតបព្រះមាន
 ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខវិញ្ញាណ តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាភិបាត
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទុក្ខវិញ្ញាណ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុខវិញ្ញាណ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុ
 វៀរចាកបាណាភិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា សុខវិញ្ញាណ ។

ចប់ សុខវិញ្ញាណ ទី ៣ ។

បត់តោ លេខ៧

(៧៨) អរិយមគ្គញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ
អនិយមគ្គញ្ច នំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច
ភិក្ខុវេ អនិយោ មត្តោ ។ ចាណានិទាតោ ។ បេ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ អនិយោ មត្តោ ។
កតមោ ច ភិក្ខុវេ អរិយោ មត្តោ ។ ចាណានិទាតា
វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ
អរិយោ មត្តានិ ។

(៧៩) កល្យាណមគ្គញ្ច វោ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ
សុត្តិមគ្គញ្ច នំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច
ភិក្ខុវេ កល្យាណ មត្តោ ។ ចាណានិទាតោ ។ បេ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ កល្យាណ មត្តោ ។
កតមោ ច ភិក្ខុវេ សុត្តោ មត្តោ ។ ចាណានិ-
ទាតា វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ឆនិ
ភិក្ខុវេ សុត្តោ មត្តានិ ។

សេដ្ឋីក្តី ទី ៤

(៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង ផ្លូវដ៏ប្រសើរ
ផង ផ្លូវមិនប្រសើរផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់
ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្លូវមិនប្រសើរ តើដូចម្តេច ។
គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ផ្លូវមិនប្រសើរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្លូវប្រសើរ តើដូចម្តេច ។
គឺចេតនាជាហេតុរៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផ្លូវប្រសើរ ។

(៧៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង ផ្លូវខ្មៅផង ផ្លូវ
សផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្លូវខ្មៅ តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផ្លូវខ្មៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ផ្លូវស តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុរៀរចាកបាណាតិបាត
។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផ្លូវស ។

បន្តបណ្ណសិក្សា សេដ្ឋកិច្ច

(៨០) សទ្ធម្មញ្ញ គឺ ភិក្ខុវេទនា^(១) ទេសិស្សាមិ
 អសទ្ធម្មញ្ញ តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ អសទ្ធម្មញ្ញ ។ ចាណាតិចារា ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អសទ្ធម្មញ្ញ ។ កតមោ
 ច ភិក្ខុវេ សទ្ធម្មញ្ញ ។ ចាណាតិចារា វេមណី
 ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សទ្ធម្ម-
 ញ្ញាតិ ។

(៨១) សប្បវិសធម្មញ្ញ គឺ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ
 អសប្បវិសធម្មញ្ញ តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ អសប្បវិសធម្មញ្ញ ។ ចាណាតិចារា ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសធម្មញ្ញ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ សប្បវិសធម្មញ្ញ ។ ចាណាតិ-
 ចារា វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ សប្បវិសធម្មញ្ញាតិ ។

---

១ ម. ធម្មន្តប ធម្មន្ត ពាយ ទិស្សតិ ។

ចក្កបណ្ណាសក សេដ្ឋវិគ្គ

[៨០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង ទ្វីសទ្ធម្ម (ធម៌ស្ងប់រម្ងាប់) ផង អសទ្ធម្ម (ធម៌មិនស្ងប់រម្ងាប់) ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសទ្ធម្ម តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សទ្ធម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សទ្ធម្ម តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ នេះហៅថា សទ្ធម្ម ។

[៨១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែង ទ្វីសប្បវិសធម៌ (ធម៌របស់សប្បវរស) ផង អសប្បវិសធម៌ (ធម៌របស់អសប្បវរស) ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសប្បវិសធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បវិសធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សប្បវិសធម៌ តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បវិសធម៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិបាតោ

[៨២] ឧប្បាទេតព្វញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ ន ឧប្បាទេតព្វញ្ច នំ សុណាថ ។ បេ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មោ ។
 ចាណានិទាតា ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ឆនិ
 ភិក្ខុវេ ន ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មោ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មោ ។ ចាណានិទាតា
 វេមណិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ
 ឧប្បាទេតព្វោ ធម្មានិ^(១) ។

[៨៣] អាសេវិតព្វញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ ន អាសេវិតព្វញ្ច^(២) នំ សុណាថ ។ បេ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន អាសេវិតព្វោ ធម្មោ ។

---

១ ម. ធមោ បរិ ព្យាបាទេតព្វញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ អព្យាបាទេតព្វញ្ច
 នំ សុណាថ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ ព្យាបាទេតព្វោ ធម្មោ ។ ចាណានិបាតោ ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ ព្យាបាទេតព្វោ ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ អព្យា-
 បាទេតព្វោ ធម្មោ ។ ចាណានិបាតា វេមណិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ឆនិ
 ភិក្ខុវេ អព្យាបាទេតព្វោ ធម្មានិមេ បាវិ ហោន្តិ ។ ២ ម. អាសេវិតព្វញ្ច ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាយ

[៨២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងធម៌ដែលគួរ ឲ្យ
 កើតឡើងផង ធម៌ដែលមិនគួរ ឲ្យកើតឡើងផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌
 ដែលមិនគួរ ឲ្យកើតឡើង តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរឲ្យកើតឡើង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរឲ្យកើតឡើង តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនា
 ជាហេតុរៀបចំបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរឲ្យកើតឡើង ។

[៨៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែងធម៌ដែល
 គេ គួរសេពផង ធម៌ដែលគេមិនគួរសេពផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌ដែលគេ មិនគួរសេព តើដូចម្តេច ។

បទដ្ឋបយោគសព លេខ៧

ចាលានិចាតោ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុត្តនិ
 ភិក្ខុវេ ន អាសេវិតញោ ធម្មោ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ អាសេវិតញោ ធម្មោ ។ ចាលានិចាតា
 វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុត្តនិ ភិក្ខុវេ
 អាសេវិតញោ ធម្មោតិ ។

(៨៤) ភាវេតត្ថញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិស្សាមិ
 ន ភាវេតត្ថញ្ច នំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ ន ភាវេតញោ ធម្មោ ។ ចាលានិចាតោ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុត្តនិ ភិក្ខុវេ ន
 ភាវេតញោ ធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ ភាវេតញោ
 ធម្មោ ។ ចាលានិចាតា វេមណី ។ បេ ។
 សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុត្តនិ ភិក្ខុវេ ភាវេតញោ ធម្មោតិ ។

(៨៥) តហុលីកាតត្ថញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ ន តហុលីកាតត្ថញ្ច នំ សុណាថ ។ បេ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន តហុលីកាតញោ ធម្មោ ។

ចក្ខុវិស័យសក លេខ១៧

គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌ដែលគេមិនគួរសេព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគេគួរសេព
 តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុរៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ការយល់
 ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគេគួរសេព ។

(៨៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងធម៌ ដែលគួរចំរើន
 ផង ធម៌ដែលមិនគួរចំរើនផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ
 ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលមិនគួរចំរើន
 តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបាត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរចំរើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែល
 គួរចំរើន តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុរៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។
 ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរចំរើន ។

(៨៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែងធម៌ដែលគេ
 គួរធ្វើឲ្យច្រើនផង ធម៌ដែលគេ មិនគួរធ្វើឲ្យច្រើនផង ដល់អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគេ មិនគួរធ្វើឲ្យច្រើន តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ចាណាតិចារោ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ ន ពហុលីកាតព្វោ ធម្មោ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ ពហុលីកាតព្វោ ធម្មោ ។ ចាណាតិចារោ
 វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 ពហុលីកាតព្វោ ធម្មោតិ ។

(៨៦) អនុស្សវិតព្វោ វោ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ ន អនុស្សវិតព្វោ នំ សុណាថ ។ បេ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន អនុស្សវិតព្វោ ធម្មោ ។
 ចាណាតិចារោ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ ន អនុស្សវិតព្វោ ធម្មោ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ អនុស្សវិតព្វោ ធម្មោ ។ ចាណាតិចារោ
 វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 អនុស្សវិតព្វោ ធម្មោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សុត្តន្តនិកាយ ទសកនិបាត

គឺបាណាតិបុត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌ដែលគេ មិនគួរធ្វើឲ្យច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគេ គួរ
 ធ្វើឲ្យច្រើន តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុរៀរចាកបាណាតិបុត
 ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌
 ដែលគេ គួរធ្វើឲ្យច្រើន ។

(៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងធម៌ដែលគួរនឹក
 រកផង ធម៌ដែលមិនគួរនឹករកផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ បូរអ្នកទាំងឡាយ
 ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលមិនគួរនឹករក
 តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបុត ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរនឹករក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ដែលគួរនឹករក តើដូចម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុរៀរចាកបាណាតិ-
 បុត ។ បេ ។ ការយល់ឃើញត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 ធម៌ដែលគួរនឹករក ។

ចក្កុបណ្ណសកេ សេដ្ឋីវគ្គោ

(៨៧) សច្ចំកាតព្វញ្ច វេ ភិក្ខុវេ ធម្មំ ទេសិ-
 ស្សាមិ ន សច្ចំកាតព្វញ្ច នំ សុណាថ ។ បេ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ន សច្ចំកាតព្វញ្ច ធម្មោ ។
 ចាណាភិចាតោ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ ន សច្ចំកាតព្វញ្ច ធម្មោ ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ សច្ចំកាតព្វញ្ច ធម្មោ ។ ចាណាភិចាតា
 វេមណី ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
 សច្ចំកាតព្វញ្ច ធម្មោតិ ។

ចក្កុវគ្គោ សេដ្ឋីវគ្គោ ។

បុគ្គលបណ្ណាសក សេដ្ឋវិទ្យា

(៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែងធម៌ដែលគួរធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ផង ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់ធម៌នោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌
 ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ តើដូចម្តេច ។ គឺបាណាតិបុគ្គ ។ បេ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលមិនគួរធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ តើដូច
 ម្តេច ។ គឺចេតនាជាហេតុវៀរចាកបាណាតិបុគ្គ ។ បេ ។ ការយល់ឃើញ
 ត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។
 ចប់ សេដ្ឋវិទ្យាទី៤ ។

បញ្ចមោ សេវិតញ្ចសេវិតញ្ចគ្គោ

[៨៨] ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ
បុគ្គលោ ន សេវិតញ្ចោ ។ កកមេហំ ទសហំ ។
ចាណាតិចាតិ ហោតិ អធិណ្ឌនាយិ ហោតិ កាមេសុ
មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាដិ ហោតិ បិសុណាវាចោ
ហោតិ ឝុសវាចោ ហោតិ សច្ចប្បលាបិ ហោតិ
អភិជ្ឈលុ ហោតិ ព្យាបន្តចិត្តោ ហោតិ មិច្ឆា-
ធិដ្ឋិកោ ហោតិ ឝមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ
ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ បុគ្គលោ ន សេវិតញ្ចោ ។
ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ បុគ្គលោ
សេវិតញ្ចោ ។ កកមេហំ ទសហំ ។ ចាណាតិចា-
តា បដិវរតោ ហោតិ អធិណ្ឌនាណា បដិវរតោ ហោតិ
កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវរតោ ហោតិ មុសាវាណា
បដិវរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវរតោ
ហោតិ ឝុសាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ

សេរីវិញសេរីវិញវិគ្គ ទី ៥

[៨៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលប្រកបដោយធម៌១០ ប្រការ
មិនគួរសេពគប់ឡើយ ។ ធម៌១០ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គល
ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ១ លួចទ្រព្យគេ ១ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាម ១
ពោលពាក្យកុហក ១ ពោលពាក្យញុះញង់ ១ ពោលពាក្យអាក្រក់ ១
ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា ១ មានចិត្តព្យា-
បាទ ១ មានសេចក្តីយល់ខុស ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែល
ប្រកបដោយធម៌១០ ប្រការនេះឯង មិនគួរសេពគប់ឡើយ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលប្រកបដោយធម៌១០ ប្រការ ទើបគួរសេព
គប់ ។ ធម៌១០ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកវៀរស្រឡះ
ចាកបាណាតិបាត ១ វៀរស្រឡះ ចាកអទិន្នានាម ១ វៀរ
ស្រឡះ ចាកកាមេសុ មិច្ឆាបារ ១ វៀរស្រឡះ ចាកមុសាវាទ ១
វៀរស្រឡះ ចាកបិសុណាវចា ១ វៀរស្រឡះ ចាកឆុសវចា ១

បុគ្គលបណ្ណសារ សេរីព្យាសេរីព្យាសារ

សម្មប្បណាថា បដិវត្តោ ហោតិ អនកិជ្ឈាលុ ហោតិ
 អត្យាបដ្ឋចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ឥមេ-
 ហិ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ ធម្មេហិ សមម្ពាគតោ
 សេរីតព្យោតិ ។ (ឥធម្មិ សតាទិសុត្តំ មេយ្យាលវសេន
 គណិតំ) ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមម្ពាគតោ
 បុគ្គលោ ន កជិតព្យោ ... កជិតព្យោ ...
 ន បយ័រុទាសិតព្យោ ... បយ័រុទាសិតព្យោ ...
 ន បុដ្ឋោ(១) ហោតិ ... បុដ្ឋោ(២) ហោតិ ...
 ន ទាសំសោ ហោតិ ... ទាសំសោ ហោតិ ...
 អភារវេ ហោតិ ... សភារវេ ហោតិ ... អប្ប-
 តិក្ខោ ហោតិ ... សប្បតិក្ខោ ហោតិ ... ន អារាជ-
 កោ ហោតិ ... អារាជកោ ហោតិ ... ន វិសុ-
 ជ្ឈិតិ ... វិសុជ្ឈិតិ ... មាដំ ជាជិកោតិ ... មាដំ
 អជិកោតិ ... បញ្ចាយ ន វឌ្ឍនិ ... បញ្ចាយ វឌ្ឍនិ ...
 ពហំ អបុញ្ញំ បសវិតិ ... ពហំ បុញ្ញំ បសវិតិ ។

១ ២ ម. បូជា ។

បុគ្គលបណ្ណាសក សេរីតព្វាសេរីតព្វវគ្គ

វៀរស្រឡះ ចាកសម្បជ្ឈលាបៈ ១ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈា ១ មិនមាន

ចិត្តព្យាបាទ ១ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល

ដែលប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការនេះឯង ទើបគួរសេពគប់ ។ (ភ្នំទីនេះ

បណ្ឌិតត្រូវរាប់សូត្រមាន ២០០ សូត្រជាដើម ដោយអំណាចបេយ្យាលៈ)

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការ

មិនគួរគប់រកឡើយ . . . គួរគប់រក . . . មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត . . .

គួរចូលទៅអង្គុយជិត . . . ជាបុគ្គលមិនគួរបដា . . . គួរបដា . . .

មិនគួរសរសើរ . . . គួរសរសើរ . . . មិនគួរគោរព . . . គួរគោរព . . .

មិនគួរកោតក្រែង . . . គួរកោតក្រែង . . . មិនគួរប្រោសប្រាណ . . .

គួរប្រោសប្រាណ . . . មិនបរិសុទ្ធ . . . បរិសុទ្ធ . . . មិនគ្របសង្កត់

នូវមាន . . . គ្របសង្កត់នូវមាន . . . មិនចំរើនដោយប្រាជ្ញា . . . ចំរើន

ដោយប្រាជ្ញា . . . វេមន៍បានបាបច្រើន . . . វេមន៍បានបុណ្យច្រើន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនូវនិកាយស្ស ទសកនិយមោ

កតមេហំ ទិសហំ ។ ចាលោភំចាតា បដិវរតោ
 ហោតិ អនិច្ចាទាណា បដិវរតោ ហោតិ កាមេស្ស
 មិច្ឆាចារា បដិវរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវរតោ
 ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ យុ-
 សាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ សម្មប្បណាថា
 បដិវរតោ ហោតិ អនកិជ្ឈលុ ហោតិ អព្យាបន្តចិត្តោ
 ហោតិ សញ្ញាធិដ្ឋិតោ ហោតិ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទិសហំ ធម្មេហំ សម្មន្ទាគតោ បុគ្គលោ ពហំ បុត្តំ
 បសវនីតិ ។

បព្វមេ សេវិតព្វសេវិតព្វតោ ។

បិតតោ បិតតិបណ្ណាសកោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

ចុះបុគ្គលដែលប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលជា
អ្នកវៀរស្រឡះ ចាកបាណាតិបាត ១ វៀរស្រឡះ ចាកអទិន្នាទាន ១
វៀរស្រឡះ ចាកកាមេសុ មិច្ឆាចារ ១ វៀរស្រឡះ ចាកមុសាវាទ ១
វៀរស្រឡះ ចាកបិសុណាវាចា ១ វៀរស្រឡះ ចាកផុសវាចា ១ វៀរ
ស្រឡះ ចាកសម្មប្បហាបៈ ១ មិនមានអភិជ្ឈា ១ មិនមានចិត្តព្យាបាទ ១
មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលប្រកបដោយ
ធម៌ ១០ ប្រការនេះឯង រមែងបាននូវបុណ្យច្រើន ។

ចប់ សេរិកញ្ចសេរិកញ្ចវគ្គ ទី ៥ ។

ចប់ បត្តតបណ្ណាសក ទី ៤ ។

បញ្ចមបណ្ណសក្កេ

បឋមោ បឋមវគ្គោ

(៨៧) ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
 យថាភតំ និក្ខត្តោ ឃំរំ ធិរយេ ។ កតមេហំ
 ទសហំ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ ចាលាភិចាតិ
 ហោតិ លុទ្ធា(១) លោហិតទាណី ហតប្បហតេ(២)
 ធិវិដ្ឋោ អនយាបន្តោ សត្វទាណាភូតេសុ អទិន្នាទាយេ
 ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរិភូតបករណំ តាមភតំ វា
 អរពាភតំ វា (៣) អទិន្នំ ថេយ្យសម្ពុតំ អាទាតា
 ហោតិ កាមេសុ មិន្នាចារី ហោតិ យា តា មា-
 តុរក្ខតា បិតុរក្ខតា ភាតុរក្ខតា ភតិធិរក្ខតា
 ញាតិរក្ខតា ធម្មរក្ខតា សស្សាមិកា សបរិទណ្ណា
 អន្តមសោ មាលាគុណបរិក្ខតាបិ តថាវុចាសុ ចារិតំ
 អាបជ្ជិតា ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ សភក្កតោ វា
 បរិសក្កតោ វា ញាតិមជ្ឈក្កតោ វា បូតមជ្ឈក្កតោ វា

---

១ ឧ. ម. លុទ្ធា ។ ២ ម. បហតបហតេ ។ ៣ ឧ. ម. ធិន្តរេ ភត្តិ បាហិ
 ទិស្សតិ ។

បញ្ហាបណ្ណសក

បឋមវគ្គទី ១

[៨៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង

នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេទាំទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងនោះអ្វីខ្លះ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ

អ្នកមានចិត្តអាក្រក់ អ្នកមានបាត់ដៃប្រឡាក់ដោយឈាម តាំងនៅខ្ជាប់
ក្នុងការសម្លាប់រឿយ ។ មិនដល់នូវសេចក្តីអាណិតអាសូរ ចំពោះសត្វ

សត្វទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកលួចទ្រព្យគេ គឺថាជាអ្នកកាន់យកនូវគ្រឿង

ទេសករណ៍ ជាសម្បត្តិនៃបុគ្គលដទៃ ដែលគេមិនបានឲ្យ ពោល

គឺការលួច ដែលជាទ្រព្យ បិតនៅ ក្នុងស្រុកក្តី បិតនៅ ក្នុងព្រៃក្តី ១

ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងតាមទាំងឡាយ អ្នកដល់នូវការប្រព្រឹត្តិក្នុង

ចំពោះស្រ្តីទាំងឡាយ ដែលមានមាតារក្សា បិតារក្សា បងប្អូន

ប្រុសរក្សា បងប្អូនស្រ្តីរក្សា ញាតិរក្សា ធម៌រក្សា ជាស្រ្តីមានប្តី មាន

អាជ្ញា (កំណត់ទុក) ដោយហោចទៅ សូម្បីតែស្រ្តីដែលមានគេបំពាក់

កម្រងផ្កា ១ ជាអ្នកនិយាយកុហក ទោះបីបិតនៅក្នុងពេនក្តី បិតនៅក្នុង

បរិសទ្យក្តី បិតនៅក្នុងកណ្តាលនៃញាតិក្តី បិតនៅក្នុងកណ្តាលសេនីក្តី

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

រាជកុលមជ្ឈត្តតោ វា អភិធិតោ សក្ខី បុត្រោ
 ឃឹមា កោ(១) បុរិស យំ ជាតាសិ នំ វិទេហិតិ
 សោ អជាធំ វា អាហា(២) ជាតាមិតំ ជាធំ វា
 អាហា ន ជាតាមិតំ អបស្សំ វា អាហា បស្សា-
 មិតំ បស្សំ វា អាហា ន បស្សាមិតំ ឥតិ អន្ត-
 ហោតុ វា បរហោតុ វា អាមិស តិញ្ចុត្តហោតុ វា
 សម្មជាទមុសា កាសិតា ហោតិ បិសុណាវាចោ
 ហោតិ ឥតោ សុត្វា អមុត្រ អត្វាតា ឥមេសំ កេនា-
 យ អមុត្រ វា សុត្វា ឥមេសំ អត្វាតា អមុសិ
 កេនាយ ឥតិ សមត្តាធំ កេត្តា ភិញ្ញាធំ(៣)
 អនុប្បនាតា វត្តាវាមោ វត្តរតោ វត្តធំធ្មី វត្តករណី
 វាធំ កាសិតា ហោតិ ឃុសុវាចោ ហោតិ យា
 សា វាចា អន្ធិកា កក្កសា បកិដុកា
 បរាភិសដ្ឋីធំ កោធសាមន្តា អសមាធិសិវត្តនិកា

---

១ ឧ ប. ឯហម្កោ ។ ២ ឧ. ប. អហំ ។ ៣ ឧ. សម្ពាសំ វា កេត្តា ភិញ្ញាធំ
 វាធំ ទិស្សន្តិ ។ ប. សម្ពាសំ វា កេត្តាភា ភិញ្ញាធំ វាធំ ទិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ទសកនិបាត

បិតានៅ ក្នុងកណ្តាលរាជត្រកូលក្តី ដែលគេនាំមក សួរជាសាក្សីថា
 នៃបុរសអើយ ចូរអ្នកចូលមកអោយ ឃើញអ្នកដឹងទូរហេតុណា ចូរ
 និយាយប្រាប់ហេតុនោះ បុរសនោះ កាលបើមិនដឹង ក៏និយាយ
 ថា ខ្ញុំដឹង ក៏មាន កាលបើដឹង និយាយថា ខ្ញុំមិនដឹង ក៏មាន
 កាលបើមិនឃើញនិយាយថា ខ្ញុំឃើញក៏មាន កាលបើឃើញនិយាយថា
 ខ្ញុំមិនឃើញក៏មាន ជាអ្នកពោលទូរពាក្យកុហកខ្លាំងដឹងខ្លួនដូច្នោះ ព្រោះ
 ហេតុនៃខ្លួនក្តី ព្រោះហេតុនៃបុគ្គលដទៃក្តី ព្រោះហេតុសំណូក គឺ អាមិសៈ
 បន្តិចបន្តួចក្តី ១ ជាអ្នកពោលពាក្យញុះញង់ គឺ ពួកពាក្យអំពីសំណាក់ជននេះ
 ហើយនាំទៅប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកជនទាំងនេះ ឬ ពួកពាក្យ
 អំពីសំណាក់ជនឯណោះ មកប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកជន
 ឯណោះ ជាអ្នកបំបែកទូរពួកជនដែលព្រមព្រៀងគ្នា អ្នកជំរុលពួកជន
 ដែលបែកគ្នាហើយ អ្នកក្រែកអាក្នុងពួក មានតម្រេកក្នុងពួក អ្នករីករាយ
 ក្នុងពួក អ្នកពោលវាចាធ្វើឲ្យប្រកាន់ពួកដូច្នោះ អ្នកពោលពាក្យអាត្រក់
 អ្នកពោលពាក្យទ្រគោះ ខ្លោះខ្លា រោលរាល ដល់អ្នកដទៃ ដើម្បីដាម
 ដល់អ្នកដទៃ ជាវាចាជិតសេចក្តីគ្រោធ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសមាធិ ១

បញ្ចមបណ្ណសកេ បឋមវិញ្ញា

តំ តថាវ្យំ វាចំ ភាសិតា ហោតិ សម្មប្បលាបិ
 ហោតិ អកាលវាទំ អក្ខតវាទំ អនត្តវាទំ អធម្មវាទំ
 អវិនយវាទំ អនិទានវាទំ វាចំ ភាសិតា ហោតិ កាលេន(១)
 អនបទេសំ អបរិយន្តវនី អនត្តសញ្ញានំ អភិជ្ឈន្ត
 ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរិវត្តបករណំ តំ អភិជ្ឈិតា
 ហោតិ អហោ វត យំ បរស្ស តំ មម អស្សាតិ
 ព្យាបន្តចិត្តោ ហោតិ បទុដ្ឋមនស្ត័យ្យោ វមេ
 សត្តា ហោតិ វា វជ្ឈន្ត វា ឧត្តជ្ឈន្ត វា វិនស្សន្ត វា
 មា វា អហោស្សន្ត(២) មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ វិបរិក-
 ទស្សនោ នត្តំ ទិដ្ឋំ នត្តំ យំដ្ឋំ នត្តំ ហុំនំ នត្តំ
 សុកតទុក្ខតាមំ កម្មាមំ ជលំ វិហាកោ នត្តំ
 អយំ លោកោ នត្តំ បរោ លោកោ នត្តំ មាតា
 នត្តំ បិតា នត្តំ សត្តា ឡិបចាតិកា នត្តំ
 លោកេ សមណាព្រាហ្មណា សម្មគុតា សម្មាបជិប្បា

---

១ ខ. ម. អកាលេន ។ ២ ខ. ប. អហោស្សំ ពិនិ វាទិ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បេមវន្ត

ជាអ្នកពោលពាក្យ ឥតប្រយោជន៍ គឺពោលពាក្យខុសកាល ពោល
 ពាក្យមិនពិត ពោលពាក្យមិនមែនជាអត្ថ ពោលពាក្យមិនមែនជាធម៌
 ពោលពាក្យមិនមែនជាវិន័យ ពាក្យដែលមិនគួរ ឲ្យអ្នកផងគំរាំងទុកក្នុង
 ហឫទ័យ ជាពាក្យខុសកាល មិនមានគ្រឿងអាង មិនមានទីបំផុត
 មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១ ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ជា សំឡឹង
 គ្រឿងទុបករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិរបស់បុគ្គលដទៃណា ថា ឧហ្ម គ្រឿង
 ទុបករណ៍នោះ គប្បីបានមកអញ ១ ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ ជាអ្នក
 មានតម្រិះក្នុងចិត្តដែលប្រទុស្តហើយថា សត្វគំរាំងឡាយនេះ ចូរលំបាក
 ខ្លះ ចូរលែងខ្លះ ចូរសាបសូន្យទៅខ្លះ កុំកើតមានឡើយខ្លះ ១ ជា
 អ្នកមានគំនិតយល់ខុស ជាអ្នកយល់ឃើញសេចក្តីវិបត្តិថា ទានដែល
 បុគ្គលឲ្យហើយ មិនមានផល ការបូជាធំ មិនមានផល ការបូជាតូច
 មិនមានផល ផលវិបាករបស់កុសលាកុសលកម្ម ដែលសត្វធ្វើល្អៗធ្វើ
 អាក្រក់មិនមាន លោកនេះមិនមាន លោកខាងមុខមិនមាន មាតានិងមាន
 បិតាមិនមាន សត្វគំរាំងឡាយជាទុបបាទិកៈកំណើត មិនមាន សមណ-
 ប្រាហ្មណ៍គំរាំងឡាយ ក្នុងលោកជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិដោយត្រឹមត្រូវ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការិយស្ស ទសកនិយាយោ

យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ អភិណា
 សង្កកត្តា បវេទេដ្ឋិតំ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទសហិ ធម្មេហិ សមញ្ញាគតោ យថាភតំ ធិត្តិក្ខោ
 ឃិវំ ធិរយេ ។ ទសហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញា-
 គតោ យថាភតំ ធិត្តិក្ខោ ឃិវំ សត្តេ ។ កកមេហិ
 ទសហិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ ចាលានិចានំ
 បហាយ ចាលានិចាតា បដិវរតោ ហោតិ
 ធិហិតទណ្ណោ ធិហិតសត្តោ លដ្ឋិ ធិយាបន្នោ សទ្ធ-
 ចាលាក្ខតហិតានុកម្មី វិហារតំ អទិន្នាទានំ បហាយ
 អទិន្នាទានា បដិវរតោ ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរ-
 វិត្តបករណំ តាមភតំ វា អរតាភតំ វា អទិន្តំ វេយ្យ-
 សម្មានំ ធិ(១) អាទាតា ហោតិ កាមេសុ មិន្នាចារំ
 បហាយ កាមេសុ មិន្នាចារា បដិវរតោ ហោតិ
 យា តា មាតុរក្ខិតា បិទុរក្ខិតា អាតុរក្ខិតា

១ ទ. ម. ឆ តិ អទិន្តំ វេយ្យសម្មានន្តំ វិស្សតិ ។

លុត្តន្តបិដក អង្គព្រះនិកាយ ទសកវិបាក

ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះ នឹងលោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម
 របស់ខ្លួន ហើយសំដែងប្រាប់ មិនមាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបព្រមដោយធម៌ ១០ នេះឯង នឹងធ្លាក់ក្នុងនរក ដូចជាគេនាំ
 យកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០
 យ៉ាងនេះ នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដម្កល់ទុក ។
 ធម៌ ១០ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 លះបង់បាណាតិបាត រៀរចាកបាណាតិបាត មានអាជ្ញាជាក់ចុះហើយ
 មានគ្រឿងសស្ត្រាជាក់ចុះហើយ ជាអ្នកអៀនខ្មាស ដល់នូវសេចក្តីអាណិត
 អាសូរ អ្នកមានសេចក្តីអនុគ្រោះ ដោយប្រយោជន៍ ដល់សព្វសត្វ ១
 លះបង់អទិដ្ឋាន រៀរចាកអទិដ្ឋាន ជាអ្នកមិនលួចទ្រព្យគេដែលជា
 គ្រឿងទប់ករណ៍ គឺ សម្បត្តិខែបុគ្គលដទៃ ដែលជាទ្រព្យបិតនៅក្នុងស្រុកក្តី
 បិតនៅក្នុងវ័ត្រក្តី ដែលគេមិនឲ្យ ពោលគឺការលួច ១ លះបង់កាមេសុ
 មិច្ឆាចារ រៀរចាកកាមេសុ មិច្ឆាចារ អ្នកមិនដល់នូវការប្រព្រឹត្តិកន្លង
 ចំពោះស្រ្តីទាំងឡាយ ដែលមានមាតារក្ស បិតារក្ស បងប្អូនប្រុសរក្ស

បញ្ចមបណ្ណាសិកា បឋមវគ្គ

កតំនិរត្តិតា ញាតិរត្តិតា ធម្មរត្តិតា សស្សមិកា
 សបរិទណ្ណា អន្តមសោ មាលាតុណា បរិវត្តិតា បិ តថា-
 រូទាសុ ន ចារិត្តំ អាចជ្ជិតា ហោតិ មុសាវាទំ
 បហាយ មុសាវាទា បដិវរិតោ ហោតិ សកត្តោ វា
 បរិសត្តោ វា ញាតិមជ្ឈត្តោ វា ប្បកមជ្ឈត្តោ វា
 វាជតុលមជ្ឈត្តោ វា អភិជិតោ សត្តំ បុដ្ឋោ
 ឃហិ កោ បរិស យំ ជាតាសិ នំ វនេហិតិ សោ
 អជាទំ វា អាហ ន ជាតាមិតិ ជាទំ វា អាហ
 ជាតាមិតិ អបស្សំ វា អាហ ន បស្សមិតិ បស្សំ វា
 អាហ បស្សមិតិ ឥតិ អត្តហេតុ វា បរហេតុ វា
 អាមិសតិញ្ចុត្តហេតុ វា ន សម្បជានមុសា កា-
 សិតា ហោតិ បិសុណាវាទំ បកាយ បិសុណាយ
 វាទាយ បដិវរិតោ ហោតិ ន ឥតោ សុត្វា អមុត្រ
 អត្វាតា ឥមេសំ កេទាយ អមុត្រ វា សុត្វា
 ន ឥមេសំ អត្វាតា អម្ភសំ កេទាយ ឥតិ ភិណ្ឌទំ
 វា សន្តាតា សហិតាទំ វា អនុប្បនាតា សមត្តាវាមោ

បញ្ចមបណ្ណសក បេមវត្ត

បង្កើនស្រីរក្សា ញាតិរក្សា ធម៌រក្សា ជាស្រីមានប្តី មានអាជ្ញា (កំណត់
 ទុក) ដោយហោចទៅ សូម្បីតែស្រីដែលគេបំពាក់កម្រងផ្កា ១ លះ
 បង្កើនមុសាវាទ រៀរចាកមុសាវាទ ទោះបីបិតានៅ ក្នុងរោងភ្នំ បិតានៅ
 ក្នុងបរិសទ្យភ្នំ បិតានៅ ក្នុងកណ្តាលនៃញាតិភ្នំ បិតានៅ ក្នុងកណ្តាល
 សេនីភ្នំ បិតានៅ ក្នុងកណ្តាលនៃរាជត្រកូលភ្នំ ដែលគេនាំមកសួរដា
 សាក្សីថា នៃបុរសអើយ ចូរអ្នកចូលមកអោយ អ្នកដឹងនូវហេតុណា
 ចូរនិយាយប្រាប់ហេតុនោះ បុរសនោះ កាលមិនដឹងនិយាយថា ខ្ញុំមិន
 ដឹងក៏មាន កាលដឹងនិយាយថា ខ្ញុំដឹងក៏មាន កាលមិនឃើញនិយាយថា
 ខ្ញុំមិនឃើញក៏មាន កាលឃើញនិយាយថា ខ្ញុំឃើញក៏មាន ជាអ្នកមិន
 ពោលនូវពាក្យកុហកទាំងដឹងខ្លួនដូច្នោះ ព្រោះហេតុនៃខ្លួនភ្នំ ព្រោះហេតុ
 នៃបុគ្គលដទៃភ្នំ ព្រោះហេតុសំណូកគឺអាមិសៈបន្តិចបន្តួចភ្នំ ១ លះបង្កើន
 បិសុណវាចា រៀរចាកបិសុណវាចា ឮពាក្យអំពីសំណាក់ជននេះ
 ហើយមិនទាំទៅប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកជនទាំងនេះ ឬ ឮ
 ពាក្យអំពីសំណាក់ជនឯណោះ មិននាំមកប្រាប់ដល់ជននេះ ដើម្បី
 នឹងបំបែកជនឯណោះ ជាអ្នកផ្សះផ្សាពួកជនដែលបែកគ្នា ឬជាអ្នកទំនុក
 បំប្លែងនូវពួកជនដែលព្រមព្រៀង ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការព្រមព្រៀង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកនិទានោ

សមគ្គុរតោ សមគ្គុន្ទដ្ឋំ សមគ្គុក្ករណំ វាចំ កាសិភា
ហោតិ ធម្មសវាចំ បហាយ ធម្មសាយ វាចាយ ប-
ដិវរតោ ហោតិ យា សា វាចា នេលា កុណ្ណា-
សុខា បេមនិយា ហានយដ្ឋមា ទោវី ពហុជនកុណ្ណា
ពហុជនមនាថា តថាវុប្បំ វាចំ កាសិភា ហោតិ
សម្មប្បលាបិ បហាយ សម្មប្បលាថា បដិវរតោ
ហោតិ កាលវាដិ ភូតវាដិ អត្តវាដិ ធម្មវាដិ
វិនយវាដិ ធិនានវាដិ វាចំ កាសិភា ហោតិ កាលេន
សាបទេសំ បរិយន្តវាដិ អត្តសញ្ញាតំ អនតិជ្ឈានុ
ហោតិ យន្តំ បរស្ស បរិវត្តបក្ករណំ តំ អនតិជ្ឈិតា
ហោតិ អហោ វត យំ បរស្ស តំ មម អស្សាតិ អព្យា-
បន្ទចិត្តោ ហោតិ អប្បធុដ្ឋមនស្ស្តប្បោ ឥមេ សត្តា
អវេកា អព្យាបជ្ឈា អដិយា សុខំ អត្តានំ បរិហារន្តតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនកាយ វេសកនិបាត

ជាអ្នកមានតម្រេក ក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀង ជាអ្នករីករាយ ក្នុងការព្រម
 ព្រៀង ពោលវាចាដែលធ្វើឲ្យកើតសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ១ លះបង់ផុស-
 វាចា វៀរចាកផុសវាចា ជាអ្នកពោលតែវាចាដែលមិនមានទោស ជាវាចា
 ស្រួលដល់ត្រចៀក គួរឲ្យគេស្រឡាញ់ ចូលទៅកាន់ហឫទ័យ ជា
 វាចាអ្នកប្តី ជាទីស្រឡាញ់នៃជនច្រើន ជាសំដីពេញចិត្តនៃជនច្រើន ១
 លះបង់ឲ្យសម្បូរលាបៈ វៀរចាកសម្បូរលាបៈ ជាអ្នកពោលត្រូវតាម
 កាល ពោលពាក្យពិត ពោលពាក្យដែលជាអត្ត ពោលពាក្យដែល
 ជាធម៌ ពោលពាក្យដែលជារឹម ពោលពាក្យដែលគួរឲ្យគេតាំងទុក
 ជាពាក្យត្រូវតាមកាល ប្រកបដោយគ្រឿងអាង ជាវាចាមានទំបំផុត
 ប្រកបព្រមដោយប្រយោជន៍ ១ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈក ជាអ្នកមិនគយគន់
 នូវគ្រឿងទុបករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិនៃបុគ្គលដទៃថា ឧហ្ម្ម គ្រឿង
 ទុបករណ៍ ដែលជាសម្បត្តិនៃបុគ្គលដទៃណា គ្រឿងទុបករណ៍នោះ
 គប្បីបានមកអញ ដូច្នោះឡើយ ១ ជាអ្នកមានចិត្តមិនព្យាបាទ មានតម្រិះ
 ក្នុងចិត្តដែលទោស មិនប្រទុស្តថា សត្វទាំងឡាយនេះ កុំបង់ព្រៀរគ្នា
 កុំព្យាបាទផ្ទះ កុំមានទឹក ចូររក្សាខ្លួន ឲ្យបានសេចក្តីសុខចុះ ១

បញ្ចមបណ្ណាសពេ បឋមវិញ្ញា

សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ អវិបរីតទស្សនោ អត្តំ ទិដ្ឋិ
អត្តំ យំដ្ឋំ អត្តំ ហុតំ អត្តំ សុកតទុក្ខតាទិ
កម្មាទិ ដលំ វិហាកោ អត្តំ អយំ លោកោ
អត្តំ បរោ លោកោ អត្តំ មាតា អត្តំ បិតា អត្តំ
សត្តា ឱបទានិកា អត្តំ លោកេ សមណាប្រាប្ប-
ណា សម្មត្តតា សម្មាបដិបដ្ឋា យេ ឥមញ្ច លោកិ
បរញ្ច លោកំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា បវេទេ-
ដ្ឋិតំ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហិ ធម្មេហិ
សមម្ពាគតោ យថាភតំ ទិក្ខុត្តោ ឃីរំ សត្តេតំ ។

(៧០) ទសហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមម្ពាគតោ

មាតុត្តាមោ យថាភតំ ទិក្ខុត្តោ ឃីរំ ធិរយេ ។
កតមេហិ ទសហិ ។ ចាលានិទានិ ហោតិ
។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ
ភិក្ខុវេ ទសហិ ធម្មេហិ សមម្ពាគតោ
មាតុត្តាមោ យថាភតំ ទិក្ខុត្តោ ឃីរំ ធិរយេ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ជាអ្នកយល់ត្រូវ ឃើញសេចក្តីមិនរឹបរិតថា មានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ
 មានផល ការបូជាធំ មានផល ការបូជាក្រិក មានផល ផលវិបាក
 នៃកុសលាកុសលកម្ម ដែលបុគ្គលធ្វើលទ្ធផលអាក្រក់ មាន លោកនេះ
 មាន លោកខាងមុខ មាន មាតា មាន បិតា មាន សត្វទាំងឡាយ
 ជាឧបបាតិកៈកំណើត មាន សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល ប្រតិបត្តិត្រឹមត្រូវ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះ នឹង
 លោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯងហើយសំដែងប្រាប់
 មាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 នេះឯង នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដម្កល់ទុក ។

(៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុគ្រាម ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 នឹងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង
 តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ លេ ។ ជាអ្នកយល់
 ខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុគ្រាមប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 នេះឯង នឹងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការិកាយស្ស ទសកថាបិដកេ

ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ មាតុត្តាមោ
 យថាភតំ ធិត្តុត្តោ ឃំរំ សក្កេ ។ កកតមេហំ
 ទសហំ ។ ចាលានិចាតា បដិវរិតោ ហោតិ
 ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ខេ
 ភិក្ខុវេ ទសហំ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ មាតុត្តាមោ
 យថាភតំ ធិត្តុត្តោ ឃំរំ សក្កេតិ ។

(៧០) ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតា
 ឧទាសិកា យថាភតំ ធិត្តុត្តោ ឃំរំ និរយេ ។ ក-
 កតមេហំ ទសហំ ។ ចាលានិចាតិដិ ហោតិ
 ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ខេ
 ភិក្ខុវេ ទសហំ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតា ឧទា-
 សិកា យថាភតំ ធិត្តុត្តោ ឃំរំ និរយេ ។
 ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតា ឧទាសិកា
 យថាភតំ ធិត្តុត្តោ ឃំរំ សក្កេ ។ កកតមេហំ
 ទសហំ ។ ចាលានិចាតា បដិវរិតោ ហោតិ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាន ទសកនិទាន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុគ្រាម ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង នឹងទៅ
កើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដម្កល់ទុក ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងតើ
អ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់គ្រូ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុគ្រាម ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង នេះឯង
នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដម្កល់ទុក ។

(៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុបាសិកា ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង

នឹងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងតើ
អ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់ខុស ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ទុបាសិកាប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតក្នុង
នរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុបាសិកាប្រកប
ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដម្កល់
ទុក ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។

សម្មាទិដ្ឋិកា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ទិសហិ
ធម្មេហិ សមណ្ឌកតា ឧបាសិកា យថាភតំ វិក្ខុត្តា
ឃីរំ សក្កតិ ។

(៧២) ទិសហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមណ្ឌកតា
ឧបាសិកា អវិសារទា អតារំ អជ្ឈាវសតិ ។ ក-
តមេហិ ទិសហិ ។ បាលាភិទាតំ ហោតិ
។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ
ទិសហិ ធម្មេហិ សមណ្ឌកតា ឧបាសិកា អវិសា-
រទា អតារំ អជ្ឈាវសតិ ។ ទិសហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេ-
ហិ សមណ្ឌកតា ឧបាសិកា វិសារទា អតារំ
អជ្ឈាវសតិ ។ កតមេហិ ទិសហិ ។ បាលាភិ-
ទាតា បដិវិតា ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកា
ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ទិសហិ ធម្មេហិ
សមណ្ឌកតា ឧបាសិកា វិសារទា អតារំ
អជ្ឈាវសតិ ។

បញ្ចមចណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ជាអ្នកយល់ត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកា ប្រកបដោយ
ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅ
ជម្រកទុក ។

(៧២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកា ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង

ជាអ្នកមិនភ្លេចវិញ្ញាប្រកបគ្រងផ្ទះ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងតែអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នក
សម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់ខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកា
ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមិនភ្លេចវិញ្ញា គ្រប់គ្រងផ្ទះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកា ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងជាអ្នកភ្លេចវិញ្ញា
គ្រប់គ្រងផ្ទះ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង តែអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកវៀរចាកបាណា-
ភិបាត ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់ត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកា
ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង នេះឯង ជាអ្នកភ្លេចវិញ្ញា គ្រប់គ្រងផ្ទះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិច្ចាតោ

(៧៣) សំសប្បតិបរិយាយំ^(១) វេ ភិក្ខុវេ ធម្ម-
 បរិយាយំ ទេសិស្សាមិ តំ សុណាថ សាធុតំ
 មនសិករោថ កាសិស្សាមិតំ ។ ឃំ កន្លែតំ ខោ
 តេ ភិក្ខុ កកវតោ បច្ចុស្សាសុំ ។ កកវា ឯត-
 ទលេច កតមោ ច^(២) ភិក្ខុវេ សំសប្បតិបរិយាយោ
 ធម្មបរិយាយោ ។ កម្មស្សតា ភិក្ខុវេ សត្តា
 កម្មទាយាទា កម្មយោជំ កម្មពទ្ធ កម្មប្បដិ-
 សរណា យំ កម្មំ ករោន្តំ កល្យាណំ វា
 ទាបតំ វា តស្ស ទាយាទា កវន្តំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ឯកត្តោ ទាណាតិទាតិ ហោតិ លុទ្ធា លោហិត-
 ទាណំ ហតប្បហតេ ជីវិដ្ឋា អទយាបន្នោ សត្វទា-
 ណាភូតេសុ ។ សោ សំសប្បតិ កាយេន សំសប្ប-
 តិ វាចាយ សំសប្បតិ មនសា ។ តស្ស ជិម្ពំ
 កាយកម្មំ ហោតិ ជិម្ពំ វជីកម្មំ ជិម្ពំ

---

១ ឧ. សំសប្បតិបរិយាយំ - ឃ. សំសប្បតិបរិយាយំ ។ ២ ឧ. ឯត្តេវ សោតិ បាហេ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិទ្យាយ ទសកនិទាន

(៧៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម្មបរិយាយ
 ជាហេតុនៃសេចក្តីរន្ធត់ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ធ្វើទុកក្នុង
 ចិត្តឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធ-
 ដីកានៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់សួរដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មបរិយាយជាហេតុនៃ
 សេចក្តីរន្ធត់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ មាន
 កម្មជារបស់ខ្លួន មានកម្មជាពាយាទ មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជា
 ដៅពង្ស មានកម្មជាទីរលឹក ទោះធ្វើនូវកម្មណា ជាបុណ្យក្តី ជាបាប
 ក្តី រមែងជាពាយាទនៃកម្មនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ មានចិត្តអាក្រក់ មានបាតដៃ
 ប្រឡាក់ដោយឈាម តាំងនៅខ្ជាប់ ក្នុងការសម្លាប់រឿយ ។ មិនមាន
 សេចក្តីរន្ធត់អាណិតអាសូរ ចំពោះពួកសត្វទាំងពួង ។ បុគ្គលនោះ
 រមែងរន្ធត់ដោយកាយ រន្ធត់ដោយវចា រន្ធត់ដោយចិត្ត ។ បុគ្គល
 នោះឈ្មោះថា មានកាយកម្ម រឿច (រចិញ្ញរុបុញ្ញ) វចីកម្ម រឿច

ចក្ខុវិស័យសព្វ បឋមវិញ្ញាណ

មនោកម្មី ជីវ្ហា កតំ ជីវ្ហា ឧបបត្តិ(១) ។ ជីវ្ហាកតំ-
 កស្ស ខោ បនាហំ កិក្ខុវេ ជីវ្ហាបបត្តិកស្ស ទ្ធិន្ធិ
 កតំនំ អញ្ញាតំ កតំ វនាមិ យេ វា ឯកន្តទុក្ខា
 និរយា យា វា សំសប្បជានិកា តិរច្ឆានយោនិ ។
 កតមា ច សា កិក្ខុវេ សំសប្បជានិកា តិរច្ឆាន-
 យោនិ អហំ វិច្ឆិកា សតបដិ នកុលា តិច្ឆារា(២)
 ម្ហសិកា ឧល្លកា យេ វា បនពោមិ កេចិ តិរ-
 ច្ឆានយោនិកា សត្តា មនុស្សេ ទិស្វា សំសប្បន្តិ ។
 វតំ ខោ កិក្ខុវេ ក្ខតា ក្ខតស្ស ឧបបត្តិ ហោតិ ។
 យំ កកោតិ តេន ឧបបត្តិ ឧបបត្តិមេនំ ផស្ស
 ផុសន្តិ ឃឹមហំ កិក្ខុវេ កម្មនាយាទា សត្តានិ
 វនាមិ ។ វេន បន កិក្ខុវេ ឯកទ្វេ អទិន្ទាយិ
 ហោតិ... កាមេសុ មិច្ឆាទារី ហោតិ... មុសា-
 វាដិ ហោតិ... បិសុណាវាទោ ហោតិ...
 ផុសវាទោ ហោតិ... សម្មប្បលាបិ ហោតិ...

---

១ ឧ. ម. ជីវ្ហាបបត្តិ ។ ២ ម. នកុលាវិច្ឆារា ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

មនោកម្ម វៀច គតិ វៀច ទបបត្តិ (ការកើតឡើង) ក៏វៀច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ណាគតិទាំងពីររបស់សត្វ មានគតិ វៀច មាន
 ទបបត្តិ វៀច គឺថាគតពោលនូវគតិណាមួយគឺនិរយគតិ មានទុក្ខតែម្យ៉ាង
 ឬតិវចានយោនិគតិ មានជាតិដ៏រន្ធត់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តិវចាន-
 យោនិគតិ ប្រកបដោយរន្ធត់នោះ តើដូចម្តេច គឺពស់ ខ្នុយ ក្អែក
 ស្លា សំពោច កណ្តុរ ម្រៀម ឬក៏ពួកសត្វ កើតកងកំណើតតិវចាន
 ណាមួយ ក្រៅពីនេះ ឃើញមនុស្សទាំងឡាយហើយ ក៏រមែងរន្ធត់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទបបត្តិរបស់សត្វ តាមសភាវៈ រមែងមានដោយ
 ប្រការដូច្នោះឯង ។ បុគ្គលធ្វើនូវកម្មណា រមែងកើតឡើងដោយអំណាច
 កម្មនោះ ផស្សៈទាំងឡាយ (របស់វិបាក) ក៏រមែងពាលត្រូវនូវបុគ្គល
 ដែលកើតមកនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតពោលថា សត្វទាំង
 ឡាយ មានកម្មជាតាយាទ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ល្អបយកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ... ប្រព្រឹត្ត
 ខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ... ពោលពាក្យកុហក ... មានសំដី
 ញ្ជះញង់ ... មានសំដីអាក្រក់... ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ...

សុត្តន្តបិដកេ អង្គជានិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

អភិជ្ឈាលុ ហោតិ . . . ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ . . .
 មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ វិបរិទទស្សនោ នត្ថំ ទិដ្ឋំ នត្ថំ
 យំដ្ឋំ នត្ថំ ហុំនំ នត្ថំ សុកតទុក្កតាមំ កម្មាមំ ផលំ
 វិចារកោ នត្ថំ អយំ លោកោ នត្ថំ បរោ លោកោ
 នត្ថំ មាតា នត្ថំ បិតា នត្ថំ សត្តា ឱបចានិកា នត្ថំ
 លោកេ សមណាព្រាហ្មណា សម្មគុតា សម្មាបដិ-
 បដ្ឋា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្តា បរេទេដ្ឋិតិ ។ សោ សំសប្បតិ
 កាយេន សំសប្បតិ វាចាយ សំសប្បតិ មនសា ។
 តស្ស ជិម្ហំ កាយកម្មំ ហោតិ ជិម្ហំ វចកម្មំ ជិម្ហំ
 មនោកម្មំ ជិម្ហា កតិ ជិម្ហបបត្ថំ ។ ជិម្ហកតិកស្ស
 ខោ បនាហំ ភិក្ខុវេ ជិម្ហបបត្ថិកស្ស ទិដ្ឋំ កតិមំ
 អពានវំ កតិ វនា ។ យេ វា ឯកន្តទុក្កា
 ជិវយា យា វា សំសប្បជានិកា និវត្តានយោនិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាទីកាយ ទសកនិបាត

មានចិត្តច្រើនដោយអភិជ្ឈា . . . មានចិត្តព្យាបាទ . . . ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 យល់ឃើញសេចក្តីរឹបរឹត ថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ មិនមានផល ការ
 បូជាធំ មិនមានផល ការបូជាក្លួច មិនមានផល ផលវិបាករបស់កុស-
 លាកុសលកម្ម ដែលសត្វធ្វើល្អនឹងអាក្រក់ មិនមាន លោកនេះ មិនមាន
 លោកខាងមុខ មិនមាន មាតា មិនមាន បិតា មិនមាន សត្វទាំងឡាយជា
 ឧបបាតិកៈកំណើត មិនមាន សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោក
 អ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិដោយត្រឹមត្រូវ ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់នូវលោកនេះ
 នឹងលោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុតិមរបស់ខ្លួន ហើយសំដែងប្រាប់
 មិនមាន ។ បុគ្គលនោះ រមែងរន្ធត់ដោយកាយ រន្ធត់ដោយវាចា រន្ធត់ដោយ
 ចិត្ត ។ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មានកាយកម្ម រៀច វេទិកម្ម រៀច មនោកម្ម
 រៀច គតិ រៀច ឧបបត្តិ រៀច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាគតិពិរ-
 យាវរបស់សត្វ មានគតិ រៀច មានឧបបត្តិ រៀច តថាគតពោលគតិណា
 មួយ គឺនិរយគតិ មានទុក្ខតែម្យ៉ាង ឬតិរច្ឆានយោនិគតិ មានជាតិរន្ធត់ ។

កតមា ច សា ភិក្ខុវេ សំសប្បជាតិកា តិវច្ឆានយោ ជិ
អហំ វិច្ឆិកា សតបដិ នកុលា ពិជ្ជារា ម្ភសិកា
ឧល្យកា យេ វា បនពោបិ កេចិ តិវច្ឆានយោ ជិកា
សត្តា មនុស្សេ ទិស្វា សំសប្បន្តំ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ
ក្ខតា ក្ខតស្ស ឧបបត្តំ ហោតិ ។ យំ ករោតិ
តេន ឧបបជ្ជតិ ឧបបន្នមេនំ ជស្សា ជុសន្តំ
ឯវមហំ ភិក្ខុវេ កម្មនាយាទា សត្តាបិ វទាមិ ។
កម្មស្សកា ភិក្ខុវេ សត្តា កម្មនាយាទា កម្ម-
យោជិ កម្មពុទ្ធ កម្មប្បដិសរណា យំ កម្មិ
ករោន្តំ កល្យាណំ វា ចាបកំ វា តស្ស
នាយាទា កវន្តំ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ឯកត្ថោ ចាណាតិ-
ចាតំ បហាយ ចាណាតិចាតា បដិវរតោ
ហោតិ ជិហិតទណ្ណោ ជិហិតសត្តោ លដ្ឋិ
នយាបន្នោ សព្វចានា ក្ខតហិតានុកម្មី វិហារតិ ។

បញ្ចប់បណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តិរច្ឆានយោនីគតិ ប្រកបដោយជាតិរដ្ឋតនោះ
 តើអ្វីខ្លះ គឺជាសំខ្លួន ខ្លួន ភ្នែក ស្នា សំពោច កណ្តុរ មៀម ឬក៏ពួក
 សត្វកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆានណាមួយ ក្រៅពីនេះ ឃើញមនុស្សហើយ
 រមែងរដ្ឋត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុបបត្តិនៃសត្វ តាមសភាវៈ
 រមែងមានដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ បុគ្គលធ្វើនូវកម្មណា រមែងកើត
 ដោយអំណាចកម្មនោះ ផស្សៈទាំងឡាយ (របស់វិបាក) រមែងពាល់ត្រូវ
 នូវបុគ្គលដែលកើតមកនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា
 សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាតាយាទយាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជារបស់ខ្លួន មានកម្មជាតាយាទ មានកម្មជា
 កំណើត មានកម្មជាដៅពង្ស មានកម្មជាទីរលឹក ពោះធ្វើនូវកម្មណា
 ជាបុណ្យក្តី ជាបាបក្តី រមែងជាតាយាទនៃកម្មនោះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់នូវបាណាតិបាត
 វៀរចាក បាណាតិបាត មានអាជ្ញាជាក់ចុះហើយ មានគ្រឿង
 សស្រ្តាវុធជាក់ចុះហើយ ជាអ្នកអៀនខ្មាស មានសេចក្តីអាណិត
 អាសូរ មានសេចក្តីអនុវត្តនោះ ដោយប្រយោជន៍ដល់សត្វសត្វ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

សោ ន សិសប្បតិ កាយេន ន សិសប្បតិ វាចាយ
 ន សិសប្បតិ មនសា ។ តស្ស ឧជុំ^(១) កាយកម្មំ
 ហោតិ ឧជុំ វប័កម្មំ ឧជុំ មនោកម្មំ ឧជុំ កតិ
 ឧជុំបបត្តិ ។ ឧជុំកតិកស្ស ខោ បបាហំ ភិក្ខុវេ
 ឧជុំបបត្តិកស្ស ទ្ធិដ្ឋំ កតំនំ អពាណំ កតិ វនាមិ
 យេ ច ឯកន្តសុខា សត្តា យានំ វា បន តានំ
 ឧប្បាគុណានំ ខត្តយមហាសាលកុណានំ វា ព្រាហ្ម-
 ណាមហាសាលកុណានំ វា កហបតិមហាសាលកុណានំ
 វា អន្តរំ មហាទ្ធិនានំ មហាកោតានំ ពហុតជានុប-
 រជតានំ ពហុតវិបករណានំ ពហុតធនធានំ ។
 ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ ភ្នតា ភ្នតស្ស ឧបបត្តិ ហោតិ ។
 យំ ករោតិ តេន ឧបបដ្ឋតិ ឧបបដ្ឋមេនំ ជស្សា
 ដុស្តំ ឯវមហំ ភិក្ខុវេ កម្មនាយាទា សត្តានិ វនាមិ ។

១ ឧ. ឧជុំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាទិកាយ ទសកនិដាយ

បុគ្គលនោះ រមែងមិនទន្ទឹមដោយកាយ មិនទន្ទឹមដោយវាចា មិនទន្ទឹម
ដោយចិត្ត ។ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មានកាយកម្មត្រង់ វច្ឆិកម្មត្រង់
មនោកម្មត្រង់ គតិក្រង់ ឧបបត្តិក្រង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
គតិទាំងពីរ របស់សត្វមានគតិក្រង់ មានឧបបត្តិក្រង់ តថាគតពោល
នូវគតិណាមួយ គឺសត្វទាំងឡាយដែលមានសុខតែម្យ៉ាង ឬពួកត្រកូល
ខ្ពស់ ដែលជាត្រកូលខត្តិយមហាសាល ឬព្រាហ្មណមហាសាល ឬក៏
គហបតិមហាសាល ដែលជាត្រកូលស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មាន
ភោគៈច្រើន មានហស នឹងប្រាក់ច្រើន មានសម្បត្តិ នឹងគ្រឿង
ឧបករណ៍ច្រើន មានទ្រព្យ នឹងស្រូវច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបបត្តិ
នៃសត្វតាមសភាវៈ រមែងមានដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ បុគ្គលធ្វើនូវកម្ម
ណា រមែងកើតដោយអំណាចកម្មនោះ ផស្សៈទាំងឡាយ (របស់វិបាក)
រមែងពាលត្រូវ នូវបុគ្គល ដែលកើតមកនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតពោលថា សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាតាយាទ យ៉ាងនេះឯង ។

បញ្ចមបណ្ណសព្វ បឋមវគ្គ

ឥន បន ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ អនិច្ចាទានំ
 បហាយ អនិច្ចាទានា បដិវរតោ ហោតិ . . . កាមេស្ស
 មិច្ឆាចារំ បហាយ កាមេស្ស មិច្ឆាចារា បដិវរតោ
 ហោតិ . . . មុសាវាទំ បហាយ មុសាវាទា បដិវរតោ
 ហោតិ . . . បិសុណាវាទំ បហាយ បិសុណាយ
 វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ . . . ជុសាវាទំ បហាយ
 ជុសាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ . . . សម្មប្ប-
 សាបំ បហាយ សម្មប្បសាទា បដិវរតោ ហោតិ . . .
 អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ . . . អត្យាបន្ទចិត្តោ ហោតិ . . .
 សម្មាទិដ្ឋិតោ ហោតិ អវិបរឹតទស្សនោ អត្តំ ទិដ្ឋិ
 អត្តំ យំដ្ឋំ អត្តំ ហុតំ អត្តំ សុភតទុក្ខតានំ
 កម្មានំ ផលំ វិចារកោ អត្តំ អយំ លោកោ
 អត្តំ បរោ លោកោ អត្តំ មាតា អត្តំ បិតា
 អត្តំ សត្តា ឌីបទាតិកា អត្តំ សមណាព្រាហ្មណា
 សម្មត្តតា សម្មាបដិបដ្ឋា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច
 លោកំ សយំ អភិញា សម្មិតតា បវេទេដ្ឋិតំ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បរមេវត្ត

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់អទិន្នា ទាន
 វៀរចាកអទិន្នា ទាន . . . លះបង់ការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ
 វៀរចាកការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ . . . លះបង់មុសាវាទ
 វៀរចាក មុសាវាទ . . . លះបង់ បិសុណវាចា វៀរចាក
 បិសុណវាចា . . . លះបង់ផរុសវាចា វៀរចាកផរុសវាចា . . . លះ
 បង់សម្មប្បលាបៈ វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ . . . មិនច្រើនដោយ
 អភិជ្ឈក . . . មានចិត្តមិនព្យាបាទ . . . ជាសម្មាទិដ្ឋិ មានសេចក្តីយល់
 ឃើញមិនរិបរឹតថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ មានផល ការបូជាធំ
 មានផល ការបូជាក្រិច មានផល ផលវិបាករបស់កុសលាកុសលកម្ម
 ដែលសត្វធ្វើល្អនឹងអាក្រក់ មាន លោកនេះ មាន លោកខាងមុខ មាន
 មាតា មាន បិតា មាន សត្វទាំងឡាយ ជាឧបបាតិកៈកំណើត
 មាន ភ្នកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិល្អ ប្រតិបត្តិ
 ដោយត្រឹមត្រូវ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវលោកនេះ នឹងលោក
 ខាងមុខ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម របស់ខ្លួនហើយសំដែងប្រាប់ មាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទ្ធវិនិយាយស្ស ទសកនិយាយោ

សោ ន សំសប្បតិ កាយេន ន សំសប្បតិ
 វាហាយ ន សំសប្បតិ មនសា ។ តស្ស ឧជ្ជ
 កាយកម្មំ ហោតិ ឧជ្ជ វជ្ជកម្មំ ឧជ្ជ មនោកម្មំ
 ឧជ្ជ កតិ ឧជ្ជបបត្តិ ។ ឧជ្ជកតិកស្ស ខោ
 បណាហំ ភិក្ខុវេ ឧជ្ជបបត្តិកស្ស ទ្ធិន្ធិ កតិំ អញ្ញ
 តំ កតិ វនាមិ យេ វា ឯកន្តសុខា សត្តា
 យានិ វា បន តានិ ឧត្តាគុលានិ ខត្តយមហាសាល
 គុលានិ វា ព្រាហ្មណមហាសាលគុលានិ វា គហ
 បតិមហាសាលគុលានិ វា អឡានិ មហាទ្ធិនានិ
 មហាកោតានិ ពហុតជាន្ត្របវជតានិ ពហុតវិក្កបករ
 ណានិ ពហុតននដណានិ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភូតា ភូតស្ស ឧបបត្តិ ហោតិ ។ យំ ករោតិ
 តេន ឧបបត្តិ ឧបបត្តមេនិ ជស្សា ជុសន្តិ
 ឯវមហំ ភិក្ខុវេ កម្មនាយានា សត្តាតិ វនាមិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គកុរុយ ទសកនិបាត

បុគ្គលនោះ រមែងមិនទន្ទឹមដោយកាយ មិនទន្ទឹមដោយវាចា មិនទន្ទឹម
ដោយចិត្ត ។ បុគ្គលនោះហ្ន៎ោះថា មានកាយកម្មត្រង់ វចិកម្មត្រង់
មនោកម្មត្រង់ មានគតិក្រង់ មានឧបបត្តិក្រង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បណ្តាគតិទាំងពីរ របស់សត្វមានគតិក្រង់ មានឧបបត្តិក្រង់ តថាគត
ពោលនូវគតិណាមួយ គឺ សត្វទាំងឡាយដែលមានសុខតែម្យ៉ាង ឬពួកត្រ-
កូលខ្ពស់ៗ ដែលជាត្រកូលខ្ពង់យមហាសាល ឬព្រាហ្មណមហាសាល
ឬក៏គហបតីមហាសាល ដែលជាត្រកូល សុភស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន
មានភោគៈច្រើន មានមាស នឹងប្រាក់ច្រើន មានសម្បត្តិ នឹងគ្រឿង
ឧបករណ៍ច្រើន មានទ្រព្យ នឹងស្រូវច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ឧបបត្តិនៃសត្វតាមសភាវៈ រមែងមានដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ បុគ្គល
ធ្វើនូវកម្មណា រមែងកើតឡើងដោយអំណាចកម្មនោះ ផស្សៈទាំងឡាយ
(របស់វិបាក)រមែងពាល់ត្រូវនូវបុគ្គលដែលកើតមកនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតពោលថា សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាទាយាទ យ៉ាងនេះឯង ។

បញ្ចមបណ្ណាសពេ បបបរិភោ

កម្មស្សតា ភិក្ខុវេ សត្តា កម្មនាយា កម្ម-
 យោ ធំ កម្មពន្ធុ កម្មប្បដិសរណា យំ កម្មំ
 ករោន្តំ កល្យាណំ វា បាបកំ វា តស្ស
 នាយា ភវន្តំ ។ អយំ ខោ ភិក្ខុវេ សំសប្បត្ថិ-
 បរិយាយោ ធម្មបរិយាយោតិ(១) ។

(៧៤) នាហំ ភិក្ខុវេ សញ្ចេតនិកានំ កម្មានំ
 កតានំ ឧបចតានំ អប្បដិសរិទិត្យា(២) ព្យន្តិការំ
 វនាមិ តព្វា ខោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបដ្ឋេ(៣) វា អបេវ វា
 បរិយាយេ ។ ន គ្រូវហំ ភិក្ខុវេ សញ្ចេតនិកានំ
 កម្មានំ កតានំ ឧបចតានំ អប្បដិសរិទិត្យា
 ទុក្ខស្សន្តកិរិយំ វនាមិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ តិវិទំ(៤)
 កាយកម្មន្តសន្តោសព្យាបត្តិ(៥) អកុសលសញ្ចេត-
 និកា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិចារកា(៦) ហោតិ

---

១. ហោតិ ធម្មបរិយាយោ ។ ២ ម. អប្បដិសរិទិត្យា ។ ៣ ខ. ម. ឧបបដ្ឋេ ។ ៤ ខ.
 ម. តិវិទា ។ ៥ ម. កាយកម្មន្តសន្តោសព្យាបត្តិ ។ ៦ ម. អកុសលំ សញ្ចេតនិកំ
 ទុក្ខទ្រយំ ទុក្ខវិចារំ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាបេស្ស័ន មានកម្ម
 ជាតាយាទ មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជាជៅពង្ស មានកម្មជាទីរលឹក
 ពោះធ្វើឲ្យកម្មណា ជាបុណ្យក្តី ជាបាបក្តី រមែងជាតាយាទនៃកម្ម
 នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងឈ្មោះថា ធម្មបរិយាយជា
 ហេតុនៃសេចក្តីរន្ធត់ ។

(៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោលនូវការ
 អសំពៅ នៃកម្មទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ
 សន្សំហើយ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលទេ ឯផលនោះឯង រមែងភើត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នក៏មាន ក្នុងអត្តភាពជាលំដាប់ក៏មាន ក្នុងអត្តភាពដទៃទៅ
 ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោលនូវកិរិយាធ្វើ
 នូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលនៃកម្ម ប្រកបដោយចេតនា
 ដែលសត្វបានធ្វើហើយ សន្សំហើយទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បណ្តាអកុសលកម្មទាំងនោះ វិបត្តិគឺពោស នៃកាយកម្មមាន ៣ យ៉ាង
 ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាភ័ក្រ្ត មានទុក្ខជាផល

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសរាតិយកោ

ចតុត្ថំ(១) វេទិកម្មន្តសម្មោសព្យាបត្តិ អកុសលស-
ញោតនិកា ទុក្ខទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ត-

វេទិ(២) មនោកម្មន្តសម្មោសព្យាបត្តិ អកុសលស-
ញោតនិកា ទុក្ខទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។

កថព្ភា ភិក្ខុវេ វិវេទិ កាយកម្មន្តសម្មោសព្យាបត្តិ
អកុសលសញោតនិកា ទុក្ខទ្រយា ទុក្ខវិចារកា

ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ ចារណាតិចាតិ ហោតិ
លុទ្ធោ(៣) លោហិតចារណិ ហតប្បហតេ ជិវិដ្ឋោ អ-

ទយាបន្នោ សព្វចារណាក្ខតេសុ អទិដ្ឋាទាយិ ហោតិ
យន្តំ បរស្ស បរវត្ថុបករណំ តាមគតំ វា អរោគតំ

វា អទិដ្ឋំ វេយ្យសម្មាតំ អាទាតា ហោតិ កាមេសុ
មិច្ឆាចារិ ហោតិ យា តា អាតុរក្ខតា បិតុរក្ខតា

កាតុរក្ខតា ភតិជិវក្ខតា ញាតិរក្ខតា ធម្មរក្ខតា
សស្សាមិកា សបរិទណ្ណា អន្តមសោ មាលាគុណប-

រិក្ខតាបិ តថារូចាសុ ចារិតំ អាបជ្ជិតា ហោតិ ។

១ ឧ. ម. ចុត្តិយា ។ ២ វិវេទិ ។ ៣ ឧ. ម. លុទ្ធោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឆន្ទវិនិយាយ ទសកនិទាន

វិបត្តិគឺពោស នៃវិបត្តិ ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា មាន
ទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល វិបត្តិគឺពោស នៃមនោកម្ម ៣ យ៉ាង
ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា មានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺពោសនៃកាយកម្ម ៣ យ៉ាង ដែលប្រកប
ដោយអកុសលចេតនា មានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល តើដូចម្តេច ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ
មានចិត្តអាក្រក់ មានបាតដៃប្រឡាក់ដោយឈាម តាំងនៅខ្ជាប់ក្នុងការ
សម្លាប់រឿយ ។ មិនមានសេចក្តីអាណិតអាសូរ ចំពោះសព្វសត្វទាំង
ឡាយ ជាអ្នកលួចយកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ជាអ្នកកាន់យកនូវ
សម្បត្តិទាំងគ្រឿងឧបការណ៍ នៃបុគ្គលដទៃ ជាទ្រព្យបិតនៅក្នុងស្រុកក្តី
បិតនៅក្នុងព្រៃក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យ ពោលគឺការលួច ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ជាអ្នកដល់នូវការប្រព្រឹត្តិកិច្ចទាំង ក្នុង
ស្ត្រីទាំងឡាយ ដែលមានមាតារក្សា បិតារក្សា បងប្អូនប្រុសរក្សា
បងប្អូនស្ត្រីរក្សា ញាតិរក្សា ធម៌រក្សា ជាស្ត្រីមានប្តី មានអាជ្ញា
(កំណត់ទុក) ដោយហោចទៅ សូម្បីតែស្ត្រីដែលគេបំពាក់កម្រងផ្កា ។

បញ្ចមចល្លាសព បឋមវិញ្ញា

ឃឹ ខោ កិក្ខុវេ កិវិជំ កាយកម្មន្តសញ្ញោសញ្ញាសញ្ញាបត្តិ
 អក្កសលសញ្ញោតនិកា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។
 កថង្ខា កិក្ខុវេ ចន្តវិជំ វិជីកម្មន្តសញ្ញោសញ្ញាបត្តិ
 អក្កសលសញ្ញោតនិកា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិចារកា
 ហោតិ ។ ឆធិ កិក្ខុវេ ឃិក្ខុវេ មុសាវនិ ហោតិ
 សកត្តតោ វា បរិសត្តតោ វា ញាតិមជ្ឈិកតោ វា
 ប្បកមជ្ឈិកតោ វា វាជិក្កុលមជ្ឈិកតោ វា អភិជីតោ
 សក្កិ បុដ្ឋោ ឃិហំ កោ បុរិស យំ ជានាសិ តិ
 វិទេហីតិ ភោ អជានិ វា អាហា ជានាមីតិ ជានិ វា
 អាហា ន ជានាមីតិ អបស្សំ វា អាហា បស្សមីតិ
 បស្សំ វា អាហា ន បស្សមីតិ ឆតិ អត្តហេតុ វា
 បរហេតុ វា អាមិសតិញ្ចុត្តហេតុ វា សម្មជា.
 នមុសា កាសិតា ហោតិ មិសុលាវាចោ ហោតិ

បញ្ចមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺទោស នៃកាយកម្ម ព្យាយាម ដែលប្រកប
 ដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល ដោយ
 ប្រការដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺទោស នៃវចីកម្ម
 មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា មានទុក្ខជាកម្រៃ
 មានទុក្ខជាផល តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកនិយាយពាក្យកុហក ទោះបីបិតនៅក្នុងរោងភ្នំ បិត
 នៅក្នុងបរិសទ្យភ្នំ បិតនៅក្នុងកណ្តាលនៃញាតិភ្នំ បិតនៅក្នុងកណ្តាល
 នៃសេនីភ្នំ បិតនៅក្នុងកណ្តាលរាជត្រកូលភ្នំ ដែលគេនាំទៅសួរជាសាក្សី
 ថា នៃបុរសអើយ អ្នកចូរមកអោយ បើអ្នកដឹងហេតុណា ចូរនិយាយ
 ប្រាប់ហេតុនោះ បុរសនោះ កាលបើមិនដឹង និយាយថា ខ្ញុំដឹងក៏មាន
 កាលបើដឹង និយាយថា ខ្ញុំមិនដឹងក៏មាន កាលបើមិនឃើញ និយាយថា
 ខ្ញុំឃើញក៏មាន កាលបើឃើញ និយាយថា ខ្ញុំមិនឃើញក៏មាន ជាអ្នក
 ពោលពាក្យកុហក ទាំងដឹងខ្លួនដូច្នោះ ព្រោះហេតុនៃខ្លួនភ្នំ ហេតុនៃបុគ្គល
 ដទៃភ្នំ ព្រោះសំណូកគឺអាមិសៈបន្តិចបន្តួចភ្នំ ជាអ្នកពោលពាក្យញុះញង់

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្រូនិកាយស្ស ទសកនិទានោ

ឥតោ សុត្វា អម្មត្រ អក្កាតា ឥមេសំ កេនាយ
 អម្មត្រ វា សុត្វា ឥមេសំ អក្កាតា អម្មសំ កេនាយ
 ឥតិ សមត្តានំ វា កេត្តា ភិដ្ឋានំ វា អនុប្បទាតា
 វត្តាវមោ វត្តវតោ វត្តនដ្ឋ វត្តករណី វាចំ ភាសិតា
 ហោតិ ដុសវាថោ ហោតិ យា សា វាថា អណ្ណកា
 កក្កសា បរកដុកា បរកិសដ្ឋដំ កោធសាមញ្ញា
 អសមាធិសំវត្តនិកា តថាវ្មី វាចំ ភាសិតា
 ហោតិ សម្មប្បឈាមី ហោតិ អកាលវាធិ អក្ខតវាធិ
 អនត្តវាធិ អធម្មវាធិ អវិនយវាធិ អនិទានវតី
 វាចំ ភាសិតា ហោតិ កាលេន អនបទេសំ
 អបរិយន្តវតី អនត្តសញ្ញាវតី ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ
 ចតុញ្ញំ វេចិកម្មន្តសន្នោសព្យាបត្តំ អក្កសល
 សព្ពេតនិកា ទុក្ខទ្រយា ទុក្ខវិទាកា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនៃកាយ ទសកនិទាន

ពួកពាក្យអំពីសំណាក់ជននេះហើយនាំទៅប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែក
 ជនទាំងនេះ ឬពួកពាក្យអំពីសំណាក់ជនឯណោះ មកប្រាប់ពួកជននេះ
 ដើម្បីនឹងបំបែកជនឯណោះ ជាអ្នកបំបែកពួកជនដែលព្រមព្រៀងគ្នាផង
 ជាអ្នកជំរុលពួកជនដែលបែកគ្នាស្រាប់ហើយផង មានសេចក្តីត្រេកអរក្នុង
 ពួក រីករាយក្នុងពួក មានតម្រេកក្នុងពួក ជាអ្នកពោលវាចាធ្វើឲ្យប្រកាន់ពួក
 ជាអ្នកពោលពាក្យអាគ្រក់ ជាអ្នកពោលពាក្យទ្រុឌទ្រោនខ្លះខ្លះ ពោលរាល
 ដល់អ្នកដទៃ ដៀមដាមដល់អ្នកដទៃ ជាវាចាជិតសេចក្តីគ្រោធ មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសមាធិ ជាអ្នកពោលពាក្យផសប្រយោជន៍ ពោលពាក្យខុស
 កាល ពោលពាក្យមិនពិត ពោលពាក្យមិនមែនជាអត្ថ ពោលពាក្យ
 មិនមែនជាធម៌ ពោលពាក្យមិនមែនជាវិន័យ ពោលពាក្យដែលមិនគួរ
 ឲ្យគេតាំងទុកក្នុងហឫទ័យ ជាពាក្យខុសកាល មិនមានគ្រឿងអាង មិន
 មានទ័បផុត មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 វិបត្តិគឺទោស នៃវិចីកម្ម ៤ យ៉ាង ដែលប្រកប ដោយអកុសលចេតនា
 វេមន៍មានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល ដោយប្រការដូច្នោះផង ។

បញ្ចមបណ្ណសពេ បឋមវគ្គ

កថញ្ច កិក្ខុវេ វិវិដិ មនោកម្មន្តសម្មោស ព្យាបត្តិ
 អកុសលសញ្ញាតនិកា ធុត្តុទ្រយា ធុត្តវិចារកា
 ហោតិ ។ ឥធម កិក្ខុវេ ឯកទ្វោ អភិជ្ឈាលុ
 ហោតិ យដ្ឋំ បរស្ស បរិវត្តបករណំ នំ អភិជ្ឈវា
 ហោតិ អហោ វត យំ បរស្ស នំ មម អស្សាតិ
 ព្យាបន្តចិត្តោ ហោតិ បទុដ្ឋមនសន្តប្បោ ឥមេ សត្តា
 ពាណន វា វជ្ឈន វា ធុត្តជន វា វិនស្សន វា
 មា វា អហោស្សនំ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ វិបរិវតទស្ស-
 នោ នត្តំ ទិដ្ឋំ នត្តំ យដ្ឋំ នត្តំ ហុតំ នត្តំ
 សុកតទុក្ខតានំ កម្មានំ ផលំ វិចារកោ នត្តំ
 អយំ លោកោ នត្តំ បរោ លោកោ នត្តំ មាតា
 នត្តំ បិតា នត្តំ សត្តា ឡិបចារិកា នត្តំ
 លោកេ សមណាព្រាហ្មណា សម្មត្តតា សម្មា-
 បដិបដ្ឋា យេ ឥមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ
 សយំ អភិញ្ញា សង្កតត្តា បវេទន្តិនំ ។

បញ្ចមបណ្ណាល័យ បឋមវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺទោស នៃមនោកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជា
 ផល តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកច្រើនដោយអភិជ្ឈា សំឡឹងសម្បត្តិនឹងគ្រឿងទប់ករណ៍ នៃបុគ្គល
 ដទៃថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ សម្បត្តិនឹងគ្រឿងទប់ករណ៍នោះគប្បីបានមកអញ
 ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ គឺមានតម្រិះក្នុងចិត្ត ដែលទោសប្រទុស្តហើយថា
 សត្វទាំងឡាយនេះ ចូរលំបាកខ្លះ ចូរដាច់អចរទៅខ្លះ ចូរសាបសូន្យ
 ទៅខ្លះ ចូរហិនហោចទៅខ្លះ កុំកើតមានទៀតខ្លះ ជាអ្នកយល់ខុស
 សេចក្តីយល់វិបរិតថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ មិនមានផល
 ការបូជាធំ មិនមានផល ការបូជារួច មិនមានផល ផលវិបាកនៃកុស-
 លាកុសលកម្ម ដែលសត្វធ្វើល្អមិនអាក្រក់ មិនមាន លោកនេះមិន មាន
 លោកខាងមុខមិនមាន មាតាមិនមាន បិតាមិនមាន សត្វជាទុបបាតិកៈ
 កំណើតមិនមាន សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ
 ប្រតិបត្តិដោយគ្រឹមត្រូវ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះ នឹងលោកខាង
 មុខ ដោយបញ្ជាដ៏ទុក្ខមរសន្ទួន ហើយសំដែងប្រាប់ មិនមាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនូវនិកាយស្ស វសគនិទាតោ

ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិវិជំ មនោ កម្មន្តសន្នោ-
 សព្វាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកា ទុក្ខទ្រយា
 ទុក្ខវិបាកា ហោតិ ។ ភិវិជកាយ កម្មន្ត-
 សន្នោសព្វាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហេតុ វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណា អនាយំ
 ទុក្ខតំ វិជិតាតំ ជរយំ ឧបបជ្ឈន្តំ ចតុត្ថិជវចីកម្មន្ត-
 សន្នោសព្វាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហេតុ វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណា អនាយំ
 ទុក្ខតំ វិជិតាតំ ជរយំ ឧបបជ្ឈន្តំ ភិវិជមនោកម្មន្ត-
 សន្នោសព្វាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហេតុ វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណា អនាយំ
 ទុក្ខតំ វិជិតាតំ ជរយំ ឧបបជ្ឈន្តំ ។ សេយ្យថាបិ
 ភិក្ខុវេ អបណ្ណាកោ មណី ឧដ្ឋំ ទិត្តោ យេន
 យេនេវ បតិដ្ឋាតិ សុប្បតិដ្ឋិតិយេវ បតិដ្ឋាតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសិកាយ ទសកនិទាន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺទោសនៃមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល
 ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វលុះបែកធ្លាយ
 រាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិបាត នរក ព្រោះ
 ហេតុតែវិបត្តិគឺទោសនៃកាយកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុ-
 សលចេតនាក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយ
 រាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិបាត នរក
 ព្រោះហេតុតែវិបត្តិគឺទោសនៃចីកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 អកុសលចេតនាក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែក
 ធ្លាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិបាត
 នរក ព្រោះហេតុតែវិបត្តិគឺទោសនៃមនោកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយអកុសលចេតនាក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាកូន
 បាសកា (មានជ្រុង ៤) ដែលបុគ្គលបោះទៅខាងលើហើយធ្លាក់ចុះ
 មកត្រង់ទីណា រមែងតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងទីនោះ ទុបមាយ៉ាងណាមិញ

បញ្ចមបណ្ណាសកេ បបរវត្តោ

ឃ្លីមេវ ខោ ភិក្ខុវេ វិវិជកោយ កម្មន្តសន្នោសព្យាបត្តិ
 អកុសលសញ្ញេតនិកាយោតុ វា សត្តា កាយស្ស
 ភេទា បរម្មណា អចាយំ ទុក្ខតំ វិវិចានំ ធម្មំ ឧបបជ្ជន្តិ
 ចតុត្ថិជវិមិកម្មន្តសន្នោសព្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញេត-
 និកាយោតុ វា សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណា
 អចាយំ ទុក្ខតំ វិវិចានំ ធម្មំ ឧបបជ្ជន្តិ វិវិជមនោ-
 កម្មន្តសន្នោសព្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាយោតុ
 វា សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណា អចាយំ ទុក្ខតំ
 វិវិចានំ ធម្មំ ឧបបជ្ជន្តិ ។ ឆាយំ ភិក្ខុវេ សញ្ញេត-
 និកាមំ កម្មាមំ កតាមំ ឧបចិតាមំ អប្បដិសិវិជិត្តា
 ព្យុត្តិការំ វេទាមិ តព្វ ខោ ជំដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបជ្ជេ
 វា អបរេ វា បរិយាយេ ។ ន ត្រូវហំ ភិក្ខុវេ
 សញ្ញេតនិកាមំ កម្មាមំ កតាមំ ឧបចិតាមំ
 អប្បដិសិវិជិត្តា ទុក្ខស្សន្តកិរិយំ វេទាមិ ។

បញ្ចមបណ្ណាសិក បឋមវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបមេយ្យដូចជាសត្វទាំងឡាយ លុះបែកផ្ទាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះ
 ហេតុតែបិត្តុគ្គីទោសនៃកាយកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុ-
 សលចេតនាក៏មាន សត្វទាំងឡាយ លុះបែកផ្ទាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ
 រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះហេតុតែ
 បិត្តុគ្គីទោសនៃចិត្តកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា
 ក៏មាន សត្វទាំងឡាយ លុះបែកផ្ទាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុង
 អបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះហេតុតែបិត្តុគ្គីទោសនៃមនោកម្ម
 មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនាក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោលនូវសេចក្តីអស់ទៅ នៃកម្ម
 ទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ សន្សំហើយ
 ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលទេ ឯផលនោះឯង រមែងកើតក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 នេះក៏មាន ក្នុងអត្តភាព ជាលំដាប់ក៏មាន ក្នុងអត្តភាព ដទៃក៏មាន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោល នូវកិរិយាធ្វើ
 នូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ព្រោះមិនទាន់បានទទួល នូវផលនៃកម្មដែលប្រកប
 ដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ សន្សំហើយទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ទសកនិយាយោ

តត្រ ភិក្ខុវេ និវេទំ កាយកម្មន្តសម្បត្តំ កុសល-
 សញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិហារា ហោតិ ចតុត្ថំ
 វេទិកម្មន្តសម្បត្តំ កុសលសញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា
 សុខវិហារា ហោតិ និវេទំ មនោកម្មន្តសម្បត្តំ កុស-
 លសញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិហារា ហោតិ ។

កថេត្វា ភិក្ខុវេ និវេទំ កាយកម្មន្តសម្បត្តំ
 កុសលសញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិហារា
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកោ ចារណាតំចាតំ
 បហាយ ចារណាតំចាតា បដិវេតោ ហោតិ និហិត-
 ទណ្ណោ និហិតសត្តោ លជ្ជី ទយាបន្នោ សុខុចា-
 ណាភូតហិតានុកម្មី វិហារតំ អទិន្នានំ បហាយ
 អទិន្នានា បដិវេតោ ហោតិ យន្តំ បរស្ស
 បរិភុបករណំ តាមភតំ វា អរពាភតំ វា
 ញ

សុត្តន្តបិដក អង្គឥន្ទ្រិយ ទសកថិយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកុសលកម្មទាំងនោះ សម្បត្តិគឺសេចក្តីចម្រើន
 នៃកាយកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា រមែងមាន
 សុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល សម្បត្តិនៃវិចីកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយកុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល សម្បត្តិ
 នៃមនោកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា រមែងមាន
 សុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិនៃកាយកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយកុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់
 បាណតិបាត រៀបចំបាណតិបាត មានអាជ្ញាជាក់ចុះហើយ មានសស្រ្តា
 ជាក់ចុះហើយ ជាអ្នកអៀនខ្មាស ប្រកបដោយសេចក្តីអាណិតអាសូរ មាន
 សេចក្តីអនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ដល់សត្វទាំងឡាយ លះបង់អទិទ្ធា-
 ទាន រៀបចំអទិទ្ធាទាន ជាអ្នកមិនកាន់យកសម្បត្តិនឹងត្រៀងទុបករណ៍
 មែបុគ្គលដទៃ ដែលជាសម្បត្តិ បិតនៅក្នុងស្រុកក្តី បិតនៅក្នុងព្រៃក្តី

បញ្ចមបណ្ណសិរោ បឋមវគ្គ

អនិច្ចំ វេយ្យសង្ខតំ ន អាណតា ហោតិ កាមេស្ស
 មិច្ឆាចារិ បហាយ កាមេស្ស មិច្ឆាចារា បដិវរតោ
 ហោតិ យា តា មាតុរក្ខិតា បិតុរក្ខិតា ភាតុ-
 រក្ខិតា ភតិជិរក្ខិតា ញាតិរក្ខិតា ធម្មរក្ខិតា
 សស្សមិកា សបរិទណ្ណា អន្តមសោ មាលាគុណបរិក្ខិត-
 តាបិ តថាវុចាសុ ន ចារិតំ អាបជ្ជិតា ហោតិ ឃិ
 ខោ ភិក្ខុវេ តិវិធំ កាយកម្មន្តសម្បត្តិ កុសល-
 សញ្ញេតិកា សុខុទ្រយា សុខវិចាកា ហោតិ ។

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ចតុត្វិធំ វិចីកម្មន្តសម្បត្តិ កុ-
 សលសញ្ញេតិកា សុខុទ្រយា សុខវិចាកា ហោតិ ។
 វេទ ភិក្ខុវេ ឯកច្ឆោ មុសាវាទំ បហាយ មុសា-
 វាទា បដិវរតោ ហោតិ សភត្តតោ វា បរិសត្តតោ
 វា ញាតិមជ្ឈត្តតោ វា ប្បតមជ្ឈត្តតោ វា វាជកុល-
 មជ្ឈត្តតោ វា អភិជិតោ សត្វី បុដ្ឋោ ឯហិ កោ
 បុរិស យំ ជាតាសំ នំ វិទេហិតំ សោ អជាទំ វា
 អាហា ន ជាតាមិតំ ជាទំ វា អាហា ជាតាមិតំ

បញ្ចមបណ្ឌិត បឋមវគ្គ

ដែលគេមិនបានឲ្យ ពោលគឺការល្អច លះបង់ការមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាក
 ការមេសុមិច្ឆាចារ មិនដល់នូវការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងស្រ្តីទាំងឡាយ ដែល
 មាតារក្សា បិតារក្សា បងប្អូនប្រុសរក្សា បងប្អូនស្រ្តីរក្សា ញាតិរក្សា
 ធម៌រក្សា ជាស្រ្តីមានកិ មានអាជ្ញា (កំណត់ទុក) ដោយហោចទៅ
 សូម្បីតែស្រ្តីដែលគេបំពាក់កម្រងផ្កា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិទៃ
 កាយកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា រមែង
 មានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិទៃវិចីកម្មមាន៤យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយកុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល តើដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់
 មុសាវាទ វៀរចាកមុសាវាទ ទោះបី បិតនៅក្នុងរោងក្តី បិត
 នៅក្នុងបរិសេទ្យក្តី បិតនៅក្នុងកណ្តាល ទៃញាតិក្តី បិតនៅក្នុង
 កណ្តាលនៃសេទីក្តី បិតនៅក្នុងកណ្តាល ទៃរាជគ្រូកូលក្តី ដែល
 គេនាំទៅសួរជាសាក្សីថា ទៃបុរសអើយ អ្នកចូរមកអាយ បើអ្នក
 ដឹងនូវហេតុណា ចូរនិយាយហេតុនោះ បុរសនោះ កាល
 មិនដឹង និយាយថា ខ្ញុំមិនដឹងក៏មាន កាលដឹង និយាយថា ខ្ញុំដឹងក៏មាន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិទាយោ

អបស្សំ វា អាហា ន បស្សមីតិ បស្សំ វា អាហា
 បស្សមីតិ ឆតិ អត្តហេតុ វា បរហេតុ វា អាមិស-
 កិញ្ចត្តហេតុ វា ន សម្មជាទម្មសា កាសិតា
 ហោតិ បិសុណាវចំ បហាយ បិសុណាយ វាទាយ
 បដិវិរោ ហោតិ ន ឆតោ សុត្តា អម្មត្រ អត្តា-
 តា ឆមេសំ ភេទាយ អម្មត្រ វា សុត្តា ន ឆមេ-
 សំ អត្តាតា អម្មសំ ភេទាយ ឆតិ កិញ្ចាជំ វា
 សម្មតា សម្មតាជំ វា អនុប្បនាតា សមត្តារមោ
 សមត្តរតោ សមត្តនជ្ជំ សមត្តករណំ វាចំ កា-
 សិតា ហោតិ ធម្មសវាចំ បហាយ ធម្មសាយ
 វាទាយ បដិវិរោ ហោតិ យា សា វាទា នេលា
 កុណ្ណាសុខា មេមនិយា ហទយន្តមា ទោវី ពហុ-
 ជនកុញ្ញា ពហុជនមនាទា តថាវុបំ វាចំ កាសិតា
 ហោតិ សម្មប្បលាបំ បហាយ សម្មប្បលាទា បដិ-
 វិរោ ហោតិ កាលវាជី ភូតវាជី អត្តវាជី ធម្មវាជី

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ទសកនិបាត

កាលមិនឃើញ និយាយថា ខ្ញុំមិនឃើញក៏មាន កាលឃើញ និយាយថា
 ខ្ញុំឃើញក៏មាន ជាអ្នកមិនពោលពាក្យកុហកទាំងដឹងខ្លួនដូច្នោះ ព្រោះហេតុ
 នៃខ្លួនក្តី ព្រោះហេតុនៃបុគ្គលដទៃក្តី ព្រោះហេតុសំណូក គឺអាមិសៈបន្តិច
 បន្តួចក្តី លះបង់បិសុណវាចា វៀរចាកបិសុណវាចា ឮពាក្យព័ជននេះ
 ហើយមិននាំទៅប្រាប់ជនឯណោះ ដើម្បីនឹងបំបែកពួកជននេះ ឬឮពាក្យ
 អំពីសំណាក់ជនឯណោះ មិននាំទៅប្រាប់ជននេះ ដើម្បីនឹងបំបែកពួក
 ជនឯណោះ ជាអ្នកពោលពាក្យផ្សះផ្សាពួកជនដែលបែកគ្នា ឬជាអ្នក
 ទំនុកបម្រុងពួកជនដែលព្រមព្រៀងគ្នាស្រាប់ ជាអ្នកគ្រេកអរ ក្នុងការ
 ព្រមព្រៀង មានតម្រេក ក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀង រីករាយក្នុងសេចក្តីព្រម
 ព្រៀង ពោលវាចាដែលធ្វើឲ្យកើតសេចក្តីព្រមព្រៀង លះបង់ផុសវាចា
 វៀរចាកផុសវាចា ជាអ្នកពោលតែវាចា ដែលមិនមានទោស ជាវាចា
 ប្រួលដល់គ្រឿង គួរឲ្យគេស្រឡាញ់ ចូលទៅកាន់ហឫទ័យ
 ជាវាចាអ្នកគ្រង ជាទីស្រឡាញ់នៃជនច្រើន ជាទីពេញចិត្តនៃជនច្រើន
 លះបង់សម្បូរលាបៈ វៀរចាកសម្បូរលាបៈ ជាអ្នកពោលពាក្យត្រូវ
 តាមកាល ពោលពាក្យពិត ពោលពាក្យជាអត្ថ ពោលពាក្យជាធម៌

បញ្ចមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ពោលពាក្យជាវិម័យ ពោលពាក្យដែលគួរឲ្យគេតាំងទុក ជាពាក្យត្រូវ
តាមកាល ប្រកបដោយគ្រឿងអាង ជាវត្ថុមានទីបំផុត ប្រកបដោយ
ប្រយោជន៍ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិនៃវិបិកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែល
ប្រកបដោយកុសលចេតនា វិមន៍មានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល
ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិនៃមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង
ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា វិមន៍មានសុខជាកម្រៃ មាន
សុខជាផល តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ មិនច្រើនដោយអភិជ្ឈក ជាអ្នកមិនគយគន់សម្បត្តិនឹង
គ្រឿងឧបករណ៍នៃបុគ្គលដទៃថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ សម្បត្តិនឹងគ្រឿង
ឧបករណ៍នៃបុគ្គលដទៃ គប្បីបានមកអញ ដូច្នោះឡើយ មានចិត្ត
មិនព្យាបាទ មានគម្រិះ ក្នុងចិត្ត ដែលពោស មិនប្រទុស្តថា
សត្វទាំងឡាយនេះ កុំចង់ពៀរនឹងគ្នា កុំព្យាបាទនឹងគ្នា កុំមានទុក្ខ
ចូររក្សាខ្លួន ឲ្យបានសេចក្តីសុខចុះ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាអ្នកយល់
ឃើញ នូវសេចក្តីមិនវិបរិតថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ មាន
ផល ការបូជាធំ មានផល ការបូជាក្តួច មានផល ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសរាសីបារា

យេ ឥមញ្ចុ លោកំ បរញ្ចុ លោកំ សយំ អភិពា
 ញ
 សច្ចំកត្តា បរោទេជ្ជិតំ ឃី ទោ ភិក្ខុវេ តិវិជំ
 មនោកម្មន្តសម្បត្តំ កុសលសញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា
 សុខវិថាកា ហោតិ ។ តិវិជកាយកម្មន្តសម្បត្តំ
 កុសលសញ្ញេតនិកាហេតុ វា ភិក្ខុវេ សត្តា
 កាយស្ស ភេទា បរម្មណា សុគតំ សត្តំ លោកំ
 ឧបបជ្ជន្តំ ចតុត្ថំធម៌កម្មន្តសម្បត្តំ កុសលសញ្ញេតនិ-
 កាហេតុ វា ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា
 បរម្មណា សុគតំ សត្តំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តំ តិវិជ-
 មនោកម្មន្តសម្បត្តំ កុសលសញ្ញេតនិកាហេតុ វា
 ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណា សុគតំ
 សត្តំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តំ ។ សេយ្យថាបិ
 ភិក្ខុវេ អបណ្ណកោ មណិ ទុំ ទិស្តោ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិបាត

សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិ
 ដោយត្រឹមត្រូវ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះនឹងលោកខាងមុខ ដោយ
 បញ្ជាដ៏ទុក្ខមន្ទូនឯង ហើយសំដែងប្រាប់ ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សម្បត្តិនៃមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា រមែង
 មានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែកឆ្ងាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែង
 ទៅកើតឯសុគតិស្នតិទៅលោក ព្រោះហេតុតែសម្បត្តិនៃកាយកម្ម មាន ៣
 យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនាក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វ
 ទាំងឡាយ លុះបែកឆ្ងាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតឯសុគតិស្នតិ
 ទៅលោក ព្រោះហេតុតែសម្បត្តិនៃវចីកម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 កុសលចេតនាក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែកឆ្ងាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតឯសុគតិស្នតិទៅលោកព្រោះហេតុតែសម្បត្តិ
 នៃមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនាក៏មាន ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាកូនបាសកា(មានជ្រូង៤)ដែលបុគ្គលបោះទៅខាងលើ

បញ្ចមបណ្ណាសកេ បឋមវគ្គោ

យេន យេនេវ បតិដ្ឋានិ សុប្បតិដ្ឋិតំយេវ បតិដ្ឋានិ
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ តិវិធិកាយកម្មន្តសម្បត្តិ កុសល-
 សញ្ញេតនិកាហេតុ វា សត្តា កាយស្ស ភេទា
 បរម្មរណា សុគតី សត្តំ លោកំ ឧបបជ្ឈន្តិ ពនុត្តិជវិច្ច-
 កម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតនិកាហេតុ វា សត្តា
 កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតី សត្តំ លោកំ
 ឧបបជ្ឈន្តិ តិវិធិមនោកម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេត-
 និកាហេតុ វា សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា
 សុគតី សត្តំ លោកំ ឧបបជ្ឈន្តិ ។

(៧៥) នាហិ ភិក្ខុវេ សញ្ញេតនិកានិ កម្មានិ
 កតានិ ឧបចតានិ អប្បជិសំវិទិត្យា ព្យន្តិការំវនាមិ តព្វ
 ខោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបជ្ឈេ វា អបេវ វា បរិយាយេ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ហើយធ្លាក់ចុះមក តាំងនៅត្រង់ជ្រុងណា រមែងតាំងនៅសិបំ ត្រង់
 ជ្រុងនោះ មានទម្រង់យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទម្រង់យ្យដូច
 ជាសត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតឯសុគតិ
 ស្នូតិទៅលោក ព្រោះហេតុតែសម្បត្តិនៃកាយកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយកុសលចេតនាភ័មាន សត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ
 ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតឯសុគតិស្នូតិទៅលោក ព្រោះហេតុតែសម្បត្តិនៃ
 វិចីកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនាភ័មាន សត្វទាំង
 ឡាយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតឯសុគតិស្នូតិ
 ទៅលោក ព្រោះហេតុតែសម្បត្តិនៃមនោកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយកុសលចេតនាភ័មាន ។

(៧៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោលនូវការអស់ទៅ
 នៃកម្មទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ សន្សំហើយ
 ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលទេ ឯផលនោះឯង រមែងកើតមានក្នុងបច្ចុ
 ប្បន្ននេះក៏មាន ក្នុងអត្តភាពជាលំដាប់ក៏មាន ក្នុងអត្តភាពដទៃក៏មាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកនិទានោ

ន ត្រេវាហំ ភិក្ខុវេ សញ្ចេននិកានិ កម្មានំ
 កតានំ ឧបថិតានំ អប្បជិសំវិទិត្តា ទុក្ខុស្សន្ត-
 តិវិយំ វិនាមិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ តិវិជំ កាយ-
 កម្មន្តសន្នោសព្យាបត្តិ អភុសលសញ្ចេននិកា
 ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ចនុព្វំជំ
 វិជីកម្មន្តសន្នោសព្យាបត្តិ អភុសលសញ្ចេននិកា
 ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ តិវិជំ មនោកម្ម-
 ន្តសន្នោសព្យាបត្តិ អភុសលសញ្ចេននិកា ទុក្ខុទ្រ-
 យា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។

កថេត្តា ភិក្ខុវេ តិវិជំ កាយកម្មន្ត-
 សន្នោសព្យាបត្តិ អភុសលសញ្ចេននិកា ទុក្ខុ-
 ទ្រយា ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។ បេ ។
 ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ តិវិជំ កាយកម្មន្តសន្នោ-
 សព្យាបត្តិ អភុសលសញ្ចេននិកា ទុក្ខុទ្រយា
 ទុក្ខវិចារកា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិទាយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោល នូវកិរិយាធ្វើនូវចំបំផុតនៃ
 ទុក្ខ ព្រោះមិនបានទទួលផល នៃកម្មប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើ
 ហើយ សន្សំហើយទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាអកុសលកម្ម
 ទាំងនោះ វិបត្តិគឺទោសនៃកាយកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុ-
 សលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល វិបត្តិគឺទោសនៃ
 វចីកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជា
 កម្រៃ មានទុក្ខជាផល វិបត្តិគឺទោសរបស់មនោកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺទោស របស់កាយកម្ម មាន ៣ យ៉ាង
 ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខ
 ជាផល តើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺទោសនៃ
 កាយកម្ម ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខ
 ជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

បញ្ចមបណ្ណសព បឋមវគ្គ

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ចតុត្ថំ វចីកម្មន្តសន្នោស-
 ព្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខ-
 វិបាកា ហោតិ ។ បេ ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ ចតុត្ថំ
 វចីកម្មន្តសន្នោសព្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកា
 ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិបាកា ហោតិ ។

កថញ្ច ភិក្ខុវេ តិវិជំ មនោកម្មន្តសន្នោសព្យាបត្តិ
 អកុសលសញ្ញេតនិកា ទុក្ខុទ្រយា ទុក្ខវិបាកា
 ហោតិ ។ បេ ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ តិវិជំ មនោកម្មន្ត-
 សន្នោសព្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកា ទុក្ខុទ្រយា
 ទុក្ខវិបាកា ហោតិ ។ តិវិជកាយកម្មន្តសន្នោ-
 សព្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហេតុ វា ភិក្ខុវេ
 សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អហយំ ទុក្ខតី
 វិជិតានំ ជិវយំ ទុបបជ្ជន្តំ ចតុត្ថំវចីកម្មន្តសន្នោ-
 សព្យាបត្តិ អកុសលសញ្ញេតនិកាហេតុ វា ។ បេ ។

បញ្ចប់បណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺពោសវនៃវចីកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល តើដូចម្តេច
 ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺពោសវនៃវចីកម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល
 ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺពោសវរបសមនោកម្មមាន ៣ យ៉ាង ដែល
 ប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ មានទុក្ខជាផល
 តើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិគឺពោសវនៃមនោកម្ម
 មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា រមែងមានទុក្ខជាកម្រៃ
 មានទុក្ខជាផល ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែកប្លាយ រាងកាយ
 ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក
 ព្រោះហេតុតែវិបត្តិគឺពោសវរបសកាយកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកប
 ដោយអកុសលចេតនា ក៏មាន ព្រោះហេតុតែវិបត្តិគឺពោសវរបសវចីកម្ម
 មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនា ក៏មាន ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទានិកាយស្ស ទសកនិទាន

តិវិជមនោកម្មន្តសម្មាសម្បជញ្ញំ អកុសលសញ្ញោ-
 តនិកាយោតុ វា ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា
 បរម្មណា អនាយំ ទុក្ខនី វិជិតានំ ជរយំ
 ឧបបជ្ជន្តំ ។ ធាហំ ភិក្ខុវេ សញ្ញោតនិកានំ
 កម្មានំ កតានំ ឧបចិតានំ អប្បជិសំវិជិត្យា ព្យន្តិ-
 ការំ វនាមិ តត្ថា ខោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបជ្ជេ វា
 អបេ វា បរិយាយេ ។ ន ត្រេវហំ ភិក្ខុវេ
 សញ្ញោតនិកានំ កម្មានំ កតានំ ឧបចិតានំ អប្ប-
 ជិសំវិជិត្យា ទុក្ខស្សន្តការិយំ វនាមិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ
 តិវិជំ កាយកម្មន្តសម្មត្តំ កុសលសញ្ញោតនិកា
 សុខុទ្រយា សុខវិចារិកា ហោតិ ចតុត្ថំ វិជិតកម្មន្ត-
 សម្មត្តំ កុសលសញ្ញោតនិកា សុខុទ្រយា សុខ-
 វិចារិកា ហោតិ តិវិជំ មនោកម្មន្តសម្មត្តំ កុសល-
 សញ្ញោតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិចារិកា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សង្កត្តនិកាយ ទសកនិទាន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែកគ្នាយាងកាយ ស្លាប់ទៅ
 រមែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិបាត នរក ព្រោះហេតុតែបែកគ្នាទោល
 នៃមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយអកុសលចេតនាក៏មាន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោលនូវសេចក្តីអស់ទៅ នៃកម្ម
 ទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ សន្សំហើយព្រោះ
 មិនបានទទួលនូវផលទេ ឯផលនោះឯង រមែងកើត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ក៏មាន ក្នុងអត្តភាព ជាលំដាប់ក៏មាន ក្នុងអត្តភាព ដទៃទៅក៏មាន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោល នូវកិរិយាធ្វើនូវទីបំផុត
 នៃទុក្ខ ព្រោះមិនទទួលនូវផល នៃកម្មទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា
 ដែលសត្វធ្វើហើយ សន្សំហើយទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
 កុសលកម្មទាំងនោះ សម្បត្តិគឺកាយកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល សម្បត្តិគឺចីកម្ម
 មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ
 មានសុខជាផល សម្បត្តិគឺមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ
 កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល ។

បញ្ចមបណ្ណាសកេ បបមវត្តោ

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិវិជំ កាយកម្មន្តសម្បត្តិ
 កុសលសញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិបាកា
 ហោតិ ។ បេ ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ ភិវិជំ កាយ-
 កម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា
 សុខវិបាកា ហោតិ ។

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ចន្ទត្វិជំ វិជីកម្មន្តសម្បត្តិ
 កុសលសញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិបាកា
 ហោតិ ។ បេ ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ ចន្ទត្វិជំ
 វិជីកម្មន្តសម្បត្តិ ហោតិ(១) ។

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិវិជំ មនោកម្មន្តសម្បត្តិ កុសល-
 សញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិបាកា ហោតិ ។ បេ ។
 ឃី ខោ ភិក្ខុវេ ភិវិជំ មនោកម្មន្តសម្បត្តិ កុសល-
 សញ្ញេតនិកា សុខុទ្រយា សុខវិបាកា ហោតិ ។

---

១ ម. ចន្ទត្វិជំ វិជីកម្មន្តសម្បត្តិ កុសលំ សញ្ញេតនិកំ សុខុទ្រយំ សុខវិបាកំ
 ហោតិ វិស្សតិ ។

បញ្ចមចណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិគីកាយកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកប

ដោយកុសលចេតនា មានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល តើដូចម្តេច ។ បេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិគីកាយកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ

កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល ដូច្នោះឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិគីវិចីកម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ

កុសលចេតនា មានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល តើដូចម្តេច ។ បេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិគីវិចីកម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ

កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល ដូច្នោះឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិគីមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកប

ដោយកុសលចេតនា មានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល តើដូចម្តេច ។ បេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បត្តិគីមនោកម្ម មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយ

កុសលចេតនា រមែងមានសុខជាកម្រៃ មានសុខជាផល ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ទសកនិទាយោ

តិវិជកាយកម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតនិកាយោតុ
 វា ភិក្ខុវេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតី
 សត្តំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តំ ចតុត្ថេវចកម្មន្តសម្បត្តិ
 កុសលសញ្ញេតនិកាយោតុ វា ។ បេ ។ តិវិជមនោ-
 កម្មន្តសម្បត្តិ កុសលសញ្ញេតនិកាយោតុ វា ភិក្ខុវេ
 សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតី សត្តំ
 លោកំ ឧបបជ្ជន្តំ ។

(៧៦) នាហិ ភិក្ខុវេ សញ្ញេតនិកានិ កម្មានិ
 កតានិ ឧបចតានិ អប្បជិសំវិទិត្តា ព្យន្តិការំ វនាមិ តព្វ
 ខោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបជ្ជេ វា អបេវ វា បរិយាយេ ។
 ន គ្រូវហិ ភិក្ខុវេ សញ្ញេតនិកានិ កម្មានិ កតានិ
 ឧបចតានិ អប្បជិសំវិទិត្តា ទុក្ខស្សន្តកិរិយំ វនាមិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសោ ទសវគ្គបិដក

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយពងកាយ ស្លាប់ទៅ
 រមែងទៅកើត ឯសុគតិស្នតិ ទេវលោក ព្រោះហេតុតែសម្បត្តិគឺកាយកម្ម
 មាន ៣ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា ក៏មាន ព្រោះហេតុតែ
 សម្បត្តិគឺវិបិកម្ម មាន ៤ យ៉ាង ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា ក៏មាន
 ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ លុះបែកធ្លាយពងកាយ
 ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ឯសុគតិស្នតិ ទេវលោក ព្រោះហេតុតែសម្បត្តិ
 គឺមនោកម្ម ដែលប្រកបដោយកុសលចេតនា ក៏មាន ។

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលពោលនូវសេចក្តី
 អស់ទៅនៃកម្មទាំងឡាយ ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ
 សន្សំហើយ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផលទេ ឯផលនោះឯង រមែងកើត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក៏មាន ក្នុងអត្តភាពជាលំដាប់ ក៏មាន ក្នុងអត្តភាពដទៃ
 ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនពោលនូវកិរិយា
 ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ព្រោះមិនបានទទួលនូវផល នៃកម្មទាំងឡាយ
 ប្រកបដោយចេតនា ដែលសត្វធ្វើហើយ សន្សំហើយទេ ។

ចក្ខុវិស័យបណ្ណសកេ បឋមវិញ្ញា

សខោ សោ ភិក្ខុវេ អរិយស្សវកោ ឃីវំ វិភតាភិជ្ឈោ
 វិភតព្យាហានោ អសម្មុទ្ឋោ សម្មុជ្ឈានោ បតិស្សតោ
 មេត្តាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ជវិត្តា វិហារតិ
 តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធិមនោ
 តិវយំ សព្វំ ពិសព្វត្ថតាយ សព្វារត្ថំ លោកំ
 មេត្តាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហាគ្គតេន
 អប្បមាលោន អវេនេន អព្យាបជ្ឈេន ជវិត្តា វិហារតិ
 សោ ឃីវំ បដាទាតិ បុព្វេ ខោ មេ ឥទំ ចិត្តំ
 បរិត្តំ ហោតិ^(១) អការិតំ ឯតរហំ បន មេ ឥទំ ចិត្តំ
 អប្បមាលំ សុការិតំ យំ ខោ បន កិត្តិ
 បមាលាកតំ កម្មំ ន តំ តត្រាវសិស្សតិ ន តំ
 តត្រាវតិជ្ឈតិ^(២) ។ តំ កំ មញ្ញេ ភិក្ខុវេ ទហា-
 រតក្កេ^(៣) ចេ^(៤) អយំ កុមារោ មេត្តាចេតោវិបុត្តំ
 កាវេយ្យ អប័នុ ខោ ចាបកម្មំ កវេយ្យតិ ។

---

១ ឧ.ម. អហោសិ ។ ២ ឧ.ម. តត្រាវតិជ្ឈតិ ។ ៣ ម. វហាវត្ថេ ។ ៤ ឧ. ម. ឯត្តេន លោតិ ពាលេ វិស្សតិ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បេសវត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកនោះឯង ប្រាសចាកអភិជ្ឈា ប្រាស
 ចាកព្យាបាទ ជាអ្នកមិនវង្វេង មានប្រាជ្ញាស្មារតីខ្ជាប់ខ្ជួន មានចិត្ត
 ប្រកបដោយមេត្តា ផ្សាយទៅ កាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ទិសទី ៣
 ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តាដ៏ធំទូលាយ មានប្រមាណ
 មិនប៉ាន មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់ទិសខាងលើ
 ខាងក្រោម នឹង ទិសទីនឹង គឺ ទិសតូច ៗ ផ្សាយទៅ កាន់លោក
 ទាំងមូល ដោយ២កខ្លួន ទៅប្រៀបផ្ទឹមនឹងសត្វទាំងពួង ក្នុងទិស
 ទាំងពួង ដោយប្រការដូច្នោះ ភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា ចិត្តអាត្មា
 អញនេះ ជាតាមាវចរ ដែលមិនប៉ានចំរើនហើយ ក្នុងកាលមុន លុះ
 ដល់ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ចិត្តអាត្មាអញនេះ ជាអប្បាវចរ ដែលប៉ាន
 ចំរើនល្អហើយ ម្យ៉ាងទៀត កម្មណាមួយ ដែលជាតាមាវចរ
 កម្មនោះ រមែងមិនសល់នៅក្នុងចិត្តនោះ កម្មនោះមិនបិតនៅក្នុងចិត្ត
 នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់នូវកម្មនោះ
 ដូចម្តេច បើកុមារនេះ ចំរើនមេត្តាចេតនាវិមុត្តិ ចាប់ដើមតាំងអំពីខ្លួន
 នៅក្មេង តើកុមារនោះ គប្បីធ្វើនូវបាចកម្ម បានដែរឬទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គជានិកាយស្ស ទសកនិទានោ

នោ ហេតំ ភន្តេ ។ អករោនំ ខោ បន ចាបកម្មំ អបិណ្ណំ
 ខោ ទុក្ខំ ដុស្សយ្យាតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ អករោ-
 នញ្ចា ភន្តេ ចាបកម្មំ កុតោ ទុក្ខំ ដុស្សិស្សតិ^(១) ។
 ភាវេតញ្ច ខោ បនាយំ ភិក្ខុវេ មេត្តាចេតោវិមុត្តិ
 វត្តិយា វា បុរិសេន វា វត្តិយា វា ភិក្ខុវេ
 បុរិសស្ស វា នាយំ កាយោ អនាយ កមដិយោ
 ចិត្តន្តរោ អយំ ភិក្ខុវេ មច្ឆោ ។ សោ ឃី បជាជានិ
 យំ ខោ មេ វទំ^(២) កញ្ចំ បុព្វេ វេមិណ ករជកាយេន
 ចាបកម្មំ កតំ សព្វំនំ វេន វេននិយំ នំ អនុក-
 រិស្សតិ^(៣) ។ ឃី ភាវិតា ខោ ភិក្ខុវេ មេត្តាចេតោ-
 វិមុត្តិ អនាតាមិតាយ សិវិត្តនិ វេន បណស្ស
 ភិក្ខុនោ ទុក្ខំ វិមុត្តិ អប្បដិវិជ្ឈតោតិ ។

---

១ ម. ដុស្សិស្សតិ ។ ២ ទ. វិជ ។ ៣ ទ. ម. នំ តំ អនុតំ វិវិជ្ឈតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិទ្យាសម្ពុទ្ធ ទសកនិដាយ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនបានទេ ។ សេចក្តីទុក្ខតប្បវិញ្ញាណត្រូវ
 នូវកុមារនេះ កាលដែលមិនធ្វើនូវបាបកម្ម បានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន មិនបានទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថា សេចក្តីទុក្ខនឹង
 ពាល់ត្រូវអ្នកដែលមិនធ្វើ នូវបាបកម្មអំពីណាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចំណែកខាង មេត្តាចេតនាវិមុត្តិនេះ ស្រីភិក្ខុ បុរសភិក្ខុ
 គួរចម្រើនដោយពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីភិក្ខុ បុរសភិក្ខុ មិនអាច
 កាន់យកនូវកាយនេះហើយ ទៅកាន់បរលោកទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សត្វនេះ មានចិត្តជាមូលហេតុ ។ ភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា
 បាបកម្មណាមួយ ដែលអាត្មាអញធ្វើហើយ ដោយករណីកាយនេះ
 ក្នុងកាលមុន បាបកម្មទាំងអស់នោះ អាត្មាអញត្រូវទទួលផលក្នុង
 លោកនេះ បាបកម្មនោះនឹងលែងមានតទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មេត្តាចេតនាវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុអ្នកមានប្រាជ្ញា ក្នុងសាសនានេះ
 កាលមិនបានពិចារណា ឃើញច្បាស់នូវវិមុត្តិ គឺ អរហត្តផលតទៅ
 ចម្រើនហើយយ៉ាងនេះ ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអនាគាតិមិ ។

បញ្ចមបណ្ណាសកេ បឋមវគ្គោ

កក្កណាសហគតេន ចេតសា... មុទិតាសហគតេន
 ចេតសា... ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ដរិត្តា វិហារតិ តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា
 ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមដោ តិយំ សព្វធំ សព្វត្តតាយ
 សព្វារដ្ឋំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា
 វិបុលេន មហាត្តតេន អប្បមាលោន អវេរេន
 អព្យាបជ្ឈេន ដរិត្តា វិហារតិ សោ ឯវំ បដាបាតិ
 បុព្វេ ខោ មេ ឥទំ ចិត្តំ បរិត្តំ ហោតិ អការិតំ
 ឯតរហំ បន មេ ឥទំ ចិត្តំ អប្បមាលំ សុការិតំ
 យំ ខោ បន កិត្តំ បមណាកតំ កម្មំ ន តំ
 តត្រាវសិស្សតិ ន តំ តត្រាវតិដ្ឋតិ ។ តំ កី មពាថ
 ភិក្ខុវេ ទិហារតក្កេ ចេ អយំ កុមារោ
 ឧបេក្ខាចេតោវមុត្តិ កាវេយ្យ អបិទុ ខោ ចាបកម្មំ
 កវេយ្យតិ ។ បោ ហោតំ តន្តេ ។ អកករេដ្ឋំ ខោ
 ឌន ចាបកម្មំ អបិទុ ខោ ទុត្តំ ដុសេយ្យតិ ។

បញ្ចប់បណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ភិក្ខុមានចិត្តប្រកបដោយករុណា... មានចិត្តប្រកបដោយមុទិតា... មានចិត្ត
 ប្រកបដោយឧបេក្ខា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ទិសទី ៣ ទិស
 ទី ៤ ក៏ដូចគ្នា មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ដ៏ធំទូលាយ មានប្រមាណ
 មិនបាន មិនមានព្រៀវ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់ទិសខាង
 លើ ទិសខាងក្រោម នឹងទិសទីនឹងគឺទិសតូចៗ ផ្សាយទៅកាន់លោក
 ទាំងមូល ដោយយកខ្លួន ទៅប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងពួង ក្នុងទីតាំងពួង
 ដោយប្រការដូច្នោះ ភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា ចិត្តអាត្មាអញ នេះ
 ជាតាមាវចរចិត្ត មិនទាន់បានចំរើន ក្នុងកាលមុនទេ លុះដល់ក្នុង
 កាលឥឡូវនេះ ចិត្តអាត្មាអញនេះ ជាអ្វីប្រាវចរដែលបានចំរើនល្អហើយ
 ចំណែកខាងកម្មណាមួយ ជាតាមាវចរ កម្មនោះនឹងមិនសល់នៅក្នុង
 ចិត្តនោះទេ កម្មនោះមិនបិតនៅក្នុងចិត្តនោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច បើកុមារនេះ ចំរើន
 ឧបេក្ខាចេះតារីមត្តិ ចាប់ដើមដំរីខ្លួននៅក្នុង តើគប្បីធ្វើបាបកម្ម
 បានដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនបានទេ ។ សេចក្តីទុក្ខ
 គប្បីពាល់ត្រូវនូវកុមារនោះ កាលដែលមិនធ្វើនូវបាបកម្ម ដែរឬទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិយាយោ

ខោ ហេតំ កន្លេ អកកេន្តហំ កន្លេ ចាបកម្មិ
 កុតោ ទិក្ខុំ ដុសិស្សត្ថិតំ ។ កាវេតព្វា ខោ
 បនាយំ ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តំ ឥត្តិយា
 វា បុរិសេន វា ឥត្តិយា វា ភិក្ខុវេ បុរិសស្ស វា
 នាយំ កាយោ អាទាយ កមដិយោ ចិត្តន្តរោ
 អយំ ភិក្ខុវេ មាត្រា ។ សោ ឃិំ បដានាតិ យំ ខោ មេ
 ឥទំ កំព្វំ បុព្វំ ឥមិនា ករជកាយេន ចាបកម្មិ
 កតំ សព្វន្តំ ឥធម៌ វេទនិយំ ន តំ អនុភវិស្សត្ថិតំ ។
 ឃិំ កាវិតា ខោ ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តំ
 អនាតាមិតាយ សំវត្តិតំ ឥធម៌ បព្វាស្ស ភិក្ខុនោ
 ឧត្តរី វិមុត្តិ អប្បជិវិជ្ឈតោតិ ។

(៧៧) អថខោ អព្វាតរោ ព្រាហ្មណោ

យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា
 ភកវតា សន្និ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កថិ
 សារណិយំ វិតិសារោ ឯកមន្តំ វិសិទិ ។

លុត្តិបិដក អង្គឆ្មាំកាយ ទសកនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនបានទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថាសេចក្តី
 ទុក្ខ នឹងពាល់ត្រូវទូរអ្នកដែលមិនធ្វើបាបកម្មអំពីណា បាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចំណែកខាងឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តិនេះ ស្រីក្តី បុរសក្តី គួរចម្រើន
 ដោយពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីក្តី បុរសក្តី មិនអាចកាន់យក
 នូវកាយនេះ ទៅកាន់បរលោកទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនេះ
 មានចិត្តជាមូលហេតុ ។ ភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា បាបកម្ម
 ឯណាមួយ ដែលអាត្មាអញ បានធ្វើហើយ ដោយករណីកាយនេះ
 ក្នុងកាលមុន បាបកម្មទាំងអស់នោះ អាត្មាអញត្រូវទទួលផល ក្នុង
 លោកនេះ បាបកម្មនោះនឹងលែងមានទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុអ្នកមានប្រាជ្ញា ក្នុងសាសនានេះ កាល
 មិនបានពិចារណា ឃើញច្បាស់នូវវិមុត្តិគឺអរហត្តផលតទៅ ចម្រើនហើយ
 យ៉ាងនេះ ក៏រំមងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាអនាគាតិធម៌ ។

[៧៧] គ្រានោះឯង ព្រាហ្មណ៍ ម្នាក់ចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់
 ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

បញ្ចមបណ្ណសកេ បបមវគ្គោ

ឯកមន្តំ ជិសំដោ ខោ សោ ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ
 ឯតទលោច កោ នុ ខោ ភោ តោតម ហេតុ
 កោ បច្ចុយោ យេនមិទេកេច្ឆេ សត្តា កាយស្ស
 ភេទា បរម្មណា អទាយំ ទុក្ខតំ វិនិចាតំ ជិវយំ
 ឧបបជ្ឈន្តិតំ ។ អនម្មចរិយវិសមចរិយាហេតុ ខោ
 ព្រាហ្មណា ឯវមិទេកេច្ឆេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្ម-
 ណា អទាយំ ទុក្ខតំ វិនិចាតំ ជិវយំ ឧបបជ្ឈន្តិតំ ។
 កោ បន កោ តោតម ហេតុ កោ បច្ចុយោ
 យេនមិទេកេច្ឆេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណា
 សុកតំ សក្កំ លោកំ ឧបបជ្ឈន្តិតំ ។ ធម្មចរិយ-
 សមចរិយាហេតុ ខោ ព្រាហ្មណា ឯវមិទេកេច្ឆេ សត្តា
 កាយស្ស ភេទា បរម្មណា សុកតំ សក្កំ លោកំ
 ឧបបជ្ឈន្តិតំ^(១) ។ ន ខោ អហំ ឥមស្ស កោតោ តោត-
 មស្ស សង្ខត្តេន កាសិទស្ស វិត្តារេន អត្តំ អាណាមិ

---

១ ឧ.ម. ឧបបជ្ឈន្តិតំ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

លុះព្រាហ្មណ៍នោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ទូលសួរព្រះមាន
 ព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ
 ដែលនាំឲ្យពួកសត្វខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បែកព្រាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែង
 ទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិបាត នរក ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកព្រាយរាងកាយ
 ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិបាត នរក ព្រោះហេតុនៃការ
 មិនប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើយ៉ាងនេះឯង ។ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 បែកព្រាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតឯសុគតិស្នតិ ទេវលោក ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សត្វទាំងឡាយ ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកព្រាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតឯសុគតិស្នតិ ទេវលោក ព្រោះហេតុនៃការ
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មើយ៉ាងនេះឯង ។ ភាសិតសង្ខេបរបស់ព្រះ-
 គោតមដ៏ចម្រើននេះខ្ញុំព្រះអង្គ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំសេចក្តីដោយពិស្តារបានទេ

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយស្ស ទសកនិទាន

សាធុ មេ ភវំ កោតមោ តថា ធម្មំ នេសេត្ត
 យថាហំ ឥមស្ស កោតោ កោតមស្ស សង្ខត្តេន
 កាសិកស្ស វិត្តាវេន អត្តំ អាជំនេយ្យន្តិ ។
 តេនហំ ព្រាហ្មណ សុណាហំ សាធុតំ មនសិក-
 រោហំ កាសិកស្សមិត្តំ ។ ឃី កោតំ ខោ សោ
 ព្រាហ្មណោ ភកវតោ បច្ចុស្សោសិ ។ ភកវំ ឯតន-
 រោច តិវិធំ ខោ ព្រាហ្មណ កាយេន អធម្មចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ចតុត្ថំ វាចាយ អធម្មចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ តិវិធំ មនសា អធម្មចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ។

កថញ្ច ព្រាហ្មណ តិវិធំ កាយេន អធម្មចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ។ បេ ។ ឃី ខោ ព្រាហ្មណ
 តិវិធំ កាយេន អធម្មចរិយវិសមចរិយា ហោតិ ។

កថញ្ច ព្រាហ្មណ ចតុត្ថំ វាចាយ អធម្មចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ។ បេ ។ ឃី ខោ ព្រាហ្មណ
 ចតុត្ថំ វាចាយ អធម្មចរិយវិសមចរិយា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទេសកនិបាត

ភាសិតសន្ធិបរមសុំព្រះគោតមដ៏ចំរើននេះ ខ្ញុំព្រះអង្គ គប្បីដឹងនូវសេចក្តី
 ដោយពិស្តារបានយ៉ាងណា សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន សំដែងធម៌យ៉ាងនោះ
 ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យបាន ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកស្តាប់
 ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ
 ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កាន់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងដូច្នោះថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការមិនប្រព្រឹត្តិ
 ធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ដោយកាយមាន ៣ យ៉ាង ការមិន
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើដោយវាចា ៤ យ៉ាង ការមិន
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើដោយចិត្ត ៣ យ៉ាង ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការមិនប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ដោយ
 កាយ មាន ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការមិន
 ប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ដោយកាយ៣យ៉ាងនេះឯង ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការមិនប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ដោយ
 វាចា ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការមិនប្រព្រឹត្តិ
 ធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ដោយវាចា៤យ៉ាងនេះឯង ។

បញ្ចមបណ្ណាសកេ បបមវិញ្ញា

កថត្តា ព្រាហ្មណា តិវិជំ មនសា អធិដ្ឋចរិយ-
 វិសមចរិយា ហោតិ ។ បេ ។ ឃិវំ ខោ ព្រាហ្មណា
 តិវិជំ មនសា អធិដ្ឋចរិយវិសមចរិយា ហោតិ ។
 ឃិវំ អធិដ្ឋចរិយវិសមចរិយា ហេតុ ខោ ព្រាហ្មណា
 ឃិវមិទេកក្ខេច្ច សត្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា
 អនាយំ ទុក្ខតំ វិនិចាតិ និរយំ ឧបបដ្ឋន្តំ ។ តិវិជំ
 ខោ ព្រាហ្មណា កាយេន ធិដ្ឋចរិយសមចរិយា
 ហោតិ ចតុត្ថំ វាចាយ ធិដ្ឋចរិយសមចរិយា
 ហោតិ តិវិជំ មនសា ធិដ្ឋចរិយសមចរិយា ហោតិ ។

កថត្តា ព្រាហ្មណា តិវិជំ កាយេន ធិដ្ឋចរិយ-
 សមចរិយា ហោតិ ។ បេ ។ ឃិវំ ខោ ព្រាហ្មណា
 តិវិជំ កាយេន ធិដ្ឋចរិយសមចរិយា ហោតិ ។

កថត្តា ព្រាហ្មណា ចតុត្ថំ វាចាយ ធិដ្ឋចរិយ-
 សមចរិយា ហោតិ ។ បេ ។ ឃិវំ ខោ ព្រាហ្មណា
 ចតុត្ថំ វាចាយ ធិដ្ឋចរិយសមចរិយា ហោតិ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក បឋមវគ្គ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ដោយ
 ចិត្តមាន ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិ
 ធម៌នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ដោយចិត្ត មាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
 ព្រាហ្មណ៍ សត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកផ្ទាយរាងកាយស្លាប់ទៅ
 រមែងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិបាត នរក ព្រោះហេតុនៃការ
 មិនប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 ការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មើ ដោយកាយ ៣ យ៉ាង ការប្រព្រឹត្តិធម៌
 នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មើ ដោយវារ ៤ យ៉ាង ការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិ
 ស្មើ ដោយចិត្ត ៣ យ៉ាង ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មើ ដោយកាយ
 មាន ៣ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិ
 ធម៌នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មើ ដោយកាយ ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មើ ដោយវារ
 មាន ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិធម៌
 នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មើ ដោយវារ ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនូវនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

កថត្តា ព្រាហ្មណ តិវិជំ មនសា ធម្មចរិយ-
 សមចរិយា ហោតិ ។ បេ ។ ឃី ខោ ព្រាហ្មណ
 តិវិជំ មនសា ធម្មចរិយសមចរិយា ហោតិ ។
 ឃី ធម្មចរិយសមចរិយាហោតុ ខោ ព្រាហ្មណ ឃី-
 មិទេកក្ខេ ភស្តា កាយស្ស ភេទា បរម្មណ
 សុគតំ សត្តំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តិតំ ។ អភិក្កន្តំ
 ភោ តោតម ។ បេ ។ ឧបាសតិ មំ ភរំ តោតមោ
 ជារតុ អជ្ជតត្ត បាល្យបេតំ សរណំ កតន្តំ ៤

បបមោ បបមវន្តោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ទសកនិដោត

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មី ដោយចិត្ត
 មាន ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការប្រព្រឹត្តិ
 ធម៌នឹងការប្រព្រឹត្តិស្មី ដោយចិត្ត ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
 ព្រាហ្មណ៍ សត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកព្រាយរាងកាយស្លាប់ទៅ
 រមែងទៅកើតឯសុគតិស្ថិតិ ទៅលោក ព្រោះហេតុនៃការប្រព្រឹត្តិធម៌នឹង
 ការប្រព្រឹត្តិស្មី យ៉ាងនេះឯង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពីរោះ
 ណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជា
 ទុបាសកដល់ខ្ញុំសរណះស្មីដោយជីវិត ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

ចប់ បឋមវគ្គទី ១ ។

ទុតិយោ ទុតិយវិគោ

[៧៨] ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ
យថាភតំ និក្ខត្តោ ឃំ និរយេ ។ កតមេហំ
ទសហំ ។ ចាណាតិចាតិ ហោតិ អទិន្នាណាយំ ហោតិ
កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទំ ហោតិ
បិសុណាវាចោ ហោតិ ជរុសាវាចោ ហោតិ សម្មប្ប-
លាបី ហោតិ អភិជ្ឈាលុ ហោតិ ព្យាបន្តចត្តោ
ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ
ទសហំ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ យថាភតំ និក្ខត្តោ
ឃំ និរយេ ។ ទសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ
យថាភតំ និក្ខត្តោ ឃំ សត្តេ ។ កតមេហំ ទសហំ ។
ចាណាតិចាតា បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នាណា
បដិវរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវរតោ ហោតិ
មុសាវាទា បដិវរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ
បដិវរតោ ហោតិ ជរុសាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ

ទ្រឹយ្យវិគ្គ ទី២

(៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង

នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរកដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងតែអ្វីខ្លះ ។

គឺជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ១ ជាអ្នកកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ជាអ្នក

ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកពោលនូវពាក្យកុហក ១ ជាអ្នក

ពោលនូវពាក្យញុះញង់ ១ ជាអ្នកពោលនូវពាក្យអាក្រក់ ១ ជាអ្នកពោល

នូវពាក្យរោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ ១ ជាអ្នកច្រើនដោយការសំឡើងវិវាទ

ចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃ ១ ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ ១ ជាអ្នកយល់ខុស ១ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង នឹង

ធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំ

យកទៅដាក់លំទុក ។ ធម៌ទាំង ១០ យ៉ាងតែអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកវៀរ

ចាកបាណាតិបាត ១ វៀរចាកអទិន្នាទាន ១ វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ ១

វៀរចាកមុសាវត ១ វៀរចាកបិសុណវត ១ វៀរចាកផុសវត ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្ករនិកាយស្ស ទសកនិយោកោ

សម្មប្បុលាថា បដិវរតោ ហោតិ អនកិដ្ឋ្យា លុ
ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិតោ
ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ទសហំ ធម្មេហំ
សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខត្តោ ឃីវំ សត្តេតិ ។

[៧៧] វីសតិយា ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្នាគតោ
យថាភតំ និក្ខត្តោ ឃីវំ វិរយេ ។ កតមេហំ វីស-
តិយា ។ អត្តនា ច ចាណាតិចាតិ ហោតិ បរញ្ច
ចាណាតិចាតេ សមាទិបេតិ អត្តនា ច អនិដ្ឋានាយ
ហោតិ បរញ្ច អនិដ្ឋានានេ សមាទិបេតិ អត្តនា
ច កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ
មិច្ឆាចារេ សមាទិបេតិ អត្តនា ច មុសាវាដិ
ហោតិ បរញ្ច មុសាវានេ សមាទិបេតិ អត្តនា
ច បិសុណាវាចោ ហោតិ បរញ្ច បិសុណាយ
វាចាយ សមាទិបេតិ អត្តនា ច ជុស្សាវាចោ
ហោតិ បរញ្ច ជុស្សាយ វាចាយ សមាទិបេតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនិកាយ ទសកនិបាត

វៀរពាកសម្បប្បលាបៈ ១ ជាអ្នកមិនប្រើនដោយអភិជ្ឈា ១ មានចិត្តមិន
ព្យាបាទ ១ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយ
ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅ
ដឹកលំទុក ។

[៧៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ២០ យ៉ាង នឹង
ធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ២០ យ៉ាង តើ
អ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការ
សម្លាប់សត្វ ១ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឲ្យ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួល
អ្នកដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឲ្យ ១ ប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាម
ទាំងឡាយដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាម
ទាំងឡាយ ១ ពោលពាក្យកុហក ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ
ក្នុងការពោលពាក្យកុហក ១ ពោលពាក្យញុះញង់ ដោយខ្លួនឯង ១
បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យញុះញង់ ១ ពោលពាក្យពក្រក់
ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យពក្រក់ ១

បញ្ចមបណ្ណសព ទុតិយវគ្គ

អត្តនា ច សម្មប្បុរាបី ហោតិ បរញ្ចុ សម្មប្បុរាបេ
សមាទបេតិ អត្តនា ច អភិជ្ឈាលុ ហោតិ បរញ្ចុ
អភិជ្ឈាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច ព្យាបន្និកត្តោ
ហោតិ បរញ្ចុ ព្យាទាទេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិ-
កោ ហោតិ បរញ្ចុ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។
ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ វីសតិយា ធម្មេហិ សមន្មាគតោ
យថាភតំ ធិក្ខុត្តោ ឃំ ធិរយេ ។ វីសតិយា ភិក្ខុវេ
ធម្មេហិ សមន្មាគតោ យថាភតំ ធិក្ខុត្តោ ឃំ សត្តេ ។
កតមេហិ វីសតិយា ។ អត្តនា ច ចាណាតិចាតា
បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ចុ ចាណាតិចាតា វេមណិយា
សមាទបេតិ អត្តនា ច អទិន្នាទាណា បដិវរតោ
ហោតិ បរញ្ចុ អទិន្នាទាណា វេមណិយា សមាទបេតិ
អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវរតោ ហោតិ
បរញ្ចុ កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេមណិយា សមាទបេតិ

បញ្ចមបណ្ណាសព ទុតិយវគ្គ

ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការ
 ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ ច្រើនដោយអភិជ្ឈា ដោយខ្លួនឯង ១
 បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងអភិជ្ឈា ១ មានចិត្តព្យាបាទដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នក
 ដទៃ ក្នុងការព្យាបាទ ១ ជ.អ្នកយល់ខុស ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នក
 ដទៃ ក្នុងការយល់ខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប
 ដោយធម៌២០ យ៉ាងនេះឯង នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅ
 ទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ២០ យ៉ាង
 នឹងទៅកើតឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដកល់ទុក ។ ធម៌២០ យ៉ាង
 តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នក
 ដទៃ ក្នុងការវៀរចាកបាណាតិបាត ១ វៀរចាកអទិន្នាទានដោយខ្លួនឯង ១
 បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកអទិន្នាទាន ១ វៀរចាកការមេសុមិច្ឆាបារ
 ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការមេសុមិច្ឆាបារ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសកនិទានោ

អត្តនា ច មុសាវាទា បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច មុសា-
 វាទា វេមណីយា សមាទបេតិ អត្តនា ច បិសុណាយ
 វាទាយ បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច បិសុណាយ វាទាយ
 វេមណីយា សមាទបេតិ អត្តនា ច ធុសាយ
 គុទាយ បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច ធុសាយ វាទាយ
 វេមណីយា សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មប្បលាទា
 បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច សម្មប្បលាទា វេមណីយា
 សមាទបេតិ អត្តនា ច អនកិជ្ឈលុ ហោតិ បរញ្ច
 អនកិជ្ឈយ សមាទបេតិ អត្តនា ច អព្យាបន្នចត្តោ
 ហោតិ បរញ្ច អព្យាទានេ សមាទបេតិ អត្តនា ច
 សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទ-
 បេតិ ។ ឥមេហិ ខោ កិក្ខុវេ វីសតិយា ធម្មេហិ
 សមន្តាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ វិវំ សក្កេតិ ។

[១០០] តីសាយ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
 យថាភតំ និក្ខិត្តោ វិវំ ជរយេ ។ កកមេហិ តីសាយ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

វៀរចាកមុសាវាទ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាក
មុសាវាទ ១ វៀរចាកចិសុណាវាទ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុង
ការវៀរចាកចិសុណាវាទ ១ វៀរចាកផរុសាវាទ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួល
អ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកផរុសាវាទ ១ វៀរចាកសម្ពប្បលាបៈ ដោយខ្លួន
ឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកសម្ពប្បលាបៈ ១ ជាអ្នកមិន
ច្រើនដោយអភិជ្ឈា ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងអនិភិជ្ឈា ១
មិនមានចិត្តព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការមិនព្យាបាទ ១
ជាសម្មាទិដ្ឋិ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ២០ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើត
ឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដកល់ទុក ។

(១០០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៣០ យ៉ាងនឹង

ធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ៣០ យ៉ាងដើម្បីខ្លះ ។

បញ្ចមចណ្ណសព ទុតិយវគ្គ

អត្តនា ច ចាណាតំចាតំ ហោតិ បរញ្ច ចាណា-
តំចាតេ សមាទបេតិ ចាណាតំចាតេ ច សម-
នុញោ ហោតិ អត្តនា ច អទិន្នានាយិ ហោតិ
បរញ្ច អទិន្នានិទេ សមាទបេតិ អទិន្នានិទេ ច
សមនុញោ ហោតិ អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារី
ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារី សមាទបេតិ
កាមេសុ មិច្ឆាចារី ច សមនុញោ ហោតិ អត្តនា
ច ឡុសារិទិ ហោតិ បរញ្ច ឡុសារិទេ សមាទបេតិ
ឡុសារិទេ ច សមនុញោ ហោតិ អត្តនា ច បិសុ-
ណារិទោ ហោតិ បរញ្ច បិសុណាយ វាចាយ សមា-
ទបេតិ បិសុណាយ ច វាចាយ សមនុញោ ហោតិ
អត្តនា ច ជុសារិទោ ហោតិ បរញ្ច ជុសាយ វាចាយ
សមាទបេតិ ជុសាយ ច វាចាយ សមនុញោ ហោតិ
អត្តនា ច សម្មប្បលាបិ ហោតិ បរញ្ច សម្មប្បលាបេ
សមាទបេតិ សម្មប្បលាបេ ច សមនុញោ ហោតិ

បញ្ចមបណ្ណាសក ទុតិយវគ្គ

គឺជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការសម្លាប់
សត្វ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការសម្លាប់សត្វ ១ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ
ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១
ពេញចិត្ត ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុង
កាមទាំងឡាយ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តខុស
ក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ១
ពោលពាក្យកុហក ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យ
កុហក ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យកុហក ១ ពោលពាក្យញុះញង់
ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃក្នុងការពោលពាក្យញុះញង់ ១ ពេញចិត្ត ក្នុង
ការពោលពាក្យញុះញង់ ១ ពោលពាក្យអាក្រក់ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នក
ដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យអាក្រក់ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យអាក្រក់ ១
ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោល
ពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ធវិនិយស្ស ទសកនិទានោ

អត្តនា ច អភិជ្ឈាសុ ហោតិ បរញ្ច អភិជ្ឈាយ
 សមាទមេតិ អភិជ្ឈាយ ច សមនុត្តោ ហោតិ
 អត្តនា ច ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ បរញ្ច ព្យាបាទេ
 សមាទមេតិ ព្យាបាទេ ច សមនុត្តោ ហោតិ
 អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិយា ច សមាទមេតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ច សម-
 នុត្តោ ហោតិ ។ ឆមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ភីសាយ
 ធម្មេហិ សមន្តាគតោ យថាភតំ ធិត្តុត្តោ ឃិំ
 ជិវយេ ។ ភីសាយ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
 យថាភតំ ធិត្តុត្តោ ឃិំ សក្កេ ។ កតមេហិ
 ភីសាយ ។ អត្តនា ច ចាណាតិចាតា បជិវិតោ
 ហោតិ បរញ្ច ចាណាតិចាតា វេមណិយា សមាទ-
 មេតិ ចាណាតិចាតា វេមណិយា ច សមនុត្តោ
 ហោតិ អត្តនា ច អទិច្ឆាទានា បជិវិតោ
 ហោតិ បរញ្ច អទិច្ឆាទានា វេមណិយា សមាទមេតិ
 អទិច្ឆាទានា វេមណិយា ច សមនុត្តោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរនិកាយ ទសកនិបាត

ច្រើនសំឡឹងរំពៃ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការសំឡឹងរំពៃ ១
 ពេញចិត្ត ក្នុងការសំឡឹងរំពៃ ១ មានចិត្តគំភ័យ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួល
 អ្នកដទៃ ក្នុងការគុំគួន ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការគុំគួន ១ យល់ខុស ដោយ
 ខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការយល់ខុស ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការ
 យល់ខុស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ព្រាហ្មណ៍
 យ៉ាងនេះឯង នឹងធ្លាក់ទៅ ក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនឹងទៅកើត
 ឯស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដកល់ទុក ។ ធម៌ ព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។
 គឺជាអ្នកវៀរចាកបាណតិបាត ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុង
 ការវៀរចាកបាណតិបាត ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកបាណតិបាត ១
 វៀរចាកអទិទ្ធាទាន ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការ
 វៀរចាកអទិទ្ធាទាន ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកអទិទ្ធាទាន ១

អត្តនា ច កាមេស្យ មិច្ឆាចារា បដិវរិតោ ហោតិ
បរញ្ច កាមេស្យ មិច្ឆាចារា វេមណិយា សមាទបេតិ
កាមេស្យ មិច្ឆាចារា វេមណិយា ច សមនុញ្ញោ
ហោតិ អត្តនា ច មុសាវាណា បដិវរិតោ ហោតិ
បរញ្ច មុសាវាណា វេមណិយា ច សមាទបេតិ
មុសាវាណា វេមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ
អត្តនា ច មិស្សណាយ វាចាយ បដិវរិតោ ហោតិ
បរញ្ច មិស្សណាយ វាចាយ វេមណិយា សមាទ-
បេតិ មិស្សណាយ វាចាយ វេមណិយា ច សម-
នុញ្ញោ ហោតិ អត្តនា ច ធម្មសាយ វាចាយ
បដិវរិតោ ហោតិ បរញ្ច ធម្មសាយ វាចាយ វេម-
ណិយា សមាទបេតិ ធម្មសាយ ច វាចាយ វេម-
ណិយា សមនុញ្ញោ ហោតិ អត្តនា ច សម្មច្បណា
បដិវរិតោ ហោតិ បរញ្ច សម្មច្បណា វេមណិយា
សមនុញ្ញោ ហោតិ អត្តនា ច អភិជ្ឈលុ ហោតិ

បញ្ចមបណ្ណាសក ទុតិយវគ្គ

វៀរចាកកាមេសុមិត្តាចារ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរ

ចាកកាមេសុមិត្តាចារ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកកាមេសុមិត្តាចារ ១

វៀរចាកមុសាវាទ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកមុសា-

វាទ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកមុសាវាទ ១ វៀរចាកចិសុណាវាចា ដោយ

ខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកចិសុណាវាចា ១ ពេញចិត្ត

ក្នុងការវៀរចាកចិសុណាវាចា ១ វៀរចាកផុសវាចា ដោយខ្លួនឯង ១

បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកផុសវាចា ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាក

ផុសវាចា ១ វៀរចាកសម្បូលាបៈ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួល

អ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកសម្បូលាបៈ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរ

ចាកសម្បូលាបៈ ១ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ជា ដោយខ្លួនឯង ១

សុត្តនិកាយ អង្គទី១ វិញ្ញាណយស្ស ១ សករិយាតោ

បរេស្មំ អនកិដ្ឋិយ សមាទមេតិ អនកិដ្ឋិយ ច
 សមនុញ្ញោ ហោតិ អត្តនា ច អព្យាបន្តិកោ ហោតិ
 បរេស្មំ អព្យាទានេ សមាទមេតិ អព្យាទានេ ច សម-
 នុញ្ញោ ហោតិ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ
 បរេស្មំ សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទមេតិ សម្មាទិដ្ឋិយា ច
 សមនុញ្ញោ ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ កិក្ខុវេ
 តីសាយ ធម្មេហំ សមញ្ញាគតោ យថាភតំ និក្ខុត្តោ
 ឃី សត្តតិ ។

[១០០] ចត្តាឡីសាយ(១) កិក្ខុវេ ធម្មេហំ សម-
 ញ្ញាគតោ យថាភតំ និក្ខុត្តោ ឃី និរាយ ។
 កតមេហំ ចត្តាឡីសាយ ។ អត្តនា ច ចារណា-
 តិទាតិ ហោតិ បរេស្មំ ចារណាតិទាតេ សមាទមេតិ
 ចារណាតិទាតេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ចារណាតិ-
 ទាតស្ស ច វណ្ណំ កាសតិ អត្តនា ច អទិដ្ឋា-
 នាយិ ហោតិ បរេស្មំ អទិដ្ឋាទានេ សមាទមេតិ

---

១ ឧ.ម. ចត្តាសាយ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ទសវនិបាត

បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការមិនមានអភិជ្ឈា ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការមិនមាន

អភិជ្ឈា ១ មានចិត្តមិនព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុង

ការមិនព្យាបាទ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការមិនព្យាបាទ ១ យល់ត្រូវ ដោយ

ខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការយល់ត្រូវ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការយល់

ត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ៣០

យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតឯស្ថានបូតិ ដូចជាគេនាំយកទៅដំកល់ទុក ។

[១០១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង

នឹងញាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ៤០ យ៉ាង គឺ

អ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុង

ការសម្លាប់សត្វ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការសម្លាប់សត្វ ១ ពោលសរសើរ

គុណ នៃការសម្លាប់សត្វ ១ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឲ្យ ដោយខ្លួន

ឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនឲ្យ ១

පත්‍රපඬුකාවක දේශනාව

අදිඤ්ඤානාදෙ ජ සමදානො හොති අදිඤ්ඤානාදස්සු
 ජ ඉඤ්ඤාති ආසති අත්ථා ජ කාමෙස්ස ඡිත්තානාථ
 හොති ජාණු කාමෙස්ස ඡිත්තානාථ සභාදායෙති
 කාමෙස්ස ඡිත්තානාථ ජ සමදානො හොති කාමෙස්ස
 ඡිත්තානාථස්ස ජ ඉඤ්ඤාති ආසති අත්ථා ජ ඉඤ්ඤාති
 හොති ජාණු ඉඤ්ඤාති සභාදායෙති ඉඤ්ඤාති ජ සම-
 දානො හොති ඉඤ්ඤාතිස්ස ජ ඉඤ්ඤාති ආසති අත්ථා
 ජ ඡිත්තානාථො හොති ජාණු ඡිත්තානාථ ජානාථ
 සභාදායෙති ඡිත්තානාථ ජ ජානාථ සමදානො
 හොති ඡිත්තානාථ ජ ජානාථ ඉඤ්ඤාති ආසති අත්ථා
 ජ ඡිත්තානාථො හොති ජාණු ඡිත්තානාථ ජානාථ සභා-
 දායෙති ඡිත්තානාථ ජ ජානාථ සමදානො හොති
 ඡිත්තානාථ ජ ජානාථ ඉඤ්ඤාති ආසති අත්ථා ජ
 සමදානො හොති ජාණු සමදානාථ සභාදායෙති

បញ្ចមបណ្ណាសក ទុតិយវគ្គ

ពេញចិត្ត ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនឲ្យ ១ ពោលសរសើរ
គុណ នៃការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនឲ្យ ១ ប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាម
ទាំងឡាយ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាម
ទាំងឡាយ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ១
ពោលសរសើរគុណ នៃការប្រព្រឹត្តិខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ពោល
ពាក្យកុហក ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យកុហក ១
ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យកុហក ១ ពោលសរសើរគុណ នៃការ
ពោលពាក្យកុហក ១ ពោលពាក្យញុះញង់ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួល
អ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យញុះញង់ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យ
ញុះញង់ ១ ពោលសរសើរគុណ នៃការពោលពាក្យញុះញង់ ១
ពោលពាក្យអាក្រក់ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យ
អាក្រក់ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យអាក្រក់ ១ ពោលសរសើរ
គុណ នៃការពោលពាក្យអាក្រក់ ១ ពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ដោយ
ខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការពោលពាក្យ ឥតប្រយោជន៍ ១

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៧ វិញ្ញាណសម្មាសម្ពុទ្ធ ទសកនិទាន

សម្មប្បលាមេ ច សមនុត្តោ ហោតិ សម្មប្ប-
 លាមស្ស(១) ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច
 អភិជ្ឈាលុ ហោតិ បរញ្ច អភិជ្ឈាយ សមាទមេតិ
 អភិជ្ឈាយ ច សមនុត្តោ ហោតិ អភិជ្ឈាយ ច
 វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច ព្យាបន្តិច្ឆោតោ ហោតិ
 បរញ្ច ព្យាទានេ សមាទមេតិ ព្យាទានេ ច សម-
 នុត្តោ ហោតិ ព្យាទានស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្ត-
 នា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា
 សមាទមេតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ច សមនុត្តោ ហោតិ
 មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ
 ភិក្ខុវេ ចត្តាឡីសាយ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ យថា-
 ភតំ ជិត្តុត្តោ ឃិំ ជិរយេ ។ ចត្តាឡីសាយ ភិក្ខុវេ
 ធម្មេហិ សមន្តាគតោ យថាភតំ ជិត្តុត្តោ
 ឃិំ សត្តេ ។ កតមេហិ ចត្តាឡីសាយ ។

• ម. សម្មប្បលាមេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសកាយ ទសកនិទាន

ពេញចិត្ត ក្នុងការពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ ពោលសរសើរគុណ

នៃការពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ ជាអ្នកមានអភិជ្ឈក ដោយខ្លួន

ឯង ១ បឋមអ្នកដទៃ ក្នុងអភិជ្ឈក ១ ពេញចិត្ត ក្នុងអភិជ្ឈក ១

ពោលសរសើរគុណ នៃអភិជ្ឈក ១ មានចិត្តព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯង ១

បឋមអ្នកដទៃ ក្នុងការព្យាបាទ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការព្យាបាទ ១ ពោល

សរសើរគុណ នៃការព្យាបាទ ១ យល់ខុស ដោយខ្លួនឯង ១ បឋម

អ្នកដទៃ ក្នុងការយល់ខុស ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការយល់ខុស ១

ពោលសរសើរគុណ នៃការយល់ខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ៤០ យ៉ាងនេះឯង នឹងធ្លាក់ទៅ ក្នុង

នរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល

ប្រកប ដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង នឹងទៅកើត ឯស្ថានសួគ៌ ដូចជា

គេនាំយកទៅ ដាក់លើទុក ។ ធម៌ ៤០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។

ចក្ខុវិស័យសម្រាប់ ទុក្ខវិញ្ញាណ

អត្តនា ច ចាណាតិចាតា បដិវរតោ ហោតិ
 បរញ្ច ចាណាតិចាតា វេមណិយា សមាធិបេតិ
 ចាណាតិចាតា វេមណិយា ច សមធុញ្ញោ ហោតិ
 ចាណាតិចាតា វេមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា
 ច អធិន្ទាណា បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច អធិន្ទាណា
 វេមណិយា សមាធិបេតិ អធិន្ទាណា វេមណិយា
 ច សមធុញ្ញោ ហោតិ អធិន្ទាណា វេមណិយា
 ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច កាមេស្ម មិច្ឆាចារា
 បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច កាមេស្ម មិច្ឆាចារា វេម-
 ណិយា សមាធិបេតិ កាមេស្ម មិច្ឆាចារា វេមណិយា
 ច សមធុញ្ញោ ហោតិ កាមេស្ម មិច្ឆាចារា វេម-
 ណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច មុសាវាណា
 បដិវរតោ ហោតិ បរញ្ច មុសាវាណា វេមណិយា
 សមាធិបេតិ មុសាវាណា វេមណិយា ច សមធុញ្ញោ
 ហោតិ មុសាវាណា វេមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ

បញ្ចូបបណ្ណាសក ទុតិយវគ្គ

គឺជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុង
 ការវៀរចាកបាណាតិបាត ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកបាណាតិបាត ១
 ពោលសរសើរគុណ នៃការវៀរចាកបាណាតិបាត ១ វៀរចាកអទិន្នាទាន
 ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរ ចាកអទិន្នាទាន ១
 ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកអទិន្នាទាន ១ ពោលសរសើរគុណ នៃការ
 វៀរចាកអទិន្នាទាន ១ វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ ដោយខ្លួនឯង ១
 បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរ ចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ ១ ពេញចិត្ត ក្នុង
 ការវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ ១ ពោលសរសើរគុណ នៃការវៀរចាក
 កាមេសុមិច្ឆាចារ ១ វៀរចាកមុសាវាទ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួល
 អ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរ ចាកមុសាវាទ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរ ចាក
 មុសាវាទ ១ ពោលសរសើរគុណ នៃការវៀរចាកមុសាវាទ ១

សុត្តនិកាយ អង្គទាំងបួន ទសកថា

អត្តនា ច បិសុណាយ វាចាយ បដិវិតោ ហោតិ
 បរញ្ច បិសុណាយ វាចាយ វេមណីយា សមាទ-
 បេតិ បិសុណាយ វាចាយ វេមណីយា ច សម-
 ទុតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ វេមណីយា
 ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច ជុស្សាយ វាចាយ
 បដិវិតោ ហោតិ បរញ្ច ជុស្សាយ វាចាយ វេម-
 ណីយា សមាទបេតិ ជុស្សាយ វាចាយ វេមណីយា ច
 សមទុតោ ហោតិ ជុស្សាយ វាចាយ វេមណីយា
 ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច សម្មប្បលាទា បដិ-
 វិតោ ហោតិ បរញ្ច សម្មប្បលាទា វេមណីយា
 ច សមាទបេតិ សម្មប្បលាទា វេមណីយា ច
 សមទុតោ ហោតិ សម្មប្បលាទា វេមណីយា
 ច វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា ច អនកិជ្ឈាលុ
 ហោតិ បរញ្ច អនកិជ្ឈាយ សមាទបេតិ អនកិជ្ឈាយ
 ច សមទុតោ ហោតិ អនកិជ្ឈាយ ច វណ្ណំ
 ភាសតិ អត្តនា ច អព្យាប្មដិវិតោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ទសកនិបាត

វៀរចាកបិសុណវត្តា ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរ
ចាកបិសុណវត្តា ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរ ចាក បិសុណវត្តា ១
ពោលសរសើរគុណ នៃការវៀរចាកបិសុណវត្តា ១ វៀរចាកផ្សេងវត្តា
ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកផ្សេងវត្តា ១ ពេញចិត្ត
ក្នុងការវៀរចាក ផ្សេងវត្តា ១ ពោលសរសើរគុណ នៃការវៀរចាក
ផ្សេងវត្តា ១ វៀរចាកសម្បូរលាបៈ ដោយខ្លួនឯង ១ បបួល
អ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកសម្បូរលាបៈ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាក
សម្បូរលាបៈ ១ ពោលសរសើរគុណ នៃការវៀរចាកសម្បូរលាបៈ ១
ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈា ដោយខ្លួនឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការ
មិនមានអភិជ្ឈា ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការមិនមានអភិជ្ឈា ១ ពោលសរសើរ
គុណ នៃការមិនមានអភិជ្ឈា ១ មិនមានចិត្តព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯង ១

បញ្ចប់បណ្ណសិក្សា ទុតិយវគ្គ

បរវារៈ អត្យាចារ្យ សមាធិបេតិ អត្យាចារ្យ ប សមនុ-
 ញោ ហោតិ អត្យាចារ្យស្ស ប វណ្ណំ ភាសតិ អត្តនា
 ប សម្មាធិដ្ឋិកោ ហោតិ បរវារៈ សម្មាធិដ្ឋិយា សមាធិ-
 បេតិ សម្មាធិដ្ឋិយា ប សមនុញោ ហោតិ សម្មា-
 ធិដ្ឋិយា ប វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ចត្តាឡីសាយ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ យថាភតំ
 ធិក្ខតោ ឃី សត្តតិ ។

(១០២) ធនេហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
 ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហារតិ... អត្តតំ អនុបហតំ
 អត្តានំ បរិហារតិ... វិសតិយា ភិក្ខុវេ... តិសាយ
 ភិក្ខុវេ... ចត្តាឡីសាយ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគ-
 តោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហារតិ... អត្តតំ
 អនុបហតំ អត្តានំ បរិហារតិ ។ បេ ។ ឥមេហិ ខោ
 ភិក្ខុវេ ចត្តាឡីសាយ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ អត្តតំ
 អនុបហតំ អត្តានំ បរិហារតិ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក ទុតិយវគ្គ

បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការមិនព្យាបាទ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការមិនព្យាបាទ ១
 ពោលសរសើរគុណ នៃការមិនព្យាបាទ ១ ជាអ្នកយល់ត្រូវ ដោយខ្លួន
 ឯង ១ បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការយល់ត្រូវ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការយល់ត្រូវ ១
 ពោលសរសើរគុណ នៃការយល់ត្រូវ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤០ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើត ឯស្ថានសួគ៌
 ដូចគេនាំយកទៅដឹកលំទុក ។

[១០២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង
 ឈ្មោះថា រក្សាទុកនូវខ្លួន ដែលមានកុសលធម៌គាស់រំលើង ផ្តាច់ផ្តិល
 ចោលហើយ . . . ឈ្មោះថា រក្សាទុកនូវខ្លួន ដែលមានកុសលធម៌
 មិនបានគាស់រំលើង ផ្តាច់ផ្តិលចោលហើយ . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ២០ យ៉ាង . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ប្រកបដោយធម៌ ៣០ យ៉ាង . . . ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយ
 ធម៌ ៤០ យ៉ាង ឈ្មោះថា រក្សាទុកនូវខ្លួន ដែលមានកុសលធម៌គាស់
 រំលើង ផ្តាច់ផ្តិលចោលហើយ . . . ឈ្មោះថា រក្សាទុកនូវខ្លួន ដែលមាន
 កុសលធម៌មិនបានគាស់រំលើង ផ្តាច់ផ្តិល ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤០ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា រក្សាទុកនូវខ្លួន ដែល
 មានកុសលធម៌ មិនបានគាស់រំលើង ផ្តាច់ផ្តិលចោលឡើយ ។

តតិយោ តតិយវិគ្គោ

[១០៣] ធនេហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ

ឥនេកក្ខោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អហាយំ

ទុក្ខតំ វិធិចានំ ជិវយំ ឧបបជ្ជតំ... ឥនេកក្ខោ

កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុកតំ សុត្តំ លោកំ

ឧបបជ្ជតំ... វិសុតិយា ភិក្ខុវេ... តិសាយ ភិក្ខុវេ...

ចត្តាឡីសាយ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ ឥនេ-

កក្ខោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អហាយំ ទុក្ខតំ

វិធិចានំ ជិវយំ ឧបបជ្ជតំ... ឥនេកក្ខោ កាយស្ស

ភេទា បរម្មរណា សុកតំ សុត្តំ លោកំ ឧបបជ្ជតំ ។ បេ ។

តិរិយវិគ ទី៣

(១០៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែង

ទៅកើត ក្នុងអប្បាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ... បុគ្គលខ្លះ ក្នុង

លោកនេះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ឯសុគតិស្នូតិ

ទៅលោក... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌២០ យ៉ាង...

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ៣០ យ៉ាង ... ម្ចាស់ភិក្ខុ

ទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រកបដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង

លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ក្នុងអប្បាយ ទុគ្គតិ

វិនិបាត នរក ... បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ

ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ឯសុគតិស្នូតិ ទៅលោក ។ មេ ។

បញ្ចមបណ្ណាសពេ គតិយវិញ្ញា

ទិសហំ កិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមម្ពាគតោ ពាលោ
 វេទិតញ្ញោ ... បណ្ឌិតោ វេទិតញ្ញោ ... វីសតិយា
 កិក្ខុវេ... តិសាយ កិក្ខុវេ... ចត្តាធិសាយ កិក្ខុវេ
 ធម្មេហំ សមម្ពាគតោ ពាលោ វេទិតញ្ញោ ... បណ្ឌិតោ
 វេទិតញ្ញោ វមេហំ ខោ កិក្ខុវេ ចត្តាធិសាយ ធម្មេហំ
 សមម្ពាគតោ បណ្ឌិតោ វេទិតញ្ញោ ។

គតិយោ គតិយវិញ្ញោ ។

(វមេស្ស ចក្កត្ថបញ្ចមេស្ស វក្កេស្ស សុត្តកណិយា
 បេយ្យាលវិសេន វេទិតញ្ញោ) ។

បញ្ចមបណ្ណសក តតិយវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង គេគប្បី
 ដឹងថាជាបុគ្គលពាល . . . គប្បីដឹងថាជាបណ្ឌិត . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលពាល ប្រកបដោយធម៌ ២០ យ៉ាង . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ប្រកបដោយធម៌ ៣០ យ៉ាង . . . ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង គេគប្បីដឹងថាជាបុគ្គលពាល . . . គប្បីដឹងថាជា
 បណ្ឌិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤០ យ៉ាង នេះឯង
 គេគប្បីដឹងថាជាបណ្ឌិត ។

ចប់ តតិយវគ្គ ទី៣ ។

(ការរាប់នូវសូត្រ ក្នុងវគ្គ ទី ៤ នឹងវគ្គទី ៥ នេះ បណ្ឌិតគប្បីដឹង
 ដោយអំណាចបេយ្យាលៈ) ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ទសវគ្គិយតោ

[១០២] វាគ្គស្ស ភិក្ខុវេ អភិណ្ណាយ ទស ធម្ម
 ភាវេត្តោ ។ កតមេ ទស ។ អសុភស្តណ មរណា-
 ស្តណ អាហារេ បដិក្ខុលស្តណ សព្វលោកេ អន-
 ភិវត្តស្តណ អនិច្ចស្តណ អនិច្ចេ ទុក្ខស្តណ ទុក្ខេ
 អនត្តស្តណ បហានស្តណ វិវាគស្តណ ធិរោច-
 ស្តណ ។ វាគ្គស្ស ភិក្ខុវេ អភិណ្ណាយ ឥមេ ទស
 ធម្ម ភាវេត្តោតិ ។

[១០៥] វាគ្គស្ស ភិក្ខុវេ អភិណ្ណាយ ទស ធម្ម
 ភាវេត្តោ ។ កតមេ ទស ។ អនិច្ចស្តណ អនត្ត-
 ស្តណ អាហារេ បដិក្ខុលស្តណ សព្វលោកេ
 អនភិវត្តស្តណ អដ្ឋិកស្តណ ពុទ្ធក្រិកស្តណ វិជ្ជិល-
 កស្តណ វិបុត្តកស្តណ វិច្ឆិទ្កកស្តណ ទុទ្ធមាតក-
 ស្តណ ។ វាគ្គស្ស ភិក្ខុវេ អភិណ្ណាយ ឥមេ ទស
 ធម្ម ភាវេត្តោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១៣ ទសកនិទាន

(១០៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាង បុគ្គលគប្បីចំរើន

ដើម្បីជីវិតច្បាស់ នូវវាគៈ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងតែអ្វីខ្លះ ។ គឺ អសុភសញ្ញា ១

មរណសញ្ញា ១ អាហារេ បដិកលសញ្ញា ១ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ១

អនិច្ចសញ្ញា ១ អនិច្ច ទ្រុសញ្ញា ១ ទ្រុក្ខ អនក្កសញ្ញា ១ បហាន-

សញ្ញា ១ វិវាតសញ្ញា ១ និរោធសញ្ញា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ បុគ្គលគប្បីចំរើន ដើម្បីជីវិតច្បាស់ នូវវាគៈ ។

(១០៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាង បុគ្គលគប្បីចំរើន

ដើម្បីជីវិតច្បាស់ នូវវាគៈ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង តែអ្វីខ្លះ ។ គឺ អនិច្ច-

សញ្ញា ១ អនក្កសញ្ញា ១ អាហារេ បដិកលសញ្ញា ១ សព្វលោកេ

អនភិរតសញ្ញា ១ អដិកសញ្ញា ១ បុឡវកសញ្ញា ១ វិនិលកសញ្ញា ១

វិបុត្តកសញ្ញា ១ វិចិទ្ធកសញ្ញា ១ ទុទ្ធមាតកសញ្ញា ១ ។ ម្ចាស់

ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ បុគ្គលគប្បីចំរើន ដើម្បីជីវិតច្បាស់

នូវវាគៈ ។

បញ្ចមបណ្ណសិក្សា គតិយវគ្គ

[១០៦] វាគ្គស្ស ភិក្ខុវេ អភិក្ខាយ ទស ធម្ម

ការវេតនា ។ កតមេ ទស ។ សម្មាទិដ្ឋិ សម្មា-

សង្កេត្យ សម្មាវាចា សម្មាកម្មតោ សម្មាអាជីវេ

សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ សម្មាញ្ញា-

ណំ សម្មាវិមុត្តិ ។ វាគ្គស្ស ភិក្ខុវេ អភិក្ខាយ វេ

ទស ធម្ម ការវេតនា ។

[១០៧] វាគ្គស្ស ភិក្ខុវេ បរិញ្ញាយ បរិក្ខាយ បញ្ចា-

នាយ ខយាយ វយាយ វិវាគាយ ទិរេនាយ ឧបសមាយ

ចាគាយ បដិទិស្សត្តាយ^(១) ទស ធម្ម ការវេតនា ។ បេ ។

---

១ ឧ.ប. ឯត្ថន្តរេ គិមេតិ ពាហេ ទិស្សតិ ។

បញ្ចមបណ្ណាសក ធម៌យវត្ត

[១០៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាង បុគ្គលគប្បីចំរើន

ដើម្បីជីវច្បាស់ នូវរាគៈ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១

សម្មាសង្កប្បៈ ១ សម្មាវេទនា ១ សម្មាភម្មន្តៈ ១ សម្មាអាជីវៈ ១

សម្មាវាយាមៈ ១ សម្មាសតិ ១ សម្មាសមាធិ ១ សម្មាញាណៈ ១

សម្មាវិមុត្តិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ បុគ្គល

គប្បីចំរើន ដើម្បីជីវច្បាស់ នូវរាគៈ ។

[១០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាង បុគ្គលគប្បីចំរើន

ដើម្បីកំណត់ជំងឺ អស់រលីង លះបង់ អស់ទៅ សូន្យទៅ ឆ្លៀយណាយ

រលត់ ស្ងប់រម្ងាប់ លះចោល រលាស់ចោល នូវរាគៈ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ទោសស្ស មោហស្ស កោធនស្ស ឧបនាហស្ស
 មក្ខស្ស បលាសស្ស ឥស្សាយ មច្ឆរិយស្ស
 មាយាយ សាវេយ្យស្ស ថេន្តស្ស សារម្មស្ស មាទស្ស
 អតិមាទស្ស មទស្ស បមាទស្ស អភិក្ខាយ
 បរិក្ខាយ បរិក្ខាយាយ បហាជាយ ខយាយ
 វយាយ វិរាគាយ និរោជាយ ឧបសមាយ ពាកាយ
 បដិទិស្សត្តាយ ឥមេ ទស ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។

បណ្ណសកេ បញ្ចមោ ។

ទសកនិបាតោ និដ្ឋិតោ ។

លុត្តន្តបិដក អង្គនូវនិកាយ ទសកនិបាត

ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ បុគ្គលគប្បីចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់ កំណត់ដឹង អស់រលីង
 លះបង់ អស់ទៅ សូន្យទៅ នឿយណាយ រំលត់ សូបរម្ងាប់
 លះចោល រលាស់ចោល នូវទោសៈ មោហៈ កោងៈ ឧបនាហៈ
 មន្ទៈ បណ្ណសៈ ឥស្សក មច្ឆរិយៈ មាយា សាថេយ្យៈ ថម្កៈ
 សារម្កៈ មានៈ អតិមានៈ មទៈ បមាទៈ ។

ចប់ បណ្ណសក ទី ៥ ។

ចប់ ទសកនិបាត ។

សត្តន្តបិដកេ
១១១

អង្គត្រៃវិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បឋមោ និស្សយវគ្គោ

(១០៨) ឯវុទ្ធេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវ
សាវត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស
អារមេ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្តោ យេន
ភកវ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវ-
ទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីន្តោ ខោ
អាយស្មា អានន្តោ ភកវន្តំ ឯតទរោច តិមត្តិ-
យោនិ កន្តេ តុសលានិ សីលានិ តិមាទិសំសា-
និតិ ។ អវិប្បជិសារត្តានិ ខោ អានន្ត តុសលានិ
សីលានិ អវិប្បជិសារកនិសំសានិ ។ អវិប្បជិសារេ
មន កន្តេ តិមត្តិយោ តិមាទិសំសោតិ ។

សត្តនបិដក
១៦៦

អង្គុត្តរនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

សូមក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
ព្រះអង្គនោះ ។

និស្សយវិគី ទី ១

[១១៨] ខ្ញុំបានស្តាប់បកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិត
ត្រង់សាវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្តមានអាយុ ចូលទៅកាលព្រះមាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សីល
ទាំងឡាយ ជាគុសលមានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាអានិសង្ស ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ត សីលទាំងឡាយ ជាគុសលមានអវិប្បជិសារៈ(សេចក្តី
មិនក្តៅក្រហាយ) ជាប្រយោជន៍ មានអវិប្បជិសារៈជាអានិសង្ស ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អវិប្បជិសារៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាអានិសង្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជំរកាយស្ស ឯកាវសកខិយោ

អរិយ្យដិសារោ ខោ អាណន្ត ចាម្មជ្ជិត្តោ ចាម្មជ្ជិ-
 ដិសំសោ ។ ចាម្មជ្ជិ បន កន្លេ កិមត្តិយំ
 កិមាដិសំសន្តិ ។ ចាម្មជ្ជិ ខោ អាណន្ត បីតត្ត
 បីតាដិសំសំ ។ បីត បន កន្លេ កិមត្តិយា
 កិមាដិសំសាតិ ។ បីត ខោ អាណន្ត បស្សន្តត្តា
 បស្សន្តាដិសំសោ ។ បស្សន្តិ បន កន្លេ កិមត្តិយា
 កិមាដិសំសាតិ ។ បស្សន្តិ ខោ អាណន្ត សុខត្តា
 សុខាដិសំសោ ។ សុខំ បន កន្លេ កិមត្តិយំ
 កិមាដិសំសន្តិ ។ សុខំ ខោ អាណន្ត សមាធិត្ត
 សមាធិដិសំសំ ។ សមាធិ បន កន្លេ កិមត្តិយោ
 កិមាដិសំសោតិ ។ សមាធិ ខោ អាណន្ត យថាក្ខតញ្ញា-
 ណនស្សនត្តោ យថាក្ខតញ្ញា ណនស្សនាដិសំសោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកទសកនិបាត

ម្នាល អានន្ទ អរិយ្យដ៏សារៈ មានបុម្ភៈ (សេចក្តីរីករាយទេ)
 ជាប្រយោជន៍ មានបុម្ភៈជា ភានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 បុម្ភៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជា ភានិសង្ស ។ ម្នាល អានន្ទ
 បុម្ភៈ មានបីតិ (សេចក្តីរីករាយខ្លាំង) ជាប្រយោជន៍ មានបីតិ
 ជា ភានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បីតិ មានអ្វីជាប្រយោជន៍
 មានអ្វីជា ភានិសង្ស ។ ម្នាល អានន្ទ បីតិ មានបស្ស្ទិ (សេចក្តីស្ងប់
 រម្ងាប់) ជាប្រយោជន៍ មានបស្ស្ទិជា ភានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន បស្ស្ទិ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជា ភានិសង្ស ។
 ម្នាល អានន្ទ បស្ស្ទិ មានសុខៈជាប្រយោជន៍ មានសុខៈជា ភានិសង្ស ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សុខៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជា ភានិសង្ស ។
 ម្នាល អានន្ទ សុខៈ មានសមាធិ (ការតាំងចិត្តមាំ) ជាប្រយោជន៍
 មានសមាធិ ជា ភានិសង្ស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សមាធិ មានអ្វី
 ជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជា ភានិសង្ស ។ ម្នាល អានន្ទ សមាធិ
 មានយថាភូតញ្ញាណទេស្សនៈ (ការឃើញនូវសច្ចៈ ៤ ដោយញ្ញាណ
 តាមពិត) ជាប្រយោជន៍ មានយថាភូតញ្ញាណទេស្សនៈ ជា ភានិសង្ស ។

បឋមោ និស្សយរត្តោ

យ ថា ភ្នក្ខណា ណា ទិស្សនំ បន កន្លេ កិមត្ថយំ
 កិមាជិសំសន្តំ ។ យ ថា ភ្នក្ខណា ណា ទិស្សនំ ខោ
 អាណន្ត ជិត្តិទត្តំ ជិត្តិទាជិសំសំ ។ ជិត្តិទា
 បន កន្លេ កិមត្ថយា កិមាជិសំសោតិ ។ ជិត្តិទា
 ខោ អាណន្ត វិរាគត្តា វិរាតាជិសំសា ។ វិរាតោ បន
 កន្លេ កិមត្ថយោ កិមាជិសំសោតិ ។ វិរាតោ ខោ
 អាណន្ត វិមុត្តិណា ណា ទិស្សនត្តោ វិមុត្តិណា ណា ទិស្សនា-
 ជិសំសោតិ ។ ឥតិ ខោ អាណន្ត កុសលាជិ សីលាជិ
 អវិប្បជិសារត្តាជិ អវិប្បជិសារាជិសំសាជិ អវិប្បជិសា-
 រោ ចាមុជ្ឈត្តោ ចាមុជ្ឈាជិសំសោ ចាមុជ្ឈំ បីតត្តំ
 បីតាជិសំសំ បីតិ បស្សន្តត្តា បស្សន្តាជិសំសា
 បស្សន្តិ សុខត្តា សុខាជិសំសា សុខំ សមា-
 ធត្តំ សមាទាជិសំសំ សមាជិ យ ថា ភ្នក្ខណា-
 ណា ទិស្សនត្តោ យ ថា ភ្នក្ខណា ណា ទិស្សនាជិសំសោ

បឋម និស្សយវគ្គ

បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យថាភក្កញ្ញាណទេស្យនៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍
 មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលអាណន្ទ យថាភក្កញ្ញាណទេស្យនៈ
 មាននិព្វិត (សេចក្តីនឿយណាយ) ជាប្រយោជន៍ មាននិព្វិត
 ជាភានិសង្ស ។ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន និព្វិត មានអ្វីជាប្រយោជន៍
 មានអ្វីជាភានិសង្ស ។ ម្នាលអាណន្ទ និព្វិត មានវិភគៈ (ការប្រាស
 ចាកតម្រក) ជាប្រយោជន៍ មានវិភគៈ ជាភានិសង្ស ។ បតិគ្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វិភគៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសង្ស ។
 ម្នាលអាណន្ទ វិភគៈ មានវិមុត្តិញ្ញាណទេស្យនៈ (បច្ចវេទ្ធិញ្ញាណ) ជា
 ប្រយោជន៍ មានវិមុត្តិញ្ញាណទេស្យនៈ ជាភានិសង្ស ។ ម្នាលអាណន្ទ
 សីលទាំងឡាយជាសុសល មានអវិប្បដិសារៈជាប្រយោជន៍ មានអវិប្បដិ-
 សារៈជាភានិសង្ស អវិប្បសារៈ មានបាមុជ្ជៈជាប្រយោជន៍ មានបាមុជ្ជៈ
 ជាភានិសង្ស បាមុជ្ជៈ មានបីតិជាប្រយោជន៍ មានបីតិជាភានិសង្ស
 បីតិ មានបស្សន្តិជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្តិជាភានិសង្ស បស្សន្តិ
 មានសុខៈ ជាប្រយោជន៍ មានសុខៈ ជាភានិសង្ស សុខៈ មានសមាធិ
 ជាប្រយោជន៍ មានសមាធិជាភានិសង្ស សមាធិ មានយថាភក្កញ្ញាណ-
 ទេស្យនៈ ជាប្រយោជន៍ មានយថាភក្កញ្ញាណទេស្យនៈ ជាភានិសង្ស

យ ថា ក្នុង កាលា ទស្សនំ ជិត្តិ ទត្តំ ជិត្តិ ទា ជិ សំ សំ
 ជិត្តិ ទា វិវា កត្តា វិវា កា ជិ សំ សា វិវា កោ វិមុត្តិ-
 កាលា ទស្សនត្តោ វិមុត្តិ កាលា ទស្សនា ជិ សំ សោ ។
 ឥតិ ខោ អា នន្ទ កុស លា ជិ សី លា ជិ
 អនុ បុ ព្រេ ន អរ ហត្តា យ បរិ ប្ប វេ ទ្តិ តិ ។

[១០៧] សី លវតោ កិ ក្កវេ សី ល ស ម្ប ទ្ធស្ស
 ន ចេ ត នាយ ករ ណី យំ អរិ ប្ប ជិ សា រោ មេ ឧ ប្ប ជ្ជ-
 ត្តិ ។ ធម្មតា ឯ សា កិ ក្កវេ យំ សី លវតោ
 សី ល ស ម្ប ទ្ធស្ស អរិ ប្ប ជិ សា រោ ឧ ប្ប ជ្ជ តិ ។ អរិ ប្ប ជិ-
 សា វិ ស្ស កិ ក្កវេ ន ចេ ត នាយ ករ ណី យំ បា មុ ជ្ជិ
 មេ ឧ ប្ប ជ្ជ ត្តិ ។ ធម្មតា ឯ សា កិ ក្កវេ យំ អរិ ប្ប-
 ជិ សា វិ ស្ស បា មុ ជ្ជិ ឧ ប្ប ជ្ជ តិ ។ ប មុ ទិ ត ស្ស កិ ក្កវេ ន
 ចេ ត នាយ ករ ណី យំ បី តិ មេ ឧ ប្ប ជ្ជ ត្តិ ។ ធម្មតា
 ឯ សា កិ ក្កវេ យំ ប មុ ទិ ត ស្ស បី តិ ឧ ប្ប ជ្ជ តិ ។

---

១ ឧ. ម. អន្តាយ ប្បវេទ្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរវិញ្ញាណ ឯកាទសុតនិយាម

យថាភិក្ខុញ្ញាណទស្សនៈ មានទិព្វិតាជាប្រយោជន៍ មានទិព្វិតាជាអាទិសង្ស
ទិព្វិតា មានវិភតៈជាប្រយោជន៍ មានវិភតៈជាអាទិសង្ស វិភតៈ មាន
វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈជាប្រយោជន៍ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈជាអាទិ-
សង្ស ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ម្នាលមានទុ សីលទាំងឡាយជាកុសល
តែងបិប្ផណិ ដើម្បីព្រះអរហត្ត តាមបំណងដោយប្រការ ដូច្នោះឯង ។

(១០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសីល បិប្ផណិ
ដោយសីល មិនគប្បីធ្វើដោយចេតនាថា អវិប្បដិសារៈ ចូរកើត
ដល់អត្តាអញ្ញដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈ តែង
កើតឡើង ដល់បុគ្គលអ្នកមានសីល បិប្ផណិដោយសីល នេះជា
ធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមិនមានវិប្បដិសារៈ មិនគប្បីធ្វើ
ដោយចេតនាថា បាមុជ្ជៈ ចូលកើតឡើងដល់អត្តាអញ្ញដូច្នោះទេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បាមុជ្ជៈ តែងកើតឡើងដល់បុគ្គលអ្នកមិនមានវិប្បដិសារៈ
នេះជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានបាមុជ្ជៈ មិនគប្បីធ្វើ
ដោយចេតនាថា បីតិ ចូរកើតឡើងដល់អត្តាអញ្ញដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បីតិ តែងកើតឡើងដល់បុគ្គលមានបាមុជ្ជៈ នេះជាធម្មតា ។

បរមោ វិស្សយវគ្គោ

បីតំមនស្ស ភិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ករណីយំ
 កាយោ មេ បស្ស្តម្ភតំ ។ ធម្មតា ឯសា
 ភិក្ខុវេ យំ បីតំមនស្ស កាយោ បស្ស្តម្ភតំ ។
 បស្ស្តិកាយស្ស ភិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ករណីយំ
 សុខំ វេទិយាមីតំ(១) ។ ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ
 បស្ស្តិកាយោ សុខំ វេទិយតិ ។ សុខំលោ ភិក្ខុវេ
 ន ចេតនាយ ករណីយំ ចិត្តំ មេ សមាធិយត្តតិ ។
 ធម្មតា ឯសា ភិក្ខុវេ យំ សុខំលោ ចិត្តំ សមាធិយ-
 តិ ។ សមាហិតស្ស ភិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ករណីយំ
 យថាក្ខតំ បដាណមិ បស្ស្តមីតិ ។ ធម្មតា ឯសា
 ភិក្ខុវេ យំ សមាហិតោ យថាក្ខតំ បដាណតិ
 បស្ស្តតិ ។ យថាក្ខតំ ភិក្ខុវេ ជាធលោ បស្ស្តោ
 ន ចេតនាយ ករណីយំ ចិត្តំធម្មតិ ។ ធម្មតា
 ឯសា ភិក្ខុវេ យំ យថាក្ខតំ ជាធិ បស្ស្តិ ចិត្តំធម្មតិ ។

---

១ ម. វេទិយស្សមីតិ ។

បឋម ទិស្សយវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានចិត្តចិត្ត មិនគប្បីធ្វើដោយចេតនាថា
 កាយរបស់អាត្មាអញ ចូរស្ងប់រម្ងាប់ ដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កាយរបស់បុគ្គលមានចិត្តចិត្ត តែងស្ងប់រម្ងាប់ នេះ
 ជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានកាយប្បស្សន្តិ
 មិនគប្បីធ្វើដោយចេតនាថា អាត្មាអញទទួលសេចក្តីសុខដូច្នោះទេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានកាយប្បស្សន្តិ តែងទទួលសេចក្តី
 សុខ នេះជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តី
 សុខ មិនគប្បីធ្វើដោយចេតនាថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ចូរតាំងមាំ
 ដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តរបស់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តី
 សុខតែងតាំងមាំ នេះជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 អ្នកមានសមាធិចិត្ត មិនគប្បីធ្វើដោយចេតនាថា អាត្មាអញដឹង
 អាត្មាអញឃើញ តាមពិតដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 មានសមាធិចិត្ត តែងដឹង តែងឃើញតាមពិត នេះជាធម្មតា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលដឹង កាលឃើញតាមពិត មិនគប្បីធ្វើ
 ដោយចេតនាថា អាត្មាអញឡើយ ណាយដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលដឹង កាលឃើញតាមពិត តែងឡើយ ណាយ នេះជាធម្មតា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិកាយោ

ឯព្រឹទ្ធស្ស^(១) ភិក្ខុវេ ន ចេតនាយ ករណីយំ
 វិវជ្ជាមីតំ ។ ធម្មតា ឃសា ភិក្ខុវេ យំ
 ឯព្រឹទ្ធា វិវជ្ជតំ ។ វិវតចិត្តស្ស ភិក្ខុវេ
 ន ចេតនាយ ករណីយំ វិមត្តំណា ណាទស្សនំ
 សច្ចិករោមីតំ ។ ធម្មតា ឃសា ភិក្ខុវេ យំ វិវតោ
 វិមត្តំណា ណាទស្សនំ សច្ចិករោតំ ។ ឥតំ ខោ
 ភិក្ខុវេ វិវតោ វិមត្តំណា ណាទស្សនត្ថោ វិមត្តំណា
 ទស្សនាធិសំសោ ឯព្រឹទា វិវតត្ថា វិវតាធិសំសា
 យថា ភ្នកញា ណាទស្សនំ ឯព្រឹទត្ថំ ឯព្រឹទាធិសំសំ
 សមាធិ យថា ភ្នកញា ណាទស្សនត្ថោ យថា ភ្នកញា
 ណាទស្សនាធិសំសោ សុខំ សមាធិត្ថំ សមាធិ
 ធិសំសំ បស្សន្តិ សុខត្ថា សុខាធិសំសា មីតំ
 បស្សន្តត្ថា បស្សន្តាធិសំសា ទាម្មជ្ជំ មីតត្ថំ មីតា
 ធិសំសំ អវិប្បជ្ជសារោ ទាម្មជ្ជត្ថោ ទាម្មជ្ជាធិសំសោ

១ ឱ. ធិព្រឹទ្ធស្ស ។ ម. ធិព្រឹទស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១៣ ឯកាទសកនិទាន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនឿយណាយ មិនគប្បីធ្វើ ដោយចេតនាថា
 អាត្មាអញ ប្រាសចាកតម្រេកដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 នឿយណាយប្រាសចាកតម្រេក នេះជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលអ្នកមានចិត្តប្រាសចាកតម្រេក មិនគប្បីធ្វើ ដោយចេតនាថា អាត្មា
 អញ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ឲ្យវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដូច្នោះទេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល អ្នកប្រាសចាកតម្រេក តែងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ឲ្យវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ នេះជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិវាទៈ
 មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ
 ជាអាទិសង្ឃ និព្វិតា មានវិវាទៈជាប្រយោជន៍ មានវិវាទៈជាអាទិសង្ឃ
 យថាកូតញ្ញាណទស្សនៈ មាននិព្វិតា ជាប្រយោជន៍ មាននិព្វិតា ជា
 អាទិសង្ឃ សមាធិ មានយថាកូតញ្ញាណទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មាន
 យថាកូតញ្ញាណទស្សនៈ ជាអាទិសង្ឃ សុខៈ មានសមាធិ ជាប្រយោជន៍
 មានសមាធិ ជាអាទិសង្ឃ បស្សន្តិ មានសុខៈ ជាប្រយោជន៍ មាន
 សុខៈជាអាទិសង្ឃ បីតិ មានបស្សន្តិ ជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្តិជា
 អាទិសង្ឃ បាមុដ្ឋៈ មានបីតិជាប្រយោជន៍ មានបីតិ ជាអាទិសង្ឃ
 អវិច្ឆរិសារៈ មានបាមុដ្ឋៈ ជាប្រយោជន៍ មានបាមុដ្ឋៈ ជាអាទិសង្ឃ

បរមោ និស្សយវិញ្ញា

កុសលានិ សីលានិ អវិប្បជីសារត្តានិ អវិប្បជីសា-
វានិសំសារានិ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ ធម្មា^(១) ធម្មេ អភិ-
សន្តេន្តិ ធម្មា^(២) ធម្មេ បរិប្បវេន្តិ អចារា ចារាភមមាយាតិ ។

[១១០] ទុស្សីលស្ស ភិក្ខុវេ សីលវិប្បន្តស្ស ហ-
ត្វបនិសោ ហោតិ អវិប្បជីសារោ អវិប្បជីសារេ អសតិ
អវិប្បជីសារវិប្បន្តស្ស ហត្វបនិសំ ហោតិ ចាមុជ្ជិ
ចាមុជ្ជេ អសតិ ចាមុជ្ជវិប្បន្តស្ស ហត្វបនិសោ ហោតិ
បីតិ បីតិយា អសតិ បីតិវិប្បន្តស្ស ហត្វបនិសោ
ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយា អសតិ បស្សន្តិវិប្បន្តស្ស
ហត្វបនិសំ ហោតិ សុខំ សុខេ អសតិ
សុខវិប្បន្តស្ស ហត្វបនិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
សម្មាសមាធិមិ អសតិ សម្មាសមាធិវិប្បន្តស្ស
ហត្វបនិសំ ហោតិ យោក្ខតញ្ញា លានិស្សន្តិ

---

១ - ២ ខ . ឯក្ខន្តវេ បសទ្ធោ អន្តិ ។

បឋម និស្សយវគ្គ

សីលទាំងឡាយ ជាកុសល មានអវិប្បដិសារៈ ជាប្រយោជន៍ មាន
 អវិប្បដិសារៈ ជាភានិសង្ស ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ តែងញ៉ាំងធម៌ទាំងឡាយ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 ធម៌ទាំងឡាយ តែងញ៉ាំងធម៌ទាំងឡាយ ឲ្យបរិច្ចណិ ដើម្បីចេញ អំពីទី
 មិនមែនជាត្រើយ ទៅកាន់ត្រើយគឺព្រះនិព្វាន ដោយប្រការដូច្នោះ ។

(១១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកទ្រទ្រង់សីល វិបត្តិចាកសីល

តែងសាបសូន្យចាកទបនិស្ស័យ នៃអវិប្បដិសារៈ កាលបើអវិប្បដិសារៈ
 មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកអវិប្បដិសារៈតែងសាបសូន្យ ចាកទបនិស្ស័យ
 នៃបាមុជ្ជៈ កាលបើបាមុជ្ជៈមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកបាមុជ្ជៈតែងសាប-
 សូន្យចាកទបនិស្ស័យ នៃបីតិ កាលបើបីតិ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកបីតិ
 តែងសាបសូន្យចាកទបនិស្ស័យនៃបស្ស័ទ្ធិ កាលបើបស្ស័ទ្ធិមិនមាន បុគ្គល
 អ្នកវិបត្តិចាកបស្ស័ទ្ធិ តែងសាបសូន្យចាកទបនិស្ស័យ នៃសុខៈ កាលបើ
 សុខៈមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកសុខៈ តែងសាបសូន្យចាកទបនិស្ស័យ
 នៃសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកសម្មា-
 សមាធិ តែងសាបសូន្យចាកទបនិស្ស័យ នៃយថាភ្នកញ្ញាណទស្សនៈ

សុត្តន្តបិដកេ អនុត្តរនិកាយស្ស ឯកសកនិបាតោ

យថាគ្រូតណ្ហាណទស្សនេ អសតិ យថាគ្រូតណ្ហាណទស្ស-
 នវិបទ្ទស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ ដិត្តំនា ដិត្តំនាយ
 អសតិ ដិត្តំនាវិបទ្ទស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ វិវាតោ
 វិវាតេ អសតិ វិវាតវិបទ្ទស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ វិមុ-
 ត្តិណ្ហាណទស្សនំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កុក្កោ សា-
 ខាបលាសវិបទ្ទោ តស្ស បប្បដិកាបិ ន ចារិប្បវី
 កច្ចតិ តចោបិ ផេត្តបិ សារោបិ ន ចារិប្បវី កច្ចតិ
 ឯវាមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ទុស្សីលស្ស សីលវិបទ្ទស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ
 អសតិ អវិប្បដិសាវិបទ្ទស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ
 ។ បេ ។ វិមុត្តិណ្ហាណទស្សនំ ។ សីលវាតោ ភិក្ខុវេ
 សីលសម្មទ្ទស្ស ឧបទសសម្មទ្ទោ ហោតិ
 អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ សតិ អវិប្បដិ-
 សារសម្មទ្ទស្ស ឧបទសសម្មទ្ទំ ហោតិ ចាម្មជ្ជំ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ឯកទសកនិដាយ

កាលបើ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មិនមាន បុគ្គល អ្នកវិបត្តិចាក
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ តែងសាបសូន្យ ចាកទុបនិស្ស័យ នៃនិព្វិតា
 កាលបើនិព្វិតាមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកនិព្វិតា តែងសាបសូន្យចាក
 ទុបនិស្ស័យ នៃវិវត្តៈ កាលបើវិវត្តៈមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកវិវត្តៈ
 តែងសាបសូន្យ ចាកទុបនិស្ស័យ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដូចជាដើមឈើ ដែលប្រាសចាកមែកនឹងស្លឹកហើយ ក្រមរ
 របស់ឈើនោះភ្នំ ក៏មិនដល់ ខ្យល់ពេញលេញ សំបកភ្នំ ស្រាយភ្នំ
 ខ្លឹមភ្នំ ក៏មិនដល់ ខ្យល់ពេញលេញ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល តែងសាបសូន្យ ចាកទុបនិស្ស័យ
 នៃអវិច្ឆ័យដ៍សារៈ កាលបើ អវិច្ឆ័យដ៍សារៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ
 ចាកអវិច្ឆ័យដ៍សារៈ តែងសាបសូន្យ ចាកទុបនិស្ស័យ ។ បេ ។ នៃ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិច្ចណិ ដោយសីល តែងបរិច្ចណិ ដោយ
 ទុបនិស្ស័យ នៃអវិច្ឆ័យដ៍សារៈ កាលបើអវិច្ឆ័យដ៍សារៈមាន បុគ្គលអ្នក
 បរិច្ចណិដោយអវិច្ឆ័យដ៍សារៈ តែងបរិច្ចណិដោយទុបនិស្ស័យ នៃបាមុដ្ឋៈ

បឋមេ ឧប្បយមន្ត

ថាមុជ្ជេ សតិ ថាមុជ្ជេសម្បជ្ជស្ស ឧបនិសសម្បជ្ជា
 ហោតិ បិតិ បិតិយា សតិ បិតិសម្បជ្ជស្ស
 ឧបនិសសម្បជ្ជា ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយា សតិ
 បស្សន្តិសម្បជ្ជស្ស ឧបនិសសម្បជ្ជំ ហោតិ សុខំ
 សុខេ សតិ សុខសម្បជ្ជស្ស ឧបនិសសម្បជ្ជោ
 ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ សតិ
 សម្មាសមាធិសម្បជ្ជស្ស ឧបនិសសម្បជ្ជំ ហោតិ
 យថាក្ខតញ្ញាណាទស្សនំ យថាក្ខតញ្ញាណាទស្សនេ
 សតិ យថាក្ខតញ្ញាណាទស្សនសម្បជ្ជស្ស ឧបនិស-
 សម្បជ្ជា ហោតិ និព្វិទា និព្វិទាយ សតិ និព្វិ-
 ទាសម្បជ្ជស្ស ឧបនិសសម្បជ្ជោ ហោតិ វិរាគោ
 វិរាគេ សតិ វិរាគសម្បជ្ជស្ស ឧបនិសសម្បជ្ជំ ហោតិ
 វិមត្តិញ្ញាណាទស្សនំ ។ សេយ្យថាបិ កំត្វេ កុត្វោ
 សាខាបលាសសម្បជ្ជោ តស្ស បប្បដិកាបិ ចារិប្បិ
 កច្ចតិ តថាបិ ដេកុបិ សារោបិ ចារិប្បិ កច្ចតិ

បឋម និស្សយវគ្គ

កាលបើបាមុជ្ឈៈ មាន បុគ្គល អ្នកបរិច្ចណិ ដោយបាមុជ្ឈៈ តែងបរិច្ចណិ
ដោយឧបនិស្ស័យ នៃបីតិ កាលបើបីតិមាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយ
បីតិ តែងបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យនៃបស្សន្តិ កាលបើបស្សន្តិ មាន
បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយបស្សន្តិ តែងបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ
នៃសុខៈ កាលបើ សុខៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយសុខៈ តែង
បរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ នៃសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិ មាន
បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយសម្មាសមាធិ តែងបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ
នៃយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មាន
បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ តែងបរិច្ចណិ ដោយ
ឧបនិស្ស័យនៃនិព្វិទា កាលបើនិព្វិទា មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយ
និព្វិទា តែងបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ នៃវិរាគៈ កាលបើ វិរាគៈមាន
បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយវិរាគៈ តែងបរិច្ចណិ ដោយ ឧបនិស្ស័យ នៃវិមុត្តិ-
ញ្ញាណទស្សនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលបរិច្ចណិ
ដោយមែកនឹងស្លឹកហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះក្តី ដល់នូវការពេញលេញ
សំបកក្តី ស្រាយក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ យ៉ាងណាមិញ

លុត្តបិដកេ អង្គុទ្ធសាយស្ស វិហាទសកនិបាតោ

ឃិរមេវ ខោ ភិក្ខុវេ សីលវិហារោ សីលសម្មន្នស្ស
ឧបនិសសម្មន្នោ ហោតិ អវិប្បជីសារោ អវិប្បជីសារ
សតិ អវិប្បជីសារសម្មន្នស្ស ឧបនិសសម្មន្ន
ហោតិ ។ មេ ។ វិមុត្តិកាណាទស្សន្នំ ។

[១១១] តត្រ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ
អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខុវេតិ ។ អាវុសោតិ ខោ
តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បច្ចុស្សោ-
សុំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទវេច ទុស្សីលស្ស
អាវុសោ សីលវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសោ ហោតិ
អវិប្បជីសារោ អវិប្បជីសារេ អសតិ អវិប្បជីសារ-
វិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ ទាមុដ្ឋិ ទាមុដ្ឋេ
អសតិ ទាមុដ្ឋិវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសា ហោតិ
បីតិ បីតិយា អសតិ បីតិវិបន្នស្ស ហត្ថបនិ-
សា ហោតិ បស្សដ្ឋិ បស្សដ្ឋិយា អសតិ
បស្សដ្ឋិវិបន្នស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ សុំ

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសកាយ ឯកទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិបូណ៌ ដោយសីល
តែងបរិបូណ៌ ដោយឧបនិស្ស័យ នៃអវិប្បដិសារៈ កាលបើ អវិប្បដិ-
សារៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយអវិប្បដិសារៈ តែងបរិបូណ៌
ដោយឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទុស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(១១១) ក្នុងទីនោះឯង ព្រះសាវ័បុត្រដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុ

ទាំងឡាយមកថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ទទួលស្តាប់ថេរវេទ នៃព្រះសាវ័បុត្រដ៏មានអាយុថា កុណា អាវុសោ ។
ព្រះសាវ័បុត្រដ៏មានអាយុ បានពោលដូច្នោះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ
បុគ្គលអ្នកទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីលហើយ តែងសាបសូន្យចាកឧបនិ-
ស្ស័យ នៃអវិប្បដិសារៈ កាលបើអវិប្បដិសារៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ
ចាកអវិប្បដិសារៈ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យនៃបាមុដ្ឋៈ កាល
បើបាមុដ្ឋៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកបាមុដ្ឋៈ តែងសាបសូន្យ
ចាកឧបនិស្ស័យ នៃបីតិ កាលបើបីតិ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាក បីតិ
តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃបស្សទ្ធិ កាលបើបស្សទ្ធិ មិនមាន
បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកបស្សទ្ធិ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃសុខៈ

បឋមេ និស្សយវគ្គោ

សុខេ អសតិ សុខវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសោ
 ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិក្កំ អសតិ
 សម្មាសមាធិវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ យថា-
 ក្ខតញ្ញាណទស្សនំ យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនេ អសតិ
 យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសា ហោតិ
 ធិត្ធិនា ធិត្ធិនាយ អសតិ ធិត្ធិនាវិបន្នស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ វិរាតោ វិរាតេ អសតិ
 វិរាតវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណ-
 ទស្សនំ ។ សេយ្យថាបិ អាវុសោ រុក្ខោ សាខាប-
 លាសវិបន្នោ តស្ស បប្បដិកាបិ ន ចារិប្បវី
 កច្ចតិ តចោបិ ដេក្កុបិ សារោបិ ន ចារិប្បវី កច្ចតិ
 ឯវមេវ ខោ អាវុសោ ទុស្សីលស្ស សីលវិបន្នស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ
 អសតិ អវិប្បដិសាវិបន្នស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ ។ បេ ។

បឋម និស្សយវគ្គ

កាលបើសុខៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកសុខៈ តែងសាបសូន្យ
 ចាកឧបនិស្ស័យ នៃសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកសម្មាសមាធិ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ
 នៃយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ តែងសាបសូន្យចាកឧប-
 និស្ស័យ នៃនិព្វិទា កាលបើនិព្វិទា មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកនិព្វិទា
 តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យនៃវិវាតៈ កាលបើវិវាតៈ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកវិវាតៈ តែងសាបសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ នៃវិអុត្តញ្ញាណ-
 ទស្សនៈ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលប្រាស
 ចាកមែកនឹងស្លឹកហើយ ក្រុមរ របស់ឈើនោះក្តី ក៏មិនដល់ខ្ញុំវិការ
 ពេញលេញ សំបកក្តី ស្រាយក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏មិនដល់ខ្ញុំវិការ
 ពេញលេញ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បុគ្គល
 អ្នកទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ
 នៃអវិប្បដិសារៈ កាលបើអវិប្បដិសារៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាក
 អវិប្បដិសារៈ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ ។ មេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិមុត្តិយស្ស ឯកវគ្គនិយម

វិមុត្តិកា ណាទស្សនំ ។ សីលវគ្គោ អារ្យសោ សីលសម្ម-
 ណ្ណស្ស ឧបនិសសម្មន្តោ ហោតិ អវិប្បជីសារោ អវិប្ប-
 ជីសារេ សតិ អវិប្បជីសារសម្មន្ណស្ស ឧបនិសសម្មន្ណ
 ហោតិ ទាមុជំ ទាមុជេ សតិ ទាមុជ្ជសម្មន្ណស្ស ឧបនិ-
 សសម្មន្តោ ហោតិ បីតិ បីតិយា សតិ បីតិសម្មន្ណស្ស
 ឧបនិសសម្មន្តោ ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយា សតិ
 បស្សន្តិសម្មន្ណស្ស ឧបនិសសម្មន្ណំ ហោតិ សុខំ
 សុខេ សតិ សុខសម្មន្ណស្ស ឧបនិសសម្មន្តោ ហោតិ
 សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ សតិ សម្មាសមាធិ-
 សម្មន្ណស្ស ឧបនិសសម្មន្ណំ ហោតិ យថាក្កតកា ណា-
 ទស្សនំ យថាក្កតកា ណាទស្សនេ សតិ យថាក្កត-
 កា ណាទស្សនសម្មន្ណស្ស ឧបនិសសម្មន្តោ ហោតិ
 និព្វិនា និព្វិនាយ សតិ និព្វិនាសម្មន្ណស្ស ឧបនិសស-
 ម្មន្តោ ហោតិ វិវាតោ វិវាតេ សតិ វិវាតសម្មន្ណស្ស
 ឧបនិសសម្មន្ណំ ហោតិ វិមុត្តិកា ណាទស្សនំ ។

សុត្តនិបិដក អង្គទី៣ ឯកាទសកនិបាត

នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យើងនោះដែរ ។ ដួលអារុសាទាំងឡាយ
 បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិបូណ៌ ដោយសីល តែងបរិបូណ៌ ដោយ
 ទុបនិស្ស័យនៃអវិច្ឆ័យសារៈ កាលបើអវិច្ឆ័យសារៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌
 ដោយអវិច្ឆ័យសារៈ តែងបរិបូណ៌ ដោយទុបនិស្ស័យ នៃបាមុដ្ឋៈ
 កាលបើបាមុដ្ឋៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយបាមុដ្ឋៈ តែងបរិបូណ៌
 ដោយទុបនិស្ស័យ នៃបិគិ កាលបើបិគិ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌
 ដោយបិគិ តែងបរិបូណ៌ដោយទុបនិស្ស័យនៃបស្សន្ធិ កាលបើបស្សន្ធិ មាន
 បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយបស្សន្ធិ តែងបរិបូណ៌ ដោយទុបនិស្ស័យនៃសុខៈ
 កាលបើសុខៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយសុខៈ តែងបរិបូណ៌
 ដោយទុបនិស្ស័យនៃសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិ មាន បុគ្គល
 អ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្មាសមាធិ តែងបរិបូណ៌ដោយទុបនិស្ស័យ នៃយថា-
 ភូតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មាន បុគ្គល
 អ្នកបរិបូណ៌ ដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ តែងបរិបូណ៌ដោយទុបនិស្ស័យ
 នៃនិព្វិតា កាលបើនិព្វិតា មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ដោយនិព្វិតា តែងបរិបូណ៌
 ដោយទុបនិស្ស័យ នៃវិវាតៈ កាលបើវិវាតៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌
 ដោយវិវាតៈ តែងបរិបូណ៌ដោយទុបនិស្ស័យ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។

ឃោសនា វិស្សយវគ្គ

សេយ្យជាបិ អារាសោ រុក្ខោ សាខាបលាស-
 សម្បជ្ជោ តស្ស បប្បជីកាបិ ចារិប្បវី កង្កតិ
 តចោបិ ដេត្តបិ សារោបិ ចារិប្បវី កង្កតិ
 ឯវមេវ ខោ អារាសោ សីលវតោ សីលសម្ប-
 ជ្ជស្ស ឧបនិសសម្បជ្ជោ ហោតិ អវិប្បជីសារោ
 អវិប្បជីសារោ សតិ អវិប្បជីសារសម្បជ្ជស្ស ឧបនិ-
 សសម្បជ្ជំ ហោតិ ។ បេ ។ វិឌុត្តញ្ញាលាទស្សន្តំ ។

[១១២] តត្រ ខោ អាយស្មា អាណន្តោ ភិក្ខុ

អាមន្តេសិ ។ បេ ។ ទុស្សីលស្ស អារាសោ សីលវិ-
 បន្តស្ស ហត្ថបនិសោ ហោតិ អវិប្បជីសារោ
 អវិប្បជីសារោ អសតិ អវិប្បជីសារវិបន្តស្ស ហត្ថ-
 បនិសំ ហោត ចាមុជ្ជិ ចាមុជ្ជេ អសតិ ចាមុជ្ជវិបន្តស្ស
 ហត្ថបនិសោ ហោតិ បីតិ បីតិយា អសតិ បីតិ-
 វិបន្តស្ស ហត្ថបនិសោ ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយា
 អសតិ បស្សន្តិវិបន្តស្ស ហត្ថបនិសំ ហោតិ សុខំ

បឋម និស្សយវគ្គ

ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលបរិច្ចណិដោយ មែក
 នឹងស្លឹក ក្រុមរ រមស់ឈើនោះក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ សំបកក្តី
 ក្រោយក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ យ៉ាងណាមិញ
 ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិច្ចណិដោយ សីល
 តែងបរិច្ចណិដោយ ឧបនិស្ស័យ នៃអវិប្បដិសារៈ កាលបើអវិប្បដិសារៈ
 មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយអវិប្បដិសារៈ តែងបរិច្ចណិដោយ
 ឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(១១២) ក្នុងទីនោះឯង ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
 ។ បេ ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ បុគ្គលបុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាក
 សីល តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃអវិប្បដិសារៈ កាលបើ
 អវិប្បដិសារៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកអវិប្បដិសារៈ តែងសាប
 សូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃបាមុជ្ឈៈ កាលបើបាមុជ្ឈៈ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកបាមុជ្ឈៈ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃបីតិ
 កាលបើបីតិ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកបីតិ តែងសាបសូន្យ
 ចាកឧបនិស្ស័យ នៃបស្សន្ធិ កាលបើបស្សន្ធិ មិនមាន បុគ្គលអ្នក
 វិបត្តិចាកបស្សន្ធិ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃសុខៈ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទានយស្ស ឯកវស្សនិទាន

សុខេ អសតិ សុខវិបល្លស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ
 សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ អសតិ សម្មាសមាធិវិ-
 បល្លស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ យថាក្ខត្តកាណាណទស្សនំ
 យថាក្ខត្តកាណាណទស្សនេ អសតិ យថាក្ខត្តកាណា-
 ណទស្សនវិបល្លស្ស ហត្ថបដិសា ហោតិ និព្វិទាន និព្វិទាយ
 អសតិ និព្វិទាវិបល្លស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ
 វិវាតោ វិវាតេ អសតិ វិវាតវិបល្លស្ស ហត្ថបដិសំ
 ហោតិ វិមុត្តិកាណាណទស្សនំ ។ សេយ្យថាបិ អារុសោ
 រុក្ខោ សាខាបលាបវិបល្លោ តស្ស បប្បដិកាបិ
 ន ទាវិប្បវិ កុច្ឆតិ តទោបិ ដេត្តបិ សារោបិ ន
 ទាវិប្បវិ កុច្ឆតិ ឯវេមវ ខោ អារុសោ ទុស្សីលស្ស
 សីលវិបល្លស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ
 អវិប្បដិសារេ អសតិ អវិប្បដិសាវិបល្លស្ស
 ហត្ថបដិសំ ហោតិ ។ បេ ។ វិមុត្តិកាណាណទស្សនំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនូវនិកាយ ឯកទសកនិបាត

កាលបើសុខៈ មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកសុខៈ តែងសាបសូន្យ
 ចាកឧបនិស្ស័យនៃសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមាន បុគ្គល
 អ្នកវិបត្តិ ចាកសម្មាសមាធិ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃ
 យថាភ្នកញាណទស្សនៈ កាលបើយថាភ្នកញាណទស្សនៈ មិនមាន
 បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាកយថាភ្នកញាណទស្សនៈ តែងសាបសូន្យ ចាក
 ឧបនិស្ស័យ នៃនិព្វិទា កាលបើនិព្វិទា មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិ ចាក
 និព្វិទា តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ នៃវិវត្តៈ កាលបើវិវត្តៈ
 មិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកវិវត្តៈ តែងសាបសូន្យ ចាកឧបនិស្ស័យ
 នៃវិមុត្តិញាណទស្សនៈ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ប្រៀបដូច
 ដើមឈើ ដែលប្រាសចាកមែកនឹងស្លឹក ក្រុមរ របស់ឈើនោះក្តី ក៏មិន
 ដល់នូវការពេញលេញ សំបកក្តី ស្រាយក្តី ខ្ចីមកក្តី ក៏មិនដល់នូវការពេញ
 លេញ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកទ្រុស្តសីល
 វិបត្តិចាកសីល តែងសាបសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ នៃអវិប្បដិសារៈ កាល
 បើអវិប្បសារៈមិនមាន បុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកអវិប្បដិសារៈ តែងសាបសូន្យ
 ចាកឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។ នៃវិមុត្តិញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

បរមោ និស្សយវគ្គោ

សីលវគ្គោ អារិសោ សីលសម្មន្ទស្ស ឧបនិស.
 សម្មន្ទោ ហោតិ អវិប្បជិសារោ អវិប្បជិសារេ
 សតិ អវិប្បជិសារសម្មន្ទស្ស ឧបនិសសម្មន្ទ
 ហោតិ តាមុន្និ តាមុន្នេ សតិ តាមុន្និសម្មន្ទស្ស
 ឧបនិសសម្មន្ទ ហោតិ បីតិ បីតិយា
 សតិ បីតិសម្មន្ទស្ស ឧបនិសសម្មន្ទ ហោតិ
 បស្សន្តិ បស្សន្តិយា សតិ បស្សន្តិសម្មន្ទស្ស
 ឧបនិសសម្មន្ទ ហោតិ សុខំ សុខេ សតិ
 សុខសម្មន្ទស្ស ឧបនិសសម្មន្ទោ ហោតិ សម្មា.
 សមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ សតិ សម្មាសមាធិ-
 សម្មន្ទស្ស ឧបនិសសម្មន្ទ ហោតិ យថាក្ខត-
 ណាលាទស្សនំ យថាក្ខតណាលាទស្សនេ សតិ
 យថាក្ខតណាលាទស្សនស្ស ឧបនិសសម្មន្ទ ហោតិ
 និព្វិនា និព្វិនាយ សតិ និព្វិនាសម្មន្ទស្ស ឧបនិ-
 សសម្មន្ទោ ហោតិ វិវាតោ វិវាតេ សតិ វិវាតសម្មន្ទ-
 ស្ស ឧបនិសសម្មន្ទ ហោតិ វិមុត្តិណាលាទស្សនំ ។

បឋម និស្សយវគ្គ

ម្នាលគារុសោតាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិច្ចណិដោយសីល
 តែងបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ នៃអវិច្ឆ័យដិសារៈ កាលបើអវិច្ឆ័យដិសារៈ
 មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយអវិច្ឆ័យដិសារៈ តែងបរិច្ចណិ ដោយ
 ឧបនិស្ស័យ នៃបាមុជ្ឈៈ កាលបើបាមុជ្ឈៈ មាន បុគ្គល
 អ្នកបរិច្ចណិ ដោយបាមុជ្ឈៈ តែងបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ នៃបីតិ
 កាលបើបីតិ មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយបីតិ តែងបរិច្ចណិ ដោយ
 ឧបនិស្ស័យ នៃបស្សុទ្ធិ កាលបើបស្សុទ្ធិ មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិដោយ
 បស្សុទ្ធិ តែងបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ នៃសុខៈ កាលបើសុខៈ មាន
 បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយសុខៈ តែងបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ នៃ
 សម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិ មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយ
 សម្មាសមាធិ តែងបរិច្ចណិដោយឧបនិស្ស័យ នៃយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
 កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ តែងបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ នៃនិព្វិទា
 កាលបើនិព្វិទា មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ ដោយនិព្វិទា តែងបរិច្ចណិ
 ដោយឧបនិស្ស័យ នៃវិវក្កៈ កាលបើវិវក្កៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិច្ចណិ
 ដោយវិវក្កៈ តែងបរិច្ចណិ ដោយឧបនិស្ស័យ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិទានោ

សេយ្យថា បិ អារុសោ រុក្ខោ សាខាបលា-
 សសម្បជ្ជោ តស្ស បច្ឆដិកា បិ ចារិច្ឆរី កច្ចតិ
 តថា បិ ដេតុ បិ សារោ បិ ចារិច្ឆរី កច្ចតិ
 ឯវមេវ ខោ អារុសោ សីលវតោ សីលសម្បជ្ជស្ស
 ឧបនិសសម្បជ្ជោ ហោតិ អវិច្ឆដិសារោ អវិច្ឆដិសារេ
 សតិ អវិច្ឆដិសារសម្បជ្ជស្ស ឧបនិសសម្បជ្ជ
 ហោតិ ។ បេ ។ វិច្ឆត្តិកាណាទស្សនន្តិ ។

(១១៣) យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អក្កោសក-
 បរិកាសកោ អវិយុបវាដិ^(១) សព្វហ្មចារីនំ អដ្ឋានមេតំ
 អនវតោសោ យំ សោ ឯកាទសន្តំ ព្យសនាដិ
 អនាតំ ព្យសនំ ន ជិកច្ឆេយ្យ ។ កតមេសំ ឯកា-
 ទសន្តំ ។ អនជិកតំ នាជិកច្ចតិ អជិកតា បរិហា-
 យតិ សទ្ធិម្បស្ស ន វេនាយន្តិ^(២) សទ្ធិម្បស្ស វា
 អជិមាវតោ ហោតិ អនកិរតោ វា ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ

---

១ ម. អវិយុបវាទោ ។ ២ វ. វេនាយតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគិយ ឯកាទសកនិយាត

ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលបរិបូណ៌ដោយមែក
 និងស្លឹកហើយ ក្រុមរ របស់ឈើនោះភ្នំ ក៏ដល់នូវការពេញលេញ
 សំបកភ្នំ ស្រាយភ្នំ ខ្លឹមភ្នំ ក៏ដល់នូវការពេញលេញ យ៉ាងណា
 មិញ ម្នាលភារុសោទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានសីល បរិបូណ៌
 ដោយសីល តែងបរិបូណ៌ ដោយឧបនិស្ស័យ នៃអរិយ្យដ៏សារៈ
 កាលបើអរិយ្យដ៏សារៈ មាន បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយអរិយ្យដ៏សារៈ
 តែងបរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ ។ បេ ។ នៃវិមុត្តិញ្ញាណទេស្យនៈ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ។

(១១៣) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
 តិះដៀលព្រះអរិយៈ ដេរប្រទេចពួកភិក្ខុជាសព្វហ្មចារី ហើយមិនគប្បីដល់
 នូវសេចក្តីវិនាសទាំង ១១ យ៉ាង ណាមួយ ៖ មិនមែនជាហេតុ មិនមែន
 ជាបច្ច័យឡើយ ។ សេចក្តីវិនាសទាំង ១១ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺមិនបាននូវ
 គុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ១ សាបសូន្យចាកគុណវិសេសដែល
 ខ្លួនបានហើយ ១ ព្រះសទ្ធម្មរបស់ភិក្ខុនោះមិនផ្លូវផង ១ ប្រកបដោយសេចក្តី
 ស្មានថា បានក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ មិនត្រេកអរនឹងប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចារិយៈ ១

បឋមេ វិស្សយវគ្គោ

អពានំ វា សង្កេតិដ្ឋំ អាបន្តំ អាបជ្ជនិ សិក្ខំ វា
 បច្ចុក្ខាយ បរិទាយាវន្តនិ កាឡិ វា រោកាតន្តំ ដុសនិ
 ឧម្មាដំ វា ចាបុណានិ ចិត្តក្ខេបំ(១) សម្មុទ្ធោ កាលំ
 ករោតិ កាយស្ស ភេទា បរម្មណា អចាយំ ធុក្ខនិ
 វិជិតានំ វិរយំ ឧបបជ្ជនិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អក្កោសកបរិភាសកោ អរិយុបវាដិ សព្វហ្មចារិដិ
 អដ្ឋានមេនំ អនវកាសោ យំ សោ ឥមេសំ
 ឯកានិស្សំ ព្យាសនាដំ អពានំ ព្យាសនំ ន
 ជិក្ខេយ្យានិ ។

(១១២) អថខោ អាយស្មា អានន្តោ យេន ភកវា
 តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ជិសីដិ ។ ឯកមន្តំ ជិសីន្តោ ខោ
 អាយស្មា អានន្តោ ភកវន្តំ ឯតទរោច សិយា នុ
 ខោ ភន្តេ ភិក្ខុនោ តថាវុចោ សមាជិប្បដិណរកោ

---

១ ម. ធុក្ខនេ វិសព្វោ អន្តំ ។

បឋម និស្សយវគ្គ

ត្រូវអាបត្តិណាមួយដ៏សៅហ្មង ១ លះបង់សិក្ខាហើយត្រឡប់មក ដើម្បី
 ភេទយោកទាប ១ ប៉ះនឹងរោគធ្ងន់ខ្លាំង ១ ដល់នូវការភ្នត រវើរវាយ
 ចិត្ត ១ ធ្វើតាលកិរិយា ទាំងវង្វេង ១ លុះបែកព្រាយរាងកាយ
 ស្លាប់ទៅ ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិបាត នរក ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលតិះដៀលព្រះអរិយៈ ដេរប្រទេចពួកភិក្ខុជា
 សព្វហ្មធារី ហើយមិនគប្បីដល់ នូវសេចក្តីវិនាសទាំង ១ ១ យ៉ាង
 ណាមួយ ⁺នុះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យឡើយ ។

(១១២) គ្រានោះ ព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ
 ហើយ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏បំរើនៃ ភិក្ខុបាននូវសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ មានដែរឬ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ឯកាទសកនិទានេ

យថា នេវ បឋវីយំ បឋវីសញ្ញំ អស្សំ ន អាបស្មិ
 អាចោសញ្ញំ អស្សំ ន តេជស្មិ តេជោសញ្ញំ អស្សំ
 ន វាយស្មិ វាយោសញ្ញំ អស្សំ ន អាណាសា-
 នញ្ញាយតនេ អាណាសានញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្សំ
 ន វិញ្ញាណញ្ញាយតនេ វិញ្ញាណញ្ញាយតនសញ្ញំ
 អស្សំ ន អាតិញ្ញាយតនេ អាតិញ្ញាយតន-
 សញ្ញំ អស្សំ ន នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ នេវ-
 សញ្ញានាសញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្សំ ន វេទលោកេ
 វេទលោកសញ្ញំ អស្សំ ន បរលោកេ បរលោក-
 សញ្ញំ អស្សំ យមិទំ^(១) ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បតំ បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា
 តត្រាបំ ន សញ្ញំ អស្សំ សញ្ញំ ច បន
 អស្សាតំ ។ សិយា អាទទ្ធិ ភិក្ខុនោ តថាវុចោ
 សមាធិប្បដិលោកោ យថា នេវ បឋវីយំ បឋវី-
 សញ្ញំ អស្សំ ន អាបស្មិ អាចោសញ្ញំ អស្សំ

១ ទ. ម. យមិទំ ។ ម. យមិទំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណញ្ញាយនិទាន

ដូចជាកិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក

មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់

មិនសំគាល់ថា អាកាសានញ្ញាយនៈ ក្នុងអាកាសានញ្ញាយនៈ

មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ញាយនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយនៈ មិន

សំគាល់ថា អាកិញ្ញាយនៈ ក្នុងអាកិញ្ញាយនៈ មិនសំគាល់ថា

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយនៈ ក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញាយនៈ មិនសំគាល់

ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ

ក្នុងលោកខាងមុខ កិក្ខុមិនសំគាល់ក្នុងរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ពូលិទ្ធ ភូក្ស

ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែនរក គ្រិះរិះដោយចិត្ត គ្រាន់តែមានសញ្ញាជាធម្មតា

តែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអានន្ត កិក្ខុ បានសមាធិមានសភាពដូច្នោះក៏មាន

ដូចជាកិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក

បបទេ វិស្សយវគ្គោ

ន តេជស្មី តេជោសញ្ញា អស្ស ទ វាយស្មី
 វាយោសញ្ញា អស្ស ទ អាណាសាទណ្ណោយនទេ
 អាណាសាទណ្ណោយនទេសញ្ញា អស្ស ទ វិញ្ញាណ-
 ណ្ណោយនទេ វិញ្ញាណណ្ណោយនទេសញ្ញា អស្ស ទ
 អាតិញ្ញាណ្ណោយនទេ អាតិញ្ញាណ្ណោយនទេសញ្ញា អស្ស
 ទ ទេវសញ្ញាណ្ណោយនទេ ទេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញោយនទេសញ្ញា អស្ស ទ ឥន្ទលោកេ ឥន្ទ-
 លោកសញ្ញា អស្ស ទ បរលោកេ បរលោកសញ្ញា
 អស្ស យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បតំ
 បរិយសតំ អនុវិចារិតំ មនសា តត្រាបំ ទ
 សញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច បទ អស្សាតំ ។ យថា-
 កមំ បទ កន្តេ សិយា ភិក្ខុនោ តថាវុទ្ធា
 សមាធិប្បជីលោកោ យថា ទេវ បឃីយំ បឃីសញ្ញា
 អស្ស ទ អាបស្មី អាទោសញ្ញា អស្ស ទ តេជស្មី
 តេជោសញ្ញា អស្ស ទ វាយស្មី វាយោសញ្ញា អស្ស

បឋម និស្សយវគ្គ

មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់

មិនសំគាល់ថា អាត្មាសាខញាយតនៈ ក្នុងអាត្មាសាខញាយតនៈ

មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញាយតនៈ មិន

សំគាល់ថា អាកិញ្ញញាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ញញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា

ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ក្នុងទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនបំគាល់

ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុង

លោកខាងមុខ មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លឺ ឮ កូក្យ

ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែងរក គ្រិះរិះដោយចិត្ត គ្រាន់តែមានសញ្ញាជាធម្មតា

តែប៉ុណ្ណោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដូចភិក្ខុ បុរាណសមាធិ មាន

សភាព ដូច្នោះក៏មាន តើដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី

ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា

ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសកថិយាត

មិនសំគាល់ថា អាត្មាសានញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាត្មាសានញ្ចាយតនៈ

មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ

មិនសំគាល់ថា អាកិញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ចាយតនៈ មិន

សំគាល់ថា នេវិសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ក្នុងនេវិសញ្ញានាសញ្ញា-

យតនៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា

លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលខ្លួន

ឃើញ ឮ ល្ងិច្ច ភ្នក្ស ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្មារតីក គ្រិះរិះដោយចិត្ត គ្រាន់

តែមានសញ្ញាជាធម្មតា តែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនា

នេះ មានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា ការរម្ងាប់រម្ងួនវិសង្ខារទាំងអស់

ការលះចោលខ្លះកិលេសទាំងអស់ ការអស់តណ្ហា ការប្រាសចាកតម្រេក

ការរលត់ទុក្ខ គឺព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាននិរុត្តិ ជាទីស្ងប់ ព្រះនិព្វាននិរុត្តិ

ដ៏ទុក្ខម ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបុរាណមានសភាពដូច្នោះ យ៉ាងនេះឯង

ដូចជាភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក

បឋម និស្សយវគ្គ

មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់

មិនសំគាល់ថា អាត្មាសាមញ្ញយត្តនៈ ក្នុងអាត្មាសាមញ្ញយត្តនៈ មិន

សំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ញយត្តនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញយត្តនៈ មិន

សំគាល់ថា អាកិញ្ញញ្ញយត្តនៈ ក្នុងអាកិញ្ញញ្ញយត្តនៈ មិន

សំគាល់ថា នេវិសញ្ញានាសញ្ញយត្តនៈ ក្នុងនេវិសញ្ញានាសញ្ញ-

យត្តនៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់

ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលខ្លួន

ឃើញ ឮ លឺឮ ភ្នែក ដឹងច្បាស់ ដល់ វិស្វនិរក គ្រឹះរះដោយចិត្ត

គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអាទិ៍

ដ៏មានអាយុ ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះភាសិត របស់ព្រះមាន

ព្រះភាគហើយ ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើ

ប្រទក្សិណ ហើយចូលទៅរក ព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅ

ដល់ហើយ ក៏រីករាយ ទៅរកព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យ

ដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួរលើក ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អនុត្តរនិកាយស្ស ឯកទសកថិតោ

ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ អាយស្សា អាណន្តោ អាយ-
 ស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទកេច សិយា នុ ខោ អារុសោ
 សារីបុត្តំ ភិក្ខុនោ តថាវុទោ សមាធិប្បដិលាកោ
 យថា នេវ បឋវីយំ បឋវីសញ្ញំ អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ
 ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ
 មនសា តត្រាបិ ន សញ្ញំ អស្ស សញ្ញំ ច បន
 អស្សាតំ ។ សិយា អារុសោ អាណន្តំ ភិក្ខុនោ តថា-
 វុទោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា នេវ បឋវីយំ បឋវី-
 សញ្ញំ អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញាតំ
 បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា តត្រាបិ ន
 សញ្ញំ អស្ស សញ្ញំ ច បន អស្សាតំ ។ យថាកុបិ
 បទារុសោ សារីបុត្តំ សិយា ភិក្ខុនោ តថាវុទោ
 សមាធិប្បដិលាកោ យថា នេវ បឋវីយំ បឋវី-
 សញ្ញំ អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ
 មុតំ វិញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ឯកទសកនិទាយ

លុះព្រះភានន្តដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បាននិយាយ
 ទៅនឹង ព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ ដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោ សារីបុត្រ
 ភិក្ខុបាទសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ មានដែរឬ ដូចជាភិក្ខុ មិន
 សំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដី ។ បេ ។ មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលខ្លួន
 ឃើញ ឮ លិទ្ធិ ភូក្ស ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែនរក គ្រិនរិះដោយចិត្ត
 គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់អាវុសោភានន្ត
 ភិក្ខុបាទសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ ក៏មាន ដូចជាភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា
 ដ៏ ក្នុងដី ។ បេ ។ មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លិទ្ធិ ភូក្ស
 ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែនរក គ្រិនរិះដោយចិត្ត គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជា
 ធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ សារីបុត្រ ដូចភិក្ខុបាទ
 សមាធិមានសភាពដូច្នោះ ដែលមាន តើដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុ មិន
 សំគាល់ថា ដ៏ ក្នុងដី ។ បេ ។ មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលខ្លួន
 ឃើញ ឮ លិទ្ធិ ភូក្ស ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែនរក គ្រិនរិះដោយចិត្ត

បឋមេ និស្សយវគ្គោ

តត្រាចំ ន សញ្ញំ អស្ស ភស្ញំ ច បន អស្សានំ ។
 ឥធាវុសោ អាណន្ត កិក្ក ឃីសញ្ញំ ហោតំ ឯតំ ករុន្តិ
 ឯតំ វណ៌តំ យទិទំ សត្វសង្ខារសមថោ សត្វពន្ធិវ្យជ័-
 ជិស្សត្តោ តណ្ហត្តោ វិរាតោ និរោជោ និព្វានន្តិ ។
 ឃី ទោ អាវុសោ អាណន្ត សីយា កិក្កោ តថាវុទោ
 សមាជិវ្យជ័លាកោ យថា នេវ បឋវិយេ បឋវីសញ្ញំ
 អស្ស ។ មេ ។ យទិទំ ទិដ្ឋំ កុនំ មុនំ វិញ្ញាតំ
 បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវចិតំ មនសា តត្រាចំ ន សញ្ញំ
 អស្ស ភស្ញំ ច បន អស្សានំ ។ អច្ឆរិយំ អាវុសោ
 អព្វតំ អាវុសោ យត្រ ហិ ធាម សត្វ ច(១) សាវកស្ស
 ច អន្តន អត្តំ(២) ព្យញ្ញនេន ព្យញ្ញនំ សំសន្និស្សិតំ
 សមេស្សិតំ ន វិគយ្ហិស្សិតំ(៣) យទិទំ អត្តបទស្មី ។

---

១ ម. លេវ ។ ២ ម. អត្តោ ។ ៣ ខ. វិគ្គហិស្សិតំ ។

បឋម និស្សយវគ្គ

គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអារុសោអាណន្ទ

ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា ការរម្ងាប់

នូវសង្ខារទាំងអស់ ការលះចោល នូវកិលេសទាំងអស់ ការអស់តណ្ហា

ការប្រាសចាកតម្រេក ការរលត់ទុក្ខ គឺព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាននេះ

ជាទីស្ងប់ ព្រះនិព្វាននេះដ៏ឧត្តម ។ ម្នាលអារុសោអាណន្ទ ភិក្ខុបាន

សមាធិ មានសភាពដូច្នោះ យ៉ាងនេះឯង ដូចជាភិក្ខុមិនសំគាល់ថាដី ក្នុងដី

ៗ បេៗ មិនសំគាល់ក្នុងរូបសំដែលខ្លួនឃើញ ឮ លិទ្ធិ ភូក្ស ដឹងច្បាស់ ដល់

ស្វែងរក ត្រិះរិះដោយចិត្ត គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

ម្នាលអារុសោអាណន្ទ ម្នាលអារុសោ ចំឡែកណាស់ ព្រោះថា

អត្តនឹងព្យាបាទរបស់ព្រះសាស្តានឹងសារក្រូត្រូវគ្នា សមគ្នា មិនបាន

ខុសគ្នា ដោយអត្ត ដោយព្យាបាទៈ ក្នុងបទដ៏ប្រសើរនេះឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ធសិរិយស្ស ឯវទេសកនិរុទ្ធោ

ឥនាមាហំ អារុសោ កកវន្តំ ឧបសង្កមិត្តា ឯត-
 មន្តំ អប្បច្ចំ ។ កកវាបំ មេ ឯតេហំ បទេហំ
 ឯតេហំ ព្យញ្ញនេហំ^(១) ឯតមន្តំ ព្យាកាសំ
 សេយ្យថាបំ អាយស្មា សារីបុត្តោ ។ អច្ឆរិយំ
 អារុសោ អត្តនំ អារុសោ យត្រ ហំ ធាម សត្ត ច
 សារីកស្ស ច អន្តេន អន្តំ ព្យញ្ញនេន ព្យញ្ញនំ
 សំសង្កស្សតំ សមេស្សតំ ន វិកយ្ហិស្សតំ យទិទិ
 អក្កបទស្មំ ។

(១១៥) អថទោ អាយស្មា អានន្តោ យេន
 កកវា តេនុបសង្កមិត្តា ឧបសង្កមិត្តា កកវន្តំ អកវា-
 នេត្តា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ ទោ
 អាយស្មា អានន្តោ កកវន្តំ ឯតទរោច សិយា ន
 ទោ កន្តេ វិក្កនោ តថារូទោ សមាជិប្បជីលាកោ
 យថា ន ចក្កំ មនសិកេយ្យេ ន រូបំ មនសិកេ-
 យេយ្យេ ន សោតំ មនសិកេយ្យេ ន សង្កំ មនសិកេ-
 យេយ្យេ ន យានំ មនសិកេយ្យេ ន កន្តំ មនសិកេយ្យេ

១ ម. អញ្ញេហំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឥន្ទ្រិយ ឯកទសកនិទាន

ម្នាល អារុសោ អម្បាញមិញនេះ ខ្ញុំបានចូលទៅគាល់ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ហើយសួរសេចក្តីនេះ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏បានព្យាករ
 សេចក្តីនេះ ដោយបទទាំងនេះ ដោយព្យញ្ជនៈទាំងនេះដល់ខ្ញុំ ដូចជា
 ព្រះហឫក្រដីមានអាយុដែរ ។ ម្នាល អារុសោ អស្ចារ្យណាស់ ម្នាល
 អារុសោ ចំឡែកណាស់ ព្រោះថា អត្ថន័យព្យញ្ជនៈរបស់ព្រះសាស្តា
 មិនសារឹកត្រូវគ្នា សមគ្នា មិនបានខុសគ្នា ដោយអត្ថ ដោយព្យញ្ជនៈ
 ក្នុងបទដ៏ប្រសើរនេះឡើយ ។

(១១៥) គ្រានោះ ព្រះអានន្ត ដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះមាន
 ព្រះភាគហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ ព្រះអានន្ត ដ៏មានអាយុ
 អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូល ព្រះមានព្រះ
 ភាគដូច្នោះថា. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុបានសមាធិ មានសភាព
 ដូច្នោះ មានដែរឬ ដូចជាភិក្ខុ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរវចន្ត មិន
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរវប មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរវសោតៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 ទូរវសទ្ធិៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរវយានៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរវគន្លះ

បឋមេ និស្សយវគ្គោ

ន ជីវ្ហំ មនសិករេយ្យ ន រសំ មនសិករេយ្យ
 ន កាយំ មនសិករេយ្យ ន ដោដ្ឋត្ថំ មនសិករេយ្យ
 ន បឋវី មនសិករេយ្យ ន អាបំ មនសិក-
 រេយ្យ ន តេជំ មនសិករេយ្យ ន វាយំ មន-
 សិករេយ្យ ន អាគាសានណ្ណយនំ មនសិករេយ្យ
 ន វិញ្ញាណណ្ណយនំ មនសិករេយ្យ ន អាភិញ្ញាណ-
 យនំ មនសិករេយ្យ ន ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយនំ
 មនសិករេយ្យ ន ឥន្ទលោកំ មនសិករេយ្យ ន
 បរលោកំ មនសិករេយ្យ យមិទំ ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវចិតំ មនសា
 តម្បី ន មនសិករេយ្យ មនសិ ច បន ករេយ្យានិ ។
 សិយា អាទទ្ធ កិក្កុទោ តថាភូទោ សមាទិប្បដិ-
 លាកោ យថា ន ចត្តំ មនសិករេយ្យ ន រូបំ
 មនសិករេយ្យ ន សោតំ មនសិករេយ្យ ន សទ្ធិ
 មនសិករេយ្យ ន យាទំ មនសិករេយ្យ ន
 កទ្ធិ មនសិករេយ្យ ន ជីវ្ហំ មនសិករេយ្យ

បឋម និស្សយវគ្គ

មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវជីវិត មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវវេស មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 នូវកាយ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវផ្កាដូងៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវបឋវី
 មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវអាប្រា មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវតេជោ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 នូវវាយោ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវភាសាសានញាយតនៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 នូវវិញ្ញាណញាយតនៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវភាគិញ្ញាណតនៈ មិនធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្ត នូវនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវលោកនេះ មិន
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវលោកខាងមុខ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវរបស់ដែលខ្លួនឃើញ
 ឮ លឺ ឮ ក្លក្ល ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែងរក គ្រិះរិះដោយចិត្ត គ្រាន់តែធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ មាលនានន្ទ ភិក្ខុបុរាណសមាធិ មានសភាព
 ដូច្នោះក៏មាន ដូចជាភិក្ខុ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចក្ខុ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 នូវរូប មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវសោតៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវសន្ទៈ មិនធ្វើទុកក្នុង
 ចិត្ត នូវយានៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវគន្លងៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវជីវិត

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

ន រសំ មនសិករេយ្យ ន កាយំ មនសិករេយ្យ ន
 ដោជ្ជតំ មនសិករេយ្យ ន បឋវី មនសិករេយ្យ
 ន អាបំ មនសិករេយ្យ ន តេជំ មនសិករេយ្យ
 ន វាយំ មនសិករេយ្យ ន អាគាសានញ្ចាយតនំ
 មនសិករេយ្យ ន វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ មនសិករេយ្យ
 ន អាភិញ្ញាញ្ចាយតនំ មនសិករេយ្យ ន ទេវសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនំ មនសិករេយ្យ ន ឥន្ទលោកំ មន-
 សិករេយ្យ ន បរលោកំ មនសិករេយ្យ យមិទំ
 មិទំ មិទំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បតំ បរិយេសិតំ អនុ-
 វិចារិតំ មនសា តម្បី ន មនសិករេយ្យ មនសិ ច
 បន ករេយ្យតិ ។ យថាកមំ បន កន្ថេ សិយា
 ភិក្ខុនោ តថារូថោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា ន
 តក្ខំ មនសិករេយ្យ ន រូបំ មនសិករេយ្យ ។ បេ ។
 យមិទំ មិទំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បតំ
 បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា តម្បី ន
 មនសិករេយ្យ មនសិ ច បន ករេយ្យតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឥន្ទ្រិយ ឯកាទសកខិណ្ឌ

មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរវេស មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរកាយ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរ

ផ្កាដ្ឋព្វៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរឋបវី មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរអាណា មិនធ្វើ

ទុកក្នុងចិត្ត ទូរតេជោ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរវាយោ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរ

អាភាសានញាយតនៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរវិញ្ញាណញាយតនៈ មិនធ្វើ

ទុកក្នុងចិត្ត ទូរអាភិញ្ញាយតនៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរនេវសញ្ញានាសញ្ញា-

យតនៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរលោកនេះ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរលោកខាងមុខ

មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូររបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លឺ ឮ ភ្នែក ដឹងច្បាស់ ដល់

ស្វែងរក គ្រិនរះដោយចិត្ត គ្រាន់តែធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ជានម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។

បរាគ្រព្វនេះដ៏បំរើ ដូចភិក្ខុ ប្រានសហេតិ មានសភាពដូច្នោះក៏មានតើដូច

ម្តេច ដូចជាភិក្ខុមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរឋកុ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូរឋប ។ បេ។

មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទូររបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លឺ ឮ ភ្នែក ដឹងច្បាស់ ដល់

ស្វែងរក គ្រិនរះដោយចិត្ត គ្រាន់តែធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ជានម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។

បឋមេ និស្សយវគ្គោ

ឥន្ទានន្ត ភិក្ខុ ឃីរំ មនសិករោតិ ឃីរំ សន្តិ ឃីរំ
 បណីតំ យទិទំ សត្វសម្មារសមថោ សត្វបដិប្បដិទិ-
 ស្សត្តោ តណ្ហាត្តយោ វិរាតោ និរោតោ និព្វានន្តិ ។
 ឃីរំ ខោ អាណន្ត សិយា ភិក្ខុនោ តថាភូតោ សមា-
 ដិប្បដិលាភោ យថា ន ចត្តំ មនសិករេយ្យ ន រូបំ
 មនសិករេយ្យ ន សោតំ មនសិករេយ្យ ន សង្កំ
 មនសិករេយ្យ ន យាមំ មនសិករេយ្យ ន កង្កិ
 មនសិករេយ្យ ន ជីវ្ហំ មនសិករេយ្យ ន វសំ មន-
 សិករេយ្យ ន កាយំ មនសិករេយ្យ ន ដោដ្ឋតំ
 មនសិករេយ្យ ន បឋវំ មនសិករេយ្យ ន អាចំ
 មនសិករេយ្យ ន តេជំ មនសិករេយ្យ ន វាយំ
 មនសិករេយ្យ ន អាគាសានញ្ចាយនំ មនសិក-
 រេយ្យ ន វិញ្ញាណញ្ចាយនំ មនសិករេយ្យ ន អា-
 តិញ្ចញ្ចាយនំ មនសិករេយ្យ ន ទេវសញ្ចាណា-
 សញ្ចាយនំ មនសិករេយ្យ ន ឥន្ទលោកំ មនសិ-
 ករេយ្យ ន បរលោកំ មនសិករេយ្យ យមំទំ ទិដ្ឋិ

បរម និស្សយវគ្គ

ម្ចាស់អាទិ៍ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត យ៉ាងនេះថា ការ
 រម្ងាប់សង្ខារខាងអស់ ការលះចោលកិលេសខាងអស់ ការអស់
 តណ្ហា ការប្រាសចាកតម្រេក ការរលត់ទុក្ខគឺព្រះនិព្វានណា ព្រះ
 និព្វាននុ៎ះ ជាទស្សន៍ ព្រះនិព្វាននុ៎ះ ដ៏ឧត្តម ។ ម្ចាស់អាទិ៍
 ភិក្ខុបាទសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ យ៉ាងនេះឯង ដូចជាភិក្ខុមិន
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែក មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែក មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 ទ្រវែកសាតៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែកសុទ្ធៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែកយានៈ
 មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែកនុ៎ះ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែកវិញ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 ទ្រវែកស មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែកកាយ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែកផ្លូវ
 មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែកបរិវារី មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែកអាណា មិនធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្ត ទ្រវែកគោដៅ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែកយោ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 ទ្រវែកភាសានញាយតនៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែកពាណញាយតនៈ មិន
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែកភិក្ខុញាយតនៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែកទេវសញា-
 នាសញាយតនៈ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែកលោកនេះ មិនធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្ត ទ្រវែកលោកខាងមុខ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ទ្រវែកស្រីដែលខ្លួនឃើញ

សុត្តនិបិដក អង្គនិកាយស្ស ឯកទសកនិទាន

សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវចរិតំ
មនសា តម្បំ ន មនសំករយ្យ មនសំ ច បន
ករយ្យតំ ។

[១១៦] ឯកំ សមយំ កកវំ នាទិកោ
វិហារតំ ឥញ្ញការិសថេ (១) ។ អថខោ អាយស្មា
សត្វោ (២) យេន កកវំ តេនុបសុដ្ឋមិ ឧបសុដ្ឋមិត្តា
កកវំនំ អកវំទេត្តា ឯកមំនំ និសីទិ ។ ឯកមំនំ
និសីទំ ខោ អាយស្មំនំ សុំនំ កកវំ ឯតទរោច
អាជានីយណាយិតំ ខោ សុំនុ ណាយ (៣) មា ខុទ្ទុដ្ឋ-
ណាយិតំ (៤) ។ កថញ្ច សុំនុ ខុទ្ទុដ្ឋណាយិតំ ហោតំ ។
អស្សំ ខុទ្ទុដ្ឋោ ហិ សុំនុ នោណិយា ពត្តោ យវស-
ស្សំ យវសស្សំនំ (៥) ណាយិតំ ។ តំ កិស្សំ ហោតុ ។

---

១ ឧ. ម. ឥញ្ញការិសថេ ។ ២ ម. សត្វោ ។ ៣ ឧ. ណាយចិ ។
៤ ឧ.ម. ខុទ្ទុដ្ឋណាយិតំ ។ ។ ៥ ឧ.ម. យវសំ យវសុំនំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ឯកាទសកនិទាយ

ឮ លិទ្ធ ភូក្ស ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែងរក គ្រិះរិះដោយចិត្ត គ្រាន់
តែធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។

(១១៦) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តង់នៅ ក្នុង

ប្រាសាទ ដែលគេធ្វើអំពីឥដ្ឋ ដិតស្រុកនានិកៈ ។ គ្រានោះ

ព្រះសន្ទៈដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់

ក្រាបថ្វាយបង្គំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។

លុះព្រះសន្ទៈដ៏មានអាយុ អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះ

ភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់សន្ទៈ អ្នកត្រូវគិត ដូចគំនិតសេះ

អាជានិយ កុំគិតដូចគំនិតសេះ ដែលមានពុតត្បូតឡើយ ។ ម្ចាស់

សន្ទៈ គំនិតសេះដែលមានពុតត្បូត តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់សន្ទៈ

សេះមានពុតត្បូត ដែលគេចង់ក្សែក្រងនៃស្រូវ តែងគិតថា ស្រូវ

ដំណើប ស្រូវដំណើប ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។

ចបមោ និស្សយវគ្គោ

ន ហំ សន្ទុ អស្សុ ខន្ទុដ្ឋន្តស្ស ទោណិយា ពន្ទុស្ស
 ឯវំ ហោតំ ភី ទុ ខោ មិ អន្ទុ អស្សុន្ទុ-
 សារមិ ការណំ ការស្សតំ ភិមស្សហំ
 បដិគរោមិតំ ។ សោ ទោណិយា ពន្ទោ យវស-
 ស្សំ យវសស្សន្តិ^(១) ឈាយតំ ។ ឯវមេវ ខោ សន្ទុ
 វនេកន្ទោ បុរិសខន្ទុដ្ឋន្ត អរោគតោបិ រុក្ខមូលកតោបិ
 សុញ្ញតារកតោបិ កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 វិហារតំ កាមរាគបរេតេន ឧប្បន្ទស្ស ច កាមរា-
 គស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្បជានិតំ ។ សោ
 កាមរាគំយេវ អនន្តរំ^(១) ករិត្យា^(២) ឈាយតំ បដ្ឋា-
 យតំ និដ្ឋាយតំ អវដ្ឋាយតំ ។ ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា វិហារតិ . . . មីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារ-
 តិ . . . ឧទ្ធចក្កក្កច្ឆបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ . . .

១ ខ.ម. អន្តរំ ។ ២ ម. កត្យា ។

បឋម និស្សយវគ្គ

ម្នាលសន្ទៈ ព្រោះថាសេះមានពុតត្បូត ដែលគេចង់កែ្បរក្រងនៃស្រូវ
មិនមានគំនិតយ៉ាងនេះថា ថ្ងៃនេះ នាយសារថីអ្នកបញ្ជាត់ សេះ នឹងឲ្យ
អញធ្វើនូវហេតុ ដូចម្តេច អញធ្វើតបទៅវិញ ដូចម្តេច ។ សេះ
នោះ ត្រូវគេចង់កែ្បរក្រងនៃស្រូវហើយ តែនឹកថា ស្រូវដំណើប ស្រូវ
ដំណើប ។ ម្នាលសន្ទៈ បុរសមានពុតត្បូតក្នុងខ្លួន ក្នុងលោកនេះ ទៅ
នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី មានចិត្ត
ដែលតាមរាគ រូបវិត ដែលតាមរាគ គ្របសន្តត់ហើយ រមែងមិន
ដឹងនូវការរលាស់ចោល នូវតាមរាគ ដែលកើតឡើង ដោយពិត
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បុរសនោះ តែនឹកត ជញ្ជឹង ជ្រុល
ជ្រប់ សុបសៅ ព្រោះធ្វើតាមរាគ ឲ្យនៅខាងក្នុង ។
បុគ្គលមានចិត្ត ដែលព្យាបាទ រូបវិតហើយ . . . មានចិត្ត ដែលមិនមិច្ឆៈ
រូបវិតហើយ . . . មានចិត្ត ដែលទទួលចក្កកិច្ច រូបវិតហើយ . . .

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ឯកទសកនិទានោ

វិចិត្តិក្កាបរិយុដ្តិតេន ចេតសា វិហារតំ វិចិត្តិក្កាបរិ-
តេន ឧប្បន្ទាយ ច វិចិត្តិក្កាយ ទិស្សរណំ
យថាក្ខតំ ឧប្បជាតាតំ ។ សោ វិចិត្តិក្កិយេវ
អនន្តរំ កកិត្តា ឈាយតំ បដ្ឋាយតំ ទិដ្ឋិ-
យតំ អវដ្ឋាយតំ ។ សោ បថវិម្មិ
ទិស្សាយ ឈាយតំ អាបម្មិ ទិស្សាយ ឈាយតំ
តេជម្មិ ទិស្សាយ ឈាយតំ វាយម្មិ ទិស្សាយ ឈា-
យតំ អាកាសានន្តាយតនម្មិ ទិស្សាយ ឈាយតំ
វិញ្ញាណាន្តាយតនម្មិ ទិស្សាយ ឈាយតំ អាកិត្តា-
ញ្ញាយតនម្មិ ទិស្សាយ ឈាយតំ ទេវសញ្ញាណាសញ្ញា-
យតនម្មិ ទិស្សាយ ឈាយតំ វេទលោកម្មិ ទិស្សាយ
ឈាយតំ បរលោកម្មិ ទិស្សាយ ឈាយតំ យមិទិ
ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ
អនុវិចិតំ មនសា តម្មិ ទិស្សាយ ឈាយតំ ។
ឃី ទោ សន្ទ បុរិសទិដ្ឋិឆន្ទយេតំ ហោតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរនិកាយ ឯកាទសពនិបាត

មានចិត្ត ដែលវិចិត្តា រូបភីត ដែលវិចិត្តា គ្របសង្កត់ហើយ រមែងមិន
ដឹងការរលាស់ ចោលនូវវិចិត្តា ដែលភីតឡើងដោយពិត ។ បុគ្គល
នោះ តែងគិតជញ្ជឹង ជ្រុលជ្រប់ សុបសៅ ព្រោះធ្វើវិចិត្តា ឲ្យនៅតែខាង
ក្រី ។ បុគ្គលនោះ តែងគិតព្រោះអាស្រ័យ នូវផែនដីខ្លះ គិត ព្រោះ
អាស្រ័យនូវទឹកខ្លះ គិត ព្រោះអាស្រ័យនូវភ្នំខ្លះ គិត ព្រោះអាស្រ័យនូវ
ខ្យល់ខ្លះ គិត ព្រោះអាស្រ័យនូវអាកាសានញាយតនៈខ្លះ គិត ព្រោះ
អាស្រ័យនូវវិញ្ញាណញាយតនៈខ្លះ គិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវអាកិញ្ញាណ-
យតនៈខ្លះ គិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ខ្លះ
គិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវលោកនេះខ្លះ គិត ព្រោះអាស្រ័យ
នូវលោកខាងមុខខ្លះ គិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវរបស់ដែលខ្លួនឃើញ
ឮ លឺ ឮ ក្នុងរូប ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្មែងរក គ្រិះរិះដោយចិត្ត ។
ម្នាលសន្និះ គំនិតរបស់បុរស ដែលមានពុកក្បួត យ៉ាងនេះឯង ។

បឋមេ និស្សយវគ្គោ

កតំ ភ្នំ សទ្ធិ អាជីវិយ ណាយេនំ ហោតិ ។ កក្រោ
 ហិ សទ្ធិ អស្សាជីវិយោ នោណិយា ពន្លោ ន យវ-
 សស្សំ យវសស្សន្តំ ណាយេនិ ។ នំ កិស្ស ហេតុ ។
 កក្រស្ស ហិ សទ្ធិ អស្សាជីវិយស្ស នោណិយា
 ពន្ធស្ស ឃំ ហោតិ កី ទុ ខោ អន្ធិ មំ (១)
 អស្សនម្ពសារមិ ការណំ ការស្សនិ កិមស្សហិ
 មជិកោម័តិ ។ សោ នោណិយា ពន្លោ ន យវសស្សំ
 យវសស្សន្តំ ណាយេនិ ។ កក្រោ ហិ សទ្ធិ អស្សាជី-
 វិយោ យថាសណំ យថាពន្ធិ យថាជិវិ(២) យថា-
 កលិ(៣) ឃំ បតោនស្ស អន្លោហារណំ(៤) សមនុប-
 ស្សនិ ។ ឃំ មេវ ខោ សទ្ធិ កក្រោ បុរិសាជីវិយោ
 អរណាកតោបិ រុក្ខម្ពលកតោបិ សុញ្ញា ការកតោបិ
 ញ ញ

---

១ ខ. មំ អន្ធិ ។ ម. មមន្តិ ។ ២ ខ. ជិវិ ។ ៣ កលី ។ ៤ ម. អន្លោសរណំ ។

បឋម និស្សយរត្ត

ម្នាលសន្ទៈ គំនិតរបស់សេះអាជានិយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលសន្ទៈ
 សេះអាជានិយ ដំបំរើន ដែលគេចង់ក្បែរក្រុង នៃស្រូវដំណើប
 រមែងមិនគិតថា ស្រូវដំណើប ស្រូវដំណើបទេ ។ ដំណើរនុ៎ះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលសន្ទៈ ព្រោះថា សេះអាជានិយ ដំបំរើន
 ដែលគេចង់ ក្បែរក្រុងនៃស្រូវ តែងមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា
 ក្នុងថ្ងៃនេះ នាយសារថីអ្នកបង្ហាត់សេះ នឹងឲ្យអញធ្វើនូវហេតុដូចម្តេច
 អញនឹងធ្វើតបទៅវិញ ដូចម្តេច ។ សេះដែលគេចង់ក្បែរក្រុង
 នៃស្រូវនោះ រមែងមិននឹកថា ស្រូវដំណើប ស្រូវដំណើបទេ ។
 ម្នាលសន្ទៈ សេះអាជានិយ ដំបំរើន តែងពិចារណា នូវការចាត់
 ដោយដួញយ៉ាងនេះថា ដូចជាបំណុល ដូចជាចំណង ដូចជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ឬដូចជាទោស ។ ម្នាលសន្ទៈ បុរសអាជានិយ
 ដំបំរើន ទោះអៅក្នុងព្រៃក្តី នៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងដុះស្លាតក្តី

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឯកទសកនិបាតោ

ន កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន កាម-
 រាគបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស ធិស្ស-
 រណំ យ ថាក្ខតំ បដាណតំ ។ ន ព្យាចាន-
 បរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ... ន បីនមិទ្ធ-
 បរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ... ន ឧទ្ធចក្កក្កច-
 បរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ... ន វិចិត្តិច្ឆាបរិយុ-
 ដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ន វិចិត្តិច្ឆាបរេតេន ឧប្ប-
 ន្នាយ ច វិចិត្តិច្ឆាយ ធិស្សរណំ យ ថាក្ខតំ បដា-
 ណតិ ។ សោ នេវ បវេ ធិស្សាយ ឈាយតិ
 ន អាបំ ធិស្សាយ ឈាយតិ ន តេជំ ធិស្សាយ
 ឈាយតិ ន វាយំ ធិស្សាយ ឈាយតិ ន អាគា-
 សានញ្ចាយតនំ ធិស្សាយ ឈាយតិ ន វិញ្ញា-
 ណញ្ចាយតនំ ធិស្សាយ ឈាយតិ ន អាតិញ្ញា-
 ណាយតនំ ធិស្សាយ ឈាយតិ ន នេវសញ្ញាណា-
 សញ្ញាយតនំ ធិស្សាយ ឈាយតិ ន ឥនលោកំ
 ធិស្សាយ ឈាយតិ ន ចរលោកំ ធិស្សាយ ឈាយតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទ្ទិសកាយ ឯកាទសកនិដោត

តែងមិនឲ្យកាមរាគ រូបវត្ថុចិត្តបាន មិនឲ្យកាមរាគ គ្របសង្កត់ចិត្តបាន
 ទាំងដឹងច្បាស់ ទូរការរលាស់ចោលទូរកាមរាគ ដែលកើតឡើងហើយ
 ដោយពិត ។ មិនឲ្យព្យាបាទ រូបវត្ថុចិត្តបាន . . . មិនឲ្យចិនមិទ្ធុ រូបវត្ថុ
 ចិត្តបាន . . . មិនឲ្យទុទ្ធចកកិច្ច រូបវត្ថុចិត្តបាន . . . មិនឲ្យវិភិច្ឆា រូបវត្ថុ
 ចិត្តបាន មិនឲ្យវិចិច្ឆា គ្របសង្កត់ចិត្តបាន ទាំងដឹងច្បាស់ ទូរការ
 រលាស់ចោលទូរវិចិច្ឆា ដែលកើតឡើងហើយ ដោយពិត ។ បុរស
 នោះ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ ទូរឋបរិ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ ទូរការបុ
 មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ ទូរគេដា មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ ទូរវាយោ
 មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ ទូរអាភាសានញាយតនៈ មិនគិត ព្រោះ
 អាស្រ័យ ទូរវិញ្ញាណញាយតនៈ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ ទូរភកិញ្ញញា
 យតនៈ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ ទូរនេរិសញ្ញាណញាយតនៈ មិនគិត
 ព្រោះអាស្រ័យ ទូរលោកនេះ មិនគិតព្រោះអាស្រ័យ ទូរលោកទាំងមុខ

បឋមោ និស្សយវគ្គោ

យមំទំ ទំទំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាណំ បតំ បរិយេសំតំ
 អនុវិចារំ មនសា កម្មំ វិស្សាយ ន ឈាយតិ
 ឈាយតិ ច បន ។ ឃំ ឈាយេត្ត បន
 សន្ធិ កម្រំ បុរិសាជាដិយំ សឥន្តា ទេវ
 សព្វហ្មតា សបជាបតិកា អារកា វ នមស្សន្តិ
 នមោ តេ បុរិសាជញ្ញ ទេវោ តេ បុរិសុត្តម
 យស្ស តេនាភិជាតាម យម្មំ វិស្សាយ ឈាយតិ(១)។
 ឃំ វុត្តោ អាយស្មា សន្តោ កតវន្តំ ឃតទេវោច កុចិ
 ឈាយំ បន កន្តេ កម្រោ បុរិសាជាដិយោ ឈាយតិ ។
 សោ ទេវ បឋមំ វិស្សាយ ឈាយតិ ន អាចំ វិស្សាយ
 ឈាយតិ ន តេជំ វិស្សាយ ឈាយតិ ន វាយំ
 វិស្សាយ ឈាយតិ ន អាតោសានញ្ញាយតនំ វិស្សាយ
 យ ឈាយតិ ន វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ វិស្សាយ
 ឈាយតិ ន អាតិញ្ញាយតនំ វិស្សាយ ឈាយតិ
 ន ទេវសញ្ញាយតនំ វិស្សាយ ឈាយតិ

១ ឧ.ម. ឈាយសិទិ ។

បឋម និស្សយវគ្គ

មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លឺ ឮ ភ្នែក
 ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែងរក គ្រឹះរះដោយចិត្ត គ្រាន់តែគិត ជាធម្មតា
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលសន្ទៈ ទេវតាទាំងឡាយ ព្រមទាំងព្រះឥន្ទ្រ
 ព្រមទាំងព្រះព្រហ្ម ព្រមទាំងបជាបតិទេវពជ នៃឆនមមស្តារបុរសជា
 អាជានីយដ៏ចំរើន អំពីចម្ងាយ ដែលជាអ្នកមានឈាន យ៉ាងនេះថា

យើងទាំងឡាយ មិនស្គាល់អ្នកណា ជាបុរសអាជានីយ
 នៃឆនគិត ព្រោះអាស្រ័យនូវគុណធម៌ណា បពិត្របុរស
 អាជានីយ យើងសូមមមស្តារ ចំពោះអ្នក បពិត្រ
 បុរសដ៏ទុក្ខម យើងសូមមមស្តារ ចំពោះអ្នក ។

កាលព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់ យ៉ាងនេះហើយ ព្រះសន្ទៈដ៏មានអាយុ
 បានគ្របបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុរស
 អាជានីយដ៏ចំរើន មានឈាន នៃឆនគិតដូចម្តេច ។ បុរសអាជានីយនោះ

មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវបឋម មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវការបុ
 មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវតេជោ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវវាយោ
 មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវពា វាសានញាយតនៈ មិនគិត ព្រោះ
 អាស្រ័យនូវវិញ្ញាណញាយតនៈ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវភកិ-
 ញាយតនៈ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវទេវតា វិញ្ញាណញាយតនៈ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូលាយស្ស ឯកាទសកនិទានោ

ន ឥត លោកំ ធិស្សាយ ឈាយតិ ន បរលោកំ
 ធិស្សាយ ឈាយតិ យថេដំ ជំដ្ឋំ សុតំ មុតំ
 វិណាតំ បត្តំ បរិយេសិតិ អនុវិចារិតំ មនសា តម្បិ
 ធិស្សាយ ន ឈាយតិ ឈាយតិ ច បន ។
 កេមិ ឈាយេត្តា បន កន្លេ កម្រំ បុរិសាជានីយំ
 សឥន្ទា ទេវំ សុត្រញ្ញកា សបដាបតិកា អាតោ
 វ នមស្សន្តិ

នមោ តេ បុរិសាជញ្ញា នមោ តេ បុរិសុត្តម
 យស្ស តេនាភីជានាម យម្បិធិស្សាយ ឈាយតិតិ។
 ឥត សន្ធិ កម្រស្ស បុរិសាជានីយស្ស បឋវិយា(១)
 បឋវីសញ្ញា វិក្ខតា ហោតិ អាបស្មី អាចោសញ្ញា
 វិក្ខតា ហោតិ តេជស្មី តេជោសញ្ញា វិក្ខតា ហោតិ
 វាយស្មី វាយោសញ្ញា វិក្ខតា ហោតិ អាតោសានញ្ញាយ-
 តនេ អាតោសានញ្ញាយននសញ្ញា វិក្ខតា ហោតិ វិណា-
 ណញ្ញាយតនេ វិណាណញ្ញាយននសញ្ញា វិក្ខតា ហោតិ

---

១ ម. បឋវីយំ ។

លុត្តបិដក អង្គនាមកាយ ឯកវសកនិទាន

មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវលោកនេះ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវលោក
 ខាងមុខ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លិខ្ខ
 ភូក្យ ដឹងច្បាស់ ដល់ ស្វែងរក ត្រិះរិះដោយចិត្ត គ្រាន់តែគិតជា
 ធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុម្តេច ទៅតាំងឡាយ
 ព្រមទាំងព្រះឥន្ទ ព្រមទាំងព្រហ្ម ព្រមទាំងបជាបតិទៅរាជ នមស្ការ
 អំពីចម្ងាយ ចំពោះបុរសអាជានីយដ៏ចម្រើន ដែលមានឈានយ៉ាងនេះថា

យើងទាំងឡាយ មិនស្គាល់អ្នកណា ជាបុរសអាជានីយ
 តែងគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវគុណធម៌ណា បពិត្រ
 បុរសអាជានីយ យើងសូមនមស្ការ ចំពោះអ្នក
 បពិត្របុរសដ៏ទុក្ខម យើងសូមនមស្ការ ចំពោះអ្នក ។

ម្ចាស់សន្ទៈ បុរសអាជានីយដ៏ចម្រើន ក្នុងលោកនេះ សំគាល់ថា
 ដ៏ ក្នុងដ៏ ជាប្រាកដ សំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក ជាប្រាកដ
 សំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង ជាប្រាកដ សំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ ជា
 ប្រាកដ សំគាល់ថា អាត្មាសានញាយតនៈ ក្នុងអាត្មាសានញាយតនៈ
 ជាប្រាកដ សំគាល់ថា វិញ្ញាណញាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញាយតនៈ
 ។

បឋមេ ឧបសម្ព័ន្ធនា

អាត្មញ្ចណ្ណាយតនំ អាត្មញ្ចណ្ណាយតនំ ឧបសម្ព័ន្ធនា វិក្កតា
 ហោតិ ធម្មេសញ្ញានា ឧបសម្ព័ន្ធនាយតនំ ធម្មេសញ្ញានា-
 សញ្ញាយតនំ ឧបសម្ព័ន្ធនា វិក្កតា ហោតិ ឥន្ទលោ-
 កេ ឥន្ទលោកសញ្ញា វិក្កតា ហោតិ បរ-
 លោកេ បរលោកសញ្ញា វិក្កតា ហោតិ យេមិវ
 ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ
 អនុវិចិតំ មនសា តត្រាបិ សញ្ញា វិក្កតា
 ហោតិ ។ ឃី ឈាយី ខោ សន្ទ កត្រោ
 បុរិហជាទិយោ ធម្មេ បឋមី ទិស្សាយ ឈាយតិ
 ន អាបិ ទិស្សាយ ឈាយតិ ន តេជិ ទិស្សាយ
 ឈាយតិ ន វាយំ ទិស្សាយ ឈាយតិ
 ន អាត្មាសានញ្ញាយតនំ ទិស្សាយ ឈាយតិ
 ន វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ ទិស្សាយ ឈាយតិ
 ន អាត្មញ្ចណ្ណាយតនំ ទិស្សាយ ឈាយតិ
 ន ធម្មេសញ្ញានា ឧបសម្ព័ន្ធនាយតនំ ទិស្សាយ ឈាយ-
 តិ ន ឥន្ទលោកំ ទិស្សាយ ឈាយតិ

បឋម វិស្សយវគ្គ

ជាប្រាកដ សំគាល់ថា អភិណ្ឌញ្ញាយតនៈ ក្នុងអភិណ្ឌញ្ញាយតនៈ
“ញ្ញ” “ញ្ញ”

ជាប្រាកដ សំគាល់ថា នេវិសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ក្នុងនេវិសញ្ញានាស-
ញ្ញ ញ្ញ

ញ្ញាយតនៈ ជាប្រាកដ សំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះជាប្រាកដ

សំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ ជាប្រាកដ សំគាល់

ក្នុងរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ពុំ លឺទេ ភ្នក្ស ដឹងច្បាស់ ដល់ វិស្សនក

គ្រឹះរិះដោយចិត្ត ជាប្រាកដ ។ ម្ចាស់សន្ទៈ បុរសអាជ្ជន័យដ៏ចំរើន

អ្នកមានឈានយ៉ាងនេះ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវបរិវិ មិនគិត ព្រោះ

អាស្រ័យ នូវអាណា មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវកេរ្តិ៍ មិនគិត ព្រោះ

អាស្រ័យ នូវវាយោ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវអាភាសានញ្ញ-

យតនៈ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ មិនគិត

ព្រោះអាស្រ័យ នូវអភិណ្ឌញ្ញាយតនៈ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ

នូវនេវិសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវលោកនេះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គការនិកាយស្ស ឯកាទសកថិណតោ

ន បរលោកិ ជិស្សាយ ឈាយតិ យេមិដ្ឋ
 ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ វត្តំ បរិយេសិតំ
 អនុវិចារិតំ មនសា តម្បិ ជិស្សាយ ន ឈាយតិ
 ឈាយតិ ច បន ។ ឃិំ ឈាយិត្តា បន សន្ទ
 កទ្រិំ បុរិសាជាដិយិំ សឆន្តា នេវ សព្រា-
 ហ្មកា សបជាបតិកា អារកា វ នមស្សន្តិ

នមោ តេ បុរិសាជិតា នមោ តេ បុរិសុត្តម

យស្ស តេនាភិជាតាម យម្បិ ជិស្សាយ ឈាយតិវិ ។

[១១៧] ឃិតំ សមយំ កកវំ វាជកហោ វិហារតិ

មោរនិវបេ បរិព្វាជិតារាមេ ។ តត្រ ទោ កកវំ
 ភិក្ខុំ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ កនន្តេតិ តេ ភិក្ខុ
 កកវតោ បច្ចុស្សោសិំ ។ កកវំ ឃិតនវេច តិហិ
 ភិក្ខុវេ ធម្មហិ សមម្ពាភតោ ភិក្ខុំ អច្ចន្តិដិដ្ឋោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គក្នុងនិកាយ ឯកាទសកនិយាត

មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ នូវលោកខាងមុខ មិនគិត ព្រោះអាស្រ័យ
 នូវរបស់ដែលខ្លួនឃើញ ឮ លិទ្ធិ ភូក្ស ដឹងច្បាស់ ស្វែងរក គ្រិះរិះ
 ដោយបិត្ត គ្រាន់តែគិត ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលសន្ទៈហេតុយ៉ាងនេះ
 ទៅតាមទាំងឡាយ ព្រមទាំងព្រះឥន្ទ ព្រមទាំងព្រហ្ម ព្រមទាំង
 បជាបតិទៅរាជ តែងនមស្ការ អំពីចម្ងាយ ចំពោះបុរស អាជានីយ
 ដ៏ចម្រើនអ្នកមានឈាន យ៉ាងនេះថា

យើងមិនស្គាល់ច្បាស់ អ្នកណា ជាបុរស អាជានីយ
 តែងគិត ព្រោះអាស្រ័យនូវគុណធម៌ណា បតិក្របុរស
 អាជានីយ យើងសូមនមស្ការចំពោះអ្នក បតិក្រ
 បុរសដ៏ទុត្តម យើងសូមនមស្ការចំពោះអ្នក ។

(១១៧) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងបរិពាជ-
 ភារាម ជាមោរានិវាបស្ថាន ដ៏តក្រវិរាជគ្រឹះ ។ ក្នុងទំនោះឯង ព្រះមានព្រះ
 ភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏ការ របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះ
 ករុណាព្រះវរុណ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ ប្រការ ឈ្មោះថាជាអ្នកសម្រេចមែន

បឋមេ និស្សយវិញ្ញោ

អត្តនយោកត្តេមី អត្តនព្រហ្មចារី អត្តនបរិយាសាធា
សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។ កតមេហំ ភិក្ខុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ។
អសេត្តន^(១) សីលត្តន្ធន អសេត្តន សមាធិត្តន្ធន
អសេត្តន បញ្ញាខន្ធន ។ វមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ
ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ ភិក្ខុ អត្តននិដ្ឋោ ហោតិ
អត្តនយោកត្តេមី អត្តនព្រហ្មចារី អត្តនបរិយាសាធា
សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។ អបរេហំចំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ
ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ ភិក្ខុ អត្តននិដ្ឋោ ហោតិ
អត្តនយោកត្តេមី អត្តនព្រហ្មចារី អត្តនបរិយា-
សាធា សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។ កតមេហំ
ភិក្ខុ ។ វទ្ធិប្បាដិហារិយេន អាទេសនាទាដិហារិយេន
អនុសាសនិទាដិហារិយេន ។ វមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមណ្ឌកតោ ភិក្ខុ អត្តន-
និដ្ឋោ ហោតិ អត្តនយោកត្តេមី អត្តនព្រហ្មចារី
អត្តនបរិយាសាធា សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។

១ ឧ.ម. អលេខ៤៧ ។

បឋម ពិស្សយវគ្គ

ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈមែន ចប់មែន ប្រសើរជាង
ទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៣ ប្រការតើដូចម្តេច ។ គឺសីលក្ខន្ធ
ជាអសេត្តៈ ១ សមាធិក្ខន្ធជាអសេត្តៈ ១ បញ្ញា ១ ជាអសេត្តៈ ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ ប្រការនេះឯង ទើបឈ្មោះថា
ជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ មែន
ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ ប្រការ ដទៃទៀត ក៏ឈ្មោះថាជាអ្នកសម្រេច
មែន ឈ្មោះថាក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈមែន ចប់មែន
ប្រសើរជាងទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៣ ប្រការតើដូចម្តេច ។
គឺ ឥន្ទ្រិយ្យដិហារិយៈ ១ អាទេសនាបាដិហារិយៈ ១ អនុសាសនីបាដិហា-
រិយៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ ប្រការនេះ
ឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្ត
ព្រហ្មចរិយៈមែន ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឯកទសរាតិកេ

អថេហំបិ ភិក្ខុវេ ភីហំ ធម្មេហំ សមម្ហាកតោ
 ភិក្ខុ អច្ចន្តនិដ្ឋោ ហោតិ អច្ចន្តយោគក្ខេមី អច្ចន្តព្រហ្ម-
 ចារី អច្ចន្តបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។
 កតថេហំ ភីហំ ។ សម្មាទិដ្ឋិយា សម្មាញ្ញា-
 ណោន សម្មារម្មត្តិយា ។ ឥមេហំ ខោ
 ភិក្ខុវេ ភីហំ ធម្មេហំ សមម្ហាកតោ ភិក្ខុ
 អច្ចន្តនិដ្ឋោ ហោតិ អច្ចន្តយោគក្ខេមី អច្ចន្ត-
 ព្រហ្មចារី អច្ចន្តបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុ-
 ស្សានំ ។ ម្លីហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមម្ហា-
 កតោ ភិក្ខុ អច្ចន្តនិដ្ឋោ ហោតិ អច្ចន្តយោ-
 គក្ខេមី អច្ចន្តព្រហ្មចារី អច្ចន្តបរិយោសានោ
 សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។ កតថេហំ ម្លីហំ ។
 វិជ្ជាយ ចរណោន ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ម្លី-
 ហំ ធម្មេហំ សមម្ហាកតោ ភិក្ខុ អច្ចន្តនិដ្ឋោ
 ហោតិ អច្ចន្តយោគក្ខេមី អច្ចន្តព្រហ្មចារី អច្ច-
 ន្តបរិយោសានោ សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គក្នុងនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ ប្រការដទៃទៀត ឈ្មោះ
 ថា ជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈមែន
 ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៣
 ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ សម្មាញាណៈ ១ សម្មាវិ-
 មុត្តិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៣ ប្រការនេះ
 ឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយៈមែន ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប ដោយធម៌ ២ ប្រការ ឈ្មោះថាជាអ្នក
 សម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈមែន ចប់មែន
 ប្រសើរជាងទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ធម៌ ២ ប្រការ តើដូចម្តេច ។
 គឺវិជ្ជា ១ ចរណៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ២ ប្រការ
 នេះ ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកសម្រេចមែន ក្សេមចាកយោគៈមែន ប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយៈមែន ចប់មែន ប្រសើរជាងទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។

បបោ ទិស្សយវត្តោ

ព្រហ្មណ៍បេសា កិក្ខុវេ សន្តមារេន តាថា កាសីតា
 ខត្តិយោ សេដ្ឋោ ជនេតស្មី យេ កោត្តប្បជីសារិទោ
 វិជ្ជាចរណសម្បជ្ជោ សោ សេដ្ឋោ ទេវមាណុសេតិ។

សា ទោ បនេសា កិក្ខុវេ^(១) សន្តមារេន
 តាថា សុកីតា ទោ ទុក្ខីតា សុកាសីតា ទោ
 ទុក្ខាសីតា អន្តសញ្ញិតា ទោ អន្តសញ្ញិតា
 អនុមតា មយោ អហិមិ កិក្ខុវេ ឃិវំ វនាមិ

ខត្តិយោ សេដ្ឋោ ជនេតស្មី យេ កោត្តប្បជីសារិទោ
 វិជ្ជាចរណសម្បជ្ជោ សោ សេដ្ឋោ ទេវមាណុសេតិ។

ទិស្សយវត្តោ បបោ ។

---

១ ខ. ជន្តន្តេ ព្រហ្មណ៍ បាយ ទិស្សតិ ។

ធម្ម ធិស្សយវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គាថានេះ ព្រហ្មឈ្មោះសន្តិមារៈ បានពោល
ហើយថា

ជនទាំងឡាយណា ជាអ្នកប្រកាន់ ចំពោះគោត្រ
(បណ្តាជនទាំងនោះ) ក្សត្រិយ៍ ប្រសើរជាង
ប្រជុំជន ជនណា បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ
ជននោះជាបុគ្គល ប្រសើរជាងទេវតានឹងមនុស្ស ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គាថានេះឯង សន្តិមារៈព្រហ្មបានច្រៀងត្រូវ
ហើយ មិនមែនច្រៀងខុសទេ ជាសុភាសិត មិនមែនទុក្ខាសិតទេ ប្រកប
ដោយប្រយោជន៍ មិនមែនមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ទាំងតថា-
គតក៏យល់ព្រម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកគតថាគតកំពោលយ៉ាងនេះថា

ជនទាំងឡាយណា ជាអ្នកប្រកាន់ ចំពោះគោត្រ
(បណ្តាជនទាំងនោះ) ក្សត្រិយ៍ប្រសើរជាងប្រជុំជន
ជនណា បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ជននោះ
ជាបុគ្គល ប្រសើរជាងទេវតា នឹងមនុស្សដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

ពិស្សទ្ធិនំ

តិ មត្តិយា ចេតនា តយោ ឧបទិសា ព្យសនេន ច
សព្វាមនសីកាពេ សេត្តោ មោរទិវាបនេន ច^(២) ។
ឱ

---

២ ម. ព្យសនំ ទ្វេ សព្វាមនសីកាពេ សទ្ធោ មោរទិវាបន្តីតិ បាហិ វិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ឯកាទសកនិបាត

ឧទាសនៃនិស្សយនិក្ខន្តោក្ខី

និយាយអំពីសីល មានប្រយោជន៍ ដូចម្តេច ១

ចេតនា មានបីលើក ទបនិស្សយន ១ សេចក្តី

វិនាស ១ សញ្ញា ១ មិនធ្វើទុកកងចិត្ត ១

សេចក្តី ១ បរិវាជកាមដាមោទេវបស្ថាន ១ ។

ទុតិយោ ទុតិយវិគោ

[១១៨] ឯតំ សមយំ ភកវា សក្កោស្តុ វិហា-
 រតំ កបិលវត្តស្តុំ ឯប្រាណាមេ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ ភកវតោ
 បិវកម្មំ ករោនំ ឯដ្ឋិតបិវោ ភកវា តេមា-
 សច្ចយេន ហារិកំ បក្កមិស្សតីតិ ។ អស្សោសិ
 ខោ មហានាមោ សក្កោ សម្ពហុលា ភិក្ខុ
 ភិក្ខុ ភកវតោ បិវកម្មំ ករោនំ ឯដ្ឋិតបិវោ
 ភកវា តេមាសច្ចយេន ហារិកំ បក្កមិស្សតីតិ ។
 អថខោ មហានាមោ សក្កោ យេន ភកវា
 តេនុបស្កមិ ឧបស្កមិត្តា ភកវន្តំ អភិវនេត្តា
 ឯតបន្តំ ឯសិទិ ។ ឯតមន្តំ ឯសន្នោ ខោ
 មហានាមោ សក្កោ ភកវន្តំ ឯតទរោច សុត-
 មេតំ កន្តេ សម្ពហុលា ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភកវតោ
 បិវកម្មំ ករោនំ ឯដ្ឋិតបិវោ ភកវា
 តេមាសច្ចយេន ហារិកំ បក្កមិស្សតីតិ ។

ទូតិយវិគ្គ ទី ២

(១១៨) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ ក្នុងនិរោធារាម
ជិតក្រុងកបិលព័ស្កុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ
ច្រើនរូប ធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ដោយគិតថា ព្រះមាន
ព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ ទ្រង់នឹងចៀសចេញ ទៅកាន់ចារិក
ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។ មហានាមសក្កៈ បានឮថា ពួកភិក្ខុ
ច្រើនរូប ធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយព្រះមានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ
ទ្រង់ចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។ គ្រានោះ
មហានាមសក្កៈ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។
លុះមហានាមសក្កៈ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបទូល ព្រះមាន
ព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ បានឮពាក្យ
នេះថា ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
ដោយគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ ទ្រង់
នឹងចៀសចេញទៅ កាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកាទសកនិទានេ

តេសំ នោ កន្លេ ណាណវិហារេហំ វិហារតំ កេន^(១)
 វិហារេន វិហារតព្វន្តំ ។ សាធុ សាធុ មហា.
 នាម ឯតំ ខោ មហានាម តុម្ហាតំ បដិវ្យំ
 កុលបុត្តានំ យំ តុម្ហេ តថាគតំ ឧបសង្កមិត្តា
 បុត្តេយ្យាថ តេសំ នោ កន្លេ ណាណវិហារេហំ
 វិហារតំ កេន វិហារេន វិហារតព្វន្តំ ។ សទ្ធោ
 ខោ មហានាម អារាជគោ ហោតំ នោ
 អស្សទ្ធោ អារទ្ធីវិយោ អារាជគោ ហោតំ នោ
 កុស្ថតោ ឧបដ្ឋិតស្សតំ អារាជគោ ហោតំ នោ
 មុដ្ឋស្សតំ សមាហិតោ អារាជគោ ហោតំ នោ
 អសមាហិតោ បព្វាវ អារាជគោ ហោតំ នោ
 ទុប្បព្វោ ។ ឥមេសុ ខោ តំ មហានាម បញ្ចសុ
 ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ធន ធម្មេ ទុត្តរំ កាវេយ្យសំ ។

១ ឱ.ម. កេនស្ស ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរវិណយ ឯកាទសកថិបាត

បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ កាលនៅដោយវិហារធម៌
 ផ្សេង ៗ តើគួរនៅ ដោយវិហារធម៌ ដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 បតិក្រមហានាម ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ បតិក្រមហានាម ការសួរ
 នេះឯង ជាកិច្ចដ៏សមគួរ ដល់ព្រះអង្គ ជាកុលបុត្រហើយ ដ្បិតថា
 ព្រះអង្គចូលមកគាល់ គថាគតហើយសួរថា បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើង
 ខ្ញុំទាំងនោះ កាលនៅដោយវិហារធម៌ផ្សេង ៗ តើគួរនៅដោយវិហារធម៌
 ដូចម្តេច ។ បតិក្រមហានាម បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ញ៉ាំងសទ្ធាឱ្យសម្រេច
 មិនមែនជាអ្នកមិនមានសទ្ធា ១ អ្នកប្រាសាសនាចក្តីព្យាយាម ញ៉ាំងព្យាយាម
 ឱ្យសម្រេចមិនមែនជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស ១ អ្នកមានសតិខ្ជាប់ខ្ជួន ញ៉ាំងសតិ
 ឱ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកភូចសតិ ១ អ្នកមានចិត្តតាំងមាំ ញ៉ាំងចិត្តដែល
 តាំងមាំឱ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមានចិត្តមិនតាំងមាំ ១ អ្នកមានប្រាជ្ញា
 ញ៉ាំងប្រាជ្ញាឱ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា ១ ។ បតិក្រមហានាម
 ព្រះអង្គតាំងនៅក្នុងធម៌ទាំង ៥ នេះហើយ គប្បីចំរើនធម៌ ៦ យ៉ាងទៀត ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គ

ឥន តំ មហាធាម តថាគតំ អនុស្ស-
 វេយ្យាសំ ឥតិបិ សោ ភកភំ អរហំ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធា វិជ្ជាចរណសម្មន្តោ សុគតោ លោកវិជ្ជ
 អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្តា នេវមនុស្សានំ
 ពុទ្ធា ភកភតំ ។ យស្មី មហាធាម សមយេ
 អរិយស្សារកោ តថាគតំ អនុស្សាតំ នេវស្ស
 តស្មី សមយេ វកបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ន នោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន មោហាចរិ-
 យុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧដ្ឋិកតមេវស្ស តស្មី
 សមយេ ចិត្តំ ហោតិ តថាគតំ អារត្ត ឧដ្ឋ-
 កតចិត្តោ ខោ បន មហាធាម អរិយស្សារកោ
 លភតិ អត្តវេទំ លភតិ ធម្មវេទំ លភតិ
 ធម្មបសញ្ញាតំ ចាម្មដ្ឋិ បម្មវិតស្ស ចិតំ វាយតិ
 ចិតមនស្ស កាយោ បស្សតតំ បស្សតកាយោ
 សុខំ វេទិយតំ សុខិណោ តត្ថិ សថាចិយតិ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

បពិត្រមហានាម ក្នុងសាសនានេះ ព្រះអង្គ គប្បីរលឹកឡើងវិញថា គត
 ថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអវហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បរិបូណ៌
 ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ជាព្រះសុគត ប្រាបច្បាស់ឡើយលោក ព្រះអង្គ
 ប្រសើរដោយសីលាទិគុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គ
 ជាសារថ្មីទូន្មានឡើយរស ព្រះអង្គជាសាស្តា នៃទេវតានឹងមនុស្ស
 ទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹង ឡើយអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គបំបាក់បង់ ឡើ
 ភពដូច្នោះ ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័ករលឹក ឡើងវិញថា គតក្នុង
 សម័យណា អរិយសាវ័កនោះ ឥតមានរាគៈរូបវិញចិត្តបាន ឥតមានទោសៈ
 រូបវិញចិត្តបាន ឥតមានមោហៈរូបវិញចិត្តបានក្នុងសម័យនោះចិត្តរបស់អរិយ-
 សាវ័កនោះ ជាចិត្តត្រង់ក្នុងសម័យនោះ បពិត្រមហានាម លុះអរិយសាវ័ក
 មានចិត្តត្រង់ ប្រាណឡើងវិញគតហើយ រឺមន្តបានសេចក្តីយល់ឡើ
 អត្ត សេចក្តីយល់ឡើយធម៌ មានសេចក្តីរីករាយប្រកបដោយធម៌ កាលបើ
 អរិយសាវ័ក មានចិត្តរីករាយហើយ បីតិ តែងកើតឡើង កាលបើអរិយ-
 សាវ័កមានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះអរិយ-
 សាវ័ក មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តែងបានទទួល ឡើយសេចក្តីសុខ
 កាលបើអរិយសាវ័ក មានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏បានតាំងនៅល្អ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១ វិញ្ញាណយស្ស ឯកទសកថា

អយំ វុត្តតិ មហានាម អរិយស្សារកោ វិសមគតាយ
បជាយ សមប្បត្តោ វិហារតិ សព្វាបជ្ឈាយ
បជាយ អព្វាបជ្ឈោ វិហារតិ ធម្មសោតសមាបន្តោ
តុទ្ធានុស្សតិ កាវេតិ ។

បុន ចបំ តំ មហានាម ធម្មំ អនុស្សា-
វេយ្យាសំ ស្វាត្តាតោ ភកវតា ធម្មោ សុត្តិដ្ឋិតោ
អកាលិកោ ឯហិបស្សិតោ ឌីបនយិកោ
បត្តតំ វេទិតញ្ចោ វិញ្ញាហិតំ ។ យស្មី មហានាម
សមយេ អរិយស្សារកោ ធម្មំ អនុស្សារតិ នេវស្សា
តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
ន នោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន មោហាបរិយុដ្ឋិតំ
ចិត្តំ ហោតិ ឧជុតតមេវស្ស តស្មី សមយេ
ចិត្តំ ហោតិ ធម្មំ អារត្ត ឧជុតតចិត្តោ ខោ បន
មហានាម អរិយស្សារកោ លភតិ អត្តវេទិ
លភតិ ធម្មវេទិ លភតិ ធម្មបសញ្ញាតិ ចាម្មជិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ឯកាទសរាជិយ

បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ គឺថាគត ហៅថាអ្នកដល់នូវការស្មោះស្មើ
ក្នុងពួកសត្វដែលមិនស្មោះស្មើ អ្នកមិនមានព្យាបាទ ក្នុងពួកសត្វដែល
មានសេចក្តីព្យាបាទ អ្នកដល់នូវខ្សែនៃធម៌ តែងចំរើននូវពុទ្ធានុស្សតិ ។

បពិត្រមហានាម មួយទៀត ព្រះអង្គគប្បីរលឹកនូវព្រះធម៌ថា
ព្រះបរិយត្តិធម៌ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយដោយ

ល្អ ព្រះទព្វលោកុត្តរធម៌ ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គលទាំង ៨ ពួក ដឹង
ពិត ឃើញពិត ដោយបច្ចុវេក្ខណញ្ញាណ ជាធម៌ឲ្យនូវផលមិនរំលោភ

ជាធម៌គួរដល់ឯហិបស្សវិធី ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គល គប្បីបង្កើន
ចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ដោយអំណាចនៃការនា ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំង

ឡាយមានឧត្តមជិតញ្ញាបុគ្គលជាដើម គប្បីឃើញច្បាស់ ក្នុងចិត្តខ្លួន ។
បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័ក រលឹកនូវព្រះធម៌ ក្នុងសម័យណា អរិយ-

សាវ័កនោះ ឥតមានរាគៈ រូបរឹតចិត្តបាទ ឥតមានទោសៈ រូបរឹតចិត្តបាទ
ឥតមានមោហៈ រូបរឹតចិត្តបាទ ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់អរិយសាវ័ក

នោះ ជាចិត្តត្រង់ ក្នុងសម័យនោះ បពិត្រមហានាម លុះអរិយ-
សាវ័កមានចិត្តត្រង់ ប្រារព្ធនូវព្រះធម៌ តែងបានសេចក្តីយល់នូវអត្ត

បាទសេចក្តីយល់នូវធម៌ បាទនូវសេចក្តីរីករាយ ប្រកបដោយធម៌

ទុកិយោ ទុកិយវិញ្ញោ

បឋមនិកាយោ បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស កាយោ
 បឋមនិកាយោ បឋមនិកាយោ ឥតិ វេទិយតិ ឥតិ វេទិយ
 តិ ឥតិ ឥតិ ឥតិ ។ អយំ វិញ្ញាណំ មហានិកាយោ
 អនិយស្សនិកាយោ វិសមគតាយោ បដាយ សមប្បត្តោ
 វិហារតិ សព្វាបដ្ឋាយោ បដាយ អព្វាបដ្ឋោ
 វិហារតិ ធម្មសោតសមាបដ្ឋោ ធម្មនុស្សតិ កាវេតិ ។
 បុណ ចបំ ភំ មហានិកាយោ សដ្ឋំ អនុស្ស-
 វេយ្យាសិ សុប្បដិបដ្ឋោ ភកវតោ សាវកសដ្ឋោ
 ឧប្បដិបដ្ឋោ ភកវតោ សាវកសដ្ឋោ ញាយប្បដិ-
 បដ្ឋោ ភកវតោ សាវកសដ្ឋោ សាមីចិប្បដិបដ្ឋោ
 ភកវតោ សាវកសដ្ឋោ យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុ-
 តានិ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ឃស ភកវតោ សាវក-
 សដ្ឋោ អាហុនេយ្យោ ទាហុនេយ្យោ ទុក្ខិណេយ្យោ

ទុយវិគ្គ ទី ២

កាលបើអរិយសាវ័ក មានសេចក្តីរីករាយហើយ បីតិ រមែងកើតឡើង
 កាលបើអរិយសាវ័កមានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះ
 អរិយសាវ័កមានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ រមែងទទួលនូវសេចក្តីសុខ កាល
 បើអរិយសាវ័ក មានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅល្អ ។ បពិត្រ
 មហានាម អរិយសាវ័កនេះ គេថាគតហៅថា អ្នកដល់នូវការស្មោះស្មើ
 ក្នុងពួកសត្វ ដែលមិនស្មោះស្មើ អ្នកមិនមានព្យាបាទ ក្នុងពួកសត្វដែល
 មានសេចក្តីព្យាបាទ អ្នកដល់នូវខ្សែនៃធម៌ កែងចំរើននូវធម្មានុស្សតិ ។

បពិត្រមហានាម មួយទៀត ព្រះអង្គគប្បីលើក នូវព្រះសង្ឃថា
 ព្រះសង្ឃសាវ័កនៃព្រះមានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិហើយ ដោយប្រពៃ
 ព្រះសង្ឃសាវ័ក នៃព្រះមានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិហើយ ដោយ
 ត្រង់ ព្រះសង្ឃសាវ័ក នៃព្រះមានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 គ្រាស់ដឹងនូវព្រះនិព្វាន ព្រះសង្ឃសាវ័ក នៃព្រះមានព្រះភាគ លោក
 ប្រតិបត្តិគួរដល់សាមីចិត្ត ព្រះសង្ឃណា បើរាប់ជាតូ ៃបុរស
 មាន ៤ គូ បើរាប់រៀងជាបុរសបុគ្គលមាន ៨ ព្រះសង្ឃសាវ័កនៃ
 ព្រះមានព្រះភាគ⁺ លោកគួរទទួលរបស់ដែលគេនាំមកបូជា លោកគួរ
 ទទួលរបស់ ដែលគេបំរុងទទួលក្រឡៃ លោកគួរទទួលទត្តិណា ទាន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ឯកទសកនិទានោ

អញ្ញាលំភិក្ខុវណ្ណិយោ អនុត្តរំ បញ្ចក្កេតំ លោក-
ស្សានំ ។ យស្មី មហានាម សមយេ
អរិយស្សារិកោ សង្ឃំ អនុស្សានំ លេវស្ស
តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ
ហោតិ ន នោសមរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន
មោហាបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧដ្ឋកតមេវស្ស
តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ សង្ឃំ អារត្ត
ឧដ្ឋកតចិត្តោ ខោ បន មហានាម អរិយ-
ស្សារិកោ លភតិ អត្តវេទំ លភតិ ធម្មវេទំ
លភតិ ធម្មបសញ្ញានំ នាមុដ្ឋំ បុទិតស្ស
បិតិ ជាយតិ បិតិមនស្ស កាយោ បស្ស្កតិ
បស្ស្កតិកាយោ សុខំ វេទិយតិ សុខិនោ ចិត្តំ
សមាធិយតិ ។ អយំ វុច្ឆតិ មហានាម អរិយ-
ស្សារិកោ វិសមគតាយ បជាយ សមប្បត្តោ
វិហារតិ សព្វាបជ្ឈាយ បជាយ អព្វាបជ្ឈោ វិហារតិ
ធម្មសោតសមាបន្តោ សង្ឃានុស្សានំ កាវេតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ឯកាទសកថិយាត

លោកគួរដល់អញ្ញាលីកម្ម លោកជាបញ្ញាក្នុងប្រសើររបស់សត្វលោក ។
 បតិត្រមហានាម អរិយសាវ័ក រលឹកនូវព្រះសង្ឃ ក្នុងសម័យណា
 អរិយសាវ័កនោះ ឥតមានរាគៈ រូបី ឥតចិត្តបាទ ឥតមានទោសៈ រូបី ឥតចិត្ត
 បាទ ឥតមានមោហៈ រូបី ឥតចិត្តបាទ ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់អរិយ-
 សាវ័កនោះ ជាចិត្តត្រង់ ក្នុងសម័យនោះ បតិត្រមហានាម លុះ
 អរិយសាវ័ក មានចិត្តត្រង់ប្រាកដ នូវព្រះសង្ឃហើយ តែងបាន
 សេចក្តីយល់នូវអត្ត បាទសេចក្តីយល់នូវធម៌ បាទសេចក្តីរីករាយប្រកប
 ដោយធម៌ កាលបើអរិយសាវ័ក មានចិត្តរីករាយហើយ បីតិ តែងកើត
 ឡើង កាលបើអរិយសាវ័ក មានចិត្តប្រកប ដោយបីតិហើយ កាយ
 ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះអរិយសាវ័ក មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តែងទទួល
 នូវសេចក្តីសុខ កាលបើអរិយសាវ័ក មានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏
 តាំងនៅល្អ ។ បតិត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ តថាគតហៅថាអ្នក
 ដល់នូវការស្មោះស្មើ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមិនមានសេចក្តីស្មោះស្មើ
 អ្នកមិនមានសេចក្តីព្យាបាទ ក្នុងពួកសត្វដែលមានសេចក្តីព្យាបាទ អ្នក
 ដល់នូវខ្សែនៃធម៌ តែងចំរើននូវសង្ឃនុស្សតិ ។

ទុពយវង្គ ទី ២

បពិត្រមហានាម បុយ្យទៀត ព្រះអង្គគប្បីលើកនូវសីលទាំងឡាយ
 របស់ខ្លួនថា សីលមិនដាច់ មិនធ្លុះ មិនពព្រុះ មិនពពាល ជា
 សីលដានា ដែលពួកវិរាជនសរសើរ ជាសីល ដែលតណ្ហា នឹងទិដ្ឋ
 មិនបានស្តាប់អង្គុល ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសមាធិ ។ បពិត្រ
 មហានាម អាយសារីក លើកនូវសីល ក្នុងសម័យណា អរិយសារីក
 នោះ ឥតមានរាគៈ រូបរិតបិត្តបាន ឥតមានទោសៈ រូបរិតបិត្តបាន ឥត
 មានមោហៈ រូបរិតបិត្តបាន ក្នុងសម័យនោះ បិត្តរបស់អាយសារីក
 នោះ ជាបិត្តត្រង់ក្នុងសម័យនោះ បពិត្រមហានាម លុះអាយសារីក
 មានបិត្តត្រង់ ប្រាព្វនូវសីលហើយ តែងបានសេចក្តីយល់នូវអត្ត
 បានសេចក្តីយល់នូវធម៌ បានសេចក្តីរីករាយ ប្រកបដោយធម៌ កាល
 បើអាយសារីក មានបិត្តរីករាយហើយ បិត្តក៏កើតឡើង កាលបើ
 អាយសារីក មានបិត្តប្រកបដោយបិត្តហើយ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់លុះ
 អាយសារីក មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តែងបានទទួល នូវសេចក្តី
 សុខ កាលបើអាយសារីក មានសេចក្តីស្ងប់ហើយ បិត្តក៏ដាន់នៅល្អ ។

ពុទ្ធសូតិយស្ស ឯកាទសកនិទាន

អយំ វុច្ចតិ មហានាម អរិយស្សាវកោ វិសមគតាយ
បដាយ សមប្បត្តោ វិហារតិ សព្វាបជ្ឈាយ បដាយ
អព្វាបជ្ឈោ វិហារតិ ធម្មសោតសមាបន្នោ សីលា-
នុស្សតី កាវេតិ ។

បុណ្ណ ចបំ ភំ មហានាម អត្តនោ ចាតំ
អនុស្សាយ្យាសិ លាភា វត មេ សុលដ្ឋំ វត
មេ យោហិ មច្ឆេមលបរិយុដ្ឋិតាយ បដាយ
វិគតមលមច្ឆេន ចេតសា អការំ អជ្ឈាវសាមិ
មុត្តច្ចាតោ បយតថាណី វេស្សន្តរតោ យាច-
យោតោ នានសិវិភាគរតោតិ ។ យស្មី មហានាម
សមយេ អរិយស្សាវកោ ចាតំ អនុស្សាតិ នេវ-
ស្ស តស្មី សមយេ ភកបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ
ហោតិ ន មោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន
មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧដ្ឋុតតមេវស្ស តស្មី
សមយេ ចិត្តំ ហោតិ ចាតំ អារត្ត ឧដ្ឋុត-
តចិត្តោ ខោ បន មហានាម អរិយស្សាវកោ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ឯកាទសកនិទាយ

បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ គឺថាគតហៅថា អ្នកដល់នូវការ
 ស្មោះស្មើ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមិនមានសេចក្តីស្មោះស្មើ អ្នកមិនមាន
 សេចក្តីព្យាបាទ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមានសេចក្តីព្យាបាទ អ្នកដល់នូវខ្សែ
 ខែធម៌ តែងចំរើននូវសីលានុស្សតិ ។

បពិត្រមហានាម មួយទៀត ព្រះអង្គគប្បីរលឹកនូវចាតៈ របស់
 ព្រះអង្គថា ឧហ្ម⁺ អាត្មាអញ ចំជាមានលាភ ឧហ្ម⁺ អាត្មាអញបានល្អ
 ហើយតើ អាត្មាអញមានចិត្ត មានមន្ទិល គឺសេចក្តីកំណាញ់ប្រាសចេញ
 ហើយ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមានមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់ប្រាសហើយ បាន
 ចិញ្ចឹមរួចហើយ មានវង្សស្ថិតហើយ ត្រេកអរ ក្នុងការលះបង់
 គួរឲ្យរេតសូមបាន ត្រេកអរ ក្នុងការចែករំលែកទាន នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។
 បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័ក រលឹកនូវចាតៈ ក្នុងសម័យ ណា
 អរិយសាវ័កនោះ ឥតមានរាគៈ រូបីតិចិត្តបាន ឥតមានទោសៈ
 រូបីតិចិត្តបាន ឥតមានមោហៈ រូបីតិចិត្តបាន ក្នុងសម័យ
 នោះ ចិត្តរបស់អរិយសាវ័កនោះ ជាចិត្តត្រង់ ក្នុងសម័យនោះ បពិត្រ
 មហានាម លុះអរិយសាវ័ក មានចិត្តត្រង់ ប្រារព្ធនូវចាតៈហើយ

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

លកតំ អត្តវេទំ លកតំ ធម្មវេទំ លកតំ ធម្ម-
 បសញ្ញាតំ ចាម្មដ្ឋំ បម្មទិតស្សំ បីតំ ជាយតិ
 បីតមនស្សំ កាយោ បស្ស្គម្ភតំ បស្ស្គដ្ឋកាយោ
 សុខំ វេទិយតិ សុខិទោ ចិត្តំ សមាជិយតិ ។
 អយំ វុច្ចតំ មហានាម អរិយស្សារកោ វិស-
 មភតាយ បជាយ សមប្បត្តោ វិហារតំ សព្វា-
 បដ្ឋាយ បជាយ អព្វាបដ្ឋោ វិហារតំ ធម្ម-
 សោតសមាបដ្ឋោ ចាតានុស្សតី ភាវេតិ ។

បុណ្ណ ចបរំ តំ មហានាម ទេវតា អនុស្ស-
 វេយ្យាសិ សង្ខំ ទេវំ ចាតុម្ពហារាជិកា សង្ខំ
 ទេវំ តាវត្តសា សង្ខំ ទេវំ យាមា សង្ខំ
 ទេវំ តុសិតា សង្ខំ ទេវំ ទិម្ពានតិទោ
 សង្ខំ ទេវំ បរទិម្ពតវសវត្តិទោ សង្ខំ ទេវំ
 ព្រហ្មកាយិកា សង្ខំ ទេវំ តទុត្តំ យថា-
 វិហាយ សុទ្ធាយ សមម្ពាភតា តា ទេវតា

ទុតិយវគ្គ ទី ២

តែងបានសេចក្តីយល់នូវអត្ត បានសេចក្តីយល់នូវធម៌ បានសេចក្តី
 រីករាយប្រកបដោយធម៌ កាលបើអរិយសាវ័កមានចិត្តរីករាយហើយ បីតិ
 តែងកើតឡើង កាលបើអរិយសាវ័កមានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ កាយ
 ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះអរិយសាវ័ក មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តែងបាន
 ទទួលនូវសេចក្តីសុខ កាលបើអរិយសាវ័កមានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្ត
 ក៏តាំងនៅល្អ ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ គឺថាគត
 ហៅថា អ្នកដល់នូវការស្មោះស្មើ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមិនមានសេចក្តី
 ស្មោះស្មើ អ្នកមិនមានសេចក្តីព្យាបាទ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមាន
 សេចក្តីព្យាបាទ អ្នកដល់នូវវិទ្យានៃធម៌ តែងចំរើននូវចិត្តានុស្សតិ ។
 បពិត្រមហានាម មួយវិញទៀត ព្រះអង្គគប្បីលើកនូវពួកទេវតា
 ថា ពួកទេវតាជាន់ចាតុម្មហារាជ័កៈ មានពួកទេវតាជាន់តារាត្រីវិញ មាន
 ពួកទេវតាជាន់យាមៈ មានពួកទេវតាជាន់តុសិត មានពួកទេវតាជាន់
 និម្មានតី មានពួកទេវតាជាន់បរិនិម្មិតវិសវគ្គី មានពួកទេវតាដែលរាប់
 បញ្ចូលក្នុងពួកព្រហ្ម មានពួកវេរីណ គឺព្រះនោះទៅទៀត ក៏មាន ពួក
 ទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសព្ទ មានសភាពយ៉ាងណា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ឯកទសវនិទានោ

ឥតោ ចុតា តត្ថ ឧប្បន្នា^(១) មយ្ហម្បិ តថា-
 រូទា សទ្ធា សិរិជ្ជតិ យថារូបេន សីលេន
 សមន្តាភតា តា ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថ
 ឧប្បន្នា មយ្ហម្បិ តថារូបំ សីលំ សិរិជ្ជតិ
 យថារូបេន សុតេន សមន្តាភតា តា ទេវតា
 ឥតោ ចុតា តត្ថ ឧប្បន្នា មយ្ហម្បិ តថា-
 រូបំ សុតំ សិរិជ្ជតិ យថារូបេន ចាកេន
 សមន្តាភតា តា ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថ
 ឧប្បន្នា មយ្ហម្បិ តថារូទោ ចាកោ សិរិជ្ជតិ
 យថារូទាយ បណ្ណាយ សមន្តាភតា តា ទេវតា
 ឥតោ ចុតា តត្ថ ឧប្បន្នា មយ្ហម្បិ តថា-
 រូទា បណ្ណេ សិរិជ្ជតិ ។ យស្មី មហានាម
 សមយេ អរិយស្មារិកោ អត្តនោ ច តាសញ្ច
 ទេវតានំ សទ្ធិញ្ច សីលញ្ច សុតញ្ច ចាកញ្ច
 បតាញ្ច អនុស្សវតិ ទេវស្ស តស្មី សមយេ

១ ឧ, ពន្ធបបណ្ណ ។ ម. ពន្ធបបណ្ណ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទាយ ជិកាទសកនិបាត

ច្បុកអំពីទីនេះ ទៅកើត ក្នុងទីនោះ អាត្មាអញមានស្នា មាន

សភាពដូច្នោះដែរ ពួកទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសីល មានសភាព

យ៉ាងណា ច្បុកអំពីទីនេះ ទៅកើតក្នុងទីនោះ អាត្មាអញមានសីល

មានសភាពដូច្នោះ ពួកទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសុត្តៈ មានសភាព

យ៉ាងណា ច្បុកអំពីទីនេះ ទៅកើត ក្នុងទីនោះ អាត្មាអញមានសុត្តៈ

មានសភាពដូច្នោះដែរ ពួកទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយចាតៈ

មានសភាពយ៉ាងណា ច្បុកអំពីទីនេះ ទៅកើតក្នុងទីនោះ អាត្មា

អញមានចាតៈ មានសភាពដូច្នោះដែរ ពួកទេវតា ទាំងនោះ

ប្រកបដោយបញ្ញា មានសភាពយ៉ាងណា ច្បុកអំពីទីនេះ ទៅកើត

ក្នុងទីនោះ អាត្មាអញមានបញ្ញា មានសភាពដូច្នោះដែរ ។

បពិត្រមហានាម អរិយសារីក រលីក ឡូស្នា សីល សុត្តៈ ចាតៈ

បញ្ញា របស់ខ្លួនផង របស់ពួកទេវតាទាំងនោះផង ក្នុងសម័យណា

ទុក្ខយោ ទុក្ខយវណ្ណោ

វា កបិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន នោសបិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ន មោហបិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ឧដ្ឋិកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
 ទេវតា អារត្ត ឧដ្ឋិកតចិត្តោ ខោ បន មហា-
 ធាម អរិយស្សវកោ លកតិ អត្តវេទំ លកតិ
 ធម្មវេទំ លកតិ ធម្មបសញ្ញានិ ទាម្មជ្ជិ បម្ម-
 ទិតស្ស បិតិ ជាយតិ បិតិបនស្ស កាយោ
 បស្សមតិ បស្សទុកាយោ សុខំ វេទិយតិ សុ-
 ខំនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ ។ អយំ វុច្ឆតិ
 មហាធាម អរិយស្សវកោ វិសមគតាយ បជា-
 យ សមប្បត្តោ វិហារតិ សត្យាបជ្ឈាយ ប-
 ជាយ អត្យាបជ្ឈោ វិហារតិ ធម្មសោតសមាបន្តោ
 ទេវតាទុស្សតិ កាវេតិ ។

(១១៧) ឯកំ សមយំ កតវា សត្តេស្ស

វិហារតិ កបិលវុច្ឆស្មី ទិក្រោធារាមេ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

អរិយសាវ័កនោះ ឥតមានរាគៈរប្រើតិចិត្តបាទ ឥតមានរោសៈរប្រើតិចិត្តបាទ ឥតមានមោហៈរប្រើតិចិត្តបាទ ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់អរិយសាវ័កនោះ ជាចិត្តត្រង់ក្នុងសម័យនោះ បពិត្រមហានាម លុះអរិយសាវ័ក មានចិត្តត្រង់ប្រាវន្យូរ្យក្នុងទៅតាហើយ តែងបានសេចក្តីយល់នូវអត្ត បានសេចក្តីយល់នូវធម៌ បានសេចក្តីរីករាយ ប្រកបដោយធម៌ កាលបើអរិយសាវ័ក មានចិត្តរីករាយហើយ បីតិក៍កើតឡើង កាលបើអរិយសាវ័ក មានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះអរិយសាវ័ក មានកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តែងបានទទួលនូវសេចក្តីសុខ កាលបើអរិយសាវ័ក មានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅល្អ ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ គឺថាគតហៅថា អ្នកដល់នូវការស្មោះស្មី ក្នុងពួកសត្វ ដែលមិនមានសេចក្តីស្មោះស្មី អ្នកមិនមានព្យាបាទ ក្នុងពួកសត្វ ដែលមានសេចក្តីព្យាបាទ អ្នកដល់នូវខ្សែវនធម៌ តែងចំរើននូវទៅតានុស្សតិ ។

(១១៧) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ

ក្នុងនិគ្រោធារាម ជិតគ្រងកបិលព័ស្តុ ក្នុងវិជនសក្កៈ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណយស្ស ឯកទសកថាបិដក

តេន ខោ បន សមយេន មហាបាមោ សក្កោ
តំលាបា វុដ្ឋិតោ ហោតិ អនិវុដ្ឋិតោ គេលកា ។
ឃ

តេន ខោ បន សមយេន សម្មហុលា ភិក្ខុ
ភកវតោ ចីវកម្មំ កកោនំ ធិដ្ឋិតចីវកោ ភកវ
តេមាសច្ចយេន ចារិកំ បក្កមិស្សត្ថតិ ។

អស្សោសិ ខោ មហាបាមោ សក្កោ សម្មហុ-
លា កិរ ភិក្ខុ ភកវតោ ចីវកម្មំ កកោនំ
ធិដ្ឋិតចីវកោ ភកវ តេមាសច្ចយេន ចារិកំ

បក្កមិស្សត្ថតិ ។ អថខោ មហាបាមោ សក្កោ
យេន ភកវ តេនុបស្កន្តមិ ឧបស្កន្តមិត្តា ភក-
វនំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ ធិសិទិ ។ ឯកមន្តំ

ធិសិទ្ធា ខោ មហាបាមោ សក្កោ ភកវនំ
ឯតទពេច សុតមេតំ កន្តេ សម្មហុលា កិរ
ភិក្ខុ ភកវតោ ចីវកម្មំ កកោនំ ធិដ្ឋិតចីវកោ

ភកវ តេមាសច្ចយេន ចារិកំ បក្កមិស្សត្ថតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនកាយ ឯកទសកនិបាត

សម័យនោះឯង មហានាមសក្កៈ ទើបនឹងសះស្បើយ ចាកជម្ងឺ បាន
សះស្បើយ ចាកជម្ងឺ មិនទាន់យូរប៉ុន្មាន ។ សម័យនោះឯង ស្រាប់តែ
ពួកភិក្ខុច្រើនរូប កំពុងធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ដោយ
គិតថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ ទ្រង់នឹងចៀស
ចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។ មហានាមសក្កៈ
បាន ឮថា ពួកភិក្ខុច្រើនរូប កំពុងធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ដោយគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយនឹងចៀស
ចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។ គ្រានោះ
មហានាមសក្កៈ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។
លុះមហានាមសក្កៈ អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូល
ព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបាន
ឮ ពាក្យនេះថា ពួកភិក្ខុច្រើនរូប កំពុងធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយ ចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ដោយគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ
ទ្រង់នឹងចៀសចេញទៅ កាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

តេសំ នោ កន្តេ នាណវិហារេហំ វិហារំ កេន^(១)
 វិហារេន វិហារតព្វន្តំ ។ សាធុ សាធុ មហានាម ឯតំ
 ខោ មហានាម តុម្ហាតំ បដិវ្វបំ កុលបុត្តានំ
 យំ តុម្ហេ តថាគតំ ឧបសង្កមិត្តា បុត្តេយ្យេថ
 តេសំ នោ កន្តេ នាណវិហារេហំ វិហារំ
 កេន វិហារេន វិហារតព្វន្តំ ។ សន្នោ ខោ
 មហានាម អាវាជកោ ហោតំ នោ អស្សន្នោ
 អាវុទ្ធវិយោ អាវាជកោ ហោតំ នោ កុសីនោ
 ឧបដ្ឋិតស្សតំ អាវាជកោ ហោតំ នោ ឧដ្ឋស្សតំ
 សមាហិតោ អាវាជកោ ហោតំ នោ អស-
 មាហិតោ បពាវ អាវាជកោ ហោតំ នោ
 ទុប្បតោ ។ ឥមេសុ ខោ តំ មហានាម បព្ពសុ
 ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយេ ធម្មេ ឧត្តរំ កាវេយ្យាសំ ។

១ ឧ.ប. ៣៨៧ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

បតីគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ កាលនៅដោយ
 វិហារធម៌ផ្សេង ៗ តើគួរនៅ ដោយវិហារធម៌ ដូចម្តេច ។ ព្រះ
 អង្គត្រាស់ថា បតីគ្រូមហានាម ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ បតីគ្រូ
 មហានាម ការសួរនេះឯង ជាកិច្ចដ៏សមគួរ ដល់ព្រះអង្គកុលបុត្រ
 ហើយ ដូរតថា ព្រះអង្គចូលមកគាល់តថាគត ហើយសួរថា បតីគ្រូ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ កាលនៅ ដោយវិហារធម៌ផ្សេង ៗ
 តើគួរនៅ ដោយវិហារធម៌ ដូចម្តេច ។ បតីគ្រូមហានាម បុគ្គលជា
 អ្នកមានសព្វ បានញ៉ាំងសព្វ ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមិនមាន
 សព្វ ១ អ្នកប្រាសព្វសេចក្តីព្យាយាម ញ៉ាំងព្យាយាម ឲ្យសម្រេច
 មិនមែន ជាអ្នកខ្ចីលច្រអូស ១ អ្នកមានសតិខ្ជាប់ខ្ជួន ញ៉ាំងសតិឲ្យ
 សម្រេច មិនមែនជាអ្នកភ្លេចសតិ ១ ជាអ្នកមានចិត្តតាំងមាំ បានញ៉ាំងចិត្ត
 ដែលតាំងមាំ ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមានចិត្តមិនតាំងមាំ ១ អ្នក
 មានប្រាជ្ញា បានញ៉ាំងប្រាជ្ញា ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកអប្បវ័ន្ត
 ប្រាជ្ញា ១ ។ បតីគ្រូមហានាម កាលបើព្រះអង្គ បានតាំង
 នៅក្នុងធម៌ទាំង៥ នេះហើយគប្បីចម្រើនឲ្យធម៌ ៦ យ៉ាង តទៅទៀត ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទ្ធរនិកាយស្ស ឯកទសកថាបិដកេ

ឥត ភ្នំ មហានាម តថាភតំ អនុស្សវេយ្យាសិ ឥតិបិ
 សោ ភកកំ ។ បេ ។ សត្តា នេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា
 ភកកំ ។ យស្មី មហានាម សមយេ អរិយស្សវិកោ
 តថាភតំ អនុស្សវតំ នេវស្ស តស្មី សមយេ
 រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន នោសបរិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ន មោហាបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ឧដុកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
 តថាភតំ អារត្ត ឧដុកតចិត្តោ ទោ បទ មហា-
 នាម អរិយស្សវិកោ លភតិ អត្តវេទំ លភតិ
 ធម្មវេទំ លភតិ ធម្មបសញ្ញាតំ ទាមុជ្ជិ បមុ-
 ទិតស្ស បិតិ ជាយតិ បិតិមនស្ស កាយោ
 បស្សម្ហតិ បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទិយតិ សុ-
 ខំនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ ។ ឥមំ ទោ ភ្នំ មហា-
 នាម ពុទ្ធានុស្សតិ កត្តន្តោបិ កាវេយ្យាសិ បិ-
 តោបិ កាវេយ្យាសិ ទិសិន្តោបិ កាវេយ្យាសិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ឯកទសកនិបាត

បពិត្រមហានាម ព្រះអង្គគប្បីរលឹកនូវព្រះតថាគត ក្នុងលោកនេះថា
 ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ។ បេ ។ ជាសាស្ត្រាចារ្យ នៃទេវតានឹង
 មនុស្សចាំឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែង
 វិលមកកាន់ភពថ្មីទៀត ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័ក
 រលឹកនូវព្រះតថាគត ក្នុងសម័យណា អរិយសាវ័កនោះ ឥតមាន
 រាគៈរូប័រចិត្តបាទ ឥតមានទោសៈ រូប័រចិត្តបាទ ឥតមានមោហៈ
 រូប័រចិត្តបាទ ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់អរិយសាវ័កនោះ ជាចិត្ត
 ត្រង់ក្នុងសម័យនោះ បពិត្រមហានាម លុះអរិយសាវ័កមានចិត្តត្រង់
 ប្រាព្ធនូវព្រះតថាគតហើយ តែងបានសេចក្តីយល់នូវអត្ត បានសេចក្តី
 យល់នូវធម៌ បានសេចក្តីរីករាយប្រកបដោយធម៌ កាលបើអរិយសាវ័ក
 មានចិត្តរីករាយហើយ ប័តកំភើតឡើង កាលបើអរិយសាវ័កមានចិត្ត
 ប្រកបដោយប័តិហើយ កាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះអរិយសាវ័កមានកាយស្ងប់
 រម្ងាប់ហើយ តែងបានទទួលនូវសេចក្តីសុខ កាលបើអរិយសាវ័កមាន
 សេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅល្អ ។ បពិត្រមហានាម ព្រះអង្គកំពុង
 ស្តេចយាងក្តី គប្បីចំរើន បិតក្តី គប្បីចំរើន គង់ក្តី គប្បីចំរើន

ទុតិយោ ទុតិយវិញ្ញា

ស យោ លោ ថំ កា វេ យ្យា សំ ក ម្មំ នំ អ ធំ ជ្ជ ហ លោ ថំ
កា វេ យ្យា សំ បុ ត្ត ស ម្ពា ធិ ស យ ធំ អ ជ្ឈ វា ស លោ ថំ
កា វេ យ្យា សំ ។

បុ ធំ ច បំ ត្ថំ ម ហា ធិ ម ធំ អ ទុ ស្ស វេ
យ្យា សំ ... ស ធំ អ ទុ ស្ស វេ យ្យា សំ ... អ ត្ត លោ
សំ លា ធំ អ ទុ ស្ស វេ យ្យា សំ ... អ ត្ត លោ ចា តំ អ
ទុ ស្ស វេ យ្យា សំ ... ទេ វ តា អ ទុ ស្ស វេ យ្យា សំ ស ធំ
ទេ វ ចា តុ ម្ព ហា វ ជិ កា ... ស ធំ ទេ វ ត ទុ ត្ត
យ ថា រូ ថា យ ស ទ្វា យ ស ម ណ្ណ ត តា តា ទេ វ តា
វ តា តុ តា ត តុ ឧ ប្ប ញ្ញា ម យ ម្បី ត ថា រូ ថា ស ទ្វា
សំ វិ ជ្ជ តំ យ ថា រូ ប ធំ សំ លេ ធំ ... សុ តេ ធំ ...
ចា តេ ធំ ... ប ញ្ញា យ ស ម ណ្ណ ត តា តា ទេ វ តា
វ តា តុ តា ត តុ ឧ ប្ប ញ្ញា ម យ ម្បី ត ថា រូ ថា
ប ញ្ញា សំ វិ ជ្ជ តំ តំ ។ យ ស្មី ម ហា ធិ ម
ស ម យេ អ រិ យ ស្ស វា កោ អ ត្ត លោ ច តា ស ញ្ច
ទេ វ តា ធំ ស ទ្វ ញ្ច សំ ល ញ្ច សុ ត ញ្ច

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ផ្នែក គប្បីចំរើន ផ្នែកផលិតការងារក្នុង គប្បីចំរើន គ្រប់គ្រងទីផ្ទៃដែល
ចង្អៀតដោយព្រះរាជបុត្រក្នុង គប្បីចំរើន នូវពុទ្ធានុស្សតិរច្ឆានដែរ ។

បពិត្រមហានាម មួយទៀត ព្រះអង្គគប្បីលើកនូវព្រះធម៌... គប្បី
លើកនូវព្រះសង្ឃ... គប្បីលើកនូវសីលទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ...

គប្បីលើកនូវចាតៈរបស់ព្រះអង្គ... គប្បីលើកនូវពួកទេវតាថា ពួក
ទេវតាក្នុងជាន់បាតុម្មហារាជិកៈ មាន... ពួកទេវតាក្រៅពីនោះទៅ

ទៀតក៏មាន ពួកទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសព្វមានសភាពយ៉ាងណា
ច្បាស់ដឹងនេះ ទៅក៏ក្នុងទីនោះ អាត្មាអញមានសព្វ មានសភាពដូច្នោះ

ដែរ ដោយសីល មានសភាពយ៉ាងណា... ដោយសុតៈ... ដោយ
ចាតៈ... ពួកទេវតាទាំងនោះប្រកប ដោយបញ្ញា ច្បាស់ដឹងនេះ មាន

សភាពយ៉ាងណា ទៅក៏ក្នុងទីនោះ អាត្មាអញមានបញ្ញា មានសភាព
ដូច្នោះដែរ ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័កលើកនូវសព្វ សីល សុតៈ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

ចាកញ្ច បញ្ចញ្ច អនុស្សាវតិ ទេវស្ស តស្មី សមយេ
 ភកបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ
 ហោតិ ន មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧដ្ឋ-
 តតមេវស្ស. តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ ទេវ-
 តា ភារត្ត ឧដ្ឋតតចិត្តោ ទោ បន មហានាម
 អរិយស្សាវតោ លភតិ អត្តវេទំ លភតិ ធម្ម-
 វេទំ លភតិ ធម្មបសញ្ញាតំ ចាម្មជ្ជំ បមុទិតស្ស
 បិតិ ជាយតិ បិតិមនស្ស កាយោ បស្សម្ពតិ
 បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទិយតិ សុខិនោ ចិត្តំ
 សមាធិយតិ ។ ឥមំ ទោ ភំ មហានាម ទេវ-
 តានុស្សាវតី តច្ឆន្តោបិ កាវេយ្យាសិ បិតោបិ
 កាវេយ្យាសិ និសិន្នោបិ កាវេយ្យាសិ សយា-
 លោបិ កាវេយ្យាសិ កម្មន្តំ អធិដ្ឋហន្តោបិ កា-
 វេយ្យាសិ បុត្តសម្ពាធសយនំ អដ្ឋាវសន្តោបិ
 កាវេយ្យាសិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទូរិកាយ ឯកាទសកនិទាន

ចាតៈ បញ្ញា របស់ខ្លួនផង របស់ពួកទេវតាទាំងនោះផង ក្នុងសម័យណា
 អរិយសាវ័កនោះ ឥតមានរាគៈរូបរឹតចិត្តបាន ឥតមានទោសៈរូបរឹតចិត្ត
 បាន ឥតមានមោហៈរូបរឹតចិត្តបាន ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់អរិយ-
 សាវ័កនោះ ជាចិត្តត្រង់ ក្នុងសម័យនោះ បពិត្រមហានាម លុះអរិយ-
 សាវ័កមានចិត្តត្រង់ ប្រារព្ធនូវពួកទេវតាហើយ រមែងបានសេចក្តីយល់
 នូវអត្ត បានសេចក្តីយល់នូវធម៌ បានសេចក្តីរីករាយប្រកបដោយធម៌
 កាលបើអរិយសាវ័កមានចិត្តប្រកប ដោយចិត្តហើយ កាយក៏ស្ងប់ម្យ៉ាង
 លុះអរិយសាវ័ក មានកាយស្ងប់ម្យ៉ាងហើយ តែងបានទទួលនូវសេចក្តី
 សុខ កាលបើអរិយសាវ័ក មានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តតាំងនៅល្អ ។
 បពិត្រមហានាម ព្រះអង្គកំពុងស្តេចយានភ្នំ គប្បីចំរើន បិតភ្នំ គប្បី
 ចំរើន គង់ភ្នំ គប្បីចំរើន ផ្នូភ្នំ គប្បីចំរើន ផ្សូផ្សងការងារភ្នំ គប្បី
 ចំរើន គ្រប់គ្រងនូវទីផ្ទះដែលចង្អៀត ដោយព្រះរាជបុត្រភ្នំ គប្បីចំរើន
 នូវទេវតានុស្សត្តិនេះបានដែរ ។

ទុក្ខយោ ទុក្ខិយវិញ្ញា

[១២០] ឯកំ សមយំ ភកវា សក្កេស្ក
 វិហារតិ កកិលវត្ថុស្មី ជីក្រោណាវាមេ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន ភកវា សាវត្ថយំ វស្សា-
 វាសំ ឧបគន្ធការោមោ ហោតិ ។ អស្សោសិ
 ខោ នង្គិយោ សក្កោ ភកវា តិវ សាវត្ថយំ
 វស្សាវាសំ ឧបគន្ធការោតិ ។ អថខោ នង្គិ-
 យស្ស សក្កស្ស ឯតទហោសិ យន្តនាហិម
 សាវត្ថយំ វស្សាវាសំ ឧបគច្ឆយ្យំ តត្ថ កម្ម-
 ន្តោវ អជិដ្ឋហិស្សាមិ ភកវន្តោ លច្ឆាមិ កា-
 លេន កាលំ នស្សនាយាតិ ។ អថខោ ភកវា
 សាវត្ថយំ វស្សាវាសំ ឧបគច្ឆិ(១) ។ នង្គិយោមិ
 ខោ សក្កោ សាវត្ថយំ វស្សាវាសំ ឧបគច្ឆិ
 តត្ថ កម្មន្តោវ អជិដ្ឋាតិ(២) ភកវន្តោ
 លច្ឆាតិ(៣) កាលេន កាលំ នស្សនាយ ។

---

១ ឧ. ឧបគច្ឆិ ។ ២ ឧ. អជិដ្ឋាសិ ។ ៣ ឧ. លកិ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

(១២០) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅ ក្នុងនិគ្រា-
 ធារាម ជិតក្រុងកបិលព័ស្ស ក្នុងវិវេនសក្កៈ ។ សម័យនោះឯង ព្រះមាន
 ព្រះភាគ មានបំណងនឹងចូលទៅគង់ចាំវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។
 នន្ទិយសក្កៈ បានឮដំណឹងថា ព្រះមានព្រះភាគ មានបំណងនឹងចូល
 ទៅគង់ចាំវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ នន្ទិយសក្កៈ មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា បើដូច្នោះ ទាំងអាត្មាអញ ក៏គួរចូលទៅនៅ
 ចាំវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថីដែរ អាត្មាអញ នឹងផ្លូវផ្តង់ការងារ ក្នុង
 ក្រុងសាវត្ថីនោះផង នឹងបានចូលព្រះហឫទ័យព្រះភាគ មួយផងមួយ កាល
 ផង ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ឃើញទៅគង់ចាំវស្សា ក្នុង
 ក្រុងសាវត្ថី ។ បំណែកហឫទ័យនន្ទិយសក្កៈ ក៏ចូលទៅនៅចាំ
 វស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថីដែរ ទាំងផ្លូវផ្តង់ការងារ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី
 នោះផង បានចូលព្រះហឫទ័យព្រះភាគ មួយផងមួយ កាលផង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនូវនិកាយស្ស ឯកវសកនិយោ

តេន ខោ បន សមយេន សមហុលា ភិក្ខុ
 កកវតោ ចីវកម្មំ កកោន្តំ ធិដ្ឋតចីវោ កក-
 វា តេមាសច្ចយេន ចារិកំ បក្កមិស្សត្ថតិ ។
 អស្សោសិ ខោ នន្ទិយោ សក្កោ សមហុលា
 តិវ ភិក្ខុ កកវតោ ចីវកម្មំ កកោន្តំ ធិដ្ឋ-
 តចីវោ កកវា តេមាសច្ចយេន ចារិកំ បក្ក-
 មិស្សត្ថតិ ។ អថខោ នន្ទិយោ សក្កោ
 យេន កកវា តេនុបស្កមិ ឧបស្កមិត្តា
 កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ធិសិទិ ។
 ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធា ខោ នន្ទិយោ សក្កោ
 កកវន្តំ ឯតទរោច សុតមេតំ កន្តេ សមហុលា
 តិវ ភិក្ខុ កកវតោ ចីវកម្មំ កកោន្តំ ធិដ្ឋ-
 តចីវោ កកវា តេមាសច្ចយេន ចារិកំ បក្ក-
 មិស្សត្ថតិ ។ តេសំ នោ កន្តេ នាណិវហា-
 វេហិ វិហារំ កេន វិហារេន វិហារតព្វន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួរនិកាយ ឯកាទសរាសិបាត

សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុជាច្រើនរូប ធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយ ចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ដោយគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ ទ្រង់
 ចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។ នន្ទិយ-
 សក្កៈ បានឮថា ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ដោយគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ
 ទ្រង់នឹងចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។ លំ-
 ដាប់នោះ នន្ទិយសក្កៈ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះនន្ទិយ-
 សក្កៈ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮពាក្យនេះថា ពួកភិក្ខុច្រើនរូប
 ធ្វើចីវរកម្ម ថ្វាយ ចំពោះ ព្រះមានព្រះភាគ ដោយគិតថា ព្រះមាន
 ព្រះភាគ មានចីវរសម្រេចហើយ ទ្រង់នឹងចៀសចេញទៅ កាន់ចារិក
 ដោយកាលកន្លងទៅ ៣ ខែ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំនឹង
 នោះកាលនៅដោយវិហារធម៌ផ្សេងៗ តើគួរនៅដោយវិហារធម៌ដូចម្តេច ។

ទុក្ខយោ ទុក្ខយវណ្ណោ

សាធុ សាធុ នង្គិយ ឯតំ ទោ នង្គិយ តុញ្ញតំ
 បដិវ្ចំ កុលបុត្តានំ យំ តុម្ហេ តថាគតំ
 ឧបសង្កម្ភិត្វា បុច្ឆេយ្យាថ តេសំ ឆោ កន្តេ
 ឆាធាវិហារេហិ វិហារតំ គេន វិហារេន វិហា-
 តព្វន្តំ ។ សន្នោ ទោ នង្គិយ អារាជគោ
 ហោតិ ឆោ អស្សន្នោ សីលវា អារាជគោ
 ហោតិ ឆោ ទុស្សីលោ អារទ្ធកិយោ អារា-
 ជគោ ហោតិ ឆោ កុសីនោ ឧបជ្ជិតស្សតិ
 អារាជគោ ហោតិ ឆោ ឪជ្ជស្សតិ សមាហិតោ
 អារាជគោ ហោតិ ឆោ អសមាហិតោ បពាវ
 អារាជគោ ហោតិ ឆោ ទុប្បណោ ។ ឥមេសុ ទោ
 តេ នង្គិយ ធសុ ឆម្មេសុ បតិដ្ឋាយ បព្វសុ
 ឆម្មេសុ អជ្ឈិតំ សតិ ឧបជ្ជបេតព្វា ។ ឥធិ
 វ្ចំ នង្គិយ តថាគតំ អនុស្សបយ្យាសិ ឥតិបិ

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់នង្គិយៈ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ ម្ចាស់នង្គិយៈ
 ការសួរនេះឯង ជាតិច្ចដ៏សម្បូរ ដល់ទ្រង់ជាកុលបុត្រហើយ ដ្បិតថា
 ទ្រង់ ចូលមកគាល់តថាគត ហើយសួរថា បតីគ្រូព្រះអង្គ ដ៏ចំរើន
 ពួកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ កាលនៅ ដោយវិហារធម៌ផ្សេង ៗ តើគួរនៅ
 ដោយវិហារធម៌ ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់នង្គិយៈ បុគ្គល ជាអ្នកមានសព្វ
 បានញ៉ាំងសព្វ ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមិនមានសព្វ ១ ជាអ្នកមាន
 សីល បានញ៉ាំងសីល ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកទ្រុស្តសីល ១
 ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម បានញ៉ាំងព្យាយាម ឲ្យសម្រេច មិន
 មែនជាអ្នកខ្ជិលប្រមូស ១ ជាអ្នកមានសតិខ្ជាប់ខ្ជួន បានញ៉ាំងសតិ ឲ្យ
 សម្រេច មិនមែនជាអ្នកក្លេចសតិ ១ ជាអ្នកមានចិត្តតាំងមាំ បានញ៉ាំង
 ចិត្តដែលតាំងមាំ ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកមានចិត្តមិនតាំងមាំ ១
 ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា បានញ៉ាំងប្រាជ្ញា ឲ្យសម្រេច មិនមែនជាអ្នកអំប្ប
 ឥតប្រាជ្ញា ១ ។ ម្ចាស់នង្គិយៈ បើទ្រង់បានតាំងនៅក្នុងធម៌ ទាំង ៦
 នេះហើយ គួរដម្កល់សតិ ក្នុងធម៌ ៥ យ៉ាង ក្នុងព្រះហឫទ័យ តទៅ
 ទៀត ។ ម្ចាស់នង្គិយៈ ទ្រង់គប្បីរលឹកនូវព្រះតថាគត ក្នុងលោកនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

សោ ភក្កវា អារហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណាសម្មុទ្ធោ

សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្វា

ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភក្កវាតិ ។ ឥតិ ខោ

តេ ទន្ធិយ តថាគតំ អារព្វំ អជ្ឈតំ សតិ

ឡបដ្ឋបេតព្វា ។

បុន ចបរំ តំ ទន្ធិយ ធម្មំ អនុស្ស-

រេយ្យាសី ស្វាគ្គាតោ ភក្កវតា ធម្មោ សន្ធិដ្ឋិកោ

អកាលិកោ ឃហិបស្សិកោ ឡបនយិកោ

បច្ចុតំ វេទិតព្វោ វិញ្ញហិតិ ។ ឥតិ ខោ

តេ ទន្ធិយ ធម្មំ អារព្វំ អជ្ឈតំ សតិ

ឡបដ្ឋបេតព្វា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ឯកទសកនិទាយ

ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បរិបូណ៌
 ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ជាព្រះសុគត ជ្រាបច្បាស់នូវលោក ទ្រង់ប្រសើរ
 ដោយសីលទិគុណារកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្នា នោះ ព្រះអង្គជាសារថី ទូន្មាន
 នូវបុរស ព្រះអង្គជាសស្រ្តាចារ្យនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងរិលមកកាន់កេតប្តីទៀត ។
 ម្នាលនន្ទិយៈ ព្រះអង្គទ្រង់គួរដម្កល់សតិ ក្នុងព្រះហឫទ័យ ប្រារព្ធ
 នូវព្រះតថាគត ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ម្នាលនន្ទិយៈ មួយទៀត ព្រះអង្គទ្រង់ គប្បីរលឹក នូវព្រះធម៌ថា
 ព្រះបរិយត្តិធម៌ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយ
 ដោយល្អ ព្រះនព្វលោកុត្តរធម៌ ជាធម៌ដែលអរិយបុគ្គលទាំងពួង ដឹងពិត
 ឃើញពិត ដោយបច្ចុវេក្ខណញ្ញាណ ជាធម៌ឱ្យនូវផល មិនរង់ចាំកាល
 ជាធម៌គួរដល់ឯហិបស្សវិធី ជាធម៌ដែលអរិយបុគ្គល គប្បីបង្កើនចូល
 មកទុកក្នុងខ្លួន ដោយអំណាចនៃការវិនា ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំង
 ឡាយ មានទុក្ខដិតពាបគុលជាដើម ឃើញច្បាស់ក្នុងចិត្តនៃខ្លួន ។

ម្នាលនន្ទិយៈ ព្រះអង្គទ្រង់គួរដម្កល់សតិ ក្នុងព្រះហឫទ័យ ប្រារព្ធ
 នូវព្រះធម៌ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

បុន ចបំ ភ្នំ នន្ទិយ កល្យាណមិត្ត
 អនុស្សវយ្យាសំ លាភា វត មេ សុលន្ទ្រ
 វត មេ យស្ស កល្យាណមិត្តា អនុកម្មកា
 អត្តកាមា ឪវាទកា អនុសាសិតាតិ^(១) ។

ឥតិ ខោ តេ នន្ទិយ កល្យាណមិត្ត
 អារត្ត អជ្ឈតំ សតិ ឧបជ្ឈបេតព្វា ។

បុន ចបំ ភ្នំ នន្ទិយ អត្តោ ចានំ
 អនុស្សវយ្យាសំ លាភា វត មេ សុលន្ទ្រ
 វត មេ យោហំ មច្ឆេមលបរយុដ្ឋិតាយ បជាយ
 វតតមលមច្ឆេវន ចេតសា អការំ អជ្ឈាសាមិ
 មុត្តត្ថាលោ បយតចាលី វេស្សន្តរតោ យាច-
 យោតោ ទានសិវិភាគរតោតិ ។ ឥតិ ខោ តេ
 នន្ទិយ ចានំ អារត្ត អជ្ឈតំ សតិ ឧបជ្ឈបេ-
 តព្វា ។

---

១ ឱ.ប. អនុសាសិតំ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ម្ចាស់នង្គុយ: មួយទៀត ទ្រង់គប្បីរើកន្លែងពួកកល្យាណមិត្ត
 ថា ឧហ្ម⁺ អាត្មាអញចំជាមានលាភ អាត្មាអញបានល្អហើយ ដែល
 មានពួកជន ជាកល្យាណមិត្ត ជាអ្នកអនុគ្រោះ អ្នកប្រាថ្នានូវប្រយោជន៍
 អ្នកទូន្មាន អ្នកប្រៀនប្រដៅ ។ ម្ចាស់នង្គុយ: ទ្រង់គួរដម្កល់
 សតិ ក្នុងព្រះហឫទ័យ ប្រារព្ធ នូវពួកកល្យាណមិត្ត ដោយ
 ប្រការដូច្នោះ ។

ម្ចាស់នង្គុយ: មួយទៀត ទ្រង់គប្បីរើក នូវចាតៈរបស់
 ទ្រង់ថា ឧហ្ម⁺ អាត្មាអញចំជាមានលាភ អាត្មាអញល្អហើយតើ ដែល
 អាត្មាអញ មានចិត្តមានមន្ទិលគឺសេចក្តីកំណាញ់ប្រាសចេញហើយ ក្នុង
 ពួកសត្វ ដែលមានមន្ទិល គឺសេចក្តីកំណាញ់ រូបវិញហើយ មានទាន
 បរិច្ចាគហើយ មានវេលាស្អាតហើយ ត្រេកអរក្នុងការលះ គួរឱ្យ
 គេសូមទាន ត្រេកអរក្នុងការឱ្យនឹងការចែករំលែក ហើយនៅគ្រប់គ្រង
 ផ្ទះ ។ ម្ចាស់នង្គុយ: ទ្រង់គួរដម្កល់ នូវសតិ ក្នុងព្រះ
 ហឫទ័យ ប្រារព្ធនូវចាតៈ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិយោកោ

បុន ចបរំ ភំ នន្ទិយ ទេវតា អនុស្ស-
 រយ្យាសិ យា តា ទេវតា អតិក្កម្មេវ កត-
 ឡីការកក្កានំ(១) ទេវានំ សហព្យតំ អញ-
 តំ មនោមយំ កាយំ ឧបបន្តា តា ករណីយំ
 អត្តនោ ន សមនុបស្សន្តិ កតស្ស វា
 បដិច្ចយំ សេយ្យថាបិ នន្ទិយ ភិក្ខុ អស-
 មយរិមុត្តោ ករណីយំ អត្តនោ ន សមនុបស្សតិ
 កតស្ស វា បដិច្ចយំ ឯវមេវ ទោ នន្ទិយ
 យា តា ទេវតា អតិក្កម្មេវ កតឡីការ-
 កក្កានំ ទេវានំ សហព្យតំ អញតំ មនោ-
 មយំ កាយំ ឧបបន្តា តា ករណីយំ អត្តនោ
 ន សមនុបស្សន្តិ កតស្ស វា បដិច្ចយន្តិ ។
 វតិ ទោ តេ នន្ទិយ ទេវតា អារត្ត
 អជ្ឈតិ សតិ ឧបជ្ជាបេតព្វា ។

១ ម. កតឡីការកក្កានំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនៃនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

ម្ចាស់នន្ទិយៈ មួយទៀត ទ្រង់គប្បីរលឹកពួកទេវតាថា ទេវតា
ណា ដែលរំលងនូវពួកទេវតា ដែលមានកតឡីកាកហារ ជាចំណី
(កាមាវចរទេវតា) បានទៅកើតក្នុងពួកទេវតា ដែលសម្រេចដោយ ឈាន-
ចិត្ត (ព្រហ្ម) ណាមួយ ទេវតាទាំងនោះ មិនពិចារណាយើញម្យ៉ាងច្រើនរស
ខ្លួន ឬនូវសេចក្តីចំរើន នៃអំពើដែលខ្លួនធ្វើហើយ ម្ចាស់នន្ទិយៈ ដូចជា
ភិក្ខុសមយវិមុត្ត រមែងមិនពិចារណាយើញ នូវកិច្ចរសខ្លួន ឬនូវ
សេចក្តីចំរើននៃអំពើដែលខ្លួនធ្វើហើយ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់នន្ទិយៈ
ទេវតាណា ដែលផ្ទះរំលង នូវពួកទេវតា ដែលមានកតឡីកាកហារ
ជាចំណី បានទៅកើត ក្នុងពួកទេវតា ដែលសម្រេចដោយ ឈាន-
ចិត្តណាមួយ ទេវតាទាំងនោះ រមែងមិនពិចារណាយើញ នូវកិច្ច
រសខ្លួន ឬនូវសេចក្តីចំរើន នៃអំពើដែលខ្លួនធ្វើហើយ ក៏យ៉ាង
នោះដែរ ។ ម្ចាស់នន្ទិយៈ ទ្រង់គប្បីដម្កល់សតិ ក្នុង
ព្រះហឫទ័យ ប្រារព្ធនូវពួកទេវតា ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

ឥមេហំ ខោ នន្ទិយ ឯកានិសហំ ធម្មេហំ
 សមញ្ញាភតោ អរិយស្សារិកោ បជហានេវ ទាប-
 កេ អកុសលេ ធម្មេ ន ឧទានិយតិ ។
 សេយ្យថាបិ នន្ទិយ កុម្មោ ជិក្ខុវ្យោ លោ-
 ភន្តិ បន្ទាមសតិ(១) សេយ្យថាបិ នន្ទិយ តិ-
 ណា(២) អត្តំ មុត្តោ ឧបាស្សោ កច្ឆតិ លោ នឡិ
 បច្ឆនាវត្តតិ ឯវមេវ ខោ នន្ទិយ ឥមេហំ ឯកានិសហំ
 ធម្មេហំ សមញ្ញាភតោ អរិយស្សារិកោ បជហានេវ
 ទាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ន ឧទានិយតិ ។

[១២០] អថខោ អាយស្មា សុក្ខតិ សទ្ធន

ភិក្ខុនា សន្ធិ យេន ភក្កវា តេនុបសន្តមិ
 ឧបសន្តមិត្វា ភក្កវន្តិ អភិវនេត្វា ឯកមន្តិ ជិសិទិ ។
 ឯកមន្តិ ជិសិទ្ធិ ខោ អាយស្មន្តិ សុក្ខតិ ភក្កវា

១ ឧ.ម. និក្ខុវ្យោ ភមេវ ឧទំ តោ វន្តិ បញ្ចវមនីតិ ទិស្សន្តិ ។ ២ ឧ.
 សេយ្យថាបិ វា បទ នន្ទិយ សុត្តេ ពិណាយេតិ ទិស្សន្តិ ។ ម. សេយ្យថាបិ
 នន្ទិយ សុត្តេ ពិណាយេតិ ទិស្សន្តិ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ម្នាលនន្ទិយៈ អរិយសាវ័ក ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១១ នេះឯង
 តែងលះបង់ មិនប្រកាន់ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកឡើយ ។ ម្នាលនន្ទិយៈ
 ដូចជាក្អមផ្កាប់ រមែងមិនស្រូបយកទឹក ដែលហូរចេញបានឡើយ យ៉ាង
 ណាមិញ ម្នាលនន្ទិយៈ ពុំនោះសោត ដូចជាក្លើង កាលនេះរាល
 ដាលផុតអំពីស្មៅហើយ ក៏មិនត្រឡប់មករកស្មៅដែលនេះរួចហើយវិញ
 យ៉ាងណាមិញ ម្នាលនន្ទិយៈ អរិយសាវ័ក ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១១
 នេះ តែងលះបង់ មិនប្រកាន់ពួកអកុសលធម៌លាមកឡើយ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ។

(១២១) ត្រាពោះ ព្រះសុភ្នតិ ដ៏មានអាយុ ចូលទៅ
 គាល់ព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងសុខ្ខិត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ថ្វាយបង្គំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។
 លុះព្រះសុភ្នតិដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទាយស្ស ឯកទសកថា

ឯតទកេច កោ ឆាម(១) អយំ សុក្ខតិ
 កិក្ខុតិ ។ សទ្ធោ នាមាយំ កន្លេ កិក្ខុ សទ្ធិស្ស
 ឧទាសកស្ស បុត្តោ សទ្ធា អការស្នា អនការិយំ
 បព្វដិគោតិ ។ កក្ខិ បនាយំ សុក្ខតិ សទ្ធោ កិក្ខុ
 សទ្ធិស្ស ឧទាសកស្ស បុត្តោ សទ្ធា អការស្នា
 អនការិយំ បព្វដិគោ សទ្ធិស្សតិ សទ្ធាបទានេស្មតិ ។
 ឯតស្ស កកវា កាលោ ឯតស្ស សុកត កាលោ
 កកវា សទ្ធិស្ស សទ្ធាបទានាធិ កាសេយ្យ ឥនាណហំ
 ជាធិស្សមិ យទិ វា អយំ កិក្ខុ សទ្ធិស្សតិ
 សទ្ធាបទានេស្ម យទិ វា ឆោតិ ។ តេនហិ សុក្ខតិ
 សុណហំ សាធុកំ មនសិករេហិ កាសិស្សមិតិ ។
 ឯវំ កន្លេតិ ខោ អាយស្នា សុក្ខតិ កកវតោ
 បព្វស្សេសិ ។ កកវា ឯតទកេច ឥធិ សុក្ខតិ
 កិក្ខុ សីលវា ហោតិ ចាតិមោក្ខសិវាសិវតោ
 វិហារតិ អាចារតោវរសម្មន្នោ អណ្តាមត្តេស្ម វជ្ជេស្ម
 កយទស្សវិ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេស្ម ។

---

១ ឧ. នាមាយំ ។ ឃ. នាមោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ឯកាវសកនិទាន

ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់សុភ្នតិ ភិក្ខុនេះឈ្មោះអ្វី ។ បពិត្រ

ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះឈ្មោះសទ្ធិៈ ជាកូនឧបាសក អ្នកមានសទ្ធា

បានចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួស ដោយសទ្ធា ។ ម្ចាស់សុភ្នតិ

សទ្ធិភិក្ខុនេះ ជាកូនឧបាសក អ្នកមានសទ្ធា បានចេញចាកផ្ទះ ចូល

មកកាន់ផ្នួស ដោយសទ្ធា នឹងប្រាកដ ក្នុងសទ្ធាចារិតទាំងឡាយ ដែរ

ឬ ។ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ កាលនេះ ជាកាលគួរ ដល់ព្រះអង្គ

ហើយ បពិត្រព្រះសុគត កាលនេះ ជាកាលគួរ ដល់ព្រះអង្គហើយ

ព្រះមានព្រះភាគ គួរសំដែងសទ្ធាចារិតទាំងឡាយ របស់បុគ្គលអ្នកមាន

សទ្ធា ពោះភិក្ខុនេះប្រាកដ ក្នុងសទ្ធាចារិតទាំងឡាយក្តី មិនប្រាកដក្តី

ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងដឹង ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។ ម្ចាស់សុភ្នតិ បើដូច្នោះ

អ្នកចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង

ប្រាប់ ។ ព្រះសុភ្នតិដ៏មានអាយុ ទទួលព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះមានព្រះ

ភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់

សុភ្នតិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ អ្នកមានសីល សម្របក្នុងបាតិមោក្ខសំរិះ

បរិបូណ៌ដោយអាចារៈនឹងគោចរៈ ឃើញក៏យក្នុងទោសទាំងឡាយ សូម្បី

បន្តិចបន្តួច ហើយសមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

យ ម្បី សុក្ខតំ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។
សមាទាយ សិក្ខតំ សិក្ខាបទេសុ ឥនម្បី
សុក្ខតំ សទ្ធិស្ស សទ្ធាបទានំ ហោតិ ។

បុន ចបំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ
ហោតិ សុតនរោ សុតសង្កេតយោ យេ តេ
ធម្មា អាទិកកល្យាណា មជ្ឈេកកល្យាណា បរិ-
យោសានកកល្យាណា សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវ-
លបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទ្ធិ
តថាវុទាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតា ហោតិ ធនា
វេសា បរិចតា មនសាទុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា
សុច្ឆដិទ្ធា ។ យ ម្បី សុក្ខតំ ភិក្ខុ ពហុ-
ស្សុតោ ហោតិ ។ បេ ។ ទិដ្ឋិយា សុច្ឆ-
ដិទ្ធា ឥនម្បី សុក្ខតំ សទ្ធិស្ស សទ្ធាប-
ទានំ ហោតិ ។

បុន ចបំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ កកល្យាណាមិត្តោ
ហោតិ កកល្យាណាសមហាយោ កកល្យាណាសម្បុរោ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ម្ចាស់សុភ័ក្តិ ព្រោះជាកិច្ច ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ សមាទានសិក្សា
ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ម្ចាស់សុភ័ក្តិ នេះជាសព្វចរិត របស់បុគ្គល
អ្នកមានសព្វ ។

ម្ចាស់សុភ័ក្តិ មួយទៀត កិច្ចជាពហុស្វត អ្នកទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធ-
វិបនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ សន្សំទុកពុទ្ធវិបនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់
ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល
លំអបទចុង ប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈ ដ៏
បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ កិច្ចនោះក៏
បានស្តាប់ច្រើន បានទ្រទ្រង់ ចាំស្ងាត់ រត់មាត់ ត្រិះរិះ ដោយចិត្ត
គ្រាស់ដឹងល្អដោយទិដ្ឋិ ។ ម្ចាស់សុភ័ក្តិ កិច្ចជាពហុស្វត ។ បេ ។
គ្រាស់ដឹងល្អ ដោយទិដ្ឋិ ម្ចាស់សុភ័ក្តិ នេះជាសព្វចរិត របស់
បុគ្គលអ្នកមានសព្វ ។

ម្ចាស់សុភ័ក្តិ មួយវិញទៀត បុគ្គលជាកិច្ច តែងជាអ្នក
មានមិត្តល្អ មានសំណូញ្ញាល្អ បែរឈមទៅរកមិត្តល្អ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ឯកទសកថិយតោ

យម្បិ សុក្ខតិ ភិក្ខុ កល្យាណាមិត្តោ ហោតិ
កល្យាណាសហាយោ កល្យាណាសម្បវេណី វេទម្បិ
សុក្ខតិ សទ្ធិស្ស សទ្ធាបទានំ ហោតិ ។

បុណ ចបរំ សុក្ខតិ ភិក្ខុ សុវេទោ ហោតិ
សោវចស្សករណេហិ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
ខមោ បទក្ខណត្តាហិ អនុសាសនំ ។ យម្បិ
សុក្ខតិ ភិក្ខុ សុវេទោ ហោតិ សោវចស្សករណេហិ
ធម្មេហិ សមន្តាគតោ ខមោ បទក្ខណត្តាហិ
អនុសាសនំ វេទម្បិ សុក្ខតិ សទ្ធិស្ស
សទ្ធាបទានំ ហោតិ ។

បុណ ចបរំ សុក្ខតិ ភិក្ខុ យានិ តានិ
សត្រញ្ញានីមំ ឧត្តារីតានិ កីករណីយានិ តត្រេ(២)
នក្ខោ ហោតិ អនលសោ តត្រុតាយាយ រីម-
សាយ សមន្តាគតោ អលំ កាតុំ អលំ សិរិទាតុំ ។

---

២ ទ. ពន្ធ ។

ពុទ្ធសមណិក អង្គការនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

ម្ចាស់សុភ័តិ ព្រោះថាភិក្ខុ ជាអ្នកមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ បែរទៅ
រកមិត្តល្អ ម្ចាស់សុភ័តិ នេះជាសត្វចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសត្វ ។

ម្ចាស់សុភ័តិ មួយទៀត ភិក្ខុដែលគេប្រដៅដោយ ប្រកបដោយ
ធម៌ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងធ្វើនូវភាពជាអ្នកប្រដៅដោយ ជាអ្នកអត់ធន់
ទទួលយក ពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយចំណែកខាងស្តាំ ។ ម្ចាស់សុភ័តិ
ព្រោះភិក្ខុដែលគេប្រដៅដោយ ប្រកបដោយធម៌ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងធ្វើនូវ
ភាពជាអ្នកប្រដៅដោយ ជាអ្នកអត់ធន់ ទទួលយក ពាក្យប្រៀនប្រដៅ
ដោយចំណែកខាងស្តាំ ម្ចាស់សុភ័តិ នេះជាសត្វចរិត របស់បុគ្គល
អ្នកមានសត្វ ។

ម្ចាស់សុភ័តិ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ ណាមួយ ធំ ឬ តូច
របស់សព្វហ្មថាបុគ្គលទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រសប់ មិនខ្ជិល
ប្រអូស ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ប្រកប ដោយការពិចារណា ដោយ
ឧបាយ ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ជាបុគ្គលអាចធ្វើបាន អាចចាត់ចែងបាន ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

យម្បិ សុក្ខតំ ភិក្ខុ យា និ តានិ សព្វហ្ម-
 ចារីនំ ។ បេ ។ អលំ កាតុំ អលំ សិវិទានុំ
 ឥនម្បិ សុក្ខតំ សទ្ធស្ស ភិក្ខុ បទានំ
 ហោតិ ។

បុណ ចបំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ ធម្មកាមោ
 ហោតិ បិយសមុទាហារោ អភិធម្មេ អភិវិ-
 នយេ ទុទ្ធារម្បាមុដ្ឋោ ។ យម្បិ សុក្ខតំ
 ភិក្ខុ ធម្មកាមោ ហោតិ បិយសមុទាហារោ
 អភិធម្មេ អភិវិនយេ ទុទ្ធារម្បាមុដ្ឋោ ឥនម្បិ
 សុក្ខតំ សទ្ធស្ស ភិក្ខុ បទានំ ហោតិ ។

បុណ ចបំ សុក្ខតំ ភិក្ខុ អារទ្ធវិយោ វិហារតិ
 អកុសលានំ ធម្មានំ បហាជាយ កុសលានំ
 ធម្មានំ ឧបសម្ពនាយ តាមវា ទុទ្ធារម្បាមុដ្ឋោ
 អនិក្ខត្តជរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ យម្បិ
 សុក្ខតំ ភិក្ខុ អារទ្ធវិយោ វិហារតិ ។ បេ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ម្នាលសុភ័តិ ព្រោះភិក្ខុទាំងឡាយណា របស់សុត្តប្បនិក្ខេបទាំងឡាយ
ៗ បេ ៗ ភិក្ខុជាអ្នកអាចធ្វើបាន អាចចាត់ចែងបាន ម្នាលសុភ័តិ នេះ
ជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្នាលសុភ័តិ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ មានការហៅរក
ដោយពាក្យជាទីស្រឡាញ់ មានសេចក្តីរីករាយដ៏លើសលុប ក្នុងអភិធម៌
នឹងអភិវិន័យ ។ ម្នាលសុភ័តិ ព្រោះភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ មានការហៅ
រក ដោយពាក្យជាទីស្រឡាញ់ មានសេចក្តីរីករាយដ៏លើសលុប ក្នុង
អភិធម៌ នឹងអភិវិន័យ ម្នាលសុភ័តិ នេះជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នក
មានសទ្ធា ។

ម្នាលសុភ័តិ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកប្រាជ្ញព្យាយាម ដើម្បីលះបង់អកុ-
សលធម៌ទាំងឡាយ ដើម្បីធ្វើកុសលធម៌ទាំងឡាយ ឲ្យបរិបូណ៌ ជាអ្នក
មានកំឡាំង មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងមាំមួន មិនដាក់ចុះ ក្នុងកុសលធម៌
ទាំងឡាយចោល ។ ម្នាលសុភ័តិ ព្រោះភិក្ខុអ្នកប្រាជ្ញព្យាយាម ៗ បេ ៗ

សុត្តនិកាយេ អង្គនិទានយស្ស ឯកទសកនិទានេ

ឥន្ទម្បី សុក្ខតិ សុទ្ធស្ស សទ្ធាបទានំ ហោតិ ។
 បុន ចបរំ សុក្ខតិ ភិក្ខុ ចន្ទំ ឈា-
 នានំ អាកិចេតសិកានំ ទិដ្ឋិច្ឆន្ទសុខវិហារានំ
 និកាមលាភិ ហោតិ អតិច្ឆលាភិ អកសរ-
 លាភិ ។ យម្បី សុក្ខតិ ភិក្ខុ ចន្ទំ
 ឈានានំ អាកិចេតសិកានំ ទិដ្ឋិច្ឆន្ទសុខវិហារានំ
 និកាមលាភិ ហោតិ អតិច្ឆលាភិ អកសរ-
 លាភិ ឥន្ទម្បី សុក្ខតិ សុទ្ធស្ស សទ្ធាបទានំ
 ហោតិ ។

បុន ចបរំ សុក្ខតិ ភិក្ខុ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសិ អនុស្សាតិ សេយ្យដីទំ ឯកម្បី
 ជាតិ ទ្វេបំ ជាតិយោ តិស្សាបិ ជាតិយោ
 ចតស្សាបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ
 ទសបិ ជាតិយោ វីសម្បី ជាតិយោ តីសម្បី
 ជាតិយោ ចត្តាម្បីសម្បី ជាតិយោ បញ្ហាសម្បី
 ជាតិយោ ជាតិសតម្បី ជាតិសហស្សម្បី

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ឯកទសកថិណត

ម្នាលសុភ័ក្តិ នេះជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្នាលសុភ័ក្តិ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកបានតាមប្រាថ្នា បានដោយ
មិនលំបាក បានដោយឆ័យខ្យល់ឈានទាំង ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តដ៏

ថ្លៃថ្នូរ ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលសុភ័ក្តិ ព្រោះភិក្ខុជា

អ្នកបានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយឆ័យ ខ្យល់ឈាន

ទាំង ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្នូរ ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ ក្នុង

បច្ចុប្បន្ន ម្នាលសុភ័ក្តិ នេះជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្នាលសុភ័ក្តិ មួយទៀត ភិក្ខុរលីកឃើញនូវជាតិ ដែលខ្លួន

ធ្លាប់ស្រឡាញ់នៅ ក្នុងកាលមុន ជាច្រើនជាតិ គឺរលីកឃើញបាន ១

ជាតិ ២ ជាតិ ៣ ជាតិ ៤ ជាតិ ៥ ជាតិ ១០ ជាតិ ២០ ជាតិ

៣០ ជាតិ ៤០ ជាតិ ៥០ ជាតិ ១០០ ជាតិ មួយពាន់ជាតិ

ទុក្ខយោ ទុក្ខិយវត្តោ

ជាតិសតសហស្សម្បិ អនេកេបិ សំវដ្តកម្មេ
 អនេកេបិ វិវដ្តកម្មេ អនេកេបិ សំវដ្តវិវដ្តកម្មេ
 អមុត្រាសី ឃំនាមោ ឃំតោត្តោ ឃំវណ្ណោ
 ឃំមាហារោ ឃំសុខទុក្ខម្បដិសំវេទី ឃំមាយុ-
 បរិយន្តោ សោ តតោ តុតោ អមុត្រ
 ទុទទាទី តត្រាចាសី ឃំនាមោ ឃំតោត្តោ
 ឃំវណ្ណោ ឃំមាហារោ ឃំសុខទុក្ខម្បដិសំវេទី
 ឃំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ តុតោ ឥតុបប-
 ញ្ញាតិ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិ-
 ហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាវតិ ។ យម្បិ
 សុក្ខតិ ភិក្ខុ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុ-
 ស្សាវតិ សេយ្យបីទំ អនេកម្បិ ជាតិ ទ្រេបិ
 ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ
 អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាវតិ ឥទម្បិ
 សុក្ខតិ សទ្ធស្ស សទ្ធាបទានំ ហោតិ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

មួយសែនជាតិក៏បាន រលឹកឃើញបានច្រើនសំវដ្តក៏ប្ប ច្រើនវិវដ្តក៏ប្ប
 ច្រើនសំវដ្តវិវដ្តក៏ប្ប ក៏បានថា អាត្មាអញ បានកើត ក្នុងភពឯនោះ
 មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មាន
 អាហារ យ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខ យ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុ
 ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញនោះ ច្បុកចាត់អត្តភាពនោះហើយ បាន
 ទៅកើតក្នុងទីណា លុះអាត្មាអញទៅកើត ក្នុងទីនោះហើយ មានឈ្មោះ
 យ៉ាងនេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារ
 យ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ
 លុះអាត្មាអញនោះ ច្បុកចាត់អត្តភាពនោះហើយ ទើបបានមកកើត ក្នុងទី
 នេះ (ភិក្ខុ) រលឹកឃើញជាតិដែលខ្លួនធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុន
 បានច្រើនជាតិ ព្រមទាំងអាការ ទាំងទុក្ខស ដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ម្នាលសុភ័តិ ព្រោះភិក្ខុរលឹកឃើញជាតិ ដែលខ្លួនធ្លាប់អាស្រ័យ
 នៅ ក្នុងកាលមុន គឺរលឹកឃើញបាន ១ ជាតិ ២ ជាតិ ។ មេ ។
 រលឹកឃើញជាតិ ដែលខ្លួនធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុន បានច្រើន
 ជាតិ ព្រមទាំងអាការ ទាំងទុក្ខស ដោយប្រការដូច្នោះ ម្នាល
 សុភ័តិ នេះ ជាសទ្ធាចារិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

សុត្តនិបិដក អង្គការិយស្ស ឯកទសកនិទានោ

បុំ ចបំ សុក្ខំ ភិក្ខុំ ទិព្វេន ចក្ខុណា
 វិសុទ្ធន អត្តកន្លមា នុសកេន សត្តេ បស្សុតិ
 ចវមា នេ ឧបបជ្ជមា នេ ហំ នេ បណីតេ
 សុវណេ ទិព្វណេ សុភតេ ទុក្ខតេ យថា-
 កម្មបកេ សត្តេ បណាតតិ ឥមេ វត
 កោត្តោ សត្តា កាយទុក្ខវតេន សមញ្ញាគតា
 វិច្ឆិទុក្ខវតេន សមញ្ញាគតា មនោទុក្ខវតេន សម-
 ញ្ញាគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិញ្ញាទិដ្ឋិកា
 មិញ្ញាទិដ្ឋិកម្មសមាទាណា តេ កាយស្ស ភេទា
 បាម្មរណា អនាយំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆ័តំ វិរយំ
 ឧបបជ្ជា ឥមេ វា បន កោត្តោ សត្តា
 កាយសុចរិតេន សមញ្ញាគតា វិច្ឆិសុចរិតេន សម-
 ញ្ញាគតា មនោសុចរិតេន សមញ្ញាគតា អរិ-
 យានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្ម-
 សមាទាណា តេ កាយស្ស ភេទា បាម្មរណា
 សុក្ខតិ សត្តំ លោកំ ឧបបជ្ជាតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ឯកទសកនិទាន

មាលសុត្តិ មួយទៀត ភិក្ខុមានទិព្វចក្ខុ ដំបូរសុទ្ធ កន្លងចក្ខុ
 របស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញពួកសត្វដែលច្រៀត នឹងការបាប់បដិសន្ធិ
 ជាសត្វថោកទាប នឹងខ្ពង់ខ្ពស់ មានសម្បុររលូន នឹងសម្បុរអាគ្រក់
 ទៅកាន់សុត្តិ នឹងទុក្ខតិ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលអន្ទោលទៅ
 តាមយថាភិក្ខុ (របស់ខ្លួន) ថា អើហ្ន៎⁺ សត្វទាំងនោះ ប្រកបដោយ
 កាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវិច័ទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាអ្នក
 និយាយតិះដៀល នូវព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ មានសេចក្តីយល់ខុស
 ប្រកាន់មាំនូវអំពើដែលយល់ខុស សត្វទាំងនោះ លុះដល់បែកធ្លាយរាង
 កាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិបាត ទរក ពុំខាន អើ
 ហ្ន៎⁺ ចំណែកពួកសត្វ ទាំងអម្បាលនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត
 ប្រកប ដោយវិច័សុចរិត ប្រកប ដោយ មនោសុចរិត ជាអ្នកមិន
 និយាយតិះដៀល ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ
 ប្រកាន់មាំនូវអំពើ ដែលយល់ត្រូវ សត្វទាំងនោះ លុះបែកធ្លាយ
 រាងកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុងសុត្តិ ស្នតិ ទៅលោក

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

ឥតំ ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាណុសកេន
 សត្តេ បស្សតំ ចរិមារេ ឧបបជ្ឈមារេ ហីរេ បណីតេ
 សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុកតេ ទុក្កតេ យថាកម្មបកេ
 សត្តេ បដាណតំ ។ យម្បិ សុក្កតំ ភិក្កុ
 ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធន ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ
 សត្តេ បដាណតំ ឥទម្បិ សុក្កតំ សទ្ធស្ស សទ្ធា-
 បទានំ ហោតំ ។

បុន ចបរំ សុក្កតំ ភិក្កុ អាសវានំ ខយា
 អនាសរំ ចេតោវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតំ ។ យម្បិ
 សុក្កតំ ភិក្កុ អាសវានំ ខយា ។ បេ ។ សច្ចិ-
 កត្វា ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតំ ឥទម្បិ សុក្កតំ សទ្ធស្ស
 សទ្ធាបទានំ ហោតតំ ។

ឃិវំ វិត្តេ អាយស្មា សុក្កតំ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច

ភិក្ខុមានទិព្វចក្ខុ ដំបរិសុទ្ធ កន្លងនូវចក្ខុ របស់បទុស្សប្រមុតា មើល
 ឃើញនូវពួកសត្វដែលច្យុត នឹងការចាប់បដិសន្ធិ ជាសត្វថោកទាបនឹង
 ទុក្ខម មានសម្បុរល្អ នឹងសម្បុរកាក្រក់ នៅកាន់សុគតិ នឹង
 ទុគ្គតិ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលអន្ទោលទៅតាមយថាកម្ម (របស់ខ្លួន)
 ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ម្នាលសុភ្លតិ ព្រោះភិក្ខុមានទិព្វចក្ខុ ដំបរិសុទ្ធ
 ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលអន្ទោលទៅ តាមយថាកម្ម (របស់ខ្លួន)
 ម្នាលសុភ្លតិ នេះជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

ម្នាលសុភ្លតិ មួយវិញទៀត ភិក្ខុបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវចេតនា-
 វិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈ
 ទាំងឡាយ ដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខមរបស់ខ្លួន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ហើយសម្រេច
 សម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលសុភ្លតិ ព្រោះភិក្ខុបានធ្វើ ឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ បេ ។
 ព្រោះអស់ទៅ នៃអាសវៈទាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ
 ម្នាលសុភ្លតិ នេះ ជាសទ្ធាចរិត របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ។

កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះសុភ្លតិ ដ៏មានអាយុ ក្រាបទូលចំពោះ ព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

យា មិមា មិ កន្លៃ កកវតា សទ្ធិស្ស សទ្ធាបទានា មិ
 កាសិតា មិ សំវិជ្ជមិ តា មិ ឥមស្ស កិក្កុនោ
 អយព្ភា កិក្កុ ឯតេសុ សន្និស្សតិ ។ អយំ កន្លៃ
 កិក្កុ សីលវា ហោតិ ទានមោក្ខសំវិសំវតោ
 វិហារតិ អាចារតោចរសម្បន្នោ អណ្តមត្តេសុ វជ្ជេសុ
 កយទស្សវី សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។
 អយំ កន្លៃ កិក្កុ ពហុស្សតោ ហោតិ សុតិដរោ
 សុតិសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិកកល្យាណា
 មជ្ឈេកកល្យាណា បរិយោសានកកល្យាណា សាត្តិ
 សព្វពុំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ
 អភិវឌ្ឍ តថាភូមិស្ស ធម្មា ពហុស្សតា ហោមិ
 ធាតា វចសា បរិនិតា មនសានុបេក្ខតា ទិដ្ឋិយា
 សុប្បដិដ្ឋា ។ អយំ កន្លៃ កិក្កុ កេល្យាណមិត្តោ ១
 កកល្យាណសម្ភារយោ កកល្យាណសម្បវដ្តោ ។

១ ខ.ម. ឯត្តន្តរោ យោគីតិ ពាលោ វិស្សត ។

សុត្តន្តបិដក អង្គធួនកាយ ឯកាទសវគ្គបិដក

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សព្វចារឹកទាំងឡាយណា របស់បុគ្គលអ្នកមាន
 សព្វ ដែលព្រះមានព្រះភាគបាន ទ្រង់សំដែងហើយ សព្វចារឹក
 ទាំងនោះ វែមនឹងមានប្រាកដ ដល់ភិក្ខុនេះ ទាំងភិក្ខុនេះ ក៏នឹង
 ប្រាកដ ក្នុងសព្វចារឹកទាំងនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ
 ជាអ្នកមានសីល សង្រួម ក្នុងបាតិមោក្ខសំវារៈ បរិបូណ៌ដោយ
 អាចារៈនឹងគោបរៈ ឃើញភ័យ ក្នុងទោសទាំងឡាយ សូម្បីបន្តិច
 បន្តួច សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះជាពហុសូត អ្នកទ្រទ្រង់ខ្ញុំវត្តខ្ញុំចនៈ ដែល
 ខ្លួនក្លានស្តាប់ហើយ សម្បូរខ្ពុត ខ្ញុំវត្តខ្ញុំចនៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ
 ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដ៏ម លំអបទណ្ណាល លំអ
 បទបុន្ន ប្រកាសខ្ញុំព្រហ្មចារឹកធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈ
 ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយ មានសភាពរុញច្រាន
 ភិក្ខុនោះ ក៏បានស្តាប់ច្រើន បានទ្រទ្រង់ ហឺទុក រត់មាត់ គ្រិនិះ
 ដោយចិត្ត ត្រាស់ដឹងល្អ ដោយទិដ្ឋិ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ
 ជាអ្នកមានវិគ្រល្ណ មានសំណូញ្យល្ណ បែរឈមទៅរកវិគ្រល្ណ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

អយំ កន្លៃ ភិក្ខុ សុវតោ(១) សោវចស្សុក្ករណោ ហិ
 ធម្មេហិ សមម្ពាគតោ ខមោ បទិត្តិណាត្តាហិ អនុ-
 សាសនំ ។ អយំ កន្លៃ ភិក្ខុ យានំ តានំ
 សព្វហ្មចារិទំ ឧច្ចារិចារិទំ តីក្ករណីយានំ តត្ត
 ធនោ ហោតិ អនលសោ តត្រពាយាយ វិមិសាយ
 សមម្ពាគតោ អលំ កាតុំ អលំ សំវិទាតុំ ។
 អយំ កន្លៃ ភិក្ខុ ធម្មកាមោ ហោតិ បិយ-
 សម្មាណាហោ វរិធម្មេ អភិវិទយេ ឧច្ចារិច្ចា-
 ឡនោ ។ អយំ កន្លៃ ភិក្ខុ អារទ្ធវិយោ វិហារតិ
 ថាមវា ឧច្ចារិច្ចាមោ អនិក្ខតតោ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ។ អយំ កន្លៃ ភិក្ខុ ចតុទ្ធិ ណាថានំ
 អាភិចេតសិកានំ វិជ្ជធម្មេសុ ខិហារានំ វិកាម-
 លាភិ ហោតិ អតិច្ឆលាភិ អតិសៈលាភិ ។

១ ឧ.ម. ឯត្ថន្តវេ ហោតិ ណាហិ វិស្សុតំ ។

ទុតិយវង្ស ទី ២

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ ជាបុគ្គលដែលគេប្រដៅដោយ ប្រកប
 ដោយធម៌ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងធ្វើនូវភាព ជាអ្នកប្រដៅដោយ ជាអ្នក
 អត់ធន ទទួលយកពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយចំណែកខាងស្តាំ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ករណីយកិច្ចទាំងឡាយ ណាមួយ ធំ ឬ តូច
 របស់សព្វហ្មតារបុគ្គលទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះជាអ្នកប៉ិនប្រសប់ មិនខ្ជិល
 ច្រអូស ក្នុងកិច្ចទាំងនោះ ប្រកបដោយការត្រិះរិះរណា ដោយទុបាយ
 ក្នុងកិច្ចទាំងនោះ ជាបុគ្គល អាចធ្វើបាន អាចចាត់ចែងបាន ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកប្រាថ្នា នូវធម៌ ហៅរកដោយពាក្យ
 ជាទីស្រឡាញ់ មានសេចក្តីរីករាយ ដ៏លើសលុប ក្នុងអភិធម៌ នឹង
 អភិវិន័យ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកប្រាសព្រាហ្មណ៍
 មានកំឡាំង មានសេចក្តីស្រឡាញ់ប្រឹងប្រែងដ៏មាំមួន មិនដាក់ធុរៈ ក្នុងកុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយទោល ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកបាន
 ភាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយ នូវឈានទាំង ៤
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៃវិសហ្មាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គជនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

អយំ កន្លេ ភិក្ខុ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
អនុស្សវតិ សេយ្យថីទំ ឯកម្មំ ជាតំ ទ្វេបំ ជាតិ-
យោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ
បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវតិ ។ អយំ កន្លេ ភិក្ខុ
ទិព្វេន ចក្កេនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាណុស-
កេន ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ សត្តេ បជា-
នាតិ ។ អយំ កន្លេ ភិក្ខុ អាសវាដំ ទយា
។ បេ ។ សច្ចកត្តា ឧបសម្មជ្ជ វិហារតិ ។
យាដំមាដំ កន្លេ កកវតា សទ្ធស្ស សទ្ធាប-
នាណាដំ កាសតាដំ សំវិជ្ជន្តំ តាដំ ឥមស្ស
ភិក្ខុនោ អយត្ត ភិក្ខុ ឯនេសុ សន្និស្ស-
តិ ។ សាធុ សាធុ សុក្ខតិ តេនហិ
ត្ថំ សុក្ខតិ ឥមីនា សទ្ធន ភិក្ខុនា សទ្ធិ
វិហារេយ្យាសិ យនា ច ត្ថំ សុក្ខតិ អាកក្ខេយ្យាសិ
តថាគតំ ទស្សនាយ ឥមីនា ច សទ្ធន ភិក្ខុនា
សទ្ធិ ឧបសន្តមេយ្យាសិ តថាគតំ ទស្សនាយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឧទាយ ឯកាទសកនិយម

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ រលឹកឃើញនូវជាតិ ដែលខ្លួនធ្លាប់
 អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុន ច្រើនជាតិ គឺរលឹកឃើញបាន ១ ជាតិ
 ២ ជាតិ ។ បេ ។ រលឹកឃើញជាតិ ដែលខ្លួនធ្លាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុង
 កាលមុនជាច្រើនជាតិ ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំងទុក្ខស ដោយប្រការ
 ដូច្នោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ មានទិព្វចក្ខុ ដ៏បរិសុទ្ធ
 កន្លងនូវចក្ខុ របស់មនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ
 ដែលអន្តោលទៅ តាមយថាភម្ម ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនេះ
 បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ។ បេ ។ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ហើយ
 សម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សទ្ធាចរិតទាំងឡាយ
 ណា របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ហើយ សទ្ធាចរិតទាំងនោះ រមែងមានប្រាកដ ដល់ភិក្ខុនេះ
 ទាំងភិក្ខុនេះ នឹងប្រាកដ ក្នុងសទ្ធាចរិតទាំងនោះ ។ ម្នាលសុភ្លតិ
 ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ ម្នាលសុភ្លតិ បើដូច្នោះ អ្នកគប្បី
 នៅជាមួយនឹងសទ្ធាភិក្ខុនេះចុះ ម្នាលសុភ្លតិ កាលណាបើ អ្នកប្រាថ្នា
 ឃើញច្រើនថាគត អ្នកគប្បីចូលរក ជាមួយនឹងសទ្ធាភិក្ខុ ឃើញច្រើន
 គថាគត (ក្នុងកាលនោះចុះ) ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

[១២២] មេត្តាយ ភិក្ខុវេ ចេតោវិមុត្តិយា អាសេ-
 វិតាយ ភាវិតាយ ពហុលីកតាយ យាដិកតាយ
 វត្តកតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិចិតាយ សុសមាទ្ធាយ
 ឯកាទសាដិសំសា ចាដិកម្មា ។ កតមេ ឯកា-
 ទស ។ សុខំ សុបតិ សុខំ បដិពុជ្ឈតិ ន ចាបកំ
 សុបិដំ បស្សតិ មនុស្សាដំ បិយោ ហោតិ អមនុ-
 ស្សាដំ បិយោ ហោតិ ទេវតា វត្តដំ ធាស្ស
 អត្តំ វា វិសំ វា សត្តំ វា កមតិ វុដ្ឋំ ចិត្តំ សមា-
 ធិយតិ មុខវណ្ណោ វិប្បសិទតិ អសម្មុទ្ធា កាលំ
 ករោតិ ឧត្តរំ អប្បដិវជ្ឈន្តោ ព្រហ្មលោកុបតោ
 ហោតិ ។ មេត្តាយ ភិក្ខុវេ ចេតោវិមុត្តិយា អាសេ-
 វិតាយ ភាវិតាយ ពហុលីកតាយ យាដិកតាយ
 វត្តកតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិចិតាយ សុសមាទ្ធាយ
 ឯកាទសាដិសំសា ចាដិកម្មា ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

(១២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មេត្តាចោទោវិមុត្តិ ដែលបុគ្គល
 បានសេពគប់ បានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន បានធ្វើឲ្យដូចជាយាន
 បានដឹកលំសឹប បានប្រព្រឹត្តរឿយ ។ បានសន្សំទុក បានប្រាព្ធារាហ័យ
 អាទិសង្ឃ ១១ ប្រការ វេមនកើតប្រាកដ ។ អាទិសង្ឃ ១១ ប្រ-
 ការ តើដូចម្តេច ។ គឺ មេត្តាវិហារិបុគ្គល វេមនដេកលក់ស្រួល ១
 ភ្ញាក់ឡើងស្រួល ១ មិនឃើញនូវសុបិនអាក្រក់ ១ ជាទីស្រឡាញ់
 របស់ពួកអនុស្ស ១ ជាទីស្រឡាញ់របស់ពួកអមនុស្ស ១ ពួកទៅតាតែង
 រក្សា ១ ភ្លើងភ្នំ ប្តាំពិសភ្នំ គ្រឿងសស្ត្រាវុធក្នុង មិនចូលទៅក្នុងកាយ
 របស់មេត្តាវិហារិបុគ្គលនោះ ១ ចិត្តវេមនតាំងនៅមាំធាប់ ១ សម្បុរមុខ
 ថ្ងាស្រស់បស់ ១ ជាអ្នកមិនវង្វែងហើយធ្វើមរណភាព ១ កាលបើមិន
 ទាន់គ្រាន់ដឹងនូវអរហត្តដ៏ក្រៃលែងជាងមេត្តាសមាបត្តិទេ វេមនបានទៅ
 កើតក្នុងព្រហ្មលោក ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មេត្តាចោទោវិមុត្តិដែល
 បុគ្គល បានសេពគប់ បានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន បានធ្វើឲ្យដូចជា
 យាន បានដឹកលំសឹប បានប្រព្រឹត្តរឿយ ។ បានសន្សំទុក បាន
 ប្រាព្ធារាហ័យ អាទិសង្ឃទាំង ១១ ប្រការនេះ វេមនកើតប្រាកដ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ធិកាវសាវនិបាតោ

(១២៣) ឯកំ សមយំ អាយស្មា អាណន្តោ
 វេសាលីយំ វិហារតិ ឡើវត្តាមកោ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន ទសមោ កហបតិ អដ្ឋកណា-
 ករោ ចាតលីបុត្តំ អនុប្បត្តោ ហោតិ កេនចំទេវ
 ករណីយេន ។ អថខោ ទសមោ កហបតិ អដ្ឋ-
 កណាករោ យេន កក្កដារាមោ យេន អញាតរោ
 ភិក្ខុ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ ឯតទ-
 រោច កហំ នុ ខោ កន្ថេ អាយស្មា អាណន្តោ
 ឯតហិ វិហារតិ ទស្សនកាមា ហំ មយំ កន្ថេ
 អាយស្មន្តំ អាណន្តន្តំ ។ ឯសោ កហបតិ អាយស្មា
 អាណន្តោ វេសាលីយំ វិហារតិ ឡើវត្តាមកោតិ ។ អថ-
 ខោ ទសមោ កហបតិ អដ្ឋកណាករោ ចាតលីបុត្ត
 តំ ករណីយំ តវត្វា យេន វេសាលីវឡើវត្តាមកោ
 យេនាយស្មា អាណន្តោ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា
 អាយស្មន្តំ អាណន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ទិសិទិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ឯកាទសកនិបាត

[១២៣] សម័យមួយ ព្រះអាណន្ទដ៏មានអាយុ គង់នៅក្នុងវេទ្យវេ-
 ត្រាម ជិតក្រុងវេសាលី ។ សម័យនោះឯង ទសមគហបតី អ្នកនៅ
 ក្នុងក្រុងលោះអង្គកៈ បានមកដល់ក្រុងបាតលីបុត្ត ដោយភិក្ខុនិមួយ ។
 លំដាប់នោះ ទសមគហបតី អ្នកនៅក្នុងក្រុងអង្គកៈ បានចូលទៅរក
 ភិក្ខុ ១ រូប ក្នុងកក្កដាពម លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលពាក្យ
 នេះ នឹងភិក្ខុនោះដូច្នោះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ ព្រះ
 អាណន្ទដ៏មានអាយុ គង់នៅ ក្នុងទីណា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ព្រោះ
 យើង ចង់ចូលព្រះអាណន្ទ ដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុនោះតបថា ម្ចាស់
 គហបតី ព្រះអាណន្ទដ៏មានអាយុនេះ គង់នៅក្នុងវេទ្យវេត្រាម ជិត
 ក្រុងវេសាលី ។ លំដាប់នោះ ទសមគហបតី អ្នកនៅក្នុងក្រុងអង្គកៈ
 សម្រេចនូវភិក្ខុនោះ ក្នុងក្រុងបាតលីបុត្ត ហើយចូលទៅរកព្រះអាណន្ទ
 ដ៏មានអាយុ ក្នុងវេទ្យវេត្រាម ជិតក្រុងវេសាលី លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះអាណន្ទដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

ទុតិយោ ទុតិយវិញ្ញា

ឯកមន្តំ និសំឡោ ទោ នសមោ កហបតិ
 អដ្ឋកណិកោ អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ឯតទោច
 អត្ថំ ន ទោ កន្តំ អាណន្តំ តេន កកវតា
 ជាណតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន
 ឯកធម្មោ សម្មទក្ខាតោ យត្ថ កិក្ខុលោ
 អប្បមត្តស្ស អាតាបិលោ បហិតត្តស្ស វិហារតោ
 អវិមុត្តំ វា ចំតិ វិមុត្តតិ អបរិក្ខំណា វា
 អាសវា បរិក្ខយំ កច្ចន្តំ អនន្ទប្បត្តំ វា អ
 នុត្តំ យោកក្ខេមំ អនុចាប្បណាតិ ។ អត្ថំ
 កហបតិ តេន កកវតា ជាណតា បស្សតា
 អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកធម្មោ សម្មទក្ខា-
 តោ យត្ថ កិក្ខុលោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិលោ
 បហិតត្តស្ស វិហារតោ អវិមុត្តំ វា ចំតិ វិមុត្តតិ
 អបរិក្ខំណា វា អាសវា បរិក្ខយំ កច្ចន្តំ អនន្ទប្បត្តំ
 វា អនុត្តំ យោកក្ខេមំ អនុចាប្បណាតិ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

លុះទសមគហបតី អ្នកនៅក្នុងក្រុងអង្គរៈ អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ
 ហើយបានពោលពាក្យ នឹងព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុដូច្នោះថា ចព៌ត្រព្រះ
 អាទន្ទដ៏ចំរើន ចិត្តរបស់ភិក្ខុអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាម
 ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តឆ្កោះទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មិនទាន់
 រួចស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ អាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់អស់
 ក្តី រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី ក៏រមែងដល់នូវ
 ធម៌ជាទីក្សេម ចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តែមួយណា ធម៌តែមួយ
 នោះ ដែលព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់
 ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ មាន
 ដែរឬ ។ ម្នាលគហបតី ចិត្តរបស់ភិក្ខុ ដែលមិនមានសេចក្តីប្រមាទ
 មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តឆ្កោះទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 មិនទាន់រួចស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ អាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់
 អស់ក្តី រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី ក៏រមែងដល់នូវ
 ធម៌ជាទីក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តែមួយណា ធម៌តែមួយនោះ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាប
 ច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ មានដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនាមយស្ស ឯកទសកថិតោ

កតមោ បន កន្ថេ អនន្ថេ តេន កកវតា ជានតា
 បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកធម្មោ
 សម្មទក្ខាតោ យត្ថ កិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស
 អាតាបិណោ បហិតតស្ស វិហារតោ អរិម្មតំ វា
 ចិត្តំ វិមុត្តតំ អបរិក្ខិណា វា អាសវា បរិក្ខុយំ
 កត្ថន្តំ អនន្ថប្បតំ វា អនុត្តរំ យោកត្តេមំ
 អនុចាប្បណាតតំ ។ ឥន កហបតិ កិក្ខុ
 វិច្ឆេវ កាមេហិ វិវិច្ឆ អកុសលេហិ ធម្មេហិ
 សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បិតសុខំ បឋមំ ណាមំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ញាត្តតិ
 ឥនំ (១) ខោ បឋមំ ណាមំ អភិសង្កតំ
 អភិសញ្ញាតយិតំ យំ ខោ បន កត្តា អភិសង្កតំ
 អភិសញ្ញាតយិតំ តទនិច្ចំ ជិវោធម្មត្ថំ បជាណាតិ ។

១ ឧ. ពិទ្ធជ្នំ ពោ ។ ម. ពិទ្ធជ្នំ ពោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ជញ្ជីនិកាយ ឯកទសកថិយាត

បពិត្រព្រះអាណន្ត ដំបំរើន ចិត្តរបស់ភិក្ខុ អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ
 មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តឆ្ពោះទៅកាន់ព្រះ
 និព្វាន មិនទាន់រួចស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ អាសវៈទាំងឡាយមិនទាន់
 អស់ក្តី រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី ក៏រមែងដល់នូវ
 ធម៌ជាទីក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តែមួយណា ធម៌តែមួយនោះ
 ដែលព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់
 ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលគហបតី ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់
 ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ក៏បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយ
 វិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ មានបីគំនិតសុខៈ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់
 ស្ងាត់ ។ ភិក្ខុនោះបានពិចារណាដូច្នោះ ក៏ដឹងព្យាស័ថា បឋមជ្ឈាននេះ
 ដែល (អាត្មាអញ) បានតាក់តែង បានពិចារណា ដោយផ្ចិតផ្ចង់
 ឈានណាមួយ ដែលអាត្មាអញ បានតាក់តែង បានពិចារណា ដោយ
 ផ្ចិតផ្ចង់ហើយ ឈាននោះ ក៏មិនទៀង មានការរលត់ទៅ ជាធម្មតា ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

សោ តត្ថ វិគោ អាសវំ ខយំ ចាប្បណាតិ
 ឆោ ចេ អាសវំ ខយំ ចាប្បណាតិ
 តេនេវ ធម្មវគ្គេន តាយ ធម្មនុទ្ទិយា បញ្ចន្តិ
 ឡិវម្បាតិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឡិបចានិកោ
 ហោតិ តត្ថ បរិនិព្វាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្សា
 លោកា ។ អយំ (១) ខោ កហបតិ តេន កកវតា
 ជានតា បស្សតា អវហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯក-
 ធម្មោ សម្មនក្ខាលោ យត្ថ កិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស
 អាតាបិណោ បហិតត្តស្ស វិហារតោ អវិមុត្តំ វា
 ចំត្តំ វិមុត្តតំ អបរិក្ខណា វា អាសវំ បរិក្ខយំ
 កច្ឆន្តិ អននុប្បត្តំ វា អនុត្តរំ យោកក្ខេមំ អនុ
 ចាប្បណាតិ ។

---

១ ឱ. អយម្ហិ ខោ ។ ម. អយំបិ ខោ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ភិក្ខុនោះ បានបិតនៅក្នុងសមថវិបស្សនាធម៌នោះ រមែងដល់នូវការអស់
 អាសវៈ ទាំងឡាយ បើមិនដល់នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយទេ ក៏បាន
 ជាឧបបាតិកៈ ព្រោះអស់សំយោជនៈ ទាំងឡាយជាចំណែកខាងក្រោម ៥
 ដោយតម្រេកក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តីរីករាយ ក្នុងធម៌នោះ បរិនិព្វាន
 ក្នុងលោកនោះ មានការមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះ ជាធម្មតា ។ ម្នាល
 គហបតី ចិត្តរបស់ភិក្ខុដែលគ្មានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿង
 ដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តឆ្ពោះទៅកាន់ព្រះនិព្វាន បើមិនទាន់រួចស្រឡះក្តី
 រមែងរួចស្រឡះ អាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់អស់ក្តី រមែងដល់នូវការ
 អស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី រមែងដល់នូវធម៌ជាទីក្សេម ចាកយោគៈ
 ដ៏ច្រឡើង ក្នុងធម៌តម្លៃណា ធម៌តម្លៃនេះឯង ដែលព្រះមាន
 ព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គន្តរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិទានោ

បុន ចបំ ភហបតិ ភិក្ខុ វិតក្កវិចារា វំ
 វុបសមា អជ្ឈតំ សម្មសាទំ ចេតសោ ឯកោ-
 ទិការំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាទំ ដំ ដិតិសុខំ ទុតិយំ
 ឈានំ... តតិយំ ឈានំ... ចតុត្ថំ ឈានំ ឧប-
 សម្មជ្ជំ វិហារតិ ។ សោ វតិ បដិសញ្ចា-
 ក្ខតិ វេទម្បំ ខោ ចតុត្ថំ ឈានំ អភិសង្កតិ
 អភិសញ្ចេតយំ តិ យំ ខោ បន កតិញ្ចា
 អភិសង្កតិ អភិសញ្ចេតយំ តិ តទំ ធម្មំ ឯវោ ធា-
 ធម្មតំ បដាធាតិ ។ សោ តតុ វិគោ
 អាសវំ ទយំ ចាបុណាតិ ឆោ ចេ អាស-
 វំ ទយំ ចាបុណាតិ តេនេវ ធម្មរកេន
 តាយ ធម្មនិយោ បញ្ចំ ឡិម្បាតិយានំ សំ
 យោ ជនានំ បរិក្ខយា ឡិបទាតិកោ ហោតិ
 តតុ បរិវិញ្ញាយំ អធាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជញ្ជីណាយ ជិកាទសកនិយោគ

ម្នាលគហបតី មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះបានរម្ងាប់វិតក្កៈ នឹង
 វិចារៈ (ក៏បានចូល) កាន់ទុតិយជ្ឈាន ជាធម្មជាតិ កើតមានក្នុង
 សន្តាននៃខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា គឺសទ្ធា មានសភាព
 ជាចិត្តខ្ពស់ឯក ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតិ
 នឹងសុខៈ ដែលកើតអំពីសមាធិ គឺ បឋមជ្ឈាន . . . តនិយជ្ឈាន . . .
 ចូលកាន់ ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ភិក្ខុនោះ បានពិចារណាដូច្នោះ ក៏ដឹង
 ច្បាស់ថា ចតុត្ថជ្ឈាននេះឯង (ដែលអាត្មាអញ) បានភាក់តែង បាន
 ពិចារណា ដោយផ្ចិតផ្ចង់ ឈានឯណានីមួយ ដែលអាត្មាអញ បាន
 ភាក់តែង បានពិចារណា ដោយផ្ចិតផ្ចង់ហើយ ឈាននោះ ក៏មិន
 ទៀង មានកិរិយាលត់ទៅជាធម្មណ ។ ភិក្ខុនោះបានបីតនៅក្នុងសម-
 ថវិចស្សនាធននោះ រមែងដល់នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយ បើមិនទាន់
 ដល់នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយទេ រមែងបានជាឧបបាតិកៈ ព្រោះ
 អស់ចំណេរធនៈទាំងឡាយ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ដោយ
 តម្រេក ក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តីរីករាយ ក្នុងធម៌នោះ ក៏បរិនិព្វាន
 ក្នុងលោកនោះ បានការមិនត្រឡប់ ចាកលោកនោះ ជាធម្មណ ។

ទុក្ខយោ ទុក្ខយវន្តោ

អយម្បំ ខោ កហបតិ តេន កកវតា ជានតា
 បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកធម្មោ សម្ម-
 ទក្ខាតោ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបំនោ
 បហិត្តស្ស វិហារតោ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អប-
 រិត្តំណា វា អាសវា បរិក្ខយំ កច្ឆង្គំ អនុប្បត្តំ
 វា អនុត្តំ យោកក្ខេមិ អនុចាបុណានិ ។

បុន ចបរំ កហបតិ ភិក្ខុ មេត្តាសហ-
 កតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ដរិត្តា វិហារតិ
 តថា ធុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ
 ឧទ្ធមនោ តិរិយំ សព្វជំ សព្វក្កតាយ សព្វារង្គំ
 លោកំ មេត្តាសហកតេន ចេតសា វិបុលេន
 មហត្ថកេន អប្បមាលោន អវេនេន អព្យាបជ្ឈេន
 ដរិត្តា វិហារតិ ។ សោ ឥតិ បដិសញ្ញិត្តតិ
 អយម្បំ ខោ មេត្តាចេតារិក្ខិតិ អភិសង្កតា

ទុក្ខយន្ត ទី ២

ម្នាលគហបតី ចិត្តរបស់ភិក្ខុ ដែលមិនមានសេចក្តីប្រមាទ អ្នកមាន
 ព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅភិក្ខុលេស មានចិត្តឆ្ពោះទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 មិនខាន់រួចស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ អាសវៈទាំងឡាយមិនខាន់អស់ក្តី
 រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនខាន់ដល់ក្តី រមែងដល់នូវធម៌ជា
 ទីក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តែមួយណា ធម៌តែមួយនេះឯង
 ដែលព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាប
 ច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

ម្នាលគហបតី មួយទៀត ភិក្ខុមានចិត្តប្រកប ដោយមេត្តា
 ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទី ២ ទី ៣ ទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ផ្សាយទៅ
 កាន់ទិសខាងលើ ខាងក្រោម នឹងទិសទីទាំង (១) មានចិត្តប្រកបដោយ
 មេត្តាដ៏ធំទូលាយមានប្រមាណមិនបាន មិនមានព្យាវ មិនមានព្យាបាទ
 ផ្សាយទៅកាន់សត្វលោកទាំងពួង ដោយយកខ្លួន ទៅប្រៀបនឹងសត្វ
 ទាំងពួង ក្នុងទីទាំងពួង ។ ភិក្ខុនោះ បានពិចារណាដូច្នោះ ក៏ដឹង
 ច្បាស់ថា មេត្តាចេតោមុត្តិនេះឯង (ដែលអាត្មាអញ) បានភាក់តែង

---

១ សំដៅយកទិសចូលទាំង ៤ គឺ ទិសអង្កេយ៍ ឥសាន្ត និរតិ ពាយ័ព្យ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុទ្ធសិរិយស្ស ឯកាទសកនិយោ

អភិសញ្ញេតយិតា យំ បន ភិញ្ញំ អភិសម្មំនំ
 អភិសញ្ញេតយិតំ តទនិច្ចំ ជិវេនិច្ចន្តំ បដាណាតិ ។
 សោ តត្ថ មីតោ អាសវនំ ខយំ ចាប្បណាតិ នោ
 ចេ អាសវនំ ខយំ ចាប្បណាតិ តេនេវ ធម្មរកេន
 តាយ ធម្មនម្ពិយា បញ្ចន្តំ ឌីវន្តាភិយា មិ សំយោជនា មិ
 បរិក្ខយា ឌីបចាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិជិញ្ញយេ
 អនាវត្តនិច្ឆោ តស្មា លោកា ។ អយម្យំ ខោ
 ភហបតិ តេន ភកវតា ជាទតា បស្សតា អរហតា
 សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកនិច្ឆោ សម្មនិក្ខាតោ យត្ថ
 ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាណាបិណោ បហិតត្តស្ស
 វិហារតោ អរិមនំ វា ចិត្តំ វិមុត្តិ អបរិក្ខណា វា
 អាសវា បរិក្ខយំ កច្ចន្តំ អនុប្បន្តំ វា អនុត្តរំ
 យោ កក្ខេមិ អនុចាប្បណាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ជីវាទសពនិបាត

បានពិចារណា ដោយផ្ចិតផ្ចង់ហើយ ឈានណានីមួយ ដែលភាគ្នា
អញ បានភាគតែង បានពិចារណា ដោយផ្ចិតផ្ចង់ហើយ ឈាននោះ
ក៏មិនទៀង មានការលេត់ទៅ ជាធម្មតា ។ ភិក្ខុនោះ
បានបិតនៅ ក្នុងសមថវិបស្សនាធម៌នោះ រមែងដល់នូវការអស់អាសវៈ
ទាំងឡាយ បើមិនទាន់ បានដល់ នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយ
ទេ ក៏គង់បានជាឧបបាតិកៈ ព្រោះអស់សំយោជនៈទាំងឡាយ ជា
បីណែកខាងក្រោម ៥ ដោយតម្រេក ក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តី
រីករាយ ក្នុងធម៌នោះ ហើយក៏បរិនិព្វាន ក្នុងលោកនោះ មានការ
មិនត្រឡប់ ចាកលោកនោះ ជាធម្មតា ។ ម្ចាស់គហបតី ចិត្ត
របស់ភិក្ខុ ដែលមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាម ជាក្រឡឹង
ដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តឆ្ពោះទៅ កាន់ព្រះនិព្វាន មិនទាន់រួច
ស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ អាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់អស់ក្តី
រមែងដល់ នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី រមែងដល់នូវធម៌ជាទី
ក្សេមក្សាយគេដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តែមួយណា ធម៌តែមួយនេះឯង
ដែលព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាប
ច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

ទុកិយោ ទុកិយវណ្ណោ

បុន ចបំ កហាបតិ កិត្តុ កក្កណាសហា-
 កតេន ចេតសា . . . មុទិតាសហាកតេន ចេត-
 សា . . . ឧបេត្តាសហាកតេន ចេតសា ឯកំ ជិសំ
 ជវត្តា វិហារតិ តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ
 តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមណោ តិរិយំ សព្វដ
 សព្វត្តតាយ សព្វារិដ្ឋំ លោកំ ឧបេត្តាសហាកតេន
 ចេតសា វិបុលេន មហាត្តតេន អប្បមាលោន
 អវេរេន អព្យបដ្ឋេន ជវត្តា វិហារតិ ។ សោ
 ឥតិ បដិសញ្ញក្កតិ អយម្យំ ខោ ឧបេត្តា-
 ចេតោមុត្តិ អភិសដ្ឋតា អភិសញ្ញេតយិតា យំ
 ខោ បន កតិញ្ញំ អភិសដ្ឋតេ អភិសញ្ញេតយិតិ
 តននិច្ចំ វិរោជនម្ពុដ្ឋំ បដាណតិ ។ សោ
 តត្ថុ បីតោ អសវាដំ ខយំ ចាបុណាតិ ខោ
 ចេ អសវាដំ ខយំ ចាបុណាតិ ខេនេវ ធម្ម-
 រកេន តាយ ធម្មនន្ទិយរា បតន្តំ វិរម្ភាតិ-
 យាដំ សំយោវេនាដំ បរិក្កយោ ធិបចតិកោ ហោតិ

ទុក្ខយុត្ត ទី ២

ម្នាលគហបតី មួយទៀត ភិក្ខុមានចិត្តប្រកប ដោយកុណា
 ... មានចិត្តប្រកប ដោយមុទិតា... មានចិត្តប្រកប ដោយឧបេក្ខា
 ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទី ២ ទី ៣ ទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ផ្សាយ
 ទៅកាន់ទិសខាងលើ ខាងក្រោម ខាងទិសទីដឹង មានចិត្តប្រកប
 ដោយឧបេក្ខាដ៏ធំឡាយ រកប្រមាណមិនបាន មិនមានពៀរ មិន
 មានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់សត្វលោកទាំងពួង ដោយការយកខ្លួន
 ទៅប្រៀបនឹងសត្វទាំងពួង ក្នុងទីទាំងពួង ។ ភិក្ខុនោះ បាន
 ពិចារណាដូច្នោះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ឧបេក្ខាចេតោវិមុត្តិនេះឯង ដែល
 (អាត្មាអញ) បានភាក់តែង បានពិចារណា ដោយផ្គិតផ្គង់ហើយ
 ក៏ឈានឯណានីមួយ ដែលអាត្មាអញ បានភាក់តែង បាន
 ពិចារណា ដោយផ្គិតផ្គង់ហើយ ឈាននោះ ក៏មិនទៀង មាន
 ការរលត់ទៅ ជាធម្មតា ។ ភិក្ខុនោះ បានបិតនៅ ក្នុងសមថ-
 វិបស្សនាធម៌នោះហើយ រមែងដល់នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយ បើ
 មិនទាន់បានដល់ នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយទេ ក៏គង់បានជា
 ឧបបាតិកៈ ព្រោះអស់សំយោជនៈទាំងឡាយ ជាចំណែកខាងក្រោម
 ៥ ដោយតម្រេក ក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តីរីករាយ ក្នុងធម៌នោះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកទសកថិតោ

តត្ថ បរិច្ចាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា
 លោកា ។ អយម្បំ ខោ កហាបតិ តេន
 កកវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មា-
 សម្ពុទ្ធន ឯកធម្មោ សម្មទក្ខាតោ យត្ថ កិក្ខ
 យោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិយោ បហិត្តស្ស វិ-
 ហារតោ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តនិ អបរិក្ខ-
 ណា វា អាសវា បរិក្ខយំ កច្ឆន្តិ អនន្ត-
 ប្បត្តំ វា អនុត្តរំ យោកក្ខេមំ អនិចាប្ប-
 ណាតិ ។

បុន ចបរំ កហាបតិ កិក្ខ សព្វសោ
 រូមសញ្ញាជំ សមតិក្កមា បដិយសញ្ញាជំ អត្តជមា
 ជានត្តសញ្ញាជំ អមនសីកាវា អនន្តោ អកាសោតិ
 អាកាសានញ្ញាយតជំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ សោ
 តតិ បដិសញ្ញាក្ខតិ អយម្បំ ខោ អាកាសា-
 នញ្ញាយតនសមាបតិ អភិសម្ពុតា អភិសញ្ញេតយិតា

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកាទសកនិបាត

ហើយក៏បរិនិព្វាន ក្នុងលោកនោះ មានការមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះ
 ជាធម្មតា ។ ម្នាលគហបតី ចិត្តរបស់ភិក្ខុ អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ
 មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តឆ្ពោះទៅកាន់
 ព្រះនិព្វាន មិនទាន់រួចស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ ភាសវៈ
 ទាំងឡាយ មិនទាន់អស់ក្តី រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់
 ដល់ក្តី រមែងដល់នូវធម៌ជាទីក្សេម ចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តៃ
 មួយណា ធម៌តៃមួយនេះឯង ដែលព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជា
 អរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែង
 ហើយ ដោយប្រពៃ ។

ម្នាលគហបតី មួយទៀត ភិក្ខុបានដល់អាគាសានញ្ជាយននដ្ឋាន
 ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អាគាស មិនមានទីបំផុតដូច្នោះ ព្រោះប្រព្រឹត្ត
 កន្លងនូវរូបសញ្ញា ដោយប្រការទាំងពួង ព្រោះវិនាសនៃបដិមសញ្ញា
 ទាំងឡាយ ព្រោះលែងធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវនានត្តសញ្ញា ។ ភិក្ខុនោះ
 បានពិចារណាដូច្នោះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាគាសានញ្ជាយននសមាបត្តិនេះឯង
 ដែលអាត្មាអញ បានភាក់តែង បានពិចារណា ដោយផ្អិតផ្អង់ហើយ

ទុតិយោ ទុតិយវិញ្ញោ

យំ ខោ កំភ្នំ អភិសង្កតំ អភិញ្ញាត-
យំតំ តទនិច្ចំ ជិវេនិច្ចំ បដានាតំ ។
សោ តត្ថំ បំភោ អាសវំនំ ខយំ ចារុ-
ណាតំ លោ ថេ អាសវំនំ ខយំ ចារុណាតំ
តេនេវ ចម្មវាគន តាយេ ចម្មនិច្ចំយា បញ្ចន្តំ
ឡិញ្ញាតិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឡិប-
ចានិកោ ហោតិ តត្ថំ បរិនិព្វាយី អនាវត្តិ-
ជម្មោ តស្មា លោកា ។ អយម្បិ ខោ
កហបតិ តេន កកវតា ជានតា បស្សតា
អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកធម្មោ សម្មនិក្ខាតោ
យត្ថ កិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិលោ បហិតត្តស្ស
វិហារតោ អវិមុត្តំ វា ចិន្តំ វិមុច្ចតិ អបរិក្ខណា
វា អាសវំ បរិក្ខយី កត្តនិ អននុប្បត្តំ វា
អនុត្តរំ យោកត្តោមិ អនុចារុណាតំ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ឈានណាមួយ ដែលអាត្មាអញបានតាក់តែង បានពិចារណាដោយផ្អែក
 ផ្តល់ហើយ ឈាននោះក៏មិនទៀង មានការរលត់ជាធម្មតា ។ ភិក្ខុនោះ
 បិតនៅក្នុងសមថវិស្សនាធម៌នោះ រមែងដល់នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយ
 បើមិនទាន់ដល់ នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយទេ ក៏គង់បានជាឧបបាតិកៈ
 ព្រោះអស់សំយោជនៈទាំងឡាយ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ដោយ
 សេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តីរីករាយ ក្នុងធម៌
 នោះ ហើយក៏បរិនិព្វាន ក្នុងលោកនោះ មានការមិនត្រឡប់ចាក
 លោកនោះ ជាធម្មតា ។ ម្ចាស់ភហុបតិ ចិត្តរបស់ភិក្ខុ ដែលមិន
 មានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មាន
 ចិត្តព្រោះទៅ កាន់ព្រះនិព្វាន ចិត្តមិនទាន់រួចស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ
 អាសវៈទាំងឡាយ មិនទាន់អស់ក្តី ក៏រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែល
 មិនទាន់ដល់ក្តី រមែងដល់នូវធម៌ជាទីរក្សម ចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 ធម៌តែមួយណា ធម៌តែមួយនេះឯង ដែលព្រះមានព្រះភាគ អង្គ
 នោះ ជាអរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

សុត្តនិកាយ អង្គទី៣ វិញ្ញាណប្បដិសន្ធិសម្ពុទ្ធសុត្តនិកាយ

បុរិ ចបរិ កហបតិ ភិក្ខុ សព្វសោ

អាណាសាណញាយតនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណ

ណន្តំ វិញ្ញាណញាយតនំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតិ . . .

សព្វសោ វិញ្ញាណញាយតនំ សមតិក្កម្ម ធន្តិ

កត្តិកំ អាត្មញាយតនំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតិ ។

សោ ឥតិ បដិសញ្ញក្ខតិ អយម្បិ ខោ

អាត្មញាយតនសមាបត្តិ អភិសង្កតា អភិស

ញោតយិតា យំ ខោ កត្តិ អភិសង្កតំ អភិសញោត

យតំ តននិក្ខំ វិរោធនម្ពន្តំ បជាបាតិ ។ សោ

តត្ថ បំតោ អាសវនំ ខយំ ចាបុណាតិ លោ

ចេ អាសវនំ ខយំ ចាបុណាតិ តេលេវ ធម្ម

រាគេន តាយ ធម្មនន្តិយា បញ្ចន្តំ ឧរុញាតិ

យានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឧបទាតិកោ ហោតិ

តត្ថ បរិជញ្ញាយំ អនាវត្តិធម្មេ តស្មា លោកា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិទាយ ឯកវស្សនិទាន

ម្ចាស់គហបតី មួយទៀត ភិក្ខុកន្លងពាក្យសាទញ្ជាយតនជ្ឈាន
ដោយប្រការទាំងឡាយ ក៏បានដល់ ទ្វិវិញ្ញាណញ្ជាយតនជ្ឈាន ដោយ
ធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណ មិនមានទិប័ដុត . . . កន្លងវិញ្ញាណញ្ជាយ-
តនជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងឡាយ ក៏បានដល់ពាក្យញ្ជាយតនជ្ឈាន
ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វត្ថុវិចត្តច មិនមានដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនោះ
ពិចារណាដូច្នោះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ពាក្យញ្ជាយតនសមាបត្តិនេះឯង
ដែលពាក្យអញ្ជា បានតាក់តែង បានពិចារណា ដោយផ្ចិតផ្ចង់ហើយ
ក៏ឈានណាមួយ ដែលពាក្យអញ្ជា បានតាក់តែង បានពិចារ-
ណា ដោយផ្ចិតផ្ចង់ហើយ ឈាននោះ ក៏មិនទៀង មានការ
រលត់ ជាធម្មតា ។ ភិក្ខុនោះ បានបិតនៅ ក្នុងសមថវិបស្សនាធម៌
នោះហើយ រមែងដល់នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយ បើមិនខានបាន
ដល់នូវការអស់អាសវៈទាំងឡាយទេ ក៏គង់បានជឿបុគ្គលិកៈព្រោះ
អស់សំយោជនៈទាំងឡាយ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ដោយតម្រេក
ក្នុងធម៌នោះ ដោយសេចក្តីរីករាយ ក្នុងធម៌នោះ ហើយបរិនិព្វាន
ក្នុងលោកនោះ មានការមិនត្រឡប់ ចាកលោកនោះ ជាធម្មតា ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

អយម្ហី ខោ កហបតិ តេន កកវតា ជា នតា
 បស្សតា អហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន ឯកធម្មោ
 សម្មុទ្ធការោ យត្ថ កិក្ខុវោ អប្បមត្តស្ស
 អាតាបិវោ បហិតត្តស្ស វិហារោ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ
 វិមុត្តតំ អបរិក្ខណា វា អាសវា បរិក្ខយំ កុច្ឆនិ
 អនន្ទប្បត្តំ វា អនុត្តំ យោកត្តេមំ អនុចាប្បណាត្តំ ។

ឃឹ វុត្តេ ទសមោ កហបតិ អដ្ឋកនាគរោ អា-
 យស្មនំ អាទនំ ឯតទរោច សេយ្យថាបិ កន្លេ អាទន្ធ
 បុរិសោ ឯកំ ធិតិមុខំ កវេសន្តោ សកិទេវ
 ឯកាទស ធិតិមុខានិ អធិកន្ទយ្យ ឃឹមេវ ខោ
 អហំ កន្លេ ឯកំ អមគទ្ធារំ កវេសន្តោ សកិទេវ
 ឯកាទសន្នំ អមគទ្ធារានំ អលត្តំ សវនាយ^(១) ។

---

១ ឧ.ប. សេវនាយ ។

ទុកិយវង្ស ទី ២

ម្ចាស់គហបតី ចិត្តរបស់ភិក្ខុ ដែលមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាម
 ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តនោះ ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មិន
 ទាន់រួចស្រឡះក្តី រមែងរួចស្រឡះ អាសវៈទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់
 អស់ក្តី រមែងដល់នូវការអស់ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់ក្តី រមែងដល់នូវ
 ធម៌ជាទីក្សេម ចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក្នុងធម៌តែមួយណា ធម៌តែមួយ
 នេះឯង ដែលព្រះមានព្រះភាគ អង្គនោះ ជាអរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ
 ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានសំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

កាលដែលព្រះមានខ្លួន ដ៏មានអាយុ បានពោលយ៉ាងនេះហើយ
 ទសមគហបតី អ្នកនៅក្នុងប្រទេសអង្គកៈ បានពោលនឹងព្រះមានខ្លួន
 ដ៏មានអាយុដូច្នោះថា បតិត្រព្រះមានខ្លួនដ៏ចំរើន ដូចជាបុរស អ្នកស្វែង
 រកកំណប់ទ្រព្យតែមួយ ប្រាប់តែ បានកំណប់ទ្រព្យ ១១ តែម្តង
 យ៉ាងណាមិញ បតិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណា ស្វែងរកទ្វារ
 នៃព្រះនិព្វាន ឃ្លោះអមតៈវិនិច្ឆ័យទេ ប្រាប់តែ បានស្តាប់នូវទ្វារនៃព្រះ
 និព្វាន លេច្នះអមតៈទាំងឡាយ ១១ តែម្តង យ៉ាងនេះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ជំពូកទី១៣

សេយ្យថា បិ កន្លែ បរិសស្ស អតារំ ឯកា-
 ទសទ្ធារំ សោ តស្មី អតារេ អាជិត្ត
 ឯកមេកេន ទ្ធាវេន សក្កិណោយ្យ អត្តានំ
 សោត្តំ កាតំ ឯមេវ ខោ អហំ កន្លែ ឥមេសិ
 ឯកាទសទ្ធារំ អមតទ្ធាវេន ឯកមេកេន អមត-
 ទ្ធាវេន សក្កិណស្សាមិ អត្តានំ សោត្តំ កាតំ ។
 ឥមេ ហំ នាម កន្លែ អញ្ញត្តិយា អាចរិយស្ស
 អាចរិយនំ បរិយសិស្សនំ (១) កីមហាហំ
 អាយស្មតោ អាទទ្ធស្ស បូជំ (២) ករិស្សា-
 មិតំ ។ អថខោ ទសមោ កហបតិ អដ្ឋ-
 កតាភរោ វេសាលិកក្ខ ពាតលិប្បត្តកក្ខ ភិក្ខុ-
 សង្ឃំ សង្ឃិទាតាបេត្តា បណ្ឌិតេន ខាទដិយេន
 កោជនិយេន សហត្តា សន្តប្បសិ សម្បវរសិ
 ឯកមេកក្ខ ភិក្ខុំ បច្ចេកទ្ធស្សយ្យកេន អច្ឆានេសិ

១ ម. បរិយសន្តិ ។ ២ ឧ.ម. ជំនួញេ ទសមោ អន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្រៃវិទ្យាយ ឯកវគ្គសកទិបាត

បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ដូចជាផ្ទះ របស់បុរសមានទ្វារ ១១ កាលបើភ្លើង
 ឆេះផ្ទះនោះ បុរសនោះ ក៏អាចធ្វើខ្លួន ឲ្យមានស្នូស្នី ដោយទ្វារ
 តែមួយ ។ បាន យ៉ាងណាមិញ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន បណ្តា
 អមតទ្វារ ១១ នេះ ខ្ញុំព្រះករុណា នឹងអាចធ្វើខ្លួន ឲ្យមានស្នូស្នី
 ដោយអមតទ្វារតែមួយ ។ បាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើន អម្បាលដូចជា ពួកអន្សតិយ្យទាំងនេះ តែងស្វែងរកទ្រព្យ
 សម្រាប់អាចារ្យ ដើម្បីអាចារ្យ ចុះខ្ញុំព្រះករុណា នឹងធ្វើនូវការបូជា
 ដល់ព្រះកាន់ន្ទដ៏មានអាយុ តើដូចម្តេចទៅវិញ ។ គ្រានោះ ទេសម-
 ភហបតី អ្នកនៅក្នុងក្រុងអជ្ជកៈ ក៏បានប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ដែល
 នៅក្នុងក្រុងវេសាលីផង នៅក្នុងក្រុងបាតលិបុត្តផង ហើយអង្គុំស
 ភិក្ខុសង្ឃ ឲ្យឆ្អែតស្តាប់ស្តាប់ ដោយខានិយរកាជនីយាហារ
 ដ៏ផ្គុំផ្គង់ ដោយដែរប្រប្រខ្លួន គ្រានៃហាមឃាត់ ហើយញ៉ាំង
 ភិក្ខុ ១ រូប ។ ឲ្យស្ងៀកដណ្តប់ ដោយគូរនៃសំពត់ គ្រប់អង្គ

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

អាយស្មន្តញ្ច អាណន្តំ តិច្ឆវេន អាយស្មតោ ច
អាណន្តស្ស បញ្ចសតំ វិហារំ តារាមេសីតំ ។

[១២២] ឯកាទសហំ ភិក្ខុវេ អង្កេហំ សម-
ញ្ញាគតោ តោចាលកោ អភព្វោ តោគណំ បរិហារិភុំ
ដានិកាភុំ^(១) ។ កតមេហំ ឯកាទសហំ ។ ឥធិ
ភិក្ខុវេ តោចាលកោ ន រូបញ្ច ហោតិ ន លក្ខណ-
ក្យសលោ ហោតិ ន អាសាដិកំ សាដេតា^(២)
ហោតិ ន វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ន ជ្ជមំ កត្តា
ហោតិ ន តិភុំ ជាលាតិ ន បីតំ ជាលាតិ ន វីដិ
ជាលាតិ ន តោចរក្យសលោ ហោតិ អនវសេស-
នាហំ ហោតិ យេ តេ ទុសភា តោបិគរោ តោបរិទា-
យកា តេ ន អតិវេកកម្មជាយ ប្បដេតា ហោតិ ។
ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ឯកាទសហំ អង្កេហំ សមញ្ញាគតោ
តោចាលកោ អភព្វោ តោគណំ បរិហារិភុំ ដានិកាភុំ ។

---

១ ធិ. ដានិកាភុំ ។ ២ ធិ. ហរេតា ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ញ៉ាំងព្រះអាណន្តដ៏មានអាយុ ឲ្យស្ងៀមដណ្តប់ ដោយគ្រប់វិវាទ ញ៉ាំង
ជាងឲ្យធ្វើវិហារ^(១) តម្លៃ ៥០០ កហាបណៈ ប្រគេនព្រះអាណន្តដ៏មាន
អាយុផង ។

(១២៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង្គាលគោ ប្រកបដោយអង្គ ១១
ប្រការ មិនគួររក្សាហ្មឺនគោ មិនគួរធ្វើគោ ឲ្យចំរើនបានឡើយ ។
ប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការតែដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គង្គាលគោ ក្នុងលោកនេះ មិនស្គាល់រូបគោ ១ មិនឈ្លាសវៃក្នុង
លក្ខណៈ (គ្រឿងចំណាំ) ១ មិនចេះគ្រឿងលាតងរុយ ១ មិនចេះបិទ
ដំបៅ ១ មិនធ្វើភ្នក់ផ្សែង ១ មិនស្គាល់កំពង់ ១ មិនស្គាល់ទឹក
ដែលគោដឹក ១ មិនស្គាល់ផ្លូវ ១ មិនឈ្លាសវៃក្នុងគោចរដ្ឋាន ១ រូក
យកទឹកដោះមិនឲ្យសេសសល់ ១ មិនបូជាភ្នកគោឃ្មោល ជាបិកា
របស់គោ ជាមេដឹកនាំហ្មឺនគោ ដោយអតិរេកបូជា ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង្គាលគោ ប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការ
នេះ មិនគួររក្សាហ្មឺនគោ មិនគួរធ្វើគោ ឲ្យចំរើនបានឡើយ ។

---

១. ពាក្យវិហារនេះ បានដល់ហាលដែលប្រសើរ ។ គន្លឹកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកទសកនិទានោ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឯកានុសហំ ធម្មេវា សមម្ហា-
 កតោ ភិក្ខុ អកតោ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វឌ្ឍី វុឌ្ឍិ
 វេប្បប្បេ អាបជ្ជិតុំ ។ កតមេហំ ឯកានុសហំ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន រូបញ្ច ហោតិ ន លក្ខ-
 ណាកុសលោ ហោតិ ន អាសាដិកិំ សាដេតា
 ហោតិ ន វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ន
 ធូមំ កត្តា ហោតិ ន តិក្ខុំ ជាធាតិ ន
 បីតំ ជាធាតិ ន វីបិ ជាធាតិ ន កោចរ-
 កុសលោ ហោតិ អនវសេសទោហិ ហោតិ យេ
 តេ ភិក្ខុ យេវ វត្តញ្ច ចរច្បព្វជិតា សង្ឃបិករោ
 សង្ឃបរិនាយកា តេ ន អតិរក្ខេជាយ បូជេតា
 ហោតិ ។ កតញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន រូបញ្ច
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យំ តិក្ខុំ
 រូមិ ចត្តារិ ច មហាក្ខតានិ ចតុន្ទញ្ច មហា-
 ក្ខតានិ ទុទានាយរូបន្តំ យថាក្ខតំ នប្បជាធាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គឆ្នាំទាយ ឯកាទសកនិទាន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១១ ប្រការ មិនគួរដល់នូវ
 ការចំរើន លូតលាស់ ជំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ យ៉ាងនេះឯង ។
 ប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនស្គាល់រូប ១ មិនឈ្លាសវៃក្នុងលក្ខណៈ ១
 មិនចេះឆ្លើយត្រៀមពន្យាយ ១ មិនចេះបិទដំបូល ១ មិនធ្វើភ្នក់ផ្សែង ១
 មិនស្គាល់កំពង់ ១ មិនស្គាល់ទឹក ១ មិនស្គាល់ផ្លូវ ១ មិនឈ្លាសវៃ
 ក្នុងគោចរជួន ១ ត្រេយកទឹកដោះចាល់តែអស់រលីង ១ មិនចូលពួកភិក្ខុ
 ដែលជាថេរៈ អ្នកដឹងនូវពត្រី ឬសយូរ ជាបិការបស់សង្ឃ ជាអ្នក
 ត្រួតត្រាសង្ឃ ដោយអធិរកបូជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ
 មិនស្គាល់រូប តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះមិនដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិត នូវរូបឯណាទីមួយ ដ៏មហោក្ខររូប
 ទាំង ៤ ផង ឧបាទាយរូប ដែលគេ ស្រីចេរីដ៏មហោក្ខររូបទាំង ៤ ផង ។

ព្រះយេស៊ូវប្រោស

ឃុំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន រូបញ្ច ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន លត្តុណាតុសលោ
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កម្មលត្តុណោ
 ពាលោ កម្មលត្តុណោ បណ្ឌិតោតិ យថាភូតិ
 នប្បជាបាតិ ។ ឃុំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន
 លត្តុណាតុសលោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ន អាសាដិតំ សាដេតា ហោតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ កាមវិតត្តំ អធិវា-
 សេតិ ន បដហតិ ន វិជោទេតិ ន ព្យន្តិ-
 ករោតិ ន អនការំ កមេតិ ឧប្បន្នំ ព្យាចា-
 ទវិតត្តំ . . . ឧប្បន្នំ វិហិតាវិតត្តំ . . . ឧប្បន្នប្បន្នេ
 ចាបតេ អតុសលេ ធម្មេ អធិវាសេតិ ន
 បដហតិ ន វិជោទេតិ ន ព្យន្តិករោតិ ន
 អនការំ កមេតិ ។ ឃុំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ន អាសាដិតំ សាដេតា ហោតិ ។

ឧត្តយវគ្គ ទី ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់រូប យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនឃ្លាសវៃ ក្នុងលក្ខណៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា បុគ្គលពាល
 មានកម្មជាលក្ខណៈ បុគ្គលជាបណ្ឌិត ក៏មានកម្មជាលក្ខណៈដែរ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនឃ្លាសវៃ ក្នុងលក្ខណៈយ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ មិនចេះឆ្លើយត្រឡប់ត្រឡយ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួលត្រងឆើយកកាមវិតក្កៈ
 ដែលកើតឡើងហើយ មិនលះបង់ មិនបន្ថោបង់ មិនធ្វើឲ្យវិនាស
 មិនបាទធ្វើ មិនឲ្យកើតតទៅទៀត ទទួលត្រងឆើយកកាមវិតក្កៈ
 ដែលកើតឡើងហើយ . . . វិហឹសាវិតក្កៈ ដែលកើតឡើងហើយ . . .
 អកុសលធម៌ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ ។ មិនលះបង់ មិនបន្ថោបង់
 មិនបាទធ្វើឲ្យវិនាស មិនបាទធ្វើ មិនឲ្យកើត តទៅទៀត ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនចេះឆ្លើយត្រឡប់ត្រឡយ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនូវនិកាយស្ស ឯកវសានិយោកោ

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន វណំ បដិច្ចាទេតា
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចក្កុនា រូបំ
 ទិស្វា និមិត្តត្តាហី ហោតិ អនុព្យញ្ញនត្តាហី យត្វា-
 ធិករណាមេនំ ចក្កុន្ត្រិយំ អសំវតំ វិហារនំ អភិជ្ឈា-
 នោមនស្សា ទាបកា អក្កសលា ធម្មា អន្ធាស្សៈ
 វេយ្យំ តស្ស សំវរាយ ន បដិបដ្ឋតិ ន វត្ថុតិ
 ចក្កុន្ត្រិយំ ចក្កុន្ត្រិយេ ន សំវំ អាបដ្ឋតិ សោ
 ភេន សទ្ធិំ សុត្វា... យានេន កន្ធិំ យាយិត្វា ...
 ជ្ជិយេ វសំ សាយិត្វា . . . កាយេន ដោដ្ឋតំ
 ដុសិត្វា . . . មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ និមិត្ត-
 ត្តាហី ហោតិ អនុព្យញ្ញនត្តាហី យត្វាធិករណា-
 មេនំ មន្ត្រិយំ អសំវតំ វិហារនំ អភិជ្ឈានោ-
 មនស្សា ទាបកា អក្កសលា ធម្មា អន្ធាស្សៈ
 វេយ្យំ តស្ស សំវរាយ ន បដិបដ្ឋតិ ន វត្ថុតិ
 មន្ត្រិយំ មន្ត្រិយេ ន សំវំ អាបដ្ឋតិ ។

សុត្តន្តបិដក សង្កេតនិកាយ ឯកាទសកនិទាន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនចេះបិទដំឡៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរូប ដោយចក្ខុ ហើយ
ប្រកាន់និមិត្ត ប្រកាន់អនុព្យញ្ញនៈ ពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមក គឺ
អភិជ្ឈានីន៍ទោមនស្ស គប្បីគ្របសង្កត់បុគ្គលន្ត្រះ ដែលមិនសង្រួម
ចក្ខុទ្រិយ ព្រោះមិនសង្រួមចក្ខុទ្រិយ ណា ក៏មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បី
សង្រួមចក្ខុទ្រិយនោះ មិនរក្សាចក្ខុទ្រិយ មិនដល់នូវការសង្រួម ក្នុង
ចក្ខុទ្រិយឡើយ ស្តាប់សំឡេង ដោយត្រចៀក . . . ធ្មិក្ខុន ដោយ
ច្រមុះ . . . ភូក្សរស ដោយអណ្តាត . . . ពាល់ត្រូវដោដ្ឋព្វៈ ដោយ
កាយ . . . ដឹងធម្មារម្មណ៍ ដោយចិត្ត ហើយប្រកាន់និមិត្ត
ប្រកាន់អនុព្យញ្ញនៈ ពួកអកុសលធម៌ ដ៏លាមក គឺអភិជ្ឈានីន៍ទោមនស្ស
គប្បីគ្របសង្កត់បុគ្គលន្ត្រះ ដែលមិនសង្រួមនូវមន្តិទ្រិយ ព្រោះហេតុមិន
សង្រួមនូវមន្តិទ្រិយ ណា ក៏មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមនូវមន្តិទ្រិយនោះ
មិនរក្សាមន្តិទ្រិយ មិនដល់នូវការសង្រួម ក្នុងមន្តិទ្រិយឡើយ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន ធូមំ កត្តា
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន យ-
 ថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្តាវេន បរេសំ
 ទេសេតា ហោតិ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ន ធូមំ កត្តា ហោតិ ។ កថញ្ច
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន តំគំ ជាហតិ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ ពហុស្សុតា
 អាភតាភមា ធម្មធរា វិជយធរា មាតិកាធរា
 តេ កាលេន កាលំ ឧបសង្កម្មិត្តា ន
 បរិបុច្ឆតិ ន បរិបញ្ញតិ ឥទំ កន្តេ កថំ ឥមស្ស
 កោ អត្តោតិ ។ តស្ស តេ អាយ-
 ស្មន្តោ អវិជញ្ជោវេ ន វិវុត្តំ អនុត្តាមិកតញ្ច
 ន ឧត្តាមិកវេន្តំ អនេកវិហិតេសុ (១) កម្ពុជ្ជាដិ-
 យេសុ (២) ធម្មេសុ កម្ពុំ ន បដិវិហោទេន្តំ ។

---

១ ឧ. ម. ឯត្ថន្តរេ ចស្ស្ចា អន្តំ ។ ២ ឧ. ម. កម្ពុជាសិយេសុ ។

ទុក្ខយុគ ទី ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនចេះបិទដំបៅ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនធ្វើភ្នក់ផ្សែង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនសំដែងធម៌តាមខ្លួនស្តាប់មក តាមខ្លួនរៀនមក
ដល់ជនទាំងឡាយដទៃ ដោយពិស្តារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនធ្វើភ្នក់ផ្សែងយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនស្គាល់
កំពង់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
ចូលទៅកេត្តកភ្នក់ដែលជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ចេះចាំនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌
ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា គឺបាតិមោក្ខទាំងពីរ គ្រប់ ។
កាល ប៉ុន្តែមិនបានសាកសួរ មិនបានដេញដោលថា បពិត្រលោក
ដំបំរើន ហេតុនេះ ដូចម្តេច សេចក្តីនៃពាក្យនេះ តើដូចម្តេច ។
លោកដ៏មានអាយុ ទាំងនោះ មិនបើកចំហនូវសេចក្តី ដែលកំបាំងផង
មិនធ្វើឲ្យរកនូវសេចក្តី ដែលជ្រៅផង មិនបរទោបន៍នូវសេចក្តីសង្ស័យ
ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលគួរសង្ស័យច្រើនប្រការ ដល់ភិក្ខុនោះផង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទី១៧ យស្ស ឯកទសកនិទានោ

ឃុំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន តំ ជា ជាតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន បីតំ ជា ជាតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តថាភក្កយ្យវេនិទេត ធម្មវិទយេ
 ទេសិយមារេ ន លកតិ អនុវេទិ ន លកតិ
 ធម្មវេទិ ន លកតិ ធម្មបសញ្ញាតំ ហិម្មជ្ជំ ។
 ឃុំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បីតំ ន ជា ជាតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន វីដិ ជា ជាតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្ខំ
 យថាភ្នំ ន ប្បជាតិ ។ ឃុំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ន វីដិ ជា ជាតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ន តោចរកុសលោ ហោតិ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ យថា-
 ភ្នំ ន ប្បជាតិ ។ ឃុំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ន តោចរកុសលោ ហោតិ ។ កថញ្ច
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនុវេសសោហិ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ ឯកវគ្គ ឯកវគ្គបិដក

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់កំពង់ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ មិនស្គាល់ទឹកដីក តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ កាលបើធម្មវិន័យ ដែល
 តថាគតបានប្រាប់ បានសំដែងហើយ ក៏មិនបានខ្វះការដឹងអត្ត មិនបានខ្វះ
 ការដឹងធម៌ មិនបានបាមុដ្ឋៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់ទឹកដីក យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុ មិនស្គាល់ផ្លូវ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្វះមគ្គដែលប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់ផ្លូវ យ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងគោចរ
 រដ្ឋាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 មិនដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្វះសតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុមិនឈ្លាសវៃ ក្នុងគោចររដ្ឋាន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ រូតយកទឹកដោះ អសរលើស តើដូចម្តេច ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

វេទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សុទ្ធា កហបតិកា អកិហដ្ឋិ
 បវវេន្តិ ចិវេបិណ្ណា ចាតសេនា សនតិលា នប្បត្ថយ គេ-
 សដ្ឋបរិក្ខារវេន តត្រ កិក្ខុវេ កិក្ខុ មត្តំ ន
 ជាតាតិ បដិក្ខហណាយ ។ ឃំ ទោ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ អនវសេសនោហិ ហោតិ ។ កតញ្ច
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ យេ តេ កិក្ខុ ថេរា វត្តញ្ច
 ចិវប្បត្ថជិតា សដ្ឋបិករោ សដ្ឋបរិណាយ កា តេ
 ន អតិវកត្តយាយ បូជេតា ហោតិ ។ វេទ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ យេ តេ កិក្ខុ ថេរា វត្តញ្ច
 ចិវប្បត្ថជិតា សដ្ឋបិករោ សដ្ឋបរិណាយ កា តេសុ
 ន មេត្តំ កាយកម្មំ បត្តបដ្ឋាថេតិ អារី ថេវ
 វហោ ច ន មេត្តំ វចិកម្មំ . . . ន មេត្តំ
 មនោកម្មំ បត្តបដ្ឋាថេតិ អារី ថេវ វហោ ច ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ មានពួកគហបតី អ្នកមាន
សព្វ នាំគ្នាមកបរាណា ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលា-
នប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្គាល់ប្រមាណ
ក្នុងការទទួលបច្ច័យទាំងនោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរុករក
ទឹកដោះអស់រលីង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិន
បូជាពួកភិក្ខុដែលជាថេរៈអ្នកដឹងព្រឹត្តិ បួសយូរ ជាបិតារបស់សង្ឃ ជា
អ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ដោយអតិរេកបូជា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុណា ជាថេរៈ អ្នកដឹងព្រឹត្តិ បួសយូរ ជាបិតា
របស់សង្ឃ ជាអ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ភិក្ខុកងសាសនានេះ មិនដំកល់កាយ-
កម្មប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក្នុងទីចំពោះមុខភិក្ខុ ក្នុងទី
កំបាំងមុខភិក្ខុ មិនដំកល់វិចកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា . . . មិនដំកល់
មនោកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងទីចំពោះមុខភិក្ខុ ក្នុងទីកំបាំងភិក្ខុ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកវស្សនិយាយោ

ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ ថេរ
 រត្តញ្ញ ចរិយ្យឲ្យជិតា សង្ឃបិទារោ សង្ឃបរិទាយកា
 តេ ន អតិវេកេប្បជាយ បូជេតា ហោតិ ។ ឥមេហិ
 ខោ ភិក្ខុវេ ឯកានិសហិ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
 ភិក្ខុ អភព្វោ ឥមស្មី ធម្មនិយេ វុឡ្យី វិវុឡ្យី វេបុល្លិ
 អាបដ្ឋិតំ ។ ឯកានិសហិ ភិក្ខុវេ អន្តេហិ សមន្តា-
 គតោ តោហាលកោ ភព្វោ តោគណំ បរិហរិតំ
 ដាតិកានំ ។ កតមេហិ ឯកានិសហិ ។ ឥធិ
 ភិក្ខុវេ តោហាលកោ រូបញ្ញ ហោតិ លក្ខណា-
 ក្យសលោ ហោតិ អាសាដិកំ សាដេតា ហោតិ
 វណំ បដិច្ចានេតា ហោតិ ធូមំ កត្តា ហោតិ
 តិក្ខុំ ជាទាតិ បិទំ ជាទាតិ វិបិ ជាទាតិ
 តោចរិក្យលលោ ហោតិ សាវសេសនោហិ ហោតិ
 យេ តេ ឧសភា តោបិទារោ តោបរិទា-
 យកា តេ អតិវេកេប្បជាយ បូជេតា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១១ ឯកាទសកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនបូជាពួកភិក្ខុ ដែលជាថវៈ អ្នកដឹងពត្រី
 បួសយូរ ជាថវិការបស់សង្ឃ ជាអ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ដោយអតិរេកបូជា
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ទាំង
 ១១ ប្រការនេះ មិនគួរដល់នូវការចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្ម-
 វិន័យនេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្វាលគោ ប្រកបដោយ
 អង្គ ១ ១ ប្រការ ទើបគួររក្សាហ្វូងគោ ធ្វើគោឲ្យចំរើនបាន ។ ប្រកបដោយ
 អង្គ ១ ១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្វាលគោ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកស្គាល់រូបគោ ១ ឈ្មោះស្រីក្នុងលក្ខណៈ ១
 ចេះឆ្លើយត្រឡប់ត្រឡងយ ១ ចេះបិទដំបៅ ១ ចេះធ្វើភ្នក់ផ្សែង ១ ស្គាល់
 កំពង់ ១ ស្គាល់ទឹកជ័ក ១ ស្គាល់ផ្លូវ ១ ឈ្មោះស្រីក្នុងគោចរដ្ឋាន ១
 រុតយកទឹកដោះ ឲ្យមានសេសសល់ ១ បូជានូវពួកគោឈ្មោះដែល
 ជាថវិការបស់គោ ជាមេដឹកនាំហ្វូងគោ ដោយអតិរេកបូជា ១ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ឯកានិសហំ អន្តេហំ
 សមន្តាគតោ តោចាលកោ ភព្វោ តោគណំ
 បរិហារិតំ ដាតិកានិតំ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុ-
 វេ ឯកានិសហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ
 ភព្វោ ឥមស្មី ធម្មវិនយេ វុឡី វិទ្ធិ វេប្បល្លំ
 អាបជ្ជិតំ ។ កតមេហំ ឯកានិសហំ ។
 ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ រូបញ្ច ហោតិ លក្ខ-
 ណាកុសលោ ហោតិ អាសាដិកំ សាដេតា
 ហោតិ វណំ បដិច្ចានិទេតា ហោតិ ធ្មមំ កត្តា
 ហោតិ តិតិ ជាណាតិ បិតំ ជាណាតិ វិដិ
 ជាណាតិ តោចរកុសលោ ហោតិ សាវសេសនោហំ
 ហោតិ យេ តេ ភិក្ខុ ថេរា រត្តញ្ច
 ចរិប្បត្តិវិសា សង្ឃបិតកោ សង្ឃបរិទាយកោ
 តេ អតិវេកក្ខម្មជាយ បូជេតា ហោតិ ។
 កិបញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ រូបញ្ច ហោតិ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង្គាលគោ ប្រកបដោយអង្គទាំង ១១ ប្រការនេះ

ទើបគួររក្សាហ្វូងគោ ធ្វើគោ ឲ្យចំរើនបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ

ទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១១ ប្រការ ទើបគួរដល់

ឲ្យការចំរើន លូតលាស់ ធំឲ្យលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះបាន ក៏យ៉ាង

នោះឯង ។ ប្រកបដោយធម៌ ១១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកស្គាល់រូប ១

ឈ្លាសវៃក្នុងលក្ខណៈ ១ ចេះឆ្លុះឆ្លៀលពន្លឺរូប ១ ចេះបិទដំបៅ ១

ចេះធ្វើភ្នក់ផ្សែង ១ ស្គាល់រិទ្ធិ ១ ស្គាល់ទឹកដឹក ១

ស្គាល់ផ្លូវ ១ ឈ្លាសវៃក្នុងគោបរដ្ឋាន ១ រូតយកទឹកដោះប្លៀមមាន

សេសសល់ ១ ឬជាពួកភិក្ខុដែលជាបេរៈ អ្នកដឹងពត្រី ឬបយូរ

ជាបិការបស់សង្ឃ ជាអ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ដោយអតិរេកឬជា ១ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ ស្គាល់រូប តើដូចម្តេច ។

សុត្តនិបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិយោ

ឥ ធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យំ ភិក្ខុ រូបំ ចត្តារំ ច
 មហាក្ខតានិ ចតុន្ទញ្ច មហាក្ខតានិ ឧទានាយរូបដ្ឋ
 យថាក្ខតំ បដាធាតិ ។ ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ រូបញ្ច ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ លត្ថុណាកុសលោ ហោតិ ។ ឥ ធិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កម្មលត្ថុណោ ពាលោ កម្មល-
 ត្ថុណោ បណ្ឌិតោតិ យថាក្ខតំ បដាធាតិ ។ ឃំ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ លត្ថុណាកុសលោ ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាសាដិកំ សាដេតា
 ហោតិ ។ ឥ ធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧប្បដ្ឋំ កាមវិតត្តំ
 ធានិវាសេតិ បដហតិ វិនោទេតិ ព្យដ្ឋិករោតិ
 អនការំ កមេតិ ឧប្បដ្ឋំ ព្យាចានវិតត្តំ . . .
 ឧប្បដ្ឋំ វិហឹសាវិតត្តំ . . . ឧប្បដ្ឋប្បដ្ឋេ ចាបកេ
 អកុសលេ ធម្មេ ធានិវាសេតិ បដហតិ
 វិនោទេតិ ព្យដ្ឋិករោតិ អនការំ កមេតិ ។

សុត្តបិដក អង្គនិទាយ ឯកទសកថាបិដក

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមពិត ទូរ្យរូប
 ណានីមួយ គឺមហាក្ខត្រូបទាំង ៤ ផង ឧបាទាយរូប ដែលពាក្យស្រួយ
 នឹងមហាក្ខត្រូបទាំង ៤ ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកស្គាល់រូប
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងលក្ខណៈ
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់
 តាមពិតថា បុគ្គលពាលមានកម្មជាលក្ខណៈ បុគ្គលជាបណ្ឌិត មានកម្ម
 ជាលក្ខណៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងលក្ខណៈ
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកចេះភ្លឺះភ្លៀល
 ពង្សយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាស-
 នានេះ មិនទទួលគ្រងរងយកការវិតក្កៈដែលកើតឡើងហើយ លះបង់
 បន្ទាបង់ ធ្វើឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើតទៅទៀតបាន ទូរព្យាបាទ-
 វិតក្កៈដែលកើតឡើងហើយ . . . វិហឹសាវិតក្កៈដែលកើតឡើងហើយ . . .
 មិនទទួលគ្រងរងយកអកុសលធម៌ ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ ។
 លះបង់ បន្ទាបង់ ធ្វើឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើត ទៅទៀត ។

ទុក្ខយោ ទុក្ខយវគ្គោ

ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាសាដិកំ សាដេតា
 ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វណំ បដិច្ចាទេតា
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ចក្កនា រូបំ ទិស្វា ន
 និមិត្តត្ថាហិ ហោតិ នានុព្យញ្ញនត្ថាហិ យត្វាជិ-
 ករណាមេនំ ចក្កុទ្ធិយំ អសំវុតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈា-
 នោមនស្សា ចាបកា អកុសលា ធម្មា អន្ធាស្ស-
 វេយ្យំ ឥស្ស វសំវាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ ចក្កុទ្ធិយំ
 ចក្កុទ្ធិយេ សំវំ អាបជ្ជតិ សោតេន សន្និ សុត្វា . . .
 យានេន កន្ធិ យាយិត្វា . . . ជិញ្ញយ វសំ
 សាយិត្វា . . . កាយេន ដោដ្ឋតំ ផុសិត្វា . . .
 មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តត្ថាហិ ហោតិ
 នានុព្យញ្ញនត្ថាហិ យត្វាជិករណាមេនំ មនិទ្ធិយំ
 អសំវុតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈានោមនស្សា ចាបកា អកុ-
 សលា ធម្មា អន្ធាស្សវេយ្យំ ឥស្ស វសំវាយ បដិប-
 ជ្ជតិ រក្ខតិ មនិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយេ សំវំ អាបជ្ជតិ ។

ទុយវិញ ទី ២

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកចេះនឹងត្រូវល ពង្សយ យ៉ាងនេះឯង ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ ជាអ្នកចេះបិទដំបៅ តើដូចម្តេច ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរូប ដោយចក្ខុ
 ហើយជាអ្នកមិនប្រកាន់និមិត្ត មិនប្រកាន់អនុញ្ញាត្តិ អកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ ដ៏លាមក គឺអភិជ្ឈានីន៍ទោមនស្ស គប្បីជាប់តាម
 បុគ្គលនុ៎ះ ដែលមិនសង្រួមចក្ខុទ្រិយ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមចក្ខុទ្រិយ
 ណា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមចក្ខុទ្រិយនោះ រក្សាចក្ខុទ្រិយ
 ដល់នូវការសង្រួម ក្នុងចក្ខុទ្រិយ ស្តាប់សំឡេង ដោយត្រចៀក . . .
 ផ្គូផ្គងដោយច្រមុះ . . . ភ្នែករស ដោយអណ្តាត . . . ពាល់ត្រូវដោដ្តព្វៈ
 ដោយកាយ . . . ដឹងច្បាស់ធម្មារម្មណ៍ ដោយចិត្ត ហើយជាអ្នកមិន
 ប្រកាន់និមិត្ត មិនប្រកាន់អនុញ្ញាត្តិ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក
 គឺអភិជ្ឈានីន៍ទោមនស្ស គប្បីជាប់តាមបុគ្គលនុ៎ះ ដែលមិនសង្រួម
 មន្ត្រិយ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមមន្ត្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 សង្រួមមន្ត្រិយនោះ រក្សាមន្ត្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងមន្ត្រិយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គទូរនិកាយស្ស ឯកាទសកនិបាតោ

ឃុំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធូមំ កត្តា ហោតិ វេទ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយតំ ធូមំ វិត្តាវេទ
 បវេសំ ទេសេតា ហោតិ ។ ឃុំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ធូមំ កត្តា ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ តំតំ ជាទាតិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យេ តេ ភិក្ខុ ពហុស្សុតា អាភតាភមា ធូម-
 ពរា វិទយធរា មាតិកាធរា តេ កាលេន កាលំ
 ឧបសង្កមិត្តា បរិបុច្ឆតិ វេទំ កន្តេ កបំ វេសស្ស
 កោ អត្តាតិ ។ តស្ស តេ អាយស្សនោ
 អវិជញ្ជោវ វិវុទ្ធិ អនុត្តាមិកតញ្ច ឧត្តាមិករោទ្ធិ
 អនេកវិហិតេសុ កត្តជ្ជាមិយេសុ ធូមេសុ កត្តំ
 វិទោទេទ្ធិ^(១) បដិវិទោទេទ្ធិ ។ ឃុំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ តំតំ ជាទាតិ ។

១ ឧ. ម. វិទោទេទ្ធិតិ ទេទ្ធិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ឯកាទសកនិយាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកចេះបំផ្លាញ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកចេះធ្វើភ្នក់ផ្សែង តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកសំដែងធម៌តាមខ្លួនបាន
ស្តាប់ តាមខ្លួនបានរៀនមក ដល់ជនទាំងឡាយដទៃ ដោយសេចក្តី
ពិស្តារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកចេះធ្វើភ្នក់ផ្សែង
យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចូល
ទៅកេត្តភិក្ខុ ដែលជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ចេះចាំទិកាយ ទ្រទ្រង់
ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា គ្រប់កាល ហើយសាកសួរថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកនេះ ដូចម្តេច សេចក្តីនៃភាសិតនេះ ដូច
ម្តេច ។ លោកដ៏មានគោរពទាំងនោះ ក៏បើក បង្ហាញ កំចាត់កំបាយ
សេចក្តីដែលកំបាំងធន ធ្វើឲ្យរកនូវរបស់ដែលជ្រៅផង បន្ទាបន់ កំចាត់
កំបាយសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលគួរសង្ស័យច្រើនប្រការ
ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុស្គាល់កំចាត់ យ៉ាងនេះឯង ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

កថញ្ច កិក្ខុវេ កិក្ខុ បីតំ ជា នាតំ ។
 ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ តថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ
 ទេសិយមាទេ លកតំ អន្តវេទំ លកតំ ធម្មវេទំ
 លកតំ ធម្មបសញ្ញានំ ចាមុដ្ឋំ ។ ឃំ ខោ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ បីតំ ជា នាតំ ។ កថញ្ច កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ វិបី ជា នាតំ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ យថាក្ខតំ បជា នាតំ ។ ឃំ ខោ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ វិបី ជា នាតំ ។ កថញ្ច កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ តោចរក្កុសលោ ហោតំ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ យថាក្ខតំ បជា នាតំ ។
 ឃំ ខោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ តោចរក្កុសលោ
 ហោតំ ។ កថញ្ច កិក្ខុវេ កិក្ខុ សាវ-
 សេសនោហី ហោតំ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សទ្ធា កហបតិកា អកិហដ្ឋំ បវាវេន្តំ
 ចិវិបិណ្ណចានសេនាសនតិលានប្បត្តយកេសដ្ឋបរិក្ការេន

ទុតយវត្ត ទី ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុស្គាល់ទឹកផឹក តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនានេះ កាលបើធម្មវិន័យ ដែល
 តថាគតបានប្រាប់ បានសំដែងហើយ ក៏បានឲ្យការដឹងអត្ត បានឲ្យការ
 ដឹងធម៌ បានបាមុជ្ជៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ស្គាល់ទឹកផឹក យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុស្គាល់
 ផ្លូវ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនា
 នេះ ស្គាល់តាមពិត ឲ្យមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុស្គាល់ផ្លូវ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុឈ្លាសវៃ កងគោចរដ្ឋាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកងសាសនានេះ ដឹងព្យាសតាមពិត ឲ្យសតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសវៃ កងគោចរដ្ឋាន យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ រូតយកទឹកដោះ ឲ្យមាន
 សេសសល់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកងសាសនា
 នេះ មានពួកគហបតី អ្នកមានសទ្ធានាំតាមក បរវណា ដោយ
 ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ការ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនូវនិកាយស្ស ឯកាទសរាសិបាតោ

តត្រ ភិក្ខុ មន្តំ ជា លាភំ បដិក្កហណាយ ។
 ឃី ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សារសេសុទោហិ ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ ថេរា វត្តញ្ច
 ចិវប្បព្វជិតា សង្ឃបិទារោ សង្ឃបរិទាយកា តេ
 អតិវេកប្បជាយ ប្បជេតា ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ ថេរា វត្តញ្ច ចិវប្ប-
 ព្វជិតា សង្ឃបិទារោ សង្ឃបរិទាយកា តេសុ មេត្ត
 កាយកម្មំ បច្ចុបដ្ឋាបេតិ អារី ថេវ រហោ
 ច មេត្តំ វេកិកម្មំ . . . មេត្តំ មនោកម្មំ បច្ចុបដ្ឋា-
 បេតិ អារី ថេវ រហោ ច ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ យេ តេ ភិក្ខុ ថេរា វត្តញ្ច ចិវប្បព្វជិតា
 សង្ឃបិទារោ សង្ឃបរិទាយកា តេ អតិវេកប្បជាយ
 ប្បជេតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ឯកានុសហិ ធម្មេហិ សមម្ហាភតោ ភិក្ខុ កញ្ច
 ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡី វុឡី វេប្បល្លំ អាបដ្ឋិតុន្តំ ។

សុត្តនិបិដក អង្គជានិកាយ ឯកទសកន្តិយត

ភិក្ខុក៏សាល'ប្រមាណ ក្នុងការទទួលបង្គុយទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាលនោះ ជាអ្នករូតយកទឹកដោះ ឲ្យមាន
 សេសសល់ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជា
 អ្នកបូជា ពួកភិក្ខុដែលជាថេរៈ អ្នកដឹងព្រឹត្តិ ឬសយូរ ជាបិតារបស់សង្ឃ
 ជាអ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ដោយអតិរេកបូជា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាលនោះ ដកល់តាយកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា
 ចំពោះពួកភិក្ខុដែលជាថេរៈ អ្នកដឹងព្រឹត្តិ ឬសយូរ ជាបិតារបស់សង្ឃ
 ជាអ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ក្នុងទីចំពោះមុខភិក្ខុ ក្នុងទីកំបាំងមុខភិក្ខុ ដកល់
 វិចីកម្មប្រកបដោយមេត្តា . . . ដកល់មនោកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា ក្នុងទី
 ចំពោះមុខផង ក្នុងទីកំបាំងមុខផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជា
 អ្នកបូជាពួកភិក្ខុដែលជាថេរៈ អ្នកដឹងព្រឹត្តិ ឬសយូរ ជាបិតារបស់
 សង្ឃ ជាអ្នកត្រួតត្រាសង្ឃ ដោយអតិរេកបូជា យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១១ ប្រការនេះ ទើបគួរ
 ដល់នូវការចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះបាទ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

(១២៥) អថខោ សម្ពហុលា ភិក្ខុ យេន កកវា
តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា កកវំនំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ ឯសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ឯសីដ្ឋា ខោ តេ ភិក្ខុ
កកវំនំ ឯតទលោចំ សិយា នុ ខោ កន្តេ ភិក្ខុនោ
តថារូបោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា ទេវេ បឃីយំ
បឃីសញ្ញំ អស្សំ ន អាបស្មី អាទោសញ្ញំ អស្សំ ន
តេជស្មី តេជោសញ្ញំ អស្សំ ន វាយស្មី វាយោសញ្ញំ
អស្សំ ន អាណាសានញ្ញាយតនេ អាណាសានញ្ញាយ-
តនសញ្ញំ អស្សំ ន វិញ្ញាណញ្ញាយតនេ វិញ្ញាណ-
ញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្សំ ន អាភិញ្ញាញ្ញាយតនេ
អាភិញ្ញាញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្សំ ន ទេវសញ្ញានាស-
ញ្ញាយតនេ ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្សំ
ន ឥធលោកេ ឥធលោកសញ្ញំ អស្សំ ន
បរលោកេ បរលោកសញ្ញំ អស្សំ យមិទំ ① ទិដ្ឋ
សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បតំ បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មនសា

១ ឧ. ម. យម្បិទំ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

(១២៥) គ្រានោះ ពួកភិក្ខុជាច្រើនរូប ចូលទៅគាល់ព្រះ

មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ

អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ

ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុបុរាណ

នូវសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ មានវិជ្ជារម្ម ដូចជាភិក្ខុមិនសំគាល់

ថា ដ៏ក្នុងដី មិនសំគាល់ថាទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង

មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាគាសានញាយតនៈ ក្នុង

អាគាសានញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណ-

ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា អាកិញ្ញញាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ញញាយតនៈ

មិនសំគាល់ថា នៅសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ក្នុងនៅសញ្ញានាសញ្ញាយ-

តនៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់

ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ របស់ណាដែលគេបុរាណ

ឃើញ ឮ ឧទ្ធចូលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក ត្រិះរិះ ដោយចិត្ត

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរទិកាយស្ស ឯកាទសកនិយោកោ

តត្រាថិ ន សញ្ញា អស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ តថាវុចោ
 អស្សាតិ ។ សំយា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ តថាវុចោ
 សមាធិប្បដិលាកោ យថានេវ បឋវីយំ បឋវីសញ្ញា
 អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ
 វិញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវចិតំ មនសា តត្រាថិ
 ន សញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច បន អស្សាតិ ។
 យថាកមំ បន កន្លេ សំយា ភិក្ខុនោ
 តថាវុចោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា នេវ បឋវីយំ
 បឋវីសញ្ញា អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ
 សុតំ មុតំ វិញាតិ បត្តំ បរិយេសិតំ
 អនុវចិតំ មនសា តត្រាថិ ន សញ្ញា អស្ស
 សញ្ញា ច បន អស្សាតិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ឃីសញ្ញា ហោតិ ឯតំ សន្តិ ឯតំ បណីតិ
 យទិទំ សត្វសង្ខារសមថោ សត្វបដិប្បដិទិស្សត្តោ
 តណ្ហាត្តយោ វិរាគោ ទិរោនោ ទិវាទន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គន្តរនិកាយ ឯកាទសកនិយោក

ហើយក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជា
ធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកបាទសមាធិ មាន
សភាពដូច្នោះ មានដែរ ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី
។ បេ ។ របស់ណាដែលគេបាទឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែង
រក ត្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ
គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុបាទសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ តើដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុដែល
មិនសំគាល់ថាដី ក្នុង ដី ។ បេ ។ របស់ណាដែលគេបាទឃើញ ឮ
ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក ត្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់
ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានរសចក្ខុសំ-
គាល់ យ៉ាងនេះថា ការរម្ងាប់សង្ខារទាំងអស់ ការលះកិលេស
ទាំងអស់ ការអស់តណ្ហា ការប្រាសចាកតម្រេក ការលត់តណ្ហា
គឺព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាននិ្មះ ជាទីស្ងប់ ព្រះនិព្វាននិ្មះ ដ៏ឧត្តម ។

ទុកិយោ ទុកិយវណ្ណោ

ឯវំ ខោ សិយា កិក្ខុវេ កិក្ខុវោ តថាវុចា
 សមាធិប្បដិលាកោ យថា នេវ បឋវិយំ បឋវី-
 សញ្ញំ អស្ស ន អាបស្មំ អាចោសញ្ញំ អស្ស
 ន តេជស្មំ តេជោសញ្ញំ អស្ស ន វាយស្មំ
 វាយោសញ្ញំ អស្ស ន អាកាសានញ្ញាយតនេ
 អាកាសានញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្ស ន វិញ្ញា-
 ណញ្ញាយតនេ វិញ្ញាណញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្ស
 ន អាកិញ្ញាយតនេ អាកិញ្ញាយតនសញ្ញំ
 អស្ស ន នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ នេវសញ្ញា-
 សញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្ស ន ឥធលោកេ ឥធុ-
 លោកសញ្ញំ អស្ស ន បរលោកេ បរលោកសញ្ញំ
 អស្ស យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បតំ
 បរិយេសិតំ អនុវិចិតំ មទសា តត្រាបិ ន សញ្ញំ
 អស្ស សញ្ញំ ច បន អស្សាតំ ។

[១២៦] តត្រ ខោ កកវា កិក្ខុ អាមន្តេសិ កិក្ខុវោតំ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបុរាណសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ យ៉ាងនេះឯង
ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិន
សំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនបំគាល់
ថា អាកាសានញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកាសានញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា
វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា អាកិញ្ចាញា-
យតនៈ ក្នុងអាកិញ្ចាញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា នេវិសញ្ញានាសញ្ញាយ-
តនៈ ក្នុងនេវិសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុង
លោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងម្យ ក្នុងលោកខាងម្យ របស់
ណា ដែលគេបុរាណយើង ឮ ទទួលបាន រឹង រល់ ស្មើរក គ្រិះរិះ
ដោយចិត្ត ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា
ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

(១២៦) ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់

ត្រាស់ ចំពោះ ភិក្ខុទាំងឡាយៗ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គជនិកាយស្ស ធានសកនិទានោ

កន្ត្រៃតិ តេ ភិក្ខុ កកវតោ បច្ចុស្សោស្សំ ។
 កកវា ឯតនរោច សិយា នុ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 តថាវុទោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា នេវ បឋវិយំ
 បឋវីសញ្ញំ អស្ស ន អាបស្មី អាទោសញ្ញំ អស្ស ន
 តេជស្មី តេជោសញ្ញំ អស្ស ន វាយស្មី វាយោសញ្ញំ
 អស្ស ន អាគាសានញ្ញាយតនេ អាគាសានញ្ញាយ-
 តនសញ្ញំ អស្ស ន វិញ្ញាណញ្ញាយតនេ វិញ្ញាណញ្ញា-
 យតនសញ្ញំ អស្ស ន អាភិញ្ញញ្ញាយតនេ អាភិញ្ញ-
 ញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្ស ន ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ
 ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនសញ្ញំ អស្ស ន ឥធលោកេ
 ឥធលោកសញ្ញំ អស្ស ន បរលោកេ បរលោក-
 សញ្ញំ អស្ស យមិទំ ទំដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ
 បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា តត្រាបិ ន
 សញ្ញំ អស្ស សញ្ញំ ច បន អស្សាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនុរោទិយ ឯកាទសកនិយាត

ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា

ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង

ឡាយ ភិក្ខុដែលបានសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ មានដែរឬ ដូចជា

ភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា

ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាកាសា.

នញ្ញាយតនៈ ក្នុងអាកាសានញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ញាយ-

តនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា អភិញ្ញាយតនៈ ក្នុង

អភិញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ក្នុង

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិនសំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះមិន

សំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ របស់ណាដែលបានឃើញ

ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្មែងកេ គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់

ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញាជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

ទុតិយោ ទុតិយវគ្គោ

កក្កំម្យលកោ នោ កន្លេ ធម្មា កក្កំនេត្តិកោ កក-
 កំបដិសវណា សាធិ វត កន្លេ កក្កំន្តិយេវ បដិកាតុ
 ឯតស្ស កាសិភស្ស អត្តោ កក្កំតោ សុត្វា កិក្ខុ
 ធាវស្សន្តិ ។ តេនហិ កិក្ខុវេ សុណាថ សាធិកំ
 មនសិករោថ កាសិស្សន្តិ ។ ឯវំ កន្លេតិ ខោ
 តេ កិក្ខុ កក្កំតោ បច្ចុស្សន្តិ ។ កក្កំ
 ឯតទរោថ សិយា កិក្ខុវេ កិក្ខុនោ តថាវុចា
 សមាធិប្បដិលកោ យថា នេវ បមីយំ បមីសញ្ញ
 អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ
 វិញ្ញាតំ បន្តំ បរិយេសិកំ អនុវិចារិកំ មនសា តត្រាថិ
 ន សញ្ញ អស្ស សញ្ញ ប បន អស្សនិ ។
 យថាតថិ បន កន្លេ សិយា កិក្ខុនោ តថា-
 វុចា សមាធិប្បដិលកោ យថា នេវ បមីយំ បមី-
 សញ្ញ អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋិ សុតំ
 មុតំ វិញ្ញាតំ បន្តំ បរិយេសិកំ អនុវិចារិកំ មនសា

ទុណ្ណវិញ ទី ២

ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រាបបន្តិទ្ធលោថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយ
 របស់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ មានតែព្រះមានព្រះភាគ ជាមូល មានតែព្រះ
 មានព្រះភាគ ជាអ្នកណែនាំ មានតែព្រះមានព្រះភាគ ជាទីតឹង បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមទ្រង់បំភ្លឺសេចក្តីនៃ
 ភាសិតនេះឲ្យបាន ភិក្ខុទាំងឡាយ បានស្តាប់ព្រះវាចានៃព្រះមានព្រះ
 ភាគហើយ នឹងចាំទុកបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកប្រុង
 ស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ គ្រាសំដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកបាន
 សមាធិ មានសភាពដូច្នោះ មានដែរ ដូចជាភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុង
 ដី ។ បេ ។ របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែង
 រក គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនបំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ
 គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ភិក្ខុដែលបានសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ តើដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុ
 ដែលមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ បេ ។ របស់ណា ដែល
 បានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិទានយស្ស ឯកវសានិបាតោ

តត្រាបំ ន សញ្ញា អស្ស ភសញ្ញា ច បន អស្សតិ ។
 ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ឯវិសញ្ញា ហោតិ ឯតំ
 សន្តំ ឯតំ បណ្ឌិតំ យទិទំ សត្វសង្ខារសមដោ
 សត្វបដិច្ចដិច្ចស្សត្តោ តត្តាត្តាយោ វិរាតោ និរោដោ
 និព្វានន្តំ ។ ឯវិ ខោ កិក្ខុវេ សិយា កិក្ខុវោ
 តដារុថោ សមាចិច្ចដិលាកោ យថា នេវ បឋវីយំ
 បឋវីសញ្ញា អស្ស ន អាបស្មី អាថោសញ្ញា
 អស្ស ន តេជស្មី តេជោសញ្ញា អស្ស ន វាយស្មី
 វាយោសញ្ញា អស្ស ន អាតាសានញ្ញាយតនេ
 អាតាសានញ្ញាយតនសញ្ញា អស្ស ន វិញ្ញាណញ្ញា-
 យតនេ វិញ្ញាណញ្ញាយតនសញ្ញា អស្ស ន
 អាតិញ្ញាណាយតនេ អាតិញ្ញាណាយតនសញ្ញា អស្ស
 ន នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេ នេវសញ្ញានាសញ្ញា-
 យតនសញ្ញា អស្ស ន ឥធិលោកេ ឥធិលោក-
 សញ្ញា អស្ស ន បរលោកេ បរលោកសញ្ញា អស្ស

សុត្តនិដក អង្គជនិកាយ ឯកាសកនិទាន

ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញាជាធម្មតាតែ
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មាន
 សេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា ការរម្ងាប់សង្ខារទាំងអស់ ការលះទប់ធំ
 ទាំងអស់ ការអប់រំតណ្ហា ការប្រាសចាកតម្រេក ការរំលត់តណ្ហា គឺ
 ព្រះនិព្វាន ណ ព្រះនិព្វាននុ៎ះ ជាទីស្ងប់ ព្រះនិព្វាននុ៎ះ ដ៏ឧត្តម ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបុរាណសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ យ៉ាងនេះ
 ឯង ដូចជាភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក
 មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំ-
 គាល់ថា អាគាសានញ្ជាយតនៈ ក្នុងអាគាសានញ្ជាយតនៈ មិនសំគាល់
 ថា វិញ្ញាណញ្ជាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ជាយតនៈ មិនសំគាល់ថា អា-
 ភិពាញាណយតនៈ ក្នុងអាភិពាញាណយតនៈ មិនសំគាល់ថា នេវសញ្ញា-
 នាសញ្ជាយតនៈ ក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ជាយតនៈ មិនសំគាល់ថា លោក
 នេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ

ခုနိယော ခုနိယာဇ္ဇော

ယဗိဓိံ ဝိဓိံ နုနိံ နုနိံ ဝိဏ္ဏာနိံ ဗန္ဓိံ ဗာဠိယ-
နိနိံ အညိဝိဏ္ဏိံ ဗဒေသာ နဂြာဗိံ ဝ နေဏိ
အနုဗ္ဗ နေဏိ ဗ ဗဒေ အနုဗ္ဗနိံ ဟ

(၈၆၅) အဗိဇော နန္ဒဟုဿ နန္ဒ ယေဿယန္တ
နာဗိဗ္ဗန္တော ဣဓုဗန္ဒိဗိဗ္ဗန္တိ ခုဗန္ဒိဗိဗ္ဗန္တိ အယန္တုဏ
နာဗိဗ္ဗန္တော နန္ဒိ နန္ဒောဓိဗ္ဗန္တိ နန္ဒောဓိဗိဗ္ဗန္တိ ဣဗိ
နာဂဏိယိ ဝိနိဗ္ဗာဏိ ဝိဇ္ဇိဗိဗ္ဗန္တိ ဝိဇ္ဇိဗိဗ္ဗန္တိ ဟ
ဝိဇ္ဇိဗိဗ္ဗန္တိ ဝိဇ္ဇိဗိဗ္ဗန္တိ ဧ ဣ နန္ဒိ အယန္တုဏ နာဗိဗ္ဗန္တ
ဝိဇ္ဇိဗိဗ္ဗန္တိ နိဗ္ဗာဏိ ဝိဇ္ဇိဗိဗ္ဗန္တိ ဧ အာဂ္ဂိယော နာဗိဗ္ဗန္တ
နန္ဒိဗ္ဗန္တော နန္ဒိဗ္ဗန္တော နန္ဒိဗိဗ္ဗန္တိ ဝိဇ္ဇိဗိဗ္ဗန္တိ ယဗိ
ဇော ဗာဠိယိ ဗာဠိယန္တိ အနုဗ္ဗ ဝ အာဗန္တိ
အာဗန္တိ အနုဗ္ဗ ဝ ဣဓိဗန္တိ ဣဓိဗိဗ္ဗန္တိ အနုဗ္ဗ ဝ
ဂိယန္တိ ဂိယန္တိ အနုဗ္ဗ ဝ အာဇာနာဝဏ္ဏယ-
ဇာဓိ အာဇာနာဝဏ္ဏယဇာဓိ အနုဗ္ဗ ဝ ဝိဏ္ဏ-
ာဏ္ဏယဇာဓိ ဝိဏ္ဏာဏ္ဏယဇာဓိ အနုဗ္ဗ ဝ
အာဇာနာဝဏ္ဏယဇာဓိ အာဇာနာဝဏ္ဏယဇာဓိ အနုဗ္ဗ

ទុតិយវគ្គ ទី ២

របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក គ្រឹះរិះ
ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមាន
សញ្ញាជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

(១២៧) លំដាប់នោះ ត្រូវកិត្តិយសច្រើនរួច ចូលទៅរកព្រះ
សារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រីករាយជាមួយនឹងព្រះ
សារីបុត្ត ដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យ
ដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះកិត្តិយសទាំងនោះ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានពោលទៅនឹងព្រះសារីបុត្ត ដ៏មានអាយុ
ដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសសារីបុត្ត ចុះកិត្តិយសមានសមាធិ មានសភាព
ដូច្នោះមានដែរឬ ដូចជាកិត្តិយសដែលមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា
ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់
ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាគាសាណញ្ញយតនៈ ក្នុងអាគាសាណញ្ញ-
យតនៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយ-
តនៈ មិនសំគាល់ថា អាកិញ្ញាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ញាយតនៈ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនាមិកាយស្ស ឯកវសកនិបាតោ

ន លោកុណាណា សណាយតនេ លោកុណាណា សណា-
 យតនសញ្ញា អស្ស ន ឥន្ទលោកេ ឥន្ទលោកេ-
 សញ្ញា អស្ស ន បរលោកេ បរលោកេសញ្ញា អស្ស
 យមិទំ ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ វិណាតំ បន្តំ បរិយេសិតំ
 អនុវិចារិតំ មនសា តត្រាបិ ន សញ្ញា អស្ស សញ្ញា
 ច បន អស្សាតិ ។ សិយា អារុសោ កិក្កុលោ
 តថារុទោ សមាទិប្បដិលោកោ យថា លោ បវរិយំ
 បវរិសញ្ញា អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋិ សុតំ
 មុតំ វិណាតំ បន្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា
 តត្រាបិ ន សញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច បន អស្សាតិ ។
 យថាកំបិ បនារុសោ សារីបុត្តំ សិយា កិក្កុលោ
 តថារុទោ សមាទិប្បដិលោកោ យថា លោ បវរិយំ
 បវរិសញ្ញា អស្ស ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋិ សុតំ មុតំ
 វិណាតំ បន្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា តត្រាបិ
 ន សញ្ញា អស្ស សញ្ញា ច បន អស្សាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឯកវេសកវិបាក

មិនសំគាល់ថា នៅសញ្ញា នាសញ្ញាយតនៈ ត្រង់នៅសញ្ញា នាសញ្ញាយតនៈ
មិនសំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ
ក្នុងលោកខាងមុខ របស់ណាដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់
ស្វែងរក ត្រង់រិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះ
ឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអាវុសា
ភិក្ខុបានសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ មានដែរ ដូចជាភិក្ខុដែល
មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ បេ ។ របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ
ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក ត្រង់រិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិន
សំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែ
ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអាវុសា សារីបុត្ត ចុះភិក្ខុ បានសមាធិ
មានសភាពដូច្នោះ តើដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដី
ក្នុងដី ។ បេ ។ របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស
ដឹង ដល់ ស្វែងរក ត្រង់រិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុង
របស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសេចក្តីសំគាល់
 យ៉ាងនេះថា ការម្ចាស់សិទ្ធិទាំងអស់ ការលះខុសទាំងអស់ ការ
 អស់តណ្ហា ការប្រាសចាកតម្រេក ការរលត់តណ្ហា គឺ ព្រះនិព្វានណា
 ព្រះនិព្វាននេះ ជាទីស្ងប់ ព្រះនិព្វាននេះ ដ៏ឧត្តម ។ ម្ចាស់អាវុសា
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុបុណ្ណសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ យ៉ាងនេះ ដូចជា
 ភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិន
 សំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំ-
 គាល់ថា អាកាសានញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកាសានញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់
 ថា វិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា អាកិ-
 ញ្ចាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា នេវេសញ្ញាណ-
 សញ្ចាយតនៈ ក្នុងនេវេសញ្ញាណសញ្ចាយតនៈ មិនសំគាល់ថា លោក
 នេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ
 របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក
 គ្រិនរិន ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់
 តែមានសញ្ញាជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

លុត្តបិដក អង្គនិទាយ ឯកវស្សនិទាយ

(២២៨) ក្នុងទីនោះឯង ព្រះហឫត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុ

ទាំងឡាយថា ម្ចាស់អារ្យសោទាំងឡាយ ភិក្ខុបុរាណសមាធិ មាន

សភាពដូច្នោះ មានដែរ ឬ ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី

មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់

ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាកាសានញ្ជាយតនៈ ក្នុងអាកាសា

នញ្ជាយតនៈ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ជាយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ជាយតនៈ

មិនសំគាល់ថា អាកិញ្ញញ្ជាយតនៈ ក្នុងអាកិញ្ញញ្ជាយតនៈ មិនសំគាល់ថា

នេវសញ្ញានាសញ្ជាយតនៈ ក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ជាយតនៈ មិន

សំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោក

ខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខ របស់ណា ដែលបុរាណយើង ឮ ឡើយ

សេ ដឹង ដល់ ស្វែងរក គ្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់

ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

ទុក្ខយោ ទុក្ខយវញ្ញោ

ទ្ធកោតិ ខោ មយំ អារុសោ អាគច្ឆយ្យម
 អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស សន្និកេ ឯតស្ស កាសិ-
 តស្ស អត្តមញ្ញានំ សាធិ វតាយស្មន្តិយេ សារីបុត្ត
 បដិកាតុ ឯតស្ស កាសិតស្ស អត្តោ អាយស្មតោ
 សារីបុត្តស្ស សុត្វា ភិក្ខុ ជាបេស្សន្តិតំ ។ តេន-
 ហារុសោ នំ សុណាម សាតុកំ មនសិករោម
 កាសិស្សមិតំ ។ ឯវហារុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បច្ឆស្សេស្សំ ។ អាយស្មា
 សារីបុត្តោ ឯតទរោច សិយា អារុសោ ភិក្ខុនោ
 តថារុតោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា នេវ បឋវីយំ
 បឋវីសញ្ញំ អស្សំ ។ បេ ។ យមិទំ ទិដ្ឋិ
 សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវចិតំ
 មនសា តត្រាបិ ន សញ្ញំ អស្សំ សញ្ញំ ច បទ
 អស្សនិតំ ។ យថាកមិ បហារុសោ សារីបុត្ត
 សិយា ភិក្ខុនោ តថារុតោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា
 នេវ បឋវីយំ បឋវីសញ្ញំ អស្សំ ។ បេ ។

ទុតិយវគ្គ ទី ២

ម្នាល អារុសោ យើងទាំងឡាយ មកដល់ចម្ងាយ ចង់ដឹងសេចក្តី
 នៃសភាសិតនេះ ក្នុងសំណាកនៃព្រះសារីបុត្ត ដ៏មានអាយុ សូម
 អភ័យពោស សូមព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ បំភ្លឺសេចក្តីនៃសភាសិតនេះ
 ឲ្យបាន ភិក្ខុទាំងឡាយ បានស្តាប់សភាសិតរបស់ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ
 នឹងចាំទុកបាន ។ ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុក ក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ ខ្ញុំនឹង
 សំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលថេរវាចា របស់ព្រះសារីបុត្តដ៏មាន
 អាយុថា ករុណា អារុសោ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ បានពោលដូច្នោះថា
 ម្នាល អារុសោ ទាំងឡាយ ភិក្ខុបានសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ មាន
 ដែរ ដូចជាភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ បេ ។ របស់ណា ដែលបាន
 ឃើញពួ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក ព្រិះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិន
 សំគាល់ នូវរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែ
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាល អារុសោ សារីបុត្ត ចូរភិក្ខុ បានសមាធិមានសភាព
 ច្រើនតិដូចម្តេច ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំ កាលថា ដី ក្នុងដី ។ បេ ។

ពុទ្ធសាសនា អង្គការសិក្សាស្រាវជ្រាវ វិទ្យាស្ថានព្រះបាទសីហនុ

យមិទំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បតំ បរិយេសិតំ
 អនុវិចារិតំ មនសា តត្រាបំ ន សត្វា អស្ស មស្ស
 ច បន អស្សាតិ ។ យថាកមិ បណ្ឌិតោ សាវិបុត្ត
 សិយា ភិក្ខុនោ តថាវុចោ សមាធិប្បដិលាកោ យថា
 នេវ បឋវិយំ បឋវិសត្តិ អស្ស ។ ប ។ យមិទំ ទិដ្ឋំ
 សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បតំ បរិយេសិតំ អនុវិចារិតំ មនសា
 តត្រាបំ ន សត្វា អស្ស មស្ស ច បន អស្សាតិ ។ ឥត
 អាវុសោ ភិក្ខុ ឃីសត្តិ ហោតិ ឃិតំ សង្កំ ឃិតំ បណិតំ
 យទិទំ សត្វសង្ខារសមថោ សត្វបដិប្បដិស្សត្តោ ត-
 ណ្ហត្តយោ វិរកោ ធិរកោ ធិត្តានន្តំ ។ ឃីម្បិ ទោ
 អាវុសោ សិយា ភិក្ខុនោ តថាវុចោ សមាធិប្បដិលាកោ
 យថា នេវ បឋវិយំ បឋវិសត្តិ អស្ស ន អាបស្មី
 អាចោសត្តិ អស្ស ន តេជស្មី តេជោសត្តិ អស្ស
 ន វាយស្មី វាយោសត្តិ អស្ស ន អាណាសា-
 នញ្ចាយតនេ អាណាសានញ្ចាយតនេសត្តិ អស្ស
 ន វិញ្ញាណញ្ចាយតនេ វិញ្ញាណញ្ចាយតនេសត្តិ អស្ស

សុត្តន្តបិដក សង្កត្តនិកាយ ឯកាទសកនិទាន

របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក គ្រិះរិះ
ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមាន
សញ្ញាជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអារុសោសារីបុត្ត ចុះភិក្ខុបានសមា-
ធិ មានសភាពដូច្នោះ ជាអ្នកមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី តើយ៉ាងណា
។ បេ ។ របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ដឹង ដល់ ស្វែងរក
គ្រិះរិះ ដោយចិត្ត មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់ទាំងនោះ គ្រាន់តែមាន
សញ្ញាជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ មានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា ការម្លាប់សង្ខារទាំងអស់ ការ
លះឧបធិទាំងអស់ ការអស់តណ្ហា ពេរប្រាសចាកតម្រេក ការរលត់
តណ្ហាគឺព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាននេះ ជាទីស្ងប់ ព្រះនិព្វាននេះ ដ៏ទុក្ខម ។
ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុបានសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ យ៉ាង
នេះ ដូចជាភិក្ខុដែលមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុង
ទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់
មិនសំគាល់ថា អាកាសានញ្ចយតនៈ ក្នុងអាកាសានញ្ចយតនៈ
មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ចយតនៈ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចយតនៈ

ဒုတိယ ဒုတိယကြွေ

၁ အင်္ဂါဗျူဟာ ယနေ့ ၁ အင်္ဂါဗျူဟာ ယနေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁
 ၂ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁
 ၃ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁
 ၄ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁
 ၅ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁
 ၆ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁
 ၇ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁
 ၈ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁
 ၉ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁ နေ့ ၁

ဒုတိယကြွေ ဒုတိယ ၇

စာအုပ်အုပ်စု

၁ ဗဟုသုတ(၁) ၂ ဗဟုသုတ(၂) ၃ ဗဟုသုတ(၃) ၄ ဗဟုသုတ(၄) ၅ ဗဟုသုတ(၅)
 ၆ ဗဟုသုတ(၆) ၇ ဗဟုသုတ(၇) ၈ ဗဟုသုတ(၈) ၉ ဗဟုသုတ(၉)

---

၁ ဗ. ဗဟုသုတ(၁) ၂ ဗ. ဗဟုသုတ(၂) ၃ ဗ. ဗဟုသုတ(၃) ၄ ဗ. ဗဟုသုတ(၄) ၅ ဗ. ဗဟုသုတ(၅)
 ၆ ဗ. ဗဟုသုတ(၆) ၇ ဗ. ဗဟုသုတ(၇) ၈ ဗ. ဗဟုသုတ(၈) ၉ ဗ. ဗဟုသုတ(၉)

ទុតិយវគ្គ ទី ២

មិនសំគាល់ថា អភិពាណាយតនៈ ក្នុងអភិពាណាយតនៈ មិនសំគាល់

ថា នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ មិន

សំគាល់ថា លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ

ក្នុងលោកខាងមុខ របស់ណា ដែលបានឃើញ ឮ ទទួលរស ជឿ

ដល់ ស្វែងរក គ្រឹះរិះ ដោយចិត្តហើយ ក៏មិនសំគាល់ ក្នុងរបស់

ទាំងនោះឡើយ គ្រាន់តែមានសញ្ញា ជាធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ។

បរា ទុតិយវគ្គ ទី ២ ។

ឧទាននៃវិគ្គណៈគឺ

និយាយអំពីមហានាម មាន ៤ លើក អំពីនន្ទិយៈ ១

អំពីសុភ័តិ ១ អំពីមេត្តា ១ អំពីទេសមគហបតី ១

អំពីគោបាល ១ អំពីសមាធិមាន ៤ លើក ។

បណ្ណសកសង្កហិតា សត្តន្ត
១១១

(១២៧) ឯកាទសហំ ភិក្ខុវេ អន្តេហំ សមន្ទា-
គតោ តោចាលកោ អភព្វោ តោគណំ បរិហរិក្កំ
ជាតិកាតំ ។ កតមេហំ ឯកាទសហំ ។ ឥធន
ភិក្ខុវេ តោចាលកោ ន រូបញ្ច ហោតិ ន លក្ខ-
ណកុសលោ ហោតិ ន អាសាដិកំ សាដេតា
ហោតិ ន វណំ បដិច្ចាទេតា ហោតិ ន ធូមិ កត្តា
ហោតិ ន តិក្កំ ជាតាតិ ន បីតិ ជាតាតិ ន
វីថិ ជាតាតិ ន តោចរកុសលោ ហោតិ អនវសេ-
សទោហិ ហោតិ យេ ភេ ឧសភា តោបិគរោ
តោបរិចាយកា ភេ ន អតិវេកកុដាយ បូជេតា
ហោតិ ។ ឥមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ ឯកាទសហំ
អន្តេហំ សមន្ទាគតោ តោចាលកោ អភព្វោ
តោគណំ បរិហរិក្កំ ជាតិកាតំ ។ ឯវមេវ ខោ
ភិក្ខុវេ ឯកាទសហំ ធម្មេហំ សមន្ទាគតោ ភិក្កុ
អភព្វោ ចក្កស្មី អនិច្ចាទុបស្មី រិហរិក្កំ ។ បេ ។

សូត្រដែលរួមដោយបណ្តាសកៈ

(២២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គម្ពីរលោក ប្រកបដោយអង្គ

១១ ប្រការ មិនគួររក្សាហ្វូងគោ មិនគួរធ្វើគោ ឲ្យចំរើនបានទេ ។

ប្រកបដោយអង្គទាំង ១១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង

ឡាយ គម្ពីរលោក ក្នុងលោកនេះ មិនស្គាល់រូបគោ ១ មិនឈ្មាសវៃ

ក្នុងលក្ខណៈ ១ មិនចេះឆ្លុះឆ្លៀលពន់រុយ ១ មិនចេះបិទដំបៅ ១ មិន

ចេះធ្វើភ្នក់ផ្សែង ១ មិនស្គាល់កំពង់ ១ មិនស្គាល់ទឹកដឹក ១ មិនស្គាល់

ផ្លូវ ១ មិនឈ្មាសវៃ ក្នុងគោចរជ្ជាម ១ រូតទឹកដោះមិនឲ្យមានសេស

សល់ ១ មិនបូជាគោឈ្មួល ដែលជាបិតារបស់គោ ជាមជ្ចិកនាំគោ

ដោយអតិរកបូជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នាយគោបាល

ប្រកបដោយអង្គ ១១ នេះឯង មិនគួររក្សាហ្វូងគោ មិនគួរធ្វើគោ ឲ្យ

ចំរើនបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជា ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌

ទាំង១១ ប្រការ មិនគួរឃើញឡើយ ។ ថា មិនទៀង ក្នុងចក្ខុ ។ បេ ។

បណ្ណសកសង្កហិកា សុត្តន្ត

អគព្វោ ចក្កស្មី ទុក្ខានុបស្សី វិហារិតំ អគព្វោ
 ចក្កស្មី អនត្តានុបស្សី វិហារិតំ អគព្វោ ចក្កស្មី
 ខយានុបស្សី វិហារិតំ អគព្វោ ចក្កស្មី វយានុបស្សី
 វិហារិតំ អគព្វោ ចក្កស្មី វិរាគានុបស្សី វិហារិតំ
 អគព្វោ ចក្កស្មី ធិរោគានុបស្សី វិហារិតំ អគព្វោ
 ចក្កស្មី បដិជំស្សត្តានុបស្សី វិហារិតំ អគព្វោ សោតស្មី
 យានស្មី ជីវ្ហយ កាយស្មី មនស្មី រូបេសុ សន្តេសុ
 កន្ធិសុ រាសេសុ ជោដ្ឋិតេសុ ធម្មេសុ ចក្ក-
 វិញ្ញាណោ សោតវិញ្ញាណោ យានវិញ្ញាណោ ជីវ្ហ-
 វិញ្ញាណោ កាយវិញ្ញាណោ មនោវិញ្ញាណោ ចក្ក-
 សម្មស្សី សោតសម្មស្សី យានសម្មស្សី ជីវ្ហសម្ម-
 ស្សី កាយសម្មស្សី មនោសម្មស្សី ចក្កសម្មស្សី-
 ជាយ វេទនាយ សោតសម្មស្សីជាយ វេទនាយ

សូត្រដែលប្តូររួមដោយបណ្តាសកៈ

មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវសេចក្តីទុក្ខ ក្នុងចក្ខុ មិនគួរឃើញរឿយ ។
 នូវការមិនមានខ្លឹមសារ ក្នុងចក្ខុ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការ
 អស់ទៅ ក្នុងចក្ខុ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការសូន្យទៅ ក្នុងចក្ខុ
 មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការប្រាសចាកតម្រេក ក្នុងចក្ខុ មិនគួរឃើញ
 រឿយ ។ នូវការរលត់ទៅ ក្នុងចក្ខុ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវ
 ការលះចោល ក្នុងចក្ខុ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការមិនទៀង មិន
 គួរឃើញរឿយ ។ នូវសេចក្តីទុក្ខ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការមិនមានខ្លឹម
 សារ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការអស់ទៅ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវ
 ការសូន្យទៅ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការប្រាសចាកតម្រេក មិនគួរ
 ឃើញរឿយ ។ នូវការរលត់ទៅ មិនគួរឃើញរឿយ ។ នូវការលះចោល
 ក្នុងត្រចៀក ច្រមុះ អណ្តាត កាយ ចិត្ត រូប សំឡេង ក្លិន រស
 ផស្សៈ ធម្មារម្មណ៍ ចក្ខុវិញ្ញាណ សោតវិញ្ញាណ ឃានវិញ្ញាណ ជីវ្ហវិញ្ញាណ
 កាយវិញ្ញាណ មនោវិញ្ញាណ ចក្ខុសម្ពុស្សៈ សោតសម្ពុស្សៈ ឃានសម្ពុស្សៈ
 ជីវ្ហសម្ពុស្សៈ កាយសម្ពុស្សៈ មនោសម្ពុស្សៈ វេទនាវដល
 កើត អំពីចក្ខុសម្ពុស្សៈ វេទនាវដលកើត អំពីសោតសម្ពុស្សៈ

សុត្តន្តបិដក អង្គតណិយ ឯកទសកនិបាត

វេទនាដែលកើត អំពីហោទសម្មស្ស វេទនាដែលកើត អំពីជីវ្ហសម្មស្ស

វេទនាដែលកើត អំពីកាយសម្មស្ស វេទនាដែលកើត អំពីមនោ

សម្មស្ស រូបសញ្ញា សទ្ធសញ្ញា គន្ធសញ្ញា វសសញ្ញា ផោដ្ឋព្វសញ្ញា

ធម្មសញ្ញា រូបសញ្ញោតនា សទ្ធសញ្ញោតនា គន្ធសញ្ញោតនា

វសសញ្ញោតនា ផោដ្ឋព្វសញ្ញោតនា ធម្មសញ្ញោតនា រូបតណ្ហ

សទ្ធតណ្ហ គន្ធតណ្ហ វសតណ្ហ ផោដ្ឋព្វតណ្ហ ធម្មតណ្ហ រូបវិត-

កៈ សទ្ធវិតកៈ គន្ធវិតកៈ វសវិតកៈ ផោដ្ឋព្វវិតកៈ ធម្មវិតកៈ

រូបវិចារៈ សទ្ធវិចារៈ គន្ធវិចារៈ វសវិចារៈ ផោដ្ឋព្វវិចារៈ ធម្មវិចារៈ ។

បណ្ណសកសង្គហិតា សុត្តន្ត

(២៣០) ឯកាទសហំ ភិក្ខុវេ អង្កេហំ សមដ្ឋា-
 កតោ តោចាលកោ កញ្ចោ តោគណំ បរិហរិភំ
 ជាតិកាភំ ។ កតមេហំ ឯកាទសហំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 តោចាលកោ រូបញ្ច ហោតិ ។ បេ ។ ឯវមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ឯកាទសហំ ធិមេហំ សមដ្ឋាកតោ
 ភិក្ខុ កញ្ចោវ ចក្កស្មី អនិច្ចានុបស្សី វិហរិភំ ។ បេ ។
 បដិទិស្សតានុបស្សី វិហរិភុនំ ។ រាគស្ស ភិក្ខុវេ
 អភិញ្ញាយ ឯកាទស ធិម្ហា ការវេតញ្ចា ។ កតមេ
 ឯកាទស ។ បវមជ្ឈនំ ទុតិយជ្ឈនំ តតិយជ្ឈនំ
 ចតុត្ថជ្ឈនំ មេត្តាចេតោវម្មតិ ករុណាចេតោវម្មតិ
 មុទិតាចេតោវម្មតិ ឧបេក្ខាចេតោវម្មតិ អាណាសា-
 នញ្ញាយតនំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ អាភិញ្ញញ្ញាយតនំ ។
 រាគស្ស ភិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ ឥមេ ឯកាទស ធិម្ហា
 ការវេតញ្ចាតិ ។

សូត្រដែលរួមដោយបណ្ណសកៈ

(២៣០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្គវលគោ ប្រកបដោយអង្គ
 ទាំង ១១ ប្រការ ទើបគួរ ដើម្បីរក្សាហ្វូងគោ ធ្វើគោឲ្យចំរើនបាន ។
 ប្រកបដោយអង្គទាំង ១១ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គង្គវលគោ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកស្គាល់រូបគោ ១ ។ បេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប ដោយធម៌ ១១ ប្រការ ទើបគួរឃើញ
 រឿយ ។ ទូរការមិនទៀង ក្នុងចក្ខុ ។ បេ ។ ឃើញរឿយ ។ ទូរការ
 លះចោលយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១១
 ប្រការ បុគ្គលគួរចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់ទូរវាគៈ ។ ធម៌ទាំង ១១
 ប្រការ តើដូចម្តេច ។ គឺ បឋមជ្ឈាន ១ ទុតិយជ្ឈាន ១ តតិយ-
 ជ្ឈាន ១ ចតុត្ថជ្ឈាន ១ មេត្តាចោតាវមុត្តិ ១ ករុណាចោតាវមុ-
 ត្តិ ១ មទិតាចោតាវមុត្តិ ១ ឧបេក្ខាចោតាវមុត្តិ ១ ភាពាសាន-
 ញាយតនៈ ១ វិញ្ញាណញាយតនៈ ១ ភាគីញាយតនៈ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១១ ប្រការនេះ បុគ្គលគួរចំរើន
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ទូរវាគៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គនិកាយស្ស ឯកទសកនិបាតោ

(២៣០) ភកស្ស ភិក្ខុវេ អភិណាយ បរិណាយ
 បរិក្ខយាយ បហានាយ ខយាយ វយាយ វិរតា-
 យ និរោធាយ ចាតាយ បដិជិស្សត្តាយ ឥមេ
 ឯកានិស ធម្មា ភាវេតត្វា ។ នោសស្ស មោហស្ស
 កោធនស្ស ឧបនាហស្ស មត្តស្ស បទ្បាសស្ស
 ឥស្សាយ មច្ឆរិយស្ស មាយាយ សាថេយ្យស្ស
 ថម្កស្ស សារម្កស្ស មាទស្ស អតិមាទស្ស មទស្ស
 បមាទស្ស អភិណាយ បរិណាយ បរិក្ខយាយ
 បហានាយ ខយាយ វយាយ វិរតាយ និរោធាយ
 ចាតាយ បដិជិស្សត្តាយ ឥមេ ឯកានិស ធម្មា
 ភាវេតត្វាតិ ។ ឥទមវោច ភកវា ។ អត្តមនា តេ
 ភិក្ខុ ភកវតោ ភាសិតិ អភិទទ្ធិ ។
 នវស្សត្តសហស្សានិ ភិយ្យោ បញ្ចសតានិ ច
 សត្តបញ្ចសសត្តនា អម័ន្តវសមាយុតានិ ។

ឯកទសកនិបាតោ និដ្ឋិតោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គជនិកាយ ឯកាទសកនិយោ

[១៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១១ ប្រការនេះ
 បុគ្គលគប្បីចំរើន ដើម្បីជំនិញស្រស់ កំណត់ជំនិញ អស់រលីង លះបង់
 អស់ទៅ សូន្យទៅ ប្រាសចាកតម្រេក រលត់ លះចោល
 បោះបង់នូវវាគៈ ។ ធម៌ទាំង ១១ ប្រការនេះ បុគ្គលគប្បីចំរើន
 ដើម្បីជំនិញស្រស់ កំណត់ជំនិញ អស់រលីង លះបង់ អស់ទៅ សូន្យ
 ទៅ ប្រាសចាកតម្រេក រលត់ លះចោល បោះបង់នូវវាគៈ
 មោហៈ កោធុៈ ទុបនាហៈ មក្ខៈ បច្ឆាសៈ ឥស្សា
 មច្ឆិរិយៈ មាយា សាថេយ្យៈ ឋម្ហៈ សារម្ហៈ មានៈ
 អតិមានៈ មទៈ បមាទៈ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 គ្រាស់ពាក្យនេះចប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ មានចិត្តរីករាយ
 ត្រេកអរចំពោះភាសិត របស់ព្រះមានព្រះភាគ ។

សូត្រទាំងឡាយ ប្រាំបួនពាន់ ប្រាំរយ នឹង ៥៧ សូត្រដ៏ក្រៃលែង
 មានមក ក្នុងគម្ពីរអង្គជនិកាយ ។

ចប់ ឯកាទសកនិយោ ។

សតតបិដកេ
១១១

អង្គការនិកាយស្ស ទេសកនិបាតោ

ទ្វាទេសមោ ភាគោ

មាតិកា

អង្កេត

តតិយបណ្ណសកេ សមណសញ្ញាវគ្គោ មហេមោ . . .	១
តិសមណសញ្ញាភថ	១
តិសមណសញ្ញានំ ភាវិតតា សត្តនំ ធម្មានំ បារិប្បិកថា .	១
សត្តពោជ្ឈង្គកថា	២
សត្តពោជ្ឈង្គានំ ភាវិតតា តិស្សនំ វិញ្ញាណំ បារិប្បិកថា .	២
មិច្ឆតំ អាគម្ម វិរាជនកថា	៣
សម្មតំ អាគម្ម អាពធនកថា	៤
មិច្ឆាទិដ្ឋកស្ស ចេតនាទិនំ ទុក្ខាយ សំវត្តនកថា . . .	៥
សម្មាទិដ្ឋកស្ស ចេតនាទិនំ សុខាយ សំវត្តនកថា . . .	៦

សត្តន្តបិដក
១១១

អង្គវិនិកាយ ទសកនិបាត

ទ្វាទសមភាគ

មាតិកា

ទំព័រ

តតិយបណ្ណសក	សមណសញ្ញាវគ្គ	ទី ១	១
ពោលអំពីសមណសញ្ញា	៣		១
ពោលអំពីការបរិបូណ៌នៃធម៌ ៧ ប្រការ	ព្រោះបានចំរើន		
នូវសមណសញ្ញា	៣		១
ពោលអំពីពោជ្ឈន្ត	៧		២
ពោលអំពីការបរិបូណ៌នៃវិជ្ជាសុព្រោះបានចំរើននូវពោជ្ឈន្ត	៧		២
ពោលអំពីការឃ្នាត (ចាកឋានសួគ៌ ឯមគ្គ) ព្រោះមិច្ឆតៈ	(១០)		៣
ពោលអំពីការសម្រេច (ឋានសួគ៌ ឯមគ្គ) ព្រោះសម្មតៈ	(១០)		៤
ពោលអំពីការប្រព្រឹត្តិទៅដើម្បីទុក	នៃធម៌មានចេតនា		
ជាដើមរបស់ជនជាមិត្តទិដ្ឋិ	. . . . .		៥
ពោលអំពីការប្រព្រឹត្តិទៅដើម្បីសុ	នៃធម៌មានចេតនា		
ជាដើមរបស់ជនជាសម្មាទិដ្ឋិ	. . . . .		៦

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្រែ

តតិយបណ្ណាសគេ	សមណសញ្ញាវគ្គោ	មហេនោ . . .	១		
អវិជ្ជាយ	អកុសលានំ	ធម្មានំ	សមាបត្តិយា	បុព្វនិមការិកថា .	៨
ទេសនិជ្ជវត្តកថា .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	៧
ទុក្ខណេសុ	ជនបទេសុ	ពោរនកថា .	. . . . .	. . . . .	១៣
អរិយពោរនកថា .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	១៥
តិកិច្ចកានំ	វិរេចនកថា .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	១៧
អរិយវិរេចនកថា .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	១៨
តិកិច្ចកានំ	វមនកថា .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	២០
អរិយវមនកថា .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	២១
ទេសនិទ្ធម្មនិយធម្មកថា .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	២៣
ទេសហិ	ធម្មហិ	សម្មនាគតអសេក្ខកថា .	. . . . .	. . . . .	២៥
ទេសអសេក្ខិយធម្មកថា .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	២៦
បច្ឆោរោហាលិវត្តោ	ទុតិយោ .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	២៨
អធម្មានត្តកថា .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	២៨
ធម្មត្តកថា .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	. . . . .	២៨

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

តតិយ បណ្ឌិត ស ក ស ម ណ ស ណា វ ក ង ១ . . . . ១

ពោលអំពីអវិជ្ជាជាប្រធាននៃការជួបប្រទះនូវពួកអកុសលធម៌ . . . ៨

ពោលអំពីហេតុនាំឲ្យសាបរលាប(ពោសមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ជាដើម) ១០ . . . . . ៧

ពោលអំពីពិធិលាង(ភ្លើង)ក្នុងទក្ខណៈជនបទ ១៣

ពោលអំពីពិធិលាងដ៏ប្រសើរ ១៥

ពោលអំពីម្ហូបពោះរបស់ពួកពេទ្យ ១៧

ពោលអំពីម្ហូបពោះដ៏ប្រសើរ ១៨

ពោលអំពីម្ហូបក្អម របស់ពួកពេទ្យ ២០

ពោលអំពីម្ហូបក្អមដ៏ប្រសើរ ២១

ពោលអំពីធម៌ដែលគប្បីកំចាត់បង់ ១០ . . . . . ២៣

ពោលអំពីភិក្ខុជាអសេន្ទ្រៈប្រកបដោយធម៌ ១០ . . . . . ២៥

ពោលអំពីធម៌ជាអសេន្ទ្រៈ ១០ . . . . . ២៦

បន្ទោរោហណ៍វគ្គ ទី ២ . . . . . ២៨

ពោលអំពីសភាវៈមិនមែនជាធម៌ទាំងមិនមែនជា
 ប្រយោជន៍(១០) ២៨

ពោលអំពីសភាវៈជាធម៌ទាំងជាប្រយោជន៍ (១០) ២៨

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កេត

តតិយេ បណ្ឌិតសេន បច្ចោរោហណីកោ ធុតិយោ . . . ២៨

មិច្ឆាទិដ្ឋុទិប្បច្ចយានំ អកុសលធម្មានំ សអ្កវនកថា . . . ២៧

សម្មាទិដ្ឋុទិប្បច្ចយានំ កុសលធម្មានំ ការិនាបារិប្បិកថា . . . ២៧

ភគវគោ សន្និគ្គេន ទុទ្ទេសកថា . . . ៣៤

អនន្ទតេវស្ស វិត្តារេន អត្តស្ស វិភជនកថា . . . ៣៧

បណ្ឌិតវត្ថកថា . . . ៤៥

ធិរិមតិបារិមតិកថា . . . ៤៧

” . . . ៥២

ព្រាហ្មណានំ បច្ចោរោហណីកថា . . . ៥៤

អរិយស្ស វិនយេ បច្ចោរោហណីកថា . . . ៥៥

អរិយបច្ចោរោហណីកថា . . . ៥៧

កុសលានំ ធម្មានំ បុព្វនិបបត្តនិមិត្តសម្មាទិដ្ឋកថា . . . ៦០

ទេសន្តំ ធម្មានំ ការិតានំ អាសវនំ ឧយាយ សំវត្តនកថា . . . ៦១

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
តន្ត្រីយេ បណ្ណា សភា បច្ចេកទេស ហិរញ្ញវត្ថុ ទី២	៤៨
ពោលអំពីការកើតព្រមនៃពួកអកុសលធម៌ ដែលមានមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាដើមជាបច្ច័យ	៤៧
ពោលអំពីការបរិបូណ៌ដោយការចំរើន នៃធម៌ទាំងឡាយ ដែលមានសម្បទិដ្ឋិជាដើមជាបច្ច័យ	៤៧
ពោលអំពីទទួលដោយសន្លឹកប្រែព្រះមានព្រះភាគ	៣៤
ពោលអំពីការចែកទុកដោយពិស្តារនៃព្រះអាណន្តរក្សា	៣៧
ពោលអំពីបណ្ឌិតវត្ថុ	៤៥
ពោលអំពីធម៌វាក្រ័យខាងពាយន័យជាក្រ័យខាងនាយ	៤៧
ពោលអំពីការជម្រះបាបរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍	៥៤
ពោលអំពីការជម្រះបាបក្នុងវិន័យរបស់អរិយ	៥៥
ពោលអំពីការជម្រះបាបដ៏ប្រសើរ	៥៧
ពោលអំពីសម្បទិដ្ឋិជាប្រធានទាំងបុព្វនិមិត្តនៃកុសលធម៌	៦០
ពោលអំពីធម៌ ១០ ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយមានការ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកិរិយាអស់អាសវៈ	៦១

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កេត

តតិយបណ្ណសាគរ ចារិយសុទ្ធិវគ្គ តតិយោ . . . ៦២

ទេសន៍ ធម្មនិ បរិសុទ្ធានិ អញ្ញត្រ សុគតវិនយា នត្តិការិកថា . . ៦២

ទេសន៍ ធម្មនិ អញ្ញត្រ សុគតវិនយា អនុប្បជ្ជនកថា ៦២

ទេសន៍ ធម្មនិ មហាបដ្ឋានិ អញ្ញត្រ សុគតវិនយា នត្តិការិកថា . . ៦២

ទេសន៍ ធម្មនិ ពតាទិវិនយបរិយោសានការិកថា . . . ៦៣

ទេសន៍ ធម្មនិ ឯកន្តនិព្វិចាយ សំវត្តនកថា ៦៣

ទេសន៍ ធម្មនិ អញ្ញត្រ សុគតវិនយា អនុប្បជ្ជនកថា . . ៦៤

ទេសន៍ ធម្មនិ ការិវិនិ មហាបដ្ឋានិ ការិកថា ៦៤

ទេសន៍ ធម្មនិ ការិវិនិ ពតាទិវិនយបរិយោសានការិកថា . ៦៥

ទេសន៍ ធម្មនិ ការិវិនិ ឯកន្តនិព្វិចាយ សំវត្តនកថា . . ៦៥

ទេសម្មត្តកថា ៦៦

ទេសសម្មត្តកថា ៦៦

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

តតិយបណ្ណាសក ចារិសុទ្ធិវគ្គ ទី ៣ . . . . . ៦២

ពោលអំពីធម៌ ១០ ដំបូរសុទ្ធិមិនមានក្រៅចាកសុគតវិន័យ . . . ៦២

ពោលអំពីធម៌ ៤០ មិនកើតឡើងក្រៅចាកសុគតវិន័យ . . . ៦២

ពោលអំពីធម៌ ១០ ដែលមានផលមិនមានក្រៅចាកសុគតវិន័យ . . ៦២

ពោលអំពីធម៌ ១០ មានការកំចាត់ភាគៈជាដើមជាទីបំផុត . . . ៦៣

ពោលអំពីធម៌ ១០ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយតែ
 ម្យ៉ាង ៦៣

ពោលអំពីធម៌ ១០ ដែលមិនកើតឡើងក្រៅចាកសុគតវិន័យ . . ៦៤

ពោលអំពីធម៌ ១០ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ មានផលច្រើន . . ៦៤

ពោលអំពីធម៌ ១០ ដែលបុគ្គលបានចំរើន ហើយ មានការកំចាត់
 ភាគៈជាដើមជាទីបំផុត ៦៥

ពោលអំពីធម៌ ១០ ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយតែម្យ៉ាង ៦៥

ពោលអំពីមិច្ឆត្តធម៌ ១០ . . . . . ៦៦

ពោលអំពីសម្មត្តធម៌ ១០ . . . . . ៦៦

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា	អង្កេត
តតិយ បណ្ណាសកេ	សា ធុវត្តោ ច តុត្តោ . . . ៦៧
សាធាសា ធុកថា	. . . . . ៦៧
អរិយានិយ ធុម្ពកថា	. . . . . ៦៨
កុសលាកុសលកថា	. . . . . ៦៨
អត្តានិក្ខកថា	. . . . . ៦៧
ធម្មធម្មកថា	. . . . . ៦៧
សាសវនាសវធុម្ពកថា	. . . . . ៧០
សាវ័ញ្ជនវជ្ជធុម្ពកថា	. . . . . ៧១
តបនិយាតបនិយ ធុម្ពកថា	. . . . . ៧១
អាចយតាមិអបចយ តាមិធុម្ពកថា	, ... ៧២
ទេកុទ្រយសុខទ្រយធុម្ពកថា	. . . . . ៧៣
ទេកុវិបាកសុខវិបាកធុម្ពកថា	. . . . . ៧៣
	អរិយ ម ត្តវត្តោ បញ្ចមោ . . . ៧៤
អរិយមគ្គានិយមគ្គធុម្ពកថា	. . . . . ៧៤
កណ្ឌបត្តសុកមគ្គធុម្ពកថា	. . . . . ៧៤

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

តតិយ បណ្ណា សក សា ធុវគ្គ ទី ៤	៦៧
ពោលអំពីសេចក្តីចំរើននឹងសេចក្តីមិនចំរើន (១០)	៦៧
ពោលអំពីធម៌ដ៏ប្រសើរនឹងធម៌មិនប្រសើរ (១០)	៦៨
ពោលអំពីកុសលនឹងអកុសល (១០)	៦៨
ពោលអំពីធម៌ជាប្រយោជន៍នឹងធម៌មិនជាប្រយោជន៍ ១០	៦៧
ពោលអំពីធម៌នឹងអធម៌ ១០	៦៧
ពោលអំពីសាសវធម៌នឹងអនាសវធម៌ (១០)	៧០
ពោលអំពីសាវជ្ជធម៌នឹងអនវជ្ជធម៌ (១០)	៧១
ពោលអំពីតបនិយធម៌នឹងអតបនិយធម៌ (១០)	៧១
ពោលអំពីអាចយតាមធម៌នឹងអបចយតាមធម៌ (១០)	៧២
ពោលអំពីទុក្ខទ្រុយធម៌នឹងសុខទ្រុយធម៌ (១០)	៧៣
ពោលអំពីទុក្ខវិបាកធម៌នឹងសុខវិបាកធម៌ (១០)	៧៣
អរិយមគ្គវគ្គ ទី ៥	៧៥
ពោលអំពីអរិយមគ្គធម៌នឹងអនរិយមគ្គធម៌ (១០)	៧៥
ពោលអំពីកណ្តមគ្គធម៌នឹងសុកមគ្គធម៌ (១០)	៧៥

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្រែ

តតិយ បណ្ណាសតេ	អរិយ មគ្គវង្សោ	បញ្ចោ . . .	៧៥
សទ្ធិម្មាសទ្ធិម្មកថា	. . . . .		៧៦
សប្បវិសាសប្បវិសធម្មកថា	. . . . .		៧៧
ឧប្បាទេតព្វានុប្បាទព្វធម្មកថា	. . . . .		៧៧
អាសេវិតព្វានាសេវិតព្វធម្មកថា	. . . . .		៧៨
ភារេតព្វាភារេតព្វធម្មកថា	. . . . .		៧៩
ពហុលីកាតព្វាពហុលីកាតព្វធម្មកថា	. . . . .		៨០
អនុស្សវិតព្វានានុស្សវិតព្វធម្មកថា	. . . . .		៨១
សច្ចិកាតព្វាសច្ចិកាតព្វធម្មកថា	. . . . .		៨២
ចក្កុបណ្ណាសតេ	បុគ្គលវង្សោ	បវេនោ . . .	៨៣
អាសេវិតព្វាសេវិតព្វបុគ្គលកថា	. . . . .		៨៣
អភជិតព្វភជិតព្វាបុគ្គលកថា	. . . . .		៨៤
ជាណាស្សោណាវង្សោ ធីតិយោ . . .			៨៦
ព្រាហ្មណានំ	បច្ឆោរោហណិកថា	. . . . .	៨៦
អរិយស្ស	វិទេយ	បច្ឆោរោហណិកថា	. . . . . ៨៧

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

តតិយបណ្ណាសក អរិយមគ្គវគ្គ ដី ៥	៧៥
ពោលអំពីសទ្ធមន្ទីរនិងអសទ្ធម្ម (១០)	៧៦
ពោលអំពីសប្បុរិសធម៌និងអសប្បុរិសធម៌ (១០)	៧៧
ពោលអំពីឧប្បាទេតព្វធម៌និងអនុប្បាទេតព្វធម៌ (១០)	៧៧
ពោលអំពីអាសេវិតព្វធម៌និងអទាសេវិតព្វធម៌ (១០)	៧៨
ពោលអំពីការេវិតព្វធម៌និងអការេវិតព្វធម៌ (១០)	៧៩
ពោលអំពីតហុលីកាតព្វធម៌និងអតហុលីកាតព្វធម៌ (១០)	៨០
ពោលអំពីអនុស្សវិតព្វធម៌និងអនោនុស្សវិតព្វធម៌ (១០)	៨១
ពោលអំពីសច្ចិកាតព្វធម៌និងអសច្ចិកាតព្វធម៌ (១០)	៨២
ចតុត្ថបណ្ណាសក បត្តលវគ្គ ដី ១	៨៣
ពោលអំពីអសេវិតព្វបុគ្គលនិងសេវិតព្វបុគ្គល	៨៣
ពោលអំពីបុគ្គលមានអភិក្កតបុគ្គលនិងអភិក្កតព្វបុគ្គលជាដើម	៨៤
ពោលស្មេន្ទលវគ្គ ដី ២	៨៦
ពោលអំពីការបន្ស្រក់បន្ថែមវិញ្ញាបនបត្រក្រាហ្វេ	៨៦
ពោលអំពីការបន្ស្រក់បន្ថែមវិញ្ញាបនបត្រនិយម	៨៧

មាតិកាបត្រានិ

មាតិកា

អង្រែ

ចតុត្ថបណ្ណាសតោ ជា ឈុំសៀវភៅ ឈ្មោះវិញ ធីតិយោ . . .	៨៦
អរិយបច្ច្រាបេហណីកថា	៧១
ធីតិយវិញ ធីតិយវិញ	៧៣
”	៧៦
អធម្មមន្តមន្តកថា	៧៨
អធម្មមន្តមន្តកថា	១០០
មហាកព្វានស្ស វិញ អត្តស្ស វិញ វិញ	១០៧
អធម្មមន្តមន្តកថា	១១៥
តិវិញ ហតុកុសលកុសលកម្មបថកថា	១១៨
សបរិកមន្តមន្តកថា	១១៧
ព្រាហ្មណានិ សោចយ្យញ្ញាបនកថា	១២២
អរិយស្ស វិញ សោចយ្យញ្ញា	១២៣

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ចក្ខុវិស័យសាស្ត្រ	ជាសាស្ត្រសម្រាប់សិក្សា	២	៨៦
ពោលអំពីការបង្កើនប្រសិទ្ធភាព			៩១
ពោលអំពីគ្រឹះយោធន៍និងគ្រឹះយោធន៍នាយ			៩៧
”			៩៦
ពោលអំពីសភាពមិនជាធម៌	ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ព្រម		
	ទាំងសភាពជាធម៌ទាំងជាប្រយោជន៍		៩៨
ពោលអំពីសភាពមិនជាធម៌និងជាធម៌	ទាំងសភាពមិនជា		
	ប្រយោជន៍និងជាប្រយោជន៍		១០០
ពោលអំពីការចែកចាយសេចក្តីស្តាប់នៃព្រះមហាក្សត្រ			១០៧
ពោលអំពីសភាពមិនជាធម៌និងជាធម៌	ទាំងសភាពមិនជា		
	ប្រយោជន៍និងជាប្រយោជន៍		១១៥
ពោលអំពីអកុសលកម្មរួម ១០	មានៈហតុ ៣ (ក្នុងមួយៗ)		១១៨
ពោលអំពីធម៌ប្រកបដោយការត្រឡប់ប្រកប			១១៩
ពោលអំពីការបញ្ចេញនូវការស្មោះត្រង់របស់ពួកព្រាហ្មណ៍			១២២
ពោលអំពីការស្មោះត្រង់របស់ពួកវិហារីយ			១២៣

មាតិកាបត្រានី

មាតិកា

អង្រែ
ក

ចតុត្ថបណ្ណាសកេត ជាណុស្សោណិវត្តោ ឌុតិយោ... ៨៦

ហន្តអង្គនកថា ១៣៥

អង្គនេ បរិកប្បកថា ១៣៧

សុន្ទរវត្តោ តតិយោ . . . ១៤៦

សាទ្ធាសាធុកថា ១៤៦

អរិយធម្មនរិយធម្មកថា ១៤៧

កុសលាកុសលកម្មកថា ១៤៧

អត្តានត្ថកថា ១៤៨

ធម្មធម្មកថា ១៤៧

សាសវនាសវកថា ១៤៧

សាវជ្ជានវជ្ជធម្មកថា ១៥០

តបនិយាតបនិយធម្មកថា ១៥១

អាចយតាមិអបចយតាមិធម្មកថា ១៥១

ទុក្ខទ្រយសុខទ្រយធម្មកថា ១៥២

ទុក្ខវិបាកសុខវិបាកធម្មកថា ១៥៣

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ចន្ទត្ថបណ្ណាសត ជាណុស្សោណារត្ត ទី ២ . ៨៦

ពោលអំពីទិគ្ខុសម្រេចផលនឹងទិមិនគួរសម្រេចផលវែង

ទុំស្សទាន ១៣៥

ពោលអំពីបរិកប្បុស្សសម្រេចផល)ក្នុងទិមិនគួរ . . . ១៣៧

សុទ្ធករត្ត ទី ៣ . . . . . ១៤៦

ពោលអំពីកម្មល្អនឹងកម្មអាក្រក់ ១៤៦

ពោលអំពីអាយធម៌នឹងអនិយធម៌ ១៤៧

ពោលអំពីកុសលកម្មនឹងអកុសលកម្ម ១៤៧

ពោលអំពីធម៌មានប្រយោជន៍នឹងធម៌ឥតប្រយោជន៍ . ១៤៨

ពោលអំពីធម៌នឹងអធម៌ ១៤៧

ពោលអំពីសាសវធម៌នឹងអនាសវធម៌ ១៤៧

ពោលអំពីហៅជួរធម៌នឹងអនិជួរធម៌ ១៥០

ពោលអំពីតបនិយធម៌នឹងអតបនិយ មិ ១៥១

ពោលអំពីភាចយគាមិធម៌នឹងអបចយគាមិធម៌ . . . ១៥១

ពោលអំពីទុក្ខទ្រុយធម៌នឹងសុខទ្រុយធម៌ ១៥២

ពោលអំពីទុក្ខវិបាកធម៌នឹងសុខវិបាកធម៌ ១៥៣

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា	អង្កេត
ចក្ខុវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសេដ្ឋកិច្ចសេដ្ឋកិច្ច	ចក្ខុវិស័យ . . . ១៥៤
អរិយមត្តនិយមគ្រប់គ្រង	. . . ១៥៤
កណ្តាមត្តសកម្មគ្រប់គ្រង	. . . ១៥៤
សទ្ធម្មសទ្ធម្មកថា	. . . ១៥៥
សប្បុរសធម្មសប្បុរសធម្មកថា	. . . ១៥៥
ឧប្បទេសនាឧប្បទេសនាធម្មកថា	. . . ១៥៦
អាសេវិតព្យាសាសេវិតព្យាធម្មកថា	. . . ១៥៦
ការវេតព្យាការវេតព្យាធម្មកថា	. . . ១៥៧
ពហុលីកាតព្យាពហុលីកាតព្យាធម្មកថា	. . . ១៥៧
អនុស្សិតព្យាអនុស្សិតព្យាធម្មកថា	. . . ១៥៨
សច្ចិកាតព្យាសច្ចិកាតព្យាធម្មកថា	. . . ១៥៨
សេវិតព្យាសេវិតព្យាសេវិតព្យា . . . ១៦០	
អាសេវិតព្យាសេវិតព្យាបុគ្គលកថា	. . . ១៦០
អភិជិតព្យាអភិជិតព្យាបុគ្គលកថា	. . . ១៦១

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ធនាគារបណ្ណាសក លេខ ៥៧៧ ដី ៤	១៥៤
ពោលអំពីអរិយមគ្គនិងអនិយមគ្គ	១៥៤
ពោលអំពីកណ្តាមគ្គនិងសក្ខីមគ្គ	១៥៤
ពោលអំពីសទ្ធម្មនិងអសទ្ធម្ម	១៥៥
ពោលអំពីសប្បវាសធម៌និងអសប្បវាសធម៌	១៥៥
ពោលអំពីទុប្បទេតព្វធម៌និងអទុប្បទេតព្វធម៌	១៥៦
ពោលអំពីអាសវិតព្វធម៌និងអនាសវិតព្វធម៌	១៥៦
ពោលអំពីការវិតព្វធម៌និងអការវិតព្វធម៌	១៥៧
ពោលអំពីពហុលីកាតព្វធម៌និងអពហុលីកាតព្វធម៌	១៥៧
ពោលអំពីអនុស្សវិតព្វធម៌និងអនានុស្សវិតព្វធម៌	១៥៨
ពោលអំពីសច្ចិកាតព្វធម៌និងអសច្ចិកាតព្វធម៌	១៥៨
សេវិតត្វាសេវិតត្វាវត្ត ដី ៥	១៦០
ពោលអំពីអសេវិតត្វបុគ្គលនិងសេវិតត្វបុគ្គល	១៦០
ពោលអំពីអភជិតត្វបុគ្គលនិងភជិតត្វបុគ្គលជាដើម	១៦១

មាតិកាបន្តិដ

មាតិកា	អង្កែក
បញ្ចមបណ្ណសកេ បឋមវគ្គ មឋមោ . . .	១៦៣
ទេសហិ ធម្មហិ សមន្តគតបគ្គលកថា . . .	១៦៣
”	១៦៦
ទេសហិ ធម្មហិ សមន្តគតមាត្រាមកថា . . .	១៦៧
”	១៧០
ទេសហិ ធម្មហិ សមន្តគតទុបាសិកាកថា . . .	១៧០
”	១៧០
”	១៧១
”	១៧១
សំសច្ចតិបរិយាយធម្មកថា . . .	១៧២
កម្មនសន្តោសព្យាបត្តិកថា . . .	១៧៧
កម្មនសម្បត្តិកថា . . .	១៨៦
កម្មនសន្តោសព្យាបត្តិកថា . . .	១៧២
កម្មនសម្បត្តិកថា . . .	១៧៤

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បញ្ចប់បណ្ណសិក្សា បឋមវគ្គ ទី ១	១៦៣
ពោលអំពីបុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការ	១៦៣
”	១៦៦
ពោលអំពីមាតុគ្រាមប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការ	១៦៧
”	១៧០
ពោលអំពីបុណ្យសិក្សាប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការ	១៧០
”	១៧០
”	១៧១
”	១៧១
ពោលអំពីធម៌ជាហេតុនៃសេចក្តីវិន័យ	១៧២
ពោលអំពីសន្តោសព្យាបត្តិ(វិបត្តិគឺពោស)នៃកម្ម	១៧៧
ពោលអំពីសម្បត្តិនៃកម្ម	១៨៦
ពោលអំពីសន្តោសព្យាបត្តិនៃកម្ម	១៧២
ពោលអំពីសម្បត្តិនៃកម្ម	១៧២

មាតិកាបត្រានិ

មាតិកា	អង្កេត
បញ្ចមបណ្ណសិក្ខា បឋមវគ្គ បឋមោ	១៦៧
ការវិភាគមេត្តាចរិតវិមុត្តទិកថា	១៧៧
អធម្មចរិយវិសមចរិយាកថា	២០១
ធម្មចរិយសមចរិយាកថា	២១១
ទុតិយវគ្គ ទុតិយោ	២០៥
ទេសហិ ធម្មហិ សមនាគតបុគ្គលកថា	២០៥
"	២០៥
វិសតិយា ធម្មហិ សមនាគតបុគ្គលកថា	២០៦
"	២០៧
តិសាយ ធម្មហិ សមនាគតបុគ្គលកថា	២០៨
"	២១០
ចត្តាឡីសាយ ធម្មហិ សមនាគតបុគ្គលកថា	២១២
"	២១៤
ទេសហិ ធម្មហិ សមនាគតាទិកថា	២១៧

មាតិកាបត្រានិ

មាតិកា

អង្កេត

បញ្ចមបណ្ណាសកេ តតិយវគ្គោ តតិយោ ។ បេ។ . . ២១៨

ទេសហិ ធម្មហិ សមន្តតាទិកថា ២១៨

រាគស្ស អភិញ្ញាយ ការវេតព្វទេសធម្មកថា ២២០

” ២២០

” ២២១

រាគស្ស បរិញ្ញាយ ការវេតព្វទេសធម្មទិកថា ២២១

ពោសស្ស អភិញ្ញាយ ការវេតព្វទេសធម្មទិកថា ២២២

ឯកាទសកេនិទានេ និស្សយវគ្គោ បវេនោ . . ២២៣

កុសលសីលទ័នំ អានិសំសកថា ២២៣

សីលវន្តាទ័នំ ធម្មតាយ អវិប្បដិសារទិប្បជ្ជនកថា . . ២២៦

ទុស្សីលាទ័នំ ហត្ថបទិសារិប្បដិសារទិកថា ២២៧

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

៣៥៥

មាតិកា

ទំព័រ

បញ្ចូលបណ្ណាសក តតិយវត្ថុ ទី៣ ។ បេ ។ . ២១៨

ពោលអំពីបុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការជាដើម . . ២១៨

ពោលអំពីធម៌១០ប្រការដែលត្រូវចំរើនដើម្បីជីវិតច្បាស់

    នូវរាគៈ ២២០

    ,, ... ២២០

    ,, ... ២២១

ពោលអំពីធម៌១០ប្រការដែលត្រូវចំរើនដើម្បីកំណត់ជីវិត

    នូវរាគជាដើម ២២១

ពោលអំពីធម៌ ១០ ប្រការដែលគួរចំរើន ដើម្បីជីវិតច្បាស់

    នូវពោសៈជាដើម ២២២

ឯកាទសក ទិចាត ទិស្សយវត្ថុទី ១ . . . . . ២២៣

ពោលអំពីភានិសង្សនៃធម៌មានកុសលសីលជាដើម . . ២២៣

ពោលអំពីការកើតឡើងនៃអវិប្បជិសារៈតាមធម្មតាជាដើម

    ដល់ជនមានសីលជាដើម ២២៦

ពោលអំពីអវិប្បជិសារៈដែលសូន្យចាកទបនិស្ស័យ ជា

    ដើមនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីលជាដើម ២២៧

មាតិកាបន្តាតិ

មាតិកា

អង្កែ

ឯកា ធសតកនិទានេ ធិស្សយវត្តោ បវមោ . . . ២២៣

សីលវន្តាទិនំ ឧបនិសសម្បន្នាវិប្បដិសារាទិកថា . . . ២៣០

ទុស្សីលាទិនំ ហត្ថបនិសាវិប្បដិសារាទិកថា . . . ២៣២

សីលវន្តាទិនំ ឧបនិសសម្បន្នាវិប្បដិសារាទិកថា . . . ២៣៤

ទុស្សីលាទិនំ ហត្ថបនិសាវិប្បដិសារាទិកថា . . . ២៣៥

សីលវន្តាទិនំ ឧបនិសសម្បន្នាវិប្បដិសារាទិកថា . . . ២៣៧

អវិយុបវាទិទោ ព្យសននិគមនកថា . . . ២៣៨

សមាធិប្បដិលាភកថា . . . ២៣៩

” . . . ២៤៦

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ឯកោធសក្កនិទាននិស្សយវគ្គ ទី ១ . . . . . ២២៣

ពោលអំពីអវិប្បដិសារៈដែលបរិច្ចណិដោយឧបនិស្ស័យ
 ជាដើមនៃបុគ្គលមានសីលជាដើម ២៣០

ពោលអំពីអវិប្បដិសារៈដែលសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ ជា
 ដើមនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីលជាដើម ២៣២

ពោលអំពីអវិប្បដិសារៈដែលបរិច្ចណិដោយឧបនិស្ស័យ
 ជាដើមនៃបុគ្គលមានសីលជាដើម ២៣៤

ពោលអំពីអវិប្បដិសារៈដែលសូន្យចាកឧបនិស្ស័យ ជា
 ដើមនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីលជាដើម ២៣៥

ពោលអំពីអវិប្បដិសារៈដែលបរិច្ចណិដោយឧបនិស្ស័យ
 ជាដើមនៃបុគ្គលមានសីលជាដើម ២៣៧

ពោលអំពីការដល់នូវសេចក្តីវិនាស (១០ យ៉ាងណាមួយ)
 របស់អ្នកតិះដៀលព្រះអរិយៈ ២៣៨

ពោលអំពីការបាទសមាធិ (របស់ភិក្ខុមិនមានបដិវិ -
 សញ្ញា ជាដើម) ២៣៩

” (របស់ភិក្ខុមិនមានចក្ខុមនសិការៈជាដើម) . . . ២៤៦

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កេត

ឯកាទកនិចារេ និស្សយវគ្គោ បវមោ . . . ២៣២

បុរិសខុទ្ទន្តណយិតកថា ២៥០

បុរិសាជនីយណយិតកថា ២៥៣

តិហិ ធម្មហិ អច្ឆនយោគក្ខេមកថា ២៥៨

ទុតិយវគ្គោ ទុតិយោ ២៦៣

កុលបុត្តានំ វិហារកថា ២៦៤

" ២៧៥

" ២៨១

សទ្ធស្ស សទ្ធបទានកថា ២៨៦

មេត្តាយ ចេតាវិមុត្តិយា ឯកាទសានិសំសកថា . . . ២៨៧

ឯកាទសាមគត្វារកថា ២៨៨

ឯកាទសហវេហិ សមន្តគតតោបាលកកថា ៣១១

ឯកាទសហិ ធម្មហិ សមន្តគតកិក្ខកថា ៣១២

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

រំពឹង

ឯកោទសក្កដិចាត ឯស្សយវត្ថុ ទី ១	២២៣
ពោលអំពីគំនិតនៃបុរសមានពុតត្បូត	២៤០
ពោលអំពីគំនិតនៃបុរសអាជ័យជាដើម	២៤៣
ពោលអំពីបុគ្គលអ្នកក្រមចាកយាគៈមែនព្រះធម៌បីៗ ជាដើម	២៤៨
ឧត្តិយវត្ថុ ទី ២	២៦៣
ពោលអំពីវិហារធម៌នៃពួកកុលបុត្រ	២៦៤
”	២៧៥
”	២៨១
ពោលអំពីសទ្ធាបទាន (សទ្ធាបរិត) របស់ជនអ្នកមាន សទ្ធា	២៨៦
ពោលអំពីអានិសង្ស ១១ ប្រការនៃបេត្តាចេតោមុត្តិ	២៩៧
ពោលអំពីព្វារនៃអមតៈ (ព្រះពិញ្ញាណ) ១១ ប្រការ	២៩៨
ពោលអំពីគង្វាលគោប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការ	៣១១
ពោលអំពីភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១១ ប្រការ	៣១២

មាតិកាបន្តានី

មាតិកា	អង្កេត
ឯកាទសកដ៏ចានេ ទុតិយវគ្គោ ទុតិយោ . . .	២៦៣
សមាធិប្បដ៏លកកថា	៣២៥
”	៣២៨
”	៣៣១
”	៣៣៤
បណ្ណាសកាសន្តិហិតាសុត្តន្តោ	៣៣៨
ឯកាទសហន្តេហិ សមន្តគតតោបាលកកថា	”
ឯកាទសហិ ធម្មេហិ សមន្តគតកិកកថា	”
ពតិស្ស អភិញ្ញាយ ការេតព្វឯកាទសធម្មកថា	៣៤១
ពតិទិតស្ស អភិញ្ញាយ ការេតព្វឯកាទសធម្មកថា:	៣៤២

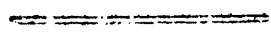

សន្និក្ខប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ឯកោ ធសកលិមាត	ធុតិយវគ្គ ទី ២	២៦៣
ពោលអំពីការបាទនូវសមាធិ	. . . . .	៣២៥
”	. . . . .	៣២៨
”	. . . . .	៣៣១
”	. . . . .	៣៣២
សូត្រដែលមិនរួមដោយបណ្ណាសក		៣៣៨
ពោលអំពីគម្ពាលគោប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការ		”
ពោលអំពីកិច្ចប្រកបដោយអង្គ ១១ ប្រការ		”
ពោលអំពីធម៌ ១១ ប្រការដែលគួររំលឹកដើម្បីជំនឿច្បាស់		
នូវព្រះ		៣៤១
ពោលអំពីធម៌ ១១ ប្រការដែលគួររំលឹកដើម្បីជំនឿច្បាស់		
នូវព្រះជាដើម		៣៤២

វិវត្តវិវត្តបត្តិ

វិវត្តវិវត្ត	អវិវត្តវិវត្ត	អង្កេត	រដ្ឋលេខាធិការ
សេយ្យម្បិ	លេយ្យម្បិ	១៣	៤
វិភជិតាយស្មា	វិភជិតាយស្មា	៣៧	១១
ទសនិបុត្ត	ទសនិបុត្ត	៥៦	១
មិច្ឆាទិដ្ឋិ	មិច្ឆាទិដ្ឋិ	១១	១០
មិច្ឆាទិដ្ឋិ	៧ មិច្ឆាទិដ្ឋិ	៧៧	៧
អភិជ្ឈ	អភិជ្ឈ	៧៣	៣
អវិភជិតា	អវិភជិតា	១១១	១៣
វិត្តារេន	វិត្តារេន អត្ថ		
	អវិភជិតា វិត្តារេន	១១៣	១០
បាណាត ភុតម្បហំ	បាណាត បាណាត	១១៨	១៦
អម្មសំ	អម្មសំ	១២៥	១២
តិដ្ឋត	តិដ្ឋត	១៣៨	៦
បាណាតិបុត្ត	បាណាតិបុត្ត	១៥៤	១១
តំ អនុភវិស្សតិ	តំ អនុភវិស្សតិ	១៧៨	១០
វេមណិយា	វេមណិយា ច	២១១	៦
នរោធិយ	នរោធិយ	២២១	៧

អក្ខរក្រម

អក្ខរក្រម	អក្ខរក្រម	អក្ខរក្រម	អក្ខរក្រម
ខណ្ឌ	ខណ្ឌ	២៥០	១៥
ខណ្ឌ	ខណ្ឌ	២៥៥	៧
ស	ស-	៣០២	១៣
ទុក្ខ	ទុក្ខ	៣១៣	១
សោ	សោ-	៣១៤	៤
រូប	រូប	៣២០	៥
២៣០	១៣០	៣៤១	២
២៣១	១៣១	៣៤២	២
ពាក្យ	ពាក្យ	ទំព័រ	បញ្ជី
២២៤	១២៤	៣៣៤	២
២២៧	១២៧	៣៣៧	២
២៣០	១៣០	៣៤១	២

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ករយា	ភរិយា	៣	៧
ទិដ្ឋិចេតនាណា	ទិដ្ឋិ ចេតនាណា	៥	៨
ឧមេយ្យ	ឧបមេយ្យ	៣៧	១០
អន្សត្ថិយ	អន្សត្ថិយ	៤៥	៤
ពួកជន	ពួកជន ណា	៥១	១២
នូវព្រះនិព្វាន	នូវព្រះនិព្វាន	៥៣	៧
បារសុទ្ធិវគ្គ	បារសុទ្ធិវគ្គ	៦៦	១៧
អរិយមគ្គ	អរិយមគ្គវគ្គ	៧៧	១
ប្រព្រឹត្តិខុស	ប្រព្រឹត្តិខុស	៧៤	៥
ការចង	ការចង	"	១៤
សង្ខេប	សង្ខេប មិនបាទ		
	ចែករលែកនូវអត្ថដោយពិស្តារ	១១៣	១២
អកុលសចេតនា	អកុសលចេតនា	១៧៧	១៥
សម្បត្តិ	សម្បត្តិ	១៨៧	៦

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុសត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
និព្វិត	និព្វិត	២៣១	១២
ល្វិទ្ធ	ល្វិទ្ធ	២៤២	៥
កងនូវសទ្ធា	កងចិត្តនូវសទ្ធា	២៤៧	១២
វិកិត្តា	វិចិត្តា	២៥៤	៥
រម្រើន	រម្រើន	២៨០	១១
ស្លាត់ ៗ	ស្លាត់ ៗ	៣០០	១២
ភិក្ខុនោះ	ភិក្ខុនោះ	៣០៧	៣
ចក្ខុន្ត្រីយ	ចក្ខុន្ត្រីយ	៣២១	៧
ត្រង់	កង	៣៣២	២
បោះ	ដូច្នោះ	៣៣៥	១៥
ដែលរូបរម	ដែលមិនរូបរម	៣៣៨	១
”	”	៣៣៩	”
រូបវិត-	រូបវិត-	៣៤០	៧
ដែលរូបរម	ដែលមិនរូបរម	៣៣៨	១
”	”	៣៣៩	”
”	”	៣៤១	”

**សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកមេឃុំក្រោមនេះ ៖**

Printing costs were met through the gift of

Community Salon SEI · RAN

- Mr. Hisao Kasahara 3-4-2 Azamino-minami, Aoba-ku, Yokohama-shi,
Kanagawa-ken 225 Japan Tel 045-913-1921
- Mr. Chiaki Tanuma 1-38-12-112 Takada, Toshima-ku, Tokyo 171
Japan
- Ms. Hiroko Murakami 2-44-9 Ogikubo, suginami-ku, Tokyo 167 Japan
- Mr. Hiroshi Moriya 1832 Kouenbou, Hatsuseimachi, Miura-shi,
Kanagawa-ken 238-02 Japan

この本は次の方によって復刻されました。

コミュニティ・サロン 青藍

- 笠原尚夫 〒225 神奈川県横浜市青葉区あざみ野南3-4-2
☎045-913-1921
- 田沼千秋 〒171 東京都豊島区高田1-38-12-112
- 村上澁子 〒167 東京都杉並区荻窪2-44-9
- 守屋 浩 〒238-02 神奈川県三浦市初声町高田坊1832

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនចណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សហប្រតិបត្តិការរៀបរៀង និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL. 51 (of 110 volumes total)

“SUTTANTA PITAKA”

Published by the Buddhist Institute, Phnom Penh

Reproduced with the kind cooperation of the

TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE

First edition December 8, 1994

Printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ (南伝大蔵経) 全110巻・第51巻スuttantaピタカ (経部)

発行：ブノンベン仏教研究所

復刻救援：カンボジア版トリピタカ (南伝大蔵経) 復刻救援委員会

発行：1994年12月8日

印刷・製本／弘前相互印刷株式会社

製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。

